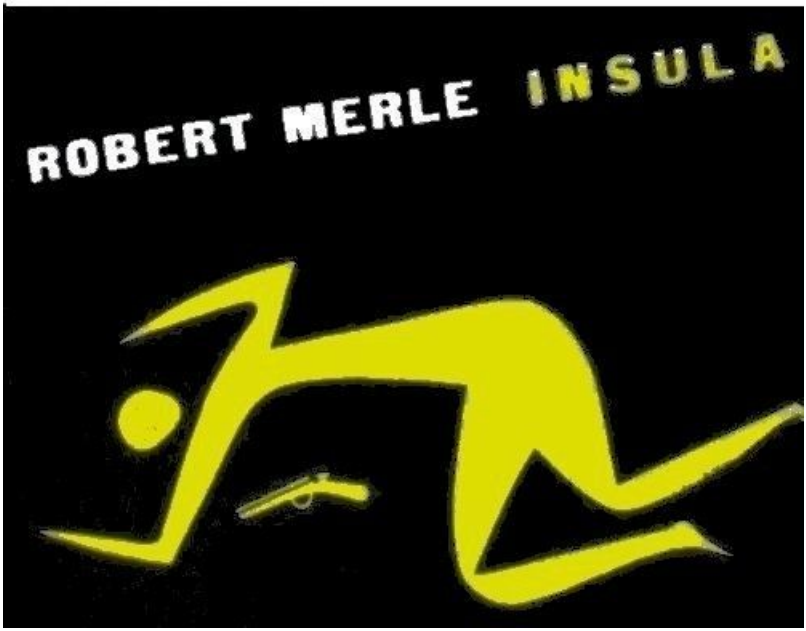
ROBERT MERLE INSULA

ROBERT MERLE

INSULA

Traducere şi note de
OSCAR LEMNARU
Prefaţă de ŞERBAN CIOCULESCU
EDITURA PENTRU LITERATURĂ
UNIVERSALĂ
Bucureşti, 1964

Robert Merle
L'ILE
Gallimard, 1963
Coperta de *Hary Guttman*

PREFAŢĂ

O carte de călătorii imaginare şi de întâmplări cu tâlc, a cărei impetuoasă şi tot pe atât de meticuloasă desfăşurare îngăduie cititorului încântarea de a se lăsa în voia farmecului unui povestitor înzestrat. O acuzare vibrantă a imperialismului născător de războaie, o profesiune de credinţă gravă şi demnă, înecând sfârşitul unei fabule umane în înalte acorduri poetice.

Un neobişnuit personaj scriitoricesc, a cărui largă şi trepidantă imaginaţie îi ascute darul de observare a realităţii, potenţându-i-l. Un roman pentru adolescenţa oamenilor maturi, obosiţi de nuditatea aspră a unor întrebări dezlegate cu greu şi nu pretutindenea, întru totul.

Un roman romanesc, afirmă autorul în prefaţa sa, întârziind, pesemne, un ceas mai mult în lumea plăsmuirilor sale. Realist, s-a pronunţat critica franceză de autoritate, fiindcă militant, veridic, încărcat de sensuri majore.

Deci o dilemă există, fie ea numai între reticenţele autorului, învăluit în nimbul unei cărţi încheiate şi diagnosticul chezaşilor săi, mărturisiţi fără rezerve.

— Care este, atunci, nisipul mişcător al acestei *Insule,* unde ochiul analitic al prezentatorului este solicitat să stabilească, înaintea pledoariei textului, locul favorabil al indicatoarelor de orientare? (Şi cum am putea, oare, vorbi lectorului despre amănunţimile unei cărţi, fără a-i răpi dreptul legitim de întâietate în străbaterea căilor ei?)

Insula prezintă cazul interesant şi exemplar al unei naraţiuni scrise într-un gen reputat ca neutral – cel al aventurilor năiereşti în mările sudului – dar din care se desprinde o lecţie majoră şi actuală. Analizarea acestui roman trebuie să stăruie deci, asupra problemei posibilelor

contradicții dintre un anumit gen literar şi conținutul său, asupra semnificațiilor acestora.

În cazul de față, autorul şi-a fixat un unghi de atac dificil, cultivând paradoxul, spre a câştiga, o dată cu inima cititorului şi în afara moralei propuse, un rămăşag de prestigiu, referitor la învigorarea unui gen literar, prin îmbogățirea şi înnoirea conținutului său clasic. Un examen de maturitate artistică, deoarece campionii genului, Melville, Stevenson, London, Conrad, au scris cărți mari, cu un parfum de neuitat, luminate şi ele de un umanism autentic. Apoi, „lărgirea" unui gen literar se poate solda cu dispariția sa ca atare, cu naşterea altui gen etc. În acest sens vom spune că Robert Merle s-a înconjurat de toate precauțiile necesare, hotărât să dea genului ce este al său – cu toată oroarea manifestă față de focurile de armă.

În romanul său, aventura, neprevăzutul, şalupa, palmierul, răzvrătiții şi „sălbaticii" există, reali şi palpabili, pe ecranul lat al unui exotism lipsit de false esoterisme. Pe puntea Blossom-ului revolta se aprinde într-adevăr, valurile sărate ale furtunii ating pânzele aplecate, micuța insulă Pitcairn este abordată cu peripeții. Britanici *(peritani)* şi tahitieni („negri"), o mână de bărbați şi femei îşi propun, unii sub imperiul necesității, alții de bună voie, să creeze o lume nouă, să reînceapă istoria de la ziua întâia. Sau cel puțin să stea bine ascunşi vreme îndelungată, dacă nu pentru totdeauna. Să se împerecheze şi să se înmulțească.

Secolul este al unor profunde prefaceri în mentalitatea europeana, străine marinarilor de pe Blossom, cu toate că ele se datoresc într-o vie măsură extinderii extraordinare a rutelor navale, contactelor cu popoare şi ținuturi noi. Către luminile veacului bâjbâie numai secundul Purcell, un om onest, fără prejudecăți sociale sau rasiale. Bâjbâie ajutat şi la fel împiedicat de adâncile sale înclinații religioase. Adânci şi cu atât mai încăpățânate cu cât par a-i satisface rațiunea

şi curăţenia sa sufletească, de scoţian sărac şi liber. Focul de armă, violenţa ca mijloc de soluţionare, de împiedicare sau de reparare a unei nedreptăţi, în orice împrejurări îi repugnă cu totul acestui partizan al pacifismului absolut şi necondiţionat. El consideră că atitudinea justă în faţa nedreptăţii constă în condamnarea ei şi... retragerea hotărâtă, neparticiparea, nu din laşitate, ci din principiu.

Cu totul alte opinii îl pun în mişcare pe Mac Leod, *Scheletul,* scoţian şi el, încă şi mai sărac, dar avar „ca o insectă", fire lacomă şi achizitivă. Demagog înnăscut, actor îndrăgostit de propria-i mască, pe care şi-o joacă cu delectare, *Scheletul* posedă arta de a-şi câştiga partizani, vânturând printre marinari ideea înlăturării de la conducerea treburilor a ofiţerilor, ca o consecinţă firească a instalării unor marinari pe solul ferm.

Ştiinţa de a prinde din aer tendinţa majoritară, spre a înfăptui şi spre a se propulsa, totodată, prin ea, nu pentru binele comunităţii, ci pentru a acapara puterea – trăsătură definitorie pentru *Schelet* – ni-l înfăţişează ca pe o tipică icoană de dictator, caricaturală dacă se ţine seama de modicitatea împrejurărilor, tot pe atât de primejdioasă însă pentru mica societate care îi încape pe mâini.

Mac Leod, falsul democrat, palavragiul perfid, instaurează pe insulă un regim personal, cu o parodie de parlament-tribunal şi cu spânzurătoarea ridicată în preajmă. Votul unui arierat mental îi asigură majoritatea.

Mason, factorul întâmplător al declanşării revoltei pe bord, reprezentantul autorităţii, în calitatea sa de locotenent, se află ori cum într-o situaţie contradictorie, ca unul ce se făcuse vinovat de cel mai grav delict marinăresc, rămânând totuşi acelaşi ofiţer ţeapăn, mărginit, orbit de „mistica şefului", pe care o vedea însă întruchipată în sine. Jignit de faptul că i se contesta calitatea de a fi singurul în drept,

Mason se retrage, demn şi găunos, în cochilia sa – de fapt fără să se deosebească, în intenţii, de *Schelet.*

Două variante ale chipului de „conducător", cu care lumea noastră a avut, în trecutul apropiat, prea mult a face, spre a le fi uitat. Nici unul, nici altul, nu nutresc vreo simpatie pentru tahitieni, cărora le rezervă rolul de slugi. O parte dintre marinari, prietenii lui Purcell, s-au apropiat de noii lor tovarăşi de viaţă tahitieni, îi preţuiesc, s-ar împotrivi manevrelor *Scheletului,* dacă Purcell ar lua iniţiativa.

Fii ai unei firi darnice, aparţinând unei lumi cu datini înrădăcinate, complexe, supuse unei logici fără fisuri, dar care decurg din interpretarea naivă a fenomenelor naturii şi a unui trecut istoric specific, tahitienii nu pot înţelege obiceiurile *perilane,* crisparea, lipsa de veselie, setea de înavuţire a albilor.

Lipsiţi de simţul proprietăţii, „negrii" au în schimb, într-un grad înalt, sentimentul dreptăţii şi al demnităţii, ascunzând, într-o fire blândă, mari rezerve de energie. Politeţea, respectul ierarhiei, spiritul de grup sunt caracteristicile lor cele mai marcante, ignorate de britanicii pentru care inferioritatea oamenilor de culoare pare un adevăr definitiv statornicit...

Şi, într-adevăr, spre consternarea lui Purcell, („Adamo", în versiunea tahitiană), parlamentul lui Mac Leod spoliază pe băştinaşi de femei şi de pământ, argumentând că britanicii sunt mai numeroşi şi mai bine înarmaţi; în surdină, pentru a-şi adormi o conştiinţă gata aţipită; ei mai adaugă că înlăturarea de la împărţirea loturilor de pământ a tahitienilor este justificată de faptul că aceştia s-ar arăta;, leneşi, incapabili să le cultive. Adică tipicele argumente ale colonialismului rasist din toate timpurile.

Teama de a nu fi. Atacat şi, în fond, dorinţa de a-i extermina pe „negri", îl determină pe Mac Leod să ucidă doi tahitieni. Acum Purcell ar putea da urmare sfaturilor unuia

dintre, prietenii săi, Baker, de a-l anihila pe *Schelet,* spre a preîntâmpina războiul. Dar n-o face. Propune numai ca el şi prietenii săi să-şi împartă loturile cultivabile cu tahitienii, soluție pe care aceştia o resping, conştienți că a împărtăşi o nedreptate nu înseamnă a o înlătura.

Aşa că războiul izbucneşte, ucigaşi pustiitor, doborând la început pe cei nevinovați, pe - tovarăşii dragi ai lui Purcell. O trăsătură realistă, fiindcă, de obicei, şi în războaiele mari, primele şi cele mai numeroase victime cad din rândul celor nevinovați.

Dintre bărbați, un britanic şi un tahitian – Purcell şi Tetahiti – supraviețuiesc masacrului, iar confruntarea lor este teribilă. Pentru femeile tahitiene, cu moravuri gingaşe, Adamo este un *moa,* adică un sfânt. La băştinaşi, câte un bătrân venerabil se retrage din viață în singurătate şi meditație, spre a-şi sfârşi zilele în înțelepciune. Dar Adariio este tânăr şi nu are dreptul să se sustragă de la treburile conducerii comunității. Tetahiti, care o vreme crezuse că Purcell este numai un om ″abil", decis să stea la o parte, nu-l mai poate înțelege când realizează, că fără să fi fast. Nici şireteniei laş. Şi nici indiferența acesta nu luase nicio atitudine. Tahitianul îl învinovățeşte pe Purcell de a.: fi fost, principalul vinovat de moartea bărbaților de pe insulă.

— Atunci trebuia să vii cu noi, spuse. Tetahiti.

Şi deschise ochii mari, surprins el însuşi de a fi vorbit tare, iar Purcell spuse:

— În care moment?

— Când Scheletul *i-a ucis pe Kori şi pe Mehoro. O dată printre noi, Ropati ar fi intrat şi el în rândurile noastre. Şi Vili, şi Jono. Poate şi omul galben.* Scheletul *şi* Micul Şoarece *ar fi fost ucişi. Doar ei.*

Pleoapele îi căzură aproape peste ochi.

— Iar acum, spuse el cu un glas spart şi nelămurit, toate aceste sulițe îmi împresoară casa (în ele se aflau înfipte

capetele. Adversarilor!) *şi nu mă simt fericit. Le împroşc cu vorbe de ocară, dar plăcere nu-mi fac decât cele pe care le spun* Scheletului *şi* Micului Şoarece. *Sunt prea mulţi morţi pe insulă... ai mei, ăi tăi... Doar din pricina ta.*

— Nu, nu din pricina mea, spuse Purcell. Din pricina nedreptăţii.

— Din pricina ta! repetă Tetahiti, cu tărie. Din pricina vederilor tale de moa !

— Nu este bine să verşi sânge, spuse Purcell cu fermitate.

— Omule! strigă Tetahiti, ridicând din umeri cu o furie stăpânită, nici mie nu-mi place vărsarea de sânge! Dar sângele impilatorului e foarte bine, să fie vărsat! Cunoşti poemul! Scroafelor trebuie să le dai de băut sânge! Sângele stârneşte, când îl vezi curgând, cea mai mare desfătare! Este un sânge pe care pământul îl soarbe bucuros cu o sete aprigă! Nedreptatea este, of luptători, o buruiană otrăvită! Smulgeţi-o de pe faţă pământului!...

Aşadar, printr-o inactivitate "sacră", datorită ororii de violenţă, Purcell a pricinuit moartea aproape a tuturor bărbaţilor de pe insulă. El se poate întreba, pe bună dreptate, cum de i s-a părut mai important principiul de a respecta orice viaţă omenească, decât chiar numărul de vieţi pe care l-ar fi putut salva, dacă ar fi renunţat la acest principiu. Incapacitatea sa de a se situa pe poziţii active, s-a dovedit, în cele din urmă, mai dăunătoare decât acţiunile criminale ale celor rău intenţionaţi.

Omul unei morale agreste, dar anchilozate şi, implicit, neoperante, s-a făcut vinovat nu numai de faptul de ă nu fi dezarmat mâna răufăcătorului, dar şi de acela, la fel de reprobabil, de a nu fi înarmat mâna celor cinstiţi, prin exemplul său negativ. Naraţiunea circumscrisă la cele mai mici proporţii (o mână de oameni pe o insulă de câteva mile) se adresează unei categorii de fapte de o mult mai largă amploare. În decursul ultimelor mari şi mici războaie,

omenirea a putut verifica, cu, preţul propriilor suferinţi, adesea cumplite, urmările crimei de încurajare acordate opresiunii, violenţei, fie din partea celor cărora le repugna să răspundă cu aceleaşi arme, singurele eficace în specie, fie a acelora care simulau numai o atare repulsie.

Prin urmare, *Insula* nu este un roman romanesc, ci unul de viziune robust realistă, cu mesaj. Piosul, îndureratul, dar în fine dumiritul Purcell îşi va câştiga dreptul de a rămâne pe insulă după ce va fi făgăduit, cu patosul sincerităţii, că în cazul unei noi agresiuni, se va opune cu forţa adversarului, fie el şi conaţional. Nu este vorba aici de sfârşitul fericit *(happy-end!)* al unui film color, ci de continuarea necesară a unui dialog esenţial.

Cu atât mai grăitor sfârşit, dacă îl raportăm la romanele anterioare ale lui Robert Merle însuşi. Scriitorul francez înfăţişează cazul rar şi instructiv al unui creator preocupat constant de aspectele rotitoare ale aceleiaşi probleme. Primul său roman, *Week-end la Zuydcoate,* răsplătit cu ani în urmă cu premiul Goncourt, era dedicat epopeii patetice a unui ostaş, în timpul retragerii de la Dunkerque. Eroul, pacifist integral, se destramă anarhic şi se lasă ucis, după ce la rândul său omorâse din confuzie şi teamă. Romanul, pare-se cu un oarecare caracter autobiografic, dezvăluie oroarea autorului pentru vărsarea de sânge, tendinţa de a lăsa fără răspuns întrebările grave ridicate. Dimpotrivă, Rudolf Lang, din mai recenta *Moartea e meseria mea* acceptă violenţa integral şi necondiţionat, mergând până la genocid. În acest sens, *Insula* încheie un fel de ciclu, prin introducerea unor elemente esenţiale. Aici violenţa nu mai este judecată ca atare, ci raportată la cauzele care o produc, la efectele pe care, la rândul ei, le pricinuieşte, la atitudinea pe care fiecare om este îndrituit şi obligat să o aibă faţă de rădăcinile nedreptăţii sociale.

Maillat, personajul-cheie din *Week-end la Zuydcoate,* piere în confuzie şi durere (erou „suicidal", în terminologie occidentală), iar Rudolf Lang, monstrul moral, idiotizat de nazism, îşi pregăteşte cu conştiinciozitate şireangul. Purcell îşi va redobândi în ultima clipă, printr-un act volitiv, dreptul la demnitate. Şi existenţă. Simplă constatare psihologică, sprijinită pe afirmaţiile unor mai buni cunoscători ai operelor lui Merle, s-ar zice că de evoluţia personajelor de pe scara romanelor sale este legată însăşi dezvoltarea gândirii scriitorului, care învinge, pe etape, dificultăţile de orientare.

Fără îndoială pentru lectorul nostru, problema centrală dezbătută în *Insula* face parte dintr-o categorie tematică mai profund şi mai amplu tratată în literaturi cu care el este mai familiarizat. Lectura romanului lui Merle nu va fi, însă, în această privinţă, zadarnică. Aşa cum cititorul va remarca singur, dimpreună cu teza principală, autorul pune în discuţie o serie de alte probleme pasionante: ale fundamentului legilor, ale democraţiei, păcii şi războiului, colonialismului şi rasismului, ale proprietăţii, egoismului etc., etc.

Cu totul remarcabilă se vădeşte, de asemenea, caracterizarea personajelor, ca făcând parte integrantă din tematica romanului. Cu totul remarcabilă şi dintr-un alt punct de vedere: acela al culorilor locale şi al epocii.

Merle, traducător din Swift, cunoaşte bine literatura anglo-saxonă de călătorii, ca şi unele producţiuni franceze, tributare unui gust superficial. Este meritul său acela de a fi găsit o modalitate proprie de abordare, a cărei principală caracteristică se dovedeşte a fi sinceritatea.

Pe scriitorul francez l-a pasionat caracterologia tahitiană obiectivă, şi nu cea „turistică". El a observat cu discernământ că în cele mai multe povestiri exotice, interesul autorilor se restrângea la psihologia albilor, în contact cu mirajul mărilor sudului, localnicul fiind

înregistrat fotografic. Astfel, într-un interviu, Merle atrăgea atenția că a fost surprins de tonul melancolic al acestor romane, contrazicând trăsătura majoră a tahitienilor, care este bucuria de a trăi, veselia cuceritoare, râsul.

Dorința sa a fost să se întoarcă la atmosfera descrierilor de călătorie ale navigatorilor francezi din secolul al XVIII-lea, pentru ca, stăpân pe perspectiva timpului, să poată analiza cu un ochi avertizat teza bunului sălbatic, mai umană decât notațiile grăbite ale unor amatori de decor şi senzație. Procedând astfel, Robert Merle a rămas în cadrul tradițiilor literare ale țării sale, bogată în realizări de călătorii, nobilă în tendința de a consemna adevărul obiectiv. Desigur, autorul şi-ar fi putut îndrepta atenția spre exemplul unui alt artist compatriot, marele pictor îndrăgostit de lumea tahitiană. Dar în alegerea sa poate că a dominat o oarecare înrudire spirituală cu literatorii secolului luminilor, şi poate, unele reziduuri clasiciste.

Decența cu care se schimbă, undeva în depărtare, focurile de armă (ca în teatral de epocă, în culise), acuratețea descrierilor (chiar când e vorba de capete înfipte în țepi şi de leşuri aruncate peste bord), gingăşia analizei şi un ochi prea proaspăt, dar deschis savant asupra naturii (pajiştile tahitiene au bruma gazonului de la Versailles), o anumită unilateralitate naivă a pledoariei, amintind veşmintele orientale ale personajelor din povestirile lui Voltaire sau Montesquieu, ne îndeamnă să diagnosticăm un spirit voit nemodern. Lectura romanului precedent ar dezminți cu totul o asemenea afirmație, dacă şi în *Moartea e meseria mea,* broderia amănuntelor care dă» cărții acea ″credibilitate totală" ce caracterizează şi *Insula,* nu ar fi şi ea considerată drept o moştenire a investigațiilor psihologice ale unei etape cu două secole mai vechi în literatura franceză. Luptând cu ispitele propriei cerebralități, Merle a dobândit, în ultimele două romane ale sale, o victorie admirabilă – ea certifică

acea putere de asimilare a unui spirit scormonitor care pune stăpânire pe amprentele irecuzabile ale realității.

Nu ştim dacă Robert Merle este ceea ce se cheamă un ″tahitolog” sau dacă erudiția sa în materie este de natură pur literară. Faptul interesează prea puțin, o dată ce autorul a izbutit să deseneze cu atâta finețe caracterul femeii tahitiene, păstrătoare a inițiativelor gospodăreşti şi a ritualului matriarhal. Aşa cum timidul Purcell cunoaşte sufletul feminin, fiindcă îl prețuia, părintele său literar ne redă cu intensă plasticitate silueta fermecătoare a *vahineelor,* grația lor socială, am spune.

Dar nu numai realismul caracterelor, ci şi cel al situațiilor este remarcabil în acest roman. Personajele îşi justifică identitatea în acțiune, iar aceasta decurge firesc din impulsul temperamentelor. Sunt multe răsturnări de situații în acest roman, dar fără lovituri de teatru. Cu greu ar putea fi numite acestea aventuri, încă şi mai puțin romaneşti. Ceea ce i se întâmplă lui Purcell ține de complexitatea vieții. Este la mijloc desigur şi accentul satiric al autorului, ținând deformarea relațiilor între oameni sub imperiul patimilor politice, al luptelor pentru putere, între indivizi fără scrupule. Parodia unui anumit parlamentarism, a justiției sumare, este suculentă, amănuntul revelatoriu. Iată un exemplu: în casa lui Purcell, convalescent, sosesc să-l ″judece” Mason, *Scheletul* şi *Şoarecele.* La drept vorbind, ei vor să-l determine prin şantaj şi timorare să ia parte la război, de partea *peritanilor,* fireşte. Pretextul este că Purcell ar fi des tăinuit tahitienilor locul unde fuseseră dosite nişte puşti. Cu puțină vreme înainte, *Şoarecele* încercase să se descotorosească de Purcell, destinându-i un glonț ″rătăcit”. Iar Mason a uitat că neglijase să-i destăinuie lui Purcell unde avea de gând să ascundă armele. Mac Leod nu crede în aportul ″armat” pe care l-ar putea aduce învinuitul, dar ştie că dacă l-ar lichida, ar avea de-a face cu femeile

tahitiene, care l-au luat pe scoţian sub ocrotirea lor mai mult decât maternă.

În timp ce tribunalul ambulant acuză, Purcell, slăbit de boală, descojeşte o banană şi o mănâncă. Mason, depozitarul bunelor maniere britanice (deocamdată aliat cu marinarul rebel şi detestat care încercase să-l urce în ştreang), îl priveşte interlocat pe acuzat. „Pentru cea dintâia oară în viaţa lui – scrie autorul – Mason văzu că respectul său faţă de forme se izbea de respectul faţă de proprietate, iar şocul astfel provocat îl reducea la tăcere."

Subtilitatea cu care, în puţine trăsături, este definită o întreagă ambianţă complexă, atinge perfecţiunea de insinuare a gros-planului cinematografic. Măştile decolorate de piraţi devin personaje reale, fabula, anecdota, poanta îşi primesc transferul în tragicul omenesc.

Dar acesta este chiar stigmatul inefabil al talentului literar. Dacă, prin acea minunată rătăcire pe mare cu care se încheie imnic romanul, Robert Merle a crezut că va reintra în rândul romancierilor exotici de al căror drum se despărţise, trebuie să-i spunem că s-a înşelat.

Cartea cântă, cu puterea talentului, omul, viaţa şi natura, preţul şi foloasele libertăţii. Truda celui care desparte o simfonie în măsuri, spre a o desluşi, a avut drept scop numai tălmăcirea unor simboluri, pe care lectura le va recunoaşte, în farmecul lor original.

ŞERBAN CIOCULESCU

PREFAŢA AUTORULUI

Nu-mi place să citesc prefeţe şi, mai puţin, să le scriu. Bucuros m-aş dispensa s-o fac pe aceasta dacă lucrarea de; faţă nu ar impune unele lămuriri.

Evenimentul care, la origine, a inspirat acest roman este istoric: către sfârşitul secolului al XVIII-lea, câţiva răzvrătiţi

de pe *Bounty* fugiră din Tahiti, unde Amiralității britanice i-ar fi fost foarte uşor să-i descopere, şi găsiră, în plin Pacific, o mică insulă pustie şi, prin configurația coastelor ei, aproape inaccesibilă: Pitcairn. Pământul acestei insulițe era fertil, iar răzvrătiții ar fi trăit fericiți pe meleagurile ei, până la capătul vieții, dacă nu ar fi intrat în zâzanie cu tahitienii ce îi însoțeau. Britanicii şi indigenii se dedară între ei la un război necruțător, ale cărui detalii fură cunoscute de-abia douăzeci de ani mai târziu, prin povestirea, poate nu tocmai fidelă, dată în vileag de către unicul supraviețuitor, căpitanului englez care descoperi mica colonie.

Acest căpitan era un om cumsecade, cucernic şi sentimental. El puse cu atât mai puțin la îndoială cuvântul fostului marinar de pe *Bounty,* cu cât acesta din urmă devenise către sfârşitul vieții foarte credincios, conducându-şi colonia – femei şi copii – în chipul cel mai edificator. Căpitanul se întoarse, aşadar, în Anglia, înduioşat şi perfect lămurit, şi istorisi într-o englezească plină de farmec războiul din Pitcairn aşa cum îl aflase din gura rebelului acum pocăit.

Acest raport destul de puțin amănunțit constituie unica sursă, dealtminteri, după cum s-a văzut, de ajuns de nesigură, a tuturor povestirilor, care, de atunci încoace, au pretins a retrasa destinul acelei mărunte comunități ai cărei membri au trăit şi s-au sfâşiat între ei în insulă, exact în vremea în care masacre de mult prea vaste proporții însângerau continentul european.

Această întâmplare, din pricini ce se vor desluşi în filele ce urmează, mi-a stârnit un puternic interes ani de-a rândul: în 1952, cred, i-am povestit-o pentru întâia dată lui Maurice Merleau-Ponty, într-un restaurant din Rennes. Dacă nu am scris-o mai devreme aceasta se datorează faptului că pe atunci o concepeam ca pe un *roman isto tic.* Concepută astfel, era evident că nu o puteam scrie: ceea ce se cunoştea

despre războiul din Pitcaim era deopotrivă succint şi nesigur şi, prin această înfăţişare sumară, chiar enigmatic.

De-abia în 1958 am luat hotărârea care a făcut posibilă apariţia cărţii pe care o veţi citi: m-am hotărât să zvârl peste bord Istoria propriu-zisă şi să povestesc o întâmplare care reducea evenimentele concrete la o simplă schemă, luându-mi astfel libertatea de a plăsmui cu ajutorul închipuirii şi personajele şi situaţiile. Din acea clipă am încetat de a mai resimţi această caznă ce constituie preţul plătit de romanul istoric, pentru toată lenevia cu care el se împacă. Să nu mai vorbim nici despre stil nici despre pastişa pe care *foarte uşor* ar fi trebuit să le susţin de la început până la sfârşit. Şi nici despre evenimentele *gata fabricate* pe fundalul cărora ar fi trebuit să fixez prin peticiri caracterele.

Nu vorbesc aşa, fireşte, pentru că aş dispreţui un gen literar foarte îndreptăţit şi căruia eu însumi îi sunt tributar. Dar el nu este legitim decât exact în măsura ân care Istoria prezintă însemnătate şi nu când e locală şi anecdotică. Nimeni, socotesc, nu-mi va reproşa faptul că am plasat pe o mică insulă din Pacific alte personaje decât acelea care într-adevăr au trăit în ea.

Această carte nu constituie, prin urmare, povestirea a ceea ce s-a întâmplat în Pitcairn. Ea este un roman romanesc, fără altă justificare decât aceea a propriei sale vitalităţi şi a destăinuirilor făcute – cu sau fără voie – asupra propriei mele vieţi, bineînţeles, dar. Şi în legătură cu spaima ce ameninţă existenţa omenească pe şubreda noastră planetă.

R.M.

Capitolul I

Purcell străbătu teuga, ocolind privirea oamenilor. Se simţea, ca de altfel de fiecare dată când se pomenea printre

ei, ruşinat că e prea bine îmbrăcat, că arată prea bine hrănit. Se îndreptă către provă, peste care, apoi, se aplecă în afară. O frumoasă mustaţă înspumată îşi lăsa dâra de o parte şi de cealaltă a etravei vasului *Blossom,* ce-şi croia drum, spintecând apa.

Se întoarse. Oamenii spălau puntea în larma iscată de zdrăngănitul căldărilor. Scoase un oftat, îşi întoarse privirea, şi, stând eu amândouă mâinile la spate, sprijinite de copastie, îmbrăţişă cu vederea întregul vas. Ce frumuseţe! Scânteierile soarelui se aşterneau cât vedeai cu ochii pe clocotitoarele întinderi ale valurilor Pacificului, în vreme ce *Blos*som-ul cu cele trei catarge ale sale aplecate la babord, întâmpina, de-a curmezişu-i pala unei brize de sud-sud-est. De câte ori vreun val trecea pe sub vas, îl sălta în sus, iar *Blossom-ul* cu cele trei vintre zdravăn opintit în înfruntarea vântului se înălţa lin pe creasta valurilor şi, fără vreo hurducătură, aluneca iarăşi, ca într-o albie, în golul deschis de talazuri. ″Ce frumuseţe!”, îşi″ spuse Purcell, cu înduioşare. De la provă până la pupă totul era făcut cu grijă, desăvârşit; coca vasului, construită astfel încât să-i fie lesne alunecarea, iar greementul vasului, nou-nouţ. În urmă cu un an şi jumătate, străbătând Canalul Mânecii, *Blossom*-ul o hia înaintea unei corăbii din Saint-Malo.

Purcell îşi încorda auzul. Cu toate ca prin apropiere se afla o insulă, nu desluşi, totuşi, niciun ţipăt de pasăre. În afară de strigătul stârnit de spargerea vreunui talaz, nimic nu mai tulbura tăcerea mută a oceanului. Dar stăruia, în juru-i, blândul şuier al unei brize ale cărei adieri îi făceau, totdeauna, plăcere: izbiturile uriaşelor scripete de lemn, tremurul funiilor de catarge, iar sub el, în urmă, lunecarea etravei prin apă, o uşoară şi neîntreruptă lunecare aidoma molcomei destrămări a unei pânze de borangic.

Purcell privi din nou faţa oamenilor, uimit şi de astă dată cât erau de slabi şi făcându-şi mustrări că se lăsase o clipă

răpit de plăcere, admirând vasul; îşi crispă mâinile pe parapet şi îşi zise, plin de mânie: ″Ce nebun sunt!”

Scoase ceasornicul, îl privi şi strigă cu o voce aspră:

— Jones! Baker!

Marinarii Jones şi Baker îşi legară cu grijă periile şi sosiră.

— Lochul! Spuse Purcell.

— Da, don locotenent, răspunse Baker şi, fără ca trăsăturile regulate ale obrazului său smead să-şi piardă încremenirea, ochii, care-l priveau pe Purcell, avură o privire surâzătoare. Să desfăşoare lochul era treabă uşoară, Jones îi era cumnat şi nu din întâmplare îl luase Purcell cu el.

— Hai! făcu Purcell, cu acelaşi glas aspru, autoritar. Cu o voce înceată, mai adăugă: Fiți atenți. Mai cu seamă tu, Jones.

— Da, don locotenent, spuse Baker.

Purcell îi privi cum se îndepărtează şi străbat teuga, apoi cum intră din nou în cabină. Duneta era pustie, iar Baker spuse în şoaptă:

— Ai grijă: nu deschide.

Arătă spre puntea de sub picioarele sale, adăugind:

— Mojicul ăsta are miros, nu glumă.

— Da’ nici eu nu sunt un copil, şopti micul Jones, înciudat, umflându-şi muşchii pieptului.

Puse mâna pe nisipar şi, exact în clipa în care Baker zvârli în valuri lochul, răsturnă nisiparul ținându-l perfect orizontal, în dreptul ochilor. Privea, cu plăcere, spre găoacea sferică de sticlă, înăuntrul căreia cădeau în jos puzderia de firişoare subțiri, ca o burniță fină de nisip, în vreme ce saula se desfăşura din juni! Mosorului, peste bord. Jones nu se plictisea încă de acest spectacol. Ba chiar îi isca în suflet un sentiment desfătător de putere, ca şi cum el însuşi ar fi fost acela care făcea să înainteze corabia. Când se scurse până şi cel din urmă firişor de nisip, privi, cu un aer important,

spre cumnatul său şi zise: ″Gata!”. Îndată după aceea Baker opri răsucirea mosorului, trase afară din apă saula şi socoti numărul nodurilor.

— Nouă şi jumătate, spuse el, cu glasul scăzut, privind înciudat treptele ce duceau spre dunetă.

— Grozav! zise Jones.

— Să mă ia dracu! mârâi mânios Baker, dacă pricep ce te priveşte pe tine că barca asta blestemată goneşte cu aşa iuțeală!

Isprăvi de înfăşurat lochul pe mosor şi, când îşi ridică ochii, văzând mutra supărată a lui Jones, îi surâse.

În aceeaşi clipă, un zgomot de paşi făcu să trosnească scara babord a dunetei, iar ei, înainte chiar de ivirea lui Burt, încremeniră.

— Nu te uita la el, şopti Baker, iar inima începu să-i bată mai tare. Burt era cam pornit să caute pricină oamenilor tineri, şi faptul că s-ar fi putut lega de Jones îl îngrijora pe Baker. Baker îl privea pe Burt, care se îndrepta spre ei, cu ochii în deschizătura pleoapelor micşorați până la îngustimea unei linii, ca pentru a se apăra de lumina soarelui în amurg, măsurând cu o privire plină de ură mişcarea elegantă a giganticei siluete a acestuia. Din creştetul bicornului până în vârful pantofilor cu cataramă, totul era ordonat şi desăvârşit în înfățişarea sa: cravata de dantelă, de o albeață ca a zăpezii, haina cu revere late, ciorapii albi şi bine întinşi pe picior, cu butonii de aur strălucind ca lucirile oglinzii. ″Ticălosul”, îşi spuse Baker, şi în acelaşi timp îi apăru în privire o sticlire de ură. I-ar fi părut mai bine ca atenția lui Burt să se abată asupra lui, ca să-l cruțe pe Jones.

Când fu doar la doi paşi în fața lor, Burt se înțepeni pe picioarele-i ce parcă nu se mai terminau de lungi ce erau, şi spuse, cu o voce metalică:

— Ei, cât?

— Nouă şi jumătate, don căpitan, răspunse Baker.

— În regulă.

Cu picioarele desfăcute, cu mâinile la spate, Burt îi măsura pe cei doi oameni pe îndelete. Pantalonii vărgaţi în roşu şi alb erau curaţi, era bărbierit şi tuns scurt. Baker îi ajungea cam până la piept, şi Burt privea cu toată luarea-aminte scăpărarea ochilor săi negri, aţintiţi asupra lui, de jos în sus. Are pe dracu-n el prichindelul ăsta de velş. Politicos, impecabil, stăpânit şi cu ura mocnind în el. O aţâţătoare dar plăcută furnicătură străbătu carnea lui Burt. Impecabil? Nu e nevoie decât de un dram de răbdare. Pasul greşit nu poate întârzia prea mult. Va veni desigur.

— Puteţi pleca, spuse Burt.

Se reîntoarseră printre cei ce spălau partea din faţă a punţii. Stând cu spatele rezemat de parapet, Boswell ţinea în mână un bici al cărui şfichi se încolăcea pe covertă la picioarele sale. Când cei doi oameni trecură prin faţa sa, el îşi ridică botul de dulău, zvârlind aerul pe nări, furios. Nu se făcuseră cu nimic vinovaţi, iar Boswell nu avea nici el nimic de zis împotriva lor. Mârâiala asta îi intrase în obicei. Fără să ştie de ce, se simţea aţâţat de îndată ce-i ieşea în cale un marinar.

Jones şi Baker îşi dezlegară periile doar prefăcându-se că sunt zoriţi, căci în realitate nu făceau decât să se încurce, înadins, în nodurile funiilor.

— Spălarea punţii mergea anevoie. Când Boswell îşi aţintea căutătura ochilor săi mici asupra oamenilor, aceştia începeau să se dedea la o mare risipă de gesturi, fără nicio tragere de inimă însă. Dar oamenii îşi curmau până şi cazna acestei prefăcătorii, de îndată ce Boswell întorcea capul, mulţumindu-se să facă, în acele clipe, doar zgomot cu periile lor, ţinând însă, cât le era cu putinţă, treaba în loc. Şiretlicul acesta nu-i scăpa lui Boswell, dar şovăia să încerce a lua vreo măsură. Ny. Prea avea încredere în

această echipă ′ are era cea mai a dracului de pe vasul *Blossom.* Micul Smudge, un şarpe cu chip de om. Mac Leod, viclean şi primejdios. Metisul White, uşor de scos din sărite. Baker, violent. Ceilalți, inofensivi. Dar ăşti patru erau de ajuns ca să-i strice pe toți. Gândul acesta îl înfurie. Scoase un lătrat hârâit, izbind cu biciul pardoseala punții, printre oameni, cu toată grija, însă, ca nu cumva să atingă, pe vreunul dintre ei.

De pe dunetă, Burt nu putea vedea echipa de spălători, dar auzind lătratul, îşi dădu seama, la următoarea lovitură de bici, că Boswell nu atinsese decât puntea. Se înțepeni pe picioare, îşi înălță capul, iar ochii îi deveniră atenți. Ceva ciudat se petrecea acolo. Câinele său de pază se temea. Burt luă hotărârea de a se duce el însuşi la fața locului ca să vadă ce se întâmplă, ′şi începu să se strecoare încet, apropiindu-se de punte în aşa fel încât să nu poată fi văzut.

Chiar în clipa aceea, de jos, se ivi, prin tambuchi, fața naivă a micului Jimmy, care apoi ieşi, încet-încet, la suprafață, ducând cu sine o căldare plină cu apă murdară. Dăduse, de când se trezise din somn, ajutor bucătarului în cambuză, la prepararea mesei, şi de-abia acum apuca să respire şi el puțin aer curat.

Apariția micului mus fu o distracție pentru mateloți. Boswell îşi dădu seama de acest lucru şi atunci întoarse spatele şi privi spre apa mării. Încuviința, tacit, această pauză. Menținând la oarecare intensitate zgomotul pe care-l făceau, marinarii îşi ridicară capetele, privirea lor ştearsă păru că se înviorează, şi câțiva dintre ei prinseră a-i face fel de fel de semne lui Jimmy, fără însă a-i adresa vreun cuvânt. Mai sus de brâul pantalonilor vărgați li se vedeau torsurile slăbănoage, umerii căzuți, spetele pline de cicatrice lungi.

Jimmy clipi din ochi în fața soarelui, a cărui lucire scălda puntea, aruncă o privire vie, jur-împrejur, flutură mâna

stângă în văzduh spre mateloți şi, fără nicio pricină, începu să râdă. Cu doi ani mai tânăr decât Jones, şi mult mai puțin vânjos decât acesta, înfățişa privirii blândele trăsături ale unui obraz copilăresc, în care pe partea dreaptă i se săpa o gropiță, de câte ori râdea. Cu căldarea de lături în mână, se îndreptă spre tribord, aruncând o privire spre înspumatele dâre şerpuitoare ce goneau spre bordajul vasului şi, ridicând capul, rămase apoi nemişcat, iar bătăile inimii i se întețiră: se vedea către zare, prin străvezia ceață a zorilor, ivindu-se din ape o insulă plată, încoronată de cocotieri. Purtat pe aripile vântului, ajungea până la el un miros de frunze şi de lemne arse. Aflase din gura marinarilor că vasul se apropia de insulele Tuamotu. Şi, deşi nu era vorba despre vreo escală prin acele meleaguri, se simțea totuşi cuprins de bucurie doar la vederea pământului. Cu gâtul întins, cu gura întredeschisă, privea, la orizont, cea dintâi insulă a mărilor sudului, iar ochii cu luciri albastre. De porțelan i se umeziră de fericire..

În clipa aceea, un stol des de rândunici de mare, după ce se apropiaseră, abia atingând oglinda apei, îşi reluară zborul şi, țâşnind cu o iuțeală amețitoare către, catarge prinseră să descrie, la înălțime, cercuri în jurul celui mai înalt dintre ele, scoțând țipete ascuțite. Jimmy le urmări cu privirea, trecându-şi în neştire mâna prin păru-i scurt, înălțat, către frunte în două bucle de copil. Îşi pierdu aşa câteva secunde, netezindu-şi părul şi ațintindu-şi ochii la zborul păsărilor, iar apoi, simțind greutatea căldării, care-i aduse aminte că are de făcut o treabă, se apucă de ea, dar săvârşi o greşeală neaşteptată şi de, neîngăduit unui mus: zvârli apă murdară, rostogolind căldarea în vânt şi nu sub vânt. Fireşte că, o bună parte din conținutul astfel vărsat îi împroşcă obrazul, iar Jimmy, auzind o înjurătură, se întoarse pe loc. Căpitanul Burt sta înfipt în fața lui. Câțiva stropi de lături îi picaseră pe haină.

— Vă rog să mă iertați, don căpitan, spuse Jimmy făcând drepți şi ridicând ochii.

Se uita, cu privirea înălțată mult deasupră-i, la trăsăturile încremenite ale feței lui Burt. Bărbia acestuia văzută de la o asemenea, depărtare, de jos, se înfățişa țâşnind aidoma unei prore, iar nările – într-o arcuire ce le subția cu o implacabilă precizie. Burt avea un fel straniu de a se înțepeni pe picioare, încremenind într-o atitudine ce-l făcea să pară propria sa statuă. Era brun, iar pe chipul lui atât de împietrit, şi de întunecat, încât părea a fi, turnat în bronz, doar ochii viețuiau, reci şi tăioşi, pa ascuțişul oțelului..

Burt îl țintuia mai departe cu privirea pe Jimmy. Fără ca musul să-şi dea seama, urma unui surâs. Mai stăruia pe buzele sale, oglindind încă simțământul de bucurie încercat înainte cu câteva clipe, când dăduse cu ochii de pământul insulei.

— Dumneata zâmbeşti, hai? făcu Burt cu glasu-i metalic.

— Nu, don căpitan, răspunse Jimmy.

Căpitanul Burt sta într-adevăr ca împietrit, cu picioarele depărtate, cu brațele încrucişate. Privea de la mare depărtare, sub el, chipul rotund al lui Jimmy, ochii naivi ai acestuia şi cei doi cârlionți ce i se ridicau pe frunte.. Burt nu avea cum să se înşele: nici urmă de obrăznicie nu era pe acest chip de copil. Musul se uita la Burt cu încrederea ce îi lumina ochii de câte ori vorbea unuia mai vârstnic. Se scurseră, câteva secunde, şi cum tăcerea, prelungindu-se, îl stingherea, Jimmy schiță un surâs timid.

— Dumneata zâmbeşti, har? se răsti îndată Burt, dar cu un glas atât de amenințător, încât Jimmy îngheță, iar surâsul, fără a-i pieri de pe obraz, încremeni într-o strâmbătură.

Burt tresări de plăcere. Cruzimea sa eră formalistă. Pentru a putea pedepsi sau lovi trebuia ca victima să pară măcar vinovată cu ceva. Procedând astfel nu intenționa de

loc să-şi impresioneze martorii. Nu se sinchisea de ceea ce ar fi gândit sau ar fi spus ei. Doar față de sine avea nevoie de respectarea acestor forme. În acest joc pe care-l juca zi de zi cu oamenii echipajului, îşi statornicise unele reguli de care ținea seamă.

— Carevasăzică, continuă el cu un glas cât se poate de liniştit, dumneata zâmbeşti. Îți baţi, adică, joc de mine.

— Nu don căpitan, răspunse Jimmy, cu vocea tremurătoare, nereuşind să-şi stăpânească acea gâdilire care, fără voia lui, îi desfăcea buzele în chip de strâmbătură. Se temea, simțind întreaga primejdie prin care trecea în clipa aceea, că ar fi avut într-adevăr aerul pe care i-l atribuia Burt, dar cu cât se străduia mai mult să-şi refacă înfățişarea firească, cu atât mai tare i se întindea gura.

Burt îşi exagera nemişcarea, şi privirea lui împietrită se lăsa tot mai apăsătoare asupra copilului. Ştia că, prelungindu-se, tăcerea îi va impune lui Jimmy tocmai mimica de care-l învinuia.

— Dumneata zâmbeşti! urlă el, cu un glas înfricoşător, iar buzele copilului, mişcate de o nestăvilită putere, începură să surâdă.

Burt se desfată câteva secunde cu simțământul izbânzii repurtate. Musul era cu adevărat prins asupra faptului. Regulile jocului fuseseră respectate.

— Singur ți-ai făcut-o, spuse el, cu o inflexiune în voce menită să-l convingă pe el însuşi că, de fapt, regreta întâmplarea.

Răsuflă adânc, iar ochii îi fură năpădiți de scăpărarea unei luciri de gheață. Apoi făcu un pas înainte şi, târând după sine întreaga greutate a trupului, îşi răsuci pieptul viguros de la stânga la dreapta şi-i repezi lui Jimmy, care nu avu răgazul nici să se ferească, nici să se apere, cu toată puterea, un pumn drept în obraz. Matelotul Johnson, care se afla ′doar la câțiva metri când se produsese incidentul,

declară, în urmă, că îi auzise oasele trosnind sub violența loviturii. Jimmy, adăugă el, se prăbuşi *ca o păpuşă umplută cu tărâțe.*

Burt ridică palma mâinii sale drepte până la gură, suflă în degete, pe care începu apoi să le joace în văzduh, ca pentru a şi le dezmorți, după care, plimbându-şi o privire inexpresivă pe chipurile marinarilor, trecu peste Jimmy, fără a-i atinge trupul şi, cu paşi rari, se întoarse spre dunetă.

De îndată ce se îndepărtă, mateloții rămaseră locului. Se uitau la Jimmy. Până şi Boswell îşi aplecă, uluit, capul. Îşi dăduse foarte bine seama că Burt îşi pusese întreaga-i putere în pumnul tras şi nu pricepea de ce anume. După câteva secunde îi porunci lui Johnson să verse o căldare de apă pe capul musului, ceea ce, din parte-i, mai-mai că putea trece drept un act de bunătate. Apoi, ridicând privirea şi dându-şi seama, în cele din urmă, că nimeni nu se mişcă, începu să urle, distribui, într-o parte şi într-alta, câteva bice, dar, pare-se, nu prea convins, şi se îndepărtă.

Johnson era un bătrân marinar şchiop, gârbovit, cărunt şi atât de slab, încât muşchii celor două brațe îi ieşeau în afară ca nişte funii. El dezlegă una dintre căldări, o cufundă în apă şi, după ce o umplu, o vărsă pe capul musului. Apoi, cum acest duş rămase fără niciun efect, se aplecă asupra lui Jimmy şi-i dădu uşor câteva palme, pe obraz, pentru a-l trezi. Johnson nu mai avea o vedere prea bună, aşa încât de-abia când se aplecă asupra feței copilului văzu ravagiile pumnului lui Burt. Tresări, îngenunche lângă trupul încremenit şi-şi lipi urechea de pieptul musului. Rămase aşa, în răstimpul unui lung minut, înspăimântat: inima lui Jimmy nu mai bătea.

Când bătrânul Johnson se ridică de jos, marinarii, văzându-i privirea rătăcită, îşi dădură seama că Jimmy murise. Mâinile lor se încleştară, crispate, pe cozile periilor şi un vuiet surd, nearticulat, se făcu auzit printre ei.

— Mă duc să-i dau de veste domnului Mason, spuse încet Baker.

Mason era primul locotenent de bord şi unchiul lui Jimmy.

— Stai pe loc, făcu. Mac Leod. Stăpânul nu ți-a dat voie. Doar ştii, ce poți să pățeşti.

— Ba eu tot mă duc, răspunse Baker. Tremura cuprins de furie şi de milă. Şi trebuia să facă ceva, pentru a scăpa de ispita ce-l ațâta să-şi împlinite cuțitul în pântecele lui Burt.

Peria i-o dădu lui Jones şi pieri coborând scara tambuchiului, iar marinarii, pentru a-i acoperi lipsa, se puseră iarăşi, zgomotos, pe treabă. Părăsirea, fără învoire, a lucrului însemna douăsprezece lovituri de bici date vinovatului pe punte.

În clipa în care Richard Mason îşi făcu apariția pe punte, sever şi încheiat la toți nasturii, toate privirile se întoarseră, deodată, spre el. Mason dădu cu ochii de trupul lui Jimmy întins la o depărtare de vreo douăzeci de paşi, privi, la rându-i, şi el chipurile mateloților şi se opri. Era un om cam de cincizeci de ani, bine clădit, cu fața pătrată, cu fruntea teşită. Baker nu avusese curajul să-i spună că Jimmy murise, dar după expresia chipului său tulburat şi după tăcerea subită a mateloților, Mason simți cum i se strânge inima. Picioarele începură să-i tremure în aşa hal, încât izbuti anevoie să ajungă până la trupul copilului.

Când fu doar la un metru de Jimmy, îi văzu destul de limpede capul. Pleoapele îi acopereau, întredeschise, ochii, iar sub nasu-i strivit şi parcă sfărâmat de violența loviturii, buzele umflate şi sângerânde îi descoperiseră dinții, într-o strâmbătură ce aducea cu un zâmbet. Mason îngenunche, ridică capul lui Jimmy, îl puse pe genunchii săi şi spuse aproape în şoaptă, doar ca pentru sine: ″Jimmy a murit”.

În mintea sa se făcu un gol, şi nu avu decât senzația scurgerii timpului, fără ca vreo întâmplare anume să-l

tulbure. Apoi simți, parcă, mişcarea lăuntrică a unui arc, urmată de vocea cuiva rostind încet, dar nespus de limpede: ″Bătrânul o să-şi iasă din minți”. Ridică ochii şi, în cele dintâi clipe, nu văzu decât puntea înecată de soare şi nişte chipuri şterse plutind parcă deasupra ei. În urmă ele se desluşiră. Mateloții îl priveau. Mason îşi aduse aminte că Jimmy murise, aplecă ochii asupra capului, pe care tot îl mai ținea pe genunchi, şi începu cu glasul scăzut să-l cheme pe nume: ″Jimmy, Jimmy, Jimmy...” Şi acelaşi gol îi cuprinse, din nou, mintea. O panică puse stăpânire pe Mason, care se căzni să-şi ridice capul pentru a regăsi, în fața ochilor, privirile marinarilor. Nu văzu, la început, decât o lumină ca îndărătul unei perdele de ceață, prin care totul apărea şters şi nedesluşit. Îşi aținti, deznădăjduit, privirea în plasa acestei neguri şi, treptat-treptat, ochii marinarilor se iviră din nou, încremeniți, asupra lui. De astă dată nu-i lăsă să-i mai scape. Ştia că nu-i va mai scăpa.

Bâjbâind, puse jos capul lui Jimmy, se ridică în picioare, îndreptându-se apoi spre marinari. Când ajunse doar la doi metri de ei se opri şi spuse cu o voce parcă ştearsă.

— Cine a făcut-o?

Sta în picioare în fața lor, gârbovit, cu brațele spânzurându-i de-a lungul trupului, cu ochii rătăciți, cu gura întredeschisă de parcă şi-ar fi pierdut controlul asupra muşchilor fălcii.

Un glas răspunse, în şoaptă:

— Burt.

— De ce? făcu Mason cu acelaşi glas.

— Pentru că, zvârlind nişte zoaie, îl împroşcase cu câteva picături pe haină.

Mason repetă cu acelaşi glas şters şi istovit:

— Pentru că i-a stropit haina?

Apoi, cu privirea rătăcită, repetă, în neştire, cu aceeaşi voce ştearsă: ″Groaznic, groaznic, groaznic...” Era un fel de

vaiet sinistru, fără de sfârşit, şi abia articulat, ca şi cum i-ar fi făcut rău pronunţarea cuvintelor.

— Doamne! spuse Jones, nu mai pot îndura!

— Crezi că mai e ceva de făcut, don locotenent? întrebă Baker.

Era vădit că nu voise, punând această întrebare, decât să curme litania lui Mason. Acesta ridică, încet, ochii spre Baker.

— Ceva de făcut? repetă el, ca un ecou, aceleaşi vorbe.

Îşi îndreptă, deodată, trupul, trăsăturile chipului îi deveniră hotărâte şi rigide, umerii îşi reluară poziţia firească şi, astfel schimbat, făcu stânga împrejur, aproape reglementar, trecu, fără a se opri, prin faţa trupului întins, neînsufleţit, al lui Jimmy şi o luă către scara ce da spre tambuchi. Marinarii îl însoţiră cu privirea până ce dispăru.

Se auzi, pornind dinspre pupă, glasul viguros al lui Burt:

— Domnule Boswell! Pare-mi-se că treaba s-a cam poticnit!

Atunci, Isac Boswell, aidoma unui diavol oare ţâşneşte dintr-o jucărie, se repezi în grămada de oameni, pătrat, bondoc, stacojiu la faţă, urlând ca un câine, abătându-se când asupra unuia, când asupra altuia, cu lovituri de bici. Urletele ţinură câteva clipe. Apoi, deodată, Boswell zări la picioarele sale trupul lui Jimmy şi încetă să mai zbiere. Se scurseseră mai bine de zece minute de când poruncise lui Johnson să verse O căldare de apă pe capul musului, iar acum o muscă mare, neagră, zumzăia, rotindu-se în jurul rănii de la nas, căscată ca o gaură, iar ochii musului erau sticloşi.

Căznindu-se să priceapă situaţia, Boswell apleca înainte mutra-i boantă, dar mai iute decât judecata sa instinctul i se şi afla la pândă. Mateloţii spălau puntea, fără un murmur şi fără să-şi ridice măcar ochii. Dar pe Boswell mirosul nu-l

înşelase. Mocnea ameninţarea în muţenia lor. Păreau încordaţi într-o aşteptare.

— Aşadar, Boswell, întrerupse deodată tăcerea glasul lui Burt, vă odihniţi?

Boswell tresări ca un dulău biciuit de stăpânul său, dar avu în acelaşi timp şi un sentiment de uşurare, căci se simţea ocrotit de înălţimea celor şase picioare şi şapte degete[1] ale trupului lui Burt.

— Don căpitan, spuse el, musul a murit.

— Văd şi eu că a murit.

Întorcându-se cu faţa spre mateloţi, îi înfăşură pe toţi cu o privire şi spuse cu o desăvârşită linişte:

— Aruncaţi-l în mare.

— Cum, fără slujba de înmormântare, don căpitan? făcu Boswell, uluit.

— Am zis, răspunse Burt, tăios.

Boswell, al cărui cap ajungea doar până la pieptul căpitanului, ridică ochii privind chipul împietrit al acestuia şi înţelese: Burt stârnea, înadins, răzvrătirea, ca s-o poată ucide în faşă.

Boswell se întoarse spre marinari şi le urlă poruncitor:

— Hunt, Baker, luaţi şi zvârliţi acest trup în mare!

Se scurseră mai multe secunde. Baker freca mai departe pardoseala punţii, ca şi cum n-ar fi auzit nimic. Cât despre uriaşul Hunt, acesta, ca şi cum s-ar fi rostogolit pe picioare, se îndreptă spre Boswell, făcând câţiva paşi într-un mers legănat de urs, dar micul Smudge, strecurându-se repede în urma sa, îi şopti uşor: "Fă şi tu ca şi Baker. Nu cumva să te duci." Iar Hunt rămase locului, privindu-i cu mărunţii săi ochi şterşi şi tiviţi de sânge pe Boswell şi pe Baker, fără să înţeleagă nimic.

---

[1] Un picior: 30,50 cm, un deget 2,50 cm, adică, în total, doi metri.

Chipul lui Burt părea o mască de bronz împietrită într-o veşnică expresie de dispreţ. Neclintit ca un turn, cu braţele încrucişate şi cu fruntea sus, sta proptit pe uriaşele-i picioare larg răscrăcărate, învăluind de la înălţime cu privirea freamătul acestor trupuri de prichindei, cărora le era stăpân.

— Ei, nu se aude, domnule Boswell? glăsui el liniştit.

Boswell se năpusti asupra lui Hunt şi începu să-l plesnească cu biciul. Neavând destulă fantezie pentru a fi neascultător, Hunt era de obicei atât de supus, încât, până în acea clipă, nu fusese niciodată biciuit. Nu se clinti din loc, iar privirea lui uluită şi ştearsă aluneca de la Boswell la căpitan şi de la căpitan la chipurile marinarilor. Boswell lovea cu furie. ! se părea însă că loviturile erau zadarnice: parcă biciuia o saltea.

— Îmi îngăduiţi, domnule căpitan, se auzi deodată vocea limpede a locotenentului Purcell, să rostesc o rugăciune în faţa trupului neînsufleţit al musului, înainte de a-l zvârli în mare?

Cuvintele căzură pe punte ca o lovitură de trăsnet, iar Boswell, cu de la sine putere, curmă plesnetul biciului. Purcell se propti atât de absurd de mărunt şi de firav în faţa lui Burt, încât părea un copil de trupă la picioarele unei cetăţi căreia îi cerea să se predea.

Trecură câteva secunde până să se audă răspunsul lui Burt. Mateloţii priveau uluiţi chipul blond, frumos şi sever al lui Purcell. Îi cunoşteau sentimentele pline de pietate, dar nimeni nu s-ar fi aşteptat la atâta cutezanţă din partea lui.

— Domnule Purcell, spuse Burt, am ordonat ca acest trup să fie zvârlit în mare.

— Da, domnule căpitan, răspunse Purcell cu glasu-i curtenitor, dar este împotriva legii să...

— Pe vasul ăsta, eu sunt legea.

— Fără-ndoială, domnule căpitan, dumneavoastră sunteți, pe bord, unicul stăpân... după Dumnezeu.

— Am dat o poruncă, domnule Purcell.

— Da, domnule căpitan, dar nu se cade să-l lăsăm pe Jimmy să plece dintre noi, fără o rugăciune.

Din grămada marinarilor porni zvonul unui vuiet de aprobare, iar Burt se întoarse şi-şi aţinti ochii asupra lor.

— Domnule Boswell, spuse el în cele din urmă, indicându-l cu o nepăsătoare mişcare a mâinii pe cel de al treilea ofiţer al vasului, dumnealui este un răzvrătit. Îi împinge pe mateloţi la rebeliune. Arestează-l, du-l jos în fundul calei şi bagă-l în lanţuri.

Boswell, cu gura căscată de uimire, îl privi pe căpitan.

— Protestez, domnule căpitan, spuse Purcell, fără a ridica glasul. Este o grosolană încălcare a legii ordinul de a pune un ofiţer în lanţuri.

— Dacă omul acesta se împotriveşte, domnule Boswell, spuse Burt, ia-l cu forţa.

Boswell şovăi, iar trăsăturile obrazului său stacojiu şi umflat ca un jambon de York dădură în vileag grozava-i încurcătură. Se apropie, cu paşi rari, de Purcell şi, cu un gest stângaci, lipsit de violenţă, puse mâna pe braţul tinărului ofiţer. Părea, el însuşi, spăimântat de sacrilegiul pe care-l săvârşea: pentru întâia oară, în toată viaţa lui, punea mâna pe un ofiţer.

— Urmaţi-mă, don locotenent, zise încet.

Şi, cu o ruşine ce părea aproape ridicolă, adăugă:

— Dacă îmi daţi voie.

Burt nu aşteptă ca Purcell să fi părăsit puntea. Fu, din doi paşi, în faţa lui Hunt, pe care, cu o mişcare elegantă, îl lovi, dar fără violenţă. Hunt se prăbuşi. Marinarii fură izbiţi de contrastul dintre lovitura potolită cu care-l abătuse acum pe acesta din urmă şi brutalul pumn cu care-l ucisese pe Jimmy.

— Smudge, Mac Leod, spuse Burt, zvârliți trupul musului în mare.

Micul Smudge, cu ochii în pământ, nu avu nici măcar o clipă de şovăire. Goni spre trupul lui Jimmy, îndoind spinarea ca un câine înspăimântat. Burt îl privi pe Mac Leod. Scoțianul ar fi avut curajul să îndure a fi bătut o dată cu Smudge. Dar să fie bătut numai el, nu voia. Avu o strâmbătură de dezgust, ridică din umeri, se îndreptă spre mus, pe care-l luă de picioare. Smudge îl înhăță de spate. Gata!

Burt îi înfăşură pe marinari cu privirea-i de gheață. Îi zdrobise şi de astă dată. Iar acum avea să înceapă marea horă, din care nimeni nu va scăpa, nici chiar micul Smudge, care cu atâta osârdie îi dase ascultare.

— Opriți! se auzi un strigăt.

Se vedea ieşind la suprafață, din josul scării, pieptul lui Richard Mason. Mateloții fură uimiți, văzându-l aproape de ei. Uitaseră de el. Smudge şi Mac Leod nu mai mişcară. Mason urcă cele din urmă trepte, apăru pe punte, înlătură din care-i, fără să-i fi văzut, pe Boswell şi pe Purcell, ce se pregăteau să coboare în fundul calei, şi, maşinal, se îndreptă spre Burt. Fața îi era împietrită şi, deşi pârlită de soare, era acum albă ca varul. Se opri la trei paşi de Burt, lipi călcâiele şi, cu o stranie solemnitate, rosti:

— Am, domnule căpitan, regretul să vă mărturisesc că, după părerea mea, sunteți un ucigaş.

— Măsoară-ți vorbele, domnule Mason, spuse Burt, cu glasu-i liniştit. Nu permit să fiu insultat. E limpede că avem de-a face doar cu un accident.

— Nu, spuse Mason, scurt. Nici vorbă nu poate fi de vreun accident, ci de un asasinat. Cu toată bună-ştiință l-ați ucis pe Jimmy.

— Mi se pare că ai înnebunit, zise Burt. N-aveam nimic de împărțit cu puştiul ăsta.

— L-ați omorât, răspunse Mason cu un glas mohorât, dar fără patimă, doar pentru că eu îl iubeam.

O subită încordare îi cuprinse pe mateloți. Niciunul dintre ei nu se gândise, până atunci, la aşa ceva, dar în clipa aceasta, când învinuirea fusese formulată, evidența ei se impunea tuturora.

— Dacă asta ți-e părerea, n-ai decât să sesizezi justiția. În ceea ce mă priveşte te voi da în judecată pentru calomnie.

Se aşternu o clipă de tăcere, după care Mason reluă, cu un glas şters, ea şi cum ar fi vorbit pentru sine:

— Am cugetat chiar adineauri la toate acestea, în cabina mea, unde am stat vreo zece minute.

Şi, cum tăcuse, cu un aer absent, Burt rosti pe un ton uscat:

— Bineînțeles că dacă mă plâng justiției, spuse Mason cu acelaşi glas şters, judecătorii vă vor achita, iar pe mine mă vor osândi pentru insultă, ruinându-mă prin despăgubirile pe care va trebui să vi le plătesc, şi degradându-mă.

— Sunt încântat, domnule Mason, spuse Burt, de clarviziunea de care dați dovadă. Şi eu văd lucrurile la fel.

— Da, domnule căpitan, spuse Mason cu glasu-i şters şi monoton. Tocmai de-aceea am şi luat o hotărâre. N-am să încerc a vă aduce pe banca acuzaților.

— Te felicit, domnule Mason, că eşti atât de rezonabil, spuse Burt. O clipă îi flutură un surâs pe buze şi apoi continuă: Dar hotărârea dumitale nu o poate schimba, cu nimic, pe a mea. M-ai calomniat în prezența oamenilor de pe vas şi îndată ce ne vom întoarce la Londra am să te aduc în fața tribunalului.

— Vă va fi cu neputință să vă țineți de cuvânt, spuse Mason, cu tonul cel mai neutru.

Şi, ducându-şi mâna dreaptă în buzunarul interior al tunicii, scoase un pistol, ținti cu brațul sigur şi apăsă pe trăgaci.

Detunătura răbufni cu o forță amețitoare. Burt se clătină pe picioare câteva secunde, ca o gigantică statuie, apoi se prăbuşi grămadă, pe spate, cu un zgomot nemaipomenit. Trupul se mai rostogoli de două ori pe punte, apoi se abătu jos, răstignit cu fața spre cer, cu picioarele țepene, cu brațele în lături. O gaură i se căsca.pe locul nasului.

Deodată, o linişte prelungă se aşternu pe punte. Marinarii priveau de departe trupul lui Burt. Nu avuseseră nicicând prilejul să-l vadă astfel întins şi culcat pe căpitanul lor, care acum le părea şi mai mare. Se hotărâră, în cele din urmă, să se apropie, dar încet, cu un fel de şovăială, ca şi cum încremenirea lui Burt nu prevestea nimic bun. Deşi creierii săi împroşcau acum pardoseala punții, oamenii aveau totuşi o asemenea încredere în forța lui supraomenească, încât se aşteptau să-l vadă ridicându-se în picioare. Vreme de optsprezece luni fuseseră apăsați de cea mai cumplită tiranie, care terfelise demnitatea umană, reducându-i aproape la o existență de robi. Iar acum Burt murise şi în fața trupului său neînsuflețit ei nu resimțeau nicio bucurie, ci uluire.

— Cine a tras? strigă Purcell răsărind în capul scării pe care de-abia o coborâse.

— Domnul Mason, don locotenent, zise Baker.

— Doamne, tocmai de lucrul ăsta mă temeam! strigă Purcell, înaintând cu paşi repezi, urmat de aproape de Boswell.

— Uitați-vă la el, don locotenent! rosti Smudge ca dintr-o trâmbiță, e mort, mort de-a binelea, puiul ăsta de cățea!

Mateloții îl priveau pe Smudge cu răceală. Burt murise: nu avea niciun rost să mai fie insultat şi, în orice caz, Smudge era cel mai puțin îndreptățit s-o facă.

— Domnul să-l ia în sfânta sa pază, spuse Purcell.

Mason lăsase pistolul să-i atârne la capătul brațului ce-i spânzura în jos. Privea trupul lui Burt, cu ochi rătăciți.

— Înapoi, marinari! urla deodată o voce tunătoare.

Ofițerul secund al Blossom-ului, J. B. Simon, sta în față la câțiva paşi cu câte un pistol în ambele mâini. Era un om cu pielea obrazului gălbejită, cu buzele subțiri, cu nasul prelung şi ascuțit. Deşi nu era brutal, oamenii totuşi nu-l priveau cu simpatie. Simon avea simțământul că nu reuşise în viață, şi din această pricină, înăcrit cum ajunsese, îi hărțuia pe mateloți.

— Înapoi! urlă Simon îndreptând spre ei pistoalele. Şi acum, la muncă! Eu sunt căpitanul vasului! Şi am câte un plumb pentru scăfârlia oricăruia dintre voi care nu-mi va da ascultare.

Urmă o clipă de uluire. Marinarii nu se dădură înapoi, aşa cum le poruncise Simon. Nici nu le trecea prin minte să se teamă de el, ci doar erau izbiți de inițiativa acestui ofițer care nu se mulțumea să stea la locul său.

— Dar domnului Mason îi revine dreptul de a deveni comandantul vasului, spuse Mac Leod. Domnul Mason este primul ofițer de bord.

Simon avea o cumplită prejudecată împotriva scoțienilor. În răstimpul celor. Optsprezece luni, nu scăpase niciun prilej de a-l lua în râs pe Mac Leod. Faptul că se amestecase şi el în vorbă îl făcu să vadă roşu înaintea ochilor.

— Scoțian împuțit! urlă el, îndreptând asupră-i unul dintre pistoale, dacă mai sufli un cuvânt fac din creierii tăi hrană pentru peşti.

Mac Leod se făcu alb ca varul, ochii îi scăpărară în orbite şi îşi pipăi, în buzunar, mânerul cuțitului. Nu cutezase nimeni, până atunci, să-i defăimeze țara.

— Pentru Dumnezeu, John! strigă Purcell, îndreptându-se spre Simon. Te rog zvârle pistoalele. Armele astea ne-au adus şi aşa destule nenorociri. De altminteri, aşa cum foarte bine ştii, numai domnului Mason îi revine comanda vasului.

— Domnul Mason şi-a ucis căpitanul, scrâşni Simon. Nu e decât un răzvrătit. Nu mai are dreptul să comande un echipaj. De îndată ce ne vom întoarce la Londra, îl voi da pe mâna justiției, care-l va osândi la ştreang.

— John! spuse Purcell, cu o privire înspăimântată, nu vorbeşti serios!

— Dracu să te ia cu nobilul dumitale suflet cu tot, domnule Purcell! urlă Simon, încleştându-şi cu mâini tremurânde pistoalele. Nicio mişcare, pentru Dumnezeu, altminteri îți vărs bojocii!

Purcell rămase locului, descumpănit de fulgerul de ură ce scăpărase în ochii secundului. Trăiseră împreună în bună prietenie optsprezece luni, şi niciodată, în tot acest răstimp, Simon nu-i dăduse a înțelege că l-ar fi urât. Ura aceasta, de neînțeles, îl ului în aşa măsură, încât îi răpi forța de a reacționa în vreun fel.

— Domnule Boswell! continuă Simon plin de furie.

Boswell îl privi pe Simon şi apoi întoarse capul spre Mason, cu o privire întrebătoare. Părea un biet câine, silit să aleagă între doi stăpâni. Potrivit ierarhiei, pe Mason trebuia să-l asculte, dar Mason nu-i dădea niciun ordin: continua să stea aşa, înmărmurit, cu privirea rătăcită, cu pistolul spânzurându-i, parcă, în mână, cu ochii încremeniți spre giganticul trup neînsuflețit al lui Burt.

— Domnule Boswell, făcu Simon, cu obrazul gălbejit schimonosit de furie.

Boswell îi mai aruncă lui Mason o ultimă privire, şi apoi încet, cu părere de rău parcă, se îndreptă spre Simon.

— La ordinele dumneavoastră, don căpitan, spuse el cu o voce răguşită şi joasă şi cu privirea umilă.

— Domnule Boswell, zise Simon, adu-i pe oamenii ăştia la ascultare.

Boswell încleştă mâna pe bici, îşi întoarse către mateloți obrazu-i teşit şi-i privi drept în ochi. Îi înfruntară, fără să

clipească, privirea şi el simţi ce anume se petrecea cu ei. Oamenii nu mai vedeau, în spatele său, profilându-se silueta căpitanului Burt. Forţa acestuia nu era de ajuns pentru a explica ascendentul lui asupra celorlalţi. Burt era cutezător. Mateloţii îl văzuseră, nu o dată, îndreptându-se spre ei cu braţele încrucişate, în vreme ce ei, cu mâinile înfundate în buzunare, îşi încleştau degetele crispate pe plăselele jungherelor deschise. Marinarii îi simţiseră, într-adevăr, tăria: Burt nu spunea vorbe în vânt, ci, pradă flăcării sale lăuntrice, ardea să se bată de unul singur împotriva tuturora. Această cutezanţă inumană îi uluia. Simon, în schimb, vădea firea unui ofiţer mărunt, căruia nu-i place decât să le caute nod în papură. Până şi răutatea lui era mediocră. Nimeni din tot echipajul nu se temea de el.

Boswell ar fi trebuit, întâi, să se lege de Baker, pentru că acesta se împotrivise, nedând ascultare ordinelor lui Burt, dar micul velş, sprijinit în coada periei, îl sfida cu privirea ochilor săi negri, neclintindu-se din loc nici cu un milimetru; Şi, în clipa aceea, cu Boswell se petrecu ceea ce, niciodată, pe vremea lui Burt, n-ar fi fost cu putinţă: se muie, prefăcându-se, când trecu prin faţa lui Baker, că nu-l vede şi, săvârşind apoi a doua greşeală, se legă de Hunt.

Hunt fusese de două ori lovit până atunci, întâia dată chiar de Boswell, iar a doua oară de Burt. Nu înţelegea de ce era iar bătut: nu pricepuse de loc rostul intervenţiei lui Simon. Simţământul nedreptăţii îi cotropi mintea înnegurată şi, mârâind cu un rânjet de furie ce-i dezvălui dinţii, se năpusti asupra lui Boswell cu o sprinteneală de care nimeni nu l-ar fi crezut în stare, îi smulse. Biciul din mână, îl trânti la pământ, şi, într-o clipă, îi puse genunchiul pe grumaz.

Şi se petrecu, atunci, ceva nemaipomenit: ispita de a vedea acest spectacol îi făcu pe marinari să uite de ei înşişi şi de câte se întâmplaseră. Dintr-o singură săritură se apropiară ca să nu le scape nimic din lupta acestor doi

oameni ce se rostogoleau pe punte, iar Simon fu silit să se dea înapoi cu câțiva paşi, ca să nu rămână încleştat în roata pe care o făcuseră marinarii în jurul vrăjmaşilor. Se afla într-o stare ridicolă şi deznădăjduită în acelaşi timp. Izbucneau, din fundul rărunchilor, urlete de amenințare, dar aceste urlete îi păreau, lui însuşi, vrednice de batjocură. Oamenii, cuceriți de spectacolul luptei pe viață şi pe moarte la care asistau, se sinchiseau de Simon tot atât de puțin, cât s-ar fi sinchisit de unul care ar fi sărit pe scenă agitând în văzduh pistoale de teatru.

Broboane de năduşeală îi scăldau fruntea, alunecându-i de-a lungul cutelor moi şi adânci ce-i încrețeau, de-o parte şi de alta a gurii, pielea obrazului gălbejit. Nici nu apucaseră să treacă cinci minute de când toate i se păruseră cum nu se poate mai fireşti: va lua cu pistoalele în mâini comanda vasului, şi pe urmă nu-i mai rămânea decât să facă calentoarsă, spre Londra, unde, după ce Mason va fi înhățat de poliție, armatorii îi vor întări, prin numire, titlul de comandant al vasului *Blossom.* Dar acum Boswell începea să se smulgă din ghearele morții. Şi chiar dacă izbânda ar fi fost de partea acestuia din urmă, Simon tot n-ar mai fi putut crede în propria sa victorie. Se simțea singur, mâinile îi tremurau, se împotrivea din toate puterile ispitei de a apăsa pe trăgaci şi de-a abate la pământ, la întâmplare, vreun marinar. Dar dacă o asemenea ispravă nu i-ar speria câtuşi de puțin pe mateloți şi dacă aceştia se vor năpusti, cu toții, împotriva sa?

Şi mai socotea că era o cumplită nedreptate a sorții ca singurul om înarmat să nu-şi poată impune oamenilor de pe punte legea propriei sale vreri. Cugeta cu amărăciune că oricare altul în locul lui, cu pistolul în mână, ar fi răspândit spaima în juru-i. Dar destinul care îl făcuse, atât de des, să aibă parte în viață de înfrângeri, îşi hătea, şi de astă dată,

joc de el. Putea semăna moartea cu amândouă mâinile, iar oamenii îi întorceau spatele.

Simon privea înfricoşat la lupta de pe punte. Cei doi vrăjmaşi alcătuiau, laolaltă, un singur monstru care scotea mugete. Dar când acest monstru se va desface, doar un singur om va fi în picioare. Ochii lui Simon se holbară de-o spaimă ce-i sugruma gâtlejul: avu, deodată, certitudinea că Hunt îl va doborî pe Boswell. Pistoalele prinseră să-i tremure în mâini. După Boswell, lui îi va veni rândul. Fusese înfrânt, înfrânt, aşadar, şi de astă dată.

Hunt izbutise să-şi încolăcească braţele uriaşe în jurul gâtului celuilalt. Fără să simtă pe obrazul său nici încleştarea degetelor lui Boswell, nici loviturile de genunchi pe care acesta i le dădea în pântece, îl strângea tot mai tare. Panica puse stăpânire pe Simon. Cu mâinile tremurânde, orbit de năduşeala ce i se prelingea de pe frunte, înecându-i ochii, înaintă, ca un automat, pătrunzând între hotarele cercului ce constituia scena luptei şi, aproape fără a ţinti, trase asupra lui Hunt. În aceeaşi clipă se simţi înşfăcat de spinare, imobilizat şi dezarmat. Un fulger îi brăzda pieptul. Un văl roşietic îi căzu pe ochi, împurpurându-i vederea şi simţi cum se rostogoleşte pe spate, în gol.

Când Hunt se ridică în picioare, o dâră de sânge tivea gaura cămăşii prin care trecuse plumbul pornit din pistolul lui Simon, abia atingându-i umărul, în vreme ce Boswell zăcea întins pe punte, cu obrazul vânăt, cu gura strâmbă. Simon se prăbuşise alături de el, capetele lor se atingeau. Avea ochii holbaţi, iar cele două şanţuri galbene şi adânci, de-o parte şi de cealaltă a buzelor subţiri, îi împietreau chipul într-o expresie de amărăciune.

Purcel! Se smulse din neclintirea de până atunci, îşi croi drum prin grămada de mateloţi, oprindu-se apoi, cu ochii plini de groază, nefiind în stare să mai articuleze un singur cuvânt. Mac Leod se aplecă asupra trupului lui Simon,

smulse din rană cuțitul, căruia, înainte de a-l vârî în buzunar, îi şterse grijuliu tăişul de cămaşa mortului, şi-l închise, cu un zgomot sec, între plăsele. În aceeaşi clipă întâlni privirea lui Purcell, în fața căruia, dând din umeri, îşi întoarse ochii şi spuse, stingherit, şi cu tonul unui copil, prins asupra faptului:

— Singur şi-a căutat-o, don locotenent.

Purcell nu răspunse. Îl izbise aerul lui Mac Leod şi cugeta acum cu amărăciune, în sinea sa: ″Nişte copii. Sunt cruzi ca nişte copii!” Întorcându-se să plece, fu surprins văzându-l în dreapta sa pe Mason, palid, cu fruntea aplecată. Apoi ochii lui Mason se ridicară. Mateloții erau în fața sa, iar Mason îi scaldă în mohorâta lumină a unei priviri, plină de deznădejde:

— Răzvrătiți, iată ce sunteți ! spuse el cu un fel de suspin în glas, nişte răzvrătiți!

— Ca şi dumneavoastră ! strigă Smudge, plin de mânie. Mason tresări, ca şi cum ar fi primit o palmă în obraz, ochii prinseră a-i clipi, iar buzele începură să-i fremete.

— Da, ca şi mine, spuse el în şoaptă.

Capitolul II

A doua zi, la ceasul unu după amiază, matelotul White se strecură, cu pasul lui de pisică, până în fața locotenentului Purcell, care verifica drumul timonierului, luă poziția de drepți, îşi descoperi capul şi spuse cu glas cântat:

— Domnule locotenent, domnul căpitan vă trimite vorbă prin mine că masa e servită.

Purcell ridică pleoapele şi-l privi pe White.

— Căpitanul? spuse el aproape zâmbind.

— Da, domnule locotenent, spuse White, iar luminițele ochilor săi negri ca tăciunele îi luceau în îngusta crăpătură a pleoapelor întredeschise.

White era rodul dragostei dintre un matelot englez şi o chinezoaică. Fusese luat de un misionar anglican, cam beţiv, care înveselit de pielea galbenă a pruncului găsise cu haz să-i dea numele de White[2]. Numele acesta făcuse ca metisul să ajungă calul de bătaie al oamenilor tuturor vaselor pe care servise, până în ziua când omorî un şugubăţ, implantându-i cuţitul în burtă, şi-i aruncă trupul peste bord. Isprava asta de ucigaş, tăinuită de echipaj şi rămasă neosândită, îi asigurase lui White tihna. Dar linişţea sosise prea târziu: White devenise scump la vorbă, nu râdea niciodată şi îi sărea ţandăra din te miri ce. Când Purcell se întorsese întrebător spre el, repetând: ″Căpitanul White, care nu desluşise tâlcul acestei vorbe, îşi închipui că e luat în zeflemea şi din acea clipă începu să-i mocnească în suflet, împotriva locotenentului, cea mai vie antipatie.

Mason se şi afla instalat pe locul lui Burt când Purcell pătrunse în careul ofiţerilor. Fără a spune un cuvânt, el îi făcu semn locotenentului să se aşeze în faţa sa, adică pe scaunul pe care el însuşi îl ocupase când trăia Burt. ″iată-mă şi uns prim ofiţer", gândi Purcell, cu ironie. Cu o zi înainte, la micul dejun se aflau patru oameni în jurul acestei mese. Iar acum nu mai erau decât el şi Mason. Purcell ridică ochii către cel din faţa sa, care i-o luase înainte şi mânca zdravăn cu o migală de ţăran, mestecând din fălcile sale pătrate.

Potrivit unei legi nescrise, pe vasele englezeşti din acea vreme căpitanul trebuia să nu scoată o vorbă în timpul mesei, pentru ca, tocmai prin aceasta, să-i determine a păstra tăcere pe ofiţerii care mâncau împreună cu el. Ideea ce se ascundea îndărătul acestui obicei era, fără-ndoială, că cel ce era învestit cu titlul de căpitan, neavând pe bord

[2] Alb (în 1b. Engleză).

niciun egal în grad, nu putea găsi nici el pe vreunul destul de vrednic pentru a-i adresa cuvântul. Nici nu trecuseră cinci minute de când Purcell luase loc la masă şi îşi dădu seama, cu toată claritatea, că Mason voia să se conformeze acestei reguli. Nici măcar nu deschidea gura pentru a cere piper sau murături, ci, întocmai ca Burt, le arăta cu degetul, ca Purcell să i le pună în faţă. Locotenentul privea pe furiş chipul limpede, pătrat, al lui Mason, ochii lui albaştri-cenuşii, sub fruntea-i cam joasă şi părul des. Totul, în înfăţişarea sa, dădea în vileag cinstea, îngustimea de vederi, simţul datoriei. Şi totuşi acest desăvârşit ofiţer ajunsese să comande un echipaj, în afară de lege. Stătea acum liniştit, în locul căpitanului pe care-l omorâse, lăsându-se, ca şi el, învăluit de această suverană tăcere, potrivită rangului său.

La sfârşitul mesei, Mason, ridicând capul, spuse pe un ton sec:

— Doresc să le spun oamenilor câteva cuvinte, domnule Purcell. Eşti atât de bun să le comunici să se adune?

După aceste vorbe se ridică. Purcell nu apucase încă să-şi termine masa, dar, la rându-i, se ridică şi el, deşi nu tocmai mulţumit. Altă lege nescrisă: ofiţerii trebuiau să părăsească masa o dată cu căpitanul, chiar dacă farfuriile lor erau încă pline.

Purcell urcă scara ce ducea spre punte şi-i porunci lui White să sune clopotul. Oamenii sosiră târând picioarele şi se aliniară. Slăbiciunea trupurilor lor îl izbi o dată mai mult pe Purcell. Stătea în picioare, în faţa lor, tăcut şi se simţea stingherit, căci, întocmai ca şi Burt, Mason se lăsa aşteptat.

„Căpitanul” îşi făcu şi el, în cele din urmă, apariţia, se înfipse în faţa echipajului pe picioarele-i desfăcute, şi, punându-şi mâinile la spate, străbătu cu privirea şirul de oameni.

— Marinari, rosti el cu o voce puternică, am de gând să ne oprim în Tahiti, pentru a ne aproviziona cu apă şi alimente,

dar nu am de gând să rămânem acolo. Tahiti este, acum, prea bine cunoscută de vasele Majestății-Sale. Mâna justiției nu va întârzia să se abată asupra noastră. Aş vrea, aşadar, să părăsim Tahiti cât se poate de repede şi să descoperim, departe de obişnuitele drumuri ale vaselor noastre, vreo insulă ce nu figurează pe nicio hartă... Dar nu vreau să silesc pe nimeni să mă urmeze. Liberi sunteți fie să rămâneți în Tahiti, fie să mă însoțiți mai departe.

Îşi curmă o clipă vorbirea. Cinci reîncepu, era vădit că făcea o sforțare pentru a vorbi calm.

— Trebuie să ştiți că din punctul de vedere al legii sunt socotiți drept rebeli nu numai aceia care au luat parte la o rebeliune, ci şi aceia care, de față fiind, n-au făcut nimic ca să-i pună capăt. Cei dinții – orice grad ar avea – sunt sortiți ştreangului. Cu ceilalți este cu putință – nu spun decât că este cu putință – ca tribunalul să fie mai indulgent. Oricum, e vorba de înfruntat o primejdie. Toate acestea vi le-am împărtăşit, marinari, pentru a vă ajuta să puteți cântări între cele două posibilități, înainte de a lua o hotărâre.

Îşi curmă vorba părând a-şi întreba oamenii cu privirea.

— Don căpitan, spuse Mac Leod, îmi permiteți să vă pun o întrebare?

— Fireşte.

— Dacă plecăm cu dumneavoastră, putem nădăjdui că într-o zi ne vom întoarce în Marea Britanie?

— Nu, răspunse Mason, cu un glas limpede. Niciodată, orice s-ar întâmpla. Vieții în patrie pune-i de-acum înainte cruce, Mac Leod. Cea dintâi grijă a mea va fi, după ce voi fi găsit insula cu pricina, să dau foc vasului *Blossom.* A face altfel este curată nebunie. *Blossom-ul* constituie dovada palpabilă a rebeliunii şi, atâta vreme cât el va pluti pe valuri, viața nici unuia dintre noi nu mai poate fi sigură.

Făcu o pauză, îi privi cu gravitate pe marinari şi reîncepu, rostind răspicat fiecare vorbă:

— Aşadar, încă o dată: eu nu silesc pe nimeni. Cei ce vor pot să rămână în Tahiti. Aceştia vor mai vedea faţa Angliei... dacă nu altcum, adăugă el cu o privire întunecată, măcar din vârful celui mai înalt catarg al unuia dintre vasele Majestăţii-Sale... Cât priveşte, însă, pe cei ce vor să mă urmeze, le mai spun o dată că plecarea le va fi fără de întoarcere.

Se îndreptă apoi spre locotenentul Purcell.

— Domnule Purcell, vei însemna numele celor ce vor să vină cu mine, şi când vei fi terminat, caută-mă din nou în cabină.

Îşi aţinti ochii de culoarea oţelului asupra lui Purcell, apoi privi întinderile de ape ale oceanului, încreţite cât vedeai cu ochii, de valuri înspumate, îşi înălţă, o clipă, privirea spre pânze, pregătindu-se parcă să spună ceva. Se răzgândi, îşi îndreptă pieptul înălţându-şi umerii, şi, întorcându-se oarecum grăbit pe călcâie, o porni spre careul ofiţerilor.

Purcell nu avu nevoie decât de jumătate ceas, pentru a-şi face lista ce-i fusese cerută. Îl uimi numărul neînsemnat al oamenilor care voiau să rămână mai departe cu Mason. Era vădit că mateloţii se învoiau mai degrabă să înfrunte primejdia ştreangului decât să se împace cu gândul de a nu mai pune niciodată piciorul pe pământul patriei. ″Ce ciudat”, cugetă în sinea sa Purcell, ″oamenii ăştia sunt foarte săraci. Nu au nimic care să-i ţină legaţi de lumea lor obişnuită. Cei mai mulţi dintre ei nu au pe nimeni, nici neveste, nici copii: nici nu au mijloace ca să-i întreţină. Şi în afară de mizerie ce le mai poate da lor Anglia? Dar această mizerie le este măcar cunoscută. Iată adevărata pricină. Teama de necunoscut îi înspăimântă...

Când pătrunse în cabina căpitanului, lui Purcell i se păru că se sufocă de căldură. Dar Mason, fără o dâră de năduşeală pe frunte, stătea la masă, cu cravata la gât, cu

haina încheiată, ținând în mână un pahar de rom şi cu privirea aţintită pe o hartă mare, aşternută sub ochii săi.

— Ei, câți? întrebă el foarte interesat.

— Împreună cu dumneavoastră, nouă, domnule căpitan!

— Tocmai de asta mă şi temeam ! făcu Mason, cam îngrijorat. Nu voi avea destui oameni pentru a manevra vasul.

— Am putea, poate, să mai luăm şi nişte tahitieni...

— Teamă mi-e că vom fi nevoiți s-o facem, spuse Mason. Să luăm, ați spus, domnule Purcell, repetă el deodată, ridicând ochii. Şi dumneata te-ai înscris pe listă?

— Da, domnule căpitan.

Mason ridică din sprincene, fără însă a spune vreo vorbă. Luă hârtia din mâna lui Purcell, o cercetă dintr-o privire aruncată repede asupra celor însemnați, îşi înălță capul şi citi rar cu glas tare, oprindu-se la fiecare nume, în afară de al său şi al lui Purcell;

Richard Hasley Mason, căpitan
Adam Briton Purcell, let.
Mac Leod, matelot.
Hunt id.
Smudge id.
White id.
Johnson id.
Baker id.
Jones id.

Când fu gata, dădu din cap şi privi spre locotenentul Purcell.

— Ce părere ai despre oamenii acestei echipe?

— Sunt printre ei şi foarte buni şi foarte răi.

— Aşa e, făcu Mason, cu o mişcare a capului său pătrat.

Şi, fără a cugeta în ce măsură îi putea părea secundului său neplăcută reflecția pe care avea s-o facă, adăugă:

— Păcat că nu pot conduce singur *Blossom-ul*! Vrei să iei un pahar de rom, domnule Purcell...? A, nu, aşa e, uitasem – mai spuse el, ca şi cum s-ar fi simţit neplăcut atins de faptul că locotenentul nu bea alcool. Ar trebui să ştim, îşi continuă el vorba, care sunt motivele ce-i îndeamnă să procedeze astfel!... în ceea ce-l priveşte pe Mac Leod, orbul găinilor să-l ai şi tot îţi sare în ochi. L-a ucis pe Simon, iar Hunt pe Boswell. Nu aveau, prin urmare, de ce să mai stea în cumpănă. Dar White, de pildă?...

— ′ Umblă zvonul, domnule căpitan, că pe vremuri a spintecat un om. S-o fi temând că la vreo anchetă toată povestea asta ar putea fi dezgropată.

— Da, făcu Mason, şi n-aş fi de loc uimit aflând că şi Smudge are, în trecutul său, cine ştie ce pe cuget. Dar Jones, Baker, Johnson? Aş putea pune mâna în foc că ăştia trei sunt nevinovaţi ca nişte prunci.

— Jones îl va urma pe Baker, până la capătul pământului, spuse Purcell. Iar cât despre Baker, el se simte, desigur, vinovat: nu a dat ascultare ordinului lui Burt.

Şi după o clipă de tăcere continuă:

— Nu mai rămâne de lămurit, aşadar, decât cazul lui Johnson.

Mason nu-l poftise pe Purcell să ia loc şi, de la începutul convorbirii, acesta rămăsese în picioare în faţa căpitanului, care stătea la masă. Se desluşea în trăsăturile deschise ale obrazului său blând că secundul nu se simţea la largul său. Vedea în toată distanţa aceasta pe care ″căpitanul” o punea între ei o comedie inutilă, ce-l stingherea.

— Într-adevăr, reluă Mason, nu mai rămâne de lămurit decât cazul lui Johnson.

Şi adause:

— Şi al dumitale, domnule Purcell.

Şi cum Purcell tăcea, el mai spuse:

— Pe dumneata, la urma urmelor, eventualul proces n-are de ce să te neliniştească.

— Vă pot încredința, răspunse Purcell, cu un surâs abia perceptibil, că nici trecutul nu-mi apasă cugetul.

— Sunt convins, zise Mason, imperturbabil.

Şi aşteptă cu luarea-aminte a unui judecător. Era doar căpitanul vasului *Blossom.* Avea, aşadar, dreptul să ştie pentru ce anume luase locotenentul său hotărârea de a-l însoți.

— Am să vă spun, zise Purcell, poate n-ați aflat că i-am cerut lui Burt să se facă o rugăciune pentru sufletul lui Jimmy. Dar Burt i-a poruncit lui Boswell să mă bage în lanțuri. Nu sunt, aşadar, nici eu decât un răzvrătit.

Mason deschise mari ochii de culoarea oțelului.

— Nu ştiam.

Îl privi pe Purcell şi, pentru o clipă, îi pieri de pe chip obişnuita-i impasibilitate şi rosti, cu emoție în glas:

— Îți mulțumesc, domnule Purcell. Ai săvârşit o faptă de curaj.

Şi apoi reluă: -

— Socoteşti că un tribunal te-ar putea osândi pentru rebeliune?

— Nici nu încape îndoială. În afară de asta mi s-ar reproşa că nu am luat nicio măsură după iasă... după moartea lui Burt.

Mason avu o scurtă sclipire. Nu-i scăpase cuvântul ce-i stătuse lui Purcell pe limbă.

— Ai, cu siguranță, dreptate, spuse el sec, cu ochii înfipți în pământ.

Şi continuă:

— Nu te leagă nimic de Anglia?

Indiscreția acestei întrebări îl surprinse pe Purcell. Şovăi o clipă, dar socoti că e mai bine să răspundă. Întrebarea nu

fusese răuvoitoare şi de acum înainte avea să-şi petreacă toate zilele ce-i mai rămâneau de trăit alături de acest om.

Răspunse repede şi stingherit:

— Tatăl meu a murit. În ce-o priveşte pe mama... îi ocoli privirea, apoi adăugă: Mi-e indiferentă.

Mason coborî ochii asupra hărții. Apoi reluă cu un surâs ce vădea un efort.

— Aşadar, iată-ne amândoi îmbarcați pe acelaşi vas, domnule Purcell.

Tonul lipsit de căldură îl răni pe Purcell, dar nu spuse nimic. Mason reluă:

— Ai mai fost în insula Tahiti, nu?

— Şase luni, acum patru ani. Am fost găzduit de o căpetenie tahitiană. De la el am învățat şi limba.

— Cum, făcu Mason, vorbiți limba tahitiană? Asta îmi va fi de, mare folos. O vorbiți curent?

— Da, domnule căpitan.

— la te uită, numai după şase luni? Ai într-adevăr talent la limbi, domnule Purcell, adause el cu un uşor surâs stingherit, ca şi cum ar fi vrut să se scuze, pentru gândul parcă injurios de a atribui unui ofițer o înzestrare intelectuală.

— Ce credeți, reluă el, ne vor da tahitienii alimente?

— Orice vom voi să luăm de la ei.

— Fără să le dăm nimic în schimb?

— Fără nimic. Dar ne vor fura.

— Deseori?

— De dimineața până-n seara.

— Ce neruşinare! spuse Mason, roşu de indignare.

— Ba nu-i de loc aşa ! răspunse Purcell. Ei dau tot ce au şi iau tot ceea ce îi ispiteşte: aşa concep ei fraternitatea.

Mason bătu darabana cu degetele pe masă, cu un aer nerăbdător.

— Căpetenia tahitienilor, care v-a găzduit...

— Otu.

— E un om important?

— Foarte important. Se bucură de un mare prestigiu: are ochii albaştri. Pretinde că este un descendent al căpitanului Cook, adause Purcell cu un surâs.

Mason luă o înfăţişare rece şi înţepată, iar lui Purcell îi trebui câtva timp ca să priceapă de ce: căpitanul Cook era căpitan şi, prin urmare, era fără pată.

Mason se ridică. Nu cu mult mai înalt decât Purcell, era pătrat şi solid, astfel că secundul se simţea aproape firav pe lângă el.

— Domnule Purcell, spuse Mason, şi din nou un val de emoţie îi năvăli în obraz, în vreme ce tremurul glasului i se făcea simţit, să nu vă închipuiţi că nu mă socotesc răspunzător de faptul că, din pricina mea, toţi aceşti oameni nu vor mai vedea niciodată pământul Marii Britanii. Şi totuşi, adăugă el după o clipă de tăcere, dacă aş mai fi pus, încă o dată, în faţa împrejurărilor prin care am trecut, aş face exact ceea ce am făcut.

Rostise această frază cu forţă, dar ea suna, totuşi, fals.

Purcell tăcea, cu ochii în pământ. Purcell nu aproba asasinarea lui Burt şi ştia că, deşi pentru cu totul alte pricini, nici Mason nu va putea niciodată să şi-o ierte. Nu dintr-un scrupul moral, ci doar ca marinar. Pe uscat acest asasinat putea fi de înţeles. Pe bord însă el semănase răzmeriţa printre oamenii echipajului şi scosese un vas în afara legii.

— Dacă-mi daţi voie, zise Purcell, mă voi urca pe punte pentru a dispune să se dea jos velele arborelui trinchet, căci nu sunt destul de bine întinse.

— Am observat şi eu adineaori, spuse Mason. Niciodată gabierii, pe vremea lui Burt...

Se aşternu, între ei, o tăcere, în răstimpul căreia cei doi evitau să se privească.

Mason o curmă:

— Crezi că stăm mai prost acum cu disciplina?

— Nu prost; spuse Purcell cu un ton neutru, nu mai există. Şi adăugă: Nu sunt sigur dacă, izbucnind o vijelie, i-aş mai putea face măcar pe oamenii ăştia să se cațăre pe catarge.

Şi cum Mason tăcea, cu ochii ațintiți asupra lui, el continuă:

— Dea Domnul ca insula despre care vorbiți să nu fie greu de găsit.

În picioare, pe pragul colibei sale, Otu privea depărtările, netezindu-şi pieptul cu mâna mare şi elegantă. Muşchii pieptului, deşi viguroşi, erau acum căzuți de bătrânețe. Cum şi pântecul său, care, fără a fi obez, era totuşi mare, Otu nu simțea nicio plăcere să alerge, o dată cu toți tinerii, întru întâmpinarea *peritanilor*[3]. Avu simțământul că îmbătrâneşte, dar, cum acest gând nu-l putea încânta, îşi spuse că demnitatea îl opreşte să gonească şi el spre locul de sosire al străinilor. Marea pirogă a *peritanilor* fusese lăsată la apă cu marile ei aripi de pânză întinse, iar oamenii albi lăsau la apă micile lor piroge, pentru a debarca. O puzderie de ambarcațiuni pornite dinspre plajă le şi ațineau calea. În primul rând copiii, în al doilea rând *vahineele,* nu mult mai puțin zeloase decât ei. *"Aue! Vahineele!"* spuse Otu zâmbind. Cu coroane de frunze pe cap – pentru că soarele se înălțase pe cer şi dogorea – bărbații, agitându-şi în semn de prietenie brațele în văzduh, rămăseseră totuşi pe țărm. Otu privea cu ochi buni această rezervă.

Tahitienii şi, de pe pragul colibei sale, însuşi Otu începură să râdă din pricină că balenierele străinilor înaintau ca melcul pe apa calmă a lagunei. *Eatua!* Prea erau greoaie, iar

---

[3] Britanicilor. (Nota autorului.)

mişcările *peritanilor* prea încete şi sacadate. Şi totuşi ce plăcute erau la înfăţişare lunecările lungilor şi straniilor rame albe ca nişte picioare de ţânţari atingând apa!

Balenierele îşi înfipseră provele în nisip, iar Otu îi văzu sărind peste bord pe *peritanii* păroşi, bărboşi, învestmântaţi doar cu pantalonii lor vărgaţi. Otu dădu din cap *Aue!* Dar slabi mai erau! Marea insulă a ploii nu avea desigur belşugul de care-i mersese vestea.

Otu scoase deodată un strigăt ascuţit. Apoi, ridicând frumoasele-i mâini în faţa ochilor, le desfăcu într-un gest larg, strigând "Ivoaa! Mehani!" cu o voce puternică şi, fără a aştepta vreun răspuns, se repezi spre noii-sosiţi făcând să scârţâie sub picioarele-i desculţe nisipul încins...

— Adamo! strigă el de departe.

Adam Purcell întoarse capul, îl zări pe Otu, care alerga spre el cu paşi atât de grăbiţi, încât pântecele îi sălta în mărunte zvâcniri pe *parcul* său, şi prinse apoi şi el, cu părul blond strălucindu-i în soare, să alerge din răsputeri în întâmpinarea sa.

— Adamo! strigă Otu cuprinzându-l în braţe. Îl strânse de mai multe ori la pieptu-i larg, îşi frecă obrazul de acela al lui Purcell, repetând pe un ton ce cuprindea toate nuanţele surprizei: "Adamo !... Adamo!... Adamo!... Adamo!..." Purcell se cam înroşise la faţă, iar buza-i inferioară tremura.

O mare mulţime făcu roată în jurul celor doi, iar Purcell se înveseli, dându-şi seama că, aidoma corului tragediei antice, ei mimau şi comentau dialogul protagoniştilor.

— Adamo! striga Otu, cu ochii umezi şi reîncepând să-l strângă la pieptul său pe Purcell, ai venit!... Adamo, copilul meu! Ai venit!...

— A venit Adamo! strigă mulţimea într-un vuiet de bucurie.

Deodată o fată tânără, frumoasă, cu sânii goi, se abătu asupra lui Purcell, pe care, smulgându-l din braţele lui Otu,

începu să-l sărute după moda *peritanilor* – pe buze – ceea ce stârni râsul mulțimii: sărutul acesta era atât de copilăresc ! Purcell făcu o mişcare ca de apărare, dar fetişcana, care era aproape tot atât de înaltă cât şi el, şi cu siguranță tot atât de puternică, îl lipi cu vigoare de pieptul ei, acoperindu-l de sărutări. Purcell, înveselit şi emoționat în acelaşi timp, o lăsă în voie, mulțumindu-se doar să-i arunce lui Otu, peste umerii partenerei sale, o privire întrebătoare.

— Cum aşa? exclamă Otu, e doar Ivoa! N-ai recunoscut-o pe Ivoa ! Adamo n-o mai recunoaşte pe Ivoa! Strigă el luând cu un gest al mâinilor sale larg deschise mulțimea drept martoră.

Urmă îndată o mare revărsare de simpatie pentru Purcell, însoțită de hohote de râs şi de o puzderie de mâini ce-l băteau uşor şi prieteneşte pe umăr.

— Adamo ! strigară tahitienii, înduioşați şi încântați în acelaşi timp, ca şi cum faptul că Adamo nu o recunoscuse pe Ivoa le-ar fi sporit dragostea pentru el.

— Adamo! strigă Ivoa, cu un glas limpede, nu mă recunoşti ! Se desprinse de el, îl îndepărtă până la capătul lungilor ei brațe şi, cu mâinile pe umerii săi, îl privi, surâzându-i cu toți dinții ei strălucitori. Purcell o privi şi el. Părul ei lung şi negru, care-i acoperea fruntea destul de îngustă, era tăiat la mijloc de o cărare şi i se revărsa în îmbelşugate bucle pe umeri, acoperindu-i, cum Ivoa sta puțin aplecată, sânii goi până pe şolduri. Ivoa nu era neagră, ci pielea ei era de culoarea chihlimbarului, iar ochii – mari, albaştri, umbriți de gene întunecate – erau puşi în lumină de tonurile calde ale obrazului. Privirea lui Purcell se opri iar asupra părului ei negru ca pana corbului, uşor ondulat, ce se revărsa în îmbelşugat puhoi, aidoma blănii ticsită de fir. Purcell simți un nod sugrumându-i gâtlejul şi rămase mut.

— Fireşte, m-am schimbat, spuse Ivoa cu glasu-i cristalin. M-ai mai putea, oare, duce pe umeri, Adamo?

— Poate, dar nu prea departe! strigă Otu, izbucnind într-un fericit hohot de râs, în vreme ce mâinile lui mari, ce abia cu o clipă înainte i se odihneau pe pântece, fâlfâiră ca nişte aripi, în văzduh, deasupra capului.

Tahitienii începură să râdă. *Aue!* Otu avea dreptate ! Ce frumoasă se făcuse Ivoa! Subţirică, dar rotunjită pe unde se cuvenea.

— Ia te uită ! Tot mai am atârnată de gât medalia Domnului tău Isus. Nu m-a părăsit niciodată! Nici măcar un singur ceas. O ţineam cu mâna chiar când mă: scăldam! Şi seară de seară, mărturisindu-i credinţa, îi destăinuiam dorul inimii, rugându-l să te aducă înapoi, Adamo! Şi iată că ruga mi-a fost ascultată! Mai spuse ea cu glasul victorios. Trebuie să fie un Dumnezeu nespus de puternic: a izbutit! Iată-l pe Adamo iarăşi aici! Strigă ea, într-o izbucnire de fericire, cu braţele în văzduh, cu palmele către cer. Şi, de îndată, un vuiet de bucurie răscoli mulţimea din jur.

— Da, într-adevăr ai crescut, spuse Purcell zâmbind şi întorcându-şi uşor capul.

De câte ori ochii îi alunecau pe pletele fetei, un val de emoţie îl îneca.

— Nu mai zăbovi în bătaia soarelui. O să-ţi fiarbă capul ca oul de pasăre ! spuse Otu în râsetele mulţimii. Hai, Adamo, intră în casă. Ţi-e foame?

— Tare foame, zise Purcell.

Şi din nou un val de aclamări înduioşate cutreieră ceata tahitienilor. Ivoa îl luă de un braţ, apoi îl sărută pe gât, scăldându-i obrajii în valurile părului ei înmiresmat. Otu îl luă de celălalt braţ şi, însoţit de tot alaiul, împins şi aproape luat pe sus, Purcell străbătu în mijlocul uratelor mulţimii distanţa celor o sută de metri ce-i despărţea de coliba lui Otu.

Pusese tocmai piciorul pe prag când răsări un tahitian de proporții atletice, care se apucă să-şi croiască drum prin mulțimea dominată de el prin înălțimea umerilor şi care, când ajunse cu chipul iluminat de un zâmbet până la Adamo, înşfăcându-l de subțiori, îl ridică fără nicio greutate atât de sus, încât amândoi erau acum față în față, şi îl ținu aşa, în mijlocul râsetelor, ca pe un prunc ridicat pe palme deasupra capetelor celorlalți.

— Dar pe mine? strigă el cu o mare bucurie în glas, mă recunoşti, Adamo?

— Mehani! strigă cu ochii licărind Purcell, care de bucurie nu-şi mai da seama de ridicolul situației.

— L-a recunoscut! strigă Otu, în culmea fericirii, şi cu o largă mişcare a mâinilor îşi luă supuşii drept martori ai acestui miracol.

— Adamo l-a recunoscut pe Mehani! strigă mulțimea, minunându-se tot atât de înduioşată cât ar fi fost şi în cazul în care Adamo nu l-ar fi recunoscut.

Mehani, cu ochii strălucitori de bucurie, îl făcu pe Purcell să simtă iarăşi pământul sub picioare, dar cu aşa luare-aminte, încât parcă se temea că l-ar putea sparge, ceea ce spori şi mai mult strigătele oamenilor.

— Copiii ți-au crescut, Otu, zise Purcell. Nici nu-mi vine a crede că au trecut de-abia patru ani...

Nu putu să-şi ducă vorba până la capăt. Ivoa se năpustise din nou asupra lui, înecându-l într-un puhoi de sărutări, muşcându-l de urechi, ciufulindu-l. Şi din nou îmbelşugatul fluviu al părului ei răspânditor de miresme scăldă obrajii lui Purcell.

— Lui Adamo îi e foame! strigă Otu, cu un râs generos, smulgându-l din încleştarea fiicei sale, şi stârnind, astfel, o nouă izbucnire de veselie. ″Intră, Adamo”, continuă el cu o largă mişcare a mâinii; după care, prelungindu-şi cu o rafinată eleganță mişcarea, se plecă într-o temenea în fața

mulțimii, de la care îşi luă rămas bun cu un gest de o demnitate cu adevărat regească, fără însă a-şi curma acel râs de bunătate şi clipind şiret din ochi, ca şi cum ar fi ştiut dintotdeauna că va sosi *Blossom-ul* şi că Adamo se va întoarce.

Mehani îl aşează pe Purcell pe o rogojină şi de îndată se aşează şi el, în față, sorbindu-l parcă din ochi. Pielea îi era mai întunecată decât aceea a surorii sale şi era un vădit contrast între partea inferioară a obrazului său – blând şi aproape feminin, cu gura mare, cu buzele răsfrânte, cu bărbia rotundă – şi partea superioară, căreia nasul acvilin şi ochii adânci, umbriți de gene negre, îi dăruiau o înfățişare îngândurată, aproape severă.

— *E* Adamo *e!* făcu el, e Adamo! E Adamo *e !* Exprima prin modulările când melancolice, când voioase ale glasului, toate aducerile-aminte, vechi de patru ani care-l năpădeau în acea clipă. Între timp lovea cu palma, în cadență, rogojina, ca şi cum ar fi evocat, prin repetarea acestor bătăi surde, toate bucuriile pe care prezența prietenului i le făgăduia în viitor.

— *E* Adamo *e!* spuse el, în cele din urmă. Mai ții minte ce frică ți-era de rechinii lagunei?!...

Şi izbucni în râs, iar Otu şi Ivoa râseră şi ei, ca un ecou. Era adevărat! Frică îi mai era, lui Adamo, de rechini! De drăguții rechini ai lagunei! Mehani se sculă în picioare, ca împins de un arc, se plecă spre Purcell, îi luă capul între mâini, ciocnindu-şi fruntea de a sa în semn de dragoste. Apoi, luându-i mâinile de pe cap, i le puse pe umeri, bătându-l uşor cu palma şi uitându-se la el cu încântare.

— E Adamo *e!* făcu el, neputând să-şi tălmăcească în vorbe dragostea pe care i-o purta.

— *Aue!* făcu Otu, lăsați-l să mănânce. Nu poți mânca bine când vorbeşti atâta !

Ivoa îi întinse lui Purcell un blid de lemn, plin cu vârf, iar Purcell, înainte chiar de a vedea ce conține, simți aroma sucului de lămâie în care fusese marinat peștele crud. Mehani stătea în fața sa, cu spatele către unul dintre ușciorii ușii, iar Otu, cu spatele sprijinit de celălalt, în așa fel încât să lase oaspelui vederea pe care o înfățișa plaja lagunei. După ce le dădu câte un blid și tatălui ei și lui Mehani, Ivoa luă loc la dreapta lui Purcell, fără să se așeze, ci stând în genunchi, și puțin mai departe de masă, pentru că moravurile tahitiene nu-i îngăduiau să mănânce o dată cu bărbații. Cu o frunză de palmier alunga muștele de pe fața lui Purcell, și din când în când, ca pentru a-l tachina, îl lovea ușor pe umăr. Purcell simțea că Ivoa nu-și mai dezlipea privirea de la el, și, zărindu-i cu coada ochiului torentul de păcură al părului, nu mai cuteza să se întoarcă spre ea.

În afară de pantaloni și cămașă, Purcell nu mai avea niciun vestmânt pe el, iar soarele, pătrunzând, în valuri, înăuntrul colibei, îi atingea picioarele goale. Umerii lui Mehani se desprindeau într-o lumină neclară către marginea stângă a chenarului ușii deschise, iar în dreapta, tot atât de largi, dar acum mult mai puțin împliniți, mai puțin rotunzi, cu mușchii micșorați, fleșcăiți de vârstă, apăreau umerii lui Otu. Lui Purcell îi era foame. Ivoa își luneca ușor degetele pe ceafa sa, dar el se prefăcea că nu bagă de seamă, respirându-i adânc parfumul părului și privind, în față, trunchiurile zvelte ale cocotierilor, apoi, mai departe, lucitoarele răsfrângeri sinelii ale soarelui și marile pete violete jucăușe pe fundalul albastru al lagunei.

Cea mai desăvârșită tăcere domnea în colibă. Purcell își aduse aminte că, pentru tahitieni, ospățul era o preocupare atât de plăcută, încât i se dăruiau cu totul. Cu trupul destins în umbroasa răcoare a colibei, cu picioarele mângâiate de razele soarelui, el simțea cum îl cuprinde un

nespus simțământ de prospețime şi de calm. Lumea-i părea de minune rânduită: Otu şi Mehani, în față, iar Ivoa, astfel aşezată, încât el s-o poată vedea cu coada ochiului, şi care se apleca spre el ca să-i mângâie obrazul cu părul ei mătăsos. Îşi privea prietenii învăluit de o adâncă fericire. Câtă dragoste în ochii lor! Ce linişte în sufletele lor! Îşi spuse că această clipă va rămâne neuitată, dar tocmai pentru că se gândise la ea, simți o sfâşietoare părere de rău, ca şi cum clipa ce-o trăia trecuse.

— Adamo! spuse nelinişstit Mehani, ce ai? Ochii îți sunt trişti.

— Din pricina unui gând, Mehani.

— *Peritani! Peritani*! Strigă Otu mişcându-şi un deget lung, pe dinaintea nasului, ca şi cum de foarte multă vreme ar fi ştiut că un *peritan* nu se poate îndrepta. Haide, mănâncă! Mănâncă! Nu e bine să te tot frământi cu atâtea gânduri !

Purcell surâse şi-şi plecă privirea asupra peştelui. Otu avea dreptate. Pentru a fi cu adevărat fericit trebuie să fii conştient, dar nu prea mult, de propria-ți fericire. Trebuie găsit un moment de echilibru. Trebuie să ştii să fii şiret. Să ştii că eşti fericit, dar nu atât de mult încât să ți-o mărturiseşti.

Adierea unei dulci şi înmiresmate brize, stârnită undeva în miezul insulei, iscă tremurul cocotierilor, iar Purcell văzu la mare înălțime deasupra colibei enormele crăci legănându-se ca nişte plete cu un foşnet uşor. Sorbi aerul cu nesaț.

— Mireasma de pe Tahiti, spuse el cu glas tare.

— Care este mireasma din Tahiti? îl întrebă Ivoa, sprijinindu-şi mâinile amândouă pe umerii săi.

— Floarea de tiare.

— E Adamo ! spuse Ivoa, câte alte miresme nu mai sunt în Tahiti? ! Mireasma de hibiscus, şi aceea de frangipanier, şi aceea a marilor ferigi, şi mireasma cimbrului, şi aceea de iasomie, o mireasmă proaspătă, ca pielea unui prunc. Şi mai

este şi mireasma care vine de pe podişuri, când asupra lor se abat vânturile stârnite din munți şi vestitoare de ploi. E mireasma ce îmbie la muncă.

Otu începu să râdă şi, întinzând înainte mâinile lui mari, cu degetul gros foarte îndepărtat de celelalte degete, şi cu palma perpendiculară aproape pe antebraţ, spuse dând din cap:

— În tinerețe nu e bine să lucrezi prea mult, Ivoa, munca e potrivită la bătrânețe, când nemaiavând ce să faci îți mai ține de urât.

Purcell îşi întoarse capul şi, privind ochii mari, albaştri, ai fetei, spuse cu o emoție ce-i strânse gâtlejul:

— Şi mai e şi mireasma părului tău, Ivoa.

Un leneş surâs flutură pe buzele ei, iar Purcell, cu întețite zvâcniri ale inimii, gândi: ″Va fi a mea dacă vreau”.

Deschizătura uşii fu astupată de o umbră întunecată, iar Purcell se uită într-acolo. Răsărise în prag Mason, cu haina bine încheiată, cu cravată, cu pantofi în picioare. Pantofii, mai cu seamă, îl uimiră pe Purcell. Luceau ca oglinda, iar cataramele scăpărau în soare. Mason, pesemne, şi-i scosese, înainte de a debarca, şi apoi îi încălțase din nou.

— Domnule Purcell, spuse Mason rece şi corect, neînvrednicindu-i pe tahitieni, nici măcar cu o privire, aş vrea să-ți spun două cuvinte.

Purcell se ridică, ieşi din colibă şi, cum Mason se retrase doar cu câțiva paşi, îl ajunse îndată.

— Domnule Purcell, spuse Mason, cu un aer distant, aruncând o ochire asupra părului, asupra gâtului şi picioarelor desculțe ale locotenentului, dumneata te bucuri, după cât se pare, de prietenia acestor sălbatici. Vrei să mă prezinți căpeteniei lor?

— Aş fi foarte încântat să vă prezint lui Otu, spuse Purcell cu răceală. Otu este un gentleman.

— Foarte bine, prezintă-mă acestui... gentleman, spuse Mason, şi expune-i situaţia.

— Fără a-i ascunde nimic?

— Fără a-i ascunde nimic, şi împărtăşeşte-i planul nostru.

Îndată ce Otu, dimpreună cu copiii săi îl văzură pe Adamo întorcându-se iarăşi spre casa lor, însoţit de şeful *peritanilor,* ei se ridicară, iar bătrânul îi întâmpină în prag, surâzând, cu pântecele înfăţişat din plin vederii, cu mâinile lui de şef, larg deschise, politicos, arătând cu un gest de noblețe noului-sosit casa în care îl poftea să intre.

Mason, cu ocheanul, văzuse de departe sosirea lui Adam Purcell pe plajă şi găsise cu totul dezgustătoare îmbrăţişările cu care tahitienii se năpustiseră asupra lui şi de care se temea că va avea şi el parte. Dar nu se petrecu nimic din toate acestea. Mehani şi Ivoa făcură cu capul doar o plecăciune şi nu se apropiară, iar Otu se întrecu în gesturi curtenitoare, fără însă a-i întinde mâna.

Mason se aşează pe o rogojină, după care o prelungă tăcere se aşternu în colibă. Tahitienii tăceau, cu gravitate. Mason, aproape intimidat de răceala cu care fusese primit, tuşi încurcat, roşi, clipi din gene, şi, în cele din urmă, fără a-şi mai arunca ochii asupra vreunuia dintre ei, expuse în limba engleză situaţia vasului *Blossom* precum şi cererile pe care intenţiona să i le facă lui Otu. Acesta îl asculta dând din cap, ca şi cum s-ar fi aşteptat dintotdeauna la aceste cuvinte, şi, în vreme ce Adamo i le tălmăcea în limba tahitiană, el dădea, mai departe, din cap, surâzându-i politicos, ca şi cum uciderea căpitanului unui vas britanic de către secundul său, urmată de semănarea revoltei printre marinari ar fi fost cele mai fireşti lucruri din lume.

Când Purcell îşi termină tălmăcirea, Otu se ridică în picioare, umplând încăperea colibei cu statura lui înaltă. Urmă, din parte-i, o adevărată cuvântare înflorită şi, în acelaşi timp, precisă şi însoţită de grăitoarele gesturi ale

mâinilor sale largi. Nu pomeni nici măcar o vorbă în legătură cu cele petrecute pe puntea vasului. Nu se referi decât la cererile lui Mason. Da, el îi va da căpitanului marei piroge merinde îndestulătoare pentru o cale lungă. Da, îi va da o capră dimpreună cu un țap, pentru reproducere şi câini, tot o pereche; şi pentru că Mason îşi exprimase această dorință, şi o pereche de porci sălbatici, deşi şeful peritan ar putea găsi destui, fără nicio greutate, prin toate insulele din mările sudului. Şeful va găsi, deopotrivă, pretutindeni şi taros, şi igname, şi gulii dulci, şi arbori de pâine. Dar de vreme ce voia, din prevedere, să ia pe vas rădăcini şi răsaduri, Otu i le va găsi. Otu va face şi mai mult. Otu poseda, cu titlu personal, singura vacă, precum şi singurul taur din întregul ținut al insulei Tahiti: erau progeniturile perechii, dăruite, odinioară, de căpitanul Cook (Otu pronunța ″Tuto”, ″K” neexistând în limba tahitiană) familiei din care el însuşi, Otu, descindea. Otu va dărui aceste animale şefului marii piroge.

Purcell traducea, amuzat de viclenia lui Otu. Ce aer măreț îşi luase, făgăduind lui Mason că-i va dărui aceste bovine! De fapt, el era într-adevăr fericit să scape de ele. Tahitienilor nu le plăceau nici carnea, nici laptele acestor animale. Şi, în afară de aceasta, fiind grozav de mari, mâncau prea mult, pustiind grădinile. De n-ar fi fost amintire de la donatorul lor, le-ar fi omorât de mult. Avusese cel puțin grijă să despartă pe taur de vacă pentru a stăvili, astfel, urmările unui dar, care, potrivit simțămintelor băştinaşilor acestei insule, şi chiar ale lui Otu însuşi, îl onorase în chip deosebit pe tatăl său, pe vremea când maică-sa era încă frumoasă.

În clipa în care Purcell tocmai terminase de tălmăcit, Otu dădu un țipăt, sări deodată din loc şi se repezi spre uşă strigând:

— Tabu[4]! Adamo! Tabu! Aici pe plajă! Adamo! Spune-i şefului tău că la noi, în Tahiti, asta e tabu!

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă Mason încruntând din sprâncene. Ce-i cu urletele astea? Da' emotivi mai sunt indigenii ăştia! Ce anume este *tabu,* Purcell?

— Puşca, domnule căpitan. Mac Leod se plimbă cu ea pe plajă. O fi vrând, pesemne, să vâneze.

— Spune-i să-şi lase arma pe vas. Nu vreau zâzanii cu negrii.

Purcell alergă până la lagună şi-l strigă pe scoţian. Mac Leod se întoarse, îl măsură pe locotenent cu o privire de dispreţ, şi cum Purcell se îndrepta spre el, se hotărî să-i iasă în întâmpinare, şi veni spre el cu paşi rari. Era înalt dar grozav de slab, numai picioare, cu umerii înguşti şi ascuţiţi, cu ochi mici, cenuşii şi sclipitori pe un obraz ale cărui trăsături păreau tăiate ca o lamă de cuţit. Neiubind, din principiu, pe nimeni, şi cu atât mai puţin pe un ofiţer, nu făcea nicio excepţie pentru Purcell. Nu se putea spune totuşi că îl detesta: Purcell era scoţian.

Se opri la zece metri, în faţa locotenentului, îşi scoase şoldul în afară, sprijinindu-se pe piciorul drept, în vreme ce stângul şi-l ţinea întins în lături. Aştepta cu puşca la subţioară, hotărât să nu ia poziţia de drepţi. De când cu revolta de pe vas, ocupa, în relaţiile cu Mason şi Purcell, linia despărţitoare dintre supunere şi rebeliune, nemergând însă până la refuzul de-a îndeplini ordinele.

— Ascultă, Mac Leod, spuse Purcell, părând a nu fi băgat de seamă insolenţa poziţiei sale nereglementare, căpitanul a dat ordin să duci puşca asta înapoi pe vas. Puştile sunt *tabu* pe insulă.

---

[4] Am adoptat, pentru scrierea acestui cuvânt, ortografia curentă, deşi, în realitate, mai potrivit ar fi să scriem „tapu", deoarece sunetul „b" nu există în limba tahitiană. (Nota autorului.)

— Voiam să împuşc un porc sălbatic, spuse Mac Leod dând din cap, iar trăsăturile chipului său dur şi morocănos căpătară deodată acea expresie copilărească ce-l izbise mai demult pe Purcell. Locotenentul avu despre sine impresia că e un dascăl de şcoală care tocmai se pregăteşte să înhaţe bilele din mâna unui elev neatent.

— Porc sălbatic? făcu Purcell râzând, dar n-ai decât să le ceri tahitienilor. Îl vei căpăta, cu siguranţă.

— Pricep eu foarte bine treaba asta, răspunse Mac Leod, cu dispreţ. Îi cunosc eu p-ăştia. Am mai fost eu pe-aici. Nătângii ăştia dau tot ce au. Nimic în scăfârlia lor, asta-i! Noroc că n-au cămaşă pe ei, c-ar da-o numaidecât!

— La ce le-ar folosi economiile? spuse Purcell, au din belşug tot ce vor.

— N-o ţine poate pân' la judecata de apoi, făcu Mac Leod, cu un aer neîncrezător, ca şi cum s-ar fi temut că în Tahiti clima ar fi putut deveni asemănătoare aceleia din Highlands, şi cum n-aveam nicio treabă, mi-ar fi plăcut mai mult să împuşc un porc decât să-l iau de la proştii ăştia despuiaţi. Să dea! Să dea ! Asta-i tot ce ştiu! Sălbatici, ce să mai vorbim ! Şi mie tocmai asta nu-mi place, să iau de pomană! Niciun Mac Leod n-a dat prat cuiva nici ăl mai mic lucru! Niciodată! Nu fac daruri, continuă el, cu falş, şi cu-atât mai vârtos nu le primesc!

— Îmi pare rău, Mac Leod, zise Purcell, dar puştile sunt *tabu,* aici, în Tahiti.

— Poftim vorbă, *tabu!* Asta-i tot una dintre afurisitele lor de tâmpenii! Spuse Mac Leod clătinându-şi capul cu dispreţ. Ia să fi fost eu căpitan, cât ai zice peşte i-aş pune cu botu pe labe pe negrii ăştia!... Să mă trăsnească Domnul, continuă el cu un larg gest de ameninţare, de parcă ar fi vrut să cuprindă întreaga insulă, da' ei au puştile-n mână, sau noi? Şi atunci nu-i limpede că noi trebuie să facem legea aici?!

Întoarse spatele, fără să mai salute, şi se îndreptă spre baleniera care rămăsese pe apă. Purcell îl privi îndepărtându-se, lung cum era, slăbănog, deşirat, cu păru-i galben, rărit în creştet, cu puşca la subțioară şi cu țeava în pământ.

Îndată ce Purcell se întoarse în colibă, Mason se ridică şi, după ce-l rugă pe secund să-i mulțumească lui Otu, plecă. Această plecare, aşa, din senin, îi uimi pe tahitieni. În picioare, de pe prag, îl însoțiră cu privirea pe şeful *peritan.* O dată ajuns pe țărmul lagunei, Mason se aşează, îşi scoase pantofii, se ridică apoi în picioare, strigă să vină baleniera de serviciu şi se urcă în ea. Fu văzut, apoi, şezând pe banca din spate şi încălțându-se iar.

— De ce n-a rămas cu noi? întrebă Ivoa, uluită. Ce face acolo pe piroga aia mare?

— Nimic, ce să facă? spuse Purcell. E hotărât să rămână pe bord, tot timpul cât vom sta în Tahiti.

— Dar de ce? făcu Mehani, nu-i suntem pe plac?

— Nici vorbă de aşa ceva, spuse Purcell de îndată ce se aşează.

Şi îşi privi prietenii. Se simțea iarăşi descătuşat şi fericit. Mason nu se purtase de loc neplăcut, dar prezența sa fusese de ajuns ca să întunece totul.

— De acum înainte ai să trăieşti cu omul ăsta pe o insulă... făcu Otu, cu un gest larg al mâinilor, sortit a-i întregi gândul.

— Nu-i de loc om rău, zise Purcell, surâzând, iar eu mă împac bine cu toată lumea.

Chiar în acea clipă″ însă, îi veni în minte ura pe care Simon o nutrise împotriva lui şi se întunecă.

— *E* Adamo! spuse Ivoa, nu fi trist, Adamo! Nu vreau ca Adamo al meu să fie amărât, continuă ea şăgalnic, adresându-i-se tatălui ei şi lui Mehani, ca şi cum în puterea lor ar fi stat să-l schimbe pe Adamo. Să ştii că mie omul

ăsta care poartă nişte piei în pirul picioarelor nu-mi place de loc.

— Ivoa! spuse Otu, surprins că fata îşi exprima cu atâta hotărâre părerea.

Ivoa îşi coborî genele prelungi pe ochii-i albaştri şi-şi ascunse faţa pe după umerii lui Adamo.

— Şi de ce nu-ţi place? făcu Purcell.

Ivoa înălţă fruntea şi spuse făcând o strâmbătură:

— Nici măcar o privire nu mi-a aruncat.

Purcell începu să râdă.

— Asta-i adevărat! strigă Mehani, lovind rogojina şi izbindu-şi apoi palmele una de cealaltă, şi eu am văzut ! Şefului *peritan* îi era teamă de Ivoa! Şi chiar pe tatăl meu de-abia îl privea. Stătea uite aici, ca o broască-ţestoasă, ce-şi strânge labele în carapace.

Ivoa izbucni în râs.

— *Ho! Ho*! Spuse Otu, nu se cuvine să spui astfel de vorbe pe seama unui oaspete!

Dar râdea şi el. Un moment după aceea Ivoa îi întinse lui Purcell un paner lung, plin cu portocale, cu fructe de manghier şi banane sălbatice.

— Îţi curăţ eu portocala, spuse Ivoa.

Mehani îşi înălţă, cu vioiciune, capul şi-i aruncă o privire lui Otu, care începu să surâdă. ″O fi, te pomeneşti, îşi spuse Purcell, vreun grai pe care nu-l pricep !” Se uită la Ivoa, cu ochii întrebători. Ea îi simţi privirea, şi, întorcându-şi ochii, şi-i aţinti, luminoşi, într-ai lui şi spuse, pe tonul cel mai firesc şi ca şi cum n-ar fi vorbit decât despre o simplă plimbare:

— Adamo! Dacă vrei să mă iei şi pe mine pe insula aceea, merg cu tine.

Purcell îl privi pe Otu, apoi pe Mehani. Amândoi zâmbeau. Nu păreau nici uimiţi, nici emoţionaţi.

— Dar îți dai bine seama de ceea ce spui, Ivoa? răspunse, în cele din urmă, Purcell, cu glasul sugrumat şi luându-i mâna într-a sa. Dacă vii cu mine, vii pentru totdeauna. N-ai să-l mai vezi, niciodată, pe Otu.

— Îmi dau foarte bine seama, spuse Ivoa, cu ochii plecați spre portocala pe care o curăța.

Se aşternu o tăcere, iar Otu îşi întinse mâinile mari, cu palmele într-un gest de dăruire, cu degetu-i gros îndepărtat de cel arătător.

— Tu, tu nu-ți dai seama, Adamo, spuse el, şi un surâs îi luminã fața. Ivoa nu are decât o singură viață, şi cine-i e oare mai de preț în viața asta: eu, sau Adamo?

Capitolul III

— Bine, zise Mason, de vreme ce de-abia mâine ridicăm ancora, e destulă vreme să facem cunoştință cu toți tahitienii care au venit, de bunăvoie, cu noi. Câți sunt cu totul, domnule Purcell?

Mason se afla şi acum tot în cabina sa, exact în aceeaşi atitudine în care se găsise în urmă cu opt zile, cu o hartă desfăcută pe masă şi cu un pahar de rom în mână.

Şi totuşi ceva se schimbase: îl poftise pe Purcell să ia loc.

— Şase, răspunse Purcell, iată şi numele lor: Mehani, Tetahiti, Mehoro, Kori, Timi şi Otu.

— Dumneata îi cunoşti?

— Bine îi cunosc doar pe primii doi, pe Mehani şi pe Tetahiti. Pe ceilalți patru, mai puțin. Sunt însă nişte atleți, şi de lucrul ăsta ne vom convinge când îi vom vedea trăgând de otgoane.

— Şase tahitieni, făcu Mason, clătinându-şi a îngrijorare capul pătrat. Şase şi cu şapte ai noştri fac împreună treisprezece, destul de puțini pentru a manevra *Blossom-ul.*

— Nu v-am citit întreaga listă, spuse Purcell, mai avem şi douăsprezece femei, şi trebuie să vă spun că tahitienele se pricep de minune să se cațăre pe funii...

— Femei! Femei pe bord... făcu uluit Mason.

Şi se sculă în picioare atât de repede, încât dădu jos de pe masă harta şi răsturnă paharul de rom. Roşu la față, clipind din pleoape, cu buzele strânse, rămase, o clipă, incapabil să articuleze un cuvânt. Apoi cu o mişcare a umerilor, de parcă ar fi fost gata să se năpustească asupra lui Purcell, şi cu fruntea-i aplecată, îndărătnic, înainte, izbucni:

— Pentru nimic în lume, domnule Purcell, auzi? pentru nimic în lume !...

Urmă o tăcere. Purcell se aplecă şi luă de jos harta pe care i-o întinse.

— Teamă mi-e că n-avem încotro, făcu el cu blândețe. Tahitienii nu se vor îmbarca nici în ruptul capului fără femei. Cât despre ai noştri, şi mai puțin. Se tem ca nu cumva să fie pustie insula pe care o căutați...

— Femei la bord, domnule Purcell! Îți poți închipui una ca asta? Repetă Mason cu ochii lui de culoarea oțelului, holbați parcă de grozăvia unei asemenea perspective...

— La drept vorbind, făcu Purcell, împrejurările sunt şi ele cu totul neobişnuite.

— Bine, bine, dar femei la bord!... spunea Mason într-una, uitând până într-atât de sine, încât îşi ridica amândouă mâinile în văzduh, după obiceiul tahitienilor.

Purcell lăsă să treacă vreo câteva secunde.

— Mă tem, continuă el, că vă va fi cu neputință să nu le faceți pe plac. Altfel, tahitienii nu se vor învoi să vină cu noi. Şi, astfel, mateloții sunt în stare să pună stăpânire pe vas, să ne debarce şi s-o pornească fără noi în larg.

— Da' de unde! au să-l dea la fund, asta-i tot ce pot face, răspunse Mason, cu dispreț.

— Tot ce se poate, dar noi doi, dumneavoastră şi cu mine, rămânem pe mal, aici în Tahiti...

Mason se aşează iarăşi pe scaun, desfăcu încă o dată harta, şi spuse, fără a-şi ridica ochii de pe ea:

— Şi câte femei sunt?

— Douăsprezece, răspunse Purcell, reluându-şi, la rându-i, şi el locul pe scaun. Iată-le şi numele.

— Ce mă interesează cum le cheamă? izbucni Mason, din nou, făcând cu mâinile o mişcare ca pentru a le mătura de pe pământ.

Apoi se aşternu iarăşi tăcerea, pe care căpitanul o curma, de astă dată, însă, vorbind mai potolit:

— Trebuie să avem grijă să le adăpostim despărțite de bărbați.

Purcell strânse ochii. Măsura aceasta de prevedere îi părea hazlie.

— Bineînțeles, făcu el, cu un ton neutru, mă voi îngriji să le dau o locuință separată.

Mason, după ce-şi goli paharul de rom dintr-o înghițitură, îl puse pe masă, şi pe chip i se zugrăvi o expresie de resemnare în fața inevitabilului.

— Rămâne ca dumneata să te ocupi în amănunt de toată treaba asta, continuă el, în ce. Mă priveşte nici nu vreau să aud de ele.

— Bine, domnule căpitan.

Purcell vârî la loc hârtia în buzunar, dar nu se ridică de pe scaun.

— Vă rog, îngăduiți-mi să vă mai spun ceva. Şi adause: Un gând care nu-mi dă pace.

— Vorbeşte, spuse Mason, şi pe chip i se ivi o umbră de neîncredere.

„S-a şi întunecat la față", gândi, în sinea sa, Purcell şi continuă.

— Dacă insula pe care o căutați e cumva nelocuită, atunci o problemă ne va da de furcă: echipajul nostru numără nouă britanici şi şase tahitieni. Laolaltă, aşadar, cincisprezece. Femei nu avem însă decât douăsprezece.

— Ei şi? făcu Mason tăios.

— Trei bărbați vor rămâne, prin urmare, fără femei.

— Ei şi? repetă Mason.

— Mă tem că lucrul acesta ar putea da naştere unei situații foarte primejdioase, aşa că vă propun, sau să ne lipsim de trei tahitieni...

— Cu neputință, răspunse Mason, pe acelaşi ton sec.

— Sau să mai luăm cu noi încă trei femei tahitiene.

Efectul acestei propuneri fu cumplit. Mason îl privi, ochii săi prinseră a clipi, mâinile-i tremurau şi se făcu stacojiu de mânie.

— Pentru nimic în lume! strigă el, ridicându-se cât era de înalt. Ar trebui, domnule Purcell, să-ți fie ruşine să-mi faci o asemenea propunere! Încă alte trei femei ! Şi aşa avem prea multe ! în ce mă priveşte, nu mă interesează în niciun fel! Continuă el, înălțându-şi dreapta în văzduh, ca într-un gest de jurământ. Nici nu vreau să aud pomenindu-mi-se despre aşa ceva! Dacă am ales cariera de marinar înseamnă că cel puțin pe bord... Domnule Purcell, urmă Mason, fără a-şi duce vorbele până la capăt, ştii foarte bine că dacă m-aş fi gândit doar la tihna mea, n-aş fi primit niciuna pe vas! Iar dumneata, domnule Purcell, stai aici, în fața mea, rece ca gheața, şi-mi propui... Ascultă-mă, domnule Purcell! Nu mi-a fost dat să văd, în viața mea, decât o singură femeie cu bun-simț: sora mea. Toate celelalte, m-auzi, toate celelalte sunt nişte... nişte... Şi în ce mă priveşte, continuă el, lăsându-se păgubaş de a mai încerca să definească sexul duşman, află, te rog, că nu-mi trebuie progenituri pe care să le las în urma mea... Douăsprezece muieri ! făcu el, cu o nouă izbucnire de mânie, douăsprezece! Auzi dumneata,

douăsprezece pe bordul vasului meu! Douăsprezece făpturi aproape despuiate, care, cât e ziulica de lungă, vor piui şi cârâi pe punte, continuă el cu silă, ca şi cum tahitienele ar fi fost nişte rândunici de mare sau nişte papagali. Să ştii, domnule Purcell, şi împărtăşeşte-le şi oamenilor spusele mele, că în ce mă priveşte m-aş învoi mai curând să-mi duc tot restul zilelor, aici, în Tahiti, sau, la nevoie, să-mi pun, cu propriile mele mâini, ştreangul în jurul gâtului decât să mai iau, fie ea doar una singură, încă o femeie pe bordul Blossom--ului.

Apoi îşi potoli gâfâitul şi spuse cu un glas mai calm, dar _pe un ton care nu îngăduia împotrivire:

— Deocamdată doar atât, domnule Purcell.

Purcell îl salută foarte rece şi ieşi din cabină, furios. Era nebun! Absurd de-ţi venea să urli, nu alta. Mason se îngrijea mai mult de împerecherea caprelor sau a porcilor decât de a oamenilor viitoarei colonii. „Ce îndărătnicie prostească!” gândi el cu o nouă izbucnire de mânie. Şi, la urma urmelor, ce însemnătate avea faptul că ar fi fost cincisprezece în loc de douăsprezece!

De n-ar fi fost decât însuşirile lor atletice, şi încă nu meritau disprețul lui Mason. Femeile se deprinseră, aproape tot atât de repede cât şi bărbaţii, să se caţăre pe funii ca să desfacă sau să strângă velele. *Blossom-ul* nu apucase încă să facă opt zile de drum, iar femeile şi deveniseră marinari de nădejde. Era un spectacol ciudat pentru Purcell să le vadă executând ordinele, cățărându-se pe şarturi şi agățându-se de vârful ameţitor al vergilor, râzând într-una, cântând, sau scoțând ţipete ascuţite.

În cea de a noua zi, după ieşirea în larg a Blossom--ului, acesta fu surprins de o furtună destul de violentă, iar Mason porunci să se navige la capă. Purcell trimise echipajul în arboradă. Marinarii, dându-şi seama de primejdie, dădură îndată ascultare ordinului, cum nu mai făcuseră în cele din

urmă opt zile. Dar în afară de Mehani şi de Tetahiti, niciunul dintre ceilalţi tahitieni, luaţi de pe insulă, nu se clinti. Poate că furtuna i-ar fi speriat mai puţin dacă s-ar fi aflat pe apă, în propriile lor piroge. Dar tangajul puternic şi izbirea talazurilor de bordajul vasului, ca şi cumplitele zguduituri pe care le suferea *Blossom-ul,* când se redresa îi îngrozeau. Stăteau chirciţi în postul echipajului, înghesuiţi unul într-altul, cenuşii de spaimă, bolnavi şi, după toate celelalte, goi – cum se aflau – degeraţi de frig. Nimic nu era în stare să le risipească inerţia: se socoteau pierduţi.

Furtuna nu dură mai mult de-o zi, iar vasul, la drept vorbind, nu fusese în primejdie nicio clipă. Dar acest episod strică relaţiile, până atunci destul de prieteneşti, dintre tahitieni şi oamenii obişnuiţi ai echipajului. Marinarii nu le iertau ″negrilor” că i-au lăsat ″la voia-ntâmplării” într-un ceas greu.

Se făcu iar frumos, dar, în acelaşi timp, vântul încetă de-a mai sufla, văzduhul deveni înnăbuşitor, iar vasul abia de se mai clintea, împotmolit parcă într-o mare vâscoasă. Încremenite erau toate, fără o undă de adiere, fără un tremur pe oglinda apei din faţa etravei. Doar pala de foc a soarelui părea că se mai clinteşte. Velele spânzurau fleşcăite şi ponosite, încreţite, după cum spunea Mac Leod, ca un chip zbârcit de baborniţă. Zarea desena un brâu de jăratec în jurul vasului, încercuindu-l, iar Purcell avea simţământul că oceanul se încleiază treptat-treptat în jurul Blossom--ului, ca o piftie care se întăreşte.

Într-o dimineaţă, bătrânul Johnson îi arătă, de o parte şi de alta a vasului, coji de legume şi tot felul de resturi de la bucătărie, pe care le aruncaseră, în ajun, peste bord. În cincizeci de ani de viaţă de marinar nu mai văzuse, niciodată, aşa ceva. De cum se crăpa de ziuă şi până se lăsa noaptea, mateloţii tot zvârleau undiţele în apă. Tahitienii lăsară la apă câteva baleniere şi stăteau în picioare pe bănci

cu cangea în mână. Dar marea aceasta, altminteri atât de îmbelşugată în peşte, nu scotea la iveală nimic. Ca şi cum şi lor li se făcuse silă de încremenirea *Blossom-ului,* nici rechinii nu-i mai dădeau târcoale.

Văzând cerul pustiu, marea neînsufleţită, culorile spălăcite, aveai simţământul că ai pătruns, pradă fără scăpare, între hotarele unei planete împietrite. Pala de jăratec a unui soare torid decolora pânzele şi topea catranul cu care era călăfătuit bordajul vasului. Deşi udat de două ori pe zi cu găleţi mari de apă, bordajul începea să se desfacă din încheieturi, iar mateloţii fură siliţi să-şi înfăşoare picioarele în cârpe, atât de fierbinte era puntea.

Apa de băut se împuţinase, iar Mason începu să fixeze raţiile de alimente. Şi, totuşi, fură nevoiţi să jertfească taurul, iar, câteva zile mai târziu, şi vaca. Mâncară apoi capra şi ţapul, porcii sălbatici, câinele şi căţeaua, până ce în afară de oameni nimic nu mai rămăsese viu pe bordul *Blossom-ului.*

Se mai scurseră alte opt zile, iar un vânt din apus încreţea pânza oceanului, pe măsură ce înainta. Velele se umflară, gata să plesnească, greementul începu să trosnească de la un capăt la celălalt al vasului; puntea prinse a fremăta sub picioare, iar greoiul vas cu trei catarge, înălţându-şi prova deasupra talazurilor, zvâcni înainte, uşor ca o pasăre.

Un ceas mai târziu, trecură printr-un stol de peşti zburători, ce se abătură ca grindina pe punte, şi, prin străvezimea apei, se desluşeau doradele ce-i urmăreau. Purcel] dădu ordin timonierului să vină sub vânt: undiţele fură aruncate, şi oamenii prinseră cât le fu pe plac. Urmă un vesel măcel, şi, după câteva minute, cea dintâi masă ca lumea, de o săptămână încoace.

Nici nu isprăviseră bine masa când cerul se întunecă şi se lăsă binecuvântata răcoare, iar ploaia începu să cadă. Fură târâte pe punte tot felul de vase, butoaie, hârdaie. Tahitienii

îşi scoaseră pareu-rile, şi, cu palmele întinse către cer, cu capetele răsturnate pe spate, strigau de plăcere, cu gura înecată de ploaie. Treptat-treptat, tinzând tot mai mult către mişcare, trupurile le şerpuiră în cele din urmă într-un dans. Bărbaţii îşi cadenţau bătăile palmelor lovite una de alta, în vreme ce femeile prinseră a undui un cântec fără cuvinte, a cărui melodie creştea înteţindu-se într-un avânt tot mai răscolitor. Cu părul despletit, cu întunecatele lor trupuri lucind sub ploaie, ele dănţuiau în loc, de-abia mişcând picioarele, cu umerii încremeniţi, cu întreaga viaţă, întreaga mişcare a trupurilor strânsă în zvâcnirea şoldurilor mari.

În afară de Smudge, toţi ceilalţi mateloţi se dezbrăcaseră, şi Purcell crezu o clipă – atât de aţâţător devenise iureşul tahitienilor – că se vor lăsa şi ei târâţi în viitoarea dansului. Dar marinarii rămaseră pe puntea din faţă, scăldându-se sub rafalele ploii, privind, de departe, spre tahitieni şi dându-şi palme pe spate, destul de ruşinaţi de goliciunea lor. „Iată, îşi spuse Purcell, înveselit de acest gând, un tablou aproape biblic: tahitianul nu e decât omul în starea de nevinovăţie, în vreme ce *peritan-ul* e muritorul după ce a păcătuit."

Părând că supraveghează îndeaproape umplerea vaselor, lui Purcell nu-i scăpa totuşi nimic din cele ce se petreceau pe punte. Fu mai cu seamă izbit de atitudinea unuia dintre mateloţi: micul Smudge îşi păstrase pe el cămaşa şi pantalonii, ţinându-se deoparte de amândouă grupurile. Se rezemase de parapet, între două baleniere, şi stătea acolo, ca într-o gaură, încovoiat, chircit, cu un umăr mai sus, cu pieptul scobit. Părul cărunt îi cădea pe frunte, sprâncenele i se încruntau deasupra nasului ascuţit, în vreme ce buza de jos i se răsfrângea în afară a dispreţ. Ghemuit şi încolăcit cum era, îşi aţintea asupra tahitienilor ochii de şoricel, sclipind a ură şi viclenie.

Purcell auzi, deodată, un glas de femeie, strigând:

— Jono! Jono! Jono !

Locotenentul se întoarse, dar ploaia, înteţindu-se, îl orbi aproape. Din ceata tahitienilor se desprinse o siluetă înaltă şi spătoasă îndreptându-se către grupul de marinari. Rămase la mijlocul drumului. Era Omaata. Toate privirile se îndreptară deodată asupra ei. Minunatul ei trup brun măsura şase picioare şi cinci degete. Deşi în fiecare amănunt anatomic, în parte, depăşea proporţiile omeneşti, trupul ei era armonios alcătuit. Marinarii o priveau, muţi. Din ziua în pare *Blosso*m-ul o pornise din nou în larg, despre niciuna dintre femeile de pe bord nu vorbeau atât de des. Îi admirau cu un fel de respect coapsele largi şi rotunde, spatele lat, sânii uriaşi. Pe seama puterii ei, ce ajunsese legendară, prinseseră zvon mii şi mii de născociri. Bătându-l prieteneşte pe umăr, îl îmbrâncise, fără să vrea, pe Mac Leod, care se rostogolise, cât colo, la douăzeci de metri, pe punte. Frânsese în două o prăjină doar sprijinindu-se pe ea. Rupsese în neştire o parâmă groasă cât mâna. Uneori le plăcea să-şi închipuie ce s-ar petrece dacă i s-ar aprinde călcâiele după Smudge. Gândul acesta prilejuia glume cu nemiluita, dintre care unele foarte precise. Concluzia la care ajungeau în chip obişnuit era că micul Smudge ar da ortul popii, înnăbuşit.

Omaata mai înaintă doi-trei paşi, când o rază de soare, despicând cerul negru, o lumină, iar mateloţii îşi preumblară în voie privirea pe povârnişurile trupului ei. Purcell strânse ochii. Mateloţii aveau aerul unor motani ce contemplă cu o privire umilă şi înspăimântată uriaşele forme ale unei tigroaice.

— Jono ! Jono! Jono ! striga Omaata cu vocea-i profundă.

— Hai, du-te odată! îi spune Mac Leod lui John Hunt, împingându-l de spate, uşor, înainte.

Hunt se desprinse, supus, dintre ai săi şi, cu paşi grei, se apropie de Omaata. Era de aceeaşi talie, de proporţii mari

puțin mai masiv decât ea şi păros din creştet până-n tălpi, ceea ce îi dădea un mare prestigiu în fața tahitienilor, de obicei spâni. O privi pe Omaata cu ochii lui mici de râmător. Botu-i țepos şi stacojiu părea a-i fi fost strivit şi turtit de o formidabilă lovitură care-l lățise încă o dată pe atât şi îi răpise orice relief. De astă dată nu mai avea, ca aproape totdeauna, un aer adormit, ci părea chiar gata să surâdă. Cât despre Omaata, ea râdea lăsând să i se vadă puternicii dinți albi, în vreme ce unda unei licăriri îi dănțuia în ochii mari ca nişte lacuri.

Rămaseră aşa, câtva timp, unul în fața celuilalt, ca şi cum Omaata ar fi înțeles că leneşa minte a lui Hunt nu-i îngăduia să-l ia prea repede. Îl luă apoi de mână, pătrunzând cu el în ceata dănțuitorilor, în mijlocul căreia ea i se înfipse în față, prinzând a-şi undui şoldurile, nedezlipindu-şi ochii de-ai lui, rostindu-i numele în zvâcnirile glasului ei profund.

— Jono! Jono! Jono!

Tahitienii se apropiară de liant, bătând din palme. Mehani îl bătu uşor pe umăr, dănțuind chiar lângă el, ca pentru a-l îmboldi.

Omaata intona într-una, neobosită:

— Jono! Jono! Jono!

Deodată, Hunt, cu brațele spânzurând, prinse a se clătina ridicându-şi, pe jumătate, picioarele şi legănându-se, în loc, ca un urs, în vreme ce cu privirea ochilor săi mici, de un albastru-spălăcit, o tot țintuia pe Omaata. Chiar în aceeaşi clipă, şi fără ca ploaia tropicală călduță să se curme, apăru, în norii negri ce jur-împrejur înfundau zarea, o spărtură măruntă, prin care, jos, aproape de oglinda apei, se ivi către apus soarele. Şi atunci, puntea, catargele, pânzele *Blossom*-ului ieşiră la iveală într-un alb şi ireal relief, pe fundalul cerului de păcură, iar lumina, tăind orizontul în întinse fâşii

paralele, lungii nemăsurat umbrele trupurilor, pe punte, înflăcărând chica de jăratec a lui Hunt.

— Jono ! Jono! Jono!

Se tot auzea profunda voce a Omaatei, aducând deopotrivă a uguit şi a răget, în vreme ce Hunt, enorm şi păros, se legăna, bătând tactul cu capul lui mare şi neras, lucind stacojiu şi alb printre trupurile cu pielea măslinie ale tahitienilor.

— Jono ! Jono! Jono !

Încet-încet, Omaata se tot apropia de Hunt, cu o şerpuitoare zvâcnire a şoldurilor, cu ochii mari şi negri aţintiţi asupra lui, cu palmele deschise a dăruire. Luneca spre el, atingându-l aproape, şi faţă în faţă dănţuiră timp de un minut. Apoi Hunt scoase un mârâit care nu avea nimic omenesc, îşi înălţă statura uriaşă, lăsându-şi să cadă pe umerii Omaatei labele-i mari şi stacojii. Ea izbucni într-un râs gânguritor, se descleştă cu o sprinteneală uluitoare şi o luă la fugă cu Hunt pe urmele ei. Se rotea descriind cercuri pe punte şi se întorcea, în fiece clipă, ca să-l vadă pe Hunt urmărind-o, şi râdea într-una cu râsul ei gânguritor. În cele din urmă, se înfundă, abătându-se ca un vârtej pe scările postului de echipaj, pe ale cărui trepte Hunt se rostogoli în spatele ei. Marinarii mureau de râs. Din ungherul său, Smudge îşi desfăcu picioarele şi, întorcând capul, scuipă, eu scârbă, în apă.

— Domnule locotenent, spuse White, vă cheamă căpitanul.

Purcell scoase un oftat, se duse în cabina sa ca să se schimbe şi apoi intră la Mason.

Masa de mahon a căpitanului era înşurubată de duşumea prin roţi mici de lemn fixate în jurul fiecărui picior, iar Mason părea şi el înşurubat în scaunul său. Îmbrăcat, cu cravată, pus la punct, părea tot atât de străin de ceea ce se petrecea pe punte, cât ar fi fost un locuitor al altei planete.

De îndată ce Purcell fu în faţa sa, el îşi puse degetul pe un punct de pe hartă şi spuse:

— Uite, aici!

Purcell ocoli masa şi se aplecă asupra hărţii. Cam la jumătatea distanţei dintre insula Rapa şi insula Paştelui, Mason însemnase cu creionul o cruce. Purcell ridică spre el ochii întrebători. Mason repetă:

— Aici! Iată insula pe care o căutăm. Dacă vântul nu încetează, vom fi acolo poimâine seara.

Purcell privi harta.

— Când eram în Tahiti mi-aţi vorbit despre o insulă necunoscută.

— Chiar aşa şi este, făcu Mason, cu vioiciune. Jackson pomeneşte despre ea în a sa *Expunere a călătoriei în emisfera Australă,* dar această insulă nu figurează pe niciuna dintre hărţile Amiralităţii britanice. Nici chiar pe cele mai recente, cum este aceasta. În mod oficial ea nu există. Totuşi Jackson îi indică longitudinea şi latitudinea, şi acest fapt mi-a dat posibilitatea de a o situa pe hartă şi de a trasa drumul pe care trebuie să-l urmăm.

Purcell îl privi pe Mason.

— Este, însă, cu putinţă ca vreun alt căpitan de vas să fi citit şi el expunerea lui Jackson, şi dacă se găseşte, de pildă, prin meleagurile...

— M-am gândit eu şi la asta, domnule Purcell, spuse Mason. Este într-adevăr un risc, dar foarte mic, din pricină că insula asta e aproape inaccesibilă. După părerea lui Jackson, e foarte stâncoasă, înconjurată de faleze abrupte, fără urmă de golf sau de vreun ţărm pentru ancoraj, şi, apoi, se pare că din pricina violenţei cu care talazurile se izbesc de stâncă, chiar şi, debarcarea cu vreo balenieră este anevoioasă. Jackson însuşi n-a debarcat. S-a apropiat totuşi atât de mult de această insulă, încât a putut s-o descrie. Are o circumferinţă cam de vreo cinci mile, e acoperită de o

vegetație luxuriantă şi e străbătută de un torent. Adaug că Jackson a descoperit-o într-un anotimp fără ploi, ceea ce îndreptățeşte presupunerea că acest torent nu este intermitent. Lucrul acesta este, fireşte, de o foarte mare însemnătate.

Şi cum Purcell tăcea, Mason continuă:

— Țin să-mi spui ce crezi, domnule Purcell.

— Părerea mea, răspunse Purcell cu un aer şovăielnic, este că dacă această insulă e într-adevăr situată acolo unde spune Jackson şi e într-adevăr aşa cum o descrie el, atunci e cu totul potrivită scopului nostru, doar...

— Doar?

— Ați spus, dacă nu mă înşel, o circumferință de cinci mile. Poate că e puțin cam mică.

Mason îşi aplecă înainte fruntea-i pătrată şi spuse pe un ton ce nu îngăduia împotrivire:

— E destul de mare pentru vreo treizeci de oameni. Purcell, însă, adăugă:

— Deocamdată, bineînțeles. Dar după câțiva ani...

Mason făcu un mic gest cu mâna, ca pentru a spulbera argumentul.

— Când, în Tahiti, am citit descrierea lui Jackson, mi-a venit şi mie în minte gândul acesta, domnule Purcell. Dar l-am înlăturat. Tăcu, fără a lămuri de ce îl înlăturase. Purcel! Era enervat. Mason ştia, aşadar, când se aflau încă în Tahiti încotro avea să ducă vasul, şi trei săptămâni nu-i spusese nimic în legătură cu locul către care urmau să se îndrepte.

Mason continuă:

— Ți-aş fi recunoscător dacă n-ai destăinui echipajului nimic din cele pe care ți le-am împărtăşit adineauri.

— Există vreun motiv pentru care să păstrăm această taină?

— Niciunul. Dar nu e nevoie să afle, atâta tot.

Secretul acesta nu era de niciun folos. Nu însemna nimic mai mult decât un simbol al ierarhiei: şeful îşi exercita privilegiul de şef, care ținea ca subalternii să nu afle ceea ce el ştia. Taina locului către care se îndrepta Blossom-ul pusese, astfel, o distanță între Purcell şi căpitan, iar această taină împărtăşită acum şi secundului menținea aceeaşi distanță între ofițeri şi restul echipajului. ″E comic”, gândi Purcell. Continuă să se folosească de toate trucurile mărunte ale unui comandant, calitate pe care a încetat s-o mai aibă. Şi nici măcar nu-şi dă seama.

— Aşadar, iată-ne perfect de acord, domnule Purcell, spuse în cele din urmă Mason, ca şi cum această lungă tăcere fusese de ajuns pentru a spulbera îndoielile lui Purcell, pricinuite de dimensiunile insulei.

Purcell se ridică în picioare.

— Îmi îngăduiți, domnule căpitan.

— Fireşte, domnule Purcell.

— Aş vrea să vă cer ceva.

Mason îl privi. ″Se şi împotriveşte”, gândi Purcell enervat. Cea dintâi pornire a sa e să zică ″nu”.′

— Poftim, spuse Mason.

— În calitate de căpitan al acestui vas, zise Purcell, aveți, dacă nu mă-nşel, dreptul să căsătoriți, dacă e cazul, pe cei ce-şi exprimă această dorință.

— Exact.

— Doresc, continuă Purcell, cu o oarecare gravitate, ca, uzând de prerogativele legate de funcțiunea ce-o exercitați, să mă uniți prin ceremonia căsătoriei cu o tahitiană.

Mason se ridică, se făcu roşu la față, îşi duse mâinile la spate şi, fără a-l privi pe Purcell, spuse:

— Vrei să iei în căsătorie o negresă, domnule Purcell?

— Da, domnule căpitan!

Spusese aceste vorbe cu atâta energie şi violență reținută, încât Mason amuți. Niciodată nu şi-ar fi închipuit că Purcell

poate fi atât de agresiv. În picioare, înfăţişându-şi ochilor lui Purcell profilul, Mason îşi ţinea privirea aţintită pe o gravură ce reprezenta imaginea *Blossom-ului* în plină construcţie. Cu toate că, pentru a-şi manifesta neplăcerea, sufla înadins pe nas cu aerul unui om sigur pe sine, cântări totuşi lucrurile, nu fără luare-aminte. Purcell îi iubea cam prea mult pe negri şi, ca toţi scoţienii, era un moralist afurisit, dar altminteri nu i se putea reproşa nimic. Mason nu voia să şi-l facă duşman şi simţea toată primejdia pe care ar fi înfruntat-o dacă s-ar fi împotrivit dorinţei sale. Pe de altă parte, însă, să-şi căsătorească secundul cu o indigenă era, într-adevăr, ceva de neconceput.

— Eşti un *dissenter*[5], aşa cred, făcu el din vârful buzelor.

Purcel îl privi. Nu pricepea unde voia să ajungă.

— Ani, într-adevăr, simpatie pentru *dissenter,* spuse el după o pauză.

— În calitate de căpitan al unui vas britanic, spuse Mason, nu-mi este îngăduit să oficiez o căsătorie ce contravine riturilor Bisericii anglicane.

„Asta era, vasăzică !" gândi Purcell stăpânindu-şi un surâs. Mason îi atribuia şi lui formalismul ce-l caracteriza.

— N-am nimic împotriva ritului anglican de căsătorie, spuse el, fără zăbavă. Obiecţiile mele cu privire la Biserica anglicană se referă la alte puncte.

Mason rămase uluit auzindu-l pe Purcell vorbind cu atâta sânge rece despre "obiecţiile" sale împotriva Bisericii Majestăţii-Sale. După părerea sa, Purcell săvârşea două păcate, exprimându-se astfel: îşi vădea lipsa de loialitate faţă de suveran şi prostul gust de a atribui vreo însemnătate religiei.

---

[5] Aşa erau numiţi cei ce refuzau să se supună celor treizeci şi nouă de articole de lege cuprinse în dogma anglicană. (Nota autorului.)

— Nu m-ai înțeles, spuse el cu un ton neînduplecat. În ce mă privește nu-mi pot aroga dreptul de a căsători un *dissenter* după ritul Bisericii engleze.

„M-am înșelat, gândi Purcell, iritat, nu e formalism. Ocolește discuția. Încearcă să-mi închidă gura."

— N-am afirmat că aș fi *dissenter,* spuse el cu un ton tăios. Am spus că am simpatie pentru *dissenter.* Dar în mod oficial aparțin Bisericii anglicane. În registrele bordului puteți găsi această mențiune.

„Iar acum, își zise Mason în sinea sa, dacă refuz urmează ruptura." Oftă, apoi, brusc, se întoarse spre Purcell și spuse cu voce puternică:

— În ce mă privește, domnule Purcell, mărturisesc că nu-ți pot înțelege hotărârea. Dar, la urma urmelor, în viața dumitale particulară nimeni, în afară de dumneata, nu are voie să se amestece, așa că nu e dreptul meu să mă împotrivesc.

„Aha ! *în extremis* a-ntors macazul", gândi Purcell.

Cei doi oameni stăteau în picioare, față în față, tăcuți, stingheriți. Atât unul cât și celălalt știau că fuseseră la un pas de ruptură. Amândoi se simțeau ușurați că nu ajunseseră până acolo și totuși prinseseră pică unul pe celălalt: Purcell fiindcă fusese nevoit să dea o bătălie pentru ceea ce era de fapt un drept al său, Mason pentru că fusese silit să cedeze.

— Alege doi martori dintre oamenii echipajului, reluă Mason, cu un ton de comandă, și mâine la ceasul prânzului...

Nu-și sfârși vorba, ca și cum i-ar fi fost silă s-o ducă până la capăt.

Purcell întoarse capul și spuse cam țeapăn:

— Vă mulțumesc, domnule căpitan.

Și, fără a aștepta o încuviințare din partea lui Mason, se retrase. Se simțea rănit, iritat, tulburat. Fără să fi vrut și,

mai cu seamă, fără ca Mason s-o fi vrut, relațiile dintre ei – doar pentru că aveau vederi atât de deosebite – se stricau, zi de zi, tot mai mult.

A doua zi, în prezența mateloților Jones şi Baker şi în fața membrilor echipajului adunați pe punte, căpitanul Mason, comandantul vasului *Blossom,* oficie întâi botezul tahitienei Ivoa, şi apoi o căsători, după ritualul Bisericii anglicane, cu locotenentul Adam Briton Purcell.

Nimeni de pe bordul *Blossom-ului* nu urmă pilda secundului.

În ziua de 10 iulie, către ceasurile şapte de dimineața, pe un cer albastru cu desăvârşire senin, un nor gros şi întunecat se înălță dinspre miazăzi pornind drept spre *Blossom.* Marinarii îşi ridicară cu toții ochii pentru a-l urmări cu privirea, într-atât de neaşteptată îi era direcția, dat fiind că atunci când se întâmpla aceasta, vântul sufla de la miazănoapte.

Norul se apropia alungindu-se cu o neobişnuită repeziciune, luând forma unui triunghi, iar Jones dădu un strigăt de bucurie.

— Astea-s păsări!

Urmă un vuiet de veselie. Într-o clipă, mateloții, tahitienii şi femeile alergară, cu toții, la provă.

— White! strigă Purcell, înştiințează-l pe căpitan! Purcell se întoarse. Dădu cu ochii de Ivoa.

— Adamo, spuse ea, cu glasul înnăbuşit, n-am crezut că voi apuca vreodată ziua asta!

Purcel! Îi puse mâna pe umăr şi rămase locului, nemişcat, tăcut, cu capul ridicat, lipind-o de trupul său. Îşi atinseseră ținta. Locurile în care păsările acestea îşi făceau cuiburile erau meleagurile pe care ei înşişi aveau să trăiască, de acum înainte, toată viața, împreună.

— Rândunici de mare ! spuse Mehani, străpungând zarea cu arătătorul îndreptat către stolul păsărilor.

Porniră strigăte de bucurie din rândurile tahitienilor cuprinşi de un freamăt subit.

— Ce spun oamenii ăştia, don locotenent? făcu Baker.

— Că ouăle acestor păsări sunt ca şi ouăle de găină.

— Nu-mi prea vine să cred, făcu Mac Leod.

Rândunelele de mare dădeau acum târcoale Blossom--ului, iar puzderia lor întuneca soarele. Semănau destul de bine cu nişte mici pescăruşi, dar aveau ciocul mai lung şi coada despicată. Începură a se scufunda, în babordul vasului, iar mateloții se îndreptară şi ei spre babord. Un puhoi des de sardele strălucitoare lunecau repede paralel cu *Blossom-ul.* Pentru a căuta desigur adăpost la umbra sa. Asupra acestora se abăteau cu nemiluita rândunelele ce despicau învelişul apelor cu picajul lor vertiginos. Purcell fu uluit de ceea ce se petrecea: părea o ploaie de păsări.

— Priviți, don locotenent ! spuse Baker, arătând sardelele, mititelele de ele se lasă înghițite de oricine! Prin apa străvezie se vedeau lunecând splendide bonite cu spatele vărgat în negru şi albastru, ce se abăteau cu o neînchipuită lăcomie asupra sardelelor. Dar masacrul nu se oprea aici, căci şi bonitele erau prada rechinilor, care, izbind cu enorma lor coadă apa oceanului, le înhățau plescăind din fălci.

Încet-încet, în rândurile marinarilor se aşternu tăcerea. Se amuzaseră întâi privind la pescuitul rândunelelor de mare, dar pescuitul acesta se prefăcuse în măcel. Rechinii, după ce sfâşiaseră bonitele, se sfâşiau la rândul lor între ei, împurpurând apa cu sânge.

— Doamne, Dumnezeule ! spuse bătrânul Johnson, nu mă rabdă inima să văd aşa ceva! Cumplită soartă să fii peşte.

— Aşa-i rânduirea pe lume, zise Mac Leod sprijinindu-se cu coatele braţelor sale slăbănoage de copastie, peştele ăl mare-l înghite pe cel mic. N-ai de ce te văicări. Asta-i rânduiala. N-ai decât să fii ăl mai tare, asta-i tot.

Mason se ivi pe punte, cam roşu la faţă, ţinând în mână ocheanul.

— A început să se vadă pământul, domnule Purcell? strigă el, cu un tremur în glas.

— Nu, încă, domnule căpitan.

Urmă o pauză. Mason părea dezamăgit ca un copil.

— Scârboase mai sunt şi păsările astea, spuse indispus Mason, văzând puntea plină de găinaţ.

— După cât se pare, ouăle lor sunt bune de mâncat, îl informă Purcell. !

Fără a-i cere lui Purcell să-l însoţească, Mason se îndreptă spre provă. Chiar în acea clipă puhoiul de sardele părăsi bordajul vasului, iar rândunelele de mare, avântându-se pe urmele lor, se îndepărtară de *Blossom.* Purcell dădu ordin marinarilor să cureţe puntea. Fu nevoit să repete ordinul de două ori, până să se execute.

Când oamenii se puseră pe lucru, Purcell se îndreptă spre Mason, care-şi lipise un ochi de sticla ocheanului, încremenit locului, cu faţa roşie, cu muşchii gâtului încordaţi. Un moment mai târziu lăsă în jos ocheanul, se ridică, închise şi deschise de mai multe ori ochiul drept. Apoi începu să-şi frece pleoapa cu vârful degetelor.

— Am obosit privind, ochiul meu nu mai desluşeşte bine. Vrei să te uiţi şi dumneata, domnule Purcell?

Purcell lipi, la rându-i, şi el ochiul de sticla instrumentului, căruia îi răsuci rotiţa ca să-l potrivească. Îşi făcuse despre acest pământ o imagine asemănătoare aceleia a insulei Tahiti, un pământ muntos, dar despărţit de ocean de un brâu de stânci, protector, o lagună liniştită, un litoral accesibil. Realitatea era, însă, cu totul alta. Insula, ca o

stâncă întunecată şi crenelată ce se înălța deasupra mării, dominând-o de la mai bine de o mie de picioare, era necontenit izbită la bază de enormele zvâcniri spumegânde ale talazurilor.

Purcell îi întinse ocheanul şi-i spuse lui Mason, fără a-l privi:

— E o stâncă nu tocmai primitoare.

— Chiar aşa şi trebuie să fie, cât mai puțin primitoare, răspunse Mason atât de bine dispus, cum Purcell nu-l mai văzuse niciodată.

Mai îndreptă o dată ocheanul înspre insulă şi continuă cu însuflețire:

— Da, domnule Purcell, e poate straniu, dar îți mărturisesc că aş fi într-adevăr dezamăgit dacă această insulă n-ar fi, după cum ne încredințează Jackson, aproape inaccesibilă.

— Da, dar măcar noi să putem debarca, făcu Purcell.

Mason se îndreptă din umeri, lăsă să-i spânzure în jos mâna în care ținea ocheanul şi, fără nicio pricină vizibilă, începu să râdă. Purcell reținu faptul că de la moartea lui Jimmy îl vedea acum pentru prima oară râzând.

— Vom debarca, domnule Purcell ! spuse el, înveselit. Vom debarca chiar de-ar fi să folosim parâmele pentru a escalada stânca!...

Şi adăugă:

— Am toată nădejdea că peste tot e la fel de abruptă! Nu ne putem îngădui luxul de a ne mai lăsa căleați şi de oaspeți! Reluă el cu un entuziasm de nedescris. Ar fi pierzania noastră!... Ce dracu! Un om nu are decât un singur gât pe care-i stă capul ! M-auzi, domnule Purcell? Mai mult decât în visul nostru! O adevărată cetate clădită de natură! Nimeni, pun mâna-n foc, n-are să se cațăre pân-aici ca să-şi vâre nasul în treburile noastre! Nu, nu! Nicio privire curioasă ! Vom fi în casa noastră ! Insula aceasta este o

minune! Dacă dăm de atâta pământ încât să ne putem cultiva ignamele, şi destulă apă încât să nu suferim niciodată de sete, atunci, de pe meleagurile astea, putem înfrunta tot pământul!...

Se întoarse şi, sprijinindu-se cu şalele de copastie, cu braţele îndepărtate de trup, cu mâinile pe baza de metal, îşi îndreptă privirea spre rândunelele de mare, care-şi continuau vânătoarea, la vreo două sute de metri de vas.

— Nu e uimitor, spuse Purcell, să le vezi repezindu-se în apă în stol? Parc-ar fi o ploaie de păsări.

— E mare lucru că le avem aici, la îndemână, spuse Mason cu un aer satisfăcut. Vom avea ouă pentru *breakfast*[6].

Ceva mai târziu de ceasurile două ale după-amiezei, *Blossom-ul* ajunsese într-un golf destul de expus vântului. Mason hotărî totuşi să acosteze, atât era de grăbit să pună piciorul pe pământ. Dădu dispoziţie să se lase la apă o balenieră, pentru a da cu ea ocol domeniului său, şi, spre marea uimire a lui Purcell, luă el însuşi comanda. Nu voia sa încredinţeze nimănui sarcina de a vedea, în amănunţime, mijloacele de apărare ale acestei fortăreţe.

Se reîntoarseră după trei ceasuri, încântaţi atât el cât şi marinarii de toate câte le văzuseră acolo. Coasta dinspre apus şi miazăzi a insulei nu era decât un şir de râpe abrupte, vârfuri ascuţite, gigantice îngrămădiri de stânci. La răsărit descoperiră însă un golfuleţ ce se termina cu o plajă acoperită de un nisip fin. Dar această plajă era înconjurată de un brâu stâncos inaccesibil, iar dinspre partea pământului rămânea cu neputinţă de atins din pricina unei râpe piezişe. Concluzia era evidentă: deşi destul de dificilă în acel loc, acostarea Blossom-ului era totuşi singura cu

---

[6] Micul dejun (în limba engleză).

putință. Şi unicul punct accesibil unei debarcări îl constituia, cu siguranță, plaja ce se întindea la patru sute de metri de vas, dacă, fireşte, o balenieră ar fi izbutit să ajungă până acolo. Înfruntând, fără a fi răsturnată, izbiturile valurilor mari.

La puțină vreme după întoarcerea lui Mason, fură siliți să utilizeze două ancore pentru fixarea vasului, în aşa măsură acesta luneca, împins de vânt către coastă. Purcell îl găsi pe Mason pe dunetă şi ascultă îndelung, în tăcere, cumplita viitoare a talazurilor care, respinse de stâncă, se întorceau într-o nouă năvală, făcând inaccesibilă plaja. Vuietul surd ce părea a umple tot orizontul se curma brusc când valul se năpustea, încrucişându-se cu altul, abia sosit. Şi atunci, din îmbinarea lor, izbucnea un monstruos vuiet de apă, ce se abătea, ca o lovitură de trăsnet, pe nisipul plajei.

La răstimpuri, în enormele stânci care, către dreapta, închideau plaja, o grotă se umplea, pesemne, şi se golea cu totul din pricina unui val prelung, căci se auzea bubuitul pe care-l făcea apa evacuată din cavernă, plescăirea aceasta şi gâlgâitul ce-i urma produceau asupra lui Purcell o şi mai sinistră impresie decât aceea provocată de încălecarea valurilor.

— Mă întreb, reluă Mason după un minut, dacă insula asta e cumva locuită.

— Dacă e locuită, e foarte cu putință ca indigenii să ne fie ostili.

— Da, spuse Mason, cu Uii aer de îngrijorare, ia asta mă gândesc şi eu. Altminteri de mult ne-ar fi întâmpinat cu pirogele lor.

Purcell privi frunzişul des ce înconjura faleza şi spuse:

— Or fi ascunşi pe după aceste frunze zeci de ochi la pândă, ațintiți asupra noastră.

— Da, făcu Mason, n-ar fi bine ca instalarea noastră aici să înceapă cu un mic război.

Purcell îl ţintui cu privirea, uluit. Mason se gândea, aşadar, şi la eventualitatea de a ocupa insula, trecând peste vrerea locuitorilor ei şi chiar cu preţul unei bătălii !

— Ar fi inuman, domnule căpitan! se împotrivi el, cu tărie. Nu putem să luăm viaţa acestor bieţi oameni ca să punem stăpânire pe insula lor !

Ochii lui Mason îl ţintuiră pe Purcell timp de o clipă. Apoi căpitanul se făcu roşu la faţă, clipi de mai multe ori, îşi aplecă fruntea înainte, iar Purcell avu impresia că e gata să izbucnească. Dar, spre marea lui uimire, se stăpâni, lăsând să se aştearnă din nou o tăcere apăsătoare. Când reîncepu să vorbească, fu cum nu se poate mai liniştit, ca şi cum Purcell nu i-ar fi adus nicio obiecţie.

— Vei lua, domnule Purcell, comanda balenierei şi vei încerca să debarci.

— Da, domnule căpitan.

— la şase oameni cu dumneata, tot atâtea puşti şi parâme. Dacă izbuteşti să treci de viitoarea talazurilor îţi vei duce baleniera pe uscat şi vei escalada stânca. Misiunea dumitale este de a afla dacă insula e pustie sau locuită. Dacă eşti cumva atacat, te întorci la baza de plecare şi te reîmbarci. O altă balenieră va sta de pază la o depărtare de două sute de metri de plajă, pentru a vă acoperi retragerea, prin focuri de armă, în cazul în care veţi fi urmăriţi. Dacă nu eşti atacat, vezi tot ce se poate vedea pe insulă, până se înserează, şi întoarce-te ca să-mi raportezi.

— Da, domnule căpitan.

Purcell lăsă înadins să treacă o clipă şi apoi spuse:

— Dacă-mi îngăduiţi, domnule căpitan...

Mason îl ţintui cu o privire rece.

— Poftim, domnule Purcell.

Purcell i se uită drept în ochi. Era hotărât ca, de astă dată, să nu-l lase pe Mason să-i întâmpine obiecţiile prin muţenia în care se zăvorise de atâtea ori.

— Dea Domnul ca insula să fie pustie, spuse el cu hotărâre. Dar dacă, dimpotrivă, e cumva locuită, nu vă puteţi bizui pe mine pentru a trage în indigeni, chiar de-aş fi atacat.

Mason se făcu roşu ca un rac, începu a clipi, coborî privirea în pământ şi urlă cu o violenţă de nedescris:

— Blestemată să-ţi fie conştiinţa ! domnule Purcell.

— Domnule căpitan!

Mason îl privi cu o flacără în ochi:

— Da, blestemată să-ţi fie conştiinţa, domnule Purcell!

Purcell se opri o clipă şi apoi spuse, cu gravitate:

— Socotesc că nu se cuvine să-mi vorbiţi astfel.

Urmă o tăcere. Mason se lupta cu o asemenea încordare ca să-şi redobândească sângele rece, încât mâinile îi fură cuprinse de un tremur. Dându-şi seama că Purcell i le vedea, şi le duse la spate.

— Te rog să mă ierţi, domnule Purcell, spuse el, în cele din urmă, întorcând uşor capul.

— Nu e nimic, domnule căpitan, oricui i se poate întâmpla să-şi iasă din fire.

Acest schimb de vorbe curtenitoare aduse o destindere. Această destindere, însă, era doar aparentă.

— În orice caz, e de prisos să ne certăm, de vreme ce nici nu ştim măcar dacă insula e sau nu locuită.

Purcell simţi că îl cuprinde furia. Întreaga atitudine a lui Mason se reducea la ocolirea discuţiei şi la împotrivire. Sau tăcea, sau se refugia în mânie, sau amâna hotărârea.

— Iertaţi-mă, spuse Purcell pe un ton ferm. Trebuie să luăm o hotărâre asupra atitudinii noastre faţă de indigeni pentru clipa când vom debarca. În ceea ce mă priveşte ţin să

vă mai spun o dată că nu voi trage în ei nici chiar de m-ar ataca!

Urmă un răstimp de tăcere, după care Mason spuse:

— În acest caz te va paşte o mare primejdie, domnule Purcell, iar eu nu mă simt îndreptățit a-ți cere s-o înfrunți. Voi comanda, aşadar, eu însumi baleniera pentru debarcare. Dumneata vei rămâne, aici, la bord.

Purcell înțelese ce însemna aceasta: de cum va zări o suliță, Mason va ordona să se tragă cu toate puştile.

— Socotesc, spuse el cu răsuflarea tăiată, că ar fi mau bine să mă lăsați pe mine să comand baleniera.

— Îți recunosc dreptul, domnule Purcell, de a refuza, să te aperi în cazul în care eşti atacat, dar nu şi pe acela, de a mă învăța ce am de făcut.

După aceste cuvinte, nu mai era nimic de adăugat.. Purcell se răsuci pe călcâie. Era amețit de indignare şi prea puțin sigur de puterea sa de stăpânire, ca să mai spună un; singur cuvânt.

Intră în cabina sa şi se trânti pe cuşetă, cu tâmplele înfierbântate. Nu izbuti să-şi potolească tremurul picioarelor. Închise pleoapele şi, respirând adânc, încercă să se linişteascâ. *Blossom-ul* se înălța molcom, când valurile se; îmbulzeau sub el, în vreme ce prin hublon pătrundea înăuntru, în valuri, soarele unei frumoase după-amieze aurite. ″Şi cu toate acestea, gândi Purcell, oamenii se vor′ omorî unii pe alții.′″

Un minut mai târziu, simți o mână răcoroasă atingându-i fruntea şi deschise ochii. Pe marginea patului stătea Ivoa, care-l privea în tăcere.

— Adamo, îl întrebă ea cu glasu-i adânc şi melodios, eşti cumva bolnav?

— Nu, Ivoa, sunt doar furios, asta-i tot.

Ea surise, dezvăluindu-şi strălucirea albă a dinţilor, în vreme ce minunăţii ei ochi, albaştri îi luminară chipul. Spuse răutăcioasă:

— *Peritanii* se ceartă. *Peritanii* îşi fac griji, în cugetul lor. *Peritanii* nu sunt, niciodată, mulţumiţi.

Purcell se ridică în coate şi-i zâmbi.

— *Peritanii* se gândesc la viitor. Şi de aceea nu sunt niciodată mulţumiţi.

Ivoa dădu din umeri, din frumoşii ei umeri.

— Când e să se abată nenorocirea, n-o poţi opri. De ce să te gândeşti la ea dinainte?

— *Peritanii* socotesc că trebuie să lupte împotriva ei.

Ivoa îşi ridică mâna măslinie şi îşi trecu degetele uşor prin părul lui Purcell.

— *Peritanii* sunt foarte încrezuţi şi uneori chiar nebuni. Şeful marii piroge este nebun de-a binelea.

Purcel! Se ridică în capul oaselor, aţintindu-şi, uimit, ochii asupra ei. Ivoa nu putuse urmări discuţia dintre Purcel! Şi Mason: vorbiseră în limba engleză.

— Ce te face să crezi una ea asta?

Obrajii tahitienei se împurpurară, genele-i coborâră şi ea îşi ascunse capul pe umărul lui Purcell. Se abătuse de la ceea ce era discreţia tahitiană. Şi-i era ruşine de această purtare urâtă.

— Ce te face să crezi una ca asta? spuse Purcell.

Degeaba. Şi aşa întrecuse măsura. Nu va mai vorbi nimic.

— Hai pe punte, spuse Purcell, intrigat.

Ieşind din semiobscuritatea ce îneca scara, lumina zilei îl orbi. Ochii le clipiră. Puntea era adâncită într-o tăcere neobişnuită. În apropierea arborelui trinchet stăteau tahitienii şi mateloţii în jurul unui grup din mijlocul căruia răsăreau înaltele siluete ale lui Mehani şi Tetahiti. Purcell se îndreptă spre ei, cu lumina soarelui în ochi, vrând să-i vadă mai de aproape pe oameni, ca să afle ce anume făceau într-o

tăcere atât de adâncă. Ajunse în faţa micului grup. Femeile şi mateloţii se dădură la o parte, pentru a-i face loc să treacă. Rămase uimit, încremenit locului. Cei şase tahitieni stăteau aliniaţi, fiecare cu o puşcă în mână. Mason le arăta cum se mânuieşte arma.

— Mehani! strigă Purcell, puştile sunt tabu!

Mehani întoarse spre el ochii uimiţi.

— Da, sunt tabu în Tahiti, spuse el cu un surâs larg, dar nicidecum pe marea pirogă.

Părea mirat că un fapt atât de evident mai poate face obiect de discuţie. Tabuul nu acţiona pretutindeni. Era legat de un anumit loc.

— Domnule Purcell, făcu Mason, care deslușise înțelesul cuvântului tabu.

Vorbea pe un ton uscat, iar ochii săi de culoarea oţelului scăpărară de mânie. Dar nu-şi duse vorba până la capăt. Mehani se întorsese spre el, privindu-l atent. Amestecul secundului rămăsese, aşadar, fără nicio urmare. Mason îi întoarse, acestuia din urmă, spatele şi-şi văzu, mai departe, de treabă.

Niciodată nu-l mai văzuse Purcell tratându-i cu atâta răbdare pe „negri". Îl lua când pe unul, când pe celălalt, dându-le, fiecăruia lămuriri, cum anume să-şi încarce arma, cum să ochească, cum să tragă. Repeta de zece ori, la rând, una şi aceeaşi mişcare, iar tahitienii făceau şi ei la fel, urmându-i pilda, cu atâta zel, încât le curgeau broboane de năduşeală. Purcell îşi dădu seama că se deprinseseră atât de bine, încât poziţia pe care o luau la tragere era aproape corectă.

— Domnule căpitan, spuse Purcell, căznindu-se să-şi stăpânească tremurul glasului, să dea Dumnezeu să nu regretaţi niciodată ceea ce faceţi acum!

Mason nu răspunse. Era foarte mulţumit de progresele recruţilor. La porunca sa, un matelot puse pe o ladă un mic

butoiaş de rom de mărimea unui cap de om, aşezat într-un echilibru instabil, în aşa fel încât lovitura glontelui să-l abată la pământ. La drept vorbind, depărtarea era mică, iar ţinta, destul de mare. Mason înţelegea să-şi încurajeze elevii.

Puştile fură încărcate cu gloanţe, iar tahitienii începură să tragă la ţintă. Femeile şi mateloţii ce stăteau, cu toţii în grup compact, în spatele tahitienilor, se înghesuiră şi începură a-şi face loc cu coatele, ca să vadă cât mai bine spectacolul. Purcell fu cât pe ce să cadă peste Jones, care îi întinse braţul ca să-i vină în ajutor. Purcell băgă de seamă că avea o puşcă în mână. Îşi aruncă privirea jur-împrejur. Toţi mateloţii erau înarmaţi.

Spuse în şoaptă:

— De unde până unde atâtea puşti, Jones? Nu mi-aş fi închipuit că avem pe bord mai mult de cinci sau şase bucăţi.

— S-au găsit o grămadă în cabina lui Burt, don locotenent. Puşti nou-nouţe, pe care voia, pesemne, să le dea în schimbul perlelor.

Detunăturile se auzeau, curmate de lungi intervale. Mason stătea lângă cel ce trebuia să tragă, căruia, înainte de a-i ordona „foc", îi îndrepta cu toată răbdarea poziţia, îi corecta mişcarea cu care-şi ducea arma la umăr, îi arăta cum să-şi pună mai bine mâna stângă pe puşcă.

Purcell spuse cu glas scăzut:

— Ai aflat ce anume planuri are căpitanul, Jones?

— Da, don locotenent. Înainte de a ne împărţi armele, ne-a spus câteva cuvinte. Şi adăugă încet: De loc nu-mi place treaba asta, de ce să-i hărţuim noi pe oamenii ăştia, dacă cumva ei nu ne văd cu ochi buni?

Purcell îl privi. Ochii ca de porţelan ai acestuia îi aminteau pe aceia ai micului Jimmy.

Purcell spuse pe acelaşi ton:

— Ce gândesc camarazii dumitale?

— În afară de Baker şi poate şi Johnson, cu toţii sunt de acord. Roşi, se legănă pe un picior, şovăi o clipă, apoi vorbi, stingherit, pe acelaşi ton: Ei cred că treaba va merge uşor.

— Vrei să spui că oamenii sunt pentru doar fiindcă-şi închipuie că totul va merge strună?

— Da, don locotenent. Şi adăugă: îşi închipuie că o să-i doborâm pe toţi cu armele noastre.

— Dar în ceea ce te priveşte, ce părere ai?

Omul coborî ochii în pământ şi, dând din cap, spuse:

— În ce mă priveşte, chiar dacă treaba-i uşoară, tot nu-mi place.

Un vuiet porni din rândurile tahitienilor. Unul dintre ei rostogolise, tocmai, butoiaşul. Mehoro fusese ţintaşul. Aclamat de strigătele prietenilor, îşi umflă pieptu-i larg, şi cu puşca în mână şi-o avântă în văzduh, cu un aer de triumf. Purcell fu izbit de atitudinea tahitienilor. Păreau a-şi fi pierdut blândeţea lor obişnuită, buna lor cuviinţă. Vorbeau în gura mare, gesticulau, îşi zvârleau vorbe urâte de sfidare, se înghionteau în jurul lui Mason, pentru a trage cu puşca înainte de a le veni rândul, iar acum de-abia de-i mai dădeau ascultare.

Femeile păstrau, însă, tăcere. Dominându-şi grupul prin înălţimea capului ei, încremenită, Omaata privea la această tragere la ţintă, cu ochii ei mari întunecaţi. Niciun muşchi nu-i tresărea pe obraz.

Bubuiturile urmau într-un ritm mai rapid, iar de fiecare dată când butoiaşul se rostogolea la pământ, tahitienii, beţi de bucurie, cu broboanele de năduşeală sclipindu-le pe faţă, scoteau strigăte de izbândă, ridicând în văzduh braţele înarmate. Un miros acru de praf de puşcă umplea aerul, iar aţâţarea oamenilor se înteţise într-atâta, încât Mason nu mai era în stare să menţină nici măcar o aparenţă de disciplină, în tragerea la ţintă. Săvârşise imprudenţa de a

împărți câte douăsprezece gloanțe fiecărui tahitian, iar acum trăgeau cu toții deodată, fără a mai ține seamă de ordinele pe care le dădea, strigând, căpitanul. Mason părea că nu mai e în apele sale. Privi o dată sau de două ori spre locul în care stătea Purcell, fără însă a se putea hotărî să-i ceară ajutorul. Tirul continua în cea mai cumplită anarhie. Tahitienii urlau şi tropăiau, ca scoşi din minți, şi în văzduh plutea o atât de primejdioasă şi de rău prevestitoare frenezie, încât Purcell văzu pe chipurile marinarilor tulburarea ce-i cuprinsese. Grupul lor, în contrast cu acela al tahitienilor, sta neclintit şi mut, iar fețele întunecate ale femeilor erau cenuşii de spaimă.

La un moment dat, în rândurile tahitienilor se stârni o încordare. Kori, cu dosul mâinii, îl dădu în lături, cu brutalitate, pe Mason, care încerca să-l împiedice de-a trage înainte de a-i fi venit rândul. Butoiaşul se prăvăli. Mehoro îşi avântă țeava puştii în văzduh, în semn că a sa fusese victoria. Dar Kori trăsese în aceeaşi clipă cu el. Ba chiar înaintea lui, pretindea el. Mehoro încruntă din sprâncene, şi cum Kori se îndrepta, amenințător, spre el, duse puşca la umăr şi ochi. Femeile începură a urla, Mehoro îşi îndreptă în jos arma, care, de altfel, nici nu era încărcată, dar Kori, spumegând de mânie, smulse puşca din mâna lui Timi şi, lipind țeava de trupul tahitianului, apăsă pe trăgaci. Dar Mehani apucă să abată la timp arma în sus, aşa încât plumbul găuri pânza unui catarg.

După această ispravă, pe punte se aşternu o tăcere adâncă. Omaata țâşni din rândurile femeilor, şi, cu o iuțeală de necrezut față de greutatea trupului ei, se năpusti în mijlocul tahitienilor, se înfipse în fața lor, privindu-i cu scăpărări de fulger în ochii săi negri.

— Gata! făcu ea cu vocea ei profundă. De-acum înainte s-a isprăvit! Asta v-o spun eu, Omaata!

O privire, buimăciți că o femeie e în stare să le vorbească pe un astfel de ton.

— Ruşine să vă fie! continuă ea fremătând. Mi-e lehamite mie, femeie, de felul urât în care vă purtați ! Ați urlat! N-ați dat ascultare aceluia care v-a luat cu el! L-ați îmbrâncit. Oh! Mi-e ruşine! Ruşine mi-e! Îmi ard obrajii de ruşine văzându-vă ce sunteți în stare să faceți. Puştile astea v-au smintit!...

Unul câte unul tahitienii îți țintuiră paturile puştilor în podea, coborând, cenuşii de mânie şi de ruşine, ochii în pământ, furioşi că o femeie le dădea o lecție, şi totuşi necutezând, atâta dreptate era în spusele ei, să răspundă.

— Da, reluă Omaata, eu, o femeie, vă spun să vă fie ruşine! V-ați purtat mai urât ca puii de scroafă! Ce scofală era să țintiți un butoiaş gol? Şi cu toate astea, doar pentru atâta lucru, Kori a fost cât pe ce să-l ucidă pe Mehoro!

Kori, îndesat şi bondoc cum era, arătă cu brațu-i de gorilă spre Mehoro şi spuse ca un copil:

— Da' el a-nceput!

— Taci! îi închise gura Omaata.

Apoi înaintă spre el, îl luă de mână şi îl duse, aşa, până în fața lui Mehoro. Acesta făcu o mişcare ca spre a se da înapoi, dar Omaata, înşfăcându-i de la încheietură mâna, i-o puse într-aceea a lui Kori.

O clipă ce doi tahitieni se priviră în ochi, apoi Kori îl luă de ceafă pe Mehoro, îl trase spre el, şi începu să-şi frece obrazul de acela al prietenului său. Nelegiuirea pe care fusese cât pe ce s-o săvârşească i se înfățişă în toată grozăvia ei. Buzele-i groase se depărtară una de cealaltă luând aproape forma unui pătrat, ca buzele unei măşti tragice; lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraz, şi suspine adânci îi ieşeau printre gemete, din gâtlej, făcând să-i zvâcnească pieptul atletic. Fusese cât pe ce să-l ucidă pe Mehoro! Era de neconsolat! Cu mâna pe ceafa victimei, încerca în zadar să scoată o vorbă, în vreme ce ochii săi

negrii ca tăciunele stăteau, cu o expresie deznădăjduită, aţintiţi pe chipul lui Mehoro.

Atunci, tahitienii îl înconjurară. Îl loveau uşor pe spate, îl ciupeau de braţ, şi cu glasuri mai dulci decât ale femeilor, începură a-i vorbi în fel şi chip, ca să-i aline suferinţa. Bietul Kori, s-a lăsat orbit de furie ! Da, da, furia l-a orbit, sărăcuţul de el! Dar nu s-a-ntâmplat nimic rău. Sărmanul Kori ! Cine nu ştia cât era de blând, de drăguţ, de săritor?! Toată lumea-l iubea! Toată lumea!

— Domnule Purcell, spuse Mason, curmând brusc revărsarea acestui puhoi de simţăminte, spune te rog negrilor să restituie cu toţii gloanţele.

Purcell le tălmăci aceste vorbe şi, îndată, Mehani merse din om în om, strânse gloanţele şi i le dădu lui Mason. În acelaşi timp rosti o întreagă cuvântare, plină de eleganţă şi de noblețe. Gesturile sale, mai puţin unduitoare, aminteau totuşi pe acelea ale lui Otu.

— Ce e, domnule Purcell? făcu Mason.

— Oamenii vă roagă să-i iertaţi pentru lucrurile urâte pe care le-au făcut, şi vă încredinţează că pe viitor se vor purta cu dumneavoastră cu respectul pe care-l datorează părinţilor lor.

— E foarte bine, spuse Mason, sunt fericit că-i avem din nou în mână.

Şi se întoarse să plece.

— Mulţumeşte-le, din parte-mi, mai spuse el peste umăr.

— E supărat? întrebă Mehani, încruntând din sprâncene. De ce pleacă fără să ne spună un cuvânt?

Potrivit regulilor politețe! Tahitiene, Mason ar fi trebuit să răspundă cu o cuvântare la fel de lungă cu aceea ce i se ţinuse.

— Mi-a dat mie sarcina de a răspunde, spuse Purcell.

Şi improviză un fel de vorbărie, în care dojana era atât de învăluită, încât putea părea mai curând o laudă a faptei lor.

Dar tahitienii nu se lăsară încântați de vorbe goale. Ținură în tot răstimpul cât dură cuvântarea lui Purcell ochii în pământ.

Purcell nu apucă să-şi ducă până la capăt cuvântarea de răspuns: îl chemă Mason, care stătea pe dunetă cu ochii ațintiți asupra valurilor respinse de stânca în care se izbeau.

— Dar ce le tot spui? făcu el neîncrezător.

— Le mulțumesc că au făgăduit ascultare.

— E atât de lung de spus „mulțumesc" în limba tahitiană?

— Cu toate înfloriturile, desigur.

— La ce bun atâta flecăreală? făcu Mason aplecându-şi fruntea pătrată.

— Aşa e obiceiul. A nu ține o cuvântare după scuzele lui Mehani, însemnează să o rupi cu ei.

— Înțeleg, spuse Mason, dar nu părea de loc convins. Şi continuă: Mi-am schimbat planul, domnule Purcell.

Purcell îl privi şi rămase tăcut.

— Voi debarca nu cu una, ci cu două baleniere, apoi, pentru pază, va mai patrula şi o a treia balenieră. Voi avea din rândurile negrilor încă şase puşcaşi, lămuri el, mulțumit ca un general care ar vedea încă o divizie alăturându-se la oastea pe care o comandă. Marinarii albi sunt în număr de nouă – de opt, fără dumneata, domnule Purcell – ceea ce înseamnă, în total, paisprezece puşcaşi. Am, aşadar, destui oameni ca să înarmez cele trei baleniere, astfel încât cele două baleniere pentru debarcare să aibă fiecare câte cinci oameni înarmați, iar cea pusă să patruleze, patru. Negrii vor fi repartizați câte doi de fiecare balenieră, în aşa fel încât să fie bine încadrați de mateloții albi.

Mai adăugă, cu un ton neutru, şi fără a-l privi pe Purcell:

— Dumneata vei rămâne la bord – cu femeile.

Pe chipul bălai şi sever al lui Purcell nicio trăsătură nu se clinti, iar ochii, atenți, rămaseră țintuiți asupra lui Mason.

— Oricum, spuse Mason, ocolind privirea lui Purcell, acostarea nu e chiar sigură, aşa că e nevoie, la bord, de cineva care să fie în stare să comande o manevră.

Avea aproape aerul că se scuză. Îşi dădu seama, fu nemulţumit şi reluă, de astă dată, pe un ton foarte tăios:

— Dumneata, domnule Purcell, vei avea grijă de debarcarea balenierelor.

Mason se îndepărtă, coborî în cabina sa şi bău, unul după altul, două pahare de rom. Afurisitul ăsta de moralist! Ca şi cum războiul ăsta cu negrii l-aş pune la cale ca să mă distrez! La urma urmelor, dacă insula e cumva locuită, n-o să ne apucăm să ne întoarcem din drum ca să cutreierăm, fără merinde, marea, rătăcind, Dumnezeu ştie pe unde, în mijlocul unui echipaj care-şi arată colţii şi al unor negri care se culcă pe-o ureche de îndată ce se vesteşte furtuna...

Când Purcell văzu plutind pe apă cele trei ambarcaţiuni încărcate cu oameni şi arme, avu straniul simţământ că toate acestea nu se petreceau aievea. Poate că mateloţii şi tahitienii încercau şi ei acelaşi simţământ, căci vorbele lor se curmară şi tăcerea se aşternu. Soarele era spre asfinţit, iar Mason dăduse dispoziţia ca oamenii să nu ia niciun fel de merinde cu ei. Se vor ospăta în insulă cu fructele pe care le vor găsi acolo.

Cele trei baleniere erau grupate în cerc la tribordul *Blossom-ului,* dintre care una, cea legată de scara punţii, îl aştepta pe Mason. Acesta coborî greoi, luă loc la spatele ambarcaţiunii şi, cu ocheanul ia ochi, cu un genunchi pe banca timonierului, începu a cerceta plaja.

Oamenii priveau de jos spre B*lossom* şi spre femeile ce se aplecau tăcute peste copastie. La dreapta lui Purcell, depăşindu-l în înălţime cu capul şi eu umerii, stătea Omaata, cu chipul întunecat şi atent, mai încremenită decât o statuie.

— Domnule Purcell! strigă de jos vocea ascuțită a lui Smudge, numai să nu vă plictisiți prea rău cu femeile!

Tâlcul insolent al acestor vorbe era atât de vădit, încât marinarii rămăseseră, o clipă, descumpăniți. Apoi Mason se întoarse spre ei, zâmbind pe sub mustăți, şi atunci izbucniră râsete. Purcell rămase impasibil. Era amărât că Mason încurajase zeflemelile oamenilor pe seama sa.

Omaata aplecă spre el capu-i masiv, privindu-l cu marii ei ochi negri.

— Ce-a spus, Adamo?

— M-a sfătuit să nu mă prea plictisesc cu femeile.

Cunoscând gustul tahitienilor pentru acest fel de glume. Purcell se aştepta să le vadă râzând. Dar femeile rămaseră tăcute, cu privirea ațintită către baleniere, cu o expresie rece, de dezaprobare.

— Adamo!

— Omaata!

— Spune-i că dacă va fi cumva o bătălie, el va fi ucis!

Purcell dădu din cap.

— Nu pot să-i spun aşa ceva.

Omaata îşi înălță întreaga statură, îşi umflă pieptul despuiat şi-şi încleştă mâinile enorme pe copastie.

— Eu îi spun asta! făcu ea cu vocea ei profundă, bătându-şi cu latul mâinii drepte sânul. Eu, Omaata ! Spune-i asta din partea mea! Adăugă ea, ţintindu-l cu arătătorul pe Smudge şi aplecându-şi torsul uriaş deasupra apei, spune-i, rogu-te, acestui şobolan mic că va fi ucis! Hai, spune-i, Adamo!

Şi, din înălțimea Blossom-ului, ea se aplecă peste bord, eu mâna încă întinsă, eu ochii scăpărând, cu nările largi umflate de mânie. Oamenii de pe baleniere o priveau cu fețele ridicate către ea, mirați de urletele ei şi de arătătorul ce-l țintuia ca o săgeată pe Smudge.

— I-ai, spune-i, Adamo!

Purcell îl privi pe Smudge şi spuse pe un ton neutru:

— Omaata îmi cere, în chip stăruitor, să-ți spun că de va fi vreo bătălie, ai să lii omorât !

Urmă o tăcere stingherită. În mod limpede nimeni nu se gândise că expediția s-ar fi putut solda cu un mort din rândurile englezilor.

Jones, care se ambarcase cu Mason în baleniera nr. 1, strigă deodată cu vioiciune:

— Smudge ucis?! Cu neputință! A ales, doar, baleniera de salvare!

Era adevărat. Mateloții îl priveau pe Smudge şi începură să râdă cu hohote. Purcell nu-şi îngădui nici măcar să surâdă.

Mason dădu semnalul de plecare. Balenierei lui îi revenea sarcina de a încerca cea dintâi să învingă viitoarea talazurilor. Dacă v-a izbuti va fi trasă pe uscat, iar baleniera nr. 2 o va urma pe acelaşi drum. Baleniera de salvare se va mulțumi să patruleze la o depărtare de două sute de metri de plajă şi nu va încerca să debarce decât dacă vrăjmaşul va întreprinde o lovitură îndrăzneață împotriva ambarcațiunilor, pentru a tăia retragerea asediatorilor.

Purcell urmări întreaga operație, privind prin ocheanul ce fusese al lui Burt. Puhoiul talazurilor fu depăşit fără piedici şi nicio clipă nu fu nevoie ca mateloții să se folosească de parâme şi cârlige pentru a urca stâncile.

După vreo douăzeci de minute, mica oaste se făcu nevăzută, înecată de frunzişul ce încorona faleza, iar Purcell se simțea liniştit. Atacul dacă ar fi fost să se producă s-ar fi declanşat în momentul în care oamenii escaladau stâncile. Le-ar fi fost uşor, atunci, apărătorilor insulei să-i secere, din înălțime, ascunşi după tufişuri.

Apoi Purcell aşteptă cu încordare un minut, iar tulburarea sa, clipă cu clipă, se micşora tot mai mult.

Cu puțin înainte de amiază răsună un foc de armă răzleț, şi zece minute mai târziu încă unul şi apoi nu se mai auzi nimic. Mateloții vânau, pesemne.

Glorioasa armadă se întoarse o dată cu căderea nopții, fără să fi înfruntat vreo bătălie. Era cald încă, iar oamenii păreau sleiți de oboseală. Mason fu cel dintâi care se urcă pe bord.

— Poți fi liniştit, domnule Purcell, spuse el cu o voce puternică. Insula e nelocuită: nu va fi niciun fel de bătălie.

Purcell îl privi pe Mason. Era cu neputință să ghiceşti din aerul său dacă regreta faptul că nu se va da nicio luptă, sau dacă, dimpotrivă, se simțea uşurat.

Capitolul IV

La ceasurile şapte de dimineață Mason se folosi de creşterea mării pentru a încerca să eşueze *Blossom-ul* pe plajă. Vasul ar fi fost astfel şi mai mult la îndemâna echipajului, pentru a putea fi golit de toate lucrurile utile, care pe insulă aveau să fie de cel mai mare preț. Punerea pe uscat nu era de loc treabă uşoară şi era îndreptățită temerea că *Blossom-ul,* mult mai greu de manevrat decât o balenieră, s-ar putea pune travers pe val. Toată treaba merse, însă, strună. Şi cum norocul când vine nu pleacă chiar atât de uşor, se mai întâmplă ca tocmai atunci să fie cea din urmă zi în care mareea trebuia să-şi atingă punctul culminant, şi se putea astfel nădăjdui că în zilele ce vor veni *Blossom-ul,* chiar în timpul fluxului, va rămâne pe uscat, cu pupa la adăpost de asaltul apei izbite şi respinse de zidul stâncii.

În ducerea la bun sfârşit a sarcinii îi mai ajută ceva: tocmai în locul în care se opri vasul, se ridica o stâncă cu forme rotunjite, lungă de vreo patruzeci de picioare şi înaltă de zece, Trebuiră, de altfel, la sosire, s-o abordeze, iar marginea tribordului pluti la o depărtare de-abia de trei

picioare de-a lungul ei înainte ca să calce chila vasului pe nisip. Mason îşi dădu seama, îndată, de modul în care s-ar putea folosi de această stâncă. Dădu ordin ca vasul să fie legat şi fixat acolo cu ajutorul ghearelor de pisică, în aşa fel încât valurile retrăgându-se, coasta *Blossom-ului* să se poată sprijini de zidul stâncii, ceea ce făcu ca acesta să dobândească un adăpost cât se poate de potrivit. La reflux acest dispozitiv fu atât de bine consolidat prin parâme dispuse de o parte şi de alta, încât poziția vasului dădea impresia liniştitoare că el se află adăpostit într-un doc, pe uscat.

Îndemânarea şi norocul avură parte egală în această reuşită. Se simțea un vânt de pupă, şi oamenii echipajului lucrau la fixarea partalelor de la ceasurile opt de dimineață până la opt seara, cu un zel neobişnuit. Tahitienii le dădură, cu foarte bune rezultate, o mână de ajutor; iar mateloții, care, de când cu furtuna, nu-i prea prețuiau, începură, la capătul acestei zile de caznă, să-i vadă cu ochi mai prietenoşi.

A doua zi, cei dintâi ce se treziră îşi dădură seama că prova vasului se afla sub un colț pieziş de stâncă. Faptul acesta îi dădu lui Mac Leod ideea de a instala acolo un palanc care să le îngăduie să urce, fără caznă, până la faleză, toate lucrurile ce urmau a fi luate de pe *Blossom* şi duse pe insulă. Fără a cere părerea nimănui, el mobiliză o parte dintre oamenii echipajului şi luă de pe bord toate materialele de care avea nevoie pentru înfăptuirea planului său. Când, către ceasurile opt de dimineață, Mason se ivi pe punte, însoțit de Purcell, văzu uimit, sus, deasupra sa, pe ce fel de muncă se aşternuseră oamenii. Mac Leod conducea lucrările, ostenindu-se mai mult decât toți ceilalți, şi, cu chipul palid, însuflețit acum de flacăra creației, blestema într-una nepriceperea acelora pe care-i luase ca mână de lucru. De furie, Mason se făcu stacojiu la față. Totul fusese

făcut fără ştirea sa. Autoritatea sa era, în chip fățiş, nesocotită.

— Domnule Purcell, strigă el, şi glasul îi tremura, dumneata ai dat ordin...

— Nici pomeneală, domnule căpitan...

Mason se îndreptă, cu paşi mari, spre provă, însoțit de Purcell, care de-abia se mai putea ține pe urma sa. Apoi îşi ridică ochii către Mac Leod, care-şi vedea de treabă, deasupra, la o înălțime de vreo zece metri, şi-i spuse pe un ton sec:

— Ce faci acolo, Mac Leod?

— Un palane, făcu Mac Leod, lucrând mai departe.

— Cine ți-a dat ordin să-l faci?

Mac Leod, care stătea aplecat asupra lucrului, îşi îndreptă cu nepăsare trupul lung şi ciolănos, zvârli o privire tovarăşilor săi de lucru, dădu din umeri şi, înclinându-şi chipul, tăiat ca o lamă de cuțit, spuse tărăgănind vorba şi cu o voce hârâită:

— Don căpitan, am nevoie de ştiința dumneavoastră la conducerea vasului, dar nicio nevoie de dumneavoastră pentru a construi un palane. Asta-i meseria mea.

Purcell strânse pleoapele şi îşi plimbă privirea de la Mason la Mac Leod. Obraznic Mac Leod ăsta, dar răspundea alături, ocolind o împotrivire fățişă.

— Nu despre meseria dumitale e vorba acum, spuse Mason pe un ton repezit. Nu ți-am dat niciun ordin să construieşti un palane.

— Ei şi? făcu Mac Leod aruncându-le din nou o ocheadă tovarăşilor săi de lucru şi făcând deodată o mutră obraznică. Vreți cumva să spuneți că n-am nimerit-o făcând palancul ăsta?

Schimba iarăşi vorba. Mason clipi de câteva ori, iar vinele gâtului i se umflară. Izbuti, totuşi, să se stăpânească.

— Îți mai spun o dată, făcu el destul de potolit, nu despre asta e vorba. Aş vrea să înțelegi, Mac Leod, că nu trebuie să te apuci de nimic fără ordin şi că aici pe bord cu comand.

— Bine, don căpitan, spuse Mac Leod.

Şi mai adăugă, încet, totuşi în aşa fel încât Mason să-l audă;

— Da' aici nu-s pe bord. Îs pe pământ.

Zâmbete se iviră pe buzele mateloților din jurul său. Meşterise bine răspunsul. Şi, la urma urmelor, cam aşa gândeau cu toții, chiar cei ce țineau cu adevărat la bătrân. Pe bord i se cuvenea ascultare. Dar pe pământ încetau de a mai fi marinari.

— Să m-apuc să stric tot ce-am făcut, reluă Mac Leod, cu o prefăcută supunere. În acelaşi timp, îşi roti privirea, pentru a mai arunca o ocheadă către tovarăşii săi de lucru, ca pentru a-i lua, dinainte, martori la ceea ce vrea să zică stupiditatea puterii. Mason mirosi capcana întinsă. Şovăi. Dacă spunea ″strică palancul", atunci îşi făcea duşmani din oamenii echipajului, pentru că tot ce se găsea pe *Blossom* trebuia urcat în acest caz pe spinarea oamenilor până în creştetul stâncii. Iar dacă spunea ″Ba e bună treaba pe care ai început-o, du-o până la capăt", avea aerul că abdică.

— Domnul Purcell va veni să controleze, ce faceți aici, spuse el în cele din urmă, şi apoi vă va comunica instrucțiunile mele.

O luase şi el pe ocolite. Dar acest fapt nu adusese după sine o scădere a prestigiului său în fața marinarilor. Dimpotrivă, bătrânul schimbase cârma cu destulă îndemânare. Nu luase poziție, lăsase cârma pe mâna locotenentului.

— Bine don căpitane, spuse Mac Leod, cu nepăsare, ducându-şi un singur deget la frunte.

Îşi aplecă mutra, cu nasu-i prelung, peste palane şi spuse cu glasul scăzut:

— Se pricepe Purcell la dulgherie cât mă pricep eu în rosturile *Evangheliei.*

Smudge rânji. În acest timp Mason şi Purcell întoarseră spatele. Mateloţii schimbară ocheade vesele şi priviră spre cei doi ofiţeri ce se îndepărtau pe puntea Blossom-ului. Văzuţi de la depărtarea acelei muchii de stâncă, aceştia păreau mărunţi, neînsemnaţi.

— Nu trebuie să-şi vâre-n cap bătrânul ăsta că el o să fie regele insulei, spuse Mac Leod.

— Iar Purcell şi mai puţin, făcu Smudge cu o voce piţigăiată. *Evanghelia* asta a lui o s-o bag ştiu eu unde, şi chiar şi pe el.

Se aşternu o tăcere. De la plecarea din Tahiti, Smudge nu-l mai avea la stomac pe Purcell, fără ca cineva să ştie din ce pricină anume.

— Nu ţi-a făcut nimic, spuse micul Jones, aţintindu-şi privirea ochilor săi limpezi asupra lui Smudge. Ce-i tot cauţi nod în papură?

Smudge întinse nasul mare, îşi subţie buzele şi tăcu. Johnson tuşi şi spuse cu glasul spart:

— De *Evanghelie* nici că mă sinchisesc. Dar n-o să uit niciodată cum Purcell i-a cerut lui Burt să facă o rugăciune în faţa trupului neînsufleţit al copilandrului ăla. Bălai şi împurpurat se aţinea în faţa lui Burt. Parcă era o duduiţă. Dar, vezi, Doamne, nu era de loc o duduiţă! Ba chiar ale dracului fudulii trebuie să aibă de mi ţi l-a luat aşa pe Burt.

— Nu există pe lume lingău mai afurisit decât boşorogul ăsta, făcu Mac Leod, scuipând pe jos, cu scârbă.

Bătrânul Johnson deschise gura ca să-i răspundă, dar Mac Leod îi zvârli o privire atât de întunecată, încât i se păru mai cuminte să tacă. De când Mac Leod fusese văzut împlântându-i cu destul sânge rece lui Simon jungherul în piept, echipajul îi ştia de frică, iar Mac Leod trăgea foloase de pe urma acestui fapt.

Fără a lua aminte în prezența lui Purcell, Mason, cu chipul întunecat, străbătea duneta în sus şi-n jos. Mateloții o dată ajunşi pe pământ, prestigiul său se destrăma, zi de zi; *Blossom-ul* era pe nisip şi-avea să fie desfăcut în curând din încheieturi, spart, distrus, pentru a se face din el cabane. Se sfârşeau astăzi, aci, trei decenii şi jumătate de viață de marinar.

— Domnule căpitan, spuse Purcell, de vreme ce m-ați trimis jos, voi folosi, dacă-mi îngăduiți, acest timp pentru a vizita insula.

— În cazul acesta, spuse Mason, ia cu dumneata doi-trei oameni înarmați. Nu-mi dă pace teama că insula ar putea fi. Totuşi locuită şi că băştinaşii ne pândesc din ascunzătoarea lor.

Purcell îl privi, iar Mason vorbi mai departe cu un glas calm, egal, vrând, parcă, prin aceasta, să-i arate locotenentului că incidentul cu Mac Leod nu-l atinsese în niciun fel.

— La drept vorbind, e puțin probabil. N-am găsit nicio urmă de foc, de poteci sau de semănături. Dar vei vedea: insula e de jur-împrejur încinsă de un hățiş ca de un brâu. Un hățiş aproape de nepătruns şi ar fi un ascunziş minunat pentru un război de guerilă. Închipuieşte-ți nişte palmieri mărunți. Mii şi mii de palmieri mărunți, îngrămădiți unul într-altul. Pe alocuri, trebuie date în lături trunchiurile ca să poți trece. În alte locuri, ferige uriaşe ca acelea din Tahiti. Cu nişte trunchiuri cât coap...

Era cât p-aci să spună „cât coapsele mele", dar îşi curmă vorba. Cuvântul „coapsă" îi părea indecent.

— Nişte trunchiuri uriaşe, domnule Purcell! Cu frunze enorme! Şi mai mari decât cele din Tahiti. Faci doar trei paşi şi nu te mai vezi...

— Da, spuse Purcell, dar de vreme ce n-ați găsit urme de foc...

— N-am cercetat, însă, muntele situat în sudul insulei. M-am mulțumit să-i dau doar ocol. E foarte puțin atrăgător: un vălmăşag de stânci. E greu de conceput cum ar putea trăi oameni pe-acolo. Şi totuşi, nu e cu neputință. Unicul torent al insulei îşi are izvorul acolo. Există, aşadar, o sursă de apă...

Se întrerupse şi spuse brusc, pe un ton rece şi oficial, ca şi cum şi-ar fi adus aminte că vorbeşte unui subaltern:

— Întoarce-te până la prânz.

— Atât de repede? spuse Purcell, uluit. Există vreun motiv?...

— Te aştept la prânz, domnule Purcell, spuse Mason pe un ton sec.

— Bine, domnule căpitan, răspunse Purcell, ocolindu-i privirea.

Se simțea stingherit. Bietul Mason... ce copilărie! Întâmplarea cu Mac Leod îi stătea ea o piatră pe inimă şi simțea nevoia de a-şi manifesta cu prilejul unui lucru de nimic autoritatea. „Ca şi cum eu i-aş fi clătinat-o", gândi Purcell, făcând stânga-mprejur.

Mason îl chemă înapoi.

— Ia cu dumneata acest plan, reluă el pe un ton mai blând. L-am întocmit eu. Are să-ți fie de folos.

Purcell coborî din nou pe punte şi-i alese pe Baker, pe Hunt şi pe Mehani, ca să-l însoțească. Când îl văzu pe „Jono" luându-şi locul lângă locotenent, Omaata înaintă măreț către Purcell şi-l rugă s-o lase şi pe ea să meargă cu ei. Purcell se învoi. După care, Ivoa aținti – fără a spune vreun cuvânt – asupra sa, în chip de rugăciune, frumoşii ei ochi albaştri. El dădu din cap. Aşa stând lucrurile, alte două tahitiene, Itia şi Avapuhi, înaintară la rândul lor şi toate le-ar fi urmat pilda, dacă de sus, de pe dunetă, Mason n-ar fi strigat să nu mai ia pe nimeni, căci era nevoie la descărcarea vasului de multe brațe de muncă.

Fură nevoiți să facă, sub dogoarea soarelui, timp de douăzeci de minute, o gimnastică foarte anevoioasă, pentru a atinge vârful falezei şi, în toată vremea cât dură ascensiunea, rândunelele de mare, ce-şi făceau, cu miile, cuiburile prin stânci, nu conteniră o clipă să dea târcoale, obraznice, micului grup de oameni, asurzindu-i cu țipetele lor. Purcell se aşteptase, o dată ajuns pe piscul falezei, să treacă mai departe printre palmierii mărunți pe care i-i descrisese Mason, dar tocmai pe muchea piezişă de stâncă ce da pe plajă se căsca o breşă de vreo douăzeci de metri spre hățiş, dând în vileag arbori măreți, în spatele cărora răsăreau luminişuri.

Purcell, însă, n-o apucă de îndată pe acest drum. Făcu, printre stânci, un ocol, pentru a ajunge până în locul pe care Mecleod îşi fixase palancul. Micul grup îl urmă.

Se făcu tăcere, în timp ce se apropiau de acest palane în plină construcție, în jurul căruia marinarii se strânseră, ca şi cum ar fi fost pentru ei simbolul propriei lor libertăți. Cât despre Mac Leod, acesta nu-şi ridică nicio clipă chipul colțuros de la treaba pe care o făcea, dar Purcell simți, în încordarea trupului său slăbănog, nerăbdarea cu care pândea doar prilejul de a-şi înteți obrăznicia. "E nesuferit Mac Leod", cugetă Purcell, în sinea sa, dar nu-i găsi nicio vină. La urma urmelor de ce ofițerii Blossom-ului ar face tocmai ei legea pe această insulă?

Se apropie încet de palane şi, pe măsură ce înainta, simți crescând împotrivirea în rândurile marinarilor. În această clipă el era, în ochii lor, secundul vasului *Blossom,* un ofițer trimis de căpitan pentru a hotărî dacă trebuie sau nu să se construiască palancul. Purcell se simți, deodată, cuprins de furie împotriva lui Mason. Îi încredințase un rol cu neputință de jucat. Dacă îl juca cu toată seriozitatea, devenea nesuferit oamenilor. Iar dacă nud juca, rămânea totuşi în mintea lor suspect. Cel mai nimerit ar fi, fără doar

şi poate, să nu se oprească în faţa palancului decât un minut şi să nu deschidă gura. În aceeaşi clipă, Purcell gândi: ″Ducă-se dracului toată prudenţa”. Făcu un pas înainte. Dacă-i aşa, cu atât mai rău. O să-i atace făţiş.

Nu apucă însă s-o facă. Mac Leod i-o luă înainte. Lucru ciudat însă, nu de el se legă, ci″ de Baker, de care, în chiar aceeaşi clipă, se rezema Avapuhi. Îl scrută cu un aer duşmănos şi, fără a-i arunca tahitienei măcar o privire, spuse cu un glas tărăgănat:

— Îs unii care se plimbă când alţii lucră.

— Nici nu mi-ai cerut aşa ceva, spuse Baker, uitându-i-se drept în ochi, înfruntându-i privirea, şi punându-şi mâna pe umărul femeii.

Schimbul de vorbe se opri aici, iar Purcell spuse cu un glas limpede:

— Mateloţi, voi aşteptaţi de la mine să vă spun ceea ce gândesc. Ei bine, vă voi spune. În ce priveşte scripetele, ideea a fost foarte bună, şi am toată încrederea în priceperea lui Mac Leod. Dar cred că nu era nevoie să fie obraznic cu domnul Mason. De vreme ce urmează să trăim laolaltă pe această insulă, e bine să trăim în pace.

Mac Leod îşi ridică încet obrazul colţuros, şi din gura lui ţâşni, pe jos, un scuipat lung; Purcell mai apucă să-şi spună: ″Degeaba, n-o să scape prilejul”.

— Dacă socotiţi că, într-adevăr, bine m-am gândit apucându-mă să fac un palane, nimeni nu vă împiedică să ne daţi o mână de ajutor. La urma urmelor treaba asta pe care o facem aici e spre folosul tuturora. Şi după părerea mea nimeni n-ar trebui să stea cu braţele-ncrucişate.

Îi întorsese vorba cu o asemenea dibăcie, încât stârnise, printre cei de faţă, un freamăt de plăcere. Mac Leod adusese în discuţie un gând a cărui înfăptuire i-ar fi încântat pe toţi: un ofiţer făcând o muncă manuală sub ordinele unui simplu matelot...

″Şi ceea ce e mai rău – gândi Purcell, în sinea sa – este că omul are dreptate. E nesuferit, dar dreptatea e de partea lui.” Spuse pe un ton sec:

— Aşa cum, de altminteri, ai spus-o, eu nu mă pricep de loc în asemenea treburi şi, prin urmare, n-am cum să vă fiu de folos.

Dar cum nu voia să lase impresia urâtă a acestor vorbe nelalocul lor, adăugă pe un ton mai împăciuitor:

— Dar dacă cumva socotiți că vă pot fi de folos, tălmăcind tahitienilor ce spuneți că au de făcut, vă stau la dispoziție din toată inima.

Era, într-adevăr, un început de împăcare, la care însă Mac Leod privea cu dispreț.

— N-am nicio trebuință de tălmaci, spuse el pe un ton atât de aspru şi de insolent, încât Purcell roşi.

— Atunci e foarte bine, răspunse Purcell, izbutind cu greu să-şi stăpânească glasul.

Şi se îndepărtă, furios pe Mac Leod şi pe sine însuşi. Ar fi fost, poate, mai cuminte, la urma urmelor, să-şi vadă de treabă şi să nu-i fi dat lui Mac Leod sămânță de vorbă.

Escortat de însoțitorii săi, plecă mai departe, adâncindu-se în pădurea cu luminişuri.

— Te-a necăjit omul ăsta, Adamo? spuse Omaata, sprijinindu-şi uşor brațul enorm de grumazul lui Purcell.

Dar chiar numai atât şi tot apăsa greu. Purcell se opri, desfăcu molcom degetele Omaatei, dar le ținu printre ale sale sau mai bine zis în jurul alor sale, căci acestea dispărură de tot în mâna ei. În acelaşi timp el îşi înălță privirea şi văzu, foarte sus, deasupra lui, chipul măsliniu al uriaşei, nările ei largi, unduitoarea privire a ochilor imenşi licărind afectuoşi. ″Lacuri sub lumina lunii, iată cum sunt ochii ei.” Pe cealaltă mână simți atingerea răcoroasă a degetelor Ivoei. Întoarse capul. Ea îi zâmbea. Aruncă o privire însoțitorilor săi. Strânşi roată în jurul lui, Mehani,

Avapuhi şi Itia îl priveau. Îi creştea inima. Se simţea scăldat de valul dragostei lor. ″Ce buni sunt oamenii ăştia, cugetă el, cu o pornire recunoscătoare, ca fraţii!”

— Se vede chiar atât de bine când sunt supărat? spuse el, în cele din urmă.

— Şi încă foarte bine, făcu Ivoa. Când lucrurile merg firesc, chipul ţi-e ca al unui tahitian. Dar dacă te-ncearcă vreo amărăciune, faţa începe să-ţi semene cu aceea a unui *peritan.*

Mehani râse în hohote.

— Adică cum vine asta, un chip de tahitian? făcu Purcell surâzând.

— Cum? adică limpede şi vesel.

— Dar chipul unui *peritan?*

— Stai puţin, spuse Itia, îţi arăt îndată.

Şi Itia îşi încruntă sprâncenele, îşi înţepeni ceafa, lăsă în jos colţurile buzelor, iar pe drăgălaşu-i chip de copil se întipări, deodată, un aer preocupat şi important. Mehani, dimpreună cu ceilalţi tahitienii începură să râdă în hohote.

Purcell întâmpină privirea lui Baker şi spuse în englezeşte:

Itia imită aerul preocupat al britanicilor.

Baker surise.

— O vorbuliţă nu pricep din păsărească asta ′a lor. Va trebui să m-apuc s-o învăţ.

Avapuhi se aplecă spre Purcell.

— Ce spune?

— Că nu pricepe nimic.

— Îl voi învăţa, spuse Avapuhi.

Şi, zicând acestea, îşi puse mâna pe braţul lui Baker şi spuse într-o englezească cântată:

— I... *speak... you.*

— *To you,* spuse Purcell.

— *Te you,* repetă Avapuhi, făcând să cânte cele două silabe.

Purcell o privi cu o dragoste prietenească. Era frumoasă, dar nu frumusețea ei te izbea. Iradia, toată, o nespusă drăgălăşenie.

Omaata îl luă de braț pe Hunt, care scoase un uşor mârâit de fericire, şi îl duse în fruntea grupului. Purcell auzea vuietul glasului ei, dar nu desluşea ce anume spunea. Desfătătoare erau şi umbra şi răcoarea acelor meleaguri, şi de îndată ce pătrundeai câțiva paşi în pădure, se curma vaierul de țipete al rândunelelor de mare. Dar după cinci minute, tăcerea aceasta, departe de a fi odihnitoare, îi păru lui Purcell aproape nefirească. Îşi aminti de pădurile de pe insula Tahiti. Străbaterea lor nu trezea nicio luare-aminte: niciun foşnet pe covorul de iarbă, niciun zvon de cădere la pământ, nici de fugă, niciun freamăt în frunziş. Pe aceste meleaguri fertile, în cea mai dulce climă de pe pământ, fauna toată nu cuprindea nimic în afară de porci sălbatici şi de păsări.

Acestea din urmă erau atât de lucitoare şi mărunte, încât la început Purcell le luă drept fluturaşi, şi într-atât erau de îmblânzite, încât se cocoțau pe umerii lor. Dacă insula, aşa cum părea era pustie, atunci încrederea lor în bunătatea neamului omenesc nu era de loc uimitoare. Purcell nu se sătura admirându-le. Lăsau, în zbor, strălucitoare dâre de culori. Unele erau purpurii şi de o albăstrime de azur, altele stacojiu cu alb; iar cele mai măiastre erau de un negru tărcat cu aur, cu ciocurile roşii ca sângele. Purcell îşi dădu seama de o ciudățenie cu totul de neaşteptat: păsările acestea nu cântau, ba nici piuit, nici gângurit nu li se auzea. Doar o tăcere era pădurea toată. Până şi păsările erau mute.

Pe măsură ce înaintau în pădure, Mehani şi ceilalți tahitieni scoteau exclamații de bucurie. Regăseau, pasă-mi-te, la tot pasul arborii din Tahiti numărându-i unul câte unul pe degete: cocotierul, arborele de pâine, manghierul,

avocatierul, pandanusul. Acesta din urmă era foarte folositor, le atrase Omaata luarea-aminte, pentru că din scoarța sa se fac anumite țesături şi trebuia să te gândeşti că vestmintele lor nu vor dura o veşnicie. Mehani văzu printre arbori igname, destul de mici, ce e drept, taros, gulii dulci şi 0 plantă căreia el îi spunea ″ti” şi din ale cărei frunze, lămuri el, se prepară o minunată infuzie, ″împotriva boiilor”.

Purcell avu un simțământ straniu. Era, în fertilitatea acestei insule, un paradox: ea conținea tot ceea ce îi era necesar omului, iar omul lipsea. Totuşi faptul că găsiseră igname îl făcu pe Mehani să spună că insula trebuia să fi fost altădată locuită şi, ca pentru a se întări adevărul spuselor lui, fură descoperite, într-un luminiş al pădurii, îngrămădirile de piatră ale unui ″morai”, precum şi trei uriaşe statui cioplite grosolan în bazaltul negru al falezei. Polinezienii oare trăiseră cândva pe aceste meleaguri trebuie să-şi fi făcut despre lumea cealaltă idei destul de rudimentare, căci efigiile înfățişau fizionomii înfricoşătoare. Mehani împreună cu ceilalți tahitieni le priveau în tăcere, impresionați de răutatea pe care o exprimau trăsăturile acestor chipuri de zeități. În Tahiti religia însăşi era tare cumsecade, iar divinitatea căreia oamenii i se închinau binevoitoare.

De când intraseră în pădure nu încetaseră să se îndrepte spre miazăzi, fără însă a face cale prea lungă, deoarece cărări nu erau. Dincolo de creştetul falezei, terenul era uşor povârnit, astfel că în partea aceasta insula avea aspectul unui platou. După vreo jumătate de ceas de când îl lăsaseră în urmă pe Mac Leod ajunseră la capătul pădurii, în fața unei coaste pietroase şi foarte abrupte, dar încoronată totuşi de verdeață, ceea ce te făcea să bănui că, spre vârf, începe din nou pădurea. Coasta aceasta fu urcată nu fără greutate, într-atât era de aspră şi de stâncoasă, dogorită de arşița

soarelui, iar oamenii fură, foarte bucuroşi când dădură iar de locuri umbroase. Descoperiră, atunci, un al doilea platou, care, ca şi cel dintâi, avea aceeaşi vegetaţie, atâta doar că arborii săi erau mai mari, umbra mai puțin deasă, povârnişul mai repede.

Purcell se opri şi scoase din buzunarul de la piept planul întocmit de Mason. După această schiță insula se lungea dinspre miazănoapte către miazăzi, luând forma unui oval. Lungimea ei era, considerând drept exacte socotelile lui Mason, de două mile. Lățimea nu depăşea trei sferturi de milă. De la nord la sud, Mason împărțise insula în trei compartimente de o însemnătate aproape egală: pe compartimentul nordic scrisese: *Primul platou.* Pe compartimentul central: *Al doilea platou.* Iar pe compartimentul sudic: *Munte,* şi între paranteze: foarte arid. Întregul spațiu, pe hartă, din jurul insulei, era haşurat, şi pe acest spațiu Mason scrisese, într-un loc: *Mici palmieri,* iar într-altul: *Ferigi.* Porțiunea *Munte* avea o linie sinuoasă ce ducea spre coasta sudică.

Purcell se întoarse către Baker.

— Probabil, torentul, nu?

Baker se apropie şi îşi aplecă privirea asupra planului.

— Da, domnule locotenent. Asta trebuie să fie. Dar noi n-am urcat încă până la capăt.

— Mulțumesc.

Baker se duse să se tolănească la poalele unui pandanus, iar Avapuhi îi urmă pilda. Purcell aruncă o privire spre Ivoa. Ivoa îi surâse şi vorbi, în şoaptă.

„Uili e drăguț." Uili era numele lui Willie Baker rostit în limba tahitiană. Purcell dădu din cap în semn că „da" şi coborî din nou ochii asupra planului desenat de Mason, şi care confirma impresia pe care el însuşi o avusese în ajun, pe puntea Blossom--ului. Insula era în realitate foarte mică. E adevărat că nu părea aşa, dar aceasta datorită, fără

îndoială, povârnişului, dificultăţii drumului şi efectului produs de adâncimea pădurii. Dacă muntele era, aşa cum spusese Mason, „o învălmăşeală de stânci”, atunci era limpede că viitorul sat trebuia să fie situat la nord, pe cel dintâi platou: dispunea de unicul acces posibil la mare, în această ipoteză cel de-al doilea platou pe care-l străbăteau acum ar fi potrivit pentru semănături. Aşadar partea într-adevăr bună de locuit a insulei o constituiau cele două platouri, adică, dacă dădeai crezare schiţei lui Mason, un dreptunghi lung de o milă şi un sfert şi larg de trei sferturi de milă, restul insulei fiind ocupat de munte.

Dat fiind fertilitatea ei, această suprafaţă de pământ avea să fie, poate, de ajuns de mare pentru a hrăni treizeci de oameni. Era îndreptăţită însă îndoiala că mai târziu aceştia ar fi putut fi îndestulaţi. Cine ştie dacă nu chiar micimea insulei va fi fost pricina care i-a făcut pe cei dintâi locuitori s-o părăsească şi să se aventureze pe ocean, în căutarea unor pământuri mai întinse?

Purcell puse în buzunar schiţa, îşi strigă însoţitorii, răzleţiţi prin pădure, şi grupul o porni din nou la drum. Purcell era uimit că după atâta cale nu zărea încă muntele printre vârfurile copacilor. Dar acesta era ascuns de desimea frunzişului de un verde-deschis ce domina, de la mare înălţime, vârfurile copacilor din pădure. Purcell se îndreptă într-acolo şi, zece minute mai târziu, grupul dădu de un mic luminiş, la capătul căruia străjuia un smochin de proporţii gigantice.

Izbucniră strigăte de bucurie, iar tahitienii începură să alerge spre el. Purcell iuţi paşii. Nu-i putea vedea încă trunchiul, ascuns cum era de mulţimea mlădiţelor, care, revenind pe pământ, prinseseră acolo rădăcini, susţinând, la rândul lor, ramurile, din care ele însele îşi trăgeau seva. Arborele dădea, astfel, impresia că, după ce iese din pământ, se întoarce din nou în adâncurile acestuia, ca să

apară, apoi, iar, la suprafață. Ramurile verticale se înmulțiseră cu atâta vigoare, încât smochinul se întinsese cu vreo douăzeci de metri şi în lățime şi în adâncime, dobândind astfel înfățişarea unui templu susținut de pilaştri. Liane cu frunze uriaşe se cățărau, răsucindu-se, în jurul acestor pilaştri, tăinuind privirii dinafară interiorul "templului", iar Purcell se întrebă dacă, în realitate, nu erau cumva, mai mulți smochini contopiți în această masă unitară. Unele dintre mlădițele verticale aveau grosimea unui trunchi obişnuit, şi cu siguranță că ele alcătuiseră proptele destul de solide, căci una dintre crăcile mari, doborâtă la pământ de focul trăsnetului şi aproape ruptă de trunchi, stătea încă în văzduh datorită rădăcinilor aeriene, încovoiate sub cumplita-i greutate ce nu fusese în stare să le smulgă cu totul.

Scoțând strigăte de bucurie, tahitienele se strecurară, lunecând printre coloane. Întreaga bandă le urmă şi, înainte de a ajunge la trunchi, li se dezvăluiră şiruri de încăperi alcătuite de frunziş, cu perdele de liane despărțitoare şi al căror sol năpădit de un muşchi gros era ca un covor.

Tahitienii cutreierau într-una cămăruțele înfrunzite, minunându-se şi râzând de plăcere. Apoi Itia, adunând o mână de muşchi, i-l aruncă lui Mehani drept în obraz şi fugi. Cu strigăte ascuțite, tahitienele îi urmară pilda, bărbații, stârniți, se năpustiră pe urmele lor, prin încăperile încurcate, în al căror labirint era uşor să se rătăcească, şi unde adeseori urmăritul nu era despărțit de urmăritor decât printr-o cortină de frunze. Purcell se juca şi striga, întocmai ca şi ceilalți „şi totuşi nu era pe deplin bucuros şi nu se putea lăsa pradă uitării de sine. Un minut mai târziu el părăsi smochinul şi se duse să se tolănească pe iarbă în luminiş. "De ce nu mă mai pot înveseli şi eu ca ei, gândi el, fără nicio stavilă, ca un copil? Ce anume am pierdut eu, dintre toate câte tahitienii mai au încă?" Se simțea abătut,

descoperind o întristare lăuntrică, o neliniște față de tot și toate.

Baker și Hunt, iar câteva minute mai târziu, Mehani împreună cu tahitienele, gâfâind cu toții bucuroși, veniră la el. Se mirau că Purcell pusese atât de repede capăt jocului.

— S-a făcut târziu, spuse el, arătând către soare. Ne vom odihni un pic și apoi ne întoarcem pe vas.

Scoase din nou din buzunar planul întocmit de Mason și începu a-l cerceta.

— Baker, spuse el după o clipă, fii te rog bun și arată-mi pe acest plan drumul pe care l-a făcut ieri Mason.

Baker se așează alături de Purcell, aplecându-și asupra planului chipu-i brun cu trăsături hotărâte.

— Am să vă spun, don locotenent. O dată ajunși pe cel dintâi platou, ne-am îndreptat spre răsărit, mergând până la hățiș. De aci ne-am întors către sud. Și am făcut ocolul muntelui. Am mers, tot timpul, de-a lungul mărăcinișului, cu tribordul. Și, vă rog să mă credeți, n-a fost de loc ușor.

— Voi ați luat-o așadar dinspre periferie, iar noi din centru. Așa îmi explic faptul că Mason n-a consemnat pe harta sa smochinul peste care am dat noi. Și continuă: Pe schiță Mason a socotit că hățișul ar avea o lungime de o sută de pași. S-a făcut vreo recunoaștere?

— Da, de două ori. O dată către răsărit, o dată către apus. În cea dintâi am fost chiar eu. Urâtă impresie, ce să vă mai spun, acolo-năuntru, don locotenent. E întuneric și înnăbușitor. Ți se jupoaie mâinile strecurându-te printre trunchiurile palmierilor mici, și, cum sunt elastici, dacă după ce i-ai dat deoparte le dai drumul prea repede, te lovesc în spate, și, colac peste pupăză, întunericul e atât de des, încât nu e nevoie să stai acolo decât un minut ca să nu mai știi pe ce lume te afli. Din fericire, mă-nțelesesem cu don căpitan să mă strige din minut în minut. Doar după auz m-am orientat.

— Dar de partea cealaltă ce este?

— Faleza.

— Fără nicio tranziție?

— Fără nicio tranziție.

— Şi de la pădure până la faleză ai numărat dumneata o sută de paşi?

Pe buzele lui Baker se ivi, fluturând, un zâmbet fugar.

— Ca să spun drept, don locotenent, mi-am pierdut şirul de mai multe ori. O beznă grozavă, m-am şi enervat şi mă poticneam la tot pasul din pricina afurisitei ăsteia de puşti, ce mi se tot încurca între picioare.

Purcell îl privi pe Baker. Velşul era uscățiv şi măsliniu, iar pe chipul său ca de efigie ochii scăpărau de inteligență.

— Şi, la urma urmelor, e uşor să-ți dai seama. Să străbați chiar drept hățişul ăsta nu e cu putință. Trebuie să mergi în zigzag. Şi atunci la ce mai poate duce numărătoarea paşilor?

— Da, dar dumneata i-ai spus căpitanului că ai fi numărat o sută de paşi.

Obrazul fin şi măsliniu al lui Baker se zbârci, iar în ochii săi căprui se ivi un licăr de viclenie.

— Ba i-am spus, chiar, ″o sută şi patru paşi”, don locotenent. Am fost cât se poate de exact.

— De ce?

— De ce? Dacă n-aş fi fost atât de exact, m-ar fi trimis încă o dată.

— Da, înțeleg, făcu Purcell, fără a se clinti.

Privi. Harta şi întrebă:

— Cum se face însă că matelotul care a plecat în recunoaştere spre apus a numărat tot o sută de paşi?

Baker zăbovi o clipă, în răstimpul căreia ochii săi sclipiră, apoi spuse, cu gravitate:

— Ăsta era Jones, don locotenent, şi l-am pus în curent.

— Îți mulțumesc, Baker, spuse Purcell, fără ca o trăsătură să i se clintească pe obraz.

Îl privi pe Baker cu o lucire de veselie în ochi, apoi îi spuse pe un ton serios şi oficial:

— Ai contribuit, într-un mod, într-adevăr remarcabil, la stabilirea acestei hărți.

— Vă mulțumesc, don locotenent, făcu Baker, imperturbabil.

Purcell se ridică.

— Dar unde sunt femeile? strigă el, către Mehani, în limba tahitiană.

Mehani stătea, la câțiva paşi, în iarbă, tolănit, cât era de lung. Se ridică, sprijinindu-se în cotul mâinii stângi, şi arătă peste umăr, în dreapta.

— Au dat peste un desiş de hibiscus.

Avapuhi, Itia şi Ivoa se iviră în aceeaşi clipă. Omaata le urma, dominându-le de la o astfel de înălțime, încât părea o femeie în toată firea, care îşi împingea, de la spate, fetițele. Toate patru îşi presăraseră în părul negru mari şi împurpurate flori de hibiscus şi înaintau zâmbind, mişcându-şi brațele mlădioase ca lianele, în timp ce cu coapsele lor rotunde împingeau la fiece pas fâşiile mişcătoare din scoarță de copac din care le erau făcute fustele scurte.

Îndată ce o zări pe Omaata, Hunt înălță spre ea privirea sfioasă a ochilor lui şterşi şi mici. Nu băgase de seamă că plecase şi de câteva minute se simțea pierdut.

— Jono, Jono, spuse Omaata cu glasul ei profund.

Într-o clipă se abătu asupră-i şi, mângâindu-i cu mâna mărăcinişul părului roşu de pe pieptul lat, începu să-l dezmierde cu tot felul de vorbe, rostite într-un grai de neînțeles. O clipă mai târziu Hunt îşi culcă fața pe pieptul ei mare şi rămase aşa, în neştire, drăgăstos, lipit de ea, scoțând mormăieli de plăcere, ca un pui de urs, la sânul ursoaicei. Înăbuşindu-şi răsunetul glasului – surd şi puternic ca o cădere de apă – Omaata nu contenea să-i tot

vorbească în păsărească ei de nedesluşit. În acelaşi timp, cu braţele ei viguroase, încolăcite în jurul gâtului lui Hunt, îl strângea la piept ca pe un prunc gigantic.

— Ce tot spune, Mehani? întrebă Purcell.

Mehani începu să râdă.

— Habar n-am, Adamo, credeam că vorbeşte în limba *peritană.*

— Sunt, parcă, şi cuvinte *peritane,* spuse Purcell, dar nici măcar pe acestea nu le pricep.

Omaata îşi înălţă capul.

— Un grai doar al meu şi al lui Jono, spuse ea în limba tahitiană. Jono mă-nţelege foarte bine.

Uriaşul Hunt îşi auzi numele şi mormăi drăgăstos. De cum îl luase Omaata pe mâinile ei era într-una spălat şi frecat, ca puntea unei corăbii. „E pruncul ei", gândi Purcell. Zâmbi şi o privi pe uriaşă, întrebând-o:

— Ce vârstă ai, Omaata?

— De când sunt femeie, am văzut de două ori câte zece veri.

— Treizeci şi doi de ani... Poate mai puţin. Era tânără, aşadar. Mai tânără decât el, mai tânără decât Jono. Dar dimensiunile ei erau acelea ale unei lumi aparte.

În clipa aceea Avapuhi se aşează în genunchi în faţa lui Baker, ridicând spre el chipul ei blând. Îl privi câteva secunde cu gravitate, apoi îi strecură, pe după ureche, o floare de hibiscus, zâmbi, clipi din gene şi, sculându-se în grabă, o luă la goană, străbătu luminişul şi se făcu nevăzută, în pădure.

— Ce-o fi însemnând treaba asta? făcu Baker, întorcându-se spre Purcell.

— Înseamnă că te-a ales să-i fii *tone.*[7]

---

[7] Bărbat în genere – amant sau soţ. (Nota autorului).

— Ah! făcu Baker, împurpurându-se sub arămiul feței arse de soare. La ei femeile sunt cele care aleg?

— Şi în Anglia, spuse Purcell, cu ochi surâzători. Numai că în Anglia lucrul se face puțin mai discret.

— Şi care de ce o fi fugit?

— Ca s-o prinzi.

— Aşa? foarte bine ! spuse Baker.

O clipă mai târziu se ridică în picioare şi, fără a privi spre fața cuiva, spuse zâmbind încurcat:

— Prea-i cald pentru jocul de-a v-ați ascunselea.

Şi se îndepărtă spre pădure. Nu cuteza să iuțească pasul şi îşi dădea foarte bine seama de povara privirilor ațintite, din spate, asupră-i.

— Ce-a spus? întrebă Mehani.

Simțise cu nespusă înveselite stinghereala lui Baker. Îşi dădea seama încă o dată că *peritanii* erau nebuni de-a binelea: se ruşinau de lucrurile cele mai fireşti.

— Sunt uimită, făcu Omaata, credeam că-l alesese pe *Schelet.*

Scheletul era porecla pe care tahitienii i-o dăduseră lui Mac Leod.

— Acolo, pe piroga cea mare, spuse Itia, ea îl alesese pe *Schelet,* dar nu-l mai vrea: o bate.

"Rămâne de văzut, îşi zise Purcell în sinea sa, dacă Mac Leod se va învoi ca Baker să-i ia locul. Încurcături nu vor întârzia să se ivească pe insulă."

Mehani îşi ridică trunchiu-i puternic, sprijinindu-se pe amândouă coatele,. Şi dădu capul pe spate, pentru a o vedea pe Itia.

— În ce mă priveşte, Itia, spuse el, cu subînțeles, eu n-am să te bat. Sau, în orice caz, foarte puțin, adăugă el râzând.

Itia dădu, şăgalnic, din cap. Împreună cu Amureia ea era cea mai tânără, iar ca statură, cea mai măruntă dintre tahitiene. Nasul îi era puțin ridicat în sus, iar colțurile

buzelor – ridicate, ceea ce îi dădea un aer de veselie. Itia era iubită pentru vioiciunea firii ei, dar după regulile politeței tahitiene, felul ei de a se purta nu era cum se cuvine: nu prea era măsurată la vorbă: prea spunea ce crede despre oameni.

— Bine, continuă Mehani vrând s-o necăjească, dar nu-mi dai şi mie o floare?

— Nu, răspunse Itia, n-o meriți.

Şi îi zvârli o pietricică, ce-l nimeri în piept.

— O piatră, mai adăugă ea, făcând o strâmbătură, asta-i tot ce-ți pot dărui.

Mehani se tolăni la pământ, cât era de lung, încrucişându-şi mâinile sub ceafă.

— Nu e drept, spuse el, molcom.

Itia îi zvârli din nou o pietricică. Mehani îşi luă mâinile de după ceafă, încrucişându-şi-le în fața ochilor, pentru a şi-i ocroti. Nu scotea nicio vorbă. Zâmbea.

— Şi, mai întâi şi-ntâi, spuse Itia, nu eşti frumos.

— Adevărat, Itia, spuse Ivoa, râzând în hohote. Fratele meu e urât! Nu se pomeneşte om mai urât decât el pe tot cuprinsul insulei!

— Şi nu e numai urâțenia, spuse Itia. Nici ca *tane* nu prețuieşte nimic.

— Oh! Oh! Făcu Mehani.

Tolănit în întreaga suveranitate a trupului său minunat, Mehani se destinse, apoi îşi umflă pieptul şi prinse a-şi juca muşchii coapselor.

— Hai, nu mai face pe cocoşul. Spuse Itia zvârlindu-i deodată tot pumnul de pietre pe care le adunase. Pentru nimic în lume nu te vreau de *tane:* astăzi eu, mâine Avapuhi, poimâine Omaata.

— Eu? făcu Omaata cu întreaga profunzime a glasului ei, eu îl am pe Jono.

Purcell începu să râdă.

— De ce râzi, Adamo?

— Râd, pentru că îmi place foarte mult vocea ta.

Şi spuse pe englezeşte:

— Parc-ar fi o porumbiță care rage.

Voi să traducă, dar nu găsi cuvânt pentru „rage". Fiare sălbatice nu existau prin Tahiti.

— După părerea mea, reluă Itia, cel mai bun *tane* de pe insulă e Adamo. Nu e înalt, dar părul lui e ca soarele zorilor ivit printre palmieri. Şi ochii lui, oh! Îmi plac ochii lui. Sunt mai limpezi decât apa lagunei în scăpărarea amiezii. Şi are un nas foarte fin, foarte fin! Când surâde, o gropiță i se face în obrazul drept, şi e zglobiu ca o fetiță. Iar când nu zâmbeşte e impunător ca un şef. Sunt sigură că pe insula sa Adamo e un şef mare şi că are o grămadă de cocotieri.

Purcel! Începu să râdă.

— Nici nu există cocotieri pe insula mea.

— Vai de mine, făcu Itia, înmărmurită. Şi atunci cum vă țineți zilele?

— Greu. De aceea şi venim prin insulele altora.

— Nu-i nimic, spuse Itia, privindu-l cu ochii ei scânteietori, chiar şi aşa, fără cocotieri, tot tu rămâi cel mai bun *tane.* Eşti cel mai bun *tane* de pe toată insula.

Ivoa se ridică, sprijinindu-se într-un cot, şi îi surise Itiei cu un amestec de bunăvoință şi demnitate.

— Adamo, zise ea, fără a-şi curma zâmbetul, şi cu un gest larg şi expresiv al mâinilor ce amintea de Otu, Adamo este *tane-ul Ivoei.*

Această izbucnire mustrătoare îl făcu pe Mehani să râdă în hohote, iar pe fața Omaatei se citi un zâmbet de dispreț. Itia lăsă capul în jos şi-şi duse brațul la ochi, ca un copil gata să-l podidească lacrimile. Fusese pusă la locul ei şi ea se simți ruşinată de purtarea-i urâtă.

Urmă o tăcere; era zăduf, iar Purcell, tolănit cât era de lung, pe iarbă, cu mâna Ivoei în albia mâinii sale, se simți cuprins de toropeală.

— Mă întreb, spuse el încet, ce s-o fi petrecut cu oamenii care au locuit această insulă.

— Au murit, poate, spuse Omaata, coborând şi ea glasul, răpuşi de vreo molimă.

— Poate, spuse Mehani pe acelaşi ton, o fi fost vreun război între două triburi, care s-au măcelărit între ele.

— Chiar şi femeile? spuse Purcell.

— Când preoții unui trib hotărăsc *spintecarea găinii*[8] atunci şi femeile sunt ucise. Şi copiii.

Purcell se ridică, sprijinindu-se într-un cot.

— Dar nu pier toți oamenii. Rămâne, totdeauna, un învingător.

— Nu, spuse Mehani, clătinând din cap, cu tristețe. Nu chiar întotdeauna. La Mana s-au omorât între ei, de n-a mai rămas niciunul! Niciunul! Nici bărbat, nici femeie! A fost un singur supraviețuitor. Dar el n-a vrut să-şi ducă zilele mai departe, pe insulă, între atâția morți. A pornit cu piroga lui, izbutind să ajungă în Tahiti, unde a povestit tot ce s-a petrecut. Apoi, după două săptămâni, a murit. Nu se ştie din ce pricină. Poate de amărăciune. Mana era o mică insulă, nu cu mult mai mare decât aceasta, iar acum este pustie. Nimeni nu mai vrea să locuiască pe meleagurile ei.

— Eu, spuse Itia, cu o mişcare a capului, eu cred că oamenii care au trăit aici au fugit cu pirogele, numai din pricina spaimei.

— A spaimei? De cine? Făcu Purcell.

— De *tupapahui*[9].

---

[8] Nimicirea totală a vrăjmaşului. (Nota autorului.)

[9] Strigoi (Nota autorului.)

Purcell zâmbi.

— Degeaba zâmbeşti, Aclame, spuse Omaata. Exista *tupapahui* atât de răi, încât îşi petrec vremea hărţuindu-i pe oameni.

— Şi ce fac?

— De pildă, te apuci să faci focul şi pui apa să fiarbă. Şi, să vezi, numai ce ai întors spatele, şi *tupapahuii* au şi făcut să se reverse apa, stingându-ţi focul.

Între Mehani şi Purcell era un loc gol, pe care veni să se aşeze Itia. Se culcă pe o parte, ghemuindu-se parcă, şi întorcând către Purcell obrăjoru-i cenuşiu de emoţie, îi spuse:

— Dă-mi mâna.

— De ce? întrebă Purcell.

— Mi-e frică.

Purcell avu o şovăială, aruncă spre Ivoa o privire, iar Ivoa spuse îndată:

— Fetiţei îi e teamă. Dă-i mâna.

Purcell o ascultă. Itia îşi ascunse degetele în mâna caldă a lui Purcell, pe care şi-o puse pe obraz, suspinând.

— Adamo, spuse Omaata, există şi pe insula ta *tupapahui?*

— După spusele oamenilor, da.

— Şi ce fac?

— Cutreieră nopţile, cu lanţuri după ei.

— La noi, în Tahiti, nu există lanţuri, făcu Mehani, cu un zâmbet, dar şi *tupapahuii* noştri simt plăcerea să facă zgomote.

— Ce zgomote?

— De tot felul.

Şi adăugă pe un ton, pe care Purcell nu-l putu desluşi dacă era glumeţ sau serios:

— Toate zgomotele ale căror pricini sunt de nepătruns numai *tupapahuii* le fac.

— Chiar şi-n timpul zilei?

— Chiar şi-n timpul zilei.

— Linişte ! strigă, deodată, Purcell.

Încremeniră cu toţii, oprindu-şi răsuflarea. Mute, în jurul lor fluturau mai departe păsările scânteietoare, şi în afară de fâlfâirea catifelată a aripilor lor, nimic nu mai curma tăcerea aşternută între ei.

— Vezi, Mehani, spuse Purcel, *tupapahuii* au plecat şi ei, luând calea pirogelor cu care oamenii din insulă au pornit-o în larg.

— Se poate să fie şi aşa, dar se mai poate-ntâmpla ca ei să fi amuţit de frică.

— Cum adică, făcu Purcell, uluit. Chiar şi *tupapahuii* se tem?! Şi de ce, anume?

— Apoi, de oameni, spuse Mehani şi o scăpărare vicleană îi brăzdă ochii.

— Ei, e liniştitor gândul, spuse Purcell, că teama este reciprocă.

Ochii lui Mehani licăreau şăgalnic. ″O vorbă nu crede, gândi Purcell în sinea sa, din toate câte le spune.”

— *Tupapahuii* tac, pentru că le e frică de Jono, spuse Itia, ridicându-se, dar fără a da drumul mâinii lui Purcell, jono e, într-adevăr, cumplit la vedere. N-am nicio îndoială că *tupapahuii* de pe această insulă n-au văzut, de când sunt, un om ca Jono.

— O, fetiţo, care tot zvârli cu pietricele, făcu Mehani, cum l-ar putea vedea *tupapahuii* pe Jono dacă nici n-au ochi?

— ′De unde ştii tu că *tupapahuii* n-au ochi? întrebă Itia.

— Pentru că dacă ar avea ochi, şi tu i-ai vedea. Te plimbi, de pildă, prin pădure şi, între două frunze, se iveşte deodată, privirea unei perechi de ochi aţintiţi asupra ta...

— Ferească-mă *Eatua*[10]*!* spuse Itia lipind strâns mâna lui Purcel! De obrazul ei. De acum înainte, niciodată n-am să mă mai plimb singură prin pădure.

— Te voi însoți eu! spuse Mehani.

Ivoa începu să râdă.

— N-o mai necăji, frate! îl rugă Ivoa.

— Şi eu cred, spuse Omaata, cu mândrie, că *tupapahuii* se tem de Jono. Jono e, într-adevăr, înfricoşător. E mare cât un rechin-tigru, iar trupul lui e năpădit de păr roşu.

— Asta aşa e, făcu Itia. Cu Jono nu mă tem. Chiar şi-ntr-o insulă pe care n-o cunosc.

— Chiar şi-n pădure, spuse Ivoa.

— Jono e un munte de om, spuse Itia, umflându-şi glasul. Şi e roşu.

Purcell ai privea zâmbind. Poporul acesta avea, cu adevărat, arta de a scoate la iveală ceea ce este plăcut din toate lucrurile: era vădit că tahitienele se prefăceau că le era teamă doar pentru a încerca apoi simțământul desfătător al potolirii neliniştii.

Purcell privi soarele, îşi desfăcu mâna dintre degetele Itiei, se ridică şi, aplecându-se, îşi luă puşca de jos. Hunt şi Mehani, urmându-i pilda, făcură la fel.

— Dar Avapuhi unde-o fi? întrebă Itia.

Purcell făcu un mic semn cu mâna, iar Mehani spuse cu glasu-i cam răutăcios:

— Hai cu mine s-o căutăm.

— Nu, răspunse Itia, vreau să rămân cu Adamo.

O clipă mai târziu, Purcell îl ajunse din urmă pe Mehani, care mergea în fruntea grupului.

— Ce părere ai despre insula asta, Mehani?

---

[10] Divinitatea tahitiană. (Nota autorului.)

— Nu cred că e bună, răspunse Mehani, fără a şovăi. Deşi roditoare, nu e, totuşi, bună.

— De ce?

— Întâi, spuse Mehani, ridicându-şi arătătorul şi mijlociul mâinii drepte, aici nu există lagună. Când va fi vreme urâtă nu se va putea pescui. Apoi, ca să cultivăm pământul, va trebui, ocolind locurile umbroase, să ne construim colibele la nord, iar torentul curge de partea cealaltă a insulei. Vom fi nevoiți să aducem, în fiecare zi, apă: un ceas ca să ajungem până la ea. Şi încă un ceas ca să facem calentoarsă.

— Da, spuse Purcell, ai dreptate.

Îl privi pe Mehani şi-l surprinse aerul său îngândurat. Ce curios chip avea! Bărbătesc şi feminin în acelaşi timp, şăgalnic, şi apoi, deodată, serios. Mason îi socotea pe tahitieni nişte copii, şi totuşi el nu fusese în stare să vadă, aşa ca Mehani, dintr-o singură aruncătură de ochi, toate greutățile pe care aveau să le întâmpine pe insulă.

— Are să-ți pară rău că ai venit cu mine, spuse după o clipă, Purcell.

Mehani îşi întoarse fața spre el şi răspunse cu gravitatea cu care se rostesc vorbele de înțelepciune;

— Mai de preț e insula asta cu prietenul meu decât Tahiti fără de prietenul meu.

Purcell se simți încurcat. ″Sunt stupid, îşi zise, în sinea lui, de îndată. În Anglia nu se cade să-ți destăinuieşti sentimentele, şi, mai ales, în cuvinte elocvente. Dar cum să te îndoieşti de sinceritatea lui Mehani? Şi-a părăsit meleagurile de baştină pentru mine.” Auzind apoi, lângă el, râsul lui Mehani, îşi înălță ochii şi îl privi.

— Te simți stingherit, îi spuse Mehani. Ştii că îți spun adevărul şi totuşi eşti încurcat.

— *Peritanii* nu dezvăluie niciodată aceste lucruri, spuse Purcell, roşind.

— Ştiu, făcu Mehani punându-şi mâna stângă pe umărul lui Purcell. Tot ce este bine să fie spus ei nu spun, iar tot ce e bine de făcut...

Şi începu să râdă.

— ... Ei îl fac, dar cu mofturi.

Purcell începu să râdă, iar Mehani, ca un ecou, râse şi el. Se simțeau bine, mergând aşa, umăr la umăr, călcând pe pământ fâşiile de umbră şi de soare ale pădurii.

Purcell se întoarse spre Ivoa, îi zâmbi şi, pornind-o iarăşi la drum, luă cu sine imaginea acestor ochi mari, albaştri, aţintiţi asupra sa. Când plecaseră dimineaţa, tahitienii care rămăseseră pe bord, eu Mason, se pregăteau tocmai să gătească un porc sălbatic, înnăbuşit la cuptor, iar Purcell simțea, pe măsură ce înainta, mirosul plăcut al focului de lemne. Foamea făcea să-i lase gura apă şi să-şi iuțească paşii. Deodată începu să se simtă foarte tânăr, plin de sprinteneală, cu pieptul plin de aer curat, şi atât de bucuros, de vesel, încât avea simțământul că pluteşte, abia atingând cu picioarele pământul. La răstimpuri, în mers, umărul lui Mehani se lipea de propriul său umăr, făcându-l să-şi simtă trupul străbătut de un val de căldură. Insula era frumoasă, înmiresmată, săgetată de zborul păsărilor strălucitoare. O lume nouă se deschidea în faţa lor. Purcell aruncă în jur o privire plină de bucurie, bucuria de a fi stăpân.

— E Adamo *e!* spuse Mehani, e o plăcere pentru oricine să te privească!

— Da, spuse Purcell.

Voi să spună: ″Sunt fericit”, dar nu mai fu în stare. În locul acestor vorbe spuse pe un ton grăbit şi încurcat:

— În ceea ce priveşte apa, ai, fireşte, dreptate, Mehani. Sunt, într-adevăr, greutăți. Nici nu-mi dădusem seama. Socoteam că singura dificultate stă în faptul că insula e puțin cam mică.

— Nu, spuse Mehani, cu un zâmbet, nu este prea mică. Mai există încă destule locşoare pentru jocul de-a v-aţi ascunselea.

Apoi chipul său deveni din nou serios şi spuse cu un glas în care răzbătea neliniştea:

— Nu, Adamo, nu e de loc mică, dacă există bună înţelegere.

— Ce vrei să spui? Dacă *peritanii* împreună cu tahitienii se înţeleg, sau dacă toţi oamenii trebuie să trăiască în bună înţelegere?

— Dacă între toţi domneşte buna înţelegere.

Dar, în glasul său, era o umbră de şovăială.

Capitolul V

Satul, potrivit planului pe care îl întocmise Mason, două zile după sosirea vasului *Blossom* în insulă, avea forma unui romb regulat, ale cărui unghiuri coincideau cu cele patru puncte cardinale. Laturile acestei figuri geometrice constituiau fiecare în parte câte o *cale* (acesta era de fapt numele pe care li-l dăduse Mason) a cătunului, iar cabanele erau situate în afara marginilor rombului, perpendiculare pe o axă nord-sud, cu spaţii egale între ele, şi toate cu faţa spre sud. Fiecare casă era, astfel, aşezată în chip pieziş faţă de aceea a vecinului, niciuna nu-i împiedica celei din spate vederea şi nu-i lua soarele.

Avantajul acesta, care devenise vădit de îndată ce cabanele fură construite, nu era decât întâmplător, căci atunci când îşi întocmise planul, Mason fusese preocupat doar de ideea de a imita roza vânturilor, aşa incit el ar fi dat satului forma unui cerc, dacă nu i-ar fi părut mai greu de trasat o circumferinţă decât un romb, pe un teren plin de arbori. Ceea ce îi păruse mai important lui Mason era ca poziţia fiecărei locuinţe în jurul acestui patrulater să

corespundă unui punct situat pe linia compasului. Astfel, pornind dinspre miazănoapte, se găseau de fiecare parte a punctului nordic al rombului casele lui Hunt şi a lui White, apoi, apucând în jos pe *East Avenue* (aşa numi Mason fiecare dintre cele două laturi estice ale rombului), se înfăţişau vederii în chip succesiv cabana lui Smudge la nord-est, aceea a lui Mac Leod la est; a lui Mason la sud-est, iar a lui Purcell la sud. În jos, pe *West Avenue,* cu alte cuvinte cele două laturi vestice ale rombului, la sud-vest se vedea locuinţa lui Johnson, la vest aceea a lui Baker, iar la nord-vest, aceea a lui Jones.

În centrul rombului Mason plasase un pătrat, cu laturile de câte zece metri, pe care-l botează *Blossom Square.* Patru poteci pe care Mason le numi ″străzi” legau ″căile” de această piaţetă. Logic ar fi fost ca ele să fi pornit fiecare din câte un unghi al rombului. Dar când Mason statornicise planul, nu avusese în vedere decât propriul său acces în *Blossom Square,* astfel că trasă prima ″stradă” în aşa fel încât aceasta să treacă prin faţa casei sale, în punctul sud-estic al înconjurului. Pentru acest motiv o numi *Tradewind st.* (Strada Alizeului.) Din grijă pentru simetria planului, trasă apoi pe a doua, plecând din nord-vest, prin faţa casei lui Jones, numind-o *Norwester st.* (Strada vântului de nord.) Alte două străzi completară acest traseu: *Souwester st.* (Strada vântului de sud-est) trecea prin faţa locuinţei lui Johnson, iar *Norwester st.* (Strada vântului de nord) o lega pe aceea a lui Smudge de centru.

Cu toate că satul nu avea decât două căi, patru străzi şi o piaţă, Mason dispuse să se facă şapte tăbliţe, ţintuite toate de câte un stâlp de lemn, şi zugrăvi, cu propria sa mână, slovele numelor pe care le dăduse drumurilor oraşelului său. Acestea o dată trasate (şi în chip sumar pietruite), britanicii, strânşi împreună prin grija căpitanului la amiază, înfipseră stâlpii pe care fuseseră ţintuite tăbliţele, în

pământ, în fiecare colț al străzilor, iar toată treaba aceasta fu făcută cu un aer solemn care-i nedumeri pe tahitieni. Aceştia, de altfel, nu adoptară numirile englezeşti ale ″străzilor”, socotindu-le cu neputință de pronunțat. Ei se mulțumiră să atribuie fiecăreia dintre ele numele celui mai apropiat dintre *peritanii* care o locuiau. Astfel, *Tradewind st.* Deveni, pentru ei, ″drumul şefului” (Mason); *Souwester st. „,* drumul bătrânului” (Johnson); No*rwester st., ″*drumul lui Ropati” (Robert Jones); iar No*rwester st., ″d*rumul şoricelului” (porecla lui Smudge). Mai târziu, când relațiile dintre ei şi pe*ritani d*eveniră mai încordate părăsiră pomenitele numiri ale ″străzilor”, adoptându-le, în schimb, pe acelea ale femeilor tahitiene, care locuiau cu aceşti britanici. Astfel, ″drumul şoricelului” se numi ″drumul Turnatei”; ″drumul bătrânului” deveni ″drumul Taiatei” şi aşa mai departe.

″Străzile” şi ″căile” (care erau de aceeaşi lărgime – aproximativ un metru) nu aveau frumosul aspect regulat prevăzut de Mason în planul său, deoarece voința oamenilor de a cruța cât mai mulți arbori cu putință determină unele sinuozități. În fapt, nu fură culcați la pământ decât copacii de pe locurile strict necesare pentru construirea cabanelor şi pentru terenurile micilor grădini atribuite fiecăreia dintre aceste locuințe. Avantajul pe care îl obținură fu acela de a-şi îneca în belşugul de frunziş căsuțele, oprind astfel fiecărei cabane vederea celeilalte, situată în imediata ei apropiere. Planul de a urmări liniile unui romb, deşi datorat, la originea sa, unei toane a lui Mason, se vădi, şi din acest punct de vedere, admirabil, deoarece el îngăduia să se păstreze în interiorul terenului cuprins între laturi un loc de jumătate hectar de pădure.

Mason îşi situase propria sa cabană la sud-est, pentru a beneficia cel dintâi de prezența Alizeului, care aducea în insulă, ca de altminteri pretutindeni în mările sudului, o

răcoroasă briză în timpul verii şi o vreme frumoasă în toate anotimpurile. Şi avusese grijă ca, dimpotrivă, casa tahitienilor să fie construită în afară de sat şi la o depărtare de douăzeci şi cinci de metri în vârful nordic al rombului, şi aceasta, atât pentru a evita amestecul lor cu albii, cât şi pentru a folosi casa lor drept pavăză împotriva vânturilor venind dinspre nord. Deşi ingenios, calculul se dovedi greşit. Atunci când Mason îşi stabili planul, nu-şi dădu seama că de fapt îşi expunea propria cabană vântului sud-vestic, aducător de frig şi de ploaie pe insulă, în vreme ce casa "negrilor" era ocrotită de efectele acestui vânt prin jumătatea de hectar împădurită între hotarele rombului.

Mason însemnase pe planul său un drum, care, pornind din nord, dintre cabana lui Hunt şi aceea a lui White, ajungea până la casa spațioasă a tahitienilor şi, ocolind spre est, se îndrepta spre nord-est, în direcția mării. Acestui drum el îi dădu numele de *Cliff Lane* (Drumul falezei). Mai însemnă, pe de altă parte, pe planul său şi un alt drum care, plecând dintr-un punct al arterei *East Avenue,* situat între casa lui şi acea a lui Purcell, se îndrepta către sud. Acest drum care, ea şi cel precedent, fusese trasat de către insulari când Mason îşi execută planul, ducea către cel de al doilea platou şi ajungea până la smochinul mai înainte pomenit. Mason îl numi *Banian Lane* (Drumul smochinului). Dar folosirea pe care i-o dădură britanicii îi determină să-l numească *Water Lane* (Drumul apei), căci de el se slujeau pentru a căra apa.

Cei şase tahitieni îşi făcuseră, de la bun început, cunoscută intenția de a-şi construi o casă în care să poată locui cu toții, împreună cu femeile ce-i vor alege de *tane.* La drept vorbind ei văzuseră totul în mare, iar casa lor era singura casă din toată insula care se putea mândri cu un etaj. Acest etaj alcătuia o unică odaie cu dimensiunea de opt metri pe şase. Aşa cum se spune că avea şi Ulysse la Itaca,

de fiecare dintre grinzile unghiurilor încăperii era atârnat câte un pat, dar atât de mare, încât să încapă în el trei sau patru oameni. Încăperea comunica, printr-o deschizătură din mijloc şi o scară, cu parterul care avea şi el două paturi, construite tot ca la etajul de sus, atârnate de câte o grindă, în două colțuri ale camerei. Parterul, ca şi etajul, de altminteri, nu avea niciuna dintre mobilele care împodobeau, dar şi strâmtorau, adesea, spațiul cabanelor în care locuiau britanicii: dulapuri, lăzi, o masă, scăunele. Toți locatarii se mulțumiseră să-şi fixeze deasupra şi de o parte a patului polițe, pe care stăteau orânduite lucrurile fiecăruia dintre ei. Nici unuia dintre tahitieni nu-i trecuse prin minte gândul de a pune aceste lucruri, deşi foarte prețioase, la adăpost de privirea vreunui indiscret sau de ispita vreunui hoț. De altminteri, locuința lor nici nu avea uşă: intra înăuntru care cum îi plăcea. Pereții erau în aşa fel făcuți din şipci de lemn ce se îmbucau între ele, încât să se deschidă sau să se închidă după plac fie pentru a uşura, fie pentru a stăvili pătrunderea soarelui înăuntru.

Locuințele britanicilor vădeau, atât în privința detaliilor, cât şi în aceea a concepției, mai multă neîncredere şi distanță față de vecini. Pe insulă se aflau nouă britanici. Se făcură, aşadar, nouă cabane, căci fiecare voi să aibă cabana sa, care să-i aparțină numai lui. Şi fiecare casă avea nu numai o uşă, dar şi lavițe, dulapuri, iar de jur-împrejur, un fel de gard, toate încuiate cu broaşte luate de pe *Blossom* şi cu fel de fel de închizători marinăreşti atât de complicate, încât le dădeau de furcă până şi proprietarilor.

Se hotărâse, atât din grijă pentru egalitate, cât şi pentru ca treaba să meargă mai repede, ca toate aceste căsuțe să fie identice şi sub raportul dimensiunilor (şase metri pe patru) şi sub acela al planului, ceea ce uşura sarcina dulgherilor. Bucătăria fiind făcută, ca şi locuința tahitienilor, într-un şopron lângă casă, aceste cabane ar fi

putut avea o singură încăpere care să servească drept sufragerie şi, în acelaşi timp, drept cameră. Dar decenţa britanică nu se împăcase de loc cu gândul că patul cu două locuri s-ar fi putut găsi în odaia în care vor fi primiţi oaspeţii, aşa încât fiecare interior, cu excepţia aceluia al lui Purcell, fusese despărţit. Pereţii de lemn erau ficşi şi fuseseră prevăzuţi cu două sau trei ferestruici, rotunde sau pătrate, luate de pe *Blossom,* şi care constituiau o pavăză foarte eficace împotriva ploii şi a vântului, deşi pe vreme frumoasă – cum era de cele mai multe ori în insulă – nu îngăduiau să pătrundă lumina şi soarele, care pătrundeau în casa tahitienilor cu pereţii mobili.

Cele nouă căsuţe nu erau lipsite de soliditate. Pereţii lor, alcătuiţi din blănile de stejar ale Blossom--ului, erau atât de tari, încât până şi cuiele pătrundeau cu greutate. Erau însă construite fără fantezie şi se înfăţişau toate croite după acelaşi tipic. La drept vorbind această uniformitate nu-i stingherea de loc pe britanici, iar Purcell fusese singurul care, din acest punct de vedere, dăduse dovadă de spirit inventiv: pentru faţada dinspre sud a cabanei sale adaptase pereţii mişcători ai casei tahitienilor şi prelungise acoperişul în aşa chip încât să se poată bucura de priveliştea muntelui, fără însă a fi stingherit în vreun fel de dogoarea soarelui. Acest acoperiş, cu streaşină prelungită pieziş, o dată terminat, Purcell îşi dăduse seama cu plăcere că el dăruia o anumită distincţie locuinţei sale.

Zi de zi, în fiece dimineaţă, după ce-şi făcea toaleta, în şopron, Purcell ieşea afară ca să-şi admire casa. Străbătea unica alee a grădinii sale, până la desişul de hibiscus ce-o mărginea, şi o dată ajuns în acest loc se întorcea pe călcâie şi se desfăta, admirând opera mâinilor sale. La ceasul acesta, pereţii mobili erau deschişi, în aşteptarea celor dintâi raze piezişe ale soarelui, care deocamdată abia mângâiau pragul cabanei. De pe locşorul pe care se afla,

Purcell o putea vedea pe Ivoa trebăluind la pregătirea micului dejun. Aştepta clipa în care terminându-şi lucrul ea se va îndrepta până la deschizăturile pereților glisanți, ca un regizor care urmează a vesti ceva, în fața scenei. Ivoa îl privea de departe, zâmbea şi cânta, lungind sunetele: ″A – *da – mo! Vi – no – să – mă – rimei, A – da – mo!* „ Cum nu erau decât la douăzeci de paşi unul de altul, şi, prin urmare, se vedeau cât se poate de bine, nu era nicio nevoie de această chemare. Dar deprinderea se înrădăcinase. Purcell asculta zâmbind, şi, cu ochii ațintiți asupra siluetei ei, se ferea să-i răspundă. Atunci Ivoa începea din nou să cânte, îmbietor, melodia-i_mângâietoare: ″A – *da – mo ! Vi – no – să – mă – nânci,* A – *da – mo!”* Accentul tonic pe silaba *da* din *Adamo,* cădea cu putere, iar cel din urmă crâmpei al cuvântului pierea topit într-o notă înaltă, unduită, de o nespusă vrajă. Fermecat, înduioşat, Purcell lăsa să repete pentru a treia oară chemarea, înainte de a ridica mâna pentru a-i da semn că o auzise.

Pe masa grea de stejar construită de tane-ul ei, Ivoa aşezase o nucă de cocos deschisă, o manguă, o banană şi turte făcute din arborele de pâine şi puse din ajun la cuptorul comun. Ivoa se supusese din toată inima la ciudata deprindere a *peritanilor* de a pune masa ca şi cum ar fi fost de vreun folos sau ar fi avut vreo însemnătate faptul de a te ospăta la o înălțime de şaptezeci de centimetri deasupra pământului. Doar într-o singură privință rămăsese de neînduplecat: nu lua masa o dată cu Adamo, ci după el. Religia tahitiană susținea, într-adevăr (ca şi creştinismul, de altfel), că în ordinea creațiunii întii apăruse bărbatul, al femeia în al doilea rând, şi aceasta numai ca bărbatul să nu fie singur. Dar tahitienii, dăruiți cu mai multă fantezie decât vechii iudei, sau fiind poate din fire mai mâncăcioşi, scoseseră din această prioritate masculină un avantaj: bărbatul trebuia să se ospăteze înaintea femeii, iar aceasta

din urmă să se mulțumească cu resturile ce-i mai rămâneau.

După ce termină masa, Purcell ieşi prin uşa din față, străbătu *West Avenue* şi pătrunse în pădure. Nu făcuse decât câțiva paşi când auzi râsete şi cântece. Zâmbi. *Vahineele* se şi aflau la muncă. Niciodată nu fuseseră atât de harnice! Unele dintre cabane nu aveau încă acoperişuri, iar ele lucrau la împletiturile sortite să le adăpostească.

— Ai venit fără nevastă-ta, spuse Itia, de îndată ce îl zări pe Adamo. Nu cumva vrei să-ți cauți alta?

Vahineele începură să râdă, iar Purcell zâmbi.

— Nu, am venit numai să vă dau bună ziua.

— Ziua bună, Adamo, făcu Itia.

Purcell se apropie de *vahinee.* Admiră sprinteneala şi precizia mişcărilor lor. Îşi împărțiseră sarcinile: un grup se ocupa cu tăierea crăcilor de pandanus. Alt grup împletea în jurul ramurilor frunzele crescute pe ele. Iar un al treilea grup lega crăcile între ele cu ajutorul fâşiilor tăiate din scoarța copacului.

— Ştii, cumva, cine mă va lua de *vahinee?* făcu Vaa.

— Nu, spuse Purcell.

— Dar pe mine, ştii cine are să mă ia? întrebă Turnata.

— Nu.

— Dar pe mine? spuse Raha.

— Nu, nu, răspunse el, nu ştiu nimic.

Tot vorbind, femeile îi dădeau zor cu treaba. Deocamdată trăiau cu toate laolaltă, într-un vast cort confecționat din pânzele Blossom-ului, şi erau nerăbdătoare să vadă odată cabanele isprăvite. În Tahiti, şi apoi pe bord, domnise o oarecare promiscuitate, oare, în cele din urmă, obosise pe toată lumea, iar la sosirea lor pe insulă, britanicii îşi făcuseră cunoscută, în auzul tuturora, hotărârea de a-şi alege femeile, o dată pentru totdeauna, de îndată ce vor fi terminat treburile de instalare.

— Am plecat, spuse Purcell, făcându-le cu nuna un mic semn.

Itia îl întrebă:

— Te întorci curând?

— Am treabă acasă.

— Atunci, aş putea să viu la tine?

— Mica mea surioară Itia e totdeauna binevenită, spuse Purcell.

Acest schimb de vorbe fu ascultat, în tăcere, de *vahinee,* dar de îndată ce Purcell se îndepărtă, printre ele se stârniră râsete şi un potop de cuvinte.

Acasă, Purcell îl găsi pe bătrânul Johnson, care-l aştepta în faţa porţii.

— Don locotenent, spuse Johnson, cu glasul scăzut şi zvârlind în juru-i priviri furişe, pot să iau toporul dumneavoastră? Am în grădină un afurisit de ciot, înfipt în pământ, şi vreau să-l scot.

Purcell luă toporul care stătea rezemat de perete sub streaşină bucătăriei şi i-l dădu. Bătrânul luă toporul, pe care-l lăsă să spânzure la capătul braţului său slăbănog, şi cu degetele celeilalte mâini începu să-şi scarmene barba. Nu se prea hotăra să plece.

— Don locotenent, făcu el, cu aceeaşi privire furişă, mi s-a spus că aveţi o streaşină frumoasă.

— Ei, cum? făcu Purcell, cu uimire, n-ai văzut-o până acum? Îmi închipuiam că de-atâta vreme...

Johnson nu se clintea, iar ochii lui albaştri-şterşi şi cam înlăcrimaţi lunecau de la un lucru la altul, fără a se opri asupra vreunuia anume. Avea o frunte bombată, un nas mare cu un neg la capăt, iar obrazul cărămiziu îi era presărat cu pete purpurii ce-i atacau firele de argint ale bărbii.

— Pot să văd şi eu? făcu el, în cele din urmă, cu o privire piezişă.

— Fireşte, spuse Purcell.

Şi îl duse în grădină, în dosul casei. Purcell începea să priceapă că bătrânul Johnson nu ţinea de loc să fie văzut de către cei din *West Avenue* cum încearcă să-i vorbească.

Staţi foarte bine aici, don locotenent, spuse Johnson. Sunteţi la dumneavoastră acasă. În deplină singurătate, doar cu pădurea şi cu muntele.

Purcell îl privi şi aşteptă.

— Don, locotenent, aş vrea să vă rog ceva, spuse Johnson.

— Spune.

— Don locotenent, spuse bătrânul, cu glasu-i spart, n-aş vrea să fiu necuviincios cu dumneavoastră, mai ales după ce v-aţi purtat în aşa chip, la moartea lui Jimmy...

Îşi curmă vorba, privi creştetul muntelui, apoi spuse pe nerăsuflate, ca şi cum îşi pregătise dinainte fraza:

— Don locotenent, îmi îngăduiţi să nu vă mai spun don locotenent?

Purcell începu să râdă. Asta era, aşadar!

— Şi cum ai vrea să-mi spui? vorbi el râzând.

— O, nu eu, rosti Johnson, sprijinind toporul în piept, ca într-un gest de apărare. În ce mă priveşte, eu unul nu m-aş fi gândit niciodată la aşa ceva!... Oamenii s-au adunat, reîncepu el încurcat, şi au votat hotărârea de a nu vi se mai adresa dumneavoastră şi domnului Mason pronunţându-vi-se titlul.

— Aţi... aţi votat? Spuse Purcell uluit. Dar unde?

— Sub smochin, don locotenent. Ieri, după masa de prânz. Ca să spunem aşa, nu mai sunteţi ofiţerii noştri, domnul Mason şi dumneavoastră. Toată lumea a fost pentru.

— Şi dumneata, Johnson? făcu Purcell, cu un ton indiferent.

Johnson lăsă capul în pământ.

— Şi eu.

Purcell rămase tăcut. Johnson îşi plimbă mâna mare şi roşie pe tăişul toporului şi spuse cu un glas hodorogit:

— Trebuie să mă-nțelegeți. Nu mă pot pune de-a curmezişul vrerii lor. Is bătrân, puterile mi s-au dus, iar aici, ca şi pe *Blossom,* lucrurile-s la fel. Nu-s decât un tolerat.

Purcell întoarse capul. Glasul umil al lui Johnson îi displăcea.

— Şi la urma urmelor, spuse el după un scurt răstimp, de ce ne-ar mai trata marinarii ca pe ofițerii lor? Noi nu mai îndeplinim această funcție.

Johnson îşi zgâi ochii.

— Tocmai aşa a spus şi Mac Leod, don locotenent, făcu el cu jumătate glas, surprins de a auzi din nou, şi de astă dată de pe buzele unuia care era interesat, acelaşi argument.

Şi adăugă:

— Nici n-aş fi crezut c-o să vă-nvoiți aşa degrabă, don locotenent.

— Purcell.

— Poftim? făcu Johnson.

— Purcell, nu ″don locotenent”. Purcell.

— Da, don locotenent, spuse Johnson.

Purcell începu să râdă, iar Johnson, urmându-i pilda, scoase şi el nişte sunete sparte şi lipsite de veselie.

— Mulțumesc pentru topor, spuse el întorcându-se.

Purcell îl privi. Se îndepărta, şontâc, şontâc, târându-şi piciorul stâng, şi cu toporul la capătul brațului slăbănog spânzurând în jos. Încovoiat, sleit de puteri, temându-se parcă şi de umbra sa. Nu părea de loc potrivit în această viitoare.

— Johnson, spuse Purcell încet.

Johnson se opri din mers şi se întoarse cu fața spre Purcell. Aşteptă. Se ținea aproape în poziție de drepți.

— După câte am auzit, spuse Purcell, apropiindu-se de el, camarazii dumitale nu ți-au prea făcut viața uşoară, pe vas.

— E de-nțeles, răspunse Johnson, cu ochii în pământ. Îs bătrân. Am coşurile astea pe obraz şi nu mai am putere nici cât un pui de găină. Şi atunci, fireşte, fac cu mine ce vor.

— Păi dacă e aşa, spuse Purcell, ridicând din sprâncene, de ce dracu ai venit după ei, în loc să fi rămas în Tahiti? Dumneata nu făceai parte de loc dintre răzvrătiți. Nu înfruntai nicio primejdie rămânând acolo.

Urmă o tăcere. Johnson îşi duse mâna liberă la bărbie, începând a-şi scărmăna firele rare şi albe din barbă. Ochii lui albaştri priveau, cam înlăcrimați, de-a lungul nasului său mare.

— Ei bine, spuse el, ridicându-şi deodată fața, cu o expresie ce-ar fi putut părea aproape sfidătoare, nu țin câtuşi de puțin să mai pun piciorul pe pământul Angliei, asta-i tot. Se poate întâmpla oricui să fi greşit în zilele tinereții sale, nu-i aşa?

— Şi chiar ai făcut vreo greşeală?

— În vremea tinereții, spuse Johnson, privind din nou de-a lungul nasului. Don locotenent – continuă el cu o neaşteptată izbucnire a glasului – tare-aş vrea să ştiu dacă greşeala pe care am făcut-o trebuie s-o ispăşesc până la capătul vieții ăsteia blestemate!

— Ei, vezi, asta depinde, spuse Purcell, depinde dacă păcatul pe care l-ai săvârşit a pricinuit cuiva vreun mare rău.

Johnson cumpăni o clipă aceste vorbe şi spuse:

— Ceea ce am făcut mi-a pricinuit mai ales mie un mare rău.

Ochii săi luară o expresie rătăcită, ca şi cum întâmplările trecutului ar fi reînviat, dându-i năvală în cuget, într-o clipă obrazul îi roşi până în vârful urechilor, vinele de pe frunte îşi de pe tâmple i se umflară într-un chip îngrijorător, iar

țeasta părea gata să sară în țăndări sub povara aducerilor-aminte.

— Nu pot să spun că am căşunat vreun rău altuia, don locotenent, spuse el pe un ton de indignare. Asta nu ! Nu po-s-o spun! Continuă el agitând arătătorul în fața nasului său mare. Iar ăllalt are şi mai puțin dreptul s-o spună. Şi de-ar ieşi de-aici un proces, dar n-are cum să iasă pentru aşa ceva, trăsnească-mă Domnul, şi mă ierte, don locotenent, ca pe lov ăl de pe gunoaie, că n-am făcu-nimănui v-un rău. Doar aşa ca să vorbesc şi eu. De-ar fi v-un proces, ştiu bine ce-ar spune toz-vecinii. Domnul să-i binecuvânte pentru sufletelul lor bun dacă ei or fi martori de *bonafide,* cum spune Squire al nostru, şi nu nişte afurisiți mincinoşi, cum îi ştiu eu pe unii dintre ei. Ăllalt mai curând s-a folosit el de bunătatea mea, ăsta-i adevărul gol-goluț, don locotenent, şi dacă are în zilele lui un-să-şi pună capul, să-şi odihnească ciolanele, dacă-l ține cureaua să dea o halbă pă gât, duminica, după citanie, mulțumită cui aste toate, Doamne, dacă nu mie, şi iadul să-l înghită, don locotenent, dacă astea nu-s pe atât de adevărate şi *bonafide* pe cât de adevărat este ca eu îs Johnson.

Şi continuă:

— Am să vă spun, don locotenent, ce-am făcut: m-am însurat.

Urmă o clipă de tăcere, şi Purcell spuse cu un ton înciudat:

— Dacă vrei să mi te destăinuieşti, fă-o, cel puțin, până la capăt. Nu înțeleg. Ce legătură este între căsătoria dumitale şi ″celălalt”? Cine este ″celălalt”?

— Doamna Johnson, don locotenent.

— A, aşa, făcu Purcell.

Johnson îl privi şi spuse:

— Poate o să spuneți că n-am făcut cine ştie ce păcat, căsătorindu-mă. Ah! Să nu spuneți asemenea vorbă, făcu el

cu dojană în glas, ca şi cum Purcell ar fi susținut, într-adevăr, această părere. Trebuie să fi fost mare păcatul, de vreme ce l-oi mai trage cât mi-o fi dat să-mi mai trăiesc blestemata asta de viață.

Îl privi pe Purcell, ca şi cum ar fi aşteptat o încuviințare din parte-i, şi cum Purcel! Tăcea, continuă cu un fel de mândrie:

— Nu eram un coate-goale, don locotenent. Aş fi fost acum la casa mea, şi nicidecum vreun miluit al parohiei. Aveam şi eu o căsuță, don locotenent, un colțişor de grădină, iepuri de casă, găini. Ei, da' vedeți? Mi-a venit mai bine la socoteală să le las baltă pe toate şi să-mi iau iarăşi slujbă pe *Blossom.* La anii mei, don locotenent!

— Îmi închipui, spuse Purcell, că, întocmai ca şi mine, nu ştiai cine era Burt.

— Ba ştiam, spuse Johnson. Mai slujisem sub comanda lui.

Purcell îl privi uluit.

— Şi totuşi ai vrut...

— Da, spuse Johnson, cu simplitate.

Urmă o tăcere, după care Purcell reluă:

— Asta e şi pricina pentru care ai venit cu noi pe insulă?

— Da, don locotenent.

— Pare-mi-se, spuse Purcell după o clipă, că soluția pe care ai ales-o e cea mai radicală. La urma urmelor, ai fi putut să te fereşti de doamna Johnson, rămânând, totuşi, în Anglia.

— Nu, don locotenent, spuse Johnson.

Şi adăugă cu tonul celei mai absolute certitudini:

— Mi-ar fi dat de urmă.

Se opri din vorbă, făcu un gest cu mâna rămasă liberă, ca pentru a-şi curma, deodată, şirul amintirilor şi apoi continuă:

— O, mă simt bine aşa, don locotenent. Nu mă plâng.

Apoi adăugă pe un ton umil:

— M-oi linişti eu, poate, la urma urmelor.

Chiar în clipa aceea se desluşi un zgomot de paşi grăbiţi venind din faţa casei, şi cineva strigă, cu un glas tulburat:

— Purcell! Purcell!

— Aicea sunt! răspunse Purcell.

Şi dădu ocol cabanei, cu Johnson pe urmele sale. Era White. Cu sufletul la gură, cu ochii ieşiţi din orbite, cu buzele tremurânde. Spuse cu glasul întretăiat:

— Toată lumea e pe faleză. Cu puştile în mână. Vă căutam.

Îşi potoli gâfâiala, înghiţi ca să-i treacă nodul ce i se pusese în gât şi adăugă:

— S-a ivit o pânză de corabie.

Purcell primi lovitura ca pe un pumn trântit drept în obraz.

— Departe? întrebă el cu glas şters. Vine înspre noi?

White ridică din umeri, se întoarse pe călcâie şi o şterse înapoi în goană, fără a mai scoate o vorbă.

— Hai, Johnson, spuse Purcell, împotrivindu-se pornirii de-a alerga într-acolo. Ei, asta-i, continuă el nerăbdător, lasă toporul, doar n-ai nicio nevoie de el, acum.

În loc de a o lua pe *West Avenue,* tăie drumul prin pădure, împreună cu Johnson, care mergea cu greu, abia ţinându-se după el.

— Ce-ntâmplare ! Don locotenent! mârâi bătrânul.

— De, spuse Purcell, cu fălcile strânse, poate că n-ai ales ungherul cel mai nimerit pentru zile tihnite.

Străbătând *Blossom Square,* trecură pe lângă grupul de femei. Acestea îi priviră tăcute. Aflaseră vestea. Li se interzisese, pesemne, să se apropie de faleză. Stăteau ghemuite lângă cort. Lăsaseră treaba baltă.

Cum Purcell ajunsese la deschizătura ce da spre faleza nordică, în faţa hăţişului, vocea lui Mason îi strigă ca nu

cumva să se arate. La drept vorbind, precauția era de prisos deocamdată: vasul era încă foarte departe, încât din locul în care se afla nu se puteau vedea decât contururile insulei.

Oamenii – atât tahitienii, cât şi britanicii – stăteau cu arma pe genunchi, la marginea hăţişului, ascunşi după câțiva palmieri mărunți, care abia depăşeau statura unui om. Mason era în picioare, cu ocheanul la ochi. Nimeni nu sufla o vorbă. Toate privirile erau aţintite în larg.

— O porneşte spre est, spuse, în cele din urmă, Mason. Nu se îndreaptă spre noi.

Dar aceasta nu însemna că primejdia trecuse; o ştiau cu toții. Insula nu figura pe nicio hartă. Comandantul vasului voia, desigur, să vină în recunoaştere.

Mason coborî ocheanul punându-l în mâna stângă şi începu să-şi frece ochiul drept. Gestul îi era atât de cunoscut lui Purcell, încât acesta fu uluit văzându-l repetându-se până şi într-un asemenea moment.

Mason încetă să-şi mai frece ochiul şi-i întinse lui Purcell ocheanul, fapt care făcea şi el parte din obiceiuri.

— Domnule Purcell, spuse Mason, cu un glas liniştit, dumneata poți distinge pavilionul vasului?

Mâinile lui Purcell, năduşite, strânseră ocheanul; nu izbutea să-şi concentreze vederea pentru a desluşi culorile pavilionului. Apoi un nod i se opri în gât şi vorbi cu un glas ce de-abia se auzea:

— Are pavilion britanic. E o fregată.

— Ocheanul! făcu Mason, cu un glas inexpresiv.

Şi aproape i-l smulse din mâini. Purcell îşi puse mâna dreaptă pe ochi, iar când o ridică îi văzu pe oameni cu privirea încordată şi temătoare, îndreptată nu spre pânza din larg, ci spre Mason.

— Exact, spuse Mason.

Se stârni, deodată, o încordare, iar tăcerea deveni aproape de nesuferit.

— Don locotenent, îl întrebă Baker pe Purcell, ce credeți?. Oare pe noi ne-or fi căutând?

Purcell îl privi. Chipul brun cu trăsăturile regulate al velşului părea impasibil, dar lui Purcell nu-i scăpă că un tic făcea să-i zvâcnească, din clipă în clipă, buza inferioară.

Purcell nu găsea nimic de răspuns. Începuse tocmai să-şi dea seama că-i tremurau picioarele şi încerca, încordându-şi muşchii, să-şi stăpânească acest tremur.

— Nici că-mi pasă dacă vasul ăsta ne caută sau ba, făcu Mac Leod cu o violență subită.

Mărul lui Adam îi luneca în sus, pe gâtul slăbănog, şi el adăugă:

— Tot ce ştiu e că pe noi au să ne găsească.

'După aceste vorbe, nimeni nu mai spuse nimic. O fregată! Cum să rezişti împotriva unei fregate?! Purcell le privi chipurile, palide sub obrazul pârlit de soare, dar în afară de Smudge niciunul dintre ei nu-şi dădea în vileag panica. Acestuia, ochii i se rostogoleau în orbite, falca inferioară îi spânzura în jos şi nu mai înceta să-şi frece mâinile, una de cealaltă.

Purcell se aşează la umbra unui mic palmier. Era numai în pantaloni şi cămaşă şi se simțea cam subțire îmbrăcat. Suflarea vântului din nord era destul de puternică, iar mărăcinişul din estul falezei atât de des, încât forma ca o stavilă în calea soarelui. Îşi vârî amândouă mâinile în fundul buzunarelor, aplecându-şi umerii înainte, încordându-şi muşchii spinării. Şi în clipa aceea ochii îi alunecară asupra picioarelor, îi tremurau. Purcell îşi înghiți saliva şi aruncă o privire în jur. Nimeni nu avea ochii ațintiți asupra sa. Cu toții priveau în largul mării. Purcell răsuflă adânc, îşi sprijini brațul alături, pe pământ, şi mâna sa dădu peste paturile puştilor. Se aflau pe insulă de două ori mai multe arme decât oameni, iar Mason pusese să se facă pentru o parte

din ele nişte suporturi de bârne, pentru a le păstra, izolate de sol.

— Atenţie, făcu Baker, urmărind privirea lui Purcell, sunt încărcate.

Purcell ridică din umeri. Asta-i curată nebunie! Puşti împotriva unei fregate! În ceea ce-l privea, nu s-ar fi învoit, pentru nimic în lume, să tragă, indiferent asupra cui. Luă puşca pe care, în neştire, o atinse cu mâna, o puse pe genunchi şi o învălui într-o privire devenită, deodată, atentă. Ce păcat că arma era sortită să împlinească o sarcină atât de inumană! Era frumoasă. Patul era masiv, alcătuit dintr-un lemn frumos lustruit, iar metalul ţevii scânteia într-o lucire mată, liniştitoare. Purcell mângâia patul puştii, căreia-i simţea, cu satisfacţie, greutatea pe genunchi. „Înţeleg că armele pot să placă, îşi spuse el, sunt elegante, bărbăteşti.” Aceiaşi oameni care născociseră acest obiect blestemat ştiuseră să-l facă graţios. Tot mângâia arma, pe genunchi. Simţea apăsarea poverii, grea, caldă, prietenoasă. Picioarele-i îşi curmaseră tremurul.

Mason luă ocheanul de la ochi, îşi plimbă privirea pe chipurile oamenilor şi spuse cu un glas stins:

— Se îndreaptă spre noi.

Câteva secunde nu se mai petrecu nimic, apoi Mac Leod spuse cu jumătate gură.

— Ne-am dus pe copcă.

Toate privirile se întoarseră spre el. Mac Leod făcu, apoi, eu mâna dreaptă, gestul de a-şi înnoda un ştreang în jurul gâtului, trase, către înaltul capului, o funie imaginară şi, înţepenindu-şi capul pe grumaz, scoase limba afară, dând ochii peste cap. Cum Mac Leod avea şi aşa aerul unui cadavru, schimonosirea-i fu de mare efect. Oamenii întoarseră capul. Mason roşi, clipi din ochi, aplecă fruntea înainte şi, neprivind pe nimeni, îşi rosti cu atâta energie vorbele, încât ele păreau a exploda una câte una:

— În ce mă priveşte, viu nu mă vor avea în mână!

Ridică fruntea. Desluşi, în ochii oamenilor, că hotărârea sa aflase ecou în sufletul lor. ″Sunt comandantul lor, cugetă el cu o zvâcnire de mândrie, şi oamenii aşteaptă de la mine mântuirea.”

— Domnule căpitan, spuse Purcell, vreți să-mi dați ocheanul?

Mason i-l întinse, văzu arma pe care Purcell o ținea pe genunchi şi îşi spuse că până şi Purcell, până şi mielul ăsta... Simți zvâcnirea unui val de orgoliu. Avea impresia că insula toată era bordul unui vas, iar el îi era şef şi avea să se năpustească asupra fregatei ea s-o sfărâme în bucăți. Nicicând nu simțise ca acum plinătatea vieții. Să zdrobească fregata! Gândi el spumegând. ″Ce importanță are dacă voi fi ucis!” S-o zdrobească! Atât, şi apoi fie ce-o fi!

— Don căpitan, spuse White.

Metisul era atât de taciturn, încât glasul lui stârni uluire El însuşi păru surprins, zvârli o privire stingherită în jur şi şovăi. Purcel! Îşi dădu seama că pe fața acestui om emoția se zugrăveşte, ca şi pe chipul tahitienilor, printr-o culoare cenuşie a pometilor.

— Don căpitan, continuă White, iată ce vă spun eu. Apele scad, talazurile se izbesc de stânci, şi aşa fregată cum e, nu cred că va risca să lase pe apă o balenieră.

— Da, ar avea de ce şovăi dacă n-ar fi *Blossom-ul,* spuse Mason.

Era adevărat! Nimănui nu-i trecuse prin minte. Erau trădați de existența Blossom--ului! Fără pânze, cu catargele smulse, nemaifiind decât o carcasă, vasul se înălța, vizibil de la mare depărtare, zăcând pe singura plajă pe care era cu putință o debarcare.

— Don căpitan, făcu Baker.

Dar Mac Leod mârâi atât de duşmănos, încât Baker îşi înghiți vorba. Din momentul în care mimase moartea prin

ştreang, care-i aştepta pe răzvrătiţi, Mac Leod luase aerul unui om care nu se mai sinchiseşte de primejdie şi de vreo discuţie. Se tolănise pe spate, la pământ, cu mâinile sub ceafă, cu pleoapele întredeschise, cu arma lângă el.

— Ce-ai spus? făcu Baker, fără blândeţe în glas şi întorcând spre Mac Leod privirea ochilor săi negri şi scăpărători.

— Spun, vorbi Mac Leod, cu dispreţ, că există pe lume ţânci care uită de la mână pân' la gură.

Baker roşi sub obrazu-i pârlit. Era prea adevărat că-i spusese lui Mason *don căpitan* dar, începând din dimineaţa aceea, toată lumea îi spusese la fel, iar Mac Leod îl lua tocmai pe el la refec. Baker i se uită ţintă în ochi, furios, nemulţumit şi de sine însuşi şi nu mai avu ce răspunde.

— Ce este? făcu Mason, nerăbdător.

— Nu mai există oare nici un alt mijloc de apărare decât să tragem asupra acelora care vor debarca?

Mason se întunecă la chip şi spuse scurt:

— De ce?

— Păi, spuse Baker, stingherit, să tragi aşa, netam-nesam, fără niciun avertisment, în nişte oameni care habar n-au de nimic...

— Păi n-avem încotro, de acuma care pe care, făcu Smudge, cu dinţii strânşi.

Era alb ca varul, de spaimă, şi chircit, cu buza inferioară răsfrântă în jos, iar sub un smoc de păr cenuşiu ce-i acoperea pe jumătate, ochii mici de şoricel scăpărau privind fricos şi pe furiş.

— Smudge ţi-a răspuns, spuse Mason.

— Ei, drace! făcu Mac Leod, deschizând ochii, a răspuns şi n-a răspuns.

Îşi luă de jos arma şi se sculă în picioare. Se scurse oarecare timp până se desfăşură în întregime, şi când fu gata se sprijini a nepăsare în puşca proptită în pământ şi-şi

roti privirea pe chipurile mateloților. Pantalonii îi erau atât de întinşi pe trup, încât îi descopereau oasele mai jos de brâu, iar sub tricoul alb, murdar, pe care el singur îl mai purta, i se puteau număra coastele. Cu ochii pe jumătate închişi, înfipt ca în pământ, înfumurat, cu un rânjet de schelet, se tot pregătea să vorbească. Toate privirile erau ațintite asupra lui. Mason îi întoarse ostentativ spatele, lipind ochiul drept de sticla ocheanului.

— Drace, repetă Mac Leod. Eu spun că Smudge n-a răspuns, şi dovadă că-i aşa, mă băieți, e c-a răspuns alături. În ce mă priveşte, o lacrimă nu vărs chiar dacă-i dăm cu cracii-n sus pe toți ăi ai fregatei, cu căpitan cu tot. Dar aşa cum am mai spus, nu despre asta-i vorba, şi adevăratul bucluc iată-l, copii: fregata scuipă o balenieră în zeama mării, şi-n balenieră o duzină de putori de mateloți, care se strecoară prin viitoarea talazurilor, pun piciorul pe pământ, şi după aia? Ai? Tragem cu puşca, zburăm o scăfârlie, două, mai schilodim doi-trei, şi ăilalți o şterg înapoi în bârlog. Şi fregata ce credeți că face? Ridică ancora, întoarce cârma şi se cară, împinsă de vânt, în larg? La atâta vă duce dovleacul? Dusu-s-au pe copcă doi marinari ai drăgălaşei Sale Majestăți şi fregata spală putina? Isuse Cristoase! Aşa vedeți voi lucruşoarele? Păi are tunuri fregata, mă, ori poate nu băgarăți încă de seamă?

Plimbă pe chipurile asistenței o privire de dispreț.

— Şi acum, copii, să vă destăinuiesc eu ce-o să mai fie şi după asta. Căpitanul fregatei îşi spune aşa: "mi-au trimis pe lumea ailaltă doi feciori de lele, carevasăzică pân locşorul ăsta mi se poartă sâmbetele ! Is bandiți prin ungherele astea ! Pirați ! Ba poate chiar francezi, mai ştii? Aşa? Ei, atunci am s-o fac bucățele insula asta, şi după ce-oi face-o bine de tot, m-oi duce să-i împlânt în pământ un drapel pe care mi-oi pune numele, sporind cu încă una numărul insulelor de sub stăpânirea prea grațioasei Sale Majestăți"... Iote ce gând

îi trece căpitanului, prin spatiilor ! Şi atunci dă drumu' pe apă la juma din şalupele pe care le are, cu juma de flăcăi, da-nainte ca să-i îmbrâncească-n noi s-apucă să ne scuipe insula prin cincizeci de guri de tun vrun ceas, două, putoarea asta gradată, odraslă de curvă. Şi ce o mai fi după aia, pe-acilea, măi flăcăi, nu ne mai pasă, că nici unu dintre noi nu mai apucă zilele alea.

Mason întoarse capul, peste umeri, şi aruncă o privire asupra oamenilor. Era limpede că scoţianul îi prinsese în mrejele vervei şi-i convinsese cu argumentele sale. Zugrăvise evenimentele ce aveau să vină atât de expresiv, de colorat şi, la urma urmelor, atât de veridic, încât nimănui nu-i trecea prin cap să se îndoiască de profeţie.

Mason îi întinse lui Purcell ocheanul, se-ntoarse, masiv cum era, înfruntându-l pe Mac Leod.

— Şi atunci ce propui dumneata să facem? spuse el cu un glas pe care furia îl făcea să tremure. Să ne predăm? Nu e nicio scofală să semeni panica între oameni, Mac Leod. E vorba să găsim un plan.

— Eu nu semăn panica, spuse Mac Leod, mânios că fusese împins să se apere după izbânda pe care o repurtase adineauri, eu nu fac decât să spun lucrurilor pe nume. Iar cât despre plan, să-l punem la cale discutând între noi. E vreme berechet. N-are cum ajunge fregata aici, înainte de un ceas.

— Să discutăm! izbucni Mason, cu violenţă. Să discutăm! Aici nu e Parlament ! Discutăm, şi-n vremea asta lăsăm baltă pregătirile.

— Ascultă, Mason, spuse Mac Leod.

— Cum îndrăzneşti să-mi spui pe nume? urlă Mason, stacojiu de mânie. N-am să-ţi mai rabd mult obrăznicia asta afurisită!

— Va trebui s-o rabzi, n-ai încotro, Mason, continuă Mac Leod cu vocea-i tărăgănată, pentru că nici prin minte nu-mi

trece să-ți spun altfel. Aici nu suntem pe bord. *Blossom-ul* nu mai are mult pân' să putrezească pe nisip şi nici nu mai e bun de nimic. Căpitanul vasului, trebuie să ți-o spun cu părere de rău, nu mai face nici el două parale, Mason. Dumneata ştii să conduci o luntre, şi p-asta o recunosc spre lauda dumitale. Da' pe pământ nu prețuieşti mai mult decât oricare altul. Ai dreptul să-ți dai şi dumneata cu părerea, şi cu asta, basta. Iar cât despre Parlament, ce să zic, gând la gând cu bucurie şi pe drum de seară, cum se spune, Mason: avem aici şi noi micul nostru Parlament, şi nu mai departe decât ieri s-a votat, toată lumea a fost pentru, şi ştii ce anume: să nu vi se mai spună, nici lui Purcell, nici dumitale, titlul pe care-l aveți. Nu mai sunteți nimic aici. Mason, trebuie să te pleci. Cum ți-am mai spus, îți rămâne dreptul să-ți dai şi dumneata cu părerea, şi cu asta, basta.

Timp de o secundă Mason rămase ca trăsnit, nefiind în stare să mai articuleze un cuvânt şi aproape incapabil să facă o mişcare.

Îşi reveni apoi, se destinse, şi, cu o expresie rigidă, îşi aținti ochii asupra marinarilor.

— White? spuse el pe un ton scurt.

— Sunt de părerea lui Mac Leod.

— Baker?

— N-am nimic împotriva dumneavoastră, spuse Baker, încurcat. Dar sunt şi eu de acord. Acum nu mai suntem pe *Blossom.*

— Jones?

— Cred că Baker are dreptate.

— Johnson?

— Şi eu la fel, spuse Johnson, coborând ochii în pământ.

— Hunt?

Hunt mârâi, dar nu răspunse.

— Smudge?

— Da' ce-ți închipui, Mason? făcu Smudge, avântându-şi cu un fel de neruşinare nasu-i mare, înainte, că o să vă mai pupăm tălpile picioarelor, dumitale şi lui Purcell? Pe aici nimeni nu mai are poftă de nişte blestemați de ofițeri!... Suntem sătui până-n gât...

— Tacă-ți fleoanca, spuse Baker, n-ai de ce să fii obraznic.

Mason se întoarse către Purcell, care, sprijinit cu spatele de trunchiul unui copac, urmărea cu un aer impasibil toată scena.

— Dumneata erai la curent, domnule Purcell? spuse el, cu un ton bănuitor... Erai la curent cu acest... vot?

— Tocmai aflasem şi eu, spuse Purcell.

Făcu o mişcare nervoasă. Neîncrederea lui Mason îi spulberă într-o clipă şi mila pe care i-o inspirase.

Urmă o tăcere, după care Mason spuse pe un ton duşmănos:

— Ei, şi ce ai de spus?

Purcell rămase tăcut câteva clipe. Căuta vorbele cu ajutorul cărora să-l facă pe Mason să priceapă că nu e de acord cu el, dar fără să pară că-l dezaprobă, în fața oamenilor.

— Ei, repetă Mason.

— În ceea ce mă priveşte, spuse Purcell deschis, voi continua din deferență față de dumneavoastră să vă spun "domnule căpitan", dar dacă oamenii vor să-mi spună pe nume, nu mă supără de loc.

— Nu te supără? strigă Mason, cu indignare.

— Nu, domnule căpitan.

— Vasăzică dumneata... începu Mason, cu dispreț.

Voia să spună "dumneata nu eşti scârbit". Dar rămase cu gura deschisă fără a-şi sfârşi vorba. Fusese cât pe ce să uite: niciodată niciun fel de certuri între ofițeri, în văzul şi în auzul oamenilor. Gura i se închise ca o stridie, se întoarse

spre Mac Leod ca un bloc, îl ţintui cu o privire pătrunzătoare şi-i spuse cu un glas plin de mânie:

— N-am nicio îndoială că ale dumitale sunt toate uneltirile astea, Mac Leod! Numai dumneata le-ai pus la cale! Şi numai dumneata i-ai împins pe oameni să se abată de la datoria lor!

— N-am împins pe nimeni ! spuse Mac Leod, ridicând cu mândrie capul, şi n-am uneltit nimic. Am dreptul să spun ce gândesc şi am spus. Şi pentru că vorbeşti despre datorie, să-ţi mai spun ceva, Mason: nu eu te-am pus să zbori creierii căpitanului dumitale şi să semeni răzvrătirea pe bord...

Mason se făcu stacojiu la faţă, mâna i se încleştă pe armă, iar Purcell avu, deodată, impresia că va trage asupra scoţianului. Mac Leod avusese, pesemne, acelaşi simţământ, căci îşi puse propria-i puşcă sub braţul drept şi aşteptă, cu degetul pe trăgaci, cu ţeava armei îndreptată spre picioarele lui Mason.

Se scurseră, astfel, câteva secunde, apoi Mason, părând a-şi fi redobândit calmul, luă mâna de pe puşcă, apucând-o de curea, iar încordarea slăbi.

— Mateloţi, spuse el în cele din urmă, pe un ton destul de ferm, dar fără a privi în ochii cuiva, dacă voi credeţi că nu mai aveţi nevoie de căpitanul vostru, foarte bine !

Şovăi, îşi dădu seama că îi tremura mâna stângă, şi-o petrecu la spate şi repetă, cu un efort jalnic de-a strecura ironie în glas:

— Foarte bine!

Se opri, voi să plece despărţindu-se de toţi cei de faţă, rostind cu hotărâre o vorbă bine simţită, vrednică de un comandant. Un gol i se făcu în minte. Glasul îi pieri.

Marinarii aşteptau neclintiţi. Până şi Mac Leod nu mai spunea nimic. Simţeau cu toţii că Mason îşi căuta ultimul cuvânt, că nu era în stare să-l găsească şi, departe de a

vedea starea ridicolă în care se afla, se simțeau stingheriți de încurcătura sa.

— Mateloți, spuse Mason, roşu la obraz, țeapăn, clipind din ochi şi cu mâna stângă crispată la spate, eu...

Se opri din nou. Smudge rânji, iar Baker, în aceeaşi clipă, îi înfundă cotul în pieptul scofâlcit.

— Foarte bine! repetă, în cele din urmă, Mason, cu aceeaşi biată sforțare de a-şi insinua în glas stropul de ironie.

Apoi ridică din umeri, se răsuci pe călcâie şi plecă.

Urmă o tăcere, apoi ochii tuturora se ațintiră din nou spre apa mării, spre fregata din larg. Clipă cu clipă aceasta se făcea tot mai mare, aducând cu sine, pe fiecare metru pătrat al punții, moartea.

— Ei, spuse Smudge, avântându-şi, agresiv, nasul înainte, unde ți-e planul?

— Planul? făcu Mac Leod, aruncându-i o căutătură întunecată.

— Dar ceva tot trebuie. Să facem! Reluă Smudge, căruia spaima de fregata din larg îi dădea cutezanța de a-l înfrunta pe Mac Leod. Dacă l-ai dat pe căpitan cât colo înseamnă că ştii cum s-o scoți la capăt...

Se iscă, în rândurile oamenilor, un murmur de aprobare. Mac Leod îşi propti o mână în şoldul costeliv şi le zvârli o privire de dispreț.

— Bobocilor! le spuse el, tărăgănându-şi vorbele într-un chip batjocoritor, ați pierdut un căpitan. Geaba vă bizuiți pe mine ca să-i iau locul. Nu dau nicio para pe galoane la umăr. Şi, apoi, să vă mai spun ceva. Dacă-s cumva p-aici băieței care au nevoie de un tătic ca să-i învețe ce au de făcut, nu mie trebuie să se adreseze. Treaba asta să vă intre bine-n cap, bobocilor: nu-s tăticu nimănui. Iar despre plan, nici pomeneală.

Se opri, zvârli camarazilor săi o privire sfidătoare şi adăugă:

— Planul? E sarcina noastră, a tuturora, să-l căutăm.

Urmă o tăcere şi apoi Purcell spuse cu politeţe:

— Am o idee.

Toate privirile se îndreptară spre el. Sub umbra unui palmier mărunt, cu puşca pe genunchi, cu ocheanul sub sprâncene, stătea atât de liniştit, încât uitaseră, aproape, de el. Ba chiar îşi dădură seama de prezenţa sa, aproape uluiţi. Şi s-ar fi părut mai firesc ca el să se fi solidarizat cu Mason. Purcell le ghici, în tăcerea cu care-i întâmpinaseră cuvintele, acest gând şi spuse pe un ton rece:

— Bineînţeles că dacă nu vă interesează ideea mea sunt gata să plec de îndată.

— Purcell, spuse Mac Leod, cu gravitate, plimbându-şi privirea asupra celorlalţi camarazi, pentru a-i lua ca martori ai spiritului său îngăduitor, aşa cum i-am spus şi lui Mason, toată lumea are aici dreptul să-şi dea o părere, iar dreptul acesta nu-ţi poate fi luat nici dumitale.

— Bine, iată, atunci, ce cred, spuse Purcell: vântul suflă foarte rece, apele mării s-au umflat, aşa că nu-mi închipui că tocmai acum va ancora fregata în golfuleţ şi că va da drumul unei bărci pe apă.

Oamenii îşi întoarseră în aceeaşi clipă capetele către ocean şi scrutară vijelia talazurilor. Se scurse un minut, după care Johnson clătină din cap şi spuse cu glasu-i dogit:

— Nu e mai afurisită vremea decât în ziua în care am debarcat.

Fu deîndată contrazis, dar cu o oarecare timiditate: Nu cutezau să-şi înfiripe vreo nădejde şi nici măcar s-o exprime de teamă că soarta s-ar putea întoarce împotriva lor.

— Cât priveşte puştile, reluă Purcell, Mac Leod are dreptate. Încercarea de a ne folosi de ele înseamnă sinuciderea.

Iată ce vă propun: dacă cumva vor debarca, numai tahitienii să apară pe creştetul falezei, cu strigăte de bătălie,

aruncând chiar, la nevoie, cu pietre. Trebuie ca oamenii de pe fregată să creadă că nu e vorba decât despre nişte indigeni.

Urmă o tăcere, după care Smudge spuse pe un ton arţăgos:

— Nu văd nicio deosebire faţă de planul lui Mason.

— Eu, şi mai puţin, spuse White, scăpărându-i ochii de tăciune printre crăpăturile pleoapelor întredeschise.

Mac Leod tăcu, morfolindu-şi buza de jos.

— Ba este o deosebire, spuse Purcell. Înainte de a pleca din Londra am primit o instrucţiune din partea Amiralităţii britanice, prin care ni se interzicea să încercăm a pune piciorul pe pământ în Oceania, pretutindeni în locurile în care indigenii şi-ar manifesta o atitudine ostilă.

Se aşternu o tăcere, în răstimpul căreia ochii lui Mac Leod străpunseră chipul lui Purcell.

— Ai văzut cu ochii dumitale această instrucţiune, Purcell? spuse el cu vorba tărăgănată.

— Da, făcu Purcell.

Îşi ţinea aţintiţi asupra lui Mac Leod ochii străvezii, gândind, în vreme ce-i înfrunta privirea: „Să-mi ierte Dumnezeu minciuna asta”.

— Sunt pentru, făcu Baker.

— Şi eu, spuse Jones.

Ceilalţi tăceau. Purcell îi privi. Ochii mici, şterşi ai lui Hunt priveau în gol. Nu pricepuse nicio iotă din toate câte se vorbiseră în faţa sa şi îl privea pe Mac Leod ca şi cum i-ar fi cerut să-i vină într-ajutor. Bătrânul Johnson dând din cap aprobator îi zvârli totuşi priviri furişe lui Mac Leod, iar Purcell înţelese că nu îndrăznea să-şi spună deschis gândul în faţa scoţianului. White şi Smudge şovăiau. Îi erau atât de ostili lui Purcell, încât nu le venea să se hotărască în a-i primi ideea. White şi Smudge aşteptau şi ei ca Mac Leod să

decidă. ″De se va face vreun Parlament, apoi Parlamentul acesta, gândi fulgerător Purcell, va fi dominat de Mac Leod.”

— Drace, vorbi, în cele din urmă, agale, Mac Leod, rău n-ar fi planul dumitale, Purcell, dacă n-ar zace aici, pe nisip, afurisitul ăsta de schelet al Bossom-ului, cu slovele numelui său aşternute pe pupă şi atât de vizibile, încât comandantul o să le desluşească prin ochean, peste douăzeci de minute. Şi când putoarea asta îl va fi văzut, mă copii, atunci fel de fel de gânduri au să-i vie-n minte. Şi cine ştie de n-o să-şi închipuie că negrii din insulă le-or fi făcut de petrecanie băieţilor de pe *Blossom.* Şi atunci de loc nu m-aş mira să-l vedem încăpăţânându-se să ne facă o mică vizită, în ciuda bolovanilor legănaţi în văzduh de către negri, peste capetele oamenilor săi.

— Şi atunci? făcu Smudge.

— Atunci, vorbi Mac Leod, iată ce zic eu să facem: întâi să încercăm ce spune Purcell, şi dacă băieţii de pe fregată nu se lasă, atunci să ne tupilăm în hăţişul de pe lângă munte, cu femeile, cu merinde şi cu arme.

Se opri, trase pe nări aerul răscolit de vânt şi aruncă o ochire în larg. Frigul se înteţise cu-adevărat, sau i se părea numai?

— Dar de ce în hăţişul de lângă munte? întrebă Smudge.

— Păi acolo e şi apă.

— Şi ce dracu o să facem în hăţişul ăla?

— O să-i tragem pe sfoară, spuse Mac Leod, smiorcăind cu dispreţ.

Apoi se făcu, deodată, stacojiu, îşi propti în faţa lui Smudge trupu-i de namilă şi urlă plin de mânie:

— Isuse Cristoase! N-ai priceput nimic! Ce dracu ai în scăfârlie? Vânt? E goală puşcă, hai? Dovleac! Nu te duce capul să-nţelegi că nu ne putem măsura cu putorile astea şi că dacă-ncearcă numai, ne-am curăţat?

— Şi atunci, spuse Smudge, puştile? Ce să facem cu ele?
Mac Leod se destinse şi reluă pe un ton calm şi batjocoritor:
— Îs îndărătnici drăgălaşii noştri compatrioți. Poa să ne hărțuiască, poa' să ne-nfometeze. Ba-s în stare, să aţâțe un focşor în hățiş, ca să ne facă s-o zbughim afară.
— Şi atunci? făcu White.
— Atunci țâşnim afară şi-ncercăm să ne vindem pielea cât mai scump.
Urmă o tăcere. White ridică mâna şi rosti ascuțit, cu vorba-i cântată:
— Pentru!
Cu toții îi urmară pilda, în afară de Hunt. Mâinile ridicate îi ajungeau aproape până la gură, iar el îşi aținteа asupra lor, nelinişţit, privirea ochilor lui de porc.
— Cum, spuse Smudge, dându-i cu cotul în şold, tu nu votezi?
Hunt ridică mâna sus.
— Purcell, spuse Mac Leod, fii te rog bun şi spune-le negrilor să strângă din sat tot ce vor putea găsi ca merinde şi să fie gata cu ele ca să le pună la adăpost, în hățiş.
Purcell le tălmăci acestea tahitienilor, care, impasibili, se grăbiră să facă întocmai.
Din momentul în care Mason le împărțise armele, rămăseseră nemişcați, în ungherul lor, fără a scoate o vorbă.
— Mă-ntreb ce-or fi gândind în sinea lor ticăloşii ăştia, spuse Mac Leod frecându-şi cu degetul arătător nara nasului. Trebuie să avem grijă ca nu cumva să ne trădeze când om fi înfundați în hățiş.
— Nu ne vor trăda, spuse Purcell pe un ton sec.
Se uită din nou prin ochean şi îi trebui un minut până să regăsească fregata. De astă dată nu mai putea fi vorba de nicio eroare. Apa se umflase, iar unele valuri se rostogoleau

de la o asemenea înălțime, încât la răstimpuri ascundeau prova vasului.

— După părerea mea, spuse Purcell, stăpânindu-şi abia tremurul glasului, fregata nu se poate apropia de pământ pe un vânt atât de puternic.

Îi întinse ocheanul şi lui Mac Leod, care începu să înjure pentru că nu şi-l putea potrivi, de la cea dintâi încercare. Se înțepeni locului. Vinele şi muşchii i se bulbucau pe gâtul slăbănog, iar ceafa îi deveni stacojie. Mateloții aveau ochii ațintiți către mare, dar un văl de negură se aşternuse peste insulă, şi din această pricină nu izbuteau să desluşească atât de bine pânzele fregatei încât să fie siguri de direcția către care se îndrepta vasul.

— Se fereşte din calea prăpădului, urlă Mac Leod, priveşte, Purcell! O ia la sănătoasa, ca să scape de prăpăd !

Purcell îi luă din mână ocheanul şi, în vreme ce şi-l potrivea, auzi, în juru-i, gâfâiala oamenilor. Era adevărat, fregata se întorcea din nou cu prova spre est. Îşi strânsese mult pânzele; vigoarea vântului o izbea drept în față, pe babord, făcând-o să se bălăbănească jalnic, pe valuri. Era limpede că de îndată ce va fi pornit să dea. Ocol insulei, va schimba cârma spre sud-est, pentru a-şi micşora supra fața expusă vântului. Clipă cu clipă, marea devenea tot mai" furioasă.

Purcell coborî ocheanul şi răsuflă adânc. Avu senzația că plămânii îi fuseseră înfundați până atunci şi că acum de-abia i se deschideau din nou, la aer.

— Numai de ancorare nu-i arde fregatei ăsteia, spuse el cu veselie în glas. Într-un ceas n-o s-o mai putem vedea.

Cu toții voiau să privească prin ochean ca să se încredințeze că fregata îşi schimbase drumul. Totuşi primejdia era încă destul de aproape. Se temeau să n-o vadă revenind, tot vorbind despre ea. Atunci începură să se minuneze de ochean. Când veni rândul lui Johnson, el

mărturisi cu mândrie că toată viața îl văzuse pe Burt lipindu-şi ochii de drăcovenia aceea şi că niciodată nu i-ar fi trecut prin minte gândul că va apuca şi el ziua în care să-şi vadă propriii ochi lipiți de ea. Adevărat. Era ocheanul lui Burt. Dar acum era al lor. Burt murise, iar Mason nu mai era nimic; se simțeau descătuşați.

Mac Leod, cu o mână pe cureaua puştii, şi cu cealaltă sprijinită de trunchiul unui palmier pitic, stătea cu ochii ațintiți în largul zării. Când Johnson îi înmânăde nou lui Purcell ocheanul, Mac Leod se îndreptă din umeri şi spuse:

— Vă propun ceva: să dăm foc *Blossom-ului.* Şi asta chiar de îndată.

Urmă o tăcere, şi Baker spuse cu aerul unui om uluit:

— La toată lemnăraia asta?

Obiecțiunea nu rămase fără ecou. Oamenii, după ce se uitară la Mac Leod, întoarseră ochii, ocolindu-i privirea. Nu cutezau să i se împotrivească cu vorba, dar, în sinea lor, nu se învoiau cu gândul de-a da foc Blossom-ului. Pentru cei ce aveau fel de fel de lucruri de meşteşugit, numai lemnăria scheletului însemna o adevărată comoară. Se puteau face sute de lucruşoare de folos din tot lemnul şi din tot fierul ce mai rămăsese acolo.

Mac Leod îşi plimbă pe chipurile lor privirea-i disprețuitoare.

— Isuse! spuse el, cu o voce ce zgâria timpanele, nici n-a trecut bine primejdia şi ați şi uitat-o: ăştia-s mateloții! N-au mai multă glavă decât sardelele. Babacului ăstuia de Baker poa' să-i vie-n minte, nu zic ba, să-şi facă o lulea din lemnăria vasului, dar eu nu vreau să-mi văd din pricina lui Baker pielea pe băț. *Blossom-ul* de nimic nu mai e bun decât doar să ne trădeze; nici atâta lucru n-ați priceput încă? Nu-i decât cartea de vizită a insulei noastre: "Aici îs răzvrătiții de pe bordul Blossom-ului. Bun sosit, fregate ale Majestății-Sale!" Şi încă o carte de vizită ce poate fi văzută de la multe

mile depărtare, pe întinsul mării! Şi de se iveşte cumva vreun vas prin partea locului, apoi *Blossom-ul* îl va atrage ca mierea pe muşte. Trebuie să vă intre-n cap! Pe comandanți, scheletele vaselor îi scot din minți, nu alta. Cum zăresc vreo epavă se reped drept asupra ei, chiar dacă-s foarte zoriți; rămăşițele astea-i aţâţă nespus şi încep să-şi dea în fel şi chip cu presupusu. Credeți-mă, mă băieți. Nu există în tot Pacificul nici măcar un singur afurisit de comandant căruia să nu-i vină-n minte să pună piciorul pe pământ şi să-şi vâre nasul în scheletul ăsta.

Purcell privi chipurile oamenilor. Şi de data asta Mac Leod le câştigase încrederea.

— Mac Leod, dacă e cumva vorba despre vot, socotesc că nici Mason nu trebuie să lipsească.

— Ăsta-i dreptul lui, spuse Mac Leod.

Şi adăugă, dând din umeri:

— Da' prinsoare pun, pe un penny, că nici pomeneală să vină. White, du-te de-l caută pe...

Era cât p-aci să spună pe căpitan. Dar spuse:

— Du-te de-l caută pe Mason.

White se supuse. Căpitan nu mai exista, dar omul îşi făcea mai departe treaba de *stewart.* Era trimis cu fel de fel de mesaje de la un capăt la altul al satului. Toată lumea socotea lucrul acesta firesc. Şi White cel dintâi!

— Nu vrea să vină, spuse el gâfâind.

Mac Leod ridică din sprâncene şi făcu cu mâna un gest demonstrativ.

— I-ai spus că e vorba despre *Blossom?* îl întrebă Purcell.

— Da, făcu White, şi o dată mai mult, Purcell îi desluşi în ochi o duşmănie neînțeleasă.

— Lai spus că s-a pus la cale arderea *Blossom-ului?*

— Nu, spuse White.

— Pun la vot propunerea mea, spuse Mac Leod, cu demnitate.

Toate mâinile, în afară de aceea a lui Purcell, se ridicară în sus.

— Cred, spuse Purcell, că dacă i s-ar fi făcut cunoscut lui Mason că despre incendierea Blossom--ului e vorba, ar fi venit negreşit.

— Şi nimic nu s-ar fi schimbat, făcu Smudge. Cu sau fără votul lui şi al dumitale, majoritatea-i tot a noastră.

— Nu despre asta e vorba, spuse Purcell, cu toată răbdarea. În ceea ce mă priveşte nu am nimic împotriva incendierii Blossom-ului: Dar socotesc că ar trebui să i se dea o şansă şi lui Mason. Vă cer să se facă un nou demers, pentru a-l determina pe Mason să vină.

— Pun la vot această propunere, spuse Mac Leod.

Mac Leod, White, Smudge, Hunt – şi cu oarecare zăbavă – Johnson votară contra. Jones, Baker şi Purcell, pentru. Votul acesta îi făcu lui Purcell o impresie penibilă. Era clar ca lumina zilei că în acest ″Parlament” Mac Leod avea, când voia, majoritatea. White şi Smudge votară alături de el, din convingere. Hunt din prostie. Johnson de frică.

— Propunerea lui Purcell, respinsă, spuse Mac Leod.

Îşi luă un răgaz şi continuă:

— Propun să se dea foc, pe loc, Blossom--ului.

Cu toţii votară pentru. Purcell tăcu.

— Purcell? făcu Mac Leod.

— Mă abţin, spuse Purcell.

— Ce înseamnă vorba asta: ″Mă abţin?” întrebă Johnson.

Mac Leod ridică din umeri.

— Asta înseamnă că nu votezi nici pentru, nici contra.

— A! Aşa, vasăzică! Făcu Johnson zgâindu-şi ochii. Spui: ″mă abţin” şi asta vrea să zică cum că n-ai spus nici da, nici nu şi ai dreptul să faci treaba asta? Reluă el, cuprins de îndoială.

— Bineînţeles.

Johnson clătină din cap minunându-se.

— Ei iacă, mai spuse el, n-aş fi crezut una ca asta, ″mă abţin”, repetă el cu un fel de respect, ca şi cum ar fi fost uimit că o simplă vorbă ar putea avea atâta putere.

— Ei, acuma, c-ai aflat-o, vezi-ţi de treabă, spuse Smudge.

Mac Leod îşi drese glasul şi spuse cu solemnitate:

— Propunerea de a se da foc Blossom--ului a întrunit şapte voturi pentru. O abţinere. Unul lipsă. Propunerea a fost adoptată.

— Atunci hai! spuse Smudge, cu vioiciune.

Acum, când treaba fusese hotărâtă, incendierea *Blossom*-ului devenea chiar o acţiune plăcută. Ce mai flăcări au să izbucnească din luntrea asta! Pietrele de prund ar fi fost în stare să se topească! Mateloţii se repeziră spre faleză, iar Purcell îi auzi sărind din stâncă în stâncă şi coborând poteca povârnişului ce ducea spre plajă.

Purcell se întoarse, lăsă marea în urmă, ajunse în sat şi o luă pe *East-Avenue.* Evita, astfel, de a mai străbate o dată *Blossom Square* şi de a înfrunta ploaia de întrebări a femeilor.

Un ceas mai târziu, Purcell se afla, gol până la brâu, în grădina casei sale, pregătindu-se tocmai să taie lemne, când se auzi strigat. Înălţă capul. Era Baker, alb la faţă.

— Veniţi repede! strigă Baker, repede! Haideţi, vă rog! S-o luăm la goană! Poate numai dumneavoastră mai sunteţi în stare să faceţi ceva!...

Glasul lui Baker era atât de înspăimântat, încât Purcell, zorindu-se, îl ajunse din urmă şi începu să fugă, alături de el, prin pădure, spre faleză.

— Ce s-a-ntâmplat? strigă el, alergând într-acolo.

— Se petrece ceva cumplit cu Mason. Negrii îi dăduseră, pesemne, de veste!... Bătrânul era ca scos din minţi. Urla. Plângea aproape! Voia să se zvârle şi el în flăcări ! în cele din urmă a tras în Mac Leod!...

— L-a ucis?

— Nu, oamenii au reuşit să-i smulgă arma, i-au legat mâinile, l-au cățărat pe creştetul falezei şi i-au trimis înapoi pe negri... Hai, don locotenent, repede! Repede!

— Dar ce se-ntâmplă? strigă Purcell, şi pieptul i se închirci de spaimă.

Baker se clătină pe picioare, îşi redobândi cumpătul şi îşi întoarse fața către Purcell:

— Vor să-i pună ştreangul de gât.

Capitolul VI

Purcell văzu toată scena, dintr-o aruncătură de ochi: nodul ştreangului ce spânzura de craca cea mare a unui pandanus, sub copac pe Mason cu picioarele şi mâinile legate, oamenii strânşi roată în juru-i, iar îndărătul grupului, flăcările sfârâitoare şi şerpuirea spiralelor de fum, ce se înălțau de pe plajă.

În vreme ce alerga într-acolo, Purcell văzu că ştreangul nu era legat de cracă, ci doar petrecut pe după ea. Mac Leod, în picioare, la dreapta lui Mason, ținea în mână capătul slobod al funiei. Hunt îşi proptise trupul de namilă în stânga prizonierului, şi mătăhălos cum era, nodul ştreangului se legăna în văzduh, până la înălțimea chipului său.

Purcell îşi curmă goana, de îndată ce-l văzu pe Mason încă în viață. Gâfâia din pricina alergăturii şi îşi apăsa mâna dreaptă pe piept când ajunse în fața grupului. Îl privea pe Mason cu ochii bulbucați de spaimă, dar Mason nu se uita la nimeni. Aştepta aproape în poziție de drepți, cu trăsăturile obrazului încremenite, cu privirea ațintită înainte. Aţâțate în cutezanța lor de neclintirea lui Mason, păsările pădurii, cu puzderia lor de culori, fâlfâiau în juru-i. În clipa în care sosi Purcell, una dintre ele se aşează pe umărul prizonierului, în fața căruia făcu tumbe vesele şi

încurajatoare. Mason nu întoarse capul şi nu făcu nicio mişcare.

— Mac Leod! strigă Purcell, cu o voce sugrumată.

— Nu-ţi fie teamă, Purcell, spuse Mac Leod. N-aş fi luat nicio hotărâre fără votul dumitale şi al lui Baker. Lucrurile se vor petrece după toate regulile. Fiecăruia îi va fi îngăduit să-şi spună cuvântul. Iar Mason va avea tot timpul necesar să se apere.

— Dar nu-mi închipui că te-ai gândit serios...! strigă Purcell.

— Cât se poate de serios, spuse Mac Leod. Ehe, dacă Mason n-ar fi fost împiedicat să apese pe trăgaci, ce ospăţ ar mai face, chiar în clipa ăsta, toate jigăniile mării, cu creierii mei !

— Dar n-a tras!

— Drace! făcu Mac Leod, n-a apucat să tragă. White i-a luat-o înainte!

— Nu e chiar aşa, spuse Jones, deodată. Nu cred că n-a avut vreme. S-au scurs cel puţin două secunde până să sară White.

— În care timp el îşi potrivea arma la ochi, ca să mă ţintească.

Chipul tânăr şi deschis al lui Jones se încruntă din pricina sforţării de a-şi aminti cum se întâmplaseră lucrurile.

— Nu, spuse el, nici asta n-aş putea spune. Aş spune mai curând că stătea ca unul care nu ştie dacă să tragă sau ba.

Jones îl privi pe Mason, ca pentru a căuta un sprijin. Dar Mason nu-şi clinti capul nici măcar cu un milimetru. Cu buzele strânse, cu privirea încremenită, cu o expresie dispreţuitoare, părea că nici nu ia aminte la dezbaterea în legătură cu propria-i soartă. Era foarte limpede că luase hotărârea de a nu scoate o vorbă şi de a-şi ignora

judecătorii. „E curajos, gândi Purcell, enervat. Foarte demn şi foarte stupid.”

— Vezi, spuse Purcell, cu un ton stăruitor, chiar dacă White n-ar fi sărit...

— Asta, făcu Smudge cu violenţă, o spune Jones, iar eu spun tocmai contrariul. Eu spun că voia să tragă.

Purcell tăcu o clipă. ″Smudge vrea moartea lui Mason”, îl străfulgeră un gând. Îl năpădi dezgustul, şi prezenţa lui Smudge îi făcu atâta silă, încât nu mai era în stare nici să-l privească în ochi.

— Purcell, făcu Mac Leod, trebuie să mă-nţelegi. Iar Purcell îşi spuse în sinea sa: ″Asta e, îşi va impune iar părerea”.

— Ascultă, i-o reteză Purcell, nu trebuie să ne începem viaţa pe insulă printr-un asasinat. Ăsta e un asasinat !...

Ar fi vrut să vorbească cu tărie şi îşi auzea, deznădăjduit, glasul scurgându-i-se şters, subţire, şi fără vlagă, de pe buze. Emoţia ce pusese stăpânire pe el îi răpea orice forţă de a o împărtăşi.

— E un asasinat, mai spuse el o dată. Mason a greşit când a vrut să ridice arma împotriva dumitale, dar adevărul este că îşi ieşise din fire. Pe când dumneata, dacă-l spânzuri...

Îşi curmă vorba. Îi privi pe oameni. Cuvintele sale nu produseseră asupra lor niciun efect. Totul se sfârşise. White, Smudge, Mac Leod vor vota pentru. Hunt îşi ţinea aţintită privirea ochilor săi şterşi asupra nodului funiei, iar mutra lui prostească nu spunea nimic, deşi era limpede că avea să voteze cu Mac Leod. Johnson, cu nasul lui mare în pământ, îşi tot freca cu degetul mâinii stângi coşurile purpurii ce-i mistuiau bărbia. Nicio clipă nu-şi îndreptase ochii spre Purcell.

— E un asasinat! strigă Purcell.

Dar era în van. Avea simţământul că vorbeşte pietrelor.

Mac Leod îl privea. Dintre toți mateloții el fusese singurul care îl ascultase cu luare-aminte. Aştepta. Nu se grăbea să ia din nou cuvântul, ca pentru a-şi arăta clar intenția de a oferi părții adverse tot dreptul să spună ce are de spus. Ochii cenuşii îi scăpărau în orbitele fără sprâncene, iar între nasu-i ascuțit şi încovoiat şi bărbia-i ca un galoş, buzele subțiri erau strâns lipite una de cealaltă. Un dram de grăsime nu avea; obrazul său nu era decât piele şi os, iar în cele două găuri înfricoşătoare ce i se căscau sub pomeți se vedeau încleştându-se muşchii fălcilor.

— Purcell, spuse el în cele din urmă cu un aer de demnitate, dumneata spui că nu trebuie să ne-ncepem viața în insulă cu un asasinat. Iar eu spun exact la fel! Şi tocmai pentru că viața noastră pe insulă de-abia începe, trebuie să ne purtăm aspru cu putorile care vor să se joace cu puşca. Altminteri or să se sfâşie unul pe altul. Aşa o să se-ntâmple! La cel dintâi schimb de vorbe între vecini, pac! Pac! Cum i-o plăcea cuiva mai mult pământul altuia decât al său, pac! Pac! Dacă vreunul o vrea să-i sufle altuia muierea, pac! Pac! Carevasăzică, aşa! Îşi va face voia ăl care va trage cel dintâi! Adică anarhie, nu? Măcel adică! Iată ce e, Purcell: nu-ncape vorbă că Mason a vrut să tragă, da' nu-i port pică pentru asta. Luntrişoara l-a făcut să-şi iasă din minți şi omul a văzut negru înaintea ochilor. Da' e nevoie de-o lege, încheie Mac Leod cu tărie, trebuie să dăm o pildă! Şi asta tocmai pentru că suntem la-nceput, Purcell. Taman aici nu-ți dau dreptate! Pentru ăi de-şi înspăimântă tovarăşii cu plumbu, sau care, chiar fără a sufla o vorbuliță, pun doar mâna pe armă ca să țintească, eu zic: ştreangul! Şi asta fără zăbavă, fără să mai pierdem vremea! Altmintrelea ordine nu va mai fi pe pământul insulei. Se vor omorî unul pe altul pân la ăl din urmă!

Purcell îl privea uluit. Omul era de bună-credință, era limpede. Răzvrătitul acesta avea în sânge respectul legii.

Ucigaşul acesta voia să ocrotească viețile concetățenilor săi. Avea mentalitatea unui om de ordine...

Baker spuse deodată:

— Kori n-a fost spânzurat după ce a tras în Mehoro.

— Foarte adevărat ! întări, fără întârziere, Purcell. S-a creat un precedent. Nu e drept să avem două măsuri pentru unul şi acelaşi lucru.

Prea era legalist Mac Leod ca să nu fie clătinat de cuvântul ″precedent”, dar nu fu decât o clipă descumpănit. Îşi redobândi tăria.

— Ăştia erau doi negri, spuse el, cu dispreț. Treaba lor. Se descurcă singuri. Nu ne priveşte pe noi.

După aceste vorbe, urmă o tăcere şi apoi Mac Leod reluă:

— Mason, ai ceva de spus, în apărarea dumitale?

Mason nu răspunse. Mac Leod îl mai întrebă o dată şi aşteptă cu răbdare. Purcell îşi întoarse ochii. Îi lunecau pe spate, între umeri, broboane de năduşeală. Toate, din clipa aceea, erau în mâna soartei. Întâmplarea era cu neputință de oprit, ca o stâncă ce se rostogoleşte la vale. Mac Leod avea să spună: ″Propun ca lui Mason să i se pună ştreangul de gât pentru tentativă de omor”. Jones, Baker şi el însuşi vor vota împotrivă. Ceilalți, pentru. Purcell se sprijini, cu mâna, de trunchiul copacului. Se simțea sleit de puteri şi descumpănit. Ochii îi rătăceau asupra pădurii şi asupra chipurilor omeneşti din jur, ca şi cum abia acum le vedea pentru întâia oară. Soarele-şi arunca, ici-colo petele vesele de lumină, păsărelele strălucitoare şi colorate se roteau în jurul mateloților şi al lui Mason. Una dintre ele se cocoță pe colacul ştreangului. Alte două se aşezară lângă cea dintâi, şi funia prinse a se legăna molcom, în văzduh, deasupra capetelor omeneşti.

— Propun... spuse Mac Leod.

Tocmai în clipa aceea Hunt începu să mârâie. Faptul era atât de neaşteptat, încât Mac Leod îşi curmă vorba, şi toate privirile se ațintiră asupra namilei.

— S-a întâmplat pe *Swallow,* spuse, deodată, Hunt cu ochii lui mici, şterşi, țintă la ştreang. Îmi aduc aminte. Să fie vreo trei ani de-atunci. Poate patru.

Urmă o tăcere şi, cum Hunt nu mai îngăimă nicio vorbă, Smudge întoarse spre el chipu-i de şoarece.

— De ce anume îți aduci aminte?

— De un băiat pe care-l chema Decker, spuse Hunt.

Îşi întrerupse şirul vorbelor, ca surprins de a fi deschis gura, îl privi pe Smudge, îşi strâmbă botul acoperit de fire roşii de păr şi spuse:

— Ce caută porcăria asta aici?

— Care porcărie?

Hunt ridică brațul şi atinse ştreangul. Păsărelele multicolore îşi luară zborul.

— Pentru Mason, spuse Smudge. A vrut să-l împuşte pe Mac Leod. Va fi osândit.

— Osândit? spuse după el Hunt.

Privirea ochilor săi şterşi se umbri şi spuse cu o voce confuză:

— Băiatu-ăsta, pe nume Decker, lovise un ofițer. ! s-a pus în jurul gâtului porcăria asta şi au tras.

Apoi, se lăsă o aşteptare, dar Hunt se cufundase din nou în tăcere. Privirea ochilor lui mici şi şterşi se pierdea în depărtări. Omul părea a rătăci pe alte meleaguri.

Un minut mai târziu, Mac Leod spuse:

— Propun ca Mason să fie osândit la spânzurătoare, pentru încercare de omor.

Atunci bătrânul Johnson înălță capul şi rosti cu putere şi hotărâre:

— Mă abțin.

Îşi pregătise vorba de la bun început şi de-abia se putu stăpâni, arzând de nerăbdare să termine Mac Leod, ca să o poată rosti. Apoi aruncă o privire în jur, îşi strânse ochii, îndreptându-şi cu o nespusă plăcere privirea către negul din vârful nasului. ″Soarta încă nu şi-a spus cuvântul”, gândi Purcell, cu o adâncă nădejde.

— Eşti smintit? urlă Smudge, eu un glas ameninţător. Johnson se îndreptă cuprins de cutezanţa timizilor:

— E dreptul meu, făcu el. Mac Leod a spus aşa.

— Şi dacă e vorba despre drept, spuse Purcell uitându-se cu o privire de gheaţă la Smudge, dumneata nu ai dreptul să-i influenţezi votul, prin intimidare.

— Ţine-ţi gura, Smudge, făcu Mac Leod.

Mac Leod se întoarse, iar ochii săi, lunecând peste capul lui Mason, poposiră pe chipul lui Hunt. Privirea acestuia îl străpungea cu o expresie vădită de iritare, însoţită de mârâieli surde.

Botul lui Hunt era atât de strivit, şi profilul lui atât de lipsit de orice relief, încât părea a fi slujit drept nicovală. Hunt fusese boxer, în vremea tinereţii sale, şi, astfel, ani şi ani de zile, bietu-i cap de brută îndurase pumnii pe care i-i trânteau în plin obraz adversarii săi. Şi poate că aceasta îl făcuse atât de stupid, atât de irascibil, şi dăduse ochilor săi şterşi o expresie de om hărţuit.

— Ce ai de te uiţi aşa la mine? făcu Mac Leod.

Hunt mârâi fără să răspundă şi Mac Leod ridică din umeri.

— Să continuăm, spuse el. Smudge?

— Pentru, făcu Smudge, c-un fel de avânt.

— White?

— Pentru.

— Şi eu, pentru, spuse Mac Leod. Jones?

— Contra.

— Baker?

— Contra.

— Purcell?

— Contra.

— Hunt?

Hunt mârâi, îl străpunse pe Mac Leod cu o înfricoşătoare privire şi spuse rar şi răspicat:

— Zvârle porcăria asta de-aici.

Urmă o tăcere.

— E pentru Mason, spuse Smudge, a fost cât p-aci să-l împuşte pe Mac Leod.

— Zvârle porcăria asta de-aici, spuse Hunt, bălăbănindu-şi capul, ca un urs, de la dreapta la stânga, mi-e silă s-o mai văd în ochi.

Mac Leod şi Smudge se uitară unul la altul. Purcell se îndreptă din umeri; inima îi zvâcnea şi el spuse pe un ton tăios:

— Înainte de a se încerca din nou influenţarea votului, ţin să atrag atenţia asupra faptului că Hunt nu pare a fi pentru spânzurătoare.

Vorbele lui rămaseră fără răspuns. Mateloţii îl ţintuiau cu privirea pe Hunt, aşteptând ca el să se pronunţe. Dar Hunt scotea nişte mârâieli furioase şi nearticulate, ce nu puteau fi luate drept cuvinte. După ce se mai scurse un minut, privi din nou ştreangul, îşi strâmbă gura, ca şi cum era gata să izbucnească în plâns, apoi ochii îşi înălţară, încet-încet, privirea tot urmărind funia, până la craca în jurul căreia se încolăcise, ca după aceea să coboare iar, puţin câte puţin, până la capătul de care o ţinea Mac Leod.

— Hunt, spuse Mac Leod, înfruntându-i cu tărie privirea, trebuie să votezi; spune: eşti pentru, sau contra?

Hunt mârâi, şi deodată, braţul îi zvâcni fulgerător prin faţa lui Mason, înşfăcă mâna lui Mac Leod, deschizând-o cu uşurinţa cu care ar fi desfăcut o mână de copil încleştată pe o jucărie. Capătul slobod al ştreangului scăpă dintre

degetele lui Mac Leod şi prinse a se bălăbăni în văzduh. Hunt apucă ştreangul şi trase. Funia lunecă în jos, la început agale, apoi din ce în ce mai repede, până ce atinse pământul, unde se încolăci în jurul ei însăşi şi rămase nemişcată. Hunt o îmbrânci cu piciorul şi scoase un şir de mârâieli scurte şi triumfătoare ca un câine care tocmai a omorât un şarpe.

Nimeni nu suflă o vorbă. Purcell privea colacul ce zăcea la picioarele sale, mărturie a iscusinţei omeneşti. Era o funie solidă de cânepă, cu pete de gudron la mijloc, spălăcită de soare şi, din loc în loc, scămoşată de atâta frecare. Căzută la pământ, cu nodul colacului pierdut în încolăcirea ei, părea sleită, nevătămătoare, fără rost.

— Propun, spuse Purcell, stăpânindu-şi tremurul convulsiv al glasului, să se considere că Hunt a votat împotrivă.

Palid, cu buzele strânse, Mac Leod îşi freca mâna pe locul dureros. Hunt votând alături de Purcell, iar Johnson abţinându-se, însemna că patru erau contra şi trei pentru: era aşadar învins.

Mac Leod simţea privirile marinarilor aţintite asupră-i. Îşi îndreptă trunchiul şi făcu un lucru uimitor: surise. Buzele: se desfăcură una de alta, iar prin această mişcare obrajii, în loc să i se umfle, i se scofâlciră şi mai tare, iar chipu-i, mai mult ca oricând, dobândi expresia pe care o dă rânjetul unui mort.

Se uită, rând pe rând, la toţi tovarăşii săi cu un aer calm şi batjocoritor.

— Băieţi, spuse el în cele din urmă, cu glasul tărăgănind sacadat cuvintele, nu împărtăşesc părerea că Hunt a votat. Nu, băieţi, nu sunt de părere să punem la socoteală votul lui, de vreme ce n-a vorbit ca tot creştinul căruia Domnul i-a dat o limbă cu care să spună ce gândeşte.

Această vorbire cuvioasă îi ului pe toți, iar uimirea oamenilor îi dărui lui Mac Leod o clipă de răgaz. Nimănui nu-i trecu prin minte să se împotrivească sau să-l întrerupă.

— Dar, cu toate acestea, continuă Mac Leod, trebuie să fim drepți. Dacă nu-l socotim pe Hunt şi dacă Johnson se abține, însemnează că sunt trei voturi contra şi trei pentru. Nu avem o majoritate, pentru. Nu avem o majoritate, contra. Şi atunci vă întreb: ce e de făcut?

Întrebarea o pusese doar de formă, căci, înainte ca măcar cineva să fi avut vreme să răspundă, el continuă:

— Eu am să vă spun, băieți: îmi retrag propunerea.

Şi îşi preumblă privirea pe chipurile marinarilor, pentru a-i lua drept martori ai mărinimiei sale. ″Ce politician înnăscut! Gândi Purcell. E înfrânt şi îşi ia o înfățişare de învingător.”

— Aşadar, mai spuse Mac Leod, nu-i nici albă, nici neagră; se trece cu buretele şi Mason e slobod. Şi atunci, reîncepu el în chip dramatic, ce-o să se întâmple? Într-o bună zi Mason îşi ia de la capăt isprava, şi de astă dată îmi zboară creierii. Sunt pe lume şi d-ăia, reîncepu el, aruncându-i lui Hunt o privire în treacăt, cu hoitul atât de greu încât şi fără de creier se țin pe picioare, doar cu ceea ce trag la cântar. În ce mă priveşte, am nevoie de un creier, stăpân pe ciolanele mele, ca să nu mă bălăbănesc la cea mai uşoară adiere de vânt ca un zmeu în văzduh... Vă cer, băieți, şi asta de îndată, alt vot. Vă cer ca, pe viitor, lepădăturile care îşi amenință tovarăşii sau care scot jungherul, vă cer să-i osândiți la ştreang şi, în douăzeci şi patru de ore, să fie spânzurați.

Urmă o tăcere pe care, cu un aer bănuitor, o curmă Baker.

— Fiind de la sine înțeles că votul acesta nu i se aplică acum lui Mason?

— Bine-nțeles.

— Mă împotrivesc, spuse Purcell. Nimeni nu are dreptul să ia viața semenului său.

— Amin, făcu Smudge.

Ostilitatea lui Smudge față de Purcell era atât de neruşinată, încât cu toții se simțiră stingheriți. Purcell rămase impasibil.

— Pun la vot propunerea pe care v-am făcut-o, spuse Mac Leod.

Johnson se abținu. Hunt nu răspunse. Purcell votă contra. Ceilalți pentru.

— S-a votat, făcu Mac Leod, cu un aer de satisfacție. White, poți să-l dezlegi pe Mason.

White îi dădu ascultare, şi toate privirile se întoarseră către Mason. Când legăturile îi fură smulse, acesta îşi mişcă de câteva ori brațele, de la încheieturi, îşi îndreptă cravata, care în timpul încăierării i se răvăşise, şi, fără a spune un singur cuvânt, sau a zvârli cuiva o privire, se întoarse şi plecă.

Marinarii îl priviră îndepărtându-se.

— Bătrânu are bojoci, nu glumă! făcu Johnson, cu glasul scăzut. Al dracului se mai ținea sub ştreangu-ăsta !

— Da' de unde, făcu Mac Leod suflând pe nas cu dispreț. Nici pomeneală de bojoci. Nimic altceva decât dresură. Lepădăturile astea gradate, şcoala lor afurisită le învață să se țină tari. Li se tot cântă la cap: "Țin-te bine!" Şi chiar de-i beată moartă mă-ta, tu tot tare să te ții! Şi atunci, nu mai încape vorbă) că ăştia pân' şi sub colacul ştreangului tot tari se țin!...

— Da, dar... făcu Johnson.

De când se abținuse, devenise foarte cutezător. Mac Leod nu răspunse. Se întoarse şi privea flăcările ce se înălțau de pe plajă.

— Eu, spuse el plin de avânt, mă duc să văd focul! Foc ca ăsta n-am prea avut prilejul să văd! Şi cu un prilej ca ăsta,

de a pune foc chiar cu mâinile lui unui vas cum e *Blossom-ul,* un biet marinar nu se prea întâlneşte.

Cu toţii începură să râdă. Mac Leod râse şi el de propria-i glumă. Chipu-i tăiat ca o lamă de cuţit căpătă deodată o expresie de bucurie copilărească. Mateloţii se hârjoneau, vorbeau toţi deodată şi se tot înghionteau. Purcell îi văzu dispărând în mijlocul râsetelor şi îmbrâncelilor, pe poteca falezei. Toate cele petrecute le şi uitaseră. Erau cu toţii ca nişte şcolari dornici să zburde în voie după un ceas de învăţătură. „Şi nici măcar răi la suflet nu sunt", îşi spuse Purcell în sinea lui.

Făcu câţiva paşi. Nu-i venea de loc să se întoarcă în sat. Se simţea sleit de puteri. Se aşeză la umbra arborelui pandanus, care fusese cât pe ce să îndure povara trupului lui Mason, şi-şi cuprinse genunchii cu braţele. Era uluit de înlănţuirea necruţătoare a lucrurilor. Pentru că o fregată apăruse la ceasurile opt dimineaţa, la orizont, Mason, câteva ceasuri mai târziu, aştepta, în picioare, legat cobză, sub colacul ştreangului. Şi pentru că Hunt îşi văzuse, cu trei ani mai înainte, spânzurat un camarad, iar acest spectacol nu-i plăcuse, Mason scăpase de la moarte. Îşi datora viaţa acestui neînsemnat hazard: O aducere-aminte care se împotmolise undeva, în sărmanul creier tulbure al lui Hunt.

Purcell desluşi un zgomot uşor în spatele său. Nu apucă să se întoarcă: mâini răcoroase îi acoperiră ochii, şi el simţi un piept de femeie atingându-i spinarea.

— Ivoa, spuse el, apucându-i mâinile. Dar nu i le recunoscu. Erau mai mici. Le desfăcu de pe ochii săi. Se auzi un râs piţigăiat. Era Itia. Îngenuncheată în spatele lui Purcell, şi aplecată pe umărul său, îl ţintuia cu privirea ageră a ochilor ei şăgalnici. Purcell îi surâse, dar îi lăsă mâinile şi se dădu în lături.

— Au! Au! Spuse Itia, agăţându-i-se de umeri, cu o prefăcută spaimă, stai, că o să cad, Adamo!

— Atunci, aşază-te jos, spuse Purcell.

Ea se bosumflă, coborî genele, apoi iar le înălță, dădu din umeri, îşi undui şoldurile, strâmbă din năsucu-i cârn şi, în cele din urmă, îi dădu ascultare. Purcell urmări, înveselit, mimica feței. Printre celelalte tahitiene, care erau mari şi maiestoase, trupul mic, cu rotunjimi delicate al Itiei, îi dăruia un farmec copilăresc.

Purcell zâmbi.

— De unde vii, Itia?

O privea. Ea îşi luă, deodată, un aer important, şi alintările de mai înainte reîncepură. De unde venea, era o taină. Nu ştia dacă-i era îngăduit să i-o împărtăşească... O mică scânteie dănțuia şăgalnic şi fără contenire în ochii-i de tăciune. Ce rotund şi vesel îi era chipul! Trăsăturile feței îi zburdau toate în sus: sprâncenele, ochii, nasul, colțurile buzelor...

— Din sat, răspunse ea, în cele din urmă.

— Din sat? De ce nu spui adevărul, Itia? Stau aici la capătul potecii, de atâta vreme. Te-aş fi văzut trecând.

— Da, aşa e, spuse Itia, bosumflându-se, ca şi cum ar fi fost gata-gata să plângă. Ce necazuri îmi faci, Adamo! Mă iei drept mincinoasă.

Şi izbucni în hohote de râs, ca şi cum faptul de a se fi prefăcut gata s-o podidească lacrimile ar fi fost de un haz nespus.

— Pe poteca asta am şi venit, reluă ea, dar m-am oprit când am dat cu ochii de *peritanii* aflați sub crăcile arborelui. Ştiam foarte bine că *peritanii* voiau ca nimeni să nu se apropie. Şi atunci, tupilându-mă printre trunchiurile copacilor, m-am strecurat până acolo, în hățiş. Iar de acolo, adăugă ea cu o unduire rotundă a brațelor şi răsucindu-şi bustul pe şolduri, ca să şi-l scoată în evidență, am ocolit şi-am ajuns până aici. Am văzut tot ce s-a petrecut, făcu ea cu

un aer de veselie care, cu siguranță, nu avea nicio legătură cu cele întâmplate şi pe care le spionase.

— Şi ce-ai văzut?

— Totul!

— Foarte bine, şi acum, după ce ai văzut absolut totul, întoarce-te în sat. Ai un sac cu noutăți.

Itia se bosumflă, se aşează pe genunchii îndoiți, îşi sprijini umărul de acela al lui Purcell şi, întorcându-şi capul îl privi printre gene.

— Aşa-i că e plăcut?

Surâdea. Nu era cu putință să-i priveşti chipul rotund şi scânteia ce-i dănțuia în ochi fără să nu-ți vie şi ție să surâzi. Purcell o privi cu un fel de înduioşare. Itia era plămădită din naivitate şi şiretenie, dar chiar şiretenia ei era tot naivă.

Se scurseră câteva clipe, iar Itia spuse cu politețe şi cu un glăscior unduios şi plin de drăgălăşenie:

— Sărută-mă, te rog, Adamo.

Vahineele învățaseră, aproape toate, să se sărute ca *peritanii,* pe buze. Dar nu-l socoteau un sărut de dragoste. Se întâmpla uneori să-l practice chiar şi între ele: doar aşa, în joacă, pentru că îl găseau cu haz.

Purcell se aplecă spre ea, şi tocmai când era gata s-o sărute îi zări privirea printre gene. Se ridică în picioare.

— Întoarce-te în sat, Itia.

Se ridică şi ea, la rându-i, cu ochii în pământ, cu expresia unui copil vinovat, şi, cum Purcell se apropie de ea să-i spună o vorbă de mângâiere, Itia se repezi deodată la el şi, fremătând, cu brațele încolăcite în jurul său, i se strânse la piept. Îi simți sânii strivindu-se pe pieptul său şi, cum creştetul Itiei îi ajungea doar până sub bărbie, el îi sorbi mireasma de piper a părului, contopită cu parfumul florilor de hibiscus.

O luă de umeri ca s-o dea la o parte, dar, mai viguroasă decât o credea, Itia îl încleştă, îşi lipi strâns coapsa de coapsa lui Purcell, de parcă ar fi vrut să-i străpungă trupul.

— Lasă-mă, Itia.

— Ah, nu! spuse ea, cu buzele pecetluite pe gâtul său. Ah, nu! Nu! N-am să-ți dau drumul! Te țin zdravăn!

El începu să râdă.

— Asta nu-i o purtare frumoasă, Itia!

— Adevărat, spuse ea cu glasul sugrumat. Nu e de loc frumoasă. Şi o ştie toată lumea.

Purcell râse din nou, apoi, petrecându-şi brațele pe după spatele ei, o înşfăcă de încheieturile mâinilor, ca să i le tragă în lături. Trebui să-şi pună toată puterea ca să le desprindă. Nu le dădu drumul, ci, aducându-le drept în față, o îndepărtă pe Itia la distanța îngăduită de lungimea brațelor sale şi o ținu aşa o clipă. Purcell ştia că, dacă îi va lăsa mâinile libere, ea va încerca din nou să-l îmbrățişeze.

— Nu ai pic de ruşine, Itia?

— O, ba da ! spuse ea.

Şi îşi împinse înainte umărul stâng pe după care îşi ascunse obrazul, în aşa fel încât ochii ei negri, ce abia i se iveau, îl priviră pe Purcell cu o căutătură de veverită obraznică.

"Ar trebui să fiu mai sever, gândi Purcell. Mereu mă dezarmează cu maimuțărelile ei. Haide, nu te mai minți singur, îşi spuse el îndată, în sinea sa. Nu-i vorba numai de maimuțărelile ei." Privi cele două flori de hibiscus din părul ei şi încruntă din sprâncene.

— Ascultă, Itia, şi nu uita ce-ți spun acum: Eu sunt *tane-ul* Ivoei!

— Ei, şi? Ce-i cu asta? Se indignă Itia. Eu nu-s geloasă.

Purcell începu să râdă.

— De ce râzi? făcu Itia, strângând, cu un aer de viclenie şi uimire, din ochi.

— Ei, asta-i acum ! Dar lucrurile stau tocmai pe dos. Numai Ivoa are dreptul să fie sau nu geloasă.

— Chiar aşa crezi? Numai o femeie îndrăgostită este geloasă până şi pe un bărbat care nu-i e *tane.* Vezi, eu nu-s de loc geloasă pe Ivoa, dar nu pot suferi să o văd pe Omaata îmbrăţişându-te şi apăsându-ţi capul pe sânii ei mari.

— Haide, făcu Purcell, gata cu lucrurile astea. Să ştii că mă supăr foarte tare dacă mai faci aşa. Întoarce-te chiar acum în sat.

O ţinea într-una de încheieturile mâinilor. Nu cuteza să-i dea drumul înainte de a-i auzi făgăduiala.

— Foarte bine, spuse Itia, plec dacă vrei să-mi spui.

— Să-ţi spun ce?

— Da, de ce nu vrei să-mi fii *tane.*

Purcell răspunse plictisit:

— Pentru că-i sunt *tane* doar unei singure femei.

— Şi de ce nu la două femei? spuse Itia, rezemându-şi bărbia de umărul lui stâng şi privindu-l dintr-o parte, cu un aer naiv, pe Purcell.

— Pentru că nu e bine aşa.

— Pentru că nu-i bine, făcu Itia, înmărmurită. Şi de ce nu-i bine? Pentru că nu ţi-ar făcea plăcere?

Purcell întoarse ochii. ″Ei, cum de nu, îi trecu prin minte, ca un fulger. Desigur că da. Da, din nefericire, da.”

— În ţara mea, spuse el în cele din urmă, e tabu să ai două femei.

— Ba nu-i de loc aşa. Toţi *peritanii* de pe piroga cea mare au avut câte două femei, în Tahiti. Uneori şi trei, dacă nu chiar patru.

— Nu respectă tabu-ul, răspunse Purcell, cu destulă răbdare.

— Şi tu, tu-l respecţi?

El dădu din cap, încuviinţând.

— De ce? De ce doar tu singur?

El schiță aproape un surâs.

— Pentru că sunt...

Voia să spună „pentru că sunt conştiincios”, dar nu putu tălmăci. Cuvântul „conştiincios” lipsea din graiul tahitian.

— Pentru că eu respect tabu-urile, spuse el după o clipă. Urmă o tăcere, şi Itia izbucni deodată cu un aer victorios:

— E tabu pe marea insulă a țării tale. Dar aici, nu.

Cum de nu-i venise în minte! Pentru tahitieni orice tabu era legat de un anume loc.

Spuse cu glas tare:

— Lucrurile stau cu totul altfel pentru un *peritan:* tabuurile îl însoțesc pretutindeni, oriunde ar pleca...

Tăcu, uimit de a fi găsit o definiție atât de potrivită şi pentru sine însuşi şi pentru compatrioții săi. Şi, după o clipă, continuă:

— Ei, acum iată, ți-am spus. Mi-ai făgăduit, şi acum întoarce-te înapoi, în sat.

— Nu eşti supărat? făcu Itia.

— Nu.

— Adevărat? Nu eşti supărat?

— Nu.

— Atunci, sărută-mă.

Trebuia să se termine odată. Doar nu era să-i țină până-n seară mâinile încleştate. Se aplecă înainte. Bune şi calde erau buzele Itiei, iar sărutul se prelungi, fără să vrea, cu un crâmpei de secundă mai mult.

— Gata, spuse el îndreptându-şi trupul, mi-ai făgăduit. Acum pleacă.

Itia îl tot privea. Uitase să mai facă obişnuitele ei maimuțăreli.

— Bine, Adamo, îngână ea cu blândețe şi ca şi cum, dându-i ascultare, i-ar fi făcut un fel de omagiu. Da, Adamo, da, plec.

li dădu drumul şi o însoţi cu privirea, văzând-o cum se îndepărtează, aşa mică şi subţire, de-a lungul potecii de sub arborii seculari. Zâmbi şi ridică din umeri: o copilă. Dar îşi curmă gândul îndată: ″Nu încerca să te minţi. Nu e de loc o copilă.”

Era mai cu seamă uimit de blândeţea reproşurilor pe care i le făcea propria-i conştiinţă. Făcu o mişcare ca pentru a se dezmetici şi o porni pe drumul ce ducea spre sat. Dar după câţiva paşi îşi încetini mersul. O idee ce-i venise în minte îl izbise într-un chip cu totul deosebit: noţiunea de: păcat părea că slăbeşte, în climatul acestor meleaguri. Gândul acesta îi păru nou, şi mintea lui începu a-l cerceta cu plăcere în fel şi chip. Deodată, ca şi cum ar fi tresărit, îşi ridică capul. Dar era o idee tahitiană ! Căci ce altceva putea să însemne decât că tabu-urile britanice îşi pierdeau din vigoare pe această insulă? Itia spusese şi ea acelaşi lucru, ″în acest chip, gândi el tulburat, voi admite că religia nu e universală... Meleagurile acestea sunt prea ispititoare: teologia mea se corupe.” Se opri tulburat. Dar dacă într-adevăr se corupe din pricina climatului, atunci oare nu Itia este cea care are dreptate?

Gândul că doar diavolul îi întunecase în minte această noţiune îl atinse uşor, dar Purcell îl alungă îndată. A căuta diavolul în toate cele era un năravde papistaş... Dacă lucrurile ar sta aşa, atunci, în viaţa de toate zilele, dracul ar avea mai multă însemnătate decât Dumnezeu. Clătină din cap. Nu, nu, prea ar fi uşor. De îndată ce un lucru e de neînţeles, se invocă prezenţa diavolului, însoţită de o oarecare frică, şi mintea încetează de a mai gândi. O să lămurească el lucrurile. Se va mai gândi la asta. Ştia că, fără a se împăca cu sine însuşi, nu va putea fi fericit.

Auzi zgomot de paşi, de glasuri. Ridică capul. Tahitienii şi femeile îi ieşeau în întâmpinare, pe potecă. Îi încrucişară calea aproape fără a se opri.

— Nu vii, Adamo? se auzi un glas.

Îl văzuseră pe Mason întorcându-se. Totul se isprăvise, aşadar, cu bine, în cele din urmă. Iar acum se duceau şi ei să vadă cum arde *Blossom-ul.* Era o mare sărbătoare. Chipurile lor zâmbitoare se îndreptau lacome către locul dinspre care se înălțau uriaşele vâlvătăi de purpură.

Chiar în coada şirului de oameni era Ivoa, iar alături mergea, sprijinindu-şi capul pe umărul ei şi făcându-i grații, Itia. ″Ia te uită!” gândi Purcell morocănos.

Ivoa se opri.

— Nu vii şi tu, Adamo?

— Nu, eu mă întorc.

Urmă o tăcere, după care Ivoa spuse:

— Mă întorc cu tine, dacă vrei.

Purcell cumpăni în sinea sa greutatea jertfei pe care Ivoa voia s-o facă şi spuse:

— Nu, nu. Du-te să vezi şi tu incendiul.

Ea îl mai întrebă:

— Îți pare rău să vezi cum arde piroga cea mare?

— Da, un pic. Dar tu du-te, Ivoa, du-te să vezi.

Itia îşi petrecu brațul după brațul Ivoei, rezemându-şi capul de umărul ei. Aveau aerul că alcătuiesc împreună o scenă de familie şi că aşteaptă pictorul pentru a le zugrăvi pe pânză. ″E de necrezut, gândi Purcell, supărat şi înveselit în acelaşi timp, a şi început să facă pe «cea de-a doua soție» a mea”...

— La revedere, spuse el.

Purcell depăşi grupul şi, părăsind *Cliff Lane,* o apucă pe *East Avenue.* Totul era cufundat în tăcere. ″Niciun suflet, gândi Purcell, în tot satul, în afară de Mason. Şi în afară de mine: căpitanul şi secundul unui vas pe care flăcările au şi prins să-l mistuie. Când te gândeşti la iscusința şi eforturile cheltuite pentru construirea unui vas... Iar acum, aici, doar

în câteva ceasuri... Desigur, bătrânul se amărăşte de moarte undeva în ungherul lui."

Purcell se îndreptă spre cabana lui Mason. Legăturile dintre ei deveniseră, de când cu incidentele prilejuite de debarcare, mai puţin strânse, şi aceasta era cea dintâi vizită pe care Purcell i-o făcea.

Mason folosise rampa dunetei pentru a-şi împrejmui grădina, iar când Purcell atinse cu mâna portiţa, încercă o senzaţie plăcută, de familiaritate. Degetele sale, pipăind-o din nou, recunoscusem rampa de stejar a punţii din spate. Fusese refăcută înainte de plecarea, atât de zorită, din Londra, încât nu mai fusese vreme nici să fie dată cu lac, nici să fie lustruită. Se mulţumiseră s-o dea doar cu ulei de in, aşa încât lemnul păstrase încă toate asperităţile.

Parcurgând cei câţiva paşi care-l despărţeau de cabană, Purcell fu foarte izbit de dimensiunile reduse ale grădinii. Mason nu folosise nici a zecea parte a terenului ce-i fusese dat.

Bătu încetişor în uşă, apoi, după un minut, mai bătu o dată. Niciun răspuns. Atunci, spuse:

— Eu sunt, Purcell, domnule căpitan.

Se scurseră câteva secunde. Apoi, de după uşă, se auzi glasul lui Mason:

— Eşti singur?

— Da, domnule căpitan.

Tăcerea se aşternu din nou, şi apoi vocea lui Mason spuse:

— Am să-ţi deschid. Dă-te înapoi cu doi paşi.

— Poftim?

— Dă-te înapoi cu doi paşi.

Glasul lui Mason era parcă ameninţător, iar Purcell îi dădu ascultare. Mai aşteptă încă un timp, şi tocmai în clipa în care începuse să creadă că Mason nu va deschide, uşa se

roti molcom în țâțâni, dându-l în vileag pe Mason, proptit în prag, cu puşca sub brațul drept, cu țeava aținti tă înainte.

— Mâinile sus! domnule Purcell.

Purcell se făcu stacojiu la față şi, înfundându-şi mâinile în buzunare, rosti pe un ton tăios:

— Dacă nu mai aveți încredere în mine, întrevederea noastră e de prisos.

Mason îl țintui o clipă cu privirea.

— Te rog să mă ierți, domnule Purcell, spuse el cu mai multă blândețe în glas, dar fără să coboare țeava puştii. Mi-am închipuit că bandiții ăştia s-au răzgândit şi că vor sa se folosească de dumneata, ea să mă facă să deschid uşa...

— Nu permit nimănui, spuse Purcell cu răceală, să se servească de mine. Şi în afară de asta, nu trebuie să vă temeți că s-ar putea răzgândi. Oamenii au hotărât şi niciodată n-au să-şi calce hotărârea.

— Hotărârea lor! făcu Mason, batjocoritor. Intră, te rog, domnule Purcell, şi închide, chiar dumneata, uşa.

Purcell făcu întocmai şi, de îndată ce începu să înainteze. Mason se retrase înăuntrul cabanei, ținând în mână arma îndreptată spre ieşire, până în clipa în care celălalt închise uşa după el. Purcell se afla într-un foarte mic antreu, din care da într-o încăpere învecinată o uşă deopotrivă de joasă.

— Intră, intră, domnule Purcell, spuse Mason zvârlind o privire dezaprobatoare spre îmbrăcămintea sumară a locotenentului.

Mason era îmbrăcat, ca de obicei, cu gulerul strâns, cu cravata bine înnodată, cu pantofii în picioare.

Trecu în spatele lui Purcell. Urmă un zgomot de fiare. Se apucase să-şi zăvorască fortăreața.

Purcell dădu în lături uşița, aruncă o privire înăuntrul încăperii şi rămase, pe prag, uluit. În camera ce i se înfățişa ochilor, Mason reconstituise, până în cele mai mici amănunte, cabina de pe *Blossom.* Toate se aflau la locul lor:

cuşeta cu tăblia ocrotitoare din stejar, cufărul cel mare, masa cu fotoliile ei solide, ferestruicile pătrate, perdelele albe, barometrul, gravurile înrămate înfăţişând *Blossom-ul* în plină construcţie şi, în faţa lui Purcell, un adevărat perete din mahon lăcuit, în care era fixată o uşiţă scundă, cu clanţă de aramă. Pe vas această uşiţă dădea într-un culoar, dar aci ea dădea pesemne într-o a doua încăpere, pe atât de mare, cât era aceasta de mică, pentru că Mason împinsese atât de departe grija reconstituirii fidele, încât dimensiunile camerei respectau întru totul dimensiunile reduse ale cabinei de pe vas.

— Şezi, domnule Purcell, spuse Mason.

Iar Mason luă şi el loc de partea cealaltă a mesei, sprijinindu-şi puşca de marginea cuşetei. Urmă o clipă de stinghereală. Purcell îşi ţinea, în tăcere, privirea aţintită asupra picioarelor mesei, pe care, uluit, le văzu deodată prinse, ca şi pe *Blossom,* în aceleaşi rotiţe de stejar şi care erau, şi aici, solid fixate de parchet, ca şi cum Mason s-ar fi temut ca nu cumva insula, pornind-o din senin la drum, să mişte mobilele din loc.

Amănuntul acesta, care altădată l-ar fi amuzat pe Purcell, îl umplu acum de tristeţe. Îşi dădu seama, într-un crâmpei de secundă, de toată zădărnicia vizitei sale.

Mason nu se uita la Purcell. Ochii săi cenuşii erau aţintiţi pe cadranul barometrului. Simţi privirea lui Purcell fixată asupra sa şi spuse cu un aer de îngrijorare:

— Iată-l cum coboară, domnule Purcell. De azi-dimineaţă coboară într-una. Vine furtuna.

— Domnule căpitan, spuse Purcell, aş vrea, dacă îmi daţi voie, să vă împărtăşesc o părere de-a mea.

— Vorbeşte, domnule Purcell, spuse Mason, cu un aer încruntat şi bănuitor.

"Gata ! gândi Purcell. Se închide în sine. Orice idee a altuia este *a priori* suspectă."

— Domnule căpitan, reîncepu Purcell, există un lucru care depăşeşte puterea noastră, şi a dumneavoastră şi a mea. Există acum pe insulă o stare de fapt.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, făcu Mason.

— Iată ce e, spuse Purcell, stingherit: aş vrea să vă spun că de azi-dimineață, pe toată insula, în afară de mine, nu mai e nimeni care să spună ″domnule căpitan”.

Mason clipi, roşu la față, şi spuse pe un ton tăios:

— Nu-ți mulțumesc pentru asta. Nu-ți faci decât datoria.

— Da, domnule căpitan, spuse Purcell, descurajat.

Blossom-ul nu va mai fi, în curând, decât un morman de cenuşă zăcând într-un ungher al Pacificului, dar mitul ″unicului stăpân de bord, după Dumnezeu”, stăruia încă... Nu mai exista nicio cârmă, dar Mason conducea vasul. Nu mai avea de înfruntat nicio vijelie, dar el cerceta barometrul, încăperea nu mai avea cum să se bălăbănească şi totuşi țintuise picioarele mesei de pardoseală. Nu mai era nicio manevră de comandat, dar mateloții rămâneau mai departe mateloți; cu Mason căpitan şi cu Purcell secund.

— Cred, domnule căpitan, reluă Purcell, că trebuie să ținem seama de faptul că oamenii şi-au făcut un fel de Parlament.

— Parlament! îi răspunse Mason, de sus. Parlament! Repetă el vorba rostită într-un crescendo de dispreț şi violență şi avântându-şi amândouă mâinile înainte. Parlament! Nu cumva vrei să spui, domnule Purcell, că dumneata iei în serios acest Parlament?

— Ba da, sunt nevoit, spuse Purcell. N-a lipsit mult ca să fiți spânzurat printr-o hotărâre a lui.

Mason se făcu roşu la față; toate trăsăturile obrazului începură să-i tremure şi se scurse câtva timp până ce izbuti să-şi aştearnă pe chip o aparentă expresie de calm. Când redeveni liniştit, aținti asupra lui Purcell o privire plină de reproş.

— În această privință, spuse el pe un ton rece, ai fi putut renunța, domnule Purcell, să-mi iei apărarea, în fața acelor bandiți. Din toată inima aş fi primit, te rog să mă crezi, să pier prin ştreang o dată cu *Blossom-ul,* sortit să piară în flăcări.

Purcell se uită țintă la picioarele mesei. Era de necrezut. Totul se desfăşură într-o lume de închipuiri: căpitanul piere o dată cu vasul său. Şi de vreme ce, fiind pe pământ, nu puteau pieri împreună, se mângâia cel puțin cu gândul de a fi spânzurat în ceasul în care vâlvătăile îi vor mântui corabia... ″Iată, aşadar, ce gândea Mason, îşi spuse Purcel], când se ținea aşa bățos sub ştreang.”

— Crezusem că îmi fac, astfel, datoria, domnule căpitan, spuse Purcell cu un ton împăciuitor, ridicându-şi ochii.

— Nu, domnule Purcell, spuse Mason cu tărie, nu ți-ai făcut datoria. Datoria dumitale era să te împotriveşti cu forța, am spus: cu forța – răzvrătiților ăstora, şi nu să tratezi cu ei. Apoi îşi frecă amândouă mâinile de genunchi şi spuse pe un ton mai blând: dar nu-ți reproşez nimic. Eu însumi am avut o clipă de slăbiciune. L-am avut pe instigatorul lor, la un pas de mine, drept în fața puştii, şi n-am tras. Trebuia să trag, continuă el, cu ochii cenuşii, privind în gol, şi izbind cu pumnul în genunchi. Canalia asta o dată culcată la pământ, ceilalți şi-ar fi văzut de treabă...

— Oamenii, spuse Purcell după o clipă de tăcere, s-ar fi gândit, poate, că ei n-au făcut decât să anticipeze hotărârea dumneavoastră. Chiar dumneavoastră ați spus, când eram încă în Tahiti, că, de îndată ce vom fi terminat cu instalarea noastră pe insulă, va trebui să dăm foc *Blossom-ului.*

— Dar nu în acest fel! strigă Mason, pe un ton de indignare, mişcându-şi trupul pe scaun. Nu în acest chip barbar. Există împrejurări, domnule Purcell, în care un căpitan poate socoti de datoria sa să-şi distrugă vasul. Dar când mă gândeam la scufundarea Blossom--ului, crezi

dumneata că mi-aş fi putut închipui acest spectacol de anarhie, cu zbierete şi hohote de râs? Nu, să-ţi spun eu ce voiam: îi vedeam pe oameni aliniaţi pe plajă, în cea mai adâncă reculegere, iar pe mine mă vedeam rostind câteva cuvinte simple, în faţa culorilor pavilionului, poruncind incendierea, şi aşteptând descoperiţi înaintea vasului, în vreme ce el s-ar fi scufundat, ca să mă exprim astfel, în valurile flăcărilor...

Tăcu. Scena pe care o evocase înainte cu câteva clipe îl mişcă până în adâncul sufletului, iar Purcell îi văzu, cu uimire, ochii podidiţi de lacrimi. „Asta-i lumea lui de închipuiri, îşi spuse Purcell în sinea sa. A «uitat» pur şi simplu că l-a ucis pe Burt şi că le-a furat armatorilor vasul."

— De când ai venit aici, a mai coborât cu un grad, spuse, deodată, Mason cu ochii aţintiţi cu înfrigurare spre barometru.

Se ridică şi închise cu luare-aminte cele două ferestruici, ca şi cum s-ar fi temut ca valurile stârnite de vijelie să nu-i târască mobilele în larg. Temperatura pe care Purcell o simţise şi aşa, foarte ridicată, deveni înnăbuşitoare. Dar aşa îmbrăcat cum era Mason, din cap până în picioare, căldura nu părea a-l stingheri. „Ce fericit temperament", gândi Purcell. Simţea pe spinare broboane de năduşeală, furnicături nesuferite, fierbinţi, de-a lungul braţelor.

— Domnule căpitan, spuse Purcell cu un ton hotărât, am venit să vă dau o sugestie.

— Ascult, spuse Mason, cu un aer distant.

Purcell privi, în faţa sa, capul pătrat al acestuia, fruntea îndărătnică, fălcile puternice. Totul părea în acest obraz, solid şi neted, mai de nepătruns decât o stâncă.

— Domnule căpitan, reluă el cu un penibil simţământ de neputinţă şi de înfrângere, iată cum stau lucrurile în linie mare, în acest Parlament alcătuit de ei: sunt două tabere. Într-una se află Mac Leod, White şi Smudge. În cealaltă,

Baker, Jones şi cu mine. Iar între aceste două tabere, doi inşi care şovăie: Hunt şi Johnson. Ar fi cu neputinţă să se poată prevedea măcar o dată, cu certitudine, cu cine vor vota, dar, după toate probabilităţile, ei vor fi alături de Mac Leod. Lucrurile stând aşa, Mac Leod îşi va asigura majoritatea, devenind astfel aproape regele insulei. Făcu o pauză, după care urmă: această stare de fapt mi se înfăţişează ca deosebit de primejdioasă şi vreau să vă sugerez două mijloace pentru a-i pune capăt.

„Abia de mă ascultă, îşi spuse Purcell, în sinea sa. Şi cu toate acestea, existenţa sa pe insulă, a mea, a mateloţilor, precum şi raporturile noastre cu tahitienii, totul, dar absolut totul, depinde de hotărârea pe care o va lua. Trebuie să înţeleagă!" îşi mai spuse el cu întreaga ardoare a unei rugi.

Îşi luă inima-n dinţi, îl privi pe Mason ţintă în ochi şi, cu toată puterea de care era în stare, rosti aceste cuvinte:

— Vă sugerez două lucruri, domnule căpitan. Întâi să luaţi parte şi dumneavoastră atât la aceste adunări, cât şi la votarea hotărârilor, iar în al doilea rând să sprijiniţi, tocmai prin votul pe care-l veţi avea, intrarea tahitienilor în acest sfat.

— Cred că ai înnebunit, domnule Purcell, spuse Mason cu un glas stins.

Rămăsese cu ochii holbaţi la Purcell. Uluirea îi lua aproape graiul, ba chiar puterea de a se indigna.

— Lăsaţi-mă să vă explic! continuă Purcell cu înflăcărare, înainte de orice, e drept ca tahitienii să intre în această adunare, pentru că hotărârile ce se vor lua îi vor privi şi pe ei. Şi apoi, ei au pentru dumneavoastră un mare respect, iar voturile lor, împreună cu al dumneavoastră şi al meu, al lui Baker şi Jones, vă vor asigura o majoritate, cu care să-l neutralizaţi pe Mac Leod...

Trecu o clipă. Mason se îndreptă spre fotoliu şi, sprijinindu-şi mâinile pe rezemătoare, aţintindu-şi asupra lui Purcel! Ochii scăpărători, zise în cele din urmă:

— Domnule Purcell, nu-mi cred urechilor. Dumneata propui ca eu, Richard Hesley Mason, comandantul Blossom-ului,. Să intru în adunarea asta de răzvrătiţi, să iau parte la discuţiile lor şi *să votez!* Am auzit bine? *Să votez...* Şi ca şi cum aceasta n-ar fi de ajuns, mai vrei ca alături de ei, care oricât de bandiţi ar fi, sunt totuşi britanici, mai vrei ca negrii, da, negrii, să ia şi ei parte la discuţii. Asta, domnule Purcell, este cea mai jignitoare propunere...

— Nu văd nimic jignitor în ceea ce-am spus, făcu Purcell pe un ton sec, întrerupându-l. E cât se poate de simplu; una din două: sau vă zăvoriţi aici, înăuntrul cabanei, şi pierdeţi orice control asupra evenimentelor ce urmează, sau luaţi hotărârea de a acţiona, iar singurul mijloc de a trece la acţiune este acela de a vă lua locul în această adunare, în care, graţie tahitienilor, va trebui să-l răsturnaţi pe Mac Leod.

Mason se ridică în picioare, cu obrazul încremenit. Punea capăt întrevederii. Purcell se ridică şi el, la rându-i.

— Există o a treia cale, domnule Purcell, spuse Mason, iar ochii săi, trecând peste capul lui Purcell, se aţintiră sever într-un punct al plafonului – singura compatibilă cu demnitatea mea.

Făcu o pauză şi continuă:

— Calea aceasta este a aşteptării.

— Ce anume aşteptaţi? spuse Purcell pe un ton destul de răstit.

— Să aştept, spuse Mason, cu aerul unei desăvârşite certitudini, clipa în care aceşti oameni, sătui de nebuniile lui Mac Leod, vor veni după mine, aici în cabina mea, cerându-mi să iau comanda.

Era dezarmat. Trăia din clişee. Îi vedea pe oameni bătându-i la uşă, descoperindu-se, scărpinându-se cu un aer încurcat după ceafă şi spunându-i, cu ochii în pământ: ″Domnule căpitan, venim să vă cerem să preluaţi din nou cârma...”

— Ai dumneata o altă soluţie de propus? spuse Mason, cu răceală.

Purcell îl privi. Mason sta în faţa lui, în picioare, masiv, drept, cu pieptul în afară, cu umerii căzuţi, cu capul pătrat înţepenit pe gâtul tăbăcit de marinar: optzeci de kilograme de cutezanţă, de experienţă pe mare, de îndărătnicie şi de prejudecăţi.

— Altă propunere nu am, spuse Purcell.

— Bine, spuse Mason, atunci să-ţi deschid.

Îşi reluă puşca, trase în lături zăvoarele uşii, îi făcu loc, dându-se un pas înapoi, îndreptă ţeava puştii spre ieşire. Şi niciun cuvânt nu mai fu rostit.

Uşa se trânti, iar Purcell auzi zgomot de zăvoare şi de chei răsucite în broască.

Străbătu din cinci paşi grădiniţa împrejmuită şi, aplecându-se, atinse cu mâna zăvorul portiţei. Şi de-abia în clipa aceea înţelese: Mason dăduse grădinii dimensiunile exacte ale dunetei *Blossom-ului.*

Capitolul VII

Femeile fură nevoite să aştepte o săptămână întreagă înainte ca tuturor cabanelor de pe insulă să li se fi pus acoperişurile. Dulgher cum era de meserie, Mac Leod hotărâse să nu lase pe seama nimănui sarcina de a fixa împletiturile crăcilor de palmier în căpriori şi îndeplini această sarcină cu zăbavă şi migală. De altminteri grija pe care o arătase se dovedise a nu fi fost zadarnică, deoarece vântul se întetea, uneori, cu toată violenţa asupra satului,

în ciuda cortinei de arbori ce-l ocroteau, despărțindu-l de mare.

De-abia la 3 decembrie, după ce muncise toată ziua sub dogoarea soarelui, Mac Leod socotise că într-adevăr cabanele erau terminate. Către amiază, britanicii se adunară în centrul satului şi, după o scurtă discuție, hotărâră ca în chiar aceeaşi seară, la ceasurile nouă, să aibă loc o consfătuire pentru a se proceda la împărțirea femeilor. Purcell tălmăci de îndată această veste care stârni în cortul în care erau adăpostite tahitienele un freamăt neaşteptat. Pentru fiecare dintre ele seara aceasta însemna pecetluirea fericită sau nefericită a soartei ei, după trei luni de aşteptare, de visuri şi de fel de fel de intrigi.

Ultima adunare – aceea care hotărâse incendierea vasului *Blossom* şi care-l judecase pe Mason pentru tentativă de omor – se ținuse în mare grabă pe faleză. Dar pentru că de astă dată aveau toată vremea să aleagă, fixară, fără să mai fie nevoie de discuții, punctul în care se afla smochinul drept loc al întrunirii. Uriaşul arbore se afla, la drept vorbind, la o depărtare destul de mare de sat, de vreme ce se înălța pe cel de-al doilea platou, şi trebuia pentru a ajunge până acolo să urci toată coasta râpoasă ce lega întâiul platou de al doilea. Dar alegerea fusese determinată de unele motive sentimentale. Sub smochinul acela se adunaseră mateloții pentru prima oară şi în taină, pentru a hotărî, în unanimitate, să nu se mai adreseze ofițerilor dându-le titlul oficial. Deşi această decizie nu privea, cel puțin în aparență, decât o chestiune de amănunt, ea însemna totuşi momentul exact în care oamenii se simțiseră eliberați de sclavia de pe bord.

În centrul satului, fusese ridicată un fel de gheretă, pentru a pune la adăpost, împotriva intemperiilor, clopotul Blossom-ului, precum şi orologiul monumental ce împodobise altădată careul ofițerilor. Oricine putea afla,

astfel, ora, şi la nevoie, să tragă clopotul pentru a da alarma. Nici nu se sfârşise bine masa de seară, că toate femeile, în afară de Ivoa, se adunară în faţa gheretei, tot privind, din minut în minut, mişcarea bruscă şi sacadată a minutarului de pe cadran. Pentru că niciuna dintre ele nu ştia să citească ceasul, contemplarea aceasta nu prea avea rost, iar Purcell, care de departe zărise grupul printre arbori, veni la faţa locului ca să le spună că veniseră mult prea devreme.

Femeile începură să râdă. Nu era nimic, vor aştepta, le făcea plăcere să aştepte. Făcură roată în jurul lui Purcell, râzând într-una. Ştia cumva Adamo cine dintre *peritani* va fi acela care o va alege pe Horoa? Dar pe Hihota? Pe Tumata? Pe Vaa? Purcell se prefăcu că-şi astupă urechile, iar râsetele se înteţiră. Era înconjurat de ochi mari, negri, de dinţi albi care străluceau în mijlocul feţelor brune. Tot albe erau şi florile de *tiare* pe care le prinseseră în minunatele lor plete ondulate, lungi până la brâu. Purcell le privea cu simpatie. Buzele lor voluptoase, răsfrânte se desfăceau cu candoare pe dinţii lor albi, de canibali, iar râsetele se rostogoleau ca nişte cascade limpezi, melodioase. Vorbeau toate deodată. *E* Adamo *e! E* Adamo! Oare Adamo îşi va alege altă femeie decât Ivoa? ″Nu, nu!” răspundea cu hotărâre Purcell. Un val de laude se stârni. Ce drăguţ, Adamo! Ce credincios! Cel mai bun *tane* de pe insulă! ″Puişorul meu !” făcu Omaata, despicând gloata *vahineelor.* Şi se repezi la el, strângându-l cu atâta putere la piept, încât Purcell dădu un ţipăt. Urmă o cascadă de râsete. ″Vezi să nu-l frângi, Omaata!...” Uriaşa slăbi încleştarea, fără însă a-şi slobozi prizonierul. Privindu-l cu ochii ei mari şi negri, umezi de duioşie, îşi plimba mâna mare, tuciurie, vânjoasă, prin părul blond al lui Purcell. ″Puişorul meu, puişorul meu, puişorul meu...” Purcell nu mai încerca nici măcar să se zbată. Ţinut de giganticul braţ ce-i împovăra umărul, cu chipul înecat în enormii ei sâni

despuiați, înnăbuşit, încurcat, emoționat, auzea cum se zămislesc în pieptul Omaatei ecourile vocii ei tunătoare şi profunde ca o cădere de apă. Deasupra capului lui Purcell, din ochii Ornaatei curgeau valuri de duioşie. Emoția ei cuprinse, încet-încet, sufletul *vahineelor.* Ele îşi conteniră râsul, se strânseră roată în jurul lui, şi, mişcate până în adâncul inimii, îi atingeau uşor spatele cu vârfurile degetelor. Adamo atât de bălai, atât de curat, atât de blând. Fratele nostru Adamo, Adamo, frățiorul nostru, drăguțul nostru frate Adamo. Omaata îi dădu drumul în cele din urmă. ″V-am spus, făcu Purcell, roşu la față, cu părul răvăşit, răsuflând uşurat, nu e niciun zor, mai aveți vreme să vă şi scăldați pe plajă.” Nu, nu, vor aştepta. ″La revedere, Adamo. Frate Adamo, la revedere. La revedere, puişorul meu.” Chiar în acea clipă, arătătorul cel mare al orologiului înaintă puțin cu o zvâcnire scurtă şi hotărâtă şi se opri cu o uşoară mişcare de dare înapoi, ca şi cum singur şi-ar fi înfrânt avântul. Izbucniră râsete şi exclamații. Dar nu, e încă destulă vreme, Adamo a spus doar că mai e încă destul timp. ″Aoue, o să mă pieptăn”, spuse Itia.

La ceasurile opt şi treizeci şi cinci de minute, White se ivi pe *Nordester St.,* străbătu piața şi ajunse în fața gheretei. Femeile tăcură, văzându-l, şi se dădură la o parte, ca să-i facă loc. Mersul uşor al metisului, pielea lui gălbuie, ochii de tăciune ce de-abia se zăreau prin crăpătura pleoapelor întredeschise produceau asupra lor o puternică impresie. Totuşi aveau respect pentru White. Era, totdeauna, atât de politicos! White pătrunse în mijlocul lor, şi după ce, cu o înclinare a capului, le salută, se întoarse, sprijinindu-şi brațu-i întins de stâlpul gheretei. Încruntă sprâncenele, căznindu-se să desluşească, în lumina nelămurită a amurgului, înaintarea minutarului pe cadran. Venise şi el prea devreme şi rămase aşa, neclintit, cinci minute bune. Doar o singură dată se întoarse, iar ochii lui de nepătruns,

rotindu-şi privirea peste chipurile din jurul lui, se opriră o clipă asupra Itiei. Când arătătorul cel mare ajunse la fără douăzeci, White, cu un fel de solemnitate, apucă funia clopotului, căreia îi imprimă timp de câteva secunde o mişcare viguroasă şi ritmică.

Purcell şi Ivoa ieşiră din cabana lor, cu o oarecare întârziere. Dădură întâi cu ochii de lumina vie a celor două torţe, care dănţuiau de-a lungul pe *Banyan Lane,* apoi, apropiindu-se, desluşiră pe fundalul iluminat al pădurii siluetele şirului lung de insulari. Răzbiră până la ei râsete, crâmpeie de cântece, exclamaţii în graiul tahitian. Cum vremea era călduţă, cu toţii, în afară de Mac Leod, erau cu pieptul gol şi, apropiindu-se, Purcell îi desluşi pe britanici după culoarea mai deschisă a trupului. Cele două torţe, una în capătul rândului, cealaltă în urmă, dădeau o lumină destul de slabă, aşa încât doar după tricoul alb Purcell îşi dădu seama că Mac Leod mergea în faţa lui. De îndată ce vederea i se deprinse cu penumbra, băgă de seamă că scoţianul purta pe umăr o funie încolăcită şi ţinea într-o mână doi ţăruşi, iar în cealaltă, atârnând la capătul braţului său lung şi slăbănog, un ciocan tâmplăresc. Alături de Mac Leod, Purcell recunoscu silueta pirpirie a lui Smudge. Ţinea în mână o capelă ofiţerească ce se bălăbănea din pricina mersului lui. Cei doi oameni înaintau, tăcuţi. Când Purcell intră şi el în şir, niciunul dintre ei nu păru a-i lua în seamă prezenţa. O clipă mai târziu, Smudge se întoarse, totuşi, aţintindu-şi cu luare-aminte privirea spre Ivoa.

Cum ajunseră la cel de-al doilea platou, torţa din frunte se desprinse, părăsind convoiul, şi se apropie de ei, ţinută cât mai departe de purtătorul ei, la capătul braţului, pentru a se feri, desigur, de scânteile pe care le arunca sfârâind. Apropierea aceasta avea ceva impresionant, pentru că se vedea, la mare înălţime, deasupra capetelor, torţa, razele de lumină ce o înconjurau, iar dedesubt – braţul lung şi

întunecat ce o purta; apoi, mai jos, o siluetă sumbră, înaintând fără zgomot.

— Purcell? spuse White cu vorba-i cântată.

— Da, spuse Purcell. Şi se opri, făcându-şi mâna streaşină, ca să-şi ocrotească ochii de scânteile flăcării, iar White, culcând orizontal torța, o aplecă spre pământ. Chipul lui ieşi de îndată la iveală din umbră, şi lumina, venind de jos, îi scoase în evidență pometii ieşiți în afară, precum şi linia oblică a sprâncenelor.

— Purcell, spuse White, am să-ți dau o scrisoare din partea lui Mason. Nu va fi printre noi la adunare şi a spus că, dacă va veni vorba despre el, atunci s-o citeşti.

— Mulțumesc, spuse Purcell.

Luă plicul, băgă de seamă că era pecetluit cu ceară şi îl vârî în buzunar.

— Nu trebuia să te întorci din drum, spuse Purcell politicos, mi-o puteai înmâna acolo, sub smochin.

— Mă temeam să nu uit, spuse White.

Torța se înălță, din nou, în aer, şi porni din nou spre capătul din față al convoiului, dar de astă dată mai repede, cu flacăra săltând în sus şi în jos, în întunericul nopții. Pesemne White alerga. ″Cât e de conştiincios. I s-a dat o scrisoare pentru a o înmâna cuiva, şi el o înmânează. I s-a dat o torță ca s-o poarte în fruntea convoiului, luminându-l, şi el o poartă. Ba chiar aleargă, ca să ducă lumina cât mai repede. De-aş şti măcar ce are omul ăsta împotriva mea”, gândi Purcell, cu tristețe. Câteva clipe îl obsedă sentimentul că e nedreptățit.

La capătul ultimei ramuri groase a smochinului, Mac Leod înfipse, prin lovituri de ciocan, cei doi țăruşi, în pământ, la o depărtare de vreo cinci picioare unul de celălalt. După ce termină treaba, scoase din buzunar nişte sfoară cu care legă strâns câte un băț al torței de fiecare capăt de țăruş. Apoi, făcând, în față, cu ambele brațe o mişcare largă, circulară, îi

pofti pe britanici să ia loc în jurul făcliilor. El însuşi se aşează, sprijinindu-şi tihnit spatele de una dintre rădăcinile verticale coborând dintr-o ramură a smochinului.

Urmă o clipă de stinghereală şi de şovăire. Până acum, totdeauna ţinuseră sfat în picioare. De îndată ce se luă hotărârea să se aşeze, fiecare îşi dădu seama că alegerea locului căpăta o importanţă foarte mare. De fapt, toate se petrecură într-un fel lesne de prevăzut: în dreapta lui Mac Leod se aşează Smudge, cu spatele la smochin, iar la stânga sa, White. În faţa lui Mac Leod, şi despărţit de acesta prin beţele torţelor, luă loc Purcell, între Jones şi Baker. La cele două capete ale potcoavei – Hunt şi Johnson. Faptul că această aşezare a oamenilor oglindea întru totul starea de spirit a adunării îi izbi pe toţi, în afară de Hunt. „Iar opoziţia maiestăţii-sale mie mi-e dat s-o întruchipez, îşi spuse, cu o amară ironie, Purcell, în sinea sa. Iată unde s-a ajuns. Iată unde au şi ajuns lucrurile. Din vina acestui nebun de Mason."

Tahitienele se aşezară în spatele lui Purcell, cu râsete ce trădau o stare de iritare, vorbind fără încetare în şoaptă. Cei şase tahitieni rămaseră în picioare, puţin cam în urmă, după Hunt. Se aşteptaseră ca Mac Leod să-i poftească şi pe ei în jurul torţelor, iar când înţeleseră că fuseseră înlăturaţi de la adunare, pe feţele lor neclintite nu se oglindi nici dezamăgire, nici mânie, ci luară o atitudine de aşteptare, în vreme ce, cu ochii aţintiţi asupra *peritanilor,* încercau să ghicească ce avea să urmeze. Mai puţin înzestraţi decât majoritatea tahitienelor pentru a-şi însuşi o limbă străină, niciunul dintre ei nu înţelegea destul de bine englezeşte, ca să poată urmări dezbaterile.

Atitudinea lor distantă şi muţenia englezilor sfârşiră prin a impresiona femeile. Îşi conteniră râsetele. Şi o tăcere încordată, netulburată şi aproape solemnă, pluti deasupra capetelor celor treizeci de făpturi omeneşti, care de acum

înainte aveau să trăiască până la sfârşitul zilelor, laolaltă, între hotarele strimte ale acestei stânci.

Mac Leod, cu spatele proptit de rădăcina smochinului, stătea pe pământ, cu picioarele încrucişate sub el, cu trunchiul drept. Ţinea între mâini, încolăcită, funia cu care nu lipsise mult ca marinarii să-l spânzure pe Mason, Nodul pici nu fusese încă desfăcut. Nu aluneca, pentru că frânghia era cam umedă, iar în apropiere de colac, pata de gudron care, în ziua procesului, îi atrăsese atenţia lui Purcell se întindea acum nu neagră, ci cenuşie şi spălăcită. Lumina celor două torţe cădea din înălţime asupra chipului sfrijit al scoţianului, făcând să-i strălucească fruntea strimtă şi săpându-i două găuri adânci în orbite; nasul încovoiat i-l scotea şi mai mult în evidenţă, dându-i astfel înfăţişarea unei lame de cuţit. În tăcerea ce se aşternuse, toate privirile se întoarseră spre el, Foarte conştient de locul pe care-l ocupa în insulă, tăcea, sigur pe sine şi pe puterea sa de convingere. Cu privirea ochilor săi cenuşii, aţintită drept înainte, cu pieptul lui scheletic, nemişcat şi ţeapăn în tricoul alb, murdar, prelungea cu iscusinţa unui cabotin aşteptarea spectatorilor.

— Ce-ar fi să începem, spuse Purcell, pe un ton sec.

— Un bob zăbavă, făcu Mac Leod ridicându-şi cu un aer de solemnitate dreapta, în văzduh, am o vorbă să vă spun. Domnilor, continuă el îndată, ca şi cum ″mă băieţi” sau ″mateloţi” n-ar fi fost chiar potrivit într-un moment atât de grav. A sosit clipa în care urmează să împărţim între noi indienele[11]. De multă vreme se tot vorbeşte despre asta, dar acum trebuie s-o facem, domnilor, pentru că nu mai merge cu viaţa păcătoasă şi desfrânată pe care o duceam pe bordul Blossom--ului. Şi asta nu pentru că mi-ar fi căşunat ceva

[11] Marinarii britanici spuneau *indiene* tuturor femeilor din Pacific, indiferent de rasa căreia îi aparţineau (n.a.)

împotriva păcatului. Năravurile astea-s bune în floarea tinereții, când poți să navighezi pe orice vreme. Da' acum, când ai tras la mal, ai singur bătătura ta, trebuie să ții rânduială şi-n treaba asta. Ce Dumnezeu! Fiecare trebuie să-şi aibă soața după legiuire! Altmintrelea cum Dumnezeu să mai ştii al cui e pruncu de-a venit pe lume? Şi cui să-i las moştenire casa, dacă nu ştiu care mi-i odrasla!...

Se opri o clipă. "Douăzeci de ani a străbătut mările şi oceanele, îşi zise Purcell în sinea sa, şi a rămas totuşi țăranul din Highlands. Tot ce are sunt doar patru pereți, într-o insulă, ruptă de lume, şi nu se gândeşte decât să-i lase moştenire lui fiu-său..."

Mac Leod reîncepu, cu tărie:

Se va trece, aşadar, la împărțirea femeilor. Şi iată ce vă propun. De se întâmplă cumva ca un ticălos să se împotrivească, pentru că el vrea muierea pe care o vrea şi ăl de alături, atunci votul va hotărî care din ăi doi o va lua, şi se va face cum a ieşit votul! Asta-i legea, şi basta I... Şi de s-o găsi v-un matelot care să zică cum că vântul nu i-a fost prielnic, atunci să afle de la mine, băieți, că legea-i lege. Suntem aici între albi, şi numai adunarea hotărăşte care-i legea. În ceea ce-l priveşte pe Mason, dacă vrea să se dea la fund, în loc să zvârle o punte până la noi, n-are decât s-o facă. Dar legea-i lege, chiar pentru Mason, aşa ofițer cum e! Nu-mi trebuie zâzanie aici. Şi de se iveşte vreun matelot care să tragă jungherul împotriva vunui amărât de pui de bun creştin, apoi să ştie că va da socoteală legii ce s-a votat pe faleză, după procesul lui Mason. Avem aici o funie, asta-i tot ce vă spun. Iat-o, băieți! Aşa cum se vede, cu împletitura oleacă roasă, e totuşi o funie zdravănă de cânepă şi nu există pe insulă vreo matahală de flăcău pe care să nu-l poată ține...

Tăcu, şi, ținând încolăcită funia în mâna stângă, cu cealaltă ridică în văzduh nodul ştreangului, înfățişându-l la

dreapta, în față, ca un popă care ar arăta credincioşilor ca să se închine la ele sfintele moaşte. Apoi surise, obrajii i se scofâlciră de o parte şi de cealaltă a nasului ascuțit, toți muşchii fălcilor i se vădiră cât se poate de limpede sub pielea străvezie, iar buzele, subțiri, se arcuiră într-o cută batjocoritoare.

— Mă băieți, mai spuse el, dacă vunui flăcău i-a venit cheful să-şi zgâiască ochii pentru cea din urmă oară către cer, prin ferestruica asta, n-are decât să-şi scoată custura de la brâu.

Lăsă funia pe genunchi; ochii îi scăpărară în hăurile întunecate ale orbitelor şi, cu buzele încremenite într-un rânjet mut, îşi plimbă privirea peste adunare. Purcell simți cotul lui Baker. Întoarse capul. Baker se aplecă şi-i şopti la ureche: ″Amenințările astea nu-mi prea plac. Parc-ar pune ceva la cale.” Purcell dădu din cap fără a-i răspunde. În spatele lui Hunt, tahitienii vorbeau între ei, repede, pe şoptite, apoi Tetahiti spuse în gura mare către femei: ″Ce a spus *Scheletul?”* Omaata se înălță pe genunchi: ″A spus că au să-şi împartă femeile, iar celui ce se va împotrivi felului în care s-a făcut împărțeala i se va pune ştreangul de gât”. ″O tot țin într-una cu ştreangul ăsta!” făcu Tetahiti cu dispreț. Tahitienii prinseră din nou să murmure, mai tare, dar totuşi nu îndeajuns ca Purcell să înțeleagă ce anume spuneau.

Mac Leod ridică mâna ca pentru a cere să se facă linişte şi aşteptă. Cum stătea aşa, cu brațul înălțat, cu amândoi genunchii încrucişați sub el, cu trunchiul drept, impunător, arăta la lumina torțelor ca un vraci în toiul descântecelor. În spatele lui mai curând se ghicea decât se vedea zidul înalt al smochinului, precum şi stâlpii ce-l susțineau.

— Băieți, reîncepu el, iată cum o să facem. Smudge, care ştie carte, a scris fiecare dintre numele voastre pe câte o bucată de hârtie. Purcell va cerceta dacă nimeni nu a fost

uitat. O dată treaba asta sfârşită, hârtiile vor fi împăturite şi vârâte apoi în chipiul lui Burt; iar cel mai tânăr, adică Jones, le va trage la sorţi. Ăl de i se va striga numele va spune: ″O aleg pe Faina, pe Raha sau pe Hihota... Şi dacă nu se împotriveşte nimeni, a lui va fi. Iar dacă cumva se găseşte vrunul care să spună «mă împotrivesc», atunci se trece la vot, iar fata va fi a ăluia care va avea de partea sa majoritatea...

Purcell îşi înălţă trunchiul şi spuse cu indignare:

— Mă împotrivesc acestui procedeu. Este scandalos, pentru că nu se ţine de loc seama de voia femeii.

Mac Leod suflă pe nas, dispreţuitor.

— Să mă bată Dumnezeu, spuse el aruncându-i doar o privire, dacă m-aş fi aşteptat la o astfel de obiecţie. S-ar putea crede, Purcell, că dumneata habar n-ai cine sunt negresele. Pentru ele, un bărbat sau altul e totuna. Asta s-a văzut, de altfel, destul de bine pe bordul Blossom-ului...

Izbucniră râsete, iar Purcell spuse, pe un ton tăios:

— Învinuirea pe care o aduci tahitienelor pentru felul în care s-au purtat pe *Blossom* poate fi adusă şi unui mare număr dintre respectabilii supuşi ai Majestăţii-Sale. De altminteri, singure, nici nu s-ar fi putut deda la promiscuitatea de care le acuzi.

— Nu e totuna, spuse Mac Leod, cu un aer de superioritate.

— Nu văd de ce, spuse Purcell. Într-adevăr, nu pot înţelege de ce cereţi femeilor să aibă o virtute pe care nici voi n-o cunoaşteţi. Lucrul acesta nu are, de altfel, nicio însemnătate. Nu despre asta-i vorba. Când spui: ″E nevoie de ordine”, sunt de părerea dumitale. Dar nu mai sunt de loc de acord cu dumneata atunci când vrei să nu ţii socoteală de consimţământul femeilor. Asta nu mai este ordine, Mac Leod, asta se numeşte violenţă.

— Spune-i cum vrei, răspunse Mac Leod, cu dispreț, mă lasă rece. Închipuieşte-ți că am şi eu vederile mele în ce priveşte căsătoria, vederi pe care nu cu le-am născocit. Hai să spunem că m-aş fi întors în satul meu, în loc să putrezesc pe meleagurile astea, şi că aş fi găsit acolo vreo *lassie*[12], care să-mi cadă cu tronc la inimă. M-aş fi dus să-l caut pe taică-su şi i-aş fi vorbit astfel: ″Iată, domnule, am agonisit aşa şi pe dincolo, vrei să-mi dai fata?” Iar dacă bătrânul ar fi bătut laba, ar mai fi întrebat-o careva pe drăguța de ea de-i sunt pe plac, au ba? Nici pomeneală, domnule! Nici n-ar fi încăput vorbă să mai facă şi nazuri. La urma urmelor, continuă el cu un surâs batjocoritor, nici eu nu-s făcut altmintrelea decât tot omul, măcar că mi se cam izbesc niţeluş oscioarele între ele cum mă aşez jos. Dar te rog să mă crezi că aş fi ales o fată destul de-ndesată ca să fiu sigur că o să cad pe moale...

Urmară râsete. După ce pieriră, Mac Leod continuă:

— Iată cum s-ar fi petrecut lucrurile, Purcell, în satul meu de baştină, şi nu văd de ce, sub temeiul că-s osândit a-mi duce zilele pe blestemata asta de insulă, bună pentru sălbatici, taman în mijlocul Pacificului, să mă târăsc în genunchi în fața unei blestemate de negrese, şi după alte toate să-i mai şi cât în coarne.

— Nu să-i cauți în coarne. Nu despre asta e vorba, spuse Purcell, iritat de demagogia lui Mac Leod, ci despre consimțământul ei ca să-ți fie nevastă.

Bătrânul Johnson ridică mâna, ca şi cum ar fi cerut voie să vorbească, privi nelinişţit la nasul lui mare şi, cu un glas dogit, spuse:

— Dacă-mi permiteți, don loco...

---

[12] Fată. (În lb. Engleză)

Îi zvârli lui Mac Leod o căutătură de câine prins asupra faptului şi o drese îndată:

— Dacă-mi dai voie, Purcell. Să zicem aşa: ″Aleg pe Horoa”, şi Horoa nu mă vrea. Atunci zic: ″O aleg pe Taiata”, şi Taiata nu mă vrea. Şi atunci zic iară: ″O aleg pe Vaa”, şi Vaa nu mă vrea. Ca să nu mai lungesc vorba, le pomenesc rând pe rând pe toate, şi niciuna nu mă vrea...

Îşi înălţă ochii către Purcell şi spuse cu o mână înspăimântată:

— Carevasăzică: n-am parte de nicio femeie.

— Crede-mă, spuse Purcell, că-i mai cuminte să te lipseşti de femeie decât s-o iei cu sila.

— Nu ştiu, nu ştiu, zău, dacă-i aşa, făcu Johnson, bălăbănindu-şi căpăţâna cu aerul unuia care se îndoieşte, şi scărmănându-şi cu degetele petele purpurii din barbă. Femeile, când sunt rele, sunt rele ca vai de lume, şi pe dinăuntru şi pe dinafară. Dar când îs bune, pilii, maica ta Cristoase! Miere, nu alta!

Se stârniră râsete. Johnson îşi curmă vorba, cu un aer speriat, zvârli o privire fricoasă jur-împrejur şi spuse:

— Asta, aşa, ca să vorbesc.

— Ca să vorbeşti ce? rânji Smudge.

Mac Leod îi vârî cotul în piept.

— Lasă-l să vorbească. Ce-l tot hârâi?

Johnson zvârli scoţianului o privire de recunoştinţă, iar Purcell desluşi fulgerător ţelele jocului lui Smudge şi Mac Leod: cel dintâi îl lua peste picior pe bătrân, iar cel de-al doilea îl ″ocrotea”. Mai din frică, mai din recunoştinţă, Johnson se lega astfel şi mai mult de amândoi.

— Asta, aşa, ca să vorbesc, mai spuse o dată Johnson, încurajat de amestecul lui Mac Leod. Se îndreptă din mijloc cu o sforţare de a părea demn, dar vrednică de milă, şi spuse cu un aer autoritar, ca şi cum fusese deprins să fie ascultat cu tot respectul:

— M-am gândit bine la cele ce spuneai, Purcell. E vorba despre treaba asta cu consimțământul. Ei da, în ce privește consimțământul nu sunt de părerea dumitale. Nu, hotărât nu. Consimțământul nu-i ce crezi dumneata. Io-te, de pildă, doamna Johnson. Consimțise din toată inima și doar nu ne-a mers mai bine din cauza asta.

Mai urmară câteva râsete, și Mac Leod spuse:

— Mai e cineva care să vrea să ia cuvântul?

Se așternu tăcerea, iar Mac Leod se uită la oameni unul câte unul, apoi vorbi:

— Dacă nimeni nu mai are nimic de spus, propun să se treacă la vot. Cine este de părere să li se ceară negreselor consimțământul?

— Întreabă, mai bine, cine nu e de părere să li se ceară consimțământul, spuse Purcell.

Mac Leod îi aruncă o privire lui Purcell, ridică din umerii ascuțiți și spuse:

— Cine nu e de părere să li se ceară femeilor consimțământul?

Mac Leod ridică mâna. Hunt îi urmă îndată pilda. Apoi, în ordine Smudge, White și Johnson.

— Cinci voturi din opt, spuse Mac Leod, cu un ton neutru. Moțiunea Purcell respinsă.

Urmă o tăcere, și Purcell spuse:

— Hunt nu se teme de refuzul Omaatei. De aceea mă și întreb ce l-o fi făcut să voteze alături de dumneata.

— Asta pe el să-l întrebi, spuse Mac Leod, pe un ton uscat.

Purcell îl țintui cu privirea, dar nu mai scoase niciun cuvânt.

— Smudge, spuse Mac Leod, trece-i lui Purcell chipiul.

Smudge se ridică, străbătu distanța dintre cele două torțe și îi întinse lui Purcell chipiul. Îndată după moartea lui Burt marinarii își împărțiseră între ei lucrurile rămase de pe

urma sa, iar Smudge primise chipiul. Îi era mult prea larg ca Smudge să fi putut măcar visa să-l poarte vreodată, dar Smudge îl agățase în peretele cabanei ca pe un trofeu, năpădindu-l cu câte un potop de înjurături de câte ori tirania lui Burt şi propria-i laşitate îi cotropeau aducerile-aminte.

În vreme ce Purcell lua în primire hârtiile din chipiu, aplecându-le pe fiecare în parte, la lumina făcliilor, ca să desluşească numele scrise, împăturindu-le apoi în patru, îşi făcu loc printre oameni o oarecare destindere şi conversațiile reîncepură. Tahitienii, care, până în acea clipă, stătuseră în picioare, în spatele lui Hunt, se aşezară jos, apucându-se să comenteze necontenit, cu glasul scăzut, toate câte le văzuseră cu puțin timp înainte. Omaata se aşează lângă ei, iar Purcell îi auzi întrebând-o despre vot. Hunt, cu ochii lui mici şi şterşi pierduți în gol, fredona doar pentru sine. După ce făcuse, pentru a urmări dezbaterile, mari sforțări ce rămăseseră zadarnice, se simțea uşurat de faptul că nimeni nu vorbea. Cu pumnii enormi, odihnindu-i pe colosalele lui coapse, nu-şi lua o clipă ochii de la Omaata şi aştepta cu nerăbdare s-o vadă aşezându-se alături de el. În spatele lui Purcell, tahitienele începuseră iarăşi să râdă şi să şoptească. Înțeleseseră cât se poate de bine care era scopul votului, şi luau în zeflemea pretenția *peritanilor* de a-şi alege ei *vahineele* în loc ca, aşa cum se petrecuse totdeauna, să-şi aleagă ele bărbații.

În vreme ce controla hârtiile, Purcell pândea cu coada ochiului mişcările taberei vrăjmaşe. Smudge era cufundat într-o conversație fără de sfârşit, dusă în şoaptă, cu Mac Leod, iar acesta, după cât se părea, nu era de acord. White nu lua parte la această discuție. La un moment dat se ridică în picioare şi făcu câțiva paşi pentru a îndrepta o torță care se aplecase într-o parte. Doar o singură dată, Purcell îi surprinse strecurându-şi o privire îngrijorată către locul în

care se aflau femeile. În dreapta sa, bătrânul Johnson îşi freca petele roşietice din barbă cu mişcări nervoase şi sacadate. Deşi votul îi dăduse asigurarea că nu se va reîntoarce singur în cabană, nu se simţea pe deplin liniştit.

Purcell auzi vocea lui Baker, şoptindu-i la ureche: ″L-au dădăcit pe Johnson, iar pe Hunt l-au învăţat lecţia”. Purcell dădu din cap, iar Baker continuă cu glasul tremurător şi în şoaptă: ″Mac Leod îmi va face opoziţii pentru Avapuhi, iar votul va fi de partea sa”.

Purcell întoarse capul şi privi, foarte aproape, obrazul fin şi brun al velşului. Spaima i se cuibărise în ochi. ″O iubeşte, într-adevăr”, îşi spuse Purcell în sinea sa, apoi continuă cu glas tare: ″Voi cerceta hârtiile. Între timp fugi de-i spune Avapouhiei că, dacă te va vedea ridicând mâna dreaptă, s-o pornească în grabă spre mărăciniş, şi să nu se clintească de acolo. Iar în ceea ce te priveşte, dacă votul o dă pe Avapuhi lui Mac Leod, dumneata alege-o atunci pe Horoa.” ″De ce pe Horoa?” făcu Baker nedumerit. ″Am să-ţi explic mai târziu.” Baker avu o clipă de şovăială, apoi păru a înţelege şi se sculă în picioare. Purcell nu întoarse capul, ci, reluând hârtiile în mâna stângă, le despături una câte una, le împături din nou şi le puse la loc în chipiu.

Nici nu apucase bine să-şi isprăvească treaba, şi Baker se şi întoarse, aşezându-se iarăşi alături de el. În faţă, Mac Leod stătea la sfat, vorbind tot în şoaptă, dar în chipul cel mai vehement, cu Smudge. ″Pune-ţi mâna dreaptă pe pământ. Am să vă dau ceva.” Purcell făcu întocmai şi simţi în palmă un obiect rece şi tare. Strânse degetele asupră-i. Era cuţitul lui Baker. ″Păstraţi-l, făcu Baker, mi-e frică să nu-mi pierd busola.” Purcell îşi vârî mâna închisă în fundul buzunarului.

— Ei, făcu Mac Leod, cu glas tare.

Ridică amândouă mâinile în văzduh şi liniştea se aşternu din nou.

— Am cercetat şi numărat nouă hârtii, spuse Purcell. Toate nouă poartă fiecare câte un nume britanic. Dar nu am dat peste nicio hârtie pe care să figureze vreun nume de tahitian. Din acest fapt am tras încheierea că vreți să-i înlăturați pe tahitieni de la această împărțeală.

— Chiar aşa şi este, spuse Mac Leod, cu glasu-i tărăgănat.

— Dar nu e drept, continuă Purcell cu tărie. Îi veți jigni foarte grav pe tahitieni, procedând astfel. Au deopotrivă acelaşi drept de a-şi alege femeile.

Mac Leod îi privi, rând pe rând, pe Smudge, pe White şi pe Johnson, cu tâlc şi cu un aer triumfător, ca şi cum ar fi vrut să-i ia martori că profeția lui se împlineşte. Apoi străpunse cu bărbia ascuțită văzduhul, în direcția lui Purcell, lăsă să-i cadă genele palide peste ochi, şi spuse cu dispreț:

— Asta, asta nu mă miră de loc din partea dumitale, Purcell, de vreme ce eşti, cum s-ar spune, trup şi suflet cu negrii. Să mă bată Dumnezeu dac-am mai pomenit pe lume vreun alb care să-i îndrăgească pe sălbatici aşa cum îi îndrăgeşti dumneata! Mort copt, cu ei totdeauna. Gata oricând să-i lingi sau să te laşi lins de ei! Hai la nenea să te răzgâie, să te pupe, să te drăgălească! Fie bărbat, fie muiere! Mort de patimă, nu alta!

Smudge rânji, iar Johnson surâse, întorcându-şi la iuțeală capul, cu o mutră stingherită, ca şi cum, ținând să-i dăruiască doar lui Mac Leod acest zâmbet, ar fi vrut ca Purcell să nu i-l vadă. ″Spurcăciune murdară!” făcu Baker, printre dinți. Micul Jones atinse uşor cotul lui Purcell şi spuse în şoaptă: ″Să-i ard vreo două?” Jones era mărunt de statură, dar grozav de vânjos. Purcell nu răspunse. Frumosul lui chip blond şi sever părea tăiat în marmură. O clipă mai târziu el îşi țintui privirea într-un punct din văzduh, deasupra capului lui Mac Leod, şi spuse pe un ton liniştit:

— Presupun că ai şi alte argumente.

Baker îi aruncă o privire plină de admirație. Întorcându-i disprețul, Purcell era, în fiecare zi, învingător al lui Mac Leod. Făcea parte dintr-o clasă superioară: niciodată nu se simțea la el nevoia de a răni.

— Drace, făcu Mac Leod, drace, de vreme ce vrei să le afli, Purcell, atunci fie. Am eu şi alte argumente şi încă cu greutate: feri în lături, că le dau drumu'. Se află pe insulă nerozi care n-au băgat de seamă că suntem aici cu toții, britanici şi negri, cincisprezece bărbați şi doar douăsprezece femei... Şi acum să spunem că-i vârâm pe toți în chipiul ăsta. Bine, şi atunci ce se-ntâmplă? Se-ntâmplă că ăi trei de la urmă, scoşi din chipiu, tre-să se lipsească de muiere.

Aruncă jur-împrejur o căutătură batjocoritoare.

— Ăi din urmă s-ar putea să fie negri... da' tot atât de bine s-ar putea să fie şi albi, şi dacă cumva or fi albi, dumneata, Purcell, să nu-ți închipui că nici capu nu mă doare. Prefer ca drăguții dumitale să rămână fără muieri, şi nu Smudge, White sau Jones...

— Nu-mi mai purta mie de grijă, spuse micul Jones, lățindu-şi spatele. Mă descurc eu şi singur.

— Mac Leod, spuse Purcell aplecându-se înainte, adeseori am avut păreri deosebite, dar de astă dată, crede-mă, e grav. Îți dai seama de ceea ce se va întâmpla când tahitienii se vor pomeni sub smochin, doar ei între ei, cu cele trei femei pe care li le veți lăsa?

— Ei, ce-o să se-ntâmple? făcu Mac Leod, trei muieri pentru şase bărbați, nici nu-i chiar aşa rău. După socoteală, însemnează câte o jumătate de muiere la om. Nu-i de loc rău, zău aşa, o muiere la doi inşi. Nici eu nu mă pot lăuda c-am avut totdeauna atât.

— Înțelege, Mac Leod. Pe drept cuvânt se vor gândi că sunt loviți cum nu se...

— Se vor răzgândi, îi reteză vorba Mac Leod. Îți spun că n-am nimic împotriva lor, Purcell. N-o să-mi pierd vremea

căutându-le-n coarne, dar n-am absolut nimic împotriva lor. Dar fiind vorba de ales între ei şi noi, n-am cum să mai stau în cumpănă. Întâi noi, asta-i tot ce spun eu.

— Te contrazici.

— Cum aşa? făcu Mac Leod, tresărind, rănit adânc în logica sa de scoţian...

— Ai ţinut cu tot dinadinsul ca nu cumva, pe insulă, ofiţerii să fie privilegiaţi faţă de mateloţi, iar acum vrei ca britanicii să fie privilegiaţi faţă de tahitieni.

— Nici pomeneală să umblu după aşa ceva, făcu Mac Leod, cu vocea-i tărăgănată, dar vreau numai să-ţi spun că e o socoteală în preferinţele mele. Acela pe care-l am în vedere, înaintea tuturor, fie că-i pe pământ, fie pe apă, fie sub cer senin, fie în plină furtună este omul cu numărul unu: James Finchley Mac Leod, chiar, copilu maică-sii. Apoi mă gândesc la prieteni. Apoi la ceilalţi băieţi de pe *Blossom,* şi la urmă la negri.

— Este un punct de vedere egoist, spuse Purcell, cu indignare, şi crede-mă, va avea urmări grave.

— Grave sau ba, aşa cred eu, spuse Mac Leod, cu amândouă mâinile pe genunchi, cu scăfârlia-i de mort şi mai scofâlcită sub pâlpâirile flăcărilor, cu un rânjet tăcut. Cât priveşte egoismul, ai, desigur, toată dreptatea, Purcell, nu zic ba, recunosc, dar nu mă tem de nimeni. Ca şi domnişorii ăştia, de altminteri, adăugă el, îmbrăţişând cu o mişcare a braţului său stâng întreaga adunare. Nişte egoişti! Nişte egoişti mărunţi, cu toţii, până la unu! Şi voi avea împotriva moţiunii dumitale, Purcell, majoritatea sigură a afurisiţilor ăstora de egoişti.

Se opri o clipă şi apoi spuse, zâmbind într-una:

— Nimeni nu mai are nimic de spus?

Continuă, aproape fără a mai aştepta:

— La vot. Cine e împotrivă?

El însuşi ridică braţul, Hunt îi urmă îndată pilda, apoi Smudge şi, în sfârşit, Johnson. White nu se clinti din loc. Urmă un freamăt de uluire. Fără a coborî braţul, Mac Leod îşi întoarse capul în stânga, străpungându-l pe metis cu privirea. Ochii mici, negri, abia vizibili ai lui White îl înfruntară pe Mac Leod, fără a clipi, apoi întorcându-se domol priviră drept înainte.

— Mă abţin, făcu White, cu glasul blând, cu vorba cântată.

— Te abţii? spuse Mac Leod cu o privire stăpânită, având braţul drept tot ridicat şi zvârlind scântei din ochii lui mici, cenuşii.

— Îţi atrag din nou atenţia, spuse Purcell, cu un ton tăios, că nu ai dreptul să influenţezi membrii adunării, fie vorba de White, Hunt sau Johnson.

— Nu influenţez pe nimeni, izbucni Mac Leod.

Reuşitei era totuşi de partea sa, chiar cu abţinerea lui White. Avea, în sprijinul său, patru voturi. Purcell numai trei. Dar abţinerea lui White îl neliniştea. Nu mai era sigur pe oamenii săi.

Coborî braţul, dar nu încetă să-l scruteze pe White.

— Nu sunt de părerea ta, spuse White, cu glasu-i cântat. Chipul său era linişţit şi destins, braţele – cuminte încrucişate pe piept, iar vocea – de o blândeţe pe care nimic nu i-o putea schimba.

— Dacă e aşa, atunci ar fi trebuit să votezi alături de mine, spuse Purcell.

White nu răspunse. Îşi spusese părerea. Nu mai avea nimic de vorbit.

″Foarte ciudat”, spuse Baker aplecându-se spre Purcell. ″Nu”, răspunse Purcell, în şoaptă, ″nu chiar aşa de ciudat”.

— Patru voturi contra, spuse, după o clipă, Mac Leod. O abţinere. Moţiunea Purcell se respinge.

Era însă vădit că abţinerea lui White îi retezase avântul.

— Purcell, spuse el acru, trece-i lui Jones chipiul. Trebuie să terminăm treaba, dacă nu vrem să ne apuce noaptea.

Jones îngenunche, se lăsă pe călcâie şi puse chipiul pe coapsele-i goale. Era singurul dintre britanici care purta un *pareu* şi, la drept vorbind, dintre ei, era tot singurul al cărui trup, deşi de dimensiuni mai reduse, se putea totuşi asemăna cu acelea ale tahitienilor. Cel mai tânăr de pe bord, după Jimmy, împlinise de-abia şaptesprezece ani, iar pe trunchiul său, subțire, mlădios, atletic, sta înfipt un cap bălai, cu părul tuns foarte scurt. Nasul, plin de pistrui era scurt, cam cârn, iar bărbia-i, încă aproape fără barbă, se termina brusc, retezată, ca şi cum mai era pe cale de a creşte. Ochii lui albaştri ca sticla priveau pe oameni drept în față şi aminteau de ochii micului mus. Dar avea o fire mai bărbătească şi mai dârză decât a lui Jimmy. Foarte conştient de forța muşchilor săi, îşi ținea muşchii pieptului aproape veşnic încordați, fie din cochetărie, fie din grija de a-i face să crească.

— Ei, ce faci? spuse Mac Leod, hotărăşte-te!

Jones ținea, mai departe, cu mâna stângă chipiul pe coapse, iar cu dreapta tot scormonea printre hârtii. Era foarte emoționat, şovăia să înceapă tragerea la sorți. Se temea ca nu cumva cel dintâi britanic căruia îi va scoate numele din chipiu s-o aleagă pe Amureia. Când, după ce se săvârşise răzvrătirea pe bordul Blossom-ului, vasul se oprise în Tahiti, Jones cunoscuse pentru cea dintâia oară dragostea, în îmbrățişarea Amureiei. Ea abia împlinise şaisprezece ani. Nici în Tahiti, nici pe bord nu-i rămăsese credincios, dar setea altor încăierări potolindu-i-se, se reîntoarse la Amureia. Iar din ziua debarcării, puteau fi văzuți necontenit, bătând toate drumurile insulei, copilăroşi, gravi, ținându-se de mână. ″Ei, hai, spuse Purcell încet, ce aştepți?” ″îmi sfredeleşte capul un gând, spuse Jones, un gând afurisit. Mi-e teamă că au să mi-o sufle pe Amureia.”

″Hai, trage odată ! făcu Purcell surâzând, pun prinsoare pe un şiling că o să fie a ta.” Şi, spunând acestea, se scotoci în buzunar, de unde scoase un şiling găurit, pe care-l zvârli pe jos între el şi Jones. Jones privi impresionat şilingul. ″Hai odată!” făcu Baker de partea cealaltă a lui Purcell, sprijinindu-se cu o mână pe pământ ca să-l vadă mai bine pe cumnatul său.

Jones scoase o hârtie, o despături şi, aplecând-o către lumina torței, o citi. Deschise gura, o închise, îşi înghiți saliva şi, regăsindu-şi în cele din urmă graiul, spuse:

— Jones.

Părea atât de naiv uluit că scosese o hârtie cu propriul său nume, încât cu toții, în afară de Hunt, izbucniră în râs.

Jones îşi încordă muşchii pieptului şi-şi lăți umerii ca pentru a arăta că nu suferea râsetele oamenilor. Dar sub această înfățişare bătăioasă se simțea fără nicio putere şi, atât de mişcat, încât nu mai era în stare să spună un cuvânt.

— Ei? spuse Mac Leod, terminăm în seara asta, sau ba? Pentru că numele tău a ieşit ăl dintâi, ai dreptul, puştiule, să alegi între douăsprezece femei. Dar fă-o cât mai repede cu putință ca să vedem şi ce hotărăşte votul.

— Amureia, spuse Jones.

Şi, pe sub sprâncenele încruntate deasupra nasului său de copil, privi înspăimântat către roata oamenilor din jur, ca să vadă dacă nu cumva vreunul dintre ei îi va disputa femeia...

— Nicio împotrivire? făcu Mac Leod, arătând, ca pe un retevei, capătul funiei în văzduh. Îl legănă înspre spate, aşteptă să se scurgă câteva secunde, făcându-l, apoi, să se abată năprasnic la pământ, între picioarele sale.

— S-a hotărât!

— Amureia! făcu Jones, cu glasul sugrumat, întorcându-se pe loc.

Ea se ivi de îndată, pătrunse înăuntrul cercului de lumină şi, îngenunchind surâzătoare lângă el, îl luă de mână. Era ca o trestie, frumoasă, iar pe obrazu-i o anume candoare o înrudea cu *tane-ul* ei. Jones îşi destinse muşchii deodată, cu o răsuflare prelungă aducând a şuier şi suspin deopotrivă. Pieptul i se trase înăuntru, umerii îi căzură înainte şi, aplecându-şi capul pe ei, Jones o privi pe Amureia, fermecat. Era aici, lângă el. Era a lui. Bucuria îl avânta, aproape, în sus. Simţea că aveau, de acum, viaţa înaintea lor şi că ea va fi fără de sfârşit.

— Poate că de-ai lăsa încolo mâna muierii, urlă Smudge cu răutate, ai să fii în stare să tragi mai departe biletele din chipiu.

Jones vârî mâna şi scoase o hârtie.

— Hunt! strigă el cu un glas de trâmbiţă.

Hunt încetă să mai fredoneze, mârâi, îşi înălţă capul, iar ochii lui mici şi şterşi se aţintiră, uimiţi, asupra lui Jones, asupra chipului şi asupra petecului de hârtie din mâna lui Jones. După care îi zvârli lui Mac Leod o prix ire fricoasă, ca pentru a-l chema în ajutor.

— E rândul tău, spuse Mac Leod. Alege-ţi femeia.

— Ce femeie? făcu Hunt.

— Femeia ta, Omaata.

Hunt păru a sta în cumpănă şi apoi spuse:

— Şi de ce s-o aleg?

— Ca să fie a ta.

— Păi a mea e, spuse Hunt, avântându-şi botul înainte şi închizând, pe genunchi, uriaşii săi pumni.

— Bine-nţeles. A ta este. Spune doar: ″Omaata”, şi ea vine de s-aşază colea, lângă tine.

Hunt îl privi bănuitor.

— De ce ai spus ″alege”?

— Pentru că sunt aici unsprezece femei, şi trebuie să alegi una dintre ele.

— N-am nicio treabă cu astea unşpe femei! mârâi Hunt, făcând o mişcare cu mâna, de parcă ar fi vrut să le mături din existența sa. Eu o am pe Omaata.

— Foarte bine, atunci spune: „Pe Omaata o vreau” şi Omaata a ta va fi.

— Păi, ce, acuma nu-i a mea? spuse Hunt, privindu-l pe Mac Leod cu o căutătură amenințătoare.

— Ba da, a ta este. Haide, ascultă-mă. Spune odată aşa: ″Omaata”. Ea vine de se aşază colea, lângă tine, şi gata.

— Şi dă ce tre-să spun ″Omaata”?

— Isuse Cristoase! făcu Mac Leod, ducându-şi amândouă mâinile la cap.

Purcell spuse, pe un ton muşcător:

— Grozav aş vrea să ştiu, Mac Leod, cum de-ai izbutit să-l faci pe Hunt să voteze alături de dumneata? Trebuie să-ți fi dat multă bătaie de cap !

Mac Leod îi zvârli o privire furioasă, dar nu răspunse niciun cuvânt.

— Hai să isprăvim odată, spuse Baker, enervat. Propun ca Purcell să-i spună Omaatei să se aşeze lângă Hunt, după care să socotim încheiată discuția.

Mac Leod dădu din cap încuviințând, iar Purcell îi tălmăci Omaatei cele spuse. Şi îndată, în spatele lui, țâşni din nou umbra uriaşă a Omaatei. Purcell se întoarse şi rămase uluit. Credea că e încă printre tahitieni. Pentru că era aşezat, îi părea şi mai mare decât de obicei şi, văzând-o trecând între el şi Baker, pentru a străbate cercul, fu uluit de coapsele-i enorme. Omaata rămase o clipă nemişcată în fața torței, orbită de lumină, căutându-l din ochi pe Jono. Ea îi întoarse astfel, spatele lui Purcell, încât îl acoperi cu umbra, iar flacăra, conturându-i gigantica siluetă, făcu să dănțuie răsfrângerile luminii pe umerii ei negri, cărora le dărui, în pulsația unei secunde, înfățişarea marmorei lucitoare.

Se aşează lângă Hunt şi, gângurind cu glas de bas, îl înecă într-un potop de vorbe rostite în graiul ei păsăresc. Hunt scoase, la rându-i, şi ci un mârâit mieros. ″Toarce”, făcu Jones, în şoaptă. Purcell surâse, dar chipul fin şi brun al lui Baker rămase încordat. Ochii i se adânciseră în orbite şi o tresărire uşoară făcea să-i zvâcnească buza de jos.

Tăcerea se prelungi. Mac Leod şi Smudge se cufundaseră într-o discuţie în şoaptă, ca şi cum discordia ce păruse a-i fi despărţit, cu câteva clipe înainte, s-ar fi reaprins deodată. Jones îi aşteptă să-şi sfârşească vorba ca să tragă din chipiu a treia hârtie.

Purcell avu un tremur uşor. Era, întocmai ca şi toţi ceilalţi, în afară de Mac Leod, gol până la brâu, iar vântul se stârnise mai viu ca pe mare. Luminile torţelor părură, o clipă, a se şterge: se ivea tocmai pe cer luna tropicelor. Era uriaşă şi atât de strălucitoare, încât părea o aurora. Rariştea pădurii fu străluminată, iar labirintul drumurilor înverzite ce duceau la smochin se iviră în spatele lui Mac Leod, cu umbrele şi luminile lor, prelungindu-se mai departe, în tainice adâncuri prin perspectiva rădăcinilor aeriene ale smochinului. Purcell se întoarse, surise spre Ivoa şi-şi plimbă privirea pe chipurile tovarăşelor ei. Scăldate de o limpezime suavă, cu dinţii şi cu albul ochilor scăpărând în valurile de păcură ale părului, aşteptau liniştite. Purcell fu mişcat de nestinsa forţă iradiată de chipurile lor blânde, aceste trupuri lipsite de orice trufie şi ale căror forme, rotunde ca nişte cupe, vesteau că ele vor zămisli viaţa. *Peritanii* puteau să-şi agite, mult şi bine, puştile în văzduh, să-şi tot avânte funiile în aer, să discute şi să ″aleagă”. Ce zădărnicie nemaipomenită! Insula aceasta, ce-ar fi fost ea, oare, fără de femei? O temniţă. ″Iar noi, se întreba Purcell în sinea sa, ce s-ar mai fi ales de noi, după scurgerea câtorva zeci de ani? Un morman de ciolane prefăcute în pulbere.”

— Adamo, spuse Ivoa cu un glas ce lăsa să se vadă că voia să-l necăjească şi cu o elocventă mişcare a mâinilor, îndreptate spre piept, eşti sigur că ai să mă iei chiar pe mine?

— Da, răspunse Purcell, surâzând. Pe tine. Tot pe tine. Numai pe tine.

— Ai adormit, puştiule? se auzi vorba tărăgănată a lui Mac Leod.

Purcell se întoarse şi îl văzu pe Jones, care, cu aerul unui om prins asupra faptului, îşi smulse propria-i mină din aceea a Amureei, înfundând-o în chipiu.

— Mason! strigă el cu o voce limpede.

Purcell ridică braţul.

— Am o scrisoare din partea sa.

O scoase din buzunar şi o îndreptă spre lumină. Era închisă cu o pecete de ceară, cu iniţialele lui Mason, iar adresa, însemnată cu litere migălite şi apăsate, suna astfel:

Locotenent Adam Briton Purcell
Primul locotenent al *Blossom-ului*
Pe pământ la 130° 4' longitudine vestică şi 25° 2' latitudine sudică.

Purcell rupse pecetea, despături scrisoarea şi citi cu glas tare:

Domnule Purcell, îţi dau dumitale în grijă sarcina de a face astfel încât să-mi fie atribuită o femeie în stare să-mi gătească şi să se ocupe de rufăria mea.

Căpt. Richard Hesley Mason Cdt. Al vasului *Blossom.*

Purcell se tot uita la hârtie. Nu-i venea să-şi creadă ochilor: Mason, după toate câte spusese, mai voia şi femeie!

Purcell îl văzu aievea în cabina Blossom--ului, la plecarea din Tahiti. Stacojiu la față, cu brațele ridicate către cer. Cu ce indignare refuzase să mai ia pe bord încă trei femei! ″Femei, domnule Purcell, avem, şi aşa, prea multe! Nu mă interesează în niciun fel. Dacă mi-ar fi fost gândul doar la propria mea tihnă, n-aş fi luat niciuna cu noi.” Iar acum, cu gândul la propria-i tihnă, cerea şi pentru el una!

În chiar aceeaşi clipă, Mac Leod spuse:

— Nu o nevastă vrea bătrânul, el vrea o gospodină.

Izbucniră râsete, iar mai-marii începură să flecărească în fel şi chip pe seama lui Mason în legătură cu presupusa-i lipsă de vlagă bărbătească. Discuția cu privire la acest lucru li se păru plină de haz şi ea mai dură încă cinci minute bune.

— Sunt bun la inimă, făcu Mac Leod, ridicând mâna pentru a pune capăt glumelor. Chiar dacă bătrânul a vrut să-mi zboare scăfârlia, tot nu înseamnă c-am să-l las să-şi spele singur rufele.

Îşi roti privirea, iar nasu-i ca un tăiş se lungi în jos, către buzele subțiri. ″Mărinimos, nevoie mare, când n-are nimic de pierdut”, făcu Baker, cu glasul scăzut.

— Dacă nimeni n-o alege pe Vaa, continuă Mac Leod, părând a nu fi auzit nimic, propun să i-o dăm lui Mason.

Nimeni nu clinti. Mac Leod abătu la pământ capătul funiei şi îl rugă pe Purcell să tălmăcească ce anume se hotărâse.

Vaa se ridică masivă, cum era, şi lipsită de frumusețe, înainta către interiorul roatei şi se propti pe picioarele-i zdravene de țărancă. Degetele tălpilor largi, bine întinse pe sol, se zgârceau ca să se încleşteze cât mai puternic de pământ. Îşi duse amândouă mâinile la spate şi spuse pe un ton politicos că faptul de a avea ca *tane* căpetenia marii pirogi era pentru ea o onoare. Tahitienele începură să râdă, iar Itia îi strigă: ″E, Vaa, *e!* E rece ca un sloi de gheață *tane-ul* tău! „ Un surâs despică buzele chipului ei mare de

țărancă, şi Vaa spuse: îl″ voi încălzi”. Şi plecă îndată, pornind-o înspre sat, ca să facă precum – spusese.

Jones mai despături un bilet şi strigă cu o voce puternică:

— Johnson!

Johnson tresări, lăsă ochii în pământ, şi, privind negul de la capătul nasului său mare, îşi tot scărmâna cu dosul palmei drepte firele rare din barbă. Apoi îşi desfăcu picioarele şi, proptindu-se pe un genunchi, se ridică cu o vigoare la care nimeni nu s-ar fi aşteptat din partea unui om atât de bătrân, sprijinindu-se când pe un picior, când pe celălalt, zvârlind în jur priviri furişe şi scărpinându-şi, într-una, barba. În ciuda trupului slăbănog, pântecele îi ieşea înainte, urcând rotund şi tare până la stomac, părând că vrea să ajungă din urmă pieptul scobit şi încovoiat sub povara atâtor ani de trudă. Această boltire a pieptului îl silea pe Johnson să-şi întindă gâtul înainte, în străduania de a se ține drept. Dar brațele sale renunțaseră de multă vreme la orice încercare de a mai urma în jos pe linia prelungită a umerilor. Spânzurau în față, atât de sfrijite, încât aduceau a împletitură de otgon, presărate pe partea lăuntrică de mărunte pete negre şi brăzdate de vine enorme, bulbucate şi vineții.

Johnson zvârlea priviri neîncrezătoare şi fricoase în jur, ca şi cum s-ar fi întrebat dacă liniştea ce întâmpinase rostirea numelui său nu ascundea cumva cine ştie ce capcană, în ceea ce-l privea, el îşi făcuse de mult alegerea, dar şovăia să şi-o dea în vileag, nefiind sigur că nu se va ivi nicio împotrivire, şi temându-se ca, în ciuda hotărârii rostite adineaori, femeia cu pricina să nu-l vrea. Ochii lui, cu aceeaşi căutătură furişă, lunecară de la Mac Leod la Purcell, ca şi cum ar fi căutat, rând pe rinei, cinci la unul, când la celălalt un sprijin, şi din partea majorității şi din aceea a minorității şi, tiviți cu roşu cum erau, clipind sub pleoapele lor zbârcite, pentru a ascunde ținta către care priveau,

strecurându-se în ungherul femeilor, încremeniră asupra lor cu o ciudată expresie de spaimă şi poftă. Avea aerul unui ştrengar, care strângând în palmă un bănuţ de furtişag priveşte prin geamul vreunei plăcintării prăjitura jinduită, nehotărându-se nici să şi-o cumpere, nici să se lase păgubaş.

— Ei, ce se aude? se răsti Mac Leod.

Johnson întoarse către el privirea fricoasă, încetă să se mai scarpine şi, fără a privi pe nimeni, spuse cu o voce piţigăiată:

— Taiata.

Alegerea lui era modestă: Taiata era şi cea mai puţin tânără şi cea mai puţin frumoasă dintre tahitiene.

— E cineva împotrivă? făcu Mac Leod, ridicând în sus, pe după ceafă, capătul funiei.

Şi, aproape fără să mai aştepte, îl abătu la pământ. Johnson înălţă capul şi cu un glas tremurând de ispită strigă:

— Taiata!...

Şoapte se iscară în rândul tahitienelor, dar niciuna dintre ele nu se clinti din loc, niciuna nu răspunse. Buzele lui Johnson prinseră să freamăte. Îşi întinse braţele înainte şi, prinzându-şi între degetul mare şi arătătorul stâng degetul mare al mâinii drepte, începu să şi-l frece cu o mişcare molcomă şi în neştire. "Are să plângă", îşi spuse Purcell, în sinea sa.

— Taiata! repetă Mac Leod cu o voce puternică.

Tăcerea se aşternu printre tahitiene, apoi murmurele se stârniră din nou. Taiata se ridică, se îndreptă agale către roata de oameni, bondoacă, îndesată, legănându-se în mers pe picioarele-i un pic arcuite. Pleoapele umflate îi ascundeau ochii, iar chipu-i luminat deodată de văpăile torţelor se înfăţişă abătut, posac. Johnson scoase un mic râs piţigăiat, îi ieşi în întâmpinare şi, luând-o de mână, se

răsuci în loc, într-un fel de pas de dans mărunt atât de ridicol şi aşa de vrednic de milă, încât nimănui nu-i veni a râde. Johnson se aşează, dar Taiata, de îndată ce luă loc lângă el, îşi smulse cu un gest brutal mâna dintr-a sa şi-l ţintui cu o privire de gheaţă pornită din ochişorii ei negri ce păreau înfundaţi în pleoapele bulbucate. ″Bietul Johnson”, spuse Purcell cu glas scăzut. Dar nimeni nu răspunse. Jones se uita ţintă la Amureia, iar Baker privea drept înainte, palid, cu dinţii strânşi.

— Jones! spuse Mac Leod, pe un ton aspru.

El însuşi părea nervos şi încordat. Jones dădu drumul mâinilor Amureiei, luă chipiul şi scoase din el un bilet.

— White, strigă el atât de puternic, ca şi cum White s-ar fi aflat tocmai la celălalt capăt al luminişului.

White nu se clinti din loc, chipul îi rămase impasibil. Nu se grăbi să răspundă. Stând cu picioarele strânse sub el, cu amândouă palmele întinse cuminţi pe genunchi, doar arătătorul şi mijlociul mâinii drepte i se mai mişcau într-o răpăială de tobă, pe stofa pantalonilor. Celelalte degete, ca nişte cârnăciori, scurte, pătrate la capete, şi le ridicase cu o sprinteneală de parcă vestea apropiata lor lunecare pe clape. Se scurseră, astfel, câteva secunde.

— Itia, rosti White, cu blândeţe în glas.

Se iscă, în rândurile femeilor, un freamăt subit, iar valurile murmurelor sporiră mai nestăvilite decât înainte. Purcell se întoarse. Itia sta îngenuncheată. Cu ochii în pământ, cu buzele strânse, clătină din cap a neîncuviinţare. Itihota, stând către dreapta, îi pusese braţul pe umăr. De partea cealaltă se aflau Raha şi Turnata. Itihota spuse: ″Hai, ia-l. Nu-i de loc om rău. N-are să te bată.” ″Nu! Nu !” spuse Itia.

— Itia! strigă Mac Leod cu o voce puternică.

Itia se ridică în picioare, înaintă către roata de oameni şi se propti drept în faţa lui Mac Leod, între Amureia şi Johnson. Ochii îi scăpărau.

— Ascultă, schelete *peritan,* spuse ea aţintind o privire plină de mânie asupra scoţianului, ar trebui să-ţi fie ruşine că te porţi în halul ăsta. Ce rost are să alegi o femeie care nu te vrea?

Vorbea ca şi cum nu White, ci chiar Mac Leod ar fi fost acela care o alesese. Continuă:

— Doar ştii ce se întâmplă când iei o femeie care nu te vrea: te înşală cu altul.

Se auziră, printre femei, râsete înnăbuşite, iar tahitienii le răspunseră cu râsete îndoite. Lăudat fie numele lui *Eatua!* Urâtele purtări ale Itiei aveau şi ceva bun în ele!

'Mac Leod se interesă:

— Ce spune?

— Te întreabă, spuse Purcell, pe un ton neutru, dacă doreşti ca femeia dumitale să te înşele.

Şi mai adăugă:

— De fapt nu e decât un fel de a vorbi. Nu dumneata eşti în discuţie.

Ochii lui Mac Leod scăpărară de furie, dar se stăpâni.

— Spune-i să-şi ţină gura, făcu el cu un glas calm, şi să se aşeze lângă White.

Purcell tălmăci aceste vorbe.

— Nu-l urăsc pe omul cel galben, spuse Itia cu un efort de curtenie. Nu are mâna plină de sânge îngheţat[13], aşa cum o are *Scheletul.* Omul cel galben e politicos. Totdeauna blând, ca umbra...

Îşi arcui trupul mic şi tare şi spuse cu vigoare:

— Dar nu-mi place ca *tane. Tane,* pe Mehani îl vreau.

---

[13] Nu este egoist. (Nota autorului.)

Mehani se sculă în picioare. Fusese ales. Ridicându-se, dădu a înțelege că se învoia. Mehani le iubea, fără nicio precădere, pe toate femeile. Dar pentru Itia avea prietenie.

Privirea lui Mac Leod alunecă de la Itia la Mehani. Nu era nevoie să i se tălmăcească spusele Itiei. Îşi încleştă fălcile, zvâcni înainte capătul funiei şi spuse plin de mânie:

— Spune-i că dacă nu se duce să se aşeze lângă White, am s-o pedepsesc.

— Nu voi tălmăci această amenințare, spuse Purcell. E foarte primejdios. Mehani o şi socoteşte pe Itia drept femeia lui. Dacă te atingi cumva de ea, te ucide.

— Avem însă o lege, spuse Mac Leod. Îi vom pune ştreangul de gât.

— Numai să poți, spuse Purcell, țintindu-l drept în ochi..

Mac Leod îşi avântă în sus bărbia-i ascuțită şi îşi ascunse ochii. De va fi vreo bătălie, atunci Purcell, Jones, Baker, cei şase tahitieni vor fi cu toții împotriva sa. Poate chiar şi femeile. Simți o amarnică părere de rău că nu-şi luase puşca.

— White, ridică-te şi du-te de-ți ia femeia. Era o înfrângere deghizată: zvârlea întreaga sarcină pe umerii lui White.

White nu încercă s-o apuce pe Itia, pe neaşteptate. Se sculă cu un calm plin de demnitate şi se îndreptă agale spre ea. Dintr-o singură zvâcnire Itia îi fugi din cale, se răsuci pe călcâie şi cu o nespusă sprinteneală alergă departe, în luminişul pădurii, cu părul vâlvoi, fluturând în urmă. O zbughi drept către apus, spre locul hățişului.

— Stai, Mehani, urlă Purcell!

Mehani se opri locului, din plin avânt, proptit pe un picior, cu trunchiu-i atletic înfățişat din profil, cu capul ridicat, cu nările zvâcnind, ca un ogar oprit în plină goană.

— Dacă fugi după ea ca s-o ajungi, spuse Purcell în graiul tahitian,. Atunci ăştia te vor hăitui cu puştile din urmă. Rămâi acum aici şi întoarce-te îndată cu noi, în sat.

Şi adăugă:

— Noaptea e lungă...

Mehani se aşeză jos, cu ochii ţintă la Purcell. White nu se clintea din loc. O privea pe Itia pierind sub văpaia lunii. Ar fi însemnat să se înjosească fugind după ea. Când se făcu nevăzută în fundul pădurii, el străbătu din nou şi fără grabă roata adunării şi se aşeză pe locul său. Din clipa în care rostise numele „Itia" nu mai scosese nici un singur cuvânt.

— O să dăm noi de ea. N-are încotro, spuse Mac Leod, trebuie să mănânce şi ea şi să bea.

Urmă o tăcere. Ochii lui Purcell se mişcaseră sub pleoapele strânse. Spuse, pe un ton neutru:

— Propun ca White să-şi aleagă o altă femeie. Pe Itihota, de pildă. Itihota se va învoi din toată inima.

White deschise gura, dar nu apucă să spună ceva, căci Mac Leod i-o luă înainte.

— Da, domnule, spuse el cu un ton plin de venin, cu siguranţă, domnule. Din toată inima, domnule, Itihota este pentru White tocmai ce este Itia pentru Mehani. Iscusit, n-am ce spune, Purcell, dar trăsneascămă Domnul dacă voi lăsa să se petreacă una ca asta. Poate că ai uitat că mai există şi o adunare p-aici. Şi că nu vreun negru are să ne facă nouă legea, chiar dacă el ţi-o fi frate de cruce. Cât despre Itia, fii pe pace, Purcell, dăm noi de ea.

Purcell spuse cu răceală:

— Cinci kilometri hăţiş de jur-împrejurul insulei. Un munte, unde se află un izvor. Şaptesprezece oameni care-i ţin partea.

— Dăm noi de ea, spuse Mac Leod, şi-i făcu semn lui Jones să-şi vadă de treabă mai departe.

Jones vârî mâna în fundul chipiului.

— Baker, spuse el, aproape în şoaptă, şi îşi privi cu un aer de vinovăţie cumnatul.

Din clipa în care Amureia se aşezase în preajmă-i, nu se gândise nici măcar în treacăt la Baker şi la îngrijorarea sa.

Baker îşi înălţă chipu-i brun şi spuse pe un ton limpede:

— Avapuhi.

Se aşternu tăcerea. Privirile toate porniră înmănuncheate către Mac Leod. Scoţianul pândise această clipă. Sosise fără a-l surprinde. Se scurseră două-trei secunde. Capătul funiei odihnea, la pământ, între picioarele sale, în vreme ce el, cu ochii aţintiţi în jos, cu capu-i de mort, rigid şi înţepenit pe gâtul slăbănog, aştepta într-o neclintire desăvârşită.

„Şovăie", îşi spuse Purcell în sine, fuga Itiei l-a pus pe gânduri. Şi de n-ar fi fost şi ceilalţi...

— Mă împotrivesc, făcu Mac Leod, ridicând ochii din pământ şi aţintindu-i asupra lui Baker.

Baker îi înfruntă privirea, dar nu scoase o vorbă. Mac Leod se propti într-o mână, se ridică de jos şi se sprijini de rădăcina smochinului. Se aştepta ca Baker să se năpustească asupra lui şi socotea mai nimerit să înfrunte lovitura, în picioare.

— Băieţi, spuse el cu glasu-i tărăgănat, şi plimbându-şi privirea pe chipurile tovarăşilor săi, dacă o cer pe Avapuhi o fac nu pentru a-i pricinui vreun rău lui Baker...

— O, nu! răspunse Baker cu glasul fremătând.

— Dar trebuie să fie o regulă, continuă Mac Leod, punând în ton tot disprețul pentru vorba cu care-l întrerupsese Baker. Nu putem lăsa femeile să treacă, aşa, de la unul la altul, pe insula asta. A cui era Avapuhi, în Tahiti? Păi a lui Mec Leod. A cu era ea pe bordul Blossom-ului? A băiatului maică-mii. Dar cum sunt femeile astea o ştiţi prea bine! Nici n-apucă bine să debarce pe insulă şi numai iată-mi muierea sărindu-i de gât lui Baker. Aşa, dintr-o toană, băieţi! Doar dintr-o toană! Negresele-s meştere, nu glumă, în de-alde astea ! Dar eu vă spun, continuă el ridicând glasul, că dacă le lăsăm de capul lor s-a zis cu noi! Adio ordine! Adio

familie! Nici stăpâni n-o să mai fim. Ascultați-mă pe mine, fraților: nu ne mai rămâne decât să ne acoperim ruşinea cu fusta şi să trecem la spălatul vaselor !

Smudge şi Johnson începură să râdă, dar fără chef. Expresia ochilor lui Baker nu lăsa loc nici unei îndoieli asupra intențiilor sale: se temeau că încăierarea devenind generală nu se vor mai putea bizui nici măcar pe forța lui Hunt. Înlănțuit de brațele Omaatei, nu-l interesau de loc toate câte se petreceau în preajmă, torcea numai ca o pisică dolofană.

— Bine, făcu Mac Leod, legând din nou firul vorbelor, să vă spun mai departe. Când Avapuhi m-a părăsit, am lăsat-o în plata Domnului, că-s băiat bun. N-am vrut să dau loc la pricină de zâzanie cu Baker...

— Între vot şi zâzanie alegi, aşadar votul, spuse Baker pe un ton atât de calm şi de insultător, în acelaşi timp, încât Mac Leod se făcu alb ca varul.

Purcell îi aruncă o privire lui Baker. Stătea cu picioarele încrucişate sub el, cu amândouă mâinile vârâte în fundul buzunarelor. În afară de zvâcnetul acela care, din când în când, făcea să-i freamăte buza de jos, chipul său era încremenit. Dar privirea învăpăiată a ochilor săi negri şi încercănați se ațintise asupra lui Mac Leod plină de un dispreț adânc.

— Nu mă voi lăsa provocat, spuse Mac Leod, redobândindu-şi întreaga stăpânire de sine. De cauți cumva încăierare, să ştii că n-am să-ți fac pe plac, Baker. Avem aici o lege, şi o să fac aşa cum spune ea.

— Şi legea asta, spuse Baker, vorbind foarte agale, cine oare a făcut-o, dacă nu tu? Şi acum te ascunzi pe după lege, ca să ocoleşti încăierarea. La vorbă da, nimic de zis, nimeni nu te-ntrece. Dar am băgat de seamă că altminteri te-ai dat mai întotdeauna la fund, ca nu cumva să te nimerească vreo lovitură. Când Burt ți-a dat poruncă să-l zvârli peste bord pe

micul Jimmy, i-ai împlinit-o, nu-i aşa? Şi tu şi Smudge, frate-tu de cruce, aţi ascultat fără să crâcniţi. Şi atunci tot cuvântului legii i-ai dat ascultare.

Îşi rostea vorbele cu atâta vigoare, silabă cu silabă, încât avea aerul că i le zvârle, una câte una, scoţianului, drept în obraz.

— Vorbele tale aţâţătoare n-au să mă scoată din balamale, spuse Mac Leod, mai încremenit decât o stâncă. Am spus tot ce-aveam de spus cu privire la Avapuhi. E rândul tău să vorbeşti, iar când vei fi gata, vom trece la vot.

Şi Baker continuă pe acelaşi ton agale şi necruţător:

— Eşti cum nu se poate mai grăbit să ajungem o dată la vot, Mac Leod. Votu-i floare la ureche, Mac Leod, nu-i aşa? Tot atât de uşor cum ai repezit tăişul de jungher în pieptul unui amărât, care nu era în stare să se apere, precum s-a-ntâmplat cu Simon.

Se petrecu, în acea clipă, ceva straniu de tot: în grupul tahitienilor se făcu auzit un murmur de aprobare. Nu auziseră niciodată pomenindu-se numele lui Simon, şi nu pricepuseră o iotă din toate câte le spusese Baker, dar auzindu-i tonul şi văzându-i ochii îşi dădeau bine seama că îl înfruntă pe Mac Leod şi le plăcea. Scoţianul, însă, nici nu se clinti. Se rezemase. De rădăcina smochinului şi rămăsese aşa, cu amândouă mâinile la spate, cu bărbia ridicată, cu ochii abia întredeschişi. Aşteptă ca murmurele stârnite în rândul tahitienilor să se potolească şi spuse, privindu-l prin crăpătura ochilor, pe Baker:

— Ai isprăvit?

— Ba n-am isprăvit, spuse Baker, pe acelaşi ton rece şi insultător. Am pomenit doar despre cele ce sunt floare la ureche, Mac Leod. De pildă: să-l spânzuri pe Mason când e legat cobză, de mâini şi de picioare, e un fleac. Nu-i nevoie să ai cine ştie ce curaj pentru atâta lucru. Un simplu vot e de ajuns.

— Nu împiedic pe nimeni să aibă de partea sa majoritatea, spuse Mac Leod.

— Şi ca să ai de partea ta majoritatea tot floare la ureche e, continuă Baker, cu acelaşi glas molcom şi, totuşi, răscolit în acelaşi timp de o nebănuită încordare. Jucărie e să suceşti capul vreunui nătăfleţ, care să nu ştie nici măcar pe ce lume se află. Şi tot fleac este să bagi în sperieți un biet bătrân, lipsit de orice apărare. Poftim, ia să vezi!...

Şi se întoarse pe neaşteptate către Johnson, pe care-l străpunse până-n măduva oaselor cu privirea încruntată de furie. Purcell rămase înmărmurit de forța, sau, mai bine zis, de cumplita sălbăticie a acestei priviri. Johnson deschise gura ca şi cum s-ar fi înăbuşit, şi păru că se strânge în sine ca o gânganie opărită. Îşi apăsă genunchii cu amândouă brațele, coborî fruntea în pământ şi stătu aşa, zgârcindu-şi trupul strivit, nimicit, fulgerat.

Cu privirea plină de milă, Baker ridică din umeri, şi apoi îşi aținti din nou ochii asupra lui Mac Leod.

— O altă ispravă care nu cere nicio sforțare, mai spuse el, cu un glas al cărui freamăt dădea vorbelor sale o forță nespus de răscolitoare, este să loveşti o femeie. Mai cu seamă o femeie ca Avapuhi, care nici nu încearcă să se apere. De aceea îți şi pare rău s-o pierzi. Cu Horoa se schimbă treaba. Ai ridicat mâna, dă şi ea în tine. Şi asta nu-ți convine, sigur că nu s-o dai cu capul de pereți, asta da. Să-i smulgi părul din cap, cum de nu! S-o calci în picioare, asta iarăşi da. Dar s-o înfrunți, nici pomeneală, nici măcar pe Horoa. Asta nici în ruptul capului, nu! Horoa nu ştie multe şi, dacă ridici mâna asupra ei, îți mai crapă şi scăfârlia. Ca aseară, cu ciocanul...

— Asta n-o ştiam făcu Jones şi chicoti ca un copil.

Şi se lăsă în neştire cuprins de viitoarea acelei veselii tinereşti, care îi făcu pe toți să amuțească. Mac Leod răbdase, fără a se clinti din loc, toate insultele. Dar

nevinovatul chiot de bucurie al lui Jones îl scoase din sărite. Simți fulgerător toate săgețile muiate în venin, pe care i le înfipsese în carne Baker. Ochii lui îşi pierdură limpezimea. Deveniră tulburi şi de o încremenire stranie. Îşi înălță umerii înainte, iar mâna dreaptă i se strecură în fundul buzunarului.

În aceeaşi clipă Baker puse talpa piciorului stâng pe pământ şi, cu genunchiul stâng, abia-abia ridicat de jos, părea un alergător gata să-şi ia avânt. Uitase că îi dăduse lui Purcell cuțitul şi, pradă mâniei reci ce făcea să-i zvâcnească trupul mic şi vânjos, îi venea, aşa cum era, cu mâinile goale, să se încaiere cu Mac Leod. Gâfâind, cu trupul încleştat, cu toți muşchii încordați, îl străpungea pe scoțian cu privirea îmbătată de văpaie, cu nişte ochi în care se desluşea cum nu se poate mai limpede siguranța că-l va ucide.

Mâna lui Mac Leod deschisese, în fundul buzunarului, cuțitul şi, cu fruntea năpădită de şiroaie de năduşeală, se căznea deznădăjduit să-şi stâmpere clocotul lăuntric ce-l asmuțea să se năpustească asupra lui Baker. În sinea sa, îşi luă în derâdere pornirea: ″Să te bați pentru o negresă !” Era o nebunie, când putea s-o aibă doar cu un simplu vot, fără să mai înfrunte vreo primejdie. ″Mă las dus”, cugetă în sinea sa, cu dispreț. Şi în aceeaşi clipă, înaintă cu un pas, țeapăn, aidoma unui robot cu degetele încleştate pe prăselele cuțitului.

— Mac Leod! strigă Purcell.

Mac Leod tresări, ca un lunatec strigat pe nume, îl privi o clipă pe Purcell, respiră adânc şi-şi scoase mâna din buzunar. Fără să-şi coboare privirea ce-l înfrunta pe Baker, se dădu înapoi mergând de-a-ndaratelea până ce simți în spinare rădăcina smochinului înfiptă vertical în pământ. Se sfârşise. Purcell văzu cum, în dorința de a-şi stăpâni gâfâitul, coastele lui Mac Leod săltau sub tricoul alb.

— Dacă nimeni nu mai are nimic de spus, vorbi Mac Leod, o clipă mai târziu, propun să se treacă la vot.

Baker făcu o mişcare, iar Purcell îi puse mâna pe umăr.

″Trebuia să mă laşi”, spuse Baker, în şoaptă, plin de mânie. ″I-aş fi făcut de petrecanie.” Purcell îşi spori apăsarea mâinii pe umărul lui Baker. Baker se aşează jos şi închise ochii. Păru deodată sleit de orice vlagă.

Mac Leod îşi reluă şi el locul, înhăţă din nou capătul funiei şi spuse, cu un glas ca de împrumut:

— Propun să-mi fie încredinţată Avapuhi.

Înălţă braţul în văzduh, iar Hunt, Smudge, White şi, două clipe mai târziu, Johnson, îi urmară pilda.

— Cinci voturi din opt. Propunerea este aprobată, spuse Mac Leod cu acelaşi glas şters, fără elan.

Era învingător, iar izbânda sa nu-i dăruia totuşi nicio bucurie. Dintre planurile pe care le punea la cale mintea lui în veşnic neastâmpăr, acela de a i-o smulge lui Baker pe Avapuhi, doar prin vot, i se păruse minunat. Şi tocmai acum, când îşi împlinise visul, se simţea învins.

— Avapuhi! spuse el în cele din urmă.

Baker îşi ridică în sus mâna dreaptă, deasupra capului, o agitaţie se stârni printre tahitieni, iar Purcell se împotrivi ispitei de a se întoarce.

— O clipă, spuse Baker ca şi cum ridicase mâna ca să ceară cuvântul, cred că am dreptul să-mi aleg altă femeie, nu?

— Mai e vorbă, marinare? spuse Mac Leod, căznindu-se să-şi recapete vorba sprinţară, mai e vorbă, mai e vorbă? ! Nu-s aşa negru la inimă, încât să las eu un băiat al *Blos*som-ului să se usuce de unul singur. Până şi Mason a avut parte de o femeiuşcă. Haide, alege, marinare !

Dar toată această vorbărie suna fals. Chiar vocea lui suna fals. Mac Leod părea abătut şi sleit de puteri.

Baker îl privi drept în ochi şi spuse cu un glas limpede:

— Horoa.

Mac Leod se strâmbă. ″Ține chiar atât de mult la ea?” gândi Purcell. ″Și dacă ține într-adevăr, de ce a vrut-o pe Avapuhi? Pentru a nu suferi o înfrângere? Pentru a-l umili pe Baker?”

Mac Leod repetă maşinal.

— Horoa?

— Şi pe asta o vrei tot pentru tine? spuse Baker, pe un ton muşcător.

Urmă o tăcere. Mac Leod închise pe jumătate ochii şi-şi înălță bărbia.

— Se-mpotriveşte careva? spuse el pe un ton şters.

Avântă în sus capătul funiei şi, fără a mai aştepta, îl abătu la pământ.

— S-a votat!

— Horoa, spuse Baker.

Horoa țâşni înăuntrul roatei, cu o unduitoare şi viguroasă mişcare a şoldurilor, ca o iapă care iese din apă pe mal. Se propti în fața lui Mac Leod, înfățişându-se în toată splendoarea trupului ei de cinci picioare şi zece degete şi, cu ochii în văpăi, cu degetul ridicat în chip de acuzare, îi făcu, însoțindu-şi vorbele cu gesturi ample, un violent rechizitoriu. În vreme ce-şi ținea cuvântarea, nu avea astâmpăr, ci se tot sucea încoace şi încolo, fremătând, nerăbdătoare parcă să se avânte. Cu grumazul trufaş, cu pieptul îmbelşugat, cu picioarele lungi şi nervoase, îşi umfla nările tremurătoare, zvâcnindu-şi gâtul cu neastâmpăr, ceea ce făcea să-i tremure coama.

În râsetele tahitienilor, care o îndemnau din când în când cu bătăi din palme sacadate, Horoa vorbi timp de cinci minute cu aceeaşi impetuozitate, părând a nu avea nevoie nicio clipă să-şi tragă răsuflarea, şovăind o secundă la alegerea unui cuvânt, nechezând şi tropăind pe picioare, ca şi cum ar fi fost gata să se avânte către limanuri mai senine.

Apoi îşi curmă cuvântarea tot atât de brusc pe cât o şi începuse, şi, gâfâind încă de pe urma efortului, se aşeză lângă Baker, pe care, după ce-i prinse capul în menghinea braţelor, îl strânse la piept, pecetluindu-i zdravăn gura cu buzele ei ca piatra.

— Şi acum, tălmăcirea ! făcu Mac Leod.

Amuzat, Purcell ridică sprâncenele.

— Cuvânt cu cuvânt?...

— Nu, una peste alta, spuse Mac Leod, grăbit.

— Una peste alta, ţi-a făcut o scenă de gelozie, pentru că în locul ei ai ales-o pe Avapuhi.

Purcell îl privi atent pe Mac Leod, părându-i-se a desluşi o undă de plăcere pe chipu-i cadaveric. Şi continuă:

— A spus, în concluzie, că Baker e mult mai drăguţ decât dumneata şi că e încântată de a avea un astfel de *tane.* Cred, adăugă Purcell cu mărinimie, că a făcut haz de necaz.

— Oricum ar fi, mi-e indiferent, spuse Mac Leod, cu un chip ca de mască.

Făcu o pauză şi apoi strigă:

— Avapuhi!

Se făcu tăcere, iar ceata femeilor rămase nemişcată. Mac Leod repetă cu voce puternică:

— Avapuhi !

Şi cum nimeni nu răspunse, se ridică în picioare. Feţele femeilor se întoarseră spre Mac Leod, iar privirea sa lunecă rând pe rând de la una la alta.

— Itihota, făcu el cu asprime, unde este Avapuhi?

Itihota se ridică pentru a răspunde ca o şcolăriţă cuminte.

— S-a dus, spuse ea, pe englezeşte, cu vorba-i cântată, împlântându-şi în zare arătătorul dreptei.

— Poţi să te aşezi, Itihota, spuse Mac Leod, liniştit.

El însuşi se aşeză din nou la locul său. Chipul său nu trăda nimic. ″Joacă foarte tare”, spuse Jones în şoaptă şi plin de admiraţie. Purcell dădu din cap.

— Vom da de ea, spuse Mac Leod, fără a ridica glasul.

Îl privi pe Jones şi spuse îndată:

— Dă-i drumu'!

Jones vârî mâna în fundul chipiului, scoase un bilet, îl desfăcu şi citi:

— Mac Leod.

— Alegerea a fost făcută, spuse Mac Leod, cu sânge rece. Mai departe.

Jones scoase un nou bilet şi rosti cu glas limpede:

— Purcell.

Un zâmbet uşor flutură abia, pe buzele lui Purcell. Îi părea cam ridicol să-şi aleagă femeia. Spuse, aproape în şoaptă: "Ivoa". Ea era în picioare în spatele lui. Se aşeză alături la dreapta lui Purcell, şi, privindu-l cu minunăţii ei ochi albaştri aţintiţi asupră-i, îşi lipi umărul de umărul său.

— Mă împotrivesc! urlă Smudge, cu un glas tunător. Urlatul acesta izbi doar auzul lui Purcell, fără însă a ajunge, încă, până la conştiinţa sa. Numai tăcerea încordată ce încleşta roata mulţimii îl făcu să-i priceapă tâlcul. În clipa aceea obrazul său era aproape culcat pe umărul Ivoei, iar ochii săi priveau zâmbitor spre ea. Surâsul îi rămase împietrit pe buze, în secunda ce urmă strigătului lui Smudge. Apoi, pe nesimţite, i se stinse, iar expresia, de obicei atât de calmă, fu înecată de uluire. Făcu ochii nespus de mari, întoarse capul, se uită la Smudge, ca pentru a se încredinţa că nu-l înşelase auzul, apoi îşi lunecă, jur-împrejur, privirea asupra adunării. Părea a se îndoi de realitatea scenei pe care, de-abia cu câteva clipe înainte, o trăise.

Atât de vădită îi era îndoiala, încât Smudge repetă pe un ton sfidător:

— Mă împotrivesc!

Ochii holbați ai lui Purcell se ațintiră asupra lui Smudge, îl privi fără nicio umbră de mânie, ca şi cum însăşi existența lui Smudge îi părea îndoielnică.

— Vrei să spui, vorbi el, cum nu se poate mai rar, că o vrei pe Ivoa?

— Şi încă cum! făcu Smudge.

Urmă un răstimp de tăcere. Purcell nu izbutea să-şi desprindă ochii de pe chipul lui Smudge. Îl cercetă de ca şi cum ar fi încercat să dezlege o şaradă:

— E nemaipomenit! spuse el mai mult pentru sine însuşi şi scrutând toate trăsăturile fizionomiei lui Smudge, ca şi cum ar fi aşteptat ca una dintre ele să-i dea în vileag tâlcul ascuns pe care-l căuta. Apoi spuse cu glasul scăzut: Dar suntem căsătoriți! Cu acelaşi aer de adâncă neîncredere în realitatea celor petrecute şi ca şi cum ar fi resimțit o greutate până şi la a enunța o asemenea evidență.

— Asta nu mă interesează, spuse Smudge.

Era tolănit la pământ, sprijinindu-se într-un cot. Când strigase ″Mă împotrivesc!”, nici nu se clintise din loc. Între bărbia sa dată înapoi şi fruntea ieşită înainte, nasu-i mare îi țâşnea, cu un fel de neruşinare, în văzduh, şi obrazu-i părea, prin relieful său proeminent, un bot de animal. Nu se uita la Purcell. Ochii săi mici, scăpărători şi negri ca bumbii ghetelor, şi foarte înfundați în orbite, priveau cu o fugară căutătură, când într-o parte, când într-alta, încinşi de o ferocitate neliniştită. În acelaşi timp, cu zvâcniri repetate, de care părea a nu-şi da seama, îşi tot avânta nasu-i mare înainte, ca un porc ce scormoneşte cu râtul în borhot.

Cum Purcell continua să tacă, Mac Leod se întoarse către Smudge cu gravitatea unui jude şi spuse:

— Dacă te-mpotriveşti, trebuie să şi spui de ce.

— Şi încă cum! făcu Smudge cu un accent londonez ce strecura în cele mai neînsemnate cuvinte ale sale o neruşinare cu neputință de tălmăcit. Şi nici nu e mult de

explicat. S-a spus că ne vom împărți femeile? Da, sau ba? Dacă da, atunci Purcell trebuie să şi-o lase în grămadă pe a sa, ca să împărtăşească şi ea soarta tuturor celorlalte femei. N-am nicio îndoială că Purcell va încerca să aducă în sprijinul său faptul că muierea trăieşte de trei luni cu el. Dar nu văd în lucru! Ăsta niciun temei. Ba chiar dimpotrivă ! De ce numai cu el? De ce nu şi cu un altul, ca să mai schimbe? De ce nu cu mine? Ivoa nu-i după părerea mea a mai bună. Dar are rasă. Maniere. Maniere de doamnă, nu alta. Mândră, şi câte şi mai câte. Din capul locului am pus ochii pe ea. Şi să mă bată Dumnezeu dacă n-am şi eu atâta drept la ea cât şi un afurisit de ofițer!

— Ți-ai pierdut mințile, spuse Purcell mai mult uluit decât indignat de grozăvia vorbelor lui Smudge, vrei soția mea? E monstruos !

— Soția dumitale! făcu Smudge aşezându-se la locul lui şi implântându-şi nasu-i mare înainte, cu un aer de izbândă, ca şi cum ar fi dat, în sfârşit, de hrana mult căutată, soția dumitale! Sigur eram c-ai să ne zvârli în față şi vorba asta!

Iar eu ți-o spun şi ți-o repet: căsătoria dumitale nici că mă interesează. Nu dau o para chioară pe ea, apă de ploaie, nu alta. Mofturi, nimic decât mofturi popeşti! Nici nu vreau să ştiu de ele, m-auzi? Şi află de la mine că-s gata să ți-o iau pe Ivoa, cununată sau nu, cu sau fără pirostrii !

Mai mult decât din pricina vorbelor sale, Purcell era înciudat că nu-i putea întâlni privirea. Ochii lui se rotiră încet către ″majoritate”. În afară de Hunt, care, cântând, îşi ațintise căutătura asupră-i, fără ca totuşi să-l vadă, nici Mac Leod, nici White, nici Johnson nu se uitau la el. ″Erau, prin urmare, cu toții, în curent, îi fulgeră lui Purcell prin minte. Sunt gata să se facă complici la această ticăloşie.”

Se simți atins cu cotul lui Baker. Întoarse capul către el. ″Va trebui, totuşi, să ne încăieram”, spuse Baker în şoaptă. Jones îi desluşi vorbele, se aplecă înainte ca să-l vadă, lăsă

mâinile Amureiei şi-şi strânse *pare-ul* în jurul şoldurilor. ″Dă-mi înapoi scula”, mai spuse Baker, cu glasul scăzut, întinzându-şi braţul stâng jos, la pământ, lângă Purcell. Purcell făcu ″Nu”, clătinând din cap. Se aşează în genunchi, în felul în care îngenunchease şi Baker, înainte cu câteva clipe, când îl sfidase pe scoţian. Mişcarea aceasta îl trezi din uluire. Păli, zvâcnirile inimii i se înteţiră, iar mâinile îi fură prinse de un tremur. Şi le vârî în buzunare. Simţi sub degete cuţitul lui Baker. Prăselele erau tari şi calde, iar atingerea lor îi făcu plăcere. ″înţeleg acum cum poate deveni un om ucigaş”, îşi spuse el, şi falangele degetelor i se încleştară pe cuţit. Se simţi însă, îndată, cotropit de un val de ruşine. Slobozi mânerul armei şi scoase mâna din buzunar.

Trecură câteva secunde. Voi să vorbească, dar nu izbuti şi îşi dădu seama că maxilarele îi erau atât de încleştate, încât nu era în stare să deschidă gura. Îşi înghiţi un nod ce i se pusese în gât şi la a treia încercare de a scoate un cuvânt reuşi cu un nemaipomenit efort să bâiguie ceva.

— Smudge, spuse el cu un glas sugrumat, în vreme ce prin freamătul buzelor, devenite livide, chipul său trăda violenţa efortului de a-şi păstra sângele rece, dumneata nu ştii ce înseamnă o căsătorie. Nu e un moft, ci un jurământ. Ritualul nu e nimic. Greutate are numai legământul de-a trăi împreună până în cea din urmă clipă.

— Ei şi, n-are nicio însemnătate că un jurământ mai mult va fi călcat, spuse Smudge cu un soi de rânjet, întinzându-şi ritul, cu ochii mici şi aspri sticlind de furie. Şi, rogu-te, slăbeşte-mă cu povestea aia a căsătoriei ! Şi las-te păgubaş de vorbele alea mieroase, cu *Evanghelia* şi cu toate alelalte mofturi! Despre căsătoria asta, închipuieşte-ţi că am şi eu părerea mea. Dacă e vreunul de nu i-ai putut zvârli, în ciuda mofturilor astea, cu praf în ochi, apăi ăla-s eu! Am mirosit la ţanc urzeala şi iscusinţa cu care-ai lucrat-o! Eşti dibaci,

nevoie mare, şi asta o recunosc spre lauda dumitale. Cu mâna pe *Sfânta Scriptură* şi cu coada ochiului la ciozvârta dumitale, din fundul blidului. Când ţi-ai dat seama, încă pe bordul Blossom-ului, că pentru cincisprezece bărbaţi nu erau decât douăsprezece femei, ce ţi-ai spus? ″Au să se încaiere când or ajunge la-mpărţeală, pe insulă!” Şi atunci, zdup! Te repezi şi la a mai arătoasă, a mai distinsă, ca să nu spun decât atât, îi faci capu-călindar cu Maica Domnului şi apoi vin’ la nen-tu s-o boteze-n numele Tatălui şi s-te lege cu juruială sub mărturia lui Mason! Şi, ajungând aşa pe insulă, ce ţi-ai zis? ″Acu po’ să mă culc p-o ureche! Scăpai de-ncăierare! Prada o să mi-o ţie în labe Tatăl, carele eşti în Ceruri!” O mică rugăciune bâiguită pe punte şi legaşi fedeleş muierea!

Smudge întinse capul, răsuflă o clipă şi, ca şi cum toate câte le spusese îi treziseră vechea pornire împotriva lui Purcell, continuă imprimând vorbelor saje tonul unei indignări morale:

— Aşa ţi-ai închipuit! Aşa ai crezut, Purcell ! Ţi-ai spus aşa: ″Eu, înainte de toate, iar ceilalţi pe urmă, de-o mai rămâne ceva”. Asta, ca ofiţer care e deprins să fie cel dintâi servit şi cel mai bine! Primul la trufanda şi la caimac ! Da’ eu ce sunt? Câine? Merg în patru labe? Fac sluj la pomană? Şi faţă de dumneata ce parte de noroc mai avui eu, în viaţa asta? Să mă zvârcolesc, de la cinşpe ani, pe cheiul Tamisei, cu un codru mucegăit de pâine şi cu un strop de trăscău în burtă? Să tot descarc de cum se crapă de ziuă şi până-n noapte baloturi de bumbac? Pentru cine erau domnişoarele înţolite în horbote, alergând de-a lungul cheiului, în brişcă cu doi cai în faţă şi cu două slugi la spate? Pentru mine? Nici pomeneală! Pentru mine doar noroiul de pe chei! Nici vorbă nu putea fi să-şi murdărească măcar vârful frumoşilor lor pantofiori! Nici nu catadicseau să descindă din trăsurică I! ″Hai, puştiule, dă o fugă de mi-l caută pe locotenentul;

Jones!... Sau pe locotenentul Smith!... Sau pe locotenentul Purcell", adăugă el într-o izbucnire de mânie ce-l făcu să-i; năvălească lacrimile în ochi. Iar mie taman o para chioară: O para ca să văd sărutul mâinilor, clipirea genelor, mlădierea evantaiului între degete. Ce porcărie, toate manierele astea, frumoase! Şi mie nimic, nimic decât o grămăjoară de glod de pe chei! Dar ce-ţi închipui, Purcell, că aici suntem la Londra? Continuă el, scrâşnind din dinţi. S-a zis aici şi cir. Trăsurile şi cu galoanele şi cu mătăsurile! S-a zis şi cu procurorii care ţi-l trimit drept la ştreang pe băiatul de treabă, vinovat că a şterpelit cinci parale! Nu uita că aici suntem cu toţii de-o teapă, Purcell. Preţuiesc tocmai cât şi dumneata, să mă bată Dumnezeu de nu-i aşa! Şi doar băieţii au să hotărască cui va fi hărăzită muierea dumitale, măritată sau ba, şi aşa se va întâmpla, chiar de i s-o frânge inimioara de durere că trebuie să te părăsească!

Evocarea zilelor copilăriei sale îl înduioşase pe Smudge. Emoţia făcându-l să se simtă îndreptăţit în propriii săi ochi îi dărui, pentru întâia oară, cutezanţa de a-l privi pe Purcel! Drept în faţă. Rămase uimit nevăzând pe obrazul acestuia nicio urmă de pornire împotriva sa. Şi tocmai de aceea pizma i se înteţi şi mai răscolitoare. Şi cum Purcell tăcea, Smudge străpunse văzduhul cu nasu-i îndreptat obraznic către cel din faţa sa, spunând cu o neruşinare încinsă de furie:

— Ei, şi la toate astea ce-ai de răspuns?

— Nimic, făcu Purcell, cu cea mai desăvârşită stăpânire de sine.

I se părea stinsă orice pricină de discuţie, din clipa în care înţelesese ce fusese în cugetul lui Smudge, când o ceruse pe Ivoa. Nu-i mai rămânea decât un singur lucru, cel mai uşor: să se bată.

— Cred, reluă el, cu un ton egal şi cu un fel de blândeţe, că trebuie să punem capăt discuţiei.

— Dacă-i aşa, spuse Smudge, în ai cărui ochi mici de şoarece se ivi scăpărarea unui fulger, atunci să trecem la vot.

Şi îşi întoarse, zicând acestea, capul către Mac Leod, dar Mac Leod nu-l învrednici nici măcar cu o privire. Îşi ţinea ochii aţintiţi asupra lui Purcell, încercând să-şi spulbere neliniştea ce-l hărţuia.

— De vreme ce mi se cere să pun chestiunea la vot, spuse el eu un ton ciudat de şovăielnic, n-am încotro şi bine-nţeles trebuie s-o fac.

Purcell se ridică şi îl privi pe Mac Leod.

— N-ai s-o pui la vot, Mac Leod, spuse el pe un ton ferm. E o ticăloşie pe care nu o primesc.

— Nu primeşti! spuse Mac Leod cu tonul unui magistrat ultragiat în exerciţiul funcţiunii. Nu te supui votului adunării! Îţi aduc la cunoştinţă că ne vom lipsi de aprobarea dumitale.

Purcell spuse, fără a ridica tonul:

— Asta înseamnă că legiferezi de unul singur!

Urmă o clipă de tăcere, după care Mac Leod spuse pe un ton încordat:

— Cum adică, Purcell, ce vrei să spui?

— Vreau să spun că din chiar secunda în care vei pune chestiunea la vot, mă voi retrage din această adunare, căreia voi înceta de a-i mai recunoaşte orice autoritate.

O dată vorbele acestea spuse, Baker se ridică şi apoi se aşează alături de Purcell. Jones îi privi, rând pe rând, pe amândoi, se sculă şi merse până în dreptul lui Purcell, oprindu-se la stânga sa, proptindu-şi un picior înainte, şi rămase aşa, cu muşchii pieptului pentru întâia oară neîncordaţi, şi cu ochii-n patru.

Tahitienii începură a vorbi, cu toţii deodată, pe un ton răscolit de aţâţare. Neînţelegând graiul eroilor întâmplării, scena ce li se desfăşurase înaintea ochilor se reducea pentru

ei doar la o pantomimă al cărei tâlc le scăpa, din când în când. Dar de astă dată nimic nu mai lăsa loc vreunei îndoieli. Cei trei *peritani* stăteau în picioare, cu fața la *Schelet,* arătându-i că îi înfruntă autoritatea.

— Aş fi vrut să evit această ruptură, reluă Purcell cu acelaşi ton potolit. Şi eram hotărât să fac multe concesii numai ca să nu ajungem aici. Dacă nu o vom putea evita, ruptura aceasta va da naştere unei situații foarte primejdioase. Nu mă împinge până la capăt, Mac Leod. Dacă Jones, Baker. Împreună cu mine, părăsim adunarea, atunci în comunitatea noastră aerul va deveni, repede, irespirabil. Vor fi două tabere pe insulă. Două triburi ce se vor războ i între ele sau care, în cazul cel mai fericit, nu vor mai vrea să ştie unul de altul. Insula e mică, iar pe cuprinsul ei viața, în curând, nu va mai fi cu putință.

— Dacă vă retrageți din adunare, veți fi tratați ca răzvrătiții, strigă, cu violență, Smudge, şi spânzurați !

— Tacă-ți gura, spuse Mac Leod.

Deşi atitudinea sa rămăsese, în aparență, fermă, şovăia totuşi. Dacă Purcell pleca, toți tahitienii vor intra în tabăra sa. Purcell va avea de partea sa numărul, forța, complicitatea femeilor. ″Şi toate astea doar din pricina maniacului ăstuia de Smudge”, gândi el plin de furie. Nu-i chip să-i scoată din cap nebunia asta ! Ba e chiar silit să-l susțină, ca să se poată şi el bizui, la rându-i, pe votul lui Smudge. Şi, cu o amară uimire, Mac Leod îşi dădu seama că dacă el stăpânea insula datorită partizanilor săi, nu era mai puțin adevărat că şi devenise sclavul lor.

— Gândeşte-te, Mac Leod, reluă Purcell. Nu sunt vrăjmaşul acestei adunări. Dimpotrivă, atâta vreme cât se votează şi se discută, nimeni nu scoate cuțitul. Dar dacă majoritatea foloseşte puterea de care dispune pentru a strivi minoritatea, înseamnă că ea recurge la o tiranie mai grea

decât aceea a lui Mason, şi să ştii că nici cu forţa nu mă vei putea sili s-o primesc.

Mac Leod nu se îndoia de tâlcul acestor cuvinte. Era în ele o punere în gardă. Era învăluită, în sensul că, departe de a fi o ameninţare, îl arăta gata pe însuşi Purcell să se folosească de forţă. Dar străveziu sau ascuns, ultimatumul fusese rostit cu toate implicaţiile sale.

Smudge simţi şovăiala lui Mac Leod. Stacojiu la faţă de spaimă şi asmuţit de mânie, strângea pumnii îndreptându-şi trunchiul de la brâu în sus şi, cu nasul zvâcnind înainte, începu deodată să urle ca apucat de istericale:

— Nu te lăsa, Mac Leod ! Nu-i da ascultare ! Pune la vot! Ce mai aştepţi? Doar n-ai să laşi ca un afurisit de ofiţer să te ducă de nas!

Schimonoselile lui Smudge, ca şi răcnetele sale uluiră pe tahitieni.

— *Maamaa*[14]*,* zise Tetahiti, izbindu-se cu arătătorul peste frunte. Urmară râsete, iar Omaata răcni, şi ea, din fundul rărunchilor:

— Ce e cu micuţul şoricel, Adamo?

Purcell întoarse capul către ea.

— Vrea să mi-o ia pe Ivoa, iar ceilalţi vor vota alături de el. Un murmur cutreieră gloata tahitienilor. Se înteţi treptat, treptat, până ce se prefăcu într-un vuiet, însoţit de exclamaţiile violente ale femeilor. Mehani se ridica hotărât. Ivoa îi era soră. Se socotea aproape tot atât de lovit cât şi Adamo de neruşinarea lui Smudge. Întinse amândouă mâinile înainte, pentru a face linişte, şi ţinu o cuvântare plină de indignare şi eleganţă, prin care le reproşa atât *Scheletului,* cât şi lui Smudge procedeul lor duşmănos. Îi părea rău că trebuia s-o spună: aceşti doi *peritani* se purtau

---

[14] Smintit. (Nota autorului.)

ca puii de scroafe cu Adamo şi tot atât de urât şi cu tahitienii. Era foarte limpede că *Scheletul* îi înlăturase de la împărţeală şi că ei şase erau astfel sortiţi să se mulţumească doar cu trei femei. Nici vorbă că treaba asta nu putea schimba ceva, căci, de pildă, el Mehani, se făcea forte să se hârjonească cu toate femeile *peritanilor* (râsete). Dar ceea ce li se făcuse era un afront. Un afront era ceea ce i se impusese lui Tetahiti, fiu de şef. Afront ceea ce suferise el însuşi, adică Mehani. Pentru toţi era un afront. El, Mehani, era fiul unui mare şef. Şi toată lumea ştia, adăugă el stânjenit, fiul cui era tatăl său, Otu, marea căpetenie... De aceea şi fusese Otu atât de bun şi de mărinimos cu *peritanii.* Iar acum căpetenia marii piroge ajunsese *maamaa.* Sta zăvorit în cabana sa, cât era ziulica de lungă. *Scheletul* luase puterea, făcându-se stăpânul insulei. Şi îi trata pe tahitieni mai rău decât pe nişte prizonieri de război, ba chiar voia să-l păgubească pe Adamo, spunea Mehani, pe fratele său, luându-i femeia cu de-a sila. De aceea el, Mehani, fiul lui Otu, ţinea să le spună că trebuie cu toţii să lupte alături de Adamo, împotriva *Scheletului.* Şi că toţi acei care-i împărtăşesc gândul s-o spună sus şi tare.

Mehoro şi Kori se ridicară îndată, iar după o clipă de zăbavă Ohu şi Timi le urmară pilda. Tetahiti se ridică cel din urmă, dar nu din pricină că n-ar fi fost tot atât de hotărât cât şi ceilalţi să facă precum îi sfătuise Mehani, ci pentru că fiind el însuşi fiu de şef, şi bucurându-se de privilegiul unei anumite întâietăţi faţă de Mehani, adică întâietatea consfinţită de vârstă, voia să dea dovada unei mai mari chibzuieli înainte de a lua o hotărâre. Aşa cum era statornicit prin uzanţă, însă, fit cel dinţii care luă cuvântul şi spuse pe un ton grav: „E *a roa”*[15]*.* Expresie ce fu preluată şi repetată de către toţi tovarăşii săi.

---

[15] Aprob întru totul. (Nota autorului.)

Mac Leod îi învălui cu privirea pe cei şase tahitieni, apoi ochii săi se aţintiră asupra grupului pe care îl alcătuiau Purcell, Jones şi Baker. Buzele i se tiviră într-o singură linie subţire şi unduitoare, sub stavila aspră a nasului.

— Eu propun, spuse el, amânarea dezbaterilor. Nu se poate delibera sub presiunea negrilor.

— Lasă chichiţele, Mac Leod, făcu Purcell, pe un ton sec. Tahitienii nu ameninţă pe nimeni. Dacă adunarea pune capăt discuţiilor, fără să ia nicio hotărâre, noi o părăsim.

— Nu-i da ascultare! urlă, din nou, Smudge. Nu-i da ascultare! Pune la vot, Mac Leod !

Mac Leod nu mai apucă să răspundă. Omaata se ridică în picioare. Hunt scoase un mârâit plângător, dar ea nu se sinchisi. Făcu un pas înainte şi de îndată roata dinăuntrul adunării se umplu cu întreaga ei fiinţă. Ochii săi ca tăciunele, sub sprâncenele încruntate, îşi preumblară privirea asupra tahitienilor şi asupra *peritanilor.*

— Voi, bărbaţii, spuse ea cu glasul ca urletul unei cataracte, vorbiţi, îndrugaţi într-una... Eu, însă, Omaata, am să fac ceva. Din doi paşi, zbură glonţ prin faţa lui White şi Mac Leod, ajungând în locul unde şedea Smudge. Acesta făcu o mişcare ca pentru a se feri în lături, dar Omaata i-o luă înainte. Se aplecă şi, înşfăcându-i zdravăn cu o mână pantalonul în dreptul brâului, ridică omuleţul în văzduh, ţinându-l fără nicio caznă drept în faţa sa, la capătul braţului ei enorm.

— *Îţi ore*[16]*,* spuse ea, cu vocea-i profundă.

Şi cu mâna dreaptă începu să-l pălmuiască. La drept vorbind erau mai mult nişte pălmuţe decât palme adevărate, cam ca acelea cu care sunt lovite miţele când se murdăresc în odaie. Dar de propria ei putere, Omaata nu-şi dădea

---

[16] Şoricelule. (Nota autorului.)

seama. Smudge urla. Înăbuşit de degetele ei ce-i strângeau pantalonul, roşu la faţă ca racul de atâtea palme, se zbătea ca un drac, dând din picioare, zvâcnindu-şi înainte pumnii ca vai de ei, în vreme ce din gâtlej îi ţâşneau, fără încetare, ţipete ascuţite.

Tahitienii fură cuprinşi de o veselie fără de margini, fuseseră răzbunaţi pentru toate umilinţele îndurate în această seară. În vreme ce femeile împroşcări văzduhul cu străpungătoarele lor ţipete, ca nişte păsări de noapte, bărbaţii râdeau în hohote şi-şi îndoiau picioarele ridicate până la şolduri, plesnindu-se zgomotos cu palmele peste coapse.

— Omaata! strigă Mac Leod.

— Dă-i drumul, Omaata, strigă Purcell în graiul tahitian.

— *Îţi ore,* făcu Omaata, scrâşnind din dinţi.

Nu mai auzea nimic. Îi tot trăgea lui Smudge pălmuţe, iar Smudge, urlând, dând din picioare, zgâriind cu unghiile, sărea, aşa, cu botul întins, ca un animal prins în laţ. Braţele nu-i erau îndeajuns de lungi pentru ca pumnii sau unghiile să ajungă până la obrazul Omaatei, dar picioarele-i desculţe apucau să izbească pântecele uriaşei, de altfel fără ca ea să pară câtuşi de puţin stingherită.

— Da' musculos pântece mai are ! spuse Jones, cu gura căscată de admiraţie.

Mac Leod se sculă şi se îndreptă spre Omaata. Smintitul de Smudge îşi găsise beleaua pe care, de altminteri, singur şi-o căutase. Totuşi, în calitatea sa de şef al majorităţii, nu-i era îngăduit să stea în cumpănă: trebuia să intervină. Smudge însemna un vot.

Mac Leod, cu timpanele străpunse de urletele victimei, se apropie de Omaata, cu luare-aminte. Se temea ca ea să nu întoarcă spre el braţu-i puternic, sau ca Hunt, vrând s-o apere, să nu-i sară şi el în Spate.

— Încetează, Omaata ! spuse el cu asprime.

Dar ea nici nu-şi întoarse capul, ci, socotind că, la urma urmei, e cam obositor să-l tot țină pe Smudge la capătul brațului, se mişcă cu un pas în lături, împingându-l, fără să-şi dea seama, pe scoțian, cu umărul drept la o parte din drum şi propti trupul lui Smudge, ce se bălăbănea, de rădăcina smochinului, nu cu mult înainte folosită de Mac Leod drept spătar. La drept vorbind, îşi micşorase destul puterea loviturilor. Nu mai erau decât nişte bobârnace.

— Domnule Purcell! Don locotenent! Strigă Smudge, roşu ca racul, spuneți-i să înceteze!

Purcell străbătu roata omenească cu o nelinişte în privire şi, punându-şi mâna pe umărul Omaatei, strigă:

— Te rog dă-i drumul! Ai să-l omori!

— *Oa!* Omule! Spuse Omaata rostogolindu-şi vocea, de tunet, nişte pălmuțe ca pentru copii.

— Opreşte-te Omaata! îi urlă Purcell în urechi.

— Nu, trebuie să-l învăț minte! făcu Omaata ridicând din umeri, din umerii ei uriaşi.

Surdă, precum justiția, îl plesnea înainte pe Smudge, de altminteri, fără părtinire, pe fiece obraz, şi cum acesta încerca să se apere, când cu mâinile, când cu coatele, ea îi tot implânta, în răstimpuri, arătătorul în stomacul scofâlcit, silindu-l să coboare garda şi să-şi descopere, astfel, fața. De câte ori degetul acesta înfricoşător îl atingea în locul vulnerabil, urletul lui Smudge se strângea sub cleştele înăbuşitor al unui singur țipăt, aidoma chițăitului pătrunzător al unui şoarece, prins în capcană.

— Gata, încetează! strigă Purcell.

Şi, cu amândouă mâinile, se agăță, sau, mai bine zis, se atârnă de brațul Omaatei, care se smuci doar un pic, iar Purcell căzu grămadă la pământ.

— Copilaşule, spuse Omaata, coborându-şi cu bunătate privirea din înălțimea ochilor, în jos, către el, nu cumva ți-am făcut vreun rău?

— Nu, spuse Purcell, ridicându-se de jos, dar dă-i drumu', odată, te rog! Dă-i drumul, Omaata!

— Don locotenent ! urlă Smudge, luați-v-o pe Ivoa! Numai spuneți-i să înceteze!

Mac Leod îi puse lui Hunt mâna pe umăr: la el îi era cea din urmă nădejde.

— Hunt, spuse el, opreşte-o să-l mai bată! E cât p-aci să-l omoare pe Smudge !

Hunt îşi răsuci deodată către Omaata matahala de trup, ea şi cum gâtul şi trunchiul i-ar fi fost sudate. Privirea ochilor săi şterşi se aținti asupra scenei ce se desfăşura înaintea sa. Părea a-şi da, de-abia acum, pentru întâia oară, seama de ea. O expresie ce venea dintr-un simțământ de uimire îi năpădi fizionomia turtită şi crestată de cicatrice, şi mârâi:

— Să-l ucidă pe Smudge?

— Păi nu vezi? ! îi urlă Mac Leod în urechi. Pe fratele Smudge. N-o lăsa, Hunt! Are să-l ucidă!

Hunt privea la corecția ce i se aplica lui Smudge, scărmănându-şi cu degetele mâinii drepte părul roşu ce-i năpădea pieptul. Nu pricepea de ce anume îi făcea Omaata lui Smudge toate câte i le făcea, dar nu punea la îndoială justețea temeiurilor unei asemenea acțiuni.

— O să-l omoare! îi strigă Mac Leod în urechi.

Hunt încetă să-şi mai scarmene blana cărămizie, îşi luă o expresie îngândurată şi spuse:

— Şi de ce nu?

Îşi scutură capul ca un câine care iese din apă, afară: Era fericit de felul în care răspunsese. De astă dată lucrurile erau limpezi şi simple. Tot ce făcea Omaata era bine făcut. Iar dacă Omaata voia să-l ucidă pe Smudge, însemna că aşa se şi cuvenea.

— Pe prietenul nostru, Smudge! strigă Mac Leod.

Hunt se înălță, cât era de lung, în picioare, cu palma mâinii îl dădu la o parte pe Mac Leod şi spuse:

— Viu îndată, Omaato, să-ți dau şi eu o mână de ajutor.

— Stai la locul tău! strigă Omaata, privindu-l cu coada ochiului, şi cum îl văzu făcând un pas către ea, strigă: *Sit down*[17]*!*

Hunt îşi reluă locul.

— Isprăveşte, Omaata, te rog! strigă Purcell.

Insista din nou, ca să curme mersul lucrurilor. Se agăță încă o dată de brațul ei. De teama să nu-i facă vreun rău lui Purcell, Omaata nu mai cuteza să şi-l smucească. Dar îl plesnea pe Smudge mai departe, căci povara ce-i spânzura de braț, deşi o stânjenea, nu era în stare totuşi să-i curme loviturile.

— Omaata! strigă Purcell.

Se auzi un pârâit, ca al unei țesături ce se deşiră. Smudge căzu lat, la pământ. Pantalonul nu mai rezistase, lăsându-şi o fâşie între degetele uriaşei. Smudge se ridică de îndată, apucând cu amândouă mâinile rupturile cu care-şi acoperi, cum se pricepu mai bine, goliciunea. Râsetele tahitienilor se întețiră şi mai mult.

— *Îți ore !* făcu Omaata, răsfrângându-şi de pe dinții ei mari, în afară, buzele groase.

Se îndreptă, legănându-se, către Smudge. Îndată Purcell se repezi la ea, îşi încolăci brațele în jurul trupului ei, ajungând cu capul până la piept. Omaata, surprinsă în toiul avântului, îşi încurcă picioarele între picioarele lui Purcell şi îşi pierdu echilibrul. Mai avu destul sânge rece ca, alunecând, să nu cadă peste Adamo, ci să se rostogolească alături ea să nu-l strivească cu greutatea trupului ei. Smudge o rupse la fugă, mişcându-şi picioarele mici ca

---

[17] Stai jos. (În lb. Engleză.)

două andrele în mărunta broderie pe canavaua luminişului şi, cum acesta era povârnit, fundul omuleţului, văzut în perspectivă, părea că dansează pe pământ. Cu toţii se ridicaseră în picioare, râzând şi strigând, ca să-l vadă fugind. Tocmai în clipa aceea vălul de păcură al unui nor întunecat acoperi chipul lunii, iar Smudge pieri în beznă, înghiţit de pământ.

În ciuda celor două torţe aprinse, pieirea lunii după nor făcea parcă să se scufunde întreaga scenă în penumbră, iar când îşi reluă locul, Purcell încercă simţământul straniu că se lăsase amurgul. Vântul, înteţit, sufla acum cu puterea vijeliei. Umezeala îi pătrundea în piele, prin umerii goi, făcându-l să simtă un fior rece.

Jones se aplecă spre el, şi un zâmbet îi spintecă buzele chipului său copilăresc.

— De când sunt pe lume, n-am mai râs în aşa hal.

— Da, dar nu e cuminte ce-ai făcut! îl cam repezi Purcell. Omaata se aşează pe locul ei, în aclamaţiile tahitienilor. Mac Leod sta cu spatele rezemat de rădăcina smochinului, fără a se mai aşeza jos. Aşteptă să se potolească vuietul, ridică braţul în văzduh şi spuse, pe un ton şters:

— Propun să se închidă şedinţa.

Jones îşi aruncă ochii în fundul chipiului.

— A mai rămas un bilet.

— Bine, scoate-l, făcu Mac Leod, trecându-şi cu un aer obosit mâna pe obraz. Fuga, lui Smudge evitase ruptura cu Purcell, dar atât White cât şi el însuşi, Mac Leod, rămăseseră fără femeie. Smudge fusese batjocorit, Purcell era acum mai puternic decât oricând, iar negrii fuseseră împinşi pe pragul răzvrătirii.

Jones despături biletul şi citi:

— Smudge.

Şi izbucni într-un râs tineresc. Cum de nu-i venise în minte acest lucru? Fuseseră nouă hârtii în chipiu. Pe cea

din urmă nu putea fi scris decât numele lui Smudge. Nici un alt glas nu mai răspunsese râsului lui. Un aer de tristeţe şi oboseală se abătuse pe chipurile întregii adunări. Opoziţia nu era mai mulţumită decât majoritatea de rezultatul dezbaterilor. Baker rămăsese şi el fără femeie. În ceea ce-i privea pe tahitieni, aceştia încetaseră de a mai râde şi se sfătuiau acum, în şoaptă.

Dintre cele trei tabere de pe insulă, tabăra lor era cea mai lovită.

— Nefiind de faţă, spuse Baker pe un ton usturător, lui Smudge nu i se poate atribui nicio femeie.

— Şi totuşi o vom face, spuse Mac Leod, redobândindu-şi într-o oarecare măsură pornirea duşmănoasă. Pentru că dacă n-o vom face acum, înainte de a ne despărţi, cedând astfel negrilor patru femei, o poveste întreagă se va isca, după aceea, când va fi să le luăm una înapoi.

Nimeni nu răspunse. Nu-i mai ardea nimănui de discuţie. Ploaia începuse să cadă în stropi mari şi rari pe frunzele tari ale smochinului, răpăind ca pe tabla acoperişurilor.

— Propun să-i dăm pe Turnata, spuse Mac Leod. Cred că se are bine cu Smudge.

Purcell se întoarse şi spuse:

— Ascultă, Turnata, vrei să-l iei pe Smugde, de *tane?*

— Da, răspunse Turnata, ridicându-se în picioare.

Şi o privi pe Omaata, cu un aer de reproş, spunând:

— Cu mine a fost totdeauna drăguţ.

Vorbele acestea îi stârniră curiozitatea lui Purcell. O privi pe Turnata cu multă luare-aminte. Trăsăturile îi erau destul de comune, dar o blândeţe îi stăruia în privire, iar fizionomia îi tălmăcea o anumită fermitate.

— Se împotriveşte careva? spuse Mac Leod.

— Nu mai e cu putinţă nicio împotrivire, spuse Jones. Fiecare e cu femeia lui.

Jones vorbi cu toată buna-credinţă, fără să se gândească la faptul că el, Mac Leod, nu era de loc *"cu femeia lui".* Dar scoţianul crezu că desluşeşte un tâlc batjocoritor în aceste vorbe şi îi zvârli lui Jones o privire întunecată. Baker, totdeauna gata să-i sară în ajutor cumnatului său, îi surprinse privirea şi i-o întoarse cu vârf şi îndesat. Bătălia aceasta a privirilor nu ţinuse decât o secundă, şi de îndată ce se sfârşi, o tăcere grea se lăsă asupra adunării. "Ia te uită, îşi spuse Purcell în sinea sa. Dintr-un cuvânt de nimic, din te miri ce gest poate ţâşni acum scânteia"...

— Să isprăvim odată, spuse el cu glas tare.

— S-a aprobat! spuse Mac Leod făcând gestul de a lovi funia de pământ, fără însă a-şi duce mişcarea până la capăt.

Apoi adăugă, morocănos:

— Declar şedinţa închisă.

Ca şi cum vijelia ar fi aşteptat doar rostirea acestor cuvinte pentru a se dezlănţui, ropotul ploii se abătu în interiorul cercului, cu o violenţă cumplită. Britanicii şi tahitienii nu reacţionară la fel. Cei dinţii o luară la fugă împreună cu femeile lor, prin luminiş, către sat. Ceilalţi se ascunseră în încăperile înverzite ale smochinului. Purcell merse pe urmele lor, ţinând-o pe Ivoa de mână.

Era întuneric beznă în labirintul smochinului şi luându-se doar după glasuri îi găsi pe tahitieni. De îndată ce-l văzură printre ei, tahitienii îşi încetară vorba.

— Cine-i acolo? făcu Purcell, stingherit de această tăcere.

— Suntem cu toţi aici, Adamo, spuse Mehani. Şi în afară de noi şase mai sunt Faiana, Raha şi Itibota.

— Cele trei femei pe care ni le-au lăsat *peritanii,* spuse Tetahiti, pe un ton sec.

Purcell tăcu, incapabil să mai scoată un cuvânt din pricina felului în care sunase această observaţie. Se

deprinsese cu întunericul. Desluşea chipurile din jurul său şi le vedea albul ochilor.

— Mă duc s-o caut pe Itia, spuse Mehani.

Vorbea pentru Purcell. Glasul îi era firesc. Purcell îşi înălţă capul.

— Pe ploaia asta?

— Trebuie. Altminteri o să se sperie foarte tare.

— Să se sperie, de cine?

— De *tupapahui.*

Urmă o tăcere, după care Purcell spuse:

— Şi ai s-o găseşti?

Răsună un râs scurt:

— Am apucat să ne jucăm împreună de-a v-aţi ascunselea. Şi adăugă: rămâi cu bine, frate Adamo.

Aceeaşi expresie, aceeaşi căldură a glasului, aceeaşi încredere. Nu, nu, Mehani nu se schimbase. Purcell încercă să-l urmărească cu privirea. Tahitianul se îndepărtă lunecând, ca o pisică, fără zgomot. Când ajunse la marginea smochinului uriaş, silueta sa atletică se profilă un crâmpei de secundă printr-o spărtură de frunziş, pe fundalul unui petec limpede de cer, apoi se aplecă şi se făcu nevăzut.

După plecarea lui Mehani toate îi părură, deodată, mai reci, lui Purcell. Deasupra capetelor] or ploaia se abătu răpăind cu furie pe frunzele smochinului, iar tahitienii tăceau.

Purcell spuse:

— Am cerut adunării ca să vi se pună şi vouă numele, printre ale noastre.

Tetahiti răspunse, cu vocea-i gravă:

— Am aflat. Omaata ne-a spus.

Purcell aşteptă. Dar nimeni nu mai rosti nicio vorbă.

— Fraţilor, spuse Purcell, după un minut, vi s-a făcut o nedreptate, dar eu n-am aprobat-o. Dimpotrivă, am încercat să mă împotrivesc.

Urmă o tăcere, apoi Tetahiti spuse cu o politeţe rece:

— O ştiam. Ai încercat.

Ce voise să spună cu acest „Ai încercat”? Socoteau oare că era vinovat de faptul că nu reuşise? Se scurse, pentru Purcell, un lung moment de aşteptare, dar nimeni nu mai scoase o vorbă. Ivoa îi strânse mâna şi-i şopti la ureche: „Să plecăm”.

— Rămâi cu bine, frate Tetahiti, spuse Purcell. Rămâneţi cu bine, fraţilor, rămâneţi cu bine.

— Drum bun, Adamo, spuse Tetahiti.

Răsună, în urmă-i, murmurul unor cuvinte de politeţe. Purcell se îndepărta, cu auzul aţintit, până ce nu mai desluşi nimic, apoi, cu inima strânsă, o porni mai departe. Niciunul dintre tahitieni nu-i spusese „frate”.

Capitolul VIII

Ploaia căzu fără încetare toată noaptea şi când, a doua zi, Purcell ieşi din cabană, îşi dădu seama că vântul nu mai bătea acum dinspre nord-vest, ci dinspre sud-vest. Pentru întâia oară de când debarcaseră sufla vântul de la sud, iar brusca schimbare a vremii îi făcu pe marinari să presupună că el va aduce frigul şi ploaia. Şi, într-adevăr, vântul acesta stărui timp de trei săptămâni, şi ploaia se abătu necurmată asupra insulei. Nori groşi acopereau neîncetat cerul. Talazurile Pacificului căpătară, în îndelunga lor răscolire, o culoare cenuşiu-verzuie, ba începură să cadă şi câţiva fulgi de zăpadă, care însă se topiră, deîndată ce atinseră pământul.

Vremea aceasta rea păru ca o noutate neliniştitoare în ochii tahitienilor, care în viaţa lor nu mai apucaseră atâta frig. Aducând cu sine şi ploaia, vântul avu totuşi o urmare fericită. El udă pământul tocmai când munca la plantaţiile de igname şi taros era pe sfârşite, şi cel puţin în răstimpul

în care continua să sufle îi cruță pe oameni de povara căratului apei. Nu fu nevoie decât de douăsprezece persoane încărcate cu căldări şi balerci pe care să le umple la izvorul din munte, făcând, dus şi întors, un drum de două ceasuri. Cum unele vase erau destul de grele, se luase hotărârea ca toți locuitorii insulei, fără deosebire de sex, să ia parte la această corvoadă. Fură alcătuite, din cele douăzeci şi şapte de suflete câte se aflau pe insulă, trei echipe şi, cum căratul apei nu se făcea decât o dată la două zile, fiecare echipă făcea numai o singură zi din şase această muncă. Mason îşi trimise femeia, dar refuză să participe la treabă. Îi fură aproape recunoscători pentru această sustragere de la muncă, atât îi stingherea prezența lui, oriunde ar fi apărut.

De cum începu să cadă ploaia, Mac Leod construi din lemn un vast cadru cubic, în interiorul căruia întinse, fixând-o, una dintre pânzele cu care, pe bordul Blossom-ului, se acopereau balenierele. Fuseseră puse la păstrare trei dintre aceste pânze, aşa încât scoțianul avu din ce să facă alte două cisterne asemănătoare care stăteau, ca şi cea dintâi, sub cerul liber, şi a căror capacitate era de ajuns de mare ca în ea să intre pe vreme de ploaie cantitatea de apă necesară coloniei.

Înainte de terminarea cabanelor şi de împărțirea femeilor, viața pe insulă se desfăşura în comun. Socotiseră că vor avea mai puțină bătaie de cap, făcând bucătăria împreună şi luând masa laolaltă. Locuitorilor insulei le pierise aproape cu totul această deprindere, o dată cu începutul vieții de familie. Dacă bucătăria se făcea separat în fiecare familie, aprovizionarea, totuşi, măcar pentru moment, rămânea pe seama comunității. Aşteptând cea dintâi recoltă, socotiseră potrivit, pentru a evita orice risipă, să nu lase culesul fructelor şi al ignamelor sălbatice la bunul-plac al fiecăruia. Se formară şi de astă dată echipe. Fructele şi legumele, culese după o anumită socoteală, fură transportate în

Blossom Square şi apoi împărţite în cantităţi egale pentru fiecare gospodărie. Alături de ghereta ce slujea de adăpost clopotului de pe *Blossom* şi ceasornicului din careul ofiţerilor, fură aşezate câteva scânduri înţepenite pe doi căpriori. În această instalaţie pe care britanicii o botezaseră "piaţă" se aduceau, dar numai în partea ei centrală, fructele şi legumele. Masa aceasta de lemn avea trei pereţi despărţitori alcătuiţi din trei scânduri verticale bătute în cuie. Compartimentul din dreapta era destinat peştelui, iar compartimentul din stânga, cărnii.

Când pescarii – fie englezi, fie tahitieni – soseau cu prada, o depuneau în compartimentul drept şi îndată după aceea trăgeau de clopotul ce fusese pe bordul Blossom-ului. Veneau atunci toate femeile, făcând roată în jurul "pieţei", lăudând în cuvinte alese peştele, oricare i-ar fi fost cantitatea şi mărimea, prefăcându-se, cu ţipete şi râsete, că se ceartă pentru o împărţeală care le făcea atâta plăcere, încât ţinea mai bine de un ceas. Britanicii pescuiau cu undiţa, iar tahitienii prindeau peştii cu harpoanele. Dar nu numai asta era deosebirea dintre ei. Chiar când pescuitul era îmbelşugat, tahitienii se mulţumeau cu cantitatea de care aveau nevoie, în vreme ce *peritanii,* cuprinşi de un fel de beţie, prindeau cu mult mai mult peşte decât ar fi putut mânca sau păstra întreaga colonie. Iar atunci, pentru că riscau ca jumătate din cantitatea prăzii să se strice, o zvârleau înapoi în mare. Şi cu acest prilej femeile spuneau că *peritanii* voiau necontenit să aibă totul şi că în lăcomia lor nu ştiau niciodată să se oprească la cât le era de trebuinţă.

La dreapta pieţei se afla în pământ o deschizătură rotundă, al cărei fund şi ale cărei margini, jur-împrejur, erau căptuşite cu pietre aşezate în chip de mozaic. Acesta era cuptorul comunal. Când se tăia un porc sălbatic, se făcea aici un foc mare. De îndată ce pietrele dinăuntru

dogoreau, focul era scos afară, punându-se în locul lui animalul spintecat întâi, golit şi curăţat, apoi cusut la loc, după ce i se înfunda în pântece o lespede încinsă pe jăratic. Porcul era atunci acoperit cu frunze de banan, peste care se puneau rădăcini de igname, fructe de taros, de avocatier şi de manghier. Totul era apoi învelit într-un alt morman de frunze, iar pe deasupra, căptuşit cu un strat de pământ.

Mâncarea se cocea, astfel, în toate straturile ei, pătrunse de dogoare, unul câte unul.

Porcul, o dată copt, era aşternut pe un covor de frunze, în compartimentul din stânga al „pieţei", iar Omaata îl despica în părţi egale, în vreme ce familiile, ţinând în mâini frunze de banan, făceau coadă, aşteptând să le vină rândul. Porcii sălbatici fiind singurele animale mamifere care trăiau în insulă, se înmulţiseră foarte mult, dar, cu toate acestea, din spirit de prevedere, se luase hotărârea să nu se taie mai mult decât unul pe săptămână pentru a se păstra această resursă de hrană. Cum doar tahitienii cunoşteau felul de viaţă al porcului sălbatic, precum şi viclenia mijloacelor sale de apărare, lor li se dăduse în grijă vânarea sa, iar cu acest prilej ei căpătau puşti, pe care, în cele din urmă, se deprinseseră să le mânuiască tot atât de abil ca şi britanicii.

De îndată ce debarcaseră pe insulă, tahitienii se şi apucaseră să adune cantităţi mari din roadele arborelui de pâine. După ce culeseră aceste fructe cărnoase de dimensiunea unei tidve omeneşti, tahitienii le puseră la fermentare, în gropi. La două luni după aceea, socotind că fermentaţia era gata, scoaseră o oarecare cantitate din acest fruct, pe care-l frământară cu apă. Dădură aluatului forma unor mici pâinişoare pe care le puseră apoi să se coacă în cuptorul comunal. La început nu făcură prea multe, de teamă ca nu cumva să nu le ajungă pâinea până la recolta viitoare. Dar mai târziu cu o lună, socotind şi ceea ce economisiră şi ceea ce le mai rămăsese, ajunseră la

concluzia că fuseseră prea economi, aşa încât începând de atunci coacerea pâinii se făcu în fiecare săptămână. Când ieşeau din cuptor, "micile pâinişoare" aveau o coajă aurită, dar, la drept vorbind, ele nu aveau nici gustul, nici consistenţa pâinii adevărate. De îndată ce coaja li se spărgea între dinţi, se topeau în gură ca o pastă de migdale, iar aroma lor plăcută, dar cam acrişoară, amintea pe cea a unui fruct.

Carne se găsea cu îndestulare pe insulă, dar hrana în cea mai mare parte eră constituită din legume şi fructe. Vremea nu era totdeauna prielnică pescuitului, care nu era nici el totdeauna norocos, astfel încât locuitorii insulei nu aveau peşte, în medie, decât de trei-patru ori pe săptămână, iar carne, după cum s-a văzut, doar o dată. Britanicii îşi puseseră mare nădejde în ouăle rândunelelor de mare şi rămăseseră foarte dezamăgiţi că aceste păsări nu-şi depuneau ouăle decât în lunile iunie şi iulie, aşa încât fură nevoiţi să mai aştepte încă şase luni, până să poată avea, aşa cum spusese Mason, "ouă pentru *breakfast".*

În cursul celei dintâi săptămâni de ploaie se folosiră de ceasurile în care vremea era mai potolită, pentru a scoate de pe trunchiurile de pandanus mari plăci de coajă din care, după ce le bătătoreau în pive, femeile făceau o pastă căreia, tot subţiind-o şi întinzând-o, reuşeau să-i dea o înfăţişare de stofă. După ce era uscată, această stofă căpăta aspectul unei grosolane ţesături de postav, ce avea, când era nouă, particularitatea curioasă de a produce, de îndată ce era îndoită, zgomotul unei uşoare pârâieli. Toată vremea cât ţinu ploaia, femeile se îndeletniciră când în casa uneia, când în casa alteia, cu fabricarea acestui postav.

Nici Mac Leod, nici White nu vrură să se facă de râs, punând la cale o expediţie pentru a da de urma femeilor ce le fuseseră atribuite. Era de altminteri foarte limpede că n-ar fi fost în stare să facă un singur pas, în interiorul insulei,

fără ca apropierea lor să le fie vestită fugarelor, prin acea semnalizare la distanță în care indigenii erau atât de pricepuți. Mac Leod spuse în gura mare, chiar de a doua zi după împărțirea ce avusese loc sub smochin, că, desigur, din pricina ploii femeile răzvrătite vor fi nevoite să se întoarcă mai mult din această pricină decât de frica singurătății. Dar, deşi ploaia curse într-una zi ’şi noapte mai bine de trei săptămâni, lucrurile rămaseră la fel. Judecând după unele semne, Purcell ajunsese la concluzia că cei din ″majoritate” se înțeleseseră între ei să supravegheze toate mişcările lui Mehani, pe care el îl preveni. Iar când Purcell voi să afle de la Ivoa cum primise fratele ei această veste, ea răspunse:

— A râs. Părea a face mare haz.

— Asta-i tot?

— A spus că *peritanii* se vor dovedi foarte nepricepuți la un asemenea război...

— De ce?

— Pentru că nu ştiu cum să dibuiască urmele. Iar atunci Tirni a adăugat că, de s-ar ivi vreun război, tahitienii vor învinge chiar dacă *peritanii* au puşti.

— Aşa a spus?!...

— Da, dar toți ceilalți i-au închis gura. Doar îl cunoşti pe Timi...

Purcell, de altminteri, nici nu-l mai vedea pe Mehani. Acesta dormea, cât era ziulica de lungă, în cabana tahitienilor, purtând, zgribulit, peste *pareu* o cămaşă de-a lui Burt, cu pieptarul plisat şi cu manşete de dantelă care îl umpleau de încântare.

Zilele de ploaie erau fără de sfârşit. În sat nu se mai auzea nimic în afară de ritmul loviturilor de pisălog în pive. Adunate laolaltă în cabana uneia dintre ele, *vahineele* făceau de zor țesături într-o veselie zgomotoasă. Cântau mai toată vremea, dar în răstimpuri îşi întrerupeau cântecul ca

să sporovăiască spunându-şi una alteia noutăţile satului sau comparând, cu luare-aminte la cele mai neînsemnate amănunte, însuşirile tane-ilor ce le aleseseră. Se auzeau râsete şi exclamaţii, curmate după câteva minute de ciocăniturile pisăloagelor ce se puneau din nou în mişcare. Surde şi tainice, începeau iarăşi aceleaşi izbituri, scandând un cântec a cărui melodie era jalnică, dar cuvintele, vesele.

Cabana lui Johnson era, către vest, cea mai apropiată de aceea a lui Purcell, iar acesta auzi chiar în cursul primei săptămâni ce urmase împărţirii femeilor ecourile unei certe, urmate de zgomotele unor lovituri înnăbuşite şi de gemete, înecate apoi într-o adâncă tăcere. Faptul se petrecuse după masa de prânz, şi trei zile mai târziu, către acelaşi ceas, Purcell auzi repetându-se aceleaşi lovituri şi în aceeaşi ordine, fără însă a-şi putea da seama care dintre cei doi – Tarata sau Johnson – îşi snopea în bătăi tovarăşul de viaţă. O întrebă, dar, pe Ivoa. Ea răspunse, dând din cap, că tot satul ştia de neînţelegerile ce domneau în această căsnicie. Ceea ce nu putea uimi pe nimeni, dat fiind caracterul Tăiatei, care schimbase, în Tahiti, mai mulţi *tane,* neputând să rămână cu niciunul dintre ei mai mult de o lună. Când *Blossom-ul* zvârlise ancora pe ţărmul lagunei, se împlineau cinci ani de când ea nu-şi mai găsise niciun bărbat, chiar printre bătrânii insulei, şi cu siguranţă aceasta fusese pricina ce o îndemnase să plece împreună cu *peritanii.*

Nu se ştia, dimpotrivă, nimic în ceea ce priveşte legăturile dintre Mason şi Vaa, căci aceasta le privea cam de sus pe celelalte femei de când devenise *vahineea* şefului *peritanilor.* Nu ieşea decât arareori din casă şi numai ca să se ducă în piaţă. Cât despre Mason, acesta nu era văzut niciodată prin sat, iar de se întâmpla cumva să se întâlnească cu careva pe la vreo cotitură de drum, nici măcar nu răspundea la salut. Când cerul se mai însenina puţin, o pornea la drum de unul singur, plimbându-se îndelung pe munte. Iar când ploua, se

mulțumea ca de trei ori pe zi să-şi facă cei o sută de paşi, încoace şi încolo, pe *duneta sa,* străbătând un drumeag de scânduri aşezate de la un capăt la altul al parapetului, pe nişte pietre, poate pentru a nu se uda pe picioare, sau poate şi pentru a se amăgi cu gândul că se află chiar pe bordul unui vas. Când Purcell, care citea, aşezat la masă pe după ferestruica odăii, îşi ridica ochii din carte, îl vedea umblând încoace şi încolo, părând a nu se sinchisi de loc de picăturile de ploaie ce-i cădeau pe chipiu şi pe umeri. La fiecare patru-cinci dintre aceste curse, se oprea în loc, îşi sprijinea mâinile pe parapet şi, îndreptându-şi trunchiul, îşi aținteа, înălțându-şi bărbia, ochii în depărtări, ca şi cum vederea-i, în loc să-i fie împiedicată de cocotierii aflați doar la câțiva metri de el, ar fi îmbrățişat până la marginile firii talazurile înspumate ale oceanului.

De dimineață până seara ploaia nu mai contenea. Purcell citea cu fața spre una dintre ferestruicile pătrate ale încăperii şi cu spatele spre peretele glisant care dădea către sud şi către munte. Când îşi făcuse cabana, socotise drept fericită ideea de a-şi construi unul dintre pereți în aşa chip, încât să-l poată da în lături, lăsând astfel să pătrundă, din plin, în odaie soarele şi căldura. Dar sudul însemna deopotrivă partea dinspre care venea şi ploaia şi cumplitul vânt de miazăzi, al cărui suflu smucea acum fără înceta.' e şipcile peretelui, făcând ca apa să se strecoare prin toate părțile, şi, strânsă într-o mică băltoacă pe duşumea, să curgă printre scânduri, deşi acestea erau îmbucate unele într-altele.

Nici la Londra, nici în pământul de baştină al Scoției nu mai pomenise Purcel! Asemenea ploi. Oamenii se trezeau într-o pâclă lăptoasă, plutind, în uriaşe baloturi, printre copaci şi însoțită de o burniță înghețată. Treptat-treptat aceste baloturi ca de vată se mai destrămau, de parcă ar fi fost străpunse de razele soarelui. Şi ceața se risipea într-

adevăr, însă doar pentru a deschide cale ploii. În răstimpul unei singure zile vremea se înfăţişa în fel şi chip: când asemenea ploii cernută ca prin sită, când ea o avalanşă de stropi grei, când ea o răbufnire de vânt. Pământul insulei fiind impermeabil, oamenii înotau în mlaştinile noroioase. Nu se mai împărţeau decât legume, pentru că vremea făcea cu neputinţă atât pescuitul, cât şi vânatul. Apa ce umplea cisternele de pânză meşterite de Mac Leod se revărsă şi trebui să se sape în grabă şanţuri pentru a împinge astfel către faleză prisosul de apă. Încet-încet, potecile deveniră impracticabile, pietrele se înfundară în pământ ca supte de mâl. Oamenii fură nevoiţi să adune şi să care cu toată truda altele, cele mai mari şi mai netede pe care le găsiră, pentru a acoperi pe celelalte înfundate în clisă. În sat fuseseră lăsaţi mai mulţi cocotieri, pentru a se sluji de frunzele lor ca de o pavăză împotriva soarelui. Dar toţi aceşti arbori stârneau, în văzduh, deasupra capetelor, o umezeală înnăbuşitoare.

Totul curgea. Totul era moale, apoi, descompus. O miasmă fadă şi dulceagă plutea atotstăpânitoare în văzduh, impregnându-le pe toate. Scândurile din ungherele cabanelor se acopereau de mucegai, iar sculele, în ciuda unsorilor cu care erau date, rugineau în douăzeci şi patru de ceasuri.

Fiind situat către miazănoapte, golful Blossom--ului se afla mai jos de nivelul vântului, aşa încât aci domnea un oarecare calm. Dar către apus, oceanul unduind învăluia marginile falezei şi abătea asupră-i talazuri uriaşe.

Picăturile de burniţă de deasupra oceanului zburau la înălţimi uimitoare, iar apoi, târâte de vânt, cădeau pe pământul satului, în chip de ploaie sărată.

Către sfârşitul celei de-a doua săptămâni, o lovitură surdă zgudui insula, trezind locuitorii în puterea nopţii. Dimineaţa îşi dădură seama că partea ieşită în afară a falezei nordice – chiar în locul unde îşi construise Mac Leod scripetele – se

surpase, săpată de ape. Din când în când lui Purcell i se părea că insula, pradă vântului şi mării, e gata să rupă otgoanele ce o ţineau legată de fundul oceanului şi să plutească la întâmplare pentru ca, găurită apoi de ploaie, să fie sfărâmată şi spulberată în valurile ce o înconjurau.

De cum se lăsa seara, *vahineele* aprindeau de după ferestruicile fiecărei cabane un *doedoe* pentru a le arăta, astfel, *tupapahui-lor* că ele îi socotesc musafiri nepoftiţi, în ceea ce-l privea pe Purcell, acesta, pentru a-şi putea prelungi lectura, aprindea trei *doedoe* deodată. Risipa aceasta era, de altfel, lipsită de urmări. *Doedoe* se afla pe insulă din belşug. Era numită astfel un soi de nucă, precum şi arborele care o producea. Nucile de *doedoe* erau pline de un ulei vâscos, iar oamenii învăţaseră de la tahitieni să le folosească la luminat, vârând în ele, drept feştilă, o fibră de palmier. La drept vorbind lumina lor era mai puţin vie decât aceea a unei luminări; flacăra ei sfârâia din când în când ea o pocnitoare, dar uleiul ce o întreţinea răspândea o aromă plăcută de fruct, de loc ameţitoare.

Câteodată, Purcell se apropia de ferestruică şi privea afară către luminiţele ce sclipeau printre arbori. Era cutremurător gândul că stânca aceasta, precum şi coaja ei subţire de humă în care se împlântaseră arbori şi fructe erau unicul meleag cu putinţă de locuit pe o rază de cinci sute de mile marine. Jur-împrejurul acestui petec de pământ, nimic altceva decât valurile, vântul, ploaia, bezna... „Iară noi, gândi Purcell, noi, agăţaţi de această coajă subţire de humă, mai găsim încă atâta putere înăuntrul nostru încât să ne împărţim în tabere...”

Se auzi o bătaie destul de puternică în uşă, dar, înainte ca Purcell să apuce să se ridice în picioare, Ivoa porni în grabă şi deschise.

Vaa se ivi în prag, cu părul ud, dar purtând mândră pe umeri o pătură luată de pe *Blossom.* Pătrunse în odaie, o

salută pe Ivoa, abia înclinându-şi capul, înaintă până în dreptul mesei la care citea Purcell şi spuse, fără alt ocol:

— Time-ul meu vrea să-ţi vorbească şi te întreabă dacă-l poţi primi în seara asta.

Felul în care Vaa îşi rostise cuvintele îl uimi pe Purcell. Numai un mare şef tahitian şi-ar fi putut îngădui o intrare în subiect aşa de bruscă.

— În seara asta? spuse el ridicând din sprâncene, cu o expresie de îndoială.

— În seara asta, spuse Vaa.

Stătea aşa, în mijlocul cabanei, pe picioarele ei scurte, depărtate, iar stropii prelinşi de pe trup se strânseseră, pe podea, într-o băltoacă.

Se ţinea foarte dreaptă, iar chipul ei mare şi cinstit de ţărancă avea o expresie oarecum semeaţă, ce vădea conştiinţa deplină a treptei sociale pe care o urcase căsătorindu-se cu Mason.

— E târziu şi plouă, spuse Purcell oarecum surprins de aerul de noblețe al femeii, dar dacă tanc-ul tău vrea, pot veni eu la el mâine dimineaţă.

— A şi spus că ai să răspunzi aşa, vorbi Vaa, cu acelaşi aer greu de definit al omului ce se adresează unui subaltern. Nu vrea mâine. A spus că e mai bine în seara asta.

— Bine, atunci să poftească! spuse Purcell.

Vaa schiţă iarăşi, de sus, o înclinare a capului către Ivoa, şi plecă.

De îndată ce uşa se închise în urma ei, Ivoa începu să râdă:

— Ce aere-şi dă! făcu ea uimită. Ia te uită la Vaa, omule, ia te uită ! Se ţine semeaţă ca o adevărată *savana vahinee*[18]*!* Şi ştii, s-a născut din oameni de rând.

---

[18] Nevastă de şef. (Nota autorului.)

— Nu există decât un singur fel de-a te naşte, spuse Purcell, supărat. S-a născut. Asta e tot. Nu fi orgolioasă, Ivoa.

— Eu? făcu Ivoa, punându-şi cu o mişcare plină de farmec mâinile pe piept. Impresionat de graţia Ivoei, Purcell rămase totuşi ferm în cele spuse.

— Eşti mândră de-a fi fata unui şef...

— Dar e adevărat! Otu este un mare şef!

— Otu este un om bun şi înţelegător. Fii, prin urmare, mândră că eşti fata lui Otu, şi nu a unui şef.

— Nu pricep, spuse Ivoa, aşezându-se pe pat. Otu este şef pentru că este Otu.

— Ba de loc! spuse Purcell cu însufleţire. Otu rămâne Otu, chiar dacă n-ar fi şef.

— Da, dar este ! spuse Ivoa, desfăcându-şi larg braţele, ca şi cum ar fi vrut, prin acest gest, să dăruiască elocvenţă vorbelor pe care le rostise.

— Dacă, spuse Purcell, tu eşti mândră că eşti fata unui şef, atunci trebuie să înţelegi că nu există niciun motiv ca Vaa să nu fie mândră că este soţia unui şef. E la fel de ridicol.

Ivoa strâmbă din nas. Se auziră bătăi în uşă. Expresia înciudată dispăru de pe chipul ei. Nu mai avu vreme să străbată, etapă cu etapă, drumul până la împăcare. Fără să mai stea pe gânduri, îi dărui lui Purcell un zâmbet luminos şi se grăbi să deschidă.

— Bună seara, şef al marii piroge, îl întâmpină pe Mason cu un ton curtenitor.

— Hm! făcu Mason.

El nu reţinuse de loc numele femeilor indigene. Le confunda între ele. Toate se sfârşeau cu un „a”. De altminteri semănau una cu alta. Veşnic pe jumătate despuiate şi totdeauna flecărind. Sau bătând cu pisăloagele în afurisitele lor de pive.

Purcell se ridică şi, cu un semn al mâinii, îl pofti să ia loc pe un scăunel.

— Cred că e prima oară când intraţi în casa mea.

— Hm! făcu Mason.

Se aşează şi-şi roti privirea, jur-împrejur.

— E frig la dumneata, făcu el cam morocănos.

— Da, spuse Purcell, cu un surâs. Din pricina peretelui glisant. Va trebui să-mi perfecţionez sistemul.

Urmă o tăcere. Mason privi în pământ. Purcell avu dintr-o dată impresia că era încurcat, neştiind cum să spargă gheaţa.

— Văd că aprindeţi trei *doedoe* deodată, spuse el în cele din urmă, pe un ton de dojană, ca şi cum Purcell, fiind încă pe bord, ar fi făcut risipă cu uleiul Blossom-ului.

— Citeam, tocmai.

— Da, văd, spuse Mason.

Se aplecă asupra mesei şi citi cu glas tare titlul cărţii:

— *Călătoriile Căpitanului Gulliver.*

— Cunoaşteţi cartea?

Mason clătină capu-i pătrat:

— Destul de bine, ca să-mi dau seama că acest pretins căpitan Gulliver n-a fost, în viaţa lui, marinar. Iar cât despre ceea ce povesteşte în legătură cu ţările pe care, ca să spunem aşa, le-a vizitat, o vorbă nu cred...

Purcell surise. Şi liniştea se aşternu din nou.

— Domnule Purcell, reîncepu Mason, ţin să-ţi mulţumesc pentru ceea ce ai făcut, ca s-o capăt pe Vaa.

Şi adăugă fără o umbră de humor:

— Sunt pe deplin mulţumit de ea.

— Sunt fericit, domnule căpitan, spuse Purcell. Dar lui Mac Leod trebuie să-i mulţumiţi. El e acela care s-a gândit la Vaa.

— Mac Leod! spuse Mason, roşind. Ei, poftim! Mă simt cum nu-ţi închipui de mâhnit că trebuie să-i fiu dator cu cel mai mic lucru acestui...

Era cât p-aci să spună ″acestui afurisit de scoţian”, dar îşi aduse aminte la vreme de locul de baştină al lui Purcell.

— Închipuieşte-ţi, domnule Purcell, continuă el pe un ton indignat, îl întâlnesc ieri pe individul ăsta. Avea în mână sextantul lui Burt. I-l cer, bineînţeles. Ce crezi că a avut neruşinarea să-mi răspundă secătura asta? ″Asta-i partea mea din lucrurile rămase de pe urma lui Burt. Dar dacă vrei cumva să-l cumperi, sunt gata să ţi-l vând.”

— Să-l vândă ! spuse Purcell, uluit. Ce să facă cu banii pe insula asta?

— Asta l-am întrebat şi eu. Mi-a răspuns că în douăzeci de ani de aici încolo, răzvrătirea de pe bord se va prescrie şi că dacă atunci va veni pe aici vreun vas britanic şi îl va duce înapoi în Scoţia, va fi fericit să nu calce pe pământul lui de baştină fără un sfanţ în buzunar...

Purcell începu să râdă, dar râse de unul singur. Cu ochii ţintă în pământ, Mason părea preocupat. După o clipă, ridicându-şi capul, făcu o mişcare ca şi cum s-ar fi scuturat şi vorbi pe un ton aproape agresiv:

— Aş vrea să-ţi cer... un serviciu.

″în sfârşit”, îşi Spuse Purcell, în sinea sa.

— Cu plăcere, dacă vă pot fi de vreun folos, spuse el, înclinând din cap.

Mason făcu, cu mâna, un semn de nerăbdare, ca pentru a înlătura această formulă de politeţe.

— Bine-nţeles spuse el pe un ton aproape jignitor, că mă poţi refuza...

— Dar n-am spus aşa ceva, făcu Purcell zâmbind.

— Iată despre ce e vorba, reluă Mason cu acelaşi aer de nerăbdare, retezându-i scurt lui Purcell şi această vorbă de protest. În cursul plimbărilor făcute pe munte, am dat pe

versantul nordic peste o peşteră la care se ajunge foarte greu: trebuie să urci o potecă foarte abruptă... în sfârşit, potecă... e un fel de a vorbi. Povârnişul e atât de drept, încât, pentru a înainta în sus, trebuie să te agăţi de stânci... De remarcat este faptul că nu există în afară de această potecă nici o altă cale care să ducă până acolo. Căci ea este, de fapt, mărginită, atât la dreapta, cât şi la stânga de ziduri înalte de bazalt; ar fi poate mai nimerit să spun, piscuri... cu neputinţă de escaladat. Pe de altă parte, plafonul peşterii iese în afară deasupra intrării, astfel încât nici vorbă nu poate fi să pătrundă cineva înăuntru de sus, de pe munte, fie şi cu ajutorul unei funii. Mai adaug că în interiorul peşterii se află un izvor...

Mason se opri o clipă. Părea trimit el însuşi că vorbise atât de mult.

— Am cercetat cu toată luarea-aminte această peşteră, spuse el, iar ochii lui cenuşii prinseră deodată a sticli, şi sunt încredinţat că este de necucerit în caz de atac...

Şi mai adăugă, ridicând, deodată, glasul:

— Afirm, domnule Purcell, că un singur om – repet: unul singur – cu armele şi muniţiile necesare, şi care să aibă fireşte şi merinde, ar putea, postat la gura peşterii, să ţină piept unei întregi armate...

"Fregata", îşi spuse Purcell în sinea sa. Gândul acesta i se înfipsese, ca un cui, în minte. Deşi apărată formidabil, insula nu-i mai părea lui Mason chiar de necucerit. Găsise ceva mai mult: o a doua linie de apărare. Insula era pentru el cetatea, iar peştera, ultima redută...

— Bine-nţeles, continuă Mason, pe un ton sec, că n-am să-ţi cer să-mi fii tovarăş de arme. Îţi cunosc concepţiile. Şi, fireşte, mă voi bizui şi mai puţin pe ajutorul celorlalţi...

Se întrerupse, apoi continuă pe un ton sigur, ce sună însă fals:

— ... atâta vreme cât nu vor reveni la ceea ce este îndatorirea lor.

Se mai opri o clipă, după care spuse solemn:

— Îți cer, domnule Purcell, doar atât: să mă ajuți să transport armele şi muniţiile în această peşteră.

Tăcu şi îşi aţinti asupra lui Purcell ochii cenuşii. Puţin mai târziu, cum Purcell nu scoase nicio vorbă, adăugă:

— I-aş fi putut cere. Acest lucru Vaaei. E foarte viguroasă, continuă el, aruncând o ochire către silueta lui Purcell, parcă regretând că acesta nu e mai vânjos. După cât se pare, însă, indigenii se tem să se apropie de aceste peşteri: le socotesc bântuite de *tupapahui...* într-un fel, e cum nu se poate mai bine. Despre partea lor, primejdia furtului este înlăturată.

— Da, dar mateloţii? spuse Purcell.

— De ce i-ar mai ispiti armele, când fiecare are arma sa '? De altfel nu există pericolul ca ei să poată descoperi vreodată peştera asta. În afară de corvoada pentru apă, nimic nu-i face să se clintească din loc şi să iasă din sat. Ca adevăraţi marinari ce sunt, nu le place mersul pe pământ. Suntem aici de câteva săptămâni, domnule Purcell, şi în tot acest timp, cine a avut dorinţa de a ajunge până în creştetul muntelui? Doar doi oameni: dumneata şi cu mine.

Tăcu o clipă şi apoi continuă:

— Bine-nţeles îţi cer să păstrezi secretul.

— V-o făgăduiesc, spuse Purcell îndată.

Urmă o tăcere îndelungă, după care Purcell spuse:

— Spre marea mea părere de rău, mă văd silit, domnule căpitan, să refuz serviciul pe care mi-l cereţi. Ajutându-vă să transportaţi arme în această peşteră, m-aş face complice la asasinatele pe care le-aţi putea săvârşi dacă"survine o debarcare.

— Asasinate! strigă Mason.

— Ce altceva ar putea fi? spuse liniştit Purcell.

Mason se sculă în picioare, roşu la faţă, cu vinele de pe frunte vinete şi umflate, cu pleoapele clipindu-i fără încetare.

— Consider, domnule Purcell, spuse el cu glasul tremurând de furie, că în acest caz aş fi în legitimă apărare...

— Nu împărtăşesc părerea dumneavoastră, spuse Purcell pe un ton limpede. Să nu ne ascundem după deget, domnule căpitan. Cu toţii suntem aici sau vinovaţi, sau complici la crima de răzvrătire. Împotrivindu-ne cu armele forţei armate a regelui, săvârşim o a doua crimă: aceea de rebeliune împotriva puterii statului... şi de asasinat propriu-zis, dacă mai avem şi nenorocirea de a ucide pe vreunul dintre marinarii care ne atacă...

— Domnule Purcell! strigă Mason cu o asemenea violenţă, încât Purcell crezu că îl va şi lovi. Niciodată în viaţa mea n-am... Domnule Purcell, continuă el plin de mânie, nu pot tolera... Acesta e lucrul cel mai... Cum îndrăzneşti, cu tot calmul...

Cu buzele tremurânde, cu privirea împietrită, încercă, în repetate rânduri, să articuleze o frază, fără a fi în? Stare să şi-o ducă măcar pe una singură până la capăt. Această neputinţă de a se exprima îl făcu şi mai furios. Strânse pumnii şi, luând hotărârea de a renunţa să-şi mai ţină discursul, spuse pe un ton indiferent:

— Nu mai am nimic de spus.

Se întoarse pe călcâie, se îndreptă spre uşă, o deschise şi ieşi, mişcându-se ca un robot. Împinsă de rafalele vântului, uşa se mai izbi de câteva ori, înainte ca lui Purcell să-i fi venit în minte s-o închidă.

Îngândurat, se întoarse, aşezându-se din nou la masă. Fusese ceva aproape anormal în violenţa lui Mason.

— Pe *Eatua!* strigă Ivoa. Ce-a mai răcnit!...

Se aşezase pe pat, cu picioarele strânse sub ea, ţinându-şi umerii acoperiţi cu pătura.

— Mi-a cerut un serviciu şi n-am vrut să i-l fac.

Reticenţa cu care se exprimase nu-i scăpă Ivoei. Era roasă de curiozitate, dar buna-cuviinţă tahitiană nu-i îngăduia să pună întrebări, mai cu seamă bărbatului ei.

— *Maamaa,* făcu ea, dând din cap. Adamo, adăugă ea pe un ton de zeflemea, de ce sunt *peritanii* atât de *maamaa?*

— Nu ştiu, spuse Purcell, cu un zâmbet. Poate pentru că au prea multe tabuuri.

— O, nu ! făcu Ivoa. Nu poate fi aceasta pricină. *Scheletul* n-are niciun *tabu* şi-i cel mai *maamaa* dintre toţi... Şi continuă: Dacă n-ar fi fost *maamaa,* nu mi-ar fi jignit fraţii, înlăturându-i de la împărţire.

Ivoa tăcu şi întoarse capul, ca şi cum ar fi vorbit prea mult.

— Sunt porniţi împotriva lui?

— Da, răspunse ea, cu faţa întoarsă. Sunt porniţi împotriva voastră. Foarte porniţi.

Ceva din tonul ei îl nelinişti pe Purcell, care o întrebă:

— Şi împotriva mea?

— Şi împotriva ta.

— E nedrept! strigă Purcell, cu indignare.

Se sculă, se aşeză pe pat lângă ea şi-i luă mâinile într-ale sale.

— Tu singură ai văzut.

— Aşa e, spuse Ivoa. Şi continuă: ei spun că te porţi cu prietenii cum te-ai purta cu vrăjmaşii tăi.

— Dar nu-i adevărat! strigă Purcell, cu o adâncă mâhnire.

— Ei spun că deşi şoricelul voia să-ţi ia femeia, tu ai împiedicat-o totuşi pe Omaata să-l bată. Ceea ce de fapt e şi adevărat, adăugă ea azvârlindu-i, deodată, lui Purcell o privire care-l tulbură.

Acesta gândi: ″Şi ea e pornită împotriva mea”. Cu inima sfâşiată, se ridică în picioare şi începu să străbată încăperea, în sus şi în jos. Urât de unii, suspectat de ceilalți... Şi îl cuprinse, deodată, un cumplit simțământ de singurătate.

— Şi Mehani? spuse el oprindu-se locului.

Ivoa îşi întoarse, în lături, capul, şi continuă ca şi cum nici nu i-ar fi auzit întrebarea ′.

— Cu toții spun că nu l-ai lăsat să-l omoare pe *Schelet.*

— Să-l omoare! strigă Purcell, astupându-şi, cu ambele mâini urechile. Moarte şi iar moarte !

Şi începu iarăşi să străbată în lung şi în lat încăperea. Se simțea cu desăvârşire neputincios să explice chiar față de Ivoa întreaga sa atitudine de până acum.

— Şi Mehani? o mai întrebă o dată, oprindu-se drept în fața ei.

Urmă o tăcere. Ivoa îşi încrucişă brațele pe piept şi spuse, cu ironie:

— Poți fi fericit, omule: Mehani e veşnic, cu trup şi suflet, alături de tine.

Lui Purcell i se lumină obrazul, iar Ivoa spuse înciudată:

— Am impresia că-l iubeşti pe Mehani mai mult decât pe mine.

Purcell surise şi se îndreptă spre pat, aşezându-se apoi alături de ea.

— Nu fi şi tu ca *vahineele peritani...*

— Dar cum sunt ele?

— Geloase, mai toate.

— Eu nu sunt geloasă, spuse Ivoa. Uite, Itia, de pildă, se ține toată ziua după tine, ca să te joci cu ea. Şi mă amestec eu în vreun fel?... Spun ceva, țip?...

La auzul acestor cuvinte, Purcell rămase buimăcit şi înadins trecu peste ele. După o clipă continuă:

— Dar Mehani ce spune?

— Te apără. Spune că tu eşti un om deosebit şi nici nu-i drept să te judece cu măsura celorlalți. Spune că eşti *moa*[19].

Ea se uită în sus, în ochii lui Purcell, şi întrebă, cu naivitate:

— E adevărat, Adamo? E adevărat că tu eşti *moa?*

Lui Purcell îi venea să ridice din umeri. Se stăpâni, însă, şi reîncepu să străbată odaia în lung şi-n lat. Pentru un tahitian starea de *moa* nu putea fi de loc rezultatul vreunei sforțări eroice. Ea ținea doar de o anumită alcătuire lăuntrică. Erai *moa* tot aşa cum altul era şchiop de un picior: din născare. Era o ciudățenie admirabilă prin sine însăşi, dar care nu implică niciun merit. ″Foarte bine, îşi spuse Purcell în sinea sa, n-au decât să creadă. Să creadă, dacă aşa vor izbuti să-mi înțeleagă atitudinea...”

— Da, spuse el, cu toată seriozitatea, oprindu-se locului. Da, Ivoa, este adevărat.

— Pe *Eatua!* strigă Ivoa, iar chipul ei fu luminat de expresia unei asemenea fericiri, încât Purcell se simți ruşinat. ″Cât sunt de nesincer”, îşi spuse el, stingherit.

— E «Adamo *e!* continuă Ivoa, ce fericită sunt ! Văzusem cândva, în Tahiti, un *moa,* dar era atât de bătrân! Ah! Cât de bătrân era şi de sfârşit! Iar acum am, aici, un *moa* cu mine, pentru toată viața! Şi ce frumos e! Şi îmi este *tane*! Încheie Ivoa, ridicând, într-o izbucnire de bucurie, brațele către cer.

Dădu deoparte pătura ce-i acoperea umerii, sări jos din pat, alergă spre Purcell şi, îmbrățişându-l, îi acoperi fața de sărutări. El o privea, zăpăcit, mişcat. Cum îşi tot apăsa buzele, în sărutări mici, când pe obrajii lui Purcell, când pe bărbia, când pe buzele lui, mişcându-şi fără încetare capul, încoace şi încolo, Purcell vedea strălucirea minunaților ei

---

[19] Sfânt. (Nota autorului.)

ochi albaştri, când într-o parte, când în cealaltă. Cât era de frumoasă! Fiinţa ei revărsa lumină, căldură, generozitate!...

— Eşti, aşadar, *moa!* spuse Ivoa, cu o expresie de in cântare.

Îl ţinea înlănţuit în braţe, şi aşa, începu a merge de-a-ndaratelea, întâi încet, apoi din ce în ce mai repede, trăgându-l după sine, ca în mişcarea unor paşi de dans. Purcell simţi o undă de veselie. Îl ducea, astfel, spre pat, şi în clipa în care fu aproape de marginea acestuia, îşi dădu drumul pe spate, iar Purcell se rostogoli şi căzu peste ea. Apoi încetă să mai râdă, îi căută buzele şi mai avu vreme să-şi spună: ″Tahitienele au într-adevăr o idee cu totul personală despre sfinţenie”.

A doua zi vremea se însenină şi, pe cer, pentru întâia oară după trei săptămâni, se ivi soarele. La ceasurile unsprezece, Purcell ieşi din cabană, o luă pe *West Avenue* şi bătu la uşa lui Baker.

Horoa îi deschise, chipeşă, ţanţoşă, cu o neîmblânzită privire a ochilor.

— Bună ziua, frate Adamo ! strigă ea.

Şi, înhăţându-l chiar din prag, îl sărută pătimaş după chipul *peritan.* Când Purcell izbuti să mai răsufle, îl văzu pe Baker în spatele lui, zâmbind calm, în mijlocul odăii.

— Hai, spuse Purcell, fără a păşi înăuntru, vino cu mine. O să-i facem o vizită lui Mac Leod.

— Lui Mac Leod? făcu Baker. În vreme ce chipu-i fin şi brun îşi schimbă, deodată, expresia.

— Hai odată, spuse Purcell. A sosit timpul să negociem.

Când Horoa îl văzu pe Baker pe punctul de a pleca, se propti înaintea lui şi, cu coama în vânt, cu ochii plini de flăcări, îi ţinu un discurs violent.

Baker întoarse către Purcell o privire întrebătoare.

— E supărată că pleci şi o laşi cu lemnele netăiate.

Baker o bătu uşor, cu mâna, pe şold şi spuse aproape surâzând:

— Puțină zăbavă, *miss.*

Cuvintele acestea rămaseră fără niciun efect. Cu grumazul fremătând, cu nările zvâcnind, Horoa continuă, arcuindu-şi coapsele şi nechezând, să-şi verse focul.

Baker se întoarse spre Purcell.

— Cum se spune „puțină zăbavă" în limba tahitiană?

— *Araue.*

— Horoa, strigă Baker din fundul rărunchilor, *araue! Araue!*

O mai bătu o dată, uşor, pe şold, trecu pragul şi ieşi din casă. În vreme ce amândoi bărbații se îndepărtau, Horoa, înfiptă în cadrul uşii, o ținea într-una, vărsându-şi, mai departe, năduful.

— E obositoare, spuse Baker.

Şi adăugă:

— Să ştii că nu-i de loc fată rea. Dar obositoare. Nu mai sfârşeşte cu scenele, cu veşnicele ei drame.

Se opri în loc, îi făcu de departe un mic semn cu mâna şi strigă:

— *Araue! Araue!*

Şi o porni mai departe.

— Cred că mai e încă cu gândul la Mac Leod, pe care i regretă. Cu mine viața îi pare prea linişitită.

Purcell întoarse capul.

— Asta a şi spus.

Baker începu să râdă.

— Foarte bine că-i aşa. Dinspre partea asta n-o să avem greutăți.

Soarele îşi revărsa dogoarea. Ce minunat era să vezi cerul strălucind printre ramurile de palmier şi ce desfătare să vezi din nou, jur-împrejur, păsărelele sclipind în puzderia lor de culori! Făcându-se nevăzute toată vremea cât plouase, toți

crezură că au murit, într-atât erau de mărunte şi de firave. Iar acum se îmbulzeau aci mai pline de viaţă, mai prietenoase decât oricând. Baker spuse, cu un glas schimbat:

— Crezi că-ncercarea cu Mac Leod îţi va reuşi?

— Cred că da, răspunse Purcell.

Trecură prin faţa cabanei lui Johnson şi, în drum, Purcell zise încet:

— Socotesc, din câte răzbat în casa mea, că şi ăstora le plac dramele.

— Îl bate, spuse Baker.

Purcell se opri din mers şi îl privi pe Baker.

— Cine? Ea pe el? Eşti sigur?

— Am şi văzut-o ţinându-se după el, prin grădină, cu un butuc în mână.

— Bietul bătrân, exclamă Purcell.

Să fi făcut o cale atât de lungă, să fi cutreierat ţări şi mări ca să se despartă de o scorpie, şi să-ncapă, tocmai la capătul lumii, pe mâinile altei scorpii!

Chipul fin al lui Baker se încruntă.

— Vedeţi, don locotenent.

— Purcell.

— Purcell... vezi, Purcell. Socoteala lui Johnson a dat greş. Şi-a ales o femeie urâtă. Şi-a spus că fiind urâtă se va dovedi plină de însuşiri. Da' de unde, lucrul ăsta nu-i adevărat. Că de-ar fi aşa, îţi închipui că s-ar repezi cu toţii la alea hâde. Chilipir ar fi socotite, nu alta. Vezi, însă, că de fapt, femeile urâte sunt la fel de plictisitoare ca şi cele frumoase...

Baker mai zăbovi o clipă şi apoi adăugă:

— Şi, pe deasupra, mai sunt şi urâte.

Purcell surise.

— Prea vezi lucrurile în negru. Mi se pare că Avapuhi...

— O! Nu pot spune nimic rău despre Avapuhi, spuse Baker, dând din cap. Vorbesc, aşa, în general. Vezi, Purcell, femeile, pe toate laolaltă, le socotesc...

Se frecă pe frunte, deasupra sprâncenei ochiului drept.

— ... obositoare.

Şi adăugă:

— Veşnic nemulţumite cu soarta lor. Jinduind necontenit la altceva decât ceea ce au. La un alt bărbat. La o altă rochie. Mai ştiu şi eu la ce?

— Eşti nedrept. Tahitienele nu sunt de loc aşa.

— Ba şi Horoa tot aşa este.

Purcell îi aruncă o privire. Un nervos, un nervos calm. Chipul împietrit, dar cearcăne întunecate în jurul ochilor şi buza inferioară zvâcnindu-i, ca un puls... Şi Baker trecu brusc la altceva.

— Nu vrei să-mi spui şi mie ce căutăm la Mac Leod?

— Am eu un gând, mărturisi Purcell. Un gând mi-a venit în minte, acasă, pe când stăm de vorbă cu Mason. În ce măsură s-ar putea dovedi folositor, nu ştiu. Şi nu vreau să-l afli dinainte, de o fi să dau greş.

Trecură prin faţa casei lui Mason şi îl văzură pe căpitan care, îmbrăcat din creştet până-n tălpi, cu cravată, cu nasturii tunicii încheiaţi, cu chipiul pe cap, se tot plimba, în sus şi-n jos, pe poteca de scânduri a *dunetei.* „Bună ziua, domnule căpitan", spuse Purcell, fără a-şi încetini mersul, iar Baker repetă şi el un „Bună ziua", fără, însă, a mai adăuga „Domnule căpitan". Dar Mason nici nu întoarse capul. Mergea drept înainte, cu ochii ţintă către orizont, cu pasul măsurat, cu trunchiul bine înţepenit pe şolduri, gata parcă să înfrunte legănarea vasului pe valuri. Enervat, îşi agita, din când în când în văzduh mâna în jurul capului, pentru a alunga păsărelele, ce nu-i dădeau pace, zburând foarte aproape. De el. Mişcarea aceasta iscă în spiritul lui

Purcell imaginea gestului unui om ce alungă țânțarii şi, fără a şti de ce, o socoti nelalocul ei.

— După cât se vede, spuse Purcell, păsărelele n-au prea suferit din pricina ploii.

Îl privi pe Baker, şi spuse cu glasul scăzut:

— Dar Avapuhi?

— Nici atât.

— Dar Itia?

— Nici ea.

— Când ai văzut-o pe Avapuhi ultima dată? mai întrebă Purcell, în şoaptă.

— Ieri. Horoa s-a dus la Omaata ca să lucreze la postav şi aşa am mai avut răgazul s-o şterg de-acasă.

— Poate nu vei mai avea multă vreme de îndurat, spuse Purcell.

Şi îl privi pe Baker, având deodată un simțământ viu de prietenie pentru el. Chipul brun al lui Baker, cât de cinstit era! Ce deschisă îi era firea! Ce spirituală sclipire i se aprindea în ochii căprui. Câtă forță ascundeau mişcările lui blânde. ″Şi câtă violență, se gândi Purcell. Asta e singura lui trăsătură cu care nu mă-mpac.”

Îndată ce Purcell puse mâna pe ivorul portiței ce dădea în grădina lui Mac Leod, scoțianul se şi ivi în pragul cabanei, iar în urmă-i, pe jumătate ascuns de trupul său, şi părând, în comparație cu el, absurd de mărunt şi de bondoc, răsări White, care, gol de la brâu în sus, îşi ținea mâinile la spate.

— Ce căutați aici? strigă Mac Leod, pe un ton foarte puțin prevenitor.

— Vreau să-ți spun ceva, făcu Purcell, fără a intra în grădină.

— Amândoi? întrebă Mac Leod, cu un aer bănuitor, şi prin mintea lui Purcell trecu gândul că scoțianul se temea de o agresiune.

— La cele ce am să-ți spun, socotesc că trebuie să fie de față şi Baker, ca martor. Dar dacă vrei, n-am nimic împotrivă să rămână şi White.

— Fie, făcu Mac Leod. Intrați!

Şi în tot timpul cât vizitatorii străbătură grădina, rămase în picioare pe prag, privindu-i cum se apropie. Trupu-i lung şi deşirat sta înfipt pe picioarele-i slăbănoage ca de bâtlan, în vreme ce cu un aer nepăsător îşi sprijinea mâna dreaptă în şold, dar ochii lui din fundul orbitelor pândeau cu luare-aminte la mişcările lor cele mai neînsemnate.

Ceea ce-l izbi pe Purcell, de îndată ce pătrunse în cabană, fu marea bogăție de dulapuri care ocupau toată înălțimea pereților până la plafon, de-o parte şi de alta a uşii şi a celor două ferestruici, cu uşițe de sus şi până jos, şi prevăzute toate cu broaşte şi lacăte. În afară de aceste dulapuri se mai afla, în mijlocul încăperii, numai o masă solidă de stejar şi un foarte mare număr de scăunaşe, ceea ce părea să arate că locuința lui Mac Leod slujea drept loc de adunare pentru "majoritate".

Mac Leod trecu după masa de stejar, ca şi cum ar fi vrut să pună această stavilă între el şi oaspeții săi şi, întinzând deodată spre ei, la capătul brațului scheletic, o mână – brațul şi mâna erau atât de lungi, încât păreau a străbate lărgimea întregii încăperi – le făcu, fără a scoate un cuvânt, semn să se aşeze. Cei doi luară loc. Cu pasu-i de pisică, dând ocol mesei, White se aşeză alături de scoțian şi, punându-şi amândouă mâinile pe genunchi, prinse a-i ciocăni cu arătătorul şi degetul mijlociu, în vreme ce privirea iscoditoare a ochilor săi negri îl țintuia pe Purcell. Mac Leod rămase în picioare, cu mâinile în buzunare.

Cei patru bărbați se scrutară, astfel, un timp, fără ca-vreunul dintre ei să fi spus un cuvânt. Purcell se aştepta ca Mac Leod să deschidă vorba şi să-i acopere cu verva sa. Dar lui Mac Leod nu-i ardea, pesemne, de discuție. Tăcea. Era

întruchiparea însăşi a demnităţii. Întreaga-i atitudine arăta că prezenţa lui Purcell şi Baker în locuinţa să i se părea neaşteptată şi trebuia lămurită. „E de neînchipuit, îşi spuse Purcell în sinea sa. Nu sunt nici măcar trei luni de când omul ăsta era un simplu marinar, ca şi toţi ceilalţi. Iar acum stă, cu spatele la dulap, rece şi distant, ca un diplomat care acordă o audienţă."

— Te ascult, vorbi Mac Leod, chiar în acea clipă.

Chiar aşa şi era, exact aşa: îi primea în audienţă... William Pitt în persoană, primindu-i pe ambasadori.

— Socotesc, spuse Purcell, că situaţia asta nu trebuie prelungită la nesfârşit. Nu e favorabilă nimănui. Şi în cele din urmă va surpa orice înţelegere între noi. Cred, aşadar, că a sosit momentul să recurgem la un compromis.

— La un compromis? spuse Mac Leod.

Purcell îi aruncă o privire. Scoţianul era de nepătruns.

— Dacă nu mă-nşel, continuă Purcell, situaţia asta nu satisface pe nimeni. Nici Baker, nici Mehani nu au femeia pe care o vor. Iar în ceea ce vă priveşte pe dumneata şi pe White, nu aveţi de loc femeie.

Se opri o clipă, pentru a le îngădui interlocutorilor săi răgazul de a înghiţi acest hap amar.

— Da, şi? făcu Mac Leod.

— Propun un compromis, repetă Purcell.

Urmă o tăcere, după care Mac Leod spuse:

— N-am nimic împotrivă, ca să ne înţelegem. Ce propui dumneata?

— Nu văd decât o singură soluţie, reluă Purcell. Un schimb: White să i-o cedeze pe Itia lui Mehani şi să şi-o ia, de la acesta, pe Faina. Iar în ceea ce te priveşte, să renunţi la Avapuhi, pe care s-o ia Baker, de la care să ţi-o iei înapoi pe Horoa.

Mac Leod rămase, o clipă, tăcut, apoi îşi înălţă capul, răsuflă adânc şi îşi înfundă şi mai mult mâinile în buzunare.

— . Şi asta este, Purcell, propunerea pe care dumneata o numeşti compromis? Unde e compromisul? Ceea ce mi se ia văd foarte bine, dar de loc ce mi se dă. Compromis? Şi spui asta fără măcar a clipi! Compromis la ce? În toată afacerea asta nu văd decât un singur compromis: compromisul cu trebuşoarele mele! S-o luăm de la capăt povestea asta, dacă cumva ai uitat-o. Carevasăzică Baker mi-o ia pe Avapuhi. Bine! Are loc votarea, şi votul mi-o dă înapoi. Drept răspuns la aceasta ea se face nevăzută în pădure, iar dumneata ce spui? ″Să facem un compromis”: s-o aducem înapoi pe Avapuhi, ca ea să se întoarcă la Baker!... Eşti tare neruşinat, Purcell, vrednic de toată lauda!... Stai aici, în faţa mea, de parc-ai fi îngerul Gavril şi, curat ca Isus, cu şezutul de-abia atingându-ţi scaunul, ca şi cum ai şi purces către ceruri, propunându-mi acest com-pro-mis!... E de necrezut! Şi legea? Ce dracu faci cu ea? Ăi fi uitat, Purcell, da’ există şi-o adunare p-aici! Există legi! Există votul ! Iar ceea ce s-a votat rămâne bun votat. Asta e!...

Mai răsuflă o dată.

— Cât despre Avapuhi, o dibuim noi, n-ai nicio grijă. Poate chiar mai repede decât îţi închipui. Nu matelotu împins de vântul cel mai prielnic ajunge totdeauna ăl mai repede! Şi chiar de-mi ţin pânza în clipa asta mai puţin întinsă, nu înseamnă de loc că nu mai am de gând să răzbesc. Nu, domnule, nici pomeneală, nu mă las! Şi când mi-oi împlânta cangea-n bărcuţă, mi ţi-o-nţepenesc cobză cu-otgonu şi, de aci-nainte, fii pe pace, că nici tatăl din ceruri „nici puterea vântului, nici căpetenia diavolilor n-au să mi-o mai smulgă din ancoră, o dată-nfiptă în mal.

— Să presupunem, spuse deodată Baker, cu glasul mocnind de o furie rece, să presupunem că izbuteşti s-o-

nhați şi s-o aduci în bârlogu tău. Şi apoi? Ce poți să faci? Să ţintuieşti ferestrele-n piroane? Să pui fiare la uşă? S-o ții zăvorâtă-n dulap? Ferecată-n aşternut? Ăsta ți-e gândul, marinare?

— Ce-oi face cu muierea-mi legitimă, răspunse Mac Leod, cu un aer de demnitate, e treaba mea şi numai a mea.

Şi tăcu. Era vădit că nu-l interesa să discute cu Baker. Purcell aşteptă, dar Mac Leod nu mai scoase o vorbă. Refuzase, iar refuzul lui era categoric.

Purcell îl privi pe Mac Leod şi ceva din atitudinea acestuia îi trezi luarea-aminte. Nu-i era chiar atât de categorică împotrivirea. Mac Leod nu pusese capăt convorbirii şi nu făcea nimic ca să întrerupă discuția. Era vicleană, fiara. Cu mintea ascuțită şi plin de viclenie. Subtil chiar. Mirosise ceva şi sta la pândă. Refuzul acesta nu era decât una dintre etapele tratativelor.

— Dacă-ți închipui cumva că ai s-o poți regăsi pe Avapuhi, spuse Purcell, sau dacă, regăsind-o, îți închipui că ai să fii în stare s-o şi păstrezi, înseamnă că încă nu vezi destul de limpede cum stau lucrurile. Şi dacă e aşa, cred că e mai nimerit să amânăm discuția.

Tăcere. Schimb de priviri. Mac Leod nu spunea nici da, nici ba. Asupra oportunității de a pune capăt acestei convorbiri nu avea nicio părere. Era neutru. Se retrăgea. Limpede vorbind, nici nu mai era printre ei. ″Vulpoiul, îşi spuse Purcell, în sinea sa, nu vrea să-mi uşureze reînceperea tratativelor.”

Purcell dădu din umeri şi se ridică în picioare. În chiar aceeaşi clipă degetele lui White îşi conteniră uşoara lor ciocănire pe genunchi, iar el spuse:

— Primesc.

— Vrei să spui adică, vorbi Purcell, că dacă o capeți pe Faina i-o laşi lui Mehani pe Itia?

— Chiar aşa am vrut să spun.

Purcell îl privi pe Baker şi se aşează din nou pe scaun.

— Bine, făcu el, fără să-şi dea în vileag mulţumirea. Socotesc că e cuminte ce faci. Plecând de aici mă voi duce să vorbesc cu Mehani şi cu tahitienii. Cum ei n-au decât o femeie la doi bărbaţi, toată treaba nu depinde doar de Mehani. Dar nu cred, totuşi, că voi întâmpina dificultăţi.

Şi îi zvârli o privire lui Mac Leod. Privirea scoţianului era pierdută în gol. Nu părea nici mulţumit, nici contrariat de iniţiativa lui White. Era cât se poate de vădit că nu-l atingea de loc. Poziţia sa rămânea propriu-zis neclintită.

„Dacă cumva mă ridic, acum, şi plec, gândi Purcell, el mă lasă să mă duc. E foarte sigur că mă voi întoarce. În ce clipă anume m-am trădat? Se întrebă el cu necaz. Cum de e atât de încredinţat că mai am ceva să-i ofer?"

— Mac Leod, spuse Purcell, gândeşte-te şi dumneata. Cât mai sunt aici, gândeşte-te.

Mac Leod nici nu clinti.

— Totul e gândit şi răzgândit, spuse el cu nepăsare.

Era în glasul lui o urmă de batjocură, ca şi cum ar fi ştiut că acest ultimatum, pe care oaspetele său i-l dăduse, va rămâne fără nicio urmare.

— Bine, spuse Purcell, să reluăm chestiunea.

Şi scoase, din buzunar, o pungă negricioasă de piele, îi desfăcu legătura, o deschise şi o deşertă pe masă. Câteva monezi de aur se risipiră din grămadă, iar Purcell, adunându-le cu grijă, le puse la loc, în faţă-i, ca şi cum ar fi vrut să-şi încerce norocul la joc. Purcell desluşi, în albia tăcerii, şuierul răsuflărilor. Privi chipurile celor din jur. Erau ca împietriţi, ca loviţi de trăsnet. Doar ochii le mai trăiau în orbite. Comoara lui Ali Baba şi n-ar fi avut, asupra lor, un asemenea efect. Cineva tuşi apoi. Mac Leod îşi scoase mâinile din buzunare. O scândură îi pârâi sub picioare, când îşi urni greutatea trupului, ca să se apropie. Îşi aplecă deasupra mesei nasul ca o muchie de cuţit, iar Purcell auzi

un zgomot ca o sorbitură, ca şi cum aerul nu putea să-i pătrundă în plămâni.

— Sunt, în grămada asta de bani, zece lire sterline, spuse Purcell. Ale dumitale sunt toate, Mac Leod, dacă i-o laşi pe Avapuhi lui Baker.

— Purcell! strigă Baker.

Purcell ridică mâna, pentru a-i impune tăcere. Mac Leod se îndreptă din umeri.

— Phi, trăsni-m-ar Dumnezeu ! spuse el cu glasul sugrumat. Douăzeci şi cinci de ani am vânturat toate mările lumii, şi iadul să mă-nghită dac-am mai văzut atâta bănet !

Pe masa de stejar, dată prost la rindea şi înnegrită de mântuială cu ulei de in, aurul se înălța liniştit în grămadă, iar soarele, strecurându-se prin ferestruică, îi dăruia o lucire de zile mari. Era o grămăjoară destul de modestă, neînsemnată chiar. O măruntă colecție de obiecte turtite, rotunde, destul de frumos gravate, şi care nu-i erau nimănui de vreo trebuință pe cuprinsul insulei. Una dintre piese ieşea puțin în lături, iar Purcell, cu o mişcare rapidă şi grijulie a mâinii, o puse în rând cu celelalte.

— Ei, făcu Purcell.

Mac Leod se şi îndreptă, cât era de lung, pe şolduri şi îşi înfundă mâinile în buzunare.

— E o ruşine, spuse el, în cele din urmă, pe un ton de indignare şi cu o cută ironică în colțul buzelor, e o cumplită ruşine, dacă vrei să ştii! Un ofițer care, pentru aur, face troc cu femei! Păcat de toată cazna cu care a-nvățat pe băncile şcolilor şi de truda cu care a fost dresat să se țină atât de tare, împreună cu toți ceilalți ofițeraşi ai majestății-sale, de vreme ce, la urma urmelor, a ajuns să facă o asemenea meserie ! O ruşine, asta s-o ştii de la mine, Purcell. Iar eu, reîncepu el, cu o măreție în derâdere, eu mi-s un golan de pe cheiul Tamisei, de mi se zvârle-un bacşiş în schimbul femeii mele legitime, căpătată la adunare printr-un vot în

toată regula? Dar morala, Purcell? Ce faci cu morala? O arunci peste bord? O azvârli în ocean, o dată cu lăturile, ca să le fie de ospăț rechinilor? Asta e, continuă el cu o sclipire a ochilor ce parcă marca brusca trecere de la indignarea prefăcută la parodia indignării, asta e, bătu-m-ar Dumnezeu, tot ce te-a învățat *Biblia* dumitale? Să faci pe codoşu-ntre bărbatul legitim al femeii şi fostul ei amant?

Purcell se ridică şi spuse pe un ton rece:

— N-am vreme să-ți ascult prostiile. Dacă nu te-nvoieşti, spune-o, şi am plecat.

Şi în aceeaşi clipă făcu un pas spre masă şi strânse palma, acoperind monezile de aur, ca şi cum ar fi fost gata să le vâre la loc, în pungă.

Mac Leod spuse:

— Douăzeci.

— Poftim? făcu Purcell rămânând nemişcat.

— Douăzeci. Douăzeci de lire. Primesc târgul dacă-mi dai douăzeci de lire.

— Exact aşa socoteam şi eu, spuse Purcell.

Şi luându-şi mâna dreaptă de pe masă, o înfundă în buzunar, de unde mai scoase încă o pungă, şi spuse liniştit:

— Cum s-ar putea întâmpla să-ți pară rău că nu ai cerut mai mult, țin să precizez că, într-adevăr, asta e tot ce posed.

Purcell desfăcu legătura celei de-a doua pungi, rostogolindu-i conținutul pe masă. Apoi, luând toate monezile în mâna stângă, le înşirui una câte una, alături de cele dintâi.

— Sunt aici, cu totul, douăzeci de lire, reluă el. De altfel, nu vreau să ți le dau chiar pe toate, ci doar nouăsprezece. Cea de-a douăzecea e destinată altui târg.

— Ce mai vrei? făcu Mac Leod cu un aer de trufie, rănit, ca şi cum el ar fi fost cel despuiat.

— Sextantul lui Burt.

Mac Leod apucă doar să deschidă gura. Dar Purcell nu-l lăsă să vorbească. Şi spuse pe un ton care nu mai îngăduia nicio discuţie:

— Ori aşa, ori de loc.

Mac Leod oftă, scoase o cheie din buzunar, se întoarse către dulapul din spatele său, îl deschise şi, luând sextantul, îl puse, cu un aer morocănos, lângă monezile de aur.

— Suntem, aşadar, spuse Purcell, bine înţeleşi. I-o laşi pe Avapuhi lui Baker şi dumneata ţi-o iei înapoi pe Horoa.

— Da, înţeleşi, spuse Mac Leod, coborând, posac, ochii în pământ.

Şi Purcell împinse spre Mac Leod monezile de aur, cu gestul unui jucător care, în acea clipă, şi-a pierdut miza. Mişcate din loc, fişicurile se rostogoliră şi, risipindu-se pe masă, monezile părură, deodată, mai multe la număr. Mac Leod îşi întinse asupra lor degetele-i osoase şi le adună, fără însă a reface fişicurile. Purcell îl observă cum rotunjeşte forma grămăjoarei.

— Mac Leod, i se adresă Purcell.

Mac Leod îşi ridică ochii, cu un aer plictisit. Părea stingherit că nu i se dă pace să-şi vadă de îndeletnicire.

— Mac Leod, reîncepu Purcell, cu gravitate, mă simt fericit că am ajuns la o înţelegere. În ceea ce mă priveşte, socotesc că este de cea mai mare însemnătate să trăim în bună înţelegere.

— Asta e şi părerea mea, spuse Mac Leod cu un aer de nepăsare, făcând, în acelaşi timp, cu mâna un gest sortit parcă să pună capăt convorbirii. Se vedea cât de colo că nu avea alt gând decât să rămână, cât mai repede, singur. Privirea lui Baker luneca de la Mac Leod la Purcell şi se vedea că îi era necaz de naivitatea prietenului său.

— Ştii, reluă Purcell, în vreme ce ochii săi albaştri se opriră cu toată gravitatea asupra chipului lui Mac Leod, mi

se pare de mare însemnătate să înlăturăm frecuşurile dintre locuitorii insulei. Date fiind condiţiile nu prea obişnuite în care trăim, cea mai măruntă zâzanie poate căpăta proporţii dramatice.

— Bine-nţeles, spuse Mac Leod cu acelaşi aer absent şi plictisit, ţinându-şi amândouă mâinile deasupra monezilor de aur. Nu tăgăduiesc că ai dreptate în ceea ce spui, Purcell, adăugă el, aproape constrâns la această aprobare de către convingătoarea limpezime a privirii lui Purcell, aţintită asupră-i.

— Îţi mărturisesc că mă preocupă, în foarte mare măsură, problema relaţiilor dintre noi şi tahitieni. Aşa cum sunt acum, nu sunt de loc bune. Şi ar trebui să ne ferim, prin toate mijloacele, de a le înrăutăţi şi mai mult, pe viitor.

— Bine-nţeles, bine-nţeles, făcu Mac Leod, cu gândul aiurea.

Baker îi făcu lui Purcell cu cotul.

— Să plecăm, spuse el, încet.

Îl stingherea faptul că Purcell nu-şi dădea seama cât de lipsite de însemnătate erau, pentru Mac Leod, aceste vorbe.

Purcell se opri o clipă, se îndreptă din umeri, şi, roşu la faţă, adăugă cu efort:

— Vreau să-ţi spun încă ceva... N-aş... n-aş dori să mă socoteşti drept un vrăjmaş. Nu-ţi sunt vrăjmaş. Şi, dintr-o singură mişcare, îi întinse mâna ce-i sta ţeapănă la capătul braţului, neîndoit de la cot.

Mac Leod se dădu puţin înapoi. Îşi ţinu o întreagă secundă privirea aţintită asupra mâinii lui Purcell, apoi privi grămada de aur acoperită de propriile-i mâini. Izbuti în cele din urmă să şi-o smulgă din grămada aurului pe cea dreaptă, cu care o apucă pe aceea a lui Purcell şi i-o strânse, deasupra mesei.

— Nici eu, rosti Mac Leod fără căldură.

Îndată ce-i lăsă mâna lui Mac Leod, Purcell se întoarse către Baker ca pentru a-l ruga să-i urmeze pilda.

— Te salut! spuse Baker.

Şi ajunse la uşă. Era furios din pricina orbirii lui Purcell, iar în ceea ce-l privea, nu se simţea în stare de simţăminte creştineşti.

Ţinu uşa deschisă, pentru a-l lăsa pe Purcell să treacă. White se ridică, urmându-l pe Purcell. Îşi dăduse şi el seama de graba cu care Mac Leod dorea să-i vadă pe câteşitrei plecaţi.

Tocmai în clipa în care trecea de portiţa grădinii, Purcell se întoarse către White.

— Mă duc să vorbesc cu tahitienii şi, de îndată ce ştiu ce anume am de făcut, te voi înştiinţa.

— Mulţumesc, spuse White, cu glasul blând.

Şi se îndepărtă cu mersul lui de pisică. Cabana sa era situată către vârful nordic al rombului, în faţa aceleia a lui Hunt.

Baker şi Purcel! Făcură în tăcere câţiva paşi, coborând *East Avenue. Se* simţeau fericiţi, dând din nou cu ochii de soare. Casa lui Mac Leod le păruse friguroasă.

Baker şi Avapuhi urmau să se întâlnească la căderea nopţii. Trebuia să mai aştepte o zi întreagă, până să-i spună... O şi vedea deschizându-şi alene minunaţii ochi întunecaţi şi strecurându-şi mâinile între ale sale: ″Adevărat, Uili, adevărat?” Ce blândă era...

Baker îl privi pe Purcell şi spuse cu adâncă emoţie:

— Îţi mulţumesc, Purcell.

Purcell întoarse capul şi-i răspunse, pe un ton rece:

— N-ai de ce.

Un simţământ de stinghereală mai dăinui între ei. Baker îşi socotea prea şterse vorbele de mulţumire, dar nu avu tăria să mai spună ceva. Fusese surprins de tonul lui Purcell.

— Cred, spuse Purcell, că după asta, Mac Leod îşi muşcă galbenii, unul câte unul.

— Afurisit scoţian, mârâi Baker printre dinţi.

— Poftim? zvârli Purcel! Oprindu-se din mers.

Baker se opri şi el. Cu sprâncenele încruntate, cu trupul ţeapăn, Purcel! Îi aruncă o privire rece. Baker se uita cu ochii holbaţi la el.

— Şi eu sunt scoţian.

— Uitasem, îngăimă Baker. Iartă-mă.

Şi adăugă:

— Există, fără-ndoială, şi excepţii.

Lui Purcell i se împurpurară obrajii. ″Altă gafă", gândi Baker.

— Nu, nu, se împotrivi Purcell cu indignare. N-o mai întoarce, Baker! Nu există excepţii ! înţelegi, niciun fel de excepţii! Cei ce au asemenea prejudecăţi împotriva unui popor atribuie defectele indivizilor întregului neam, socotind, în schimb, că însuşirile aparţin doar unora dintre ei !... E ceva prostesc!... şi... neruşinat!... Crede-mă! Mai generos e să vezi lucrurile tocmai pe dos.

— Tocmai pe dos? întrebă Baker, cu toată seriozitatea.

— Da, să socoteşti că virtuţile sunt ale tuturora, iar viciile doar o abatere de la regulă.

Ideea acestei metode dădu de furcă minţii lui Baker. O clipă mai târziu, începu să surâdă.

— Foarte bine, spuse el, şi o licărire vicleană îi trecu prin ochii căprui. O să-ţi aplic sistemul, Purcell. Şi o să spun că toţi scoţienii sunt vicleni... în afară de dumneata.

— În afară de mine? făcu Purcell, cu un aer înţepat, pornind din nou la drum. Ce te face să spui asta?

Iarăşi un cuvânt nepotrivit. Dar gheaţa dintre ei se spărsese. Căldura prieteniei dogorea din nou îndărătul neînţelegerii. ″Şi tocmai din pricina gafelor", îşi spuse Baker, în sinea sa.

Purcell aştepta, cu profilul sever, răspunsul lui Baker. ″E drept că seamănă cu un înger, îşi spuse Baker cu înduioşare. Şi când te gândeşti că se mai crede şi viclean !”

— Să-ți spun ce anume, făcu el cu vioiciune. La sfârşit, când îi făceai morală, nici nu te mai asculta. Nu avea decât un singur gând: să nu mai fie nimeni în odaie, să rămână numai el cu aurul lui...

— Mi-am dat seama, spuse Purcell, căpătând, deodată, un aer trist şi obosit. Dar nu aveam nimic mai bun de făcut. Voiam să mă audă. Şi adăugă: E curată nebunie. Mac Leod nu-şi dă seama. Situația pe care a creat-o el e foarte primejdioasă.

— Foarte primejdioasă? făcu Baker. De ce foarte primejdioasă?

Tocmai atunci ajunseseră în fața casei lui Purcell.

— Intri, Baker? întrebă Purcell, fără a-i răspunde.

Ivoa alergă în întâmpinarea lor. Eticheta tahitiană o oprea să pună vreo întrebare, dar de îndată ce văzu obrazul lui Baker, Ivoa se îndreptă către el: „E Uili e! Spuse ea, punându-i mâna pe umăr şi frecându-şi obrazul de obrazul său. E Uili e! *Mă* bucur pentru tine !”

Baker zâmbi, şi un zvâcnet mărunt îi trăgea buza de jos. Faptul că o vedea pe Ivoa în propriul ei cămin îl făcea să se simtă şi mai bucuros la gândul că o va revedea pe Avapuhi.

Spuse cu greutate, ca un şcolar ce silabiseşte slovele:

— Ua *mauru – uru vau.*

— Nu-nțeleg, continuă el, adresându-se de îndată, lui Purcell, de ce e atât de lung un *mulțumesc,* în graiul tahitian?

— Pentru că oamenii ăştia nu sunt de loc grăbiți, răspunse Purcell.

Baker râse, o privi pe Ivoa şi repetă înveselit:

— *Ua maurii – uru uau.*

Ivoa îl bătu uşor, cu vârful degetelor, pe obrazul drept, şi-i vorbi tane-ului ei, în limba tahitiană.

— Ar vrea să ştie, spuse Purcell, când o s-o mai vezi pe Avapuhi. Spune-i... nu, stai! Continuă el ridicând mâna, iar licărul bucuriei prinse a dănţui în ochii-i bruni, scânteietori, lasă-mă să-i spun chiar eu, în graiul ei. Ivoa, spuse el cu solemnitate, *araue!*

Şi reluă cu un aer de mare satisfacţie:

— Avapuhi *araue!*

— O! Cât e de fericit! Spuse Ivoa petrecându-şi braţul pe după umărul lui Purcell şi lipindu-se de el. Ia te uită, omule, cât e de fericit!

— Ia loc, îl pofti Purcell, zâmbind. Nu, nu pe scăunel. În fotoliu. L-am terminat acum, de curând.

— E bun peretele ăsta care se dă în lături, spuse Baker, aşezându-se şi privind cu plăcere în jur, e ca şi cum ai fi pe o terasă. Soarele intră-n voie în casa dumitale.

— Da, când e soare, consimţi Purcell, strâmbând din nas. Vrei să iei masa cu noi, Baker, să te înfrupţi din ignamele noastre?

— Mulţumesc, mulţumesc, mulţumesc, acceptă Baker.

Se întoarse către Ivoa, ridică mâna în văzduh şi repetă râzând, ca un om beat:

— *Ua mauru – uru vau.*

Ivoa râse şi ea şi-i vorbi lui Purcell, în graiul tahitian.

— Ce spune despre Avapuhi? întrebă Baker, ciulind urechile.

— Spune că e fericită pentru Avapuhi, care e plăcută ca mătasea.

— Întocmai aşa! făcu Baker, cu ochii scânteietori. E, într-adevăr, aşa ! E plăcută ca mătasea! Mâinile ei, ochii, glasul, mişcările... Staţi să vedeţi, spuse el, bătându-şi palmele una de cealaltă, de pildă, în ce fel îşi ridică pleoapele când vrea să te privească. Uite aşa! Făcu el, mimând. Încet! Încetişor!

Se opri, surprins de a fi mers atât de departe. Purcell îl privea, surâzând.

Urmă o tăcere, iar Baker trecu, deodată, la altceva:

— Ce te face să crezi că Mac Leod a creat o situație foarte primejdioasă?

— Tahitienii sunt porniți împotriva noastră.

— Dacă mă pun în locul lor, spuse Baker, n-aş putea spune că ne-am purtat chiar aşa cum se cuvine față de ei.

Şi adăugă:

— Spui că e primejdios, că-s porniți împotriva noastră? Sunt, doar, băieți foarte buni!

— Cunosc eu un velş, spuse Purcell, privindu-l țintă în ochi. E un băiat aşa de bun, încât simte nevoia să-mi încredințeze mie cuțitul înainte de-a începe o discuție...

Urmă o tăcere. Baker se întunecă la față şi continuă:

— Dacă vrei să ştii, îmi şi pare rău că ți l-am dat. Am fi fost acum cu toții liniştiți.

— Taci, nu mai vorbi aşa, îl opri Purcell pe un ton tăios.

Baker rămase, o clipă, tăcut, apoi spuse, ațintindu-şi cu toată seriozitatea privirea ochilor săi căprui asupra lui Purcell.

— De trei săptămâni încoace mă tot gândesc la treaba asta. Nu-s de părerea dumitale. De-nțeles te-nțeleg, da' nu-s de loc de părerea dumitale. Pentru dumneata viața unui om e sfântă. Aici însă dai greş, don locotenent. O să vezi ce scump o să ne coste c-am cruțat viața lui Mac Leod.

Cum Purcell tăcea, Baker continuă, îndreptându-se în jilț:

— N-o să te superi, dacă am să te rog ca după masă s-o trimiți pe Ivoa până la Horoa ca s-o prevină. N-am de gând să mă-ntorc acasă până-n seară. Prefer s-o ştiu plecată. Altfel, mi-ar face o scenă. Aşa-ncântată cum va fi, o scenă tot mi-ar face. Şi una lui Mac Leod, de bine ce o să-i păşească pragul! Nu-i în apele ei decât în mijlocul tărăboiului, muierea asta.

Apoi zâmbi, ridică din umeri şi adăugă, cu indulgenţă:

— Iapa asta mare.

Purcell încuviinţă dând din cap, iar Baker se înfundă mai bine în fotoliu.

Purcell se aşează jos, cu spatele rezemat de canatul uşii, cu genunchiul drept îndoit sub bărbie, cu piciorul stâng pe pământul grădinii. Păru-i blond scânteia în soare.

— Un lucru nu-nţeleg, spuse Baker, deodată. De ce două pungi de galbeni?

— Ştiam dinainte că, oricât i-aş da, va cere mai mult.

— Bine, da' de ce să-ţi pui toată averea la bătaie? De ce n-ai adus, în pungile astea, doar jumătate din cât aveai?

— La ce bun? spuse Purcell strângând din ochi din pricina soarelui şi privind departe, spre munte. E ca şi cum i-aş fi dat nişte pietre.

— Acum, da, dar peste douăzeci de ani?

Purcell clătină din cap.

— Dacă vreo fregată se abate, cumva, pe aici, peste douăzeci de ani, peste douăzeci şi cinci, peste treizeci de ani, Mac Leod tot nu va mai avea când să se bucure de aurul lui: i se va pune ştreangul de gât.

— Ştreangul? De ce să i se pună ştreangul?

Purcell mai privi o dată muntele şi spuse cu un ton indiferent:

— Nu există prescripţie pentru crima de rebeliune.

Baker se îndreptă pe scaun, şi scrută, uluit, chipul lui Purcell. O clipă mai târziu, spuse:

— Aşadar... dumneata l-ai tras pe sfoară!... Ia te uită! Doamne! Continuă el. Un scoţian, un scoţian şi jumătate! Bine c-am apucat s-o văd şi p-asta! Şi taman dumneata ai învârtit-o ăl mai dibaci!

Purcell surâse, apoi surâsul i se şterse, ochii i se întoarseră spre munte, iar pe chip i se aşternu îngrijorarea.

— Ştiu la ce te gândeşti, spuse Baker, după o clipă. Te gândeşti ce fericiţi am fi pe insulă, dacă n-ar exista ticăloşii ăştia. Şi, la urma urmelor, câţi sunt cu totul? Nu mai mulţi de trei, sau patru! Smudge, Mac Leod, Timi... Timi ăsta, măcar că-i negru, n-o să-mi spui totuşi că e simpatic... Să fiu eu în locul Tatălui din Ceruri, ştii ce mi-aş spune? "Ăştia au s-aducă prăpădul pe insulă. Nu-i altă dezlegare decât să mi ţi-i iau sus la mine..."

— Numai că dumneata nu eşti Tatăl din Ceruri, i-o întoarse Purcell.

Capitolul IX

Fugarele se întoarseră chiar în acea seară. Fu o mare victorie pentru femei, o mică satisfacţie pentru tahitieni, o pierdere a prestigiului pentru *Schelet.* Omaata trase de funia clopotului de pe B*ossom Square* şi, în afară de membrii din tabăra majorităţii, tot satul sosi la faţa locului. Itia şi Avapuhi purtau coroane de flori, ca pentru ritualul unui sacrificiu, aveau ochii strălucitori, râsetele lor răsunând pline de veselie, şi plesneau de sănătate.

Fu o izbucnire de bucurie. Mulţimea le frecă obrajii, le atinse trupurile cu degetele şi le mângâie, dându-le pălmuţe uşoare. Sosi şi Purcell, care le tot apuca de umeri, şi, apropiindu-şi nasul de grumazul lor, le adulmeca pielea gâtului. Ceea ce stâmi râsete; în acest chip îşi îmbrăţişează mamele tahitiene copilaşii. Lui Purcell i se părea minunată pielea acestor femei, dulce, înmiresmată, topindu-se sub atingerea degetelor.

Omaata ţinu o cuvântare. Lucrurile reintrară pe făgaşul lor firesc. În cele din urmă, femeile fuseseră acelea care aleseseră pe cine voiseră ele ca *tane,* şi nu invers. Îndată ce Omaata îşi sfârşi cuvântarea, o năvală de întrebări se abătu asupra fugarelor: cum de nu erau ude leoarcă? Unde se

pitiseră când plouase cu găleata? Cu ce se hrăniseră? Dar ele se împotriviră îndărătnic să răspundă şi, surâzătoare, cu genele lor negre culcate pe obraz, cu capetele lipite unul de celălalt, rămaseră zăvorite în muţenia lor.

Seara, la lumina flăcărilor de *doedoe* se încinseră pe locul pieţei cântece şi dansuri mai răscolitoare, mai clocotitoare de bucuria de a trăi decât îi fusese dat lui Purcell să vadă până atunci. Uili şi Ropati se dezlănţuiră şi ei aproape la fel ca şi tahitienii. Izbucniră ţipete ascuţite de bucurie când, adus de Omaata, Jono începu să danseze clătinându-se pe picioare, ca un urs. Puţin mai târziu puseră la cale să plece în căutarea omului galben. Nimeni nu avea nimic împotriva sa. Fusese doar atât de blând, atât de politicos ! Itia îşi frecă obrazul de obrazul său şi, ca să-l mângâie pentru faptul că fusese silit să renunţe la *văhineea* pe care şi-o dorise, trei femei îi arătară o curtenie ce avu darul să-l mişte.

A doua zi, vântul sud-vestic lăsă loc Alizeului, iar Alizeul aduse după sine zile însorite şi nopţi scânteietoare. Pentru tahitieni, care făceau numărătoarea nopţilor şi nu a zilelor, Crăciunul *peritanilor* cădea în a noua noapte a lunii a unsprezecea. Ca şi toate celelalte nopţi ale pomenitei luni, şi aceasta avea un nume. I se zicea *Tamatea,* sau luna ce *luminează peştii la apus.*

Era o lună de bun augur. Şi, într-adevăr, Mehani fu atât de norocos în după-amiaza acelei zile, încât ucise, cu cel dintâi glonte, un porc sălbatic. I-l duse Omaatei, care se şi puse pe treabă, în vreme ce femeile pregăteau cuptorul. Purcell avu atunci ideea de a-l trimite în grabă pe White la Mason, precum şi la membrii majorităţii, poftindu-i pe toţi să ia parte la ospăţul comun ce urma să aibă loc în acea seară, în *Blossom Square,* la lumina lunii, pentru a sărbători atât naşterea Domnului, cât şi amintirea propriei lor patrii. Apoi Purcell îl rugă pe Mehani să-i îndemne pe tahitieni să se alăture *peritanilor.*

Nici nu trecu un ceas, şi Purcell îşi dădu seama în ce măsură îşi făcuse iluzii şi cât de pecetluite se înfăţişau deosebirile de poziţie. Propunerea sa întâmpină, pretutindeni, împotriviri. Mac Leod îi trimise vorbă că îi părea rău că nu poate veni, dar tocmai în seara aceea îşi poftise prietenii la masă. Toţi ceilalţi membri ai majorităţii îşi exprimară, rând pe rând, regretul. Erau invitaţi la Mac Leod. Purcell avu impresia că Mac Leod – folosindu-l pe White, pe care-l trimisese pe la prieteni, dar cu propriile sale invitaţii – îi jucase astfel şi un renghi.

Mason fu şi mai brutal. ″Spune că n-am nimic de răspuns", declară White, încurcat că era nevoit să-i aducă la cunoştinţă o asemenea ieşire.

— Şi sextantul?

— I l-am înmânat, din partea dumitale.

— Şi ce a spus?

— A spus: ″Bine".

Purcell ridică sprâncenele.

— Asta-i tot?

— Da.

— I-ai spus în ce fel a ajuns în mâna mea?

— Da.

— Şi ce a răspuns?

— Nimic.

— Nu ţi-a spus să-mi comunici nimic?

— Nu.

Purcell ţintui chipul lui White cu o privire iscoditoare. Dar nu, metisul nu mintea niciodată. Atât era de scrupulos, încât nu socotea îndeajuns să repete, cuvânt cu cuvânt, tot ce i se dădea în grijă să comunice. Reproducea intonaţiile, ba mima până şi jocurile fizionomiei care însoţeau mesajul. Astfel, când spusese ″Bine", îl spusese în aşa chip, încât nimeni nu mai putea avea nicio îndoială că era, într-adevăr, acel „Bine", trufaş şi închis, al lui Mason.

Răspunsul tahitienilor se înfăţişă cu toate aparenţele curteniei. Îi mulţumeau lui Adamo de mii de ori. Se simţeau prea onoraţi de a fi fost poftiţi atât ei cât şi *cele trei femei ale lor* să ia parte la ospăţul *peritanilor.* Dar nu găseau cuvinte ca să arate cât erau de mâhniţi că împrejurări potrivnice îi sileau să refuze această invitaţie.

Purcell se găsea în grădină, dezrădăcinând din pământ cioturile de copaci, în clipa în care sosi Mehani cu acest răspuns.

— Au spus *"cele trei femei ale noastre"*? întrebă el, ridicând capul.

— Da.

— Şi cine anume a spus asta? Tetahiti?

— Da.

— A vorbit în numele tuturor?

Mehani dădu, afirmativ, din cap. Trecu o clipă, şi Purcell continuă:

— De ce, aici el este şeful? în Tahiti tatăl tău este tot atât de mare ca şi tatăl său.

— E bătrân: are treizeci de ani.

— Şi dacă l-aş pofti să ia masa la mine, astă-seară?

— N-ar primi.

Şi cum Purcell tăcea, Mehani adăugă:

— Tetahiti spune că tu nu eşti *moa.*

"Aşadar, degeaba am minţit, gândi, cu mâhnire, Purcell. Dar dacă aşa am pornit-o, nu-mi mai rămâne decât s-o ţin una şi bună. Atât faţă de Ivoa, cât şi faţă de Mehani..."

— Dar, ştii, făcu în aceeaşi clipă Mehani, nici eu nu cred. Şi cum Purcell se uită la el, uluit, Mehani începu să râdă.

— Nădăjduiesc că nici tu nu crezi, Adamo!

Purcell îl scrută cu privirea, neştiind ce să răspundă. Mehani îl bătu uşor pe umăr, şi, curmându-şi râsul, îi spuse, cu un ton serios:

— Ei nu cred că tu eşti *moa,* dar cred, în schimb, că eu cred aşa. De aceea trebuie să spun, mai departe, la fel.

Urmă o tăcere, după care Purcell spuse:

— Şi de ce toată comedia asta?

— Iată de ce, făcu Mehani întorcând capul: dacă nu le-aş spune aşa, n-aş putea veni, în seara asta, aici, la masă.

— Şi dacă, fără să le spui aşa, ai veni totuşi la mine, ce s-ar întâmpla?

— Aş fi în ochii lor un trădător.

Purcell tresări.

— Atât de departe au ajuns lucrurile? spuse el domol.

Şi continuă, cu glasul sugrumat:

— Şi dacă ei nu mă cred *moa,* atunci drept ce mă iau? Drept complice?

Mehani nu răspunse. După un răstimp, luă mâna lui Purcell şi, ridicând-o în sus, o lipi de propriul său obraz.

— Vii în seara asta? îl întrebă Purcell.

— Da, vin, frate Adamo, răspunse Mehani.

Şi în ochii săi aţintiţi asupra obrazului lui Purcell se ivi lumina unei blânde licăriri.

Şi Mehani continuă:

— Împreună cu Itia.

— Cum aşa? făcu Purcell. Au s-o lase pe Itia să vină?

— Află, Adamo, că nimeni nu-i poate porunci Itiei.

— Nici chiar tu?

— Nici chiar eu! spuse Mehani, râzând.

De Crăciun mâncară cu toţii acelaşi porc, preparat de aceleaşi mâini, înnăbuşit în acelaşi cuptor, numai că îl mâncară în locuri diferite; tahitienii, în cabana lor; membrii majorităţii, la masa lui Mac Leod; cei ai minorităţii, Itia şi Mehani, la Purcell; Mason, acasă la el.

Trei zile mai târziu, către amiază, cineva bătu la uşa lui Purcell. Era White, care rămase în prag.

— Mac Leod m-a trimis să te întreb dacă dumneata ai căpătat, sau nu, peşte.

Masa se afla la trei paşi de metis, iar pe masă se înfăţişa peştele alb şi neted întins pe o foaie de banan. Dar White nu vedea nimic. Cobora, discret, ochii în pământ. Iar Purcell avu impresia că, dacă ar spune „Nu", White i-ar repeta acest „Nu" lui Mac Leod, fără niciun comentariu.

— După cum vezi, da, spuse Purcell.

White ridică ochii, se uită pe masă, spuse „mulţumesc" şi se întoarse pe călcâie.

— White, făcu Purcell, cu vioiciune. Despre ce este vorba? Voi n-aţi căpătat?

Metisul se întoarse cu faţa spre el şi spuse pe un ton şters:

— Nimeni dintre noi n-a căpătat peşte.

Purcell se întoarse către Ivoa şi o întrebă, în limba tahitiană:

— De unde e peştele ăsta?

— L-a adus Mehani.

— Au pescuit în dimineaţa asta?

— Da, răspunse scurt Ivoa, întorcând privirea.

— Şi când s-au întors de la pescuit, n-au sunat clopotul?

— Nu.

— Şi, în afară de noi, cine a mai primit de la ei peşte?

— Nimeni, în afară de noi. Mehani a pescuit şi a prins mai mult, şi pentru noi şi pentru Uili şi Ropati.

Urmă o tăcere, după care Purcell spuse:

— Nu mai vor să pescuiască şi pentru *peritani.*

— Nu.

Purcell oftă şi se întoarse către White.

— Iată ce spune...

White dădu din cap.

— Am înţeles tot ce a spus. Mulţumesc.

— White!

White se opri tocmai când era să treacă pragul.

— Te rog să-i spui lui Mac Leod că eu nu ştiam.

— Îi voi spune.

Două zile mai târziu, după amiază, Jones intră în casa lui Purcell. Nu avea pe el, după cum îi era obiceiul, decât un *pareu.*

— Te deranjez?

Purcell închise cartea şi-i zâmbi.

— Ştii, Jones, câte cărți numără biblioteca de pe bordul vasului?

— Nu.

— Patruzeci şi opt. Şi am înaintea mea viața toată ca să le citesc. Ia loc pe fotoliu.

— Da, numai să-l trag la soare, spuse Jones.

Şi, aplecându-se, înşfacă de un picior fotoliul greu de stejar, se îndreptă de mijloc, ducându-l în mâini şi făcând, astfel, să-i zvâcnească, din pricina sforțării, toți muşchii umărului. Făcu trei paşi, îndoi genunchii, aşează jos fotoliul cu toate cele patru picioare ale sale deodată, şi atât de uşor, încât nu se auzi niciun zgomot.

— Bravo! făcu Purcell, surâzând.

După acest tur de forță, Jones se aşează, cu ochii în pământ, cu un aer spăsit şi distant.

Intră Ivoa.

— *E* Ropati *e!* spuse ea ridicând mâna dreaptă, ale cărei degete desfăcute începu să le agite în văzduh, unul câte unul.

Ivoa se apropie de el surâzând şi, cu un gest matern, puse mâna pe părul lui scurt. Cu ochii-i de porțelan pierduți în zare, Jones îi întinse obrazul. Avea aerul drăgăstos şi nerăbdător al unui copil care de-abia aşteaptă sfârşitul acestei revărsări de duioşie, ca să-şi reia joaca.

— Ți-e părul ca iarba de-abia cosită, spuse Ivoa.

Purcell îi tălmăci lui Jones.

— Părul meu nu e verde, spuse el.

Şi râse. Apoi strânse iarăşi sprâncenele deasupra nasului său cârn, încrucişa braţele şi, acoperindu-şi bicepşii cu palmele ambelor mâini, începu să şi-i pipăie, cu un aer vajnic.

— Mac Leod împreună cu tabăra sa s-au dus azi-dimineaţă la pescuit, spuse el pe un ton aproape dramatic. I-am văzut când s-au întors. Aduceau cu ei adevărate *mormane* de peşti !

Rostind cuvântul *mormane,* glasu-i luă deodată o notă prea înaltă şi sună fals. Jones roşi. Îi era necaz când vocea îi juca asemenea renghiuri.

— Şi? făcu Purcell.

— N-au tras funia clopotului, spuse Jones, cu un ton de indignare. Au socotit mai nimerit să-l zvârle din nou în mare decât să ne lase şi pe noi să ne-nfruptăm.

— Foarte rău, făcu Purcell şi tăcu.

— La urma urmelor, tahitienilor n-au decât să nu le dea... Asta n-ar fi decât să le răspundă cu aceeaşi monedă. Dar cu noi ce au? Le-a făcut cineva ceva?

Purcell ridică din umeri.

— Ştii ce spun eu? făcu Jones desfăcându-şi braţele şi umflându-şi ţanţoş pieptul. Să mergem mâine la pescuit. Uili, dumneata şi cu mine...

— Grozavă idee, făcu Purcell, tăindu-i vorba. Înţeleg unde vrei să ajungi. La întoarcere tragem clopotul şi împărţim peşte la toată lumea.

Jones deschise ochii deasupra nasului său cârn, iar gura i se căscă în chip de O.

— Foarte bine, adăugă Purcell, fără a-i da răgaz să-şi vină în fire. Du-te de-i dă de veste lui Baker şi apucaţi-vă să căutaţi împreună râme. Nu mai e vreme de pierdut: dupăamiaza e pe sfârşite.

Şi Purcell se sculă în picioare, îl însoţi pe Jones până la uşă, de unde îl privi luând-o în sus pe *West Avenue.* Jones se îndepărta cu pasul mărunt, cu capul drept, arcuindu-şi muşchii spinării ca să-şi lăţească umerii.

— De ce zâmbeşti? se auzi glasul Ivoei.

Purcell întoarse capul.

— E drăguţ. Caraghios şi drăguţ.

Neluându-şi ochii de la Jones, Purcell continuă după un răstimp:

— Aş dori să am un băiat.

— *Eatua* să te audă, spuse Ivoa.

"Minoritatea" se întoarse cu peşte din belşug, dar mărinimia lui Purcell se dovedi a fi de prisos. Tahitienii nu vrură să primească peşte de la ei. Majoritatea primi, dar se abţinu de-a le urma pilda, când membrii ei se întoarseră de la pescuit. Vaa se învoi să-şi primească partea şi la această împărţeală şi la cele ce urmară. Cât despre Mason, el ignoră sau vru să ignore de pe urma cui se găsea la masa lui peşte, căci continuă şi în lunile ce urmară să nu răspundă la salutul celor ce-l hrăneau.

Ianuarie trecu. Ivoa prinse a căpăta proporţii şi începu a număra zilele, sau, mai bine zis, nopţile ce o despărţeau de ceasul izbăvirii, pe care îl vedea împlinindu-se în timpul celei de-a şasea luni, iar ea trăgea nădejdea că aceasta se va întâmpla în cel din urmă pătrar (care era de bun augur, şi că dacă *Eatua* îi da ascultare, va fi tocmai minunata noapte *Erotooereore* sau *Noaptea în care peştii zvâcnesc din adâncuri către faţa apei.* Simţea o profundă mândrie că pruncul lui Adamo va fi cel dintâi copil care va fi văzut lumina zilei pe pământul insulei. Şi socotea că acest fapt era pentru odrasla ei un semn prevestitor al unui viitor măreţ.

Tahitienele trec, în general, drept puţin fecunde, particularitate despre care, dată fiind libertatea moravurilor la aceste femei, şi micimea insulei pe care o locuiesc,

căpitanul Cook spune că ea dovedeşte înalta înţelepciune a proniei cereşti. Oricum, Ivoa era singura care la această dată se găsea într-o asemenea stare şi trebui să sosească şi aprilie, ca să se afle în care anume dintre cabane urma să se nască cel de-al doilea copil. Chiar pe la finele lui martie, tahitienele începură, cu adevărat, să aibă bănuieli. Dar întâmplarea părea într-o asemenea măsură de necrezut, încât înfăţişarea Vaaei fu mai curând atribuită îngrăşării prilejuite de o viaţă sedentară. Totuşi, în aprilie, nu mai puteau avea vreo îndoială. Şi când, în ziua ce urmă nopţii Twtt-lui *(Noapte în care peştii şi racii cutreieră apele, înfrăţiţi),* Vaa se ivi în piaţă, ca să-şi ia raţia de porc sălbatic, plinătatea formelor ei devenise atât de bătătoare la ochi, încât o tăcere adâncă se aşternu printre femeile adunate la coadă. Ştirea constitui, vreme de cincisprezece zile, evenimentul senzaţional al insulei. Itia făcu chiar un cântec cu măscări naiv de deocheate. Dar după ce se înveseliră până ce nu mai putură, tahitienele căpătară respect pentru Vaa. La un moment dat, cu prilejul împărţirii femeilor, ea spusese faţă de toată lumea că îl va ″încălzi” pe şeful, marii pirogi. Şi, într-adevăr, reuşise.

Aprilie aduse după sine şi o dezamăgire. Se obţinuse o slabă recoltă de igname, ce fură împărţite în raţii economice pe cap de locuitor. Săpară cu toţii, lângă casele lor, câte o groapă, pentru a-şi pune la păstrare ignamele ce le fuseseră, astfel, atribuite. Şi cu toţii fură sfătuiţi să le cruţe cu atâta grijă, încât să le ajungă până la recolta viitoare, fără să fie siliţi să se atingă de ignamele sălbatice. Voiau, într-adevăr, să păstreze din anul în curs o provizie cât mai mare, pentru a putea face faţă cu ea şi în anul viitor, dacă acesta se va dovedi cumva şi mai puţin favorabil.

La începutul lui mai, Mac Leod îi trimise vorbă lui Purcell că, trecând prin faţa gropii ″negrilor”, băgase de seamă că provizia lor de igname scăzuse simţitor, şi că prin urmare

dacă se vor consuma, mai departe, în acelaşi ritm, în mai puţin de şase luni ″negrii” vor ajunge, cu siguranţă, să se hrănească din ignamele sălbatice, în dauna rezervelor ce, potrivit hotărârii luate, urmau a fi menajate. Mac Leod îl rugă pe Purcell ca acesta să intervină pe lângă ″negri” pentru a-i convinge să-şi consume mai cu măsură ignamele.

Cererea lui Mac Leod se întemeia pe o observaţie exactă, cum de altfel se încredinţă şi Purcell când se duse să arunce o privire asupra gropii tahitienilor. Le vorbi acestora, ca din partea sa, fără a le pomeni un cuvânt despre Mac Leod.

Se izbi, însă, de cum deschise gura, de vădita lor neputinţă de a înţelege situaţia. Natura este, în Tahiti, atât de generoasă, dăruind totul cu îmbelşugare, încât oamenilor cu care stătu de vorbă Purcell, ideea de privaţiune astăzi, în vederea zilei de mâine, le apăru ca fiind una dintre acele nenumărate idei *maamaa,* înţelese doar de *peritani.* Într-adevăr, când vor sfârşi cu ignamele semănate, vor găsi igname sălbatice. Iar când nu vor mai avea nici igname sălbatice, vor găsi fructe. Şi dacă nu vor găsi nici fructe, are să le rămână totuşi peştele. Atâta vreme cât omul va ţine cu iscusinţă o cange bună în mână, nu va putea, în niciun fel, să piară de foame. Purcell o luă de la capăt cu explicaţiile. Nu convingea însă pe nimeni. După un ceas de trudă sfârşi prin a-şi da seama că tahitienii socoteau demersul său nelalocul lui. Îşi luă rămas bun de la ei şi plecă.

O săptămână după această convorbire, White îl căută pe Purcell şi-i aduse la cunoştinţă că după amiază va avea loc în casa lui Mac Leod, o adunare. Alegerea locului unde urma să se ţină sfatul îl miră pe Purcell.

— De ce nu, întrebă el, sub smochin, ca de obicei?

White ridică din umeri. Nu ştia de ce. Dar reuniunea pusă la cale era foarte importantă: aşa spusese Mac Leod.

Către ceasurile două după amiază, Purcell, în loc să se ducă de-a dreptul la scoţian acasă, urcă pe *West Avenue* şi

trecu pe la Baker şi pe la Jones. Nu găsi pe niciunul dintre ei acasă. Porniseră amândoi spre cabana *Scheletului* cu cinci minute înainte. Purcell o apucă, atunci pe *Norwester str.,* cu gândul de a tăia drumul, printre cocotieri, ca să ajungă la casa lui Mac Leod. Nici nu apucase să facă zece paşi în pădure, când o zări pe Itia, tolănită la poalele unui pandanus. Coborî privirea, iar de după gene, ochii ei lucitori îl urmăreau apropiindu-se. Purcell se opri.

— Ce faci aici, Itia?

— Te aşteptam, spuse ea cu neruşinare.

— Mă aşteptai! făcu el râzând. Dar de unde ştiai că voi trece pe aici? Ăsta nu e drumul meu...

— M-am luat după tine. Nu mă vedeai. Eram în pădure. A fost frumos, să vezi: te-am urmărit de cum ai ieşit din casă. Ştiam de la Horoa că te duci la *Schelet.*

— Ei, făcu Purcell. Şi ce vrei de la mine?

Ea se sculă în picioare şi se apropie, înălțându-şi către el obrazu-i rotund şi zâmbitor. Când ajunse doar la o depărtare de un metru de Purcell, se opri locului, cu brațele-i durdulii duse la spate, şi spuse, cu un glas mieros:

— Aş vrea să mă săruți, Adamo, te rog!

— Isprăveşte odată cu vorbele astea, spuse Purcell pe un ton sever. Nu pot săruta pe femeia lui Mehani.

— Şi a lui Tetahiti, spuse Itia. Ba, puțintel, chiar şi a lui Kori.

— Tocmai de aceea, făcu Purcell. N-ai doar un singur *tane,* ci trei. Tot nu-ți ajunge?

— Numai doi, spuse Itia, Kori numai puțin de tot.

Purcell începu să râdă.

— De ce râzi? făcu Itia, ascunzându-şi bărbia după umăr şi lăsând să i se vadă doar ochii vii. Nu e *tahu* să ai doi *tane.* Iar tu, Adamo, de ce să n-ai şi tu două femei? Sunt sigură că ți-ar fi bine cu două femei.

Purcell râse din nou, dezarmat. Itia nu era decât copilul naturii: viclenie, instinct, drăgălăşenie, toate erau în ea, într-o stare de naivitate primară, dar concentrate şi împinse de o voinţă neîmblânzită de femeie, către o singură ţintă.

Itia nu mai râdea. Îl privea.

— Ai la gât o podoabă nouă, Itia.

— Sunt seminţe de pandanus. Uite ce miros plăcut au, spuse ea, înălţându-se pe vârful picioarelor şi apropiind şiragul de faţa lui Purcell.

Seminţele, de o frumoasă culoare portocalie, erau înşirate pe o liană. Purcell le mirosi, şi tâmplele începură să i se bată. Nu mai simţise nicicând o asemenea mireasmă ameţitoare. Când îşi dădu seama de intenţia Itiei, fu prea târziu. Ea i se cuibărise la piept şi, cu amândouă braţele petrecute pe după talia lui Purcell, îl strângea din toate puterile, lipindu-şi trupul de al său. Recurgea iarăşi la tactica ce-i reuşise atât de bine în ziua în care fusese incendiat *Blossom-ul.* Itia era acuma nespus de înmiresmată. Aroma de pandanus se contopea, de astă dată, cu parfumul cald şi dulce răspândit de florile *tiare* prinse în părul ei.

— Itia, spuse Purcell, în şoaptă, dacă te sărut mă laşi să plec?

Îşi dădu seama îndată de greşeala pe care o tăcuse. Capitulase prea repede, lăsând Itiei calea deschisă, pentru a exploata acest avantaj.

— Da, făcu ea, cu ochii strălucindu-i sub sprâncene, dar nu cu un sărut de nimic, ca cel de data trecută.

El îi simţea, lipit de al său, trupul fraged şi suplu. Se aplecă asupră-i şi o îmbrăţişă. Apoi îi apucă amândouă mânuţele cu care îi cuprinse mijlocul, i le desfăcu, i le aduse în faţă şi spuse:

— Şi acuma pleci?

— Da, făcu ea, zvârlindu-i o privire umedă.

Şi o zbughi, fugind. Părea a săgeta pădurea în zbor, ca o rază de soare. ″Ce ruşine”, făcu Purcell cu glasul scăzut. Dar nu merita nici măcar osteneala de a încerca să se mintă. Nu se simţea ruşinat. Revăzu înaintea ochilor săi obrăjorul şi trupuşorul Itiei, atât de expresive! Aerul ei, mimica, mişcările, toată această răscolitoare dănţuire a ispitei... Toate laolaltă bine şi vădit urzite, ca să-şi atingă ţinta. Şi totuşi atât de cusut cu aţă albă era totul! Ironia era că, deşi totul sărea în ochi, Itia îşi atinsese scopul.

Când Purcell pătrunse în casa lui Mac Leod, britanicii de pe insulă, în afară de Mason, se şi aflau strânşi cu toţii în jurul mesei. Mac Leod trona cadaveric şi important, acoperind cu palma slăbănoagei sale mâini o mare filă de hârtie plină de o reţea de linii strâmbe.

Între Jones şi Baker era un scaun liber, pe care acesta din urmă i-l arătă lui Purcell. Jones se ridică, pentru a-i face loc să treacă. Purcell murmură: ″Bună ziua”, fără a se uita la cineva anume. Urmă o tăcere, după care Mac Leod spuse:

— Doar pe dumneata te mai aşteptam, ca să putem începe.

Nu avea nimic agresiv în ton. Se mărginea numai să constate.

După ce luă loc, Purcell îşi aruncă ochii asupra hârtiei. Îşi dădu seama că e un plan grosolan al insulei, sau cel puţin al părţii muntoase a insulei. Reprezentarea golfului unde ancorase *Blossom-ul* îi păru destul de fantezistă, dar rombul satului, cu locuinţele sale dreptunghiulare de o parte şi de alta, spunea ce anume reprezenta desenul.

— Mateloţi, spuse Mac Leod, lucrul pe care trebuie să-l discutăm de urgenţă împreună este problema pământului.

Apoi se opri o clipă, iar Purcell avu impresia că răgazul pe care şi-l luase nu făcea parte, de astă dată, din mijloacele obişnuitelor sale comedii. La cuvântul ″pământ” chipul lui Mac Leod căpătase o expresie de gravitate.

— Recolta obținută nu a fost bună, reluă el cu glasu-i tărăgănat, totuşi nu asta mă-ngrijorează, dat fiind că recoltele sunt, într-un fel, aidoma femeilor, adică şi mai bune şi mai rele, aşa încât, cum s-ar spune, una peste alta, merge. Nu, mateloți, ceea ce nu-mi dă pace este faptul că există pe insulă oameni mai puțin prevăzători decât vrabia de pe cracă şi care au şi făcut o gaură cât toate zilele în proviziile lor. La viteza asta ştiu foarte bine ce urmează să se-ntâmple. De-aci în trei luni ăştia au să s-apuce de ignamele sălbatice. Şi atunci cine o să fie ăi cu paguba? Eu, voi, toată lumea ! Ignamele sălbatice-s rezerva noastră! Sfântă, de neatins ! Da' vă-nchipuiți că negrii au să se simtă stingheriți când n-or mai avea ce să bage-n burtă. Şi-atunci ce ne mai rămâne de făcut? Să punem oameni de pază? Să zicem c-ar mai merge ziua-n amiaza mare, dar în puterea nopții, negrii n-ar avea decât să se despoaie pân' la piele, şi nu-i mai zăreşti nici când or veni să ne smulgă legumele din pământ.

Mac Leod îşi propti podul palmelor de muchia mesei şi îşi roti privirea asupra auditoriului, ca pentru a-l face să se pătrundă de gravitatea situației.

— Pe scurt, spuse el, ceva nu merge, şi ce anume nu merge o să vă spun îndată: încercarea de a pune împreună totul la bătaie aşa cum s-a făcut. Era fatal să nu iasă bine. Şi ați şi văzut ce s-a întâmplat cu pescuitul. Ce-au hotărât negrii? Niciun dram de peşte pentru ceilalți. Bine! Rezultatul? Sunt acum trei echipe care pescuiesc în insulă.

— Nu depindea decât de voi ca să nu existe decât două echipe, spuse Purcell, pe un ton sec.

— Şi încă cum! aprobă Baker, cu tărie. Vi s-a făcut un dar şi nici măcar n-ați găsit cu cale să răspundeți.

Jones, care nu prea ascultase, rămase cam descumpănit, aşa că se mulțumi doar să dea din cap cu energie. Mac Leod şi cu oamenii săi nu reacționară. Mac Leod îşi pusese,

pesemne, în gardă partizanii împotriva eventualelor provocări ale minorității.

— În ceea ce privește hotărârea pe care au luat-o tahitienii, reluă Purcell, vă spun că nu o aprob. Dar această hotărâre este explicabilă: oamenii au fost jefuiți. Dacă le-ați fi făcut și lor parte în alegerea femeilor, n-ar fi ajuns până aici.

Un surâs întinse buzele subțiri ale lui Mac Leod, scoțându-i și mai mult în evidență cele două adâncituri întunecate de sub ochi.

— Așa vorbești dumneata, Purcell, spuse el, cu un glas tărăgănat, dar dacă ar fi fost s-o punem și pe Ivoa în grămadă, la împărțeală, n-ai fi primit! A! Asta nu, vasăzică? Nici în ruptul capului! Io-te cine spune să punem împreună totul la bătaia! Totul, în afară de ceea ce este cel mai important.

— E cu totul altceva! spuse Purcell pe un ton iritat. Nu sunt grămezi de igname, femeile, ca să le împărțim în același fel. În treaba asta au și ele cuvântul lor de spus.

Și adăugă pe un ton tăios:

— Și, de altminteri, asta ai înțeles-o și dumneata destul de bine.

O tăcere se așternu în urma acestor vorbe. Mac Leod nu se clinti. Cât despre Baker, avu o atitudine vrednică de laudă: nu scoase nici măcar un cuvânt și nu-și îngădui nici măcar un zâmbet.

— Să spunem că e așa, vorbi în cele din urmă Mac Leod, însoțindu-și cuvintele de o largă mișcare a brațelor, ca și cum, grijuliu cu ceea ce era important în discuție, ar fi vrut să înlăture un argument secundar...

— Dă-mi voie, spuse Purcell, n-am terminat încă. Aș vrea să-ți atrag atenția asupra faptului că sunt totuși pe insulă lucruri care se fac în comun, și asta spre folosul tuturor. De

pildă, căratul apei. Gândiți-vă în ce situație ne-am găsi dacă fiecare în parte ar fi nevoit să-şi asigure provizia necesară...

— Şi mai este încă un lucru care se pune la grămadă şi se împarte la toată lumea, interveni Baker; este vorba despre porcul sălbatic. Până acum niciuna dintre echipe nu şi-a pregătit singură porcul. Şi de ce? Pentru că aşa e mai comod. Sigur că vă vine mai uşor ca porcul, o dată vânat, să fie dat în grija Omaatei şi a femeilor. Doar trebuie curățat, bine spălat, trebuie încins cuptorul, mai trebuie puse în el fel de fel de mirodenii, trebuie şi tăiat. Nu văd echipă care să ia asupră-şi toată bătaia asta de cap. Frumos, n-am ce spune, încheie Baker uitându-se în ochii lui Mac Leod. Când treaba vă convine, e foarte bine, mergem la-mpărțeală. Dar când nu vă mai convine, lăsăm baltă, orice împărțeală...

— Bine zici, băiete! făcu Mac Leod cu un surâs luminos şi privind cu un aer de triumf asistența, ca şi cum propriile sale gânduri fuseseră acelea pe care le rezumase Baker.

Şi reluă:

— Ar fi şi cea mai mare nerozie să se treacă la-mpărțeală, când nu ne convine!

Şi cum Baker se pregătea să răspundă, Mac Leod legă lucrurile, continuând:

— Iar în ce priveşte pământul, copii, tocmai împărțeala-mi convine, ca să vă pot spune: eu nu-mi cruț spinarea; desțelenesc, plivesc, prăşesc... Şi petecul meu de pământ e gata lucrat. Iar ceea ce-mi dă el îmi ajunge să mă hrănesc. Şi acum, Purcell, să-ți spun ceva: dacă e p-aci v-un pui de cățea care se scarpină, dracu ştie pe unde, în loc să țină cu dinții de mâncare, care s-alege la capătul anului cu o mână de vânt, şi strânge apoi cureaua pân' la os, sufletul mi se rupe de soarta lui, dar, cu atât mai rău pentru el; dea fiecare din mâini ca să iasă la mal, eu aşa văd lucrurile...

Purcell îl privi. Țăranul din Highlands. De cât dă în brânci, de piatră i se face inima, şi la fel şi capul.

— Ei, la asta ce-ai de spus? reluă Mac Leod, văzând că Purcell nu scoate o vorbă.

— Sunt împotriva acestui principiu, spuse Purcell. După părerea mea, soluția cea mai potrivită este comunitatea. Dar dacă mă gândesc la cât de departe au ajuns lucrurile – cu trei sau chiar patru tabere, pe insulă – găsesc că ar fi poate mai nimerit, pentru a evita orice ceartă, să se facă aşa cum ai spus. Cu condiția – bineînțeles – ca pământurile să fie împărțite...

Făcu o pauză şi continuă, subliniind cu tărie ultimele cuvinte:

— ... în chip echitabil.

— Bizuie-te pe mine, făcu Mac Leod, cu un zâmbet strălucitor.

Iar Purcell înțelese într-o clipă de ce fel de ascendent se bucura scoțianul asupra membrilor majorității. Mac Leod nu era doar cel mai inteligent dintre toți. În ciuda asprimii lui, avea, lucru ciudat, un oarecare farmec.

— Şi eu cred, spuse Baker, că ar fi mai bine ca pământurile să fie împărțite. Nu-mi face nicio plăcere să mi se scotocească în casă, ca nu cumva să fi mâncat prea multe igname.

Mac Leod nu luă în seamă aceste cuvinte.

— Nu există om pe insulă pe care să-l nedreptățesc, spuse el cu un ton grav, punând mâna pe foaia de hârtie. Lucrurile se vor face după toate regulile. Am alcătuit, împreună cu White, un plan al terenurilor cultivabile. Ne-am slujit de *loch-ul* de pe *Blossom* şi prinsoare țin că, într-adevăr, pentru întâia dată a fost silit să măsoare ogorul, în loc să lunece în valuri, zvârlit de la pupa unei corăbii. După ce-am terminat treaba, s-a întocmit planul, cum am spus, iar pământul a fost împărțit în părți egale. Şi ca nu cumva să se ivească vreo contestație, propun ca fâşiile de pământ să fie atribuite prin tragere la sorți...

Acestea spuse, se întoarse către Purcell, căruia îi zvârli iarăşi un surâs dezarmant.

— Poţi spune că nu e echitabil, aşa, Purcell?

— Pare într-adevăr, făcu Purcell cu rezervă.

Atâtea vorbe mieroase îi cam dădură de bănuit.

— Da' trebuie să vă previn, băieţi, continuă Mac Leod, preumblându-şi privirea asupra membrilor asistenţei, ca nu cumva să vă faceţi iluzii. Parcelele astea nu prea sunt mare lucru. Nu trebuie să vă şi băgaţi în cap că aţi fi nişte boieri cu domenii şi alte acareturi. Nici pomeneală! Pentru că nu trebuie să ne atingem de pomii noştri fructiferi şi nici să recurgem la despăduriri, căci stratul de pământ, pe rocă, e atât de subţire, încât, stârnindu-se un vânt puţin mai tare, îl spulberă în apă. Am stabilit totalul, băieţi. Nu există mai mult de optsprezece acri de pământ cultivabil, ceea ce înseamnă câte doi pe cap de om...

Purcell tresări.

— Doi acri! spuse el, şi uluirea i se zugrăvi pe chip. Ai socotit, aşadar, nouă părţi!...

— Păi dar cum, făcu Mac Leod, ridicând din sprâncene. Nu suntem nouă?

— Dar tahitienii? strigă Purcell.

— Nu i-am uitat nici pe ei, spuse Mac Leod. Tahitienii îi vor ajuta pe albi la munca pământului, iar pentru osteneala lor vor primi plată în natură.

— Ai înnebunit, Mac Leod, strigă Purcell, livid de furie. Eşti nebun de legat! Vrei să faci din ei nişte robi! N-au să primească nici în ruptul capului aşa ceva!

— Nici nu mă sinchisesc dacă au să primească sau ba, spuse Mac Leod, că doar n-am să mă apuc să dau pământ sănătos pe mâna unora care iubesc prea mult trândăvia, ca să fie în stare să-l muncească. Ar trebui să ştii ce ispravă făceau în Tahiti cu fâşiile lor de pământ. O ruşine! Negrul la

pescuit, asta da! Negrul cocoțat pe cocotieri, asta da. Dar pentru cultivat ogorul, praful de pe tobă: asta ți-o spun eu.

— Mac Leod, spuse Purcell cu glasul tremurător. Nu-ți dai seama ce spui ! în Tahiti, până şi cel din urmă dintre ei are petecul lui de grădină şi pâlcul lui de cocotieri. În Tahiti sunt lipsiți de pământ numai aceia cărora pământul le-a fost luat înadins; ucigaşii, drojdia populației de pe insulă! Să le răpeşti tahitienilor pământul!... Nici nu-ți dai seama ce faci! Înseamnă să le aduci o jignire sângeroasă ! Mai puțin grav li s-ar părea să-i pălmuieşti pe amândoi obrajii!

Mac Leod aruncă membrilor majorității o privire cu înțeles şi, cu o bruscă mişcare a capului său de mort, îl săgetă pe Purcell cu privirea.

— Nu e pentru nimeni nicio taină că ai o inimioară ca pâinea lui Dumnezeu, Purcell, spuse el pe un ton batjocoritor, şi că te prăpădeşti după negri, nu alta. Dar în ce mă priveşte, țin să-ți spun că doi bani nu dau pe sentimentele negrilor. Pentru mine, negrii ăştia nu contează. Nici că mă sinchisesc de ei. Singura treabă în care-i mai socoteam cât de cât folositori era pescuitul. Şi taman cu pescuitul s-a zis. Şi atunci la ce mai sunt buni? La nimic. Guri care se-ndoapă, şi basta. Altceva nimic. Cât despre mine, n-au decât să-şi ducă afurisitele lor hoituri pe plute, între insula asta şi Tahiti, şi să crape undeva pe niscaiva ape ale sâmbetei, treaba asta nu-mi ține nici de cald, nici de rece.

— Au fost găsiți foarte buni când a fost vorba să-i folosim la manevrarea *Blossom-ului,* spuse micul Jones, lățindu-şi umerii. Fără ajutorul lor, nu mai apucam niciodată să ajungem pe insula asta.

— Cu siguranță că nu! îl susținu Johnson.

Toate privirile se întoarseră deodată către Johnson.

Îşi însuşise în gura mare critica pe care minoritatea i-o adusese lui Mac Leod.

Uluirea tuturora spori când se sculă în picioare. Şi rămase aşa, o clipă, încurcat, cu pieptu-i fleşcăit, cu pântecele mic şi sfrijit ieşit în afară. Cu mişcări şovăielnice îşi tot freca petele purpurii din barbă.

— Cer iertare, spuse el cu glasul piţigăiat ce-i tremura, da' aşa cum s-arată, discuţia asta o să mai ţie mult şi bine. N-am încotro şi o să mă las păgubaş. Trebuie să-i tai nevestei mele nişte lemne.

— Aşază-te la locul tău, spuse Mac Leod. Nevastă-ta are s-aştepte.

— I-am făgăduit să i le tai, mai spuse o dată Johnson, tot scărmănându-şi firele de barbă şi retrăgându-se puţin câte puţin pe după scaune, şi apoi, vorba-i vorbă. Nu-s eu omul care să-şi calce cuvântul, adăugă el, făcând o încercare vrednică de toată mila să pară demn. —

Şi, în acelaşi timp, pe nesimţite, dar cu faţa mereu către adunare, se tot da înapoi, de-a-ndăratelea, către uşă.

— Pentru Dumnezeu, aşază-te odată, făcu Mac Leod. Aşază-te, când îţi spun ! Se discută treburi de cea mai mare însemnătate şi e nevoie de toată lumea !

— Îţi încredinţez şi votul meu, spuse Johnson, continuând să se retragă cu paşi mărunţi ce abia se vedeau, târându-şi picioarele pe duşumea. Ce-am făgăduit e sfânt, mai spuse el cu o jalnică izbucnire a glasului, strângând cu mâna zăvorul uşii. Că dacă bătrânul Johnson a făcut o făgăduială, el nu e omul care să mai dea înapoi.

— Am înţeles, spuse Smudge, rânjind, ce anume te goneşte de aici: spaima că lepădătura asta de muiere o să te snopească-n bătăi.

Johnson se făcu palid, se îndreptă din umeri şi spuse cu destulă tărie:

— Nu permit nimănui să arunce asemenea vorbe pe seama neveste-mii!

— Ei, poftim, o să mă şi sfiesc acum, făcu Smudge; până una-alta, hai, aşază-te, sau te ţin cu de-a sila.

Şi se ridică. În aceeaşi clipă, Baker, aplecându-se, îi dădu lui Smudge, cu arătătorul, o uşoară lovitură în genunchi.

— Dă-i pace, spuse el, fără a ridica glasul şi aţintindu-şi asupră-i ochii negri, strălucitori. V-a dat omul votul lui, şi asta ar trebui să vă fie de-ajuns.

Se aşternu o tăcere care, prelungindu-se, deveni aproape de nesuportat, atât era de ciudată situaţia. Cei doi bărbaţi care se ridicaseră stăteau acum, amândoi, nemişcaţi. Johnson, cu mâna pe zăvorul uşii, prefăcut în stană de piatră, de privirea furioasă pe care, o clipă înainte, şi-o aţintise Smudge asupra lui. Iar Smudge, el însuşi palid şi mânios, stând încremenit şi el din pricina privirii lui Baker.

— Hai, Smudge, aşază-te, făcu deodată Mac Leod cu o voce groasă şi de împăcare, iar tu, Johnson, du-te de-i taie lemne muierii, că nimeni n-o să-ţi poarte sâmbetele pentru atâta lucru.

Vorba asta a lui Mac Leod avu darul să-i lase adjunctului său obrazul neterfelit, şi în acelaşi timp să şteargă meritul intervenţiei lui Baker. Smudge se aşează cu o mişcare ce-l făcu să pară ghemuit, pe scaun, iar obrazu-i de şoarec se înfăţişă ca turtit şi strâns de spaimă.

— Îţi mulţumesc, Mac Leod, făcu Johnson, cu ochii săi înlăcrimaţi şi roşii, aţintiţi cu recunoştinţă asupra scoţianului.

Şi ieşi, umil, încovoiat, târându-şi picioarele, fără a-l mai învrednici pe Baker nici măcar cu o privire.

— Se vorbea despre negri, spuse Jones, şi sprâncenele i se încruntară deasupra nasului său mărunt.

Era mândru de ultima sa intervenţie, şi ar fi vrut să n-o lase uitată.

— Mac Leod, spuse Purcell, dacă tahitienii ne-au urmat până în aceste locuri, au făcut-o din prietenie şi pentru că

au ținut să-şi lege viața de aventuroasa noastră existență. Nu-i putem lipsi de petecul de pământ ce li se cuvine; aşa ceva nu e cu putință.

— Au stat cu brațele-ncrucişate, atunci, în toiul vijeliei! strigă Smudge, redobândindu-şi într-o clipă întreaga-i violență. Şi asta n-am să le-o iert niciodată! Am fost nevoiți, singuri, să ne cățărăm pe catarge. Au apă în vine, în loc de sânge, ticăloşii ăştia! Câteşi şase la un loc n-au nici măcar curajul unui pui de găină!

— Pare-mi-se că nu tocmai tu ai dreptul să vorbeşti despre asta, spuse Baker.

— Pentru că veni vorba, sări şi Jones, îndată, eu gura, o să-ți spun că tu n-ai fi în stare să te scalzi în mijlocul rechinilor, ca ei. Şi nici eu.

Şi zicând acestea, îşi pipăi muşchii de la brațe cu un aer sever, privind adunarea. Îi astupase, foarte bine, gura, lui Smudge.

— Jones are dreptate, reluă Purcell, noi nu ne temem de furtună, iar ei nu se tem de rechini. Felul curajului este o chestiune de deprindere. Şi, de altminteri, nu e vorba acum să-i judecăm, ci să le dăm şi lor pământ. Din clipa în care ați pus la cale să-i jefuiți de partea care li se cuvine, le tot găsiți defecte cu nemiluita. Sunt fricoşi, sunt trândavi... E ridicol. Adevărul este că nu vă vine la socoteală să recunoaşteți că ei au tot atâtea drepturi cât şi voi.

Mac Leod îşi desfăcu agale brațele-i nemăsurat de mari, şi, înşfăcând cu mâinile-i lungi şi slăbănoage cele două colțuri opuse ale mesei, spuse pe un ton exasperat:

— Nici nu mai vreau s-aud de drepturile lor. Înțelege, Purcell, nici nu mă interesează. Înainte de a fi pescuit, şi peştele are dreptul la viață, dar asta nu împiedică pe nimeni să-l înhațe-n cârlig. Dacă ar fi ca pământurile să fie împărțite şi negrilor, ar trebui să le îmbunătățim în cinşpe părți: de-abia ceva mai mult de un acru pentru fiecare. Or,

eu îți spun că aşa ceva nu e cu putință. Am nevoie de doi acri ca să trăiesc o viață-mbelşugată, ca să mâncăm pe săturate, eu, cu nevastă-mea şi cu copiii mei, de o fi să am copii. Trebuie să ne gândim şi la ziua de mâine. N-o să m-apuc să mă joc de-a mărinimia cu nişte netrebnici pe care nu-i lasă inima să-mi dăruiască măcar un peşte.

— Dar nu e vorba acum dacă s-o faci sau nu pe mărinimosul. Ai pus la cale un jaf!

— Foarte bine! făcu Mac Leod ridicând în aer amândouă mâinile şi lăsându-le apoi să se abată cu putere asupra mesei. Foarte bine. Aşa este. Îi jefuiesc. Şi?

Urmă o tăcere, după care Purcell spuse cu gâtlejul sugrumat:

— Asta înseamnă război. Nu-ți dai seama?

— Ei, şi? făcu Mac Leod pe acelaşi ton de exasperare. Nu mă tem de ei. Avem puşti, iar ei sunt cu mâinile goale.

Purcell îl privi drept în ochi.

— E cumplită vorba pe care ai spus-o, Mac Leod.

Mac Leod râse încetişor, apoi spuse cu un glas pe care mânia îl făcea să tremure:

— Mi-e tare milă de sfâşierea bietei dumitale inimioare, Purcell, dar dacă asta a fost tot ce-ai avut de spus, o fi poate nimerit să mai trecem şi la vot.

Purcell se îndreptă din umeri.

— Se va trece la vot, vorbi el pe un ton tăios, şi să vă spun eu cum o să se petreacă treaba. Smudge va vota cu dumneata pentru că-ți împărtăşeşte vederile, Johnson ți-a încredințat votul său, pentru că se teme de Smudge; Hunt îl va da pe al său, pentru că nu înțelege nimic. Iar White, care după toate probabilitățile e de altă părere, se va abține, din prietenie. Vei obține astfel patru voturi contra trei. Nu mai există, Mac Leod, niciun fel de adunare pe insula asta, ci doar o tiranie: tirania dumitale. Şi să ştii că n-am s-o mai rabd multă vreme.

— Ce spui? Ce cântec mai e şi ăsta? Făcu Mac Leod.

— Lasă-mă să vorbesc, spuse Purcell, ridicându-se în picioare, eşti gata să faci o nebunie, iar eu nu vreau să iau parte la ea. Nu am cuvinte pentru a califica fapta pe care ai pus-o la cale. Este... este... este... ruşinoasă ! Şi toată grozăvia asta doar pentru un acru de pământ mai mult ! adăugă el, ridicând deodată glasul. Nu voi lua parte la vot, Mac Leod, nici la acesta, nici la cele ce vor urma de acum înainte. Începând din clipa asta, m-am retras din adunare.

— Şi eu, spuse Baker. Mi s-a făcut lehamite de toate lucrăturile dumitale şi am să mă simt foarte uşurat când n-o să vă mai văd la faţă nici pe tine, nici pe drăgălaşul ăla care-ţi ţine isonul.

— Şi eu, spuse Jones.

Stătu o clipă, căutând vreo vorbă muşcătoare pe care să i-o mai arunce, dar nu găsi nimic şi se mulţumi să-şi încrunte sprâncenele.

— Nu vă ţin cu tot dinadinsul, vorbi, flegmatic, Mac Leod. Sunteţi slobozi ca vântul. Şi pentru că veni vorba despre sentimente, ţin să mărturisesc că nu-mi aduc aminte de vreo clipă în care să fi simţit întețindu-mi-se bătăile inimii dând cu ochii de Baker, aşa încât cu timpul poate o să mă-mpac şi cu gândul de a nu-l mai vedea niciodată. Dar, dă-mi voie să-ţi spun, Purcell, reluă el îndată, cu o izbucnire de căldură în glas, nu ştii ce vorbeşti, şi un acru de pământ e un acru de pământ. Poate n-o fi chiar aşa pentru dumneata, care niciodată n-ai dus lipsă de nimic. Dar în ce mă priveşte, trebuie să-ţi destăinuiesc că dacă maică-mea ar fi avut doar un acru de pământ mai mult, apoi eu toată copilăria aş fi avut mâncare pe săturate, iar babaca mea n-ar fi crăpat dând în brânci. Foarte bine, aşa cred eu, dar bineînţeles, asta nu interesează pe nimeni. Vrei să pleci, pleacă. S-ar putea-ntâmpla, când n-ai mai fi printre noi, să şi vărs o lacrimă pe umărul lui Smudge, dar pân' la urmă o

să-mi treacă. Nimeni nu vă stă în cale, reluă el, aşa încât suntem învoiţi să plecaţi. Pământurile le-om trage la sorţi, şi o să aflaţi, prin White, care sunt ale voastre. Vă puteţi încrede în Mac Leod. Toate lucrurile le vom face aşa cum se cuvine să fie făcute. Negrii sunt negri, iar albii sunt albi. Tiranie sau nu, dar una s-o ştii de la mine: n-am să nedreptăţesc pe nimeni dintre cei de culoarea mea, nici măcar cu un centimetru pătrat de pământ.

Purcell se îndreptă spre uşă, palid şi încordat. Partida se încheiase. Un singur atu nu se mai afla în mâna sa. Nu-i mai rămăsese nimic de făcut decât să se retragă din adunare şi, deşi se simţea uşurat prin această demisie, ea nu era, într-adevăr, de niciun folos.

— Cu bine, Purcell, făcu Mac Leod când, cu Jones şi Baker pe urmele sale, Purcell ajunse la uşă.

Purcell îl privi pe Mac Leod, surprins de tonul acestuia. Lucru ciudat, o părere de rău trecea prin ochii lui Mac Leod. "Are să se plictisească, îşi spuse Purcell, în sinea sa. Simţea o pătimaşă plăcere să asmuţă adunarea împotriva mea. Fără opoziţie, adunarea nu mai are niciun rost, asta e foarte limpede. I-am stricat jucăria."

— Cu bine, răspunse Purcell, după o clipă de tăcere. Pentru cazul în care ai avea de gând să reînfiinţezi adunarea, îmi cunoşti condiţiile.

— Le cunosc şi nu am de gând aşa ceva, spuse Mac Leod, cu majestate.

Purcell aproape nici nu-şi dădea seama de căldura soarelui ce-i dogorea spinarea. Era furios şi nebun de îngrijorare. Baker mergea la dreapta sa, iar micul Jones la dreapta lui Baker.

— Asta e, iată-ne ajunşi şi aici! spuse Jones, o clipă mai târziu.

Purcell nu răspunse. Baker clătină capul, iar micul Jones adăugă, pe un ton bucuros, pornit pe veselie:

— Ei, şi acum, ce ne facem? Ne-apucăm să alcătuim altă adunare?

Baker îl lovi uşurel cu cotul.

— Taman aşa. Purcell va fi liderul. Tu vei face opoziție. Iar eu o să mă abțin.

— Eu vorbeam serios, spuse Jones, încruntând din sprâncene.

— Păi dar cum, eu nu sunt serios?

Ajunseră în dreptul cabanei lui Mason, şi Jones spuse cu o mutră bosumflată:

— O iau p-aici, pe strada Alizeului. Mă duc acasă. Ne despărțim.

— Nu, hai cu noi, Ropati, spuse Baker zâmbind. Ai să faci un ocol prin *East Avenue.* Hai, zău, repetă el, luându-l de braț. (Iar Jones îşi săltă de îndată bicepşii.) Hai, zău aşa. Nici nu-ți închipui câte învăț ascultându-te vorbind.

— Tacă-ți fleanca.

— De ce ″fleanca”?

— Astup-o, ți-am spus, nespălatule!

— Ce stil ales, făcu Baker, înțepat. E năpădită insula de oameni grosolani. Am să mă duc de-aici.

— Vezi pumnul ăsta? spuse Jones agitându-i-l pe sub nas.

— Ani şi eu ochi să-l zăresc, făcu Baker cu o mutră pioasă.

— O să ți-l înfund în coaste.

— Pun la vot această propunere, spuse Baker, imitând accentul scoțian. Votu-i vot, băieți, şi toate au să se facă aşa cum spune regula. La vot propunerea Ropati. Cine este pentru?

— Eu sunt pentru, spuse Jones.

— Eu sunt contra. Şi arhanghelul Gavril la fel.

— Şşşt !

— Nu ne poate auzi. Are urechi, dar e tămâie!

— Amin! spuse Jones. Cum stăm cu votu?

— Două voturi contra. Unul pentru. Propunerea Ropati a fost respinsă. Legea e lege.

— Celui ce calcă legea i se va pune ştreangul de gât.

— Bine a glăsuit, băieți, spuse Baker.

Şi îşi reluă tonul firesc:

— Mă simt foarte bine că n-o să-i mai văd pe ăia doi. Dacă s-ar găsi, cumva, o altă insulă în fața ăsteia, m-a. Ş muta în ea.

— Despre ce vorbiți? întrebă deodată Purcell, ridicând capul.

— Despre o altă insulă, în fața ăsteia în care ne găsim noi.

— Mac Leod ar pune la cale s-o cucerească, spuse Jones.

— Ascultați-mă, vorbi Purcell, vreau să vă fac o propunere.

— Ei, poftim, ce-am spus? strigă Jones, cu o licărire de veselie în ochii lui de porțelan, ne apucăm să facem o a doua adunare!

— Iată ce vreau să vă propun, reluă Purcell.

Se opri locului, privindu-i rând pe rând.

— Ne ducem la tahitieni şi ne împărțim cu ei pământurile.

— Adică cele trei parcele ale noastre, spuse Baker oprindu-se la rândul său. N-o să fie prea mult, pentru fiecare cap de om.

— Două treimi dintr-un acru de pământ, de om.

Urmă o tăcere. Baker privi spre pământ, iar expresia chipului său cafeniu deveni, deodată, serioasă şi încordată.

— Ce ruşine! spuse el după un răstimp de o clipă. Mac Leod şi ceilalți din clica lui vor avea câte doi acri de pământ, pentru fiecare, iar tahitienii cu noi, doar câte două treimi dintr-un acru!

Şi reluă:

— Bogați şi săraci. Am şi ajuns aici.

— Aveți dreptul să nu fiți de acord, spuse Purcell.

— Nici nu m-am gândit să spun aşa ceva, făcu Baker, cu un aer posomorit, O porni din nou la drum, şi, după o clipă, vorbi;

— Mi-e necaz doar când mă gândesc că copiii mei vor fi copii de oameni săraci.

Se opri locului, ridicând privirea către cer, şi, urlând deodată cu o voce de tunet, cu sclipiri de furie în ochii căprui, spuse:

— Şi toată grozăvia, numai din pricina ticăloşilor ăstora!

Fraza urcă într-un crescendo până la cuvântul ″ticăloşi”, care zvâcni ca într-un muget de nedescris.

Urmă o tăcere, după care Baker spuse:

— Îmi cer iertare.

— Cred că ți-a trecut, spuse Purcell.

— Da, sigur. Hai să mergem.

— Dar unde? făcu Jones.

— Ca să le spunem negrilor că împărțim pământurile cu ei.

— Dar în privința asta nici nu m-ați întrebat ce cred, spuse Jones.

— Poftim, spune.

— Sunt pentru, făcu Jones. Trei voturi pentru. Propunerea Purcell aprobată.

Şi începu să râdă. Baker se uita la Purcell, şi amândoi îşi zâmbiră cu înțeles.

Siesta zilnică a tahitienilor era tocmai pe sfârşite când cei trei britanici ajunseră în fața cabanei lor. Tahitienii se culcau seara foarte târziu şi se sculau foarte devreme şi îşi împlineau somnul cu încă trei sau patru ceasuri pe care le dormeau în cursul zilei. Numai datorită acestei deprinderi le mergea vorba, printre englezi, că sunt ″leneşi”.

Peretele mobil al vastei lor cabane era larg deschis către miazăzi. Apropiindu-se de locuința lor, Purcell îi vedea desluşit cum se mişcau ca să-şi dezmorțească membrele şi

să se destindă, după somn. Şi tahitienii trebuie să-i fi văzut, dar, în afară de Mehani, care, cu zâmbetul pe buze, o şi porni spre *Cliff Lane* ca să le iasă în întâmpinare, niciunul dintre ei nu-i salută, ba chiar se comportau de parcă nici nu i-ar fi văzut.

Pe când cei trei britanici înaintau spre cabană, Tetahiti se ivi în marea curte ce se întindea în faţa acesteia şi, înşfăcând un topor, se apucă să facă surcele. Purcell privi cu admiraţie linia înaltă a trupului său atletic şi mlădierea acestuia când cu amândouă mâinile avânta toporul în văzduh.

Silueta i se vedea arcuindu-se elastic pe spate. Trup şi topor, după o clipă de suspendare în aer, se abăteau laolaltă cu iuţeala unei lovituri de bici, în semicerc, la pământ. Atât era de mare repeziciunea mişcării, încât toporul părea că lasă în cădere o urmă albastră pe argintul cerului.

Purcell, după ce ajunse la doi metri în faţa tahitianului, rămase locului, dar Tetahiti nu catadicsi să se oprească. Politeţea tahitiană comportă, pentru a păstra o anumită cumpănă, un joc complicat de mici obrăznicii. Dar aceasta era fătişă. Iritat, Purcell spuse, pe un ton rece:

— Tetahiti, vreau să-ţi vorbesc. E un lucru important.

Felul ăsta brusc de a intra în subiect, ca *peritanii,* nu intra în obiceiul lui Purcell. Tetahiti înţelese că Purcell se simţea rănit. I se făcu oarecum ruşine că îl jignise fără nicio pricină, şi, oprind mişcarea toporului tocmai când se pregătea să-l avânte în văzduh, îl puse binişor la pământ. Apoi făcu un semn înspre cabană, pentru a-şi vesti şi fraţii să ia parte la sfat, se aşează pe unul dintre butucii din jur şi, cu o mişcare a mâinii, îi pofti pe cei trei *peritani* să ia şi ei loc pe câte un butuc. Tetahiti se arăta, astfel, pe jumătate curtenitor. Se învoise să stea de vorbă, dar nu-i invitase să intre în casă şi se aşezase înainte ca oaspeţii să fi luat loc.

Purcell zăbovi o clipă, înainte de a începe să vorbească. Nu fusese niciodată până atunci în strânsă prietenie cu Tetahiti. Răceala atitudinii acestuia îl uluia. Tetahiti era tot atât de mare şi de muşchiulos ca şi Mehani, dar, la cei abia treizeci de ani pe care îi avea, orice urmă de tinereţe îi pierise de pe chip. Două cute adânci îi încreţeau pielea de o parte şi de cealaltă a gurii, şi o alta îi brăzda vertical fruntea între cele două sprâncene. Ochii, adăpostiţi de pleoape grele, erau lipsiţi de blândeţea ochilor lui Mehani.

Purcell deschise vorba cu obişnuitele banalităţi de uzanţă, discutând despre cum este şi cum va fi vremea, despre pescuit şi despre felul recoltei. Baker şi Jones luară loc în urma sa, pregătiţi şi resemnaţi să ia parte la o plicticoasă şi, pentru ei, de neînţeles, vorbărie. În timp ce Purcell vorbea, Mehani se aşeză în faţa lui şi la dreapta lui Tetahiti. Stând cu coatele pe genunchi, îşi tot îmbuca unele într-altele degetele mâinii, desfăcându-le apoi, iar capul şi-l ţinea plecat, cu ochii în pământ. Ohu şi Timi se aşezară în stânga lui Tetahiti, dar puţin mai în urmă. Cât despre Mehoro şi Kori, legaţi printr-o strânsă prietenie din ziua în care, pe bordul vasului *Blossom,* Kori fusese cât pe ce să-l ucidă pe Mehoro, nu ieşiseră din cabană, şezând mai departe pe marginea ei, cu picioarele spânzurând în gol.

— Tetahiti, spuse în cele din urmă Purcell, se petrece un lucru foarte grav. Uili, Ropati şi cu mine ne-am retras din adunarea *peritanilor.*

Tetahiti clătină uşor din cap. Ceea ce voia să spună: ″Mă simt onorat de această confidenţă”. Era, firește, o politeţe, dar o politeţe care sublinia distanţa de rigoare. De sub grelele-i pleoape, privirea ochilor săi zăbovea asupra chipului lui Adamo, fără însă a trăda nerăbdarea de-a afla mai mult.

— Adunarea a hotărât să împartă pământurile, reîncepu Purcell, împărțeala lor este nedreaptă, şi de aceea am părăsit adunarea.

Tetahiti nu răspunse nicio vorbă. Fizionomia lui nu exprima nici interes, nici uimire.

— Adunarea, spuse Purcell dintr-o răsuflare, a hotărât să împartă pământurile în nouă părți, în loc de cincisprezece.

Îşi ținea ochii ațintiți asupra lui Tetahiti, şi mai curând simți decât văzu o mişcare iscându-se în rândul tahitienilor. Nu se petrecu nimic precis. Nu urmă nicio exclamație, niciun gest. Ci doar o subită tensiune. Tetahiti, el însuşi, nu clinti. Doar căutătura ochilor îi deveni mai aspră.

— *Scheletul,* reîncepu Purcell, propune ca tahitienii să muncească pe ogoarele *peritanilor* şi să primească, în schimb, o plată în natură.

Tetahiti schiță un surâs batjocoritor, şi nimic mai mult.

— Propunerea asta e jignitoare, spuse Ohu, sărind drept în picioare. Nu suntem slugile *peritanilor.*

Ohu era mare şi puternic, iar pe fața lui se citea naivitatea. Nu deschidea gura mai niciodată, lăsând, de obicei, lui Timi grija de a-i exprima părerile. Intervenția sa provocă uimire, într-atât îl socoteau incapabil să vorbească în fața oamenilor. Aşteptară cu toții, nu fără curiozitate, urmarea. Dar nu se mai petrecu nimic. Fraza pe care o rostise Ohu îi consumase întreaga elocvență. El însuşi, aşezându-se iar pe locul său, încercă un simțământ de ruşine pentru faptul că luase cel dintâi cuvântul şi că vorbise atât de rău. Îşi dădea seama că nu poseda darul poetic, care în Tahiti constituie cea mai de seamă virtute a unui om politic.

— E adevărat ce spui, Ohu, vorbi Purcell. Această propunere este jignitoare. V-am spus-o, pentru că, de vreme ce *Scheletul* a făcut-o, ani ținut s-o cunoaşteți. În ceea ce mă priveşte, vreau să vă fac o altă propunere.

Şi îşi rotunji, de o parte şi de alta, amândouă braţele pentru a-i cuprinde pe Jones şi Baker.

— Propun să împărţim cu voi cele trei părţi ale noastre.

Se aşternu o tăcere, iar în cele din urmă, Tetahiti prinse glas:

— Nu este drept, spuse el în sfârşit, cu o voce joasă şi profundă. Uili, Ropati şi Adamo au împreună trei fâşii de pământ. Noi, tahitienii, suntem şase, cu toţii. Ceea ce înseamnă că noi vom avea trei părţi pentru nouă oameni. Iar ei, ei vor avea şase părţi pentru şase oameni.

Nu găsise cu cale să-i adreseze o vorbă de mulţumire lui Purcell. Iar acum sta aşa, nemai scoţând niciun cuvânt, ca şi cum ar fi aşteptat o altă propunere. Cum şi Purcell tăcea, urmă un moment în răstimpul căruia cu toţii se simţiră stingheriţi.

Mehoro se sculă în picioare, desprinzându-se de Kori, şi se aşează pe călcâie alături de Tetahiti, ridicându-şi ochii către el, ca pentru a-i cere cuvântul. Chipul lui Mehoro era larg şi rotund, deschis şi plin de voioşie.

Tetahiti îşi coborî pleoapele, grele, făcându-i astfel semn că poate vorbi.

— Tu, Adamo, glăsui Mehoro, îndreptându-se din umeri, şi tu, Uili, şi tu, de asemenea, Ropati, voi câteşitrei aveţi inimă bună. Aţi dat dovadă de generozitate, spunând: cele trei fâşii de pământ ale noastre sunt şi ale voastre. Pentru mine a fost o mare bucurie să vă aud vorbind astfel. Dar Tetahiti are dreptate: treaba e strâmbă. De ce să aibă *Scheletul* mai mult pământ decât Adamo, decât Ropati, sau decât Mehoro? Continuă el punându-şi mâna mare pe pieptu-i pătrat. Nu, nu, asta nu e drept.

Vorbise cu o mare tărie, apoi, ca şi cum s-ar fi înnăbuşit, se opri o clipă, ca să-şi tragă răsuflarea.

— În Tahiti, reluă el, dacă un şef a săvârşit o nedreptate, eu toţii se duc la el şi îi spun: ″Ai făcut un lucru care nu e

cuminte. Iar acum e de datoria ta să-l faci altfel." Şi oamenii aşteaptă o lună şi dacă, după scurgerea acestui răstimp, căpetenia nu şi-a îndreptat încă greşeala, atunci doi oameni se strecoară, în puterea nopţii, până în faţa casei sale, şi îi implântă o suliţă în uşă. După asta, oamenii mai aşteaptă încă o lună. Şi dacă nici de astă dată şeful nu a luat nicio măsură, atunci casa îi e înconjurată în timpul nopţii şi i se pune foc, iar el este ucis de îndată ce iese afară.

— Şi dacă şeful are prieteni? întrebă Purcell, o clipă mai târziu.

— Dacă prietenii şefului nu l-au părăsit încă, atunci sunt ucişi şi ei.

— Şi dacă şeful are mulţi prieteni, iar aceştia se apără?

— Atunci se face război.

— Şi războiului acestuia cum i se pune capăt?

— Prin uciderea şefului şi a prietenilor săi.

— Asta înseamnă că trebuie să curgă mult sânge, spuse Purcell. Apoi îl privi pe Tetahiti şi adăugă, pe un ton calm: în ce mă priveşte, socotesc că nu e dreaptă vărsarea de sânge.

Tetahiti îşi înălţă cu încetineală pleoapele, grele, îşi aţinti privirea asupra lui Adamo şi rosti cu solemnitate, ca şi cum ar fi pronunţat un verdict:

— Atunci înseamnă că tu eşti prietenul şefului celui rău.

— Ba nu-i sunt prieten, spuse Purcell cu tărie. M-am retras din adunarea *peritanilor,* spre a dovedi că sunt împotriva lor. Şi am venit aci ca să-mi împart pământul cu voi.

Tetahiti înclină din cap.

— Adamo, spuse el, tu eşti un om bun. Dar nu e de ajuns să fii bun. Tu spui aşa: "Suntem împreună părtaşi la nedreptatea ce ni se face". Dar astfel nu înlăturăm de loc nedreptatea.

Se iscă un murmur de aprobare. Iar când murmurul acesta se potoli, Mehani îşi desfăcu mâinile şi spuse, punându-şi-le pe genunchi:

— Fratele meu, Tetahiti, a spus adevărul. Dar, cu toate acestea, nu se poate spune că Adamo ar fi prietenul şefului celui rău. El s-a luptat, împotrivindu-i-se acestui şef prin curajul său, prin vorbele ce i le-a spus, prin dibăcia sa. De la bun început a luptat împotriva sa. Nu se cuvine să vă întoarceţi faţa de la fratele meu, Adamo, pentru că Adamo nu se împacă cu vărsarea de sânge. Adamo are vederile unui *moa,* în ce priveşte vărsarea de sânge. Eu, Mehani, fecior de căpetenie, îmi descopăr umărul, în faţa lui Adamo, adause el, ridicându-se în picioare.

Se îndreptă de la mijloc, cât era de înalt, răsuflă adânc, apoi îşi lăsă întreaga greutate a trupului pe şoldul drept, şi cu braţele rotunde şi muşchiuloase, căzându-i amândouă de-a lungul coastelor, cu capul aplecat într-o parte, stătu, neclintit, destins şi majestuos ca o statuie. Apoi reluă:

— Oameni buni, nu e drept să-l judecăm pe Adamo ca pe oricare alt *peritan.* Au venit mulţi *peritani* în marea insulă Tahiti, dar niciunul dintre ei nu avea părul mai bălai, ochii mai limpezi, şi nici obrajii mai trandafirii decât Adamo. ″Uitaţi-vă, oameni buni, la obrajii trandafirii ai lui Adamo!” strigă Mehani însoţindu-şi vorbele cu o elegantă mişcare a mâinii şi a întregului trup, ca şi cum pielea străvezie a lui Purcell ar fi fost semnul neîndoielnic al integrităţii sale.

Argumentul, aşa ridicol cum îi părea lui Purcell, avu totuşi efect asupra tahitienilor. Aceştia se uitară cu un soi de consideraţie la obrajii lui Purcell], iar când obrajii i se împurpurară, consideraţia aceasta le spori şi mai mult.

— Iar acum, reluă Mehani, acest om ai cărui obraji sunt aidoma aurorei, a venit la noi să ne spună: ″Vreau să-mi împart pământul cu voi”. Chiar şi mie, Mehani, fecior de

căpetenie, dovada acestei mărinimii îmi face plăcere. Gândul ăsta nu este cel drept, dar el este totuşi plăcut.

Şi făcu cu mâna un gest larg şi elegant ce amintea de Otu şi spuse, scandându-şi cuvintele, ca şi cum ar fi cântat un poem:

— Adamo nu a adus dreptatea. Dar a adus prietenia.

Mâna îi căzu de-a lungul trupului, îşi îndoi în aceeaşi clipă genunchiul şi, ducându-şi mai departe gestul plin de graţie, se aşează jos. ″Bine a vorbit !" spuse Mehoro cu căldură, iar Kori repetă: ″Bine a vorbit!" urmându-i pilda. Apoi Kori se ridică în picioare şi, bălăbănindu-şi braţele lungi de gorilă, veni să se aşeze alături de Mehoro, lipindu-şi umărul de umărul acestuia.

Timi se ridică, şi de îndată Purcell avu simţământul că o ameninţare pluteşte în văzduh. Dar, după aparenţe, Timi nu avea nimic ameninţător. Era cel mai mărunt, cel mai delicat şi, fără îndoială, cel mai chipeş dintre tahitieni. Ochi de căprioară luminau obrazu-i spân, prelungi, oblici, urcând către tâmple, adumbriţi de gene stufoase, lungi, ca nişte tufişuri. Irisul era atât de cuprinzător, încât umplea aproape întreaga despicătură a pleoapelor, nelăsând, în cele două unghiuri din capete, decât un petec de loc pentru albul-albastru al ochiului. Trăsătura aceasta dăruia privirii sale o blândeţe melancolică, dar care, din pricină că Timi îşi ţinea, ca o fecioară, pleoapele mai mult în pământ, oferea arareori prilejul de a fi admirată.

— Mehani, începu el cu un glas scăzut şi plăcut, a spus şi n-a spus că Adamo este *moa.* Şi se prea poate ca Adamo să fie într-adevăr *moa.* După mine se prea poate ca şi Uili să fie *moa,* şi chiar Ropati. Or fi, poate, mulţi *moa* printre *peritani...*

Obrăznicia acestui fel de a începe era vădită, dar şi mai vădit apărea chipul în care Timi îi ocolea înadins privirea lui Adamo. ″Ăsta mi-e vrăjmaş", îşi spuse Purcell.

— Aceşti trei *peritani,* pe care-i vedeţi, continuă Timi, fără a arunca măcar unuia singur dintre ei o privire, iată ce ne spun: ″Ceea ce s-a făcut cu voi, tahitienii, este o nedreptate. Noi protestăm împotriva acestei nedreptăţi şi vrem să împărţim pământul nostru cu voi.” Iar noi, tahitienii, le răspundem: ″Strâmbă este împărţeala pe care ne-o propuneţi. Noi nu o primim”, şi atunci *peritanii* ăştia îşi văd câteşitrei de drum, pun mâna pe pământurile lor şi se apucă să le lucreze. Iar noi, noi rămânem fără un petec de pământ.

Timi ridică braţul drept, întinse înainte-i mâna şi desfăcu degetele. Efectul acestui gest fu uimitor. Avură impresia că ţinea pământ în palmă şi că acest pământ se risipea, scurgându-i-se printre degete.

— Aşadar, reluă el, păstrând, mai departe, degetele desfăcute, *peritanii* ăştia trei se bucură de pământul lor, iar noi nu avem nimic.

: Lăsă să-i cadă mâna de-a lungul trupului, în jos, şi adăugă cu o ironie muşcătoare:

— Şi cu toate astea, cei trei *peritani* protestează împotriva nedreptăţii.

Se opri o clipă, şi, privindu-i pe Koro şi pe Mehoro ca şi cum cu tot dinadinsul tocmai pe ei ar fi ţinut să-i convingă, reluă cu aceeaşi ironie în glas:

— La fel au protestat aceşti trei *peritani* şi când cu împărţeala femeilor. Era plăcut să-i vedem protestând, pentru că, astfel, prietenia lor pentru noi apărea neîndoielnică. Şi totuşi protestele n-au dus la nimic. Iar după toate aceste proteste, tahitienii s-au ales cu trei femei pentru şase bărbaţi. Iar aceşti trei *peritani* au avut parte fiecare de câte o femeie.

Timi se aşează, iar Purcell îi admiră arta cu care lăsase să se înţeleagă că, după ce protestaseră împotriva nedreptăţii, cei trei *peritani* ştiuseră să tragă toate foloasele...

Purcell îşi ridică privirea, întâmpinând, aţintiţi asupră-i, ochii lui Kori şi ai lui Mehoro. Căutătura le era prietenească şi îl îmbia să răspundă. Ochii lui Purcell îl căutară, atunci, pe Tetahiti. Şi el îi aştepta răspunsul. Cât despre Mehani, acesta, cu o privire plictisită, cu nasul în vânt, căsca o gură cât o şură, pentru a da astfel în vileag cât de jalnică îi păruse cuvântarea lui Timi. "Nu cumva, se întrebă Purcell, discursul ăsta mai mult m-a ridicat decât m-a coborât în ochii tahitienilor?"

— Timi, începu Purcell, îndreptându-se din umeri, vorbele tale vor să spună aşa: toţi *peritanii* sunt răi, iar cei trei, ca şi ceilalţi. Ba, după alte toate, mai sunt şi fătarnici.

Se opri o clipă ca pentru a-i da răgaz lui Timi să protesteze împotriva gândului pe care i-l atribuise. Timi, însă, nici nu se clinti. Sta aşezat pe pământ, cu picioarele încrucişate sub el, la dreapta lui Tetahiti, cu ochii privindu-şi genunchii.

— Timi, reluă Purcell, dacă ăsta ţi-e gândul, să ştii că nu e drept. Când cu prilejul împărţirii femeilor, dreptatea trebuia să glăsuiască astfel: fiecare femeie să-şi aleagă un *tane,* după bunul ei plac. Dar aşa stând lucrurile, ştii foarte bine că Ivoa pe mine m-ar fi ales; iar în ceea ce o priveşte pe Avapuhi, ea l-ar fi ales pe Uili. Iar Amureia pe Ropati. Aşa încât iată că oricum s-ar fi făcut împărţeala, lucrurile ar fi rămas tocmai aşa cum şi sunt.

Purcell făcu o pauză şi spuse, pe un ton limpede:

— N-am tras, după cum vezi niciun folos de pe urma acelei nedreptăţi.

kori şi Mehoro dădură din cap, iar Meliani surise. Cât despre Tetahiti, acesta abia de-şi întoarse capul către Timi şi spuse pe un ton ferm, cu dispreţ, dar fără a ridica glasul:

— Adamo a spus adevărul. Femeile pe care le-a pomenit adineaori i-ar fi ales, cu siguranţă, pe câteşitrei *peritanii* aci

de față. Aşa că, în această privință, nu avem de ce să fim porniți împotriva lor.

Făcu o pauză şi apoi reluă:

— Trebuie să avem grijă să ne purtăm drept cu Adamo. Se prea poate întâmpla ca eu, Tetahiti, să fiu silit, într-o zi, a-l trata pe Adamo ca pe un vrăjmaş, şi asta pentru pricina pe care am pomenit-o şi asupra căreia voi reveni îndată. Dar un lucru nu se cuvine să-l uităm: Adamo vorbeşte în graiul nostru. Adamo ne iubeşte. Adamo este îmbietor ca umbra. Adamo, reluă el avântându-se deodată într-o pornire poetică, e mai dulce decât aurora ce-i scaldă obrajii. Şi pe lângă toate astea, nu iubeşte nedreptatea.

Se opri o clipă. Chipu-i se întunecă treptat-treptat şi adăugă:

— Şi totuşi Adamo nu se învoieşte să acționeze ca să înlăture nedreptatea. Şi în această privință, el este, aşa cum am mai spus, prietenul şefului celui rău. Iar cel ce-i este şefului rău prieten nu ne este nouă prieten.

Purcell îşi înghiți un nod şi spuse pe un ton şters:

— Sunt gata să acționez dacă există vreun alt chip de a acționa decât acela despre care a vorbit Mehoro.

Tetahiti răspunse, ocolindu-i privirea:

— Judecă singur şi ai să vezi că altă ieşire nu există.

— Aşa gândesc cu toții? reluă, după o clipă, Purcell.

— Cel ce nu gândeşte aşa s-o spună, vorbi Tetahiti.

Ochii lui Purcell priviră agale, roată, uitându-se la tahitieni. O vorbă nu scoase unul. Mehani stătea neclintit, cu mâna stângă încleştând încheietura dreptei, cu ochii ațintiți în pământ, cu o expresie de hotărâre pe obraz. Şi el gândea ca Tetahiti.

— Facă *Eatua* să nu fie război, spuse Purcell.

Urmă o tăcere, după care Tetahiti rosti cu gravitate:

— Dar de va fi război, va trebui să-ți alegi tabăra. Purcell se ridică în picioare.

— Mâna pe armă n-o voi pune, spuse el cu o voce surdă. Nici pentru a ţinti în şeful cel rău. Nici pentru a ţinti în voi...

Lui Tetahiti, pleoapele grele îi căzură pe ochi. Înşfăcă toporul, pe care îl lăsase jos, la picioarele sale, se ridică şi, întorcându-se cu spatele către Purcell, se apucă să spintece buştenii.

Capitolul X

Când făcuse întâia oară, în şalupă, înconjurul insulei, Mason observase, către răsărit, un mic golf. Dinspre partea pământului, golfuleţul acesta era închis de semicercul râpos al falezei, iar dinspre ocean era apărat de un brâu de stânci. Înspre fundul golfului se întindea o plajă de nisip negru, inaccesibilă vreunui vapor, şi accesibilă din interiorul insulei doar prin folosirea unei funii, legată de, partea de jos a trunchiului unui smochin şi spânzurând de-a lungul peretelui de bazalt. Golful acesta britanicii îl denumiră *Rope beach*[20]*,* pentru că se slujeau de o frânghie ca să ajungă până acolo.

Acest golfuleţ fu ales de membrii minorităţii ca loc de pescuit, când cele trei tabere se apucară să pescuiască, fiecare pe socoteala ei. Printr-un acord tacit, şi majoritatea şi tahitienii li-l lăsară. Coborârea, dar mai cu seamă urcarea, se făcea anevoie, dar golfuleţul avea peşti din belşug şi, situat cum era către răsărit, întâmpina cele dintâi raze ale soarelui, iar faleza îl punea la adăpost de asprimea vântului nord-vestic. Baker şi Jones pescuiau, către marginile golfului, în apele sale calme, dar Purcel! Prefera să zvârle undiţa de pe unul dintre vârfurile stâncii, într-un loc năpădit de cumplita zbuciumare a valurilor. Fiind chiar din

---

20 Golful frânghiei. (În lb. Engleză.)

prima zi la un pas de a se lăsa târât de un talaz şi scăpând de la moarte doar mulţumită unei stânci aflate între el şi ocean, şi în care valul ce se retrăgea îl proptise cu violenţă, devenise astfel prevăzător „şi-şi petrecea acum, pe după mijloc, o funie legată în prealabil de un ascuţiş de rocă ce se afla la câţiva metri în urma sa.

Purcell pescuia de două ceasuri, simţindu-se fericit că măcar de astă dată nu era silit să vorbească cu nimeni. Insula era o insuliţă, iar satul, un cătun. Trăiau laolaltă, claie peste grămadă. Şi de când cu ultimele evenimente, în cabana sa forfoteau *vahineele,* lacome să afle noutăţi, cum aduceau şi ele, de altfel, unele false, altele adevărate.

Purcell trase de undiţă, şi apoi o lăsă, din nou, în voia ei. În sat zăduful era acum înnăbuşitor. Lui Purcell îi părea că starea de tensiune dintre locuitorii insulei îi micşorase acesteia şi mai mult dimensiunile. Când cobora în *Blossom Bay,* privea cu jind şalupele Blossom--ului, înşirate şi legate prin otgoane, sub o grotă, la adăpost de soare. Ivoa îl întrebase, în ajun, cam care era distanţa ce-i despărţea de pământul cel mai apropiat. Pesemne prin mintea ei trecuse acelaşi gând. Dar nu, era cu neputinţă să străbaţi cinci sute de mile, într-o şalupă, ducând o femeie care azi, mâine, trebuie să nască. Singur poate că ar fi încercat. ″Insula asta e o închisoare, gândi Purcell, cuprins deodată de un val de descurajare. Am scăpat de spânzurătoare, dar nu şi de temniţă pe viaţă.” încă o dată îşi lăsase înghiţită momeala degeaba. Prea se lăsa purtat pe aripile visului. Fu nevoit să pună altă momeală în undiţă, se dădu câţiva paşi înapoi şi, pentru a înfrunta mai puţin furia vântului, se aşeză după o stâncă. În locul în care doar cu câteva clipe înainte zvârlise un cap de peşte mişunau puzderie puricii de apă. Erau doar nişte mărunte picioare de o lăcomie îndărătnică, sub trupuri lunguiețe, de o culoare deschisă îndoielnică. Era o învălmăşeală cumplită. Gângăniile foiau într-un zumzet

necurmat, urcându-se unele peste altele, stâlcindu-se şi sfâşiindu-se între ele, ca să se înfrupte la acest ospăţ. Se vedea foarte bine că zadarnică le era cruzimea. Căpăţâna de peşte era mare şi îndestulătoare pentru toate, aşa încât le trebuiau mai multe ceasuri pentru a da gata întreaga pradă. Purcell le privi un moment într-atât de plin de dezgust, încât nu-i venea nici măcar să le alunge cu piciorul. Cât de nesuferite erau! Numai guri şi carapace. Nimic vulnerabil în ele. O neţărmurită tenacitate. O aviditate care nu cunoaşte nici marginile propriilor ei interese.

Purcell simţi o mână pe umăr. Se întoarse. Era Mac Leod.

— Te-am strigat, rosti Mac Leod în gura mare, cerându-şi, parcă, iertare şi luându-şi mâna de pe Purcell. Dar pe vântul ăsta...

Purcell fu atât de mirat să-l vadă pe terenul lui de pescuit... Încât nu fu în stare să scoată un cuvânt de răspuns.

— Vreau să-ţi vorbesc, spuse Mac Leod.

— Bine, spuse Purcell. Să ne ducem în altă parte, pentru că aici rişti să fii luat de valuri.

Şi, sărind de pe o stâncă pe alta, ajunse până la o mică grotă ce se deschidea în apropiere de vârful de care îşi legase frânghia de siguranţă. Mac Leod îl urmă, şi când Purcell se aşeză jos, la intrarea grotei, se aşeză şi el, mai departe cu un metru, unde rămase aşa, cu privirea aţintită spre mare.

— Doar nu suntem supăraţi pentru că te-ai retras din adunare, spuse el, privindu-l pe Purcell cu un aer întrebător.

— Nu sunt supărat pe nimeni, spuse Purcell.

— Am fost la dumneata acasă, continuă îndată Mac Leod. De la nevasta dumitale am aflat că te-ai dus la *Rope beach.* Nu prea-i rău locuşorul ăsta, reluă el cu un aer de îndoială şi rotind privirea jur-împrejurul golfuleţului. Cel puţin

pentru ăi de le place să se cațere pe frânghii. Pentru mine, n-are niciun rost. Treizeci de ani am tot făcut exerciții de astea şi mare minune că nu mi-am frânt gâtul.

Nestânjenit, la largul său, înfățişându-i lui Purcel! Profilul de vultur jumulit, se rezemase cu spatele de o stâncă rotunjită şi-şi zvârlise, cu nepăsare, picioarele lungi, de păianjen. Pantalonii lui vărgați în stacojiu şi alb, cârpiți la genunchi cu fâşii pătrate din pânză de catarg, se întreceau în murdărie cu tricoul alb, ce i se lipea de coaste.

— Ți-am văzut peretele glisant, reluă Mac Leod. De vreme ce ți-am călcat pragul casei, mi-am îngăduit să-mi arunc o privire pe dinăuntru.

Chibzui o clipă şi adause:

— Ca pentru un amator, recunosc că ai scos-o bine la capăt. De lucrul ăsta mi-am dat seama de cum ai isprăvit construcția casei. Numai dumneata şi cu mine ne-am gândit să ne construim cabane cu şipci îmbucate una-ntr-alta. Rezultatul? Numai ale noastre sunt etanşe. Ceilalți n-au dat dovadă de cine ştie de iscusință şi mare scofală n-au făcut, continuă el cu însuflețire, trântind aşa cum au putut, cu toții, scândurile cap la cap, de vreme ce au rămas neîmbucate. Urmarea? Calfatează până n-ai mai putea, că aerul tot intră vraişte. Aşa cum spuneam, doar îmbucătura îi poate veni de hac. Şi nu ca să te laud, Purcell, dar te pricepi în ale lemnăriei.

Şi cum Purcell tăcea, Mac Leod îi zvârli o privire piezişă şi continuă:

— Cât despre peretele glisant pe care l-ai făcut, am să-ți spun ceva. Se cam simte omul care a lucrat după anumite principii. Poate cam prea multe. Aşa cum am spus-o întotdeauna, amatorul priceput lucrează tot atât de bine cât şi ăl de breaslă. Cu deosebirea doar că pentru amator treaba se cam tărăgănează şi că el prea ține seama de toate regulile. Să ştii, Purcell, reluă el cu tonul celui ce

încredințează cuiva o taină şi aplecându-se spre el ca şi cum ar fi fost tocmai pe punctul de a-i da, cu ajutorul unui singur cuvânt, cheia meseriei, că tot clenciul e ca treaba să iasă la fel de bine, călcând vreuna dintre afurisitele astea de reguli, ca şi când ai fi ținut seama de ele.

— Îți mulțumesc pentru toate câte le-am aflat de la dumneata.

— Cu plăcere. Şi dacă ai cumva nevoie de vreo sculă, spune-mi. Am scule luate de pe *Blossom* şi le mai am şi pe ale mele, dar pe astea nu le împrumut nimănui. Mă voi abate de la obiceiul ăsta doar pentru dumneata, care, cum s-ar spune, eşti de-ai noştri.

Era de necrezut. Mac Leod să-i împrumute sculele! Ciudățenia acestei propuneri îl lăsă mut de uimire pe Purcell. Întoarse capul către însoțitorul său. Cu sprâncenele ridicate, cu gura întredeschisă, Mac Leod privea în zare. Părea el însuşi foarte uimit de oferta pe care o făcuse.

— Negrii au venit, aseară, pe la mine, reluă el schimbând deodată cursul discuției. Câteşi şase. Şi cu Omaata.

— Cu Omaata?

— Da. Pe ea o luaseră ca tălmaci.

— A! făcu Purcell.

Şi tăcu. Şi nu mai urmă nimic după această exclamație.

Mac Leod reluă:

— Bănuieşti ce aveau să-mi spună?

Purcell nu răspunse şi Mac Leod continuă:

— Bineînțeles, am răspuns Nu. Şi atunci mi-au dat pachețelul ăsta şi au plecat.

Mac Leod scoase pachețelul din buzunar şi i-l întinse lui Purcell. Era un mănunchi de bețişoare legate între ele cu o liană.

— Înțelegi cumva ce tâlc or fi având?

— Cam ştiu despre ce e vorba, spuse Purcell şi se apucă să numere beţişoarele.

— Nu te mai osteni degeaba. Sunt cu totul douăzeci şi opt.

Purcell legă la loc mănunchiul şi i-l înapoie lui Mac Leod.

— Din câte înțeleg eu, negrii îți dau un răgaz de o lună ca să renunți la măsura pe care ai luat-o.

— O lună?

— Da, adică douăzeci şi opt de nopți.

— Înțeleg, spuse Mac Leod.

Şi reluă, după o clipă:

— Şi dacă n-am renunțat?

— Atunci, vor veni, în puterea nopții, şi-ți vor împlânta în uşa casei o suliță.

— Şi?

— Asta va însemna că îți dau răgaz încă o lună.

— Şi după încheierea şi a ăstor douăzeci şi opt de zile?

— După asta te vor ucide.

Mac Leod şuieră şi îşi vârî amândouă mâinile în buzunare. Un muşchi nu-i tresări pe obraz, dar când începu, din nou, să vorbească, glasul i se auzi puțin cam stins.

— Şi cum anume au s-o facă?

Urmă o tăcere, după care Purcell ridică din umeri şi spuse:

— Nu cumva să-ți închipui că vor veni fiecare de unul singur ca să se lupte cu dumneata. Nu ăsta e stilul lor. Pentru tahitieni întregul război e doar o pândă.

— Numai că jocul ăsta se poate juca şi-n doi, spuse Mac Leod.

Purcell se ridică în picioare.

Făcu doi paşi înăuntrul grotei, vântul încetă, iar el simți îndată, pe umeri, căldura soarelui. Căldura aceasta trebuie să fi dogorit de la început, dar adierea răcoroasă a vântului îl împiedicase s-o simtă.

— Şi-l joci! spuse Purcel! După o clipă. Măcar, dacă jucându-l, ți-ai juca doar viața dumitale.

— Păi, numai eu sunt ţintit, nu-i aşa? spuse Mac Leod pe un ton înţepat.

Şi cum Purcell nu răspunse, el reluă:

— A! Atunci un măcel?! La asta se gândesc, oare, oamenii ăştia, Purcell, după părerea dumitale?

— Nu se gândesc la asta, spuse Purcell. Nu sunt albi. Nu se gândesc de loc la ceea ce vor face, nici măcar nu vorbesc între ei despre treaba asta. Se lasă, pur şi simplu, pradă pornirilor ce-i răscolesc. Şi apoi, într-o bună zi, trec la fapte. Şi atunci, sunt eu toţii înţeleşi, fără să fi schimbat o vorbă între ei.

— Porniri ! făcu Mac Leod, cu dispreţ. Ce porniri?

— Duşmănia, ura...

— Împotriva mea?

— Împotriva dumitale, împotriva lui Smudge, împotriva tuturor *peritanilor.*

— Şi împotriva dumitale?

— Şi a mea.

— De ce şi împotriva dumitale?

— Nu-şi pot explica atitudinea pe care o am faţă de dumneata.

— Nu pot spune că nu au dreptate, făcu Mac Leod.

Şi începu să râdă, dar cu un râs strident ce suna fals. Purcell reluă:

— Ei socotesc că ar trebui să trec de partea lor, ca să te doborâm.

Urmă o tăcere, după care Mac Leod spuse:

— Chiar aşa aş şi face, în locul dumitale. Şi exact aşa ar face şi Baker dacă nu ţi-ar fi tovarăş. O să-mi spui poate: ″cât despre mine, Purcell, asta mi-e credinţa”. Douăzeci de ani, vântură-lume, am cutreierat toate ungherele pământului, fără să fi dat undeva peste un singur om pe care să-l fi schimbat credinţa. De-i ticălos, ticălos rămâne cu şi fără Isus Christos... De ce? Să-ţi spus eu de ce. Dacă-i

doar de îndrugat verzi şi uscate, continuă el împreunându-şi mâinile ca un mort în coşciug, ai dreptate. Dar dacă-i vorba de fapte, nici pomeneală. Şi atunci, ce se întâmplă? Nici la zece mii nu se găseşte un singur pui de târfă care să-şi ia credinţa-n serios. Şi dintr-ăi zece mii tocmai dumneata să fii ăla, Purcell. Mare noroc pe capul meu c-am dat de dumneata ! Fii sigur că binecuvântez întâmplarea, adăugă el pe un ton pe care Purcell nu-l putea desluşi dacă e ironic sau respectuos. De n-ai fi aşa cum eşti, acum s-ar afla trei puşti în tabăra negrilor.

Mac Leod clipea din ochi, ca şi cum l-ar fi stingherit soarele, dar prin crăpătura pleoapelor strecura piezişş spre Purcell o privire iscoditoare. Purcel! Îi surprinse privirea, ce avu asupră-i efectul unei lovituri. Mac Leod nu era chiar atât de sigur, pe cât lăsa să se înţeleagă, de neutralitatea lui. Venise doar ca să pipăie terenul. ″Dar dacă e aşa, gândi Purcell, atunci de ce toată drăgălăşenia, tonul prietenesc, de ce atâta laudă pentru priceperea mea în ale tâmplăriei şi de ce s-a plecat în faţa credinţei mele? Să nu fie decât o comedie? Părea a fi sincer. Mâna în foc aş fi pus-o că e sincer.” Purcel! Înghiţi în sec. Prea era încrezător în oameni. Se lăsase şi de astă dată tras pe sfoară.

Spuse pe un ton în care se simţea ciuda:

— Ţin să-ţi spun, dacă cumva ăsta-i gândul care te frământă, că nu voi ridica braţul înarmat împotriva dumitale. Cât despre ceea ce vor face Jones şi Baker, nu ştiu, pentru că nu i-am întrebat.

— Nu asta mă doare pe mine, spuse Mac Leod cu un glas tărăgănat, dar ţi-am spus verde-n faţă, Purcell, că mi-ar fi fost silă să-i văd pe albi făcând împotriva ălora de o culoare cu ei gaşcă cu negrii.

Purcell, roşu de mânie, îşi înfundă amândouă mâinile în buzunare.

— Eşti josnic, Mac Leod, strigă el cu glasul tremurând de furie. Mai îndrăzneşti să iei un ton de moralist, după toate câte le-ai făcut!... E îngrozitor! Cât despre solidaritatea mea cu dumneata, află că ea nu există! Te găsesc vinovat de la început şi până la sfârşit! I-ai tras pe sfoară, i-ai jefuit, i-ai jignit pe tahitieni, în chipul cel mai...

Nu-şi găsi cuvintele şi reîncepu, cu o nouă izbucnire de indignare:

— Asta, să ştii, e o treabă mârşavă! E o mârşăvie să treci toată insula prin foc şi sabie numai ca să-ţi potoleşti avariţia. Eşti un smintit şi un ucigaş, Mac Leod, continuă el. Nimic altceva. Nu voi clinti nici degetul cel mic împotriva dumitale, dar dacă te omoară tahitienii, apoi să fii sigur că o lacrimă n-am să vărs pentru dumneata!

— Să fie într-un ceas bun! spuse Mac Leod, cu o linişte desăvârşită.

Surise şi se sculă agale, de jos, proptindu-se pe lungile-i picioare. Cum lumina bătea din spate, silueta-i înaltă, proptindu-se între soare şi Purcell, apăru neînchipuit de subţire.

— Nimic mai bun decât sinceritatea, nu-i aşa? reluă el cu un ton aproape prietenos. Şi îţi mulţumesc pentru bunele dumitale urări... Dar nu-ţi face griji pentru soarta mea; că oi ajunge şi eu într-o zi un schelet de toată frumuseţea, nu zic ba, dar mai va pân' să ai de ce deschide *Evanghelia,* ca să-mi rosteşti prohodul. Nu, nu, domnule. Voi veghea eu, nu te teme! Bizuie-te pe taica Mac Leod, care, cu ochii-n patru la talazul buclucaş, va şti să sară la cârmă şi s-o-ntoarcă la momentul potrivit. Cât despre războiul cu negrii, dumneata-mi spui aşa: "Asta e din vina dumitale". Bine, să spunem că, într-adevăr, e greşeala mea. Dar, mai curând sau mai târziu, războiul ăsta tot ar fi izbucnit. Văzut-ai, vreodată, ţară în care să nu fi fost război? Şi apoi să-ţi mai spun ceva, Purcell: poate că dumneata nici nu ţi-ai dat seama că insula

e prea mică. Şi aşa e prea mică pentru noi toţi. Şi atunci, te-ntreb, cum să mai fie şi pentru urmaşii noştri? Dacă-i aşa, fie şi război: o să facă loc mai mult. Aşa că după aceea oamenii au să mai poată răsufla.

— Da, cu condiţia să nu fii tocmai dintre cei sortiţi *să facă altora loc,* spuse Purcell, cu răceală.

Vorba aceasta avu asupra lui Mac Leod un efect cu mult mai puternic decât tot tărăboiul de până atunci. Pleoapele-i clipiră, îşi întoarse privirea şi trecu un moment până să răspundă.

— Nu încerca dumneata să descurci urzeala soartei mele, bombăni el, în cele din urmă.

Purcell îl privi, socotind că de vreme ce gândul ăsta îi făcea rău, merita, poate, osteneala de a mai stărui.

— Mac Leod, reîncepu el, să-ţi spun unde anume te poticneşti. N-ai fantezie. Nu eşti în stare să-ţi reprezinţi propria dumitale moarte. Oi doar pe aceea a tahitienilor.

— În mâinile noastre-s puştile, spuse Mac Leod cu ochii pironiţi în pământ.

La rându-i, Purcell se ridică şi el.

— La nimic n-au să vă slujească puştile pe care le aveţi, spuse el cu tărie. Vă credeţi de neînvins, cu puştile astea ale voastre. Te înşeli, Mac Leod. Nu-ţi dai seama în ce măsură te înşeli. Crede-mă, am asistat, în Tahiti, la un război între triburi. Războinicii acestor triburi folosesc viclenii de necrezut. Vei fi lovit: nici măcar răgazul de a vedea ceva nu-l vei mai avea.

Mac Leod ridică din umeri.

— Puştile-s în mâinile noastre, spuse el cu chipul împietrit.

Se zăvorise în sine, şi, cu desăvârşire ascuns sub carapace, se afla, acum, la adăpost de orice temere, ba chiar de orice gând.

Întoarse spatele, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a pleca, apoi se răzgândi, se răsuci iarăşi cu faţa spre Purcell şi vorbi cu glas puţintel scăzut:

— Johnson mi-a spus că l-ai îngrijit de friguri, acum o lună.

— Da, aşa e, făcu Purcell ridicând din sprâncene, dar de ce? Nu sunt medic.

— Ce spui despre asta?

Şi Mac Leod îi întinse mâna dreaptă. Toată carnea de deasupra îi era umflată şi avea o pată roşie la mijloc.

— Ce-o mai fi şi asta? întrebă el nelinişţit. E cumva un *feefee*[21]*?*

Purcell se uită la mână fără s-o apuce, apoi, ridicându-şi ochii, îl măsură pe Mac Leod. Fu izbit de paloarea acestuia. Mac Leod era gata să-şi rişte viaţa pentru un acru de pământ, dar se temea de o bubă.

— E un buboi, spuse Purcell. Un *feefee* se localizează rareori la mână. N-ai nimic la testicule?

— Nu, nimic.

— Boala asta de acolo porneşte. Uneori şi de la picioare.

— Cate vasăzică, spuse Mac Leod, umezindu-şi buzele, e un buboi?

— Aşa cred. Fierbe nişte apă şi, cât e caldă, moaie-ţi mâna în ea.

— Mulţumesc, făcu Mac Leod cu recunoştinţă. Când mi-am văzut mâna umflându-se, o cam sfeclisem... Mi-a venit în minte băiatul din Tahiti, care a fost nevoit să-şi ridice în mâini zurgălăii dintre picioare ca să poată merge. Poţi să-mi spui ce mi-i spune, continuă el cu un gest de indignare, dar asta nu-i o boală creştinească!

Purcell rămase tăcut.

---

[21] Elephantiasis. (Nota autorului.)

— Mulțumesc, doftore, spuse Mac Leod, cu un surâs plin de farmec, ducându-şi amândouă degetele la frunte, cu un aer pe jumătate serios, pe jumătate glumeț. Se răsuci pe călcâie şi plecă, sărind pe picioarele-i lungi şi sfrijite, din stâncă în stâncă. „O lăcustă, îşi spuse în sinea sa Purcell, văzându-l cum se îndepărtează. O lăcustă mare. Aspră, lacomă...”

Purcell mai pescui încă vreo douăzeci de minute, apoi, strângându-şi peştele prins şi undițele, o porni şi îi găsi, pe Jones şi pe Baker, în fundul golfului. Soarele se şi înălțase. Era vremea de întoarcere.

— Ai avut un oaspete, făcu Baker.

— Da. Am să vă povestesc.

Când ajunseră pe platou, Jones se oferi să se ducă el în „piață”, ca să depună acolo o parte din peştele prins. Purcell se învoi, zâmbind. Ştia că lui Jones îi plăcea să tragă din toate puterile de funia clopotului de pe Bl*ossom, şi* să aştepte sosirea va*hineelor, s*ă primească vorbele de laudă cu care-l răsplăteau pentru peştele adus. Baker şi Purcell o luară pe Eas*t Avenue. T*oată vremea cât dură drumul, cei doi bărbați nu scoaseră o vorbă. Începuseră să se teamă de arborii din pădure şi să se ferească de-a vorbi cu glas tare, sub cerul liber.

Cabana lui Purcell era pustie. Ca şi cele ale tahitienilor, locuința sa era tot timpul vraişte, şi Purcell constată cu mâhnire că cineva îi luase „cu împrumut” fotoliul. Era supărătoare această manie pe care o aveau tahitienii de a împrumuta de la vecini tot ce le plăcea. Poate i se va da înapoi fotoliul peste o săptămână, sau peste o lună. Trebuia să ai răbdare. Ar fi însemnat o dovadă de proastă creştere să cerceteze pe unde i se află mobila sau, fireşte, culmea grosolăniei s-o mai şi ceară înapoi.

Purcell îl pofti pe Baker să ia loc pe un scăunel şi se aşează jos, cu spatele rezemat de peretele mişcător, cu picioarele întinse până în grădină. Spuse, o clipă mai târziu:

— Mac Leod voia să ştie ce avem de gând. Se temea ca nu cumva cele ″trei puşti” ale noastre să ajungă în tabăra tahitiană. Nu ştie, pesemne, că în ce mă priveşte nici nu am puşcă.

— Şi ce facem? întrebă Baker.

— Îmi cunoşti principiile. Dar nu mi-am luat niciun angajament nici cu privire la dumneata, nici cu privire la Jones.

Baker, cu amândouă coatele sprijinite pe genunchi, privea drept înainte. Pe chipu-i brun, cu trăsături regulate, cearcănele întunecate din jurul ochilor şi zvâcnetul buzei de jos îl făceau să pară istovit. De fapt, însă, nu lucra mai mult decât oricare altul. Aşa îl ştia Purcell de când îl apucase: nervos, încordat, nerăbdător.

— Nu-s de părerea dumitale, spuse el o clipă mai târziu. Ce ți se face dacă ai un picior cangrenat? Ți se taie piciorul pentru a stăvili cangrena să-ți pună stăpânire pe tot trupul. Mac Leod e cangrenat, asta n-o poți tăgădui, şi e gata-gata să-ntindă cangrena pe tot pământul insulei. Şi dumneata ce faci ca să-l împiedici?

Urmă o tăcere, după care Purcell spuse:

— Eu nu vă opresc să intrați în rândul tahitienilor.

Baker ridică din umeri.

— Fără dumneata n-am să mă duc, asta o ştii foarte bine.

Fraza aceasta îl mişcă pe Purcell. Coborî ochii în pământ şi spuse pe un ton neutru:

— Poți să te duci. N-o să ne supărăm noi pentru asta. Baker clătină din cap.

— Bineînțeles. Bine nu văd cum m-aş putea supăra cu dumneata. Dar mai întâi, cu negrii ăştia, nu pricep o boabă

din ce vorbesc, aşa că nu m-aş simți de loc la largul meu... Dar asta nu-i chiar totul, continuă el pe un ton şovăielnic.

Întoarse capul şi spuse, stingherit, parcă: E mai curând mâhnirea de-a nu mai fi împreună... De când cu *Blossom-ul,* am fost, totdeauna, nedespărțiți.

Deodată înălță capul, se făcu roşu la față şi spuse cu o mânie stăpânită:

— Pentru Dumnezeu, don locotenent! Trebuia să mă lăsați să-i fac de petrecanie în noaptea când cu împărțirea femeilor.

Purcell rămase tăcut. Necontenit aceeaşi discuție, aceeaşi învinuire...

— Şi Jones? spuse el după o clipă.

— Jones va face ceea ce voi face şi eu, spuse Baker.

Chiar în clipa aceea se stârni o mişcare de aer şi se auzi poarta trântindu-se, în spatele lor. Purcell se întoarse. Era Itia. Neclintită în fața porții închise, în păr cu o coroană făcută din flori de hibiscus, cu colierul de pandanus ce-şi strecura boabele între sânii goi, privea spatele lui Baker, cu un aer dezamăgit. Ştia că Ivoa se dusese la Avapuhi şi nu se aşteptase să-l găsească pe Purcell cu cineva.

— De ce ai venit? o întrebă Purcell, pe un ton sec.

Îi păru rău îndată şi îi zâmbi. La rându-i, Itia îi surâse şi ea. Colțurile buzelor i se ridicară în sus, ochii îi scăpărară şi se înălțară către tâmple, iar micul obrăjor rotund i se lumină.

— Adamo, spuse cu un glas limpede şi vesel, Mehani te va aştepta la Omaata acasă.

— Când?

— Puțin după pântecele soarelui[22].

— De ce la Omaata? De ce nu la mine acasă?

---

[22] Amiaza. (Nota autorului.)

— N-a spus.

— Bine, voi fi acolo, acceptă Purcell.

Şi îi întoarse spatele. Dar ea nu pleca. Sta înfiptă în faţa porţii, rezemându-se cu şoldul de canatul acesteia, şi cu degetele mâinii drepte alunecându-i pe boabele şiragului de pandanus.

— Oare nu pleacă Uili? spuse ea în cele din urmă.

Purcell râse.

— Nu, n-are să plece.

— Cum aşa? Nu se duce să mănânce?

— Când o fi să plece o să ies şi eu cu el. Hai, Itia, du-te.

Şi cum ea plecă ochii în pământ, cu aerul unui copil care e gata să plângă, Purcell adăugă, cu blândeţe: *Go away*[23]*.* Era o gentileţe. Itia se simţea foarte flatată când Adamo i se adresa în limba *peritană.*

— *I go*[24]*,* spuse ea cu un aer important.

Şi reluă:

— Vezi, Adamo, mi-am pus la gât şiragul de pandanus. Acum îl pun de câte ori vin să te văd.

— De ce?

— Cum! spuse ea, izbucnind deodată în hohote de râs şi punându-şi mâna în faţa gurii, ca să-şi ascundă râsul, aşadar nu ştii, omule! Nu ştii?

Şi râzând într-una, se făcu nevăzută, iar poarta se trânti din nou.

— Te place, spuse Baker.

Purcell trecu peste această remarcă, iar Baker reluă:

— Avapuhi mă aşteaptă.

— Vin şi eu cu dumneata.

---

[23] Du-te. (În lb. Engleză.)

[24] Mă duc. (În lb. Engleză.)

Făcuseră în tăcere câțiva paşi împreună pe *West Avenue* şi apoi Purcell spuse:

— Va trebui să ne hotărâm să pietruim drumurile. Altminteri, când or mai veni şi alte ploi, circulația nu va mai fi cu putință.

— După părerea mea, fiecare trebuie să se-ngrijească de locşorul care-l desparte de vecinul său. Aşa, de pildă, dumneata să pietruieşti drumul până la locuința lui Johnson. Johnson, până la casa mea. Eu până la casa lui Jones. Iar Jones până la aceea a lui Hunt.

— Nu, spuse Purcell. În felul ăsta unele locuri vor fi ca lumea, iar altele prost pietruite. Nu, ascultă-mă pe mine, mai nimerit ar fi să ne ținem cu toții de treaba asta, împreună cu femeile, câte un ceas pe zi. Fiecare îşi va aduce de la plajă piatra trebuincioasă. În cincisprezece zile, suntem gata.

De o lună de zile încoace, de câte ori urcau pe *West Avenue,* vorbeau mereu despre pietruirea drumului. Dar vreo hotărâre în această privință nu luaseră încă. Îi cuprindea lenevia tropicală.

Din cabana lui Johnson se auzea răzbind vuietul unui tărăboi, şi Purcell desluşi urletele ascuțite ale Taiatei, dominând glasul spart al bătrânului.

— Ia te uită! făcu Baker şi adăugă: Grozav aş vrea s-aud cum mi ți-l săpuneşte.

Purcell îşi aținti auzul.

— ″Pui de scroafă...” ″Cocoş jugănit...” ″Malahie de guzgan...”

— Ia te uită ! făcu, iarăşi, Baker.

Avapuhi şi Ivoa şedeau pe pragul cabanei lui Baker. De îndată ce-şi văzură fiecare *tane-ul, se* ridicară, ca să le iasă întru întâmpinare.

— Mă duc la Omaata, spuse Purcell.

— Ai grijă, omule! spuse Ivoa, râzând şi adăugă: Eu mă duc acasă.

— Vin cu tine, spuse îndată Avapuhi.

De când Ivoa era însărcinată, nu era chip să facă un pas prin sat, fără ca vreo *vahinee* să nu sară ca s-o ia de braţ. Se bucura din partea tuturora de mai multă îngrijire decât albina matcă în stupul ei.

Îndată ce se despărţiră de Ivoa, Purcell iuţi pasul. Se aştepta s-o vadă pe Itia, răsărind, dintr-o clipă într-alta. Poarta casei lui Jones era larg deschisă, iar Jones stătea gol-goluţ, şi tocmai mânca, cu Amureia în spatele său. Cum îl zări pe Purcell, el ridică braţul drept şi îl privi cu o expresie de bucurie de parcă de două zile nu l-ar mai fi văzut. La rându-i, Amureia râse şi ea. Jones era de un blond-roşcat, iar ea era cât se poate de neagră. Dar amândoi aveau aceeaşi expresie de naivitate şi acelaşi surâs, cum nu se poate mai încrezător. Purcell se opri locului şi îi îmbrăţişă cu privirea. Se simţea bine odihnindu-şi privirea asupra lor.

— Nu vrei să mănânci ceva? strigă Jones, cu însufleţire.

— Mă duc la Omaata.

— O să te strângă de-ai să te înnăbuşi, spuse Jones, râzând. Stai, să te-nvăţ un şiretlic. Când o începe să te încleşteze în braţe, dumneata apucă-te de-ţi umflă muşchii spinării, ai umerilor şi pe aceia ai pieptului, şi rămâi aşa tot timpul cât o ţine strânsoarea. Uite, să-ţi arăt cum să faci. Se sculă în picioare, îşi umflă muşchii, peste măsură de mult, împietrindu-i, şi se făcu stacojiu la faţă.

— Numai c-ai uitat să respiri ! spuse Purcell râzând. De astădată ai să te înnăbuşi!

— Ei, asta-i! spuse Jones şi zvârli aerul afară din piept cu un şuierat ca de foaie. Şmecheria asta e grozavă. Încearcă numai şi-ai să vezi.

— O să încerc, îl asigură Purcell.

Cel dintâi lucru pe care-l văzu Purcell când intră în casa Omaatei fu fotoliul său. Trona în mijlocul încăperii, iar Purcell fu nevoit pentru a nu părea prost-crescut să facă o mare sforțare stăpânindu-şi pornirea de a se uita prea multă vreme la el. De altfel, nici mai avu răgazul de a-şi prelungi efortul. Brațele Omaatei se încolăciseră, încleştându-se, asupră-i. Se simțea înghițit, frământat, mistuit în îmbelşugate valuri de carne.

— Dă-mi drumul! spuse el, de îndată ce apucă să răsufle.

— Copilaşul meu! strigă Omaata.

Îl ridică de la pământ ca pe un fulg, şi, cu glasul mugind, revărsă asupră-i o cascadă de vorbe drăgăstoase. Dar cum sânii ei îi astupau urechile, uruitul surd al vocii Omaatei răzbătea până la el ca de departe. Strâns încleştat de trupul Omaatei prin brațele ei enorme, cu spinarea şi coastele strivite, cu capul prins între cumplitele globuri de carne ale pieptului ei, simțea că se înnăbuşă.

— Mă doare! strigă el.

— Copilaşul meu! spuse ea, înduioşată. Dar înduioşarea ei, iscând un nou val de dragoste, prinse a-l încleşta şi mai tare.

— Omaata!

— Copilaşul meu ! strigă ea cu un gângurit de porumbel. Îl lăsă, în cele din urmă, dar, după o clipă, prinzându-l de subțiori, îl ridică în văzduh, până la înălțimea capului ei.

— Hai, stai jos, spuse ea, legănându-l în aşa fel în aer, încât să-i aducă picioarele deasupra jilțului, peste care îl propti, destul de brusc, în partea cealaltă. Şezi, Adamo, copilaşul meu. M-am dus după fotoliul tău, ca să stai bine tolănit în el, până o veni Mehani.

— Vasăzică asta era! Ce nemaipomenită gentilețe; hardughia asta de mobilă până unde a cărat-o! Desigur, va uita să i-l mai dea înapoi. Şi peste două săptămâni, tot pe locul ăsta va fi... Ca să stea în el jumătate de ceas, îl va lipsi

de fotoliu cincisprezece zile... „Judec ca un *peritan,* socoti Purcell, căinându-se în sinea lui. Ce micime de suflet! Când n-ar trebui să mă gândesc decât la căldura „la elanul acesta”...

Omaata se aşează pe duşumea lângă fotoliu; cu o mână dusă la spate se sprijinea de pământ, cu cealaltă pe genunchi, şi rămase în această atitudine de tihnă pe care Purcell o admira atât de mult la femeile tahitiene. Cât era de uriaşă! Deşi el era aşezat la mai bine de un picior şi jumătate mai sus de Omaata, ochii ei imenşi ajungeau până la nivelul ochilor lui. Aşa mută şi neclintită cum era, aducea cu o gigantică statuie aşezată pe treptele unui tron.

— *Scheletul* a venit să-l caute pe Jono, spuse ea când Purcell zvârli o privire în jur. Poate că s-au dus la vânătoare. Îşi luaseră puştile cu ei.

— Ştii cumva ce vrea Mehani să-mi spună?

— Nu.

Şi ea tăcu, fericită că nu are nimic să-i spună şi sorbindu-l din ochi. Soiul acesta de adorație sfârşi prin a-l stingheri pe Purcell, care spuse:

— Tu nu ai şirag din boabe de pandanus?

— Ba da.

— Nu-l porți?

Ea începu să râdă, iar ochii îi străluciră de o cumplită viclenie.

— Astăzi, nu!

— De ce?

Ea începu să râdă şi mai tare, descoperindu-şi dinții viguroşi, ca de canibal.

— Adamo este copilaşul meu, spuse ea între două izbucniri de râs. Adamo nu e un *tane,* pe care să-l vreau pentru mine.

— Nu mai fi atât de tainică, spuse Purcell.

— Nu e nicio taină în toată treaba asta. Boabele de pandanus, reluă ea cu elocvență, iau parfumul pielei pe care-l răspândesc, apoi, amestecat cu propria lor mireasmă.

— Şi?

— Este un amestec foarte îmbătător. De îndată ce un bărbat se apleacă şi respiră, capătă pofta să se joace. Şi urmă: Eu mi-am purtat colierul în noaptea acelei ploi grozave.

— În care noapte? întrebă Purcell.

Omaata îşi curmă surâsul şi un aer de melancolie i se aşternu pe obraz, de parcă vremea evocată de ea ar fi fost de mult de tot asfințită.

— Noaptea *Hoaței,* pe piroga cea mare. Când am dănțuit ca să-l cuceresc pe Jono.

Urmă o tăcere.

— Dar... dar oare un bărbat poate rezista?

— Vezi, sunt două lucruri, spuse Omaata, cu gravitate. E şiragul de boabe şi mai e şi pielea.

Purcell surise.

— De ce zâmbeşti, Adamo? reluă Omaata, cu seriozitate. Şi mirosul pielei trebuie să fie plăcut. Altminteri, nici amestecul nu c plăcut.

— Şi dacă e plăcut?

— Un tahitian nu i se poate împotrivi.

— Dar un *peritan?*

— Poate că da. Dar un *peritan* ca şeful cel mare, poate şi *Scheletul.* Dar nu Jono, nici Uili, şi nici micuțul şoricel...

Ea îl privi.

— Şi nici drăguțul meu cocoşel, cu obrăjorii trandafirii.

— Eu? făcu Purcell, ridicând sprâncenele.

— Nu mă minți, cu ochii ăştia, copilaşul meu, spuse Omaata.

Şi prinse deodată a râde în hohote, cu trupul îndoit în două, cu umerii ei rotunzi enormi, săltând în zvâcniri, cu

pieptu-i înălțându-se în uriaşe unduiri, ca valurile vijelioase ale Pacificului.

— Ştiu totul ! se auzi, glasul ei, aidoma mugetului unei cataracte. În privința Itiei ştiu! Ştie şi Mehani! Şi Ivoa !

— Ivoa ! strigă Purcell, îndată ce fu din nou în stare să vorbească. Cine i-a spus?

— Cine altul decât Itia? spuse Omaata, în ochii căreia izbucniră lacrimi de veselie. O, cocoşelul meu, ce mutră faci!

— Este... este indecent, spuse Purcell, în englezeşte.

Şi reluă, cu un ton de indignare, în graiul tahitian:

— Dar de ce să vorbim despre Itia? Nu m-am jucat în niciun. Fel cu ea.

— Ştiu! urlă Omaata cu o voce sugrumată de râs, cu umerii smuciți de un sughiț, cu lacrimile curgându-i şiroaie pe obrajii ei largi. Toată lumea o ştie, micul meu *peritan, maamaa!* Nimeni nu înțelege de ce îi aduci o asemenea jignire Itiei! Şi adăugă: dar Itia spune că n-ai să-i mai poți rezista multă vreme.

— Aşa spune ea! făcu furios Purcell.

— O, cocoşelul meu cu obrajii trandafirii! strigă Omaata, cu lacrimi lucindu-i pe față şi fără să fie în stare să-şi potolească zvâcnirile ce zguduiau trupu-i de gigant. O, cocoşelul meu furios! Şi eu tot aşa cred; că nu multă vreme ai să te mai poți împotrivi pornirii! Şi la fel crede şi Ivoa!

— Ivoa! făcu Purcell.

— Dar ce ți se pare, omule, atât de nemaipomenit?

Se potoli treptat, şi, privindu-l pe Purcell cu ochii plini de veselie, întinse către el mâinile-i mari, fiecare cu degetul mare foarte îndepărtat de celelalte, cu palmele avântate într-un gest de dăruire, ca şi cum i-ar fi adus, în ele, adevărul.

— Ivoa, spuse ea cu un glas liniştit, aşteaptă un copil, peste două luni.

Urmă o tăcere. Tâlcul acestor vorbe se lămurea încet, încet, în mintea lui Purcell.

— Şi totuşi, reluă el după o clipă, îți aduci aminte... în ziua în care am cercetat insula... Eram tolăniți la poalele smochinului, când Ivoa i-a spus Itiei: ″Adamo este tane-ul Ivoei...”

— O, cocoşelul meu prostuț! spuse Omaata. A spus aşa numai pentru că Itia îți făcea curte în ochii lumii...

Purcell o privi uluit. Nu era, aşadar, cum îşi închipuise el, o pornire de gelozie, ci o lecție de bună purtare !

″Îi înțeleg eu oare într-adevăr pe tahitieni? Se întrebă el, cuprins de îndoială. Câte greşeli de acest fel voi mai fi făcut până acum! Ce prăpastie între felul lor de a vedea lucrurile şi al nostru ! E limpede că, pentru ei, cuvântul «adulter» nu are niciun înțeles.”

Cadrul luminos al uşii se întunecă deodată şi, în prag, se profilă trupul brun al lui Mehani, subțire, cu umerii largi, cu capul sus. Stătu o clipă pe loc într-o neclintire măreață. Purcell se sculă în picioare şi se îndreptă spre el.

— Adamo, frate! spuse Mehani.

Îi petrecu brațele amândouă pe după umeri, se aplecă spre el şi îşi frecă obrazul de obrazul lui Purcell. Apoi, dându-se înapoi atât cât îi îngăduia lungimea brațelor sale întinse înainte, îl privi cu o expresie de dragoste şi de gravitate deopotrivă.

— Iată-mă aici, unde mi-ai trimis vorbă să vin, spuse Purcell încurcat. Dar, adăugă el, după un răstimp de tăcere, nu înțeleg de ce n-ai venit tu la mine.

— Trecem prin zile grele, spuse Mehani, însoțindu-şi vorbele cu un vag şi elocvent gest al mâinii.

Îşi luă brațele de pe umerii lui Purcel! Şi se întoarse că″ tre Omaata.

— Scoate-mi podoaba asta de la ureche.

Mehani nu avea decât la o singură ureche o podoabă care era un mic dinte de rechin legat de un fir de liană petrecut prin lob. Un îndoit nod lega cele două capete ale lianei, pe

care degetele groase ale Omaatei avură de furcă până să-l desfacă. Când fu gata, ea trase de unul dintre cele două capete dezlegate. Dar degeaba. Carnea se închircise în jurul firului de liană.

— Scoate doar dintele, spuse Mehani, strâmbându-se puțin, şi trece prin el o altă liană. Adamo, urmă el, va trebui să ți se facă o găurică în ureche.

— I-l dai lui! strigă Omaata, ca şi cum acest dar ar fi supărat-o foc.

— Da! spuse Mehani, cu tărie.

Acest „Da" nu îngăduia nicio replică. Omaata îi zvârli o privire şi spuse pe un ton indiferent:

— Mă duc să caut o liană şi un ac.

Şi ieşi din odaie, iar Purcell o auzi scormonind printre lucrurile din şopronul ce-i slujea de bucătărie.

Cum Mehani tăcea într-una, cu ochii ațintiți asupra lui Purcell, acesta spuse:

— Asta nu e cumva podoaba pe care tatăl tău o purta la ureche?

— Da, asta e, spuse Mehani. Mi-a dăruit-o când am plecat cu tine.

— Şi acum mi-o dai mie! spuse Purcell uluit.

Mehani înclină din cap, iar Purcell îl privi o clipă, fără a scoate un cuvânt. Îşi dădea seama de enorma valoare a darului, dar adevăratul tâlc îi scăpa, şi el nu cuteza să pună niciun fel de întrebare. Legea tahitiană era într-adevăr de cea mai mare severitate: cel ce primea un dar nu întreba nimic, nu-şi dădea în vileag plăcerea şi nu mulțumea. Rămânea într-o atitudine de pasivitate şi resemnare, aidoma unei victime.

Se ivi Omaata, care intră ținând între buze firul de liană de capătul căruia spânzura, în jos, dintele de rechin. Avea, în mâna dreaptă, un ac de cusut pânzele de catarge, şi pe care Purcell îl socoti prea mare, iar în cea stângă, un opaiț

pe care i-l întinse lui Mehani. Apoi, cu o mişcare înceată şi solemnă, ea trecu vârful acului prin flacără.

— Întoarce capul, Adamo, spuse ea apucându-l de lobul urechii, pe care îl îndepărtă de gât.

Purcell de-abia simţi împunsătura, dar auzi desluşit uşoara sfârâială a pielii arse. Şi totuşi, când Omaata petrecu liana prin găurică şi o legă, greutatea dintelui trăgea de lob, şi Purcell simţi o durere destul de vie, care nu păru a se potoli nici în clipele următoare.

Mehani îl privi cu un aer mulţumit. De când intrase în odaie, nu zâmbise nici măcar o dată.

— N-am mâncat încă, spuse el.

Se întoarse şi se îndreptă spre uşă.

— Mehani!

Acesta se reîntoarse.

— Mehani, spuse Purcell, *Scheletul* a venit să-mi vorbească. Mehani o privi pe Omaata, iar Omaata spuse:

— Plec. E rândul meu să mă duc după apă. Merg împreună cu Uili şi cu Ropati. Şi ieşi, cu paşi grăbiţi, din cabană.

— A venit să mă caute la *Rope beach,* spuse Purcell.

— Lucrul ăsta noi îl cunoaştem, spuse Mehani.

Îl pândeau, aşadar. Pe el sau pe *Schelet.* Oricum, impresia pe care o avusese când se întorsese de la *Rope beach* era justă. În fiece desiş al pădurii se aflau acum ochi la pândă.

— Ce voia de la ţine? întrebă Mehani.

Purcell părea uluit de această întrebare pusă atât de deschis. Dar nu mai era vreme de politeţe. O expresie de gravitate şi încordare stăruia pe chipul lui Mehani.

— Să afle dacă Uili, Ropati şi cu mine am intrat în tabăra voastră.

— Şi tu ai spus ″nu”? spuse Mehani.

— Am spus ″nu”.

— Şi Uili?

— A spus „nu”.

— Şi Ropati?

— Ropati va face ca şi noi.

Urmă o tăcere şi Purcell spuse:

— *Scheletul* ar putea să v-o ia înainte, cu atacul.

Mehani îi zvârli o privire vie, tăcu o clipă, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca prietenul său să-i spună mai multe. Şi cum Purcell nu scotea nicio vorbă, el reluă:

— Şi noi credem la fel.

Apoi înclină uşor capul şi plecă. Purcell rămase o clipă, tăcut, apoi ieşi şi el. Urechea îl durea şi simţea dintele bătându-i-se pe obraz, de câte ori făcea o mişcare cu capul.

Regăsi, în *West Avenue,* rotocoalele soarelui pe pietrele negre ale drumeagului, şi, ici-colo, tărcând pământul, umbra ramurilor de palmieri, clătinate de vânt. Ce tihnă stăpânea aceste meleaguri! Apucaseră să plece cei ce cărau apa. Locuitorii insulei mâncau acuma, sau îşi făceau siesta. Itia sta, pesemne, pitită, pe undeva, prin pădure, gata de pândă. Taiata îl făcea cu cu şi cu oţet pe Johnson. Mason se plimba, desigur, în sus şi în jos, pe dunetă. Jono cu *Scheletul* vânau. Ivoa, tolănită în aşternut, visa la copilul pe care-l va avea. Era cald. O zi minunată, ca atâtea altele, de când, din ape, insula ieşise la suprafaţă, în mijlocul Pacificului. Văzduhul era plin de mireasma florilor, pământul era cald, marea, foarte aproape. Totul era atât de mic, atât de cotidian, atât de tihnit. Douăzeci şi şapte de locuitori pe tot cuprinsul insulei! Cel mai mic sat din Pacific! Aceste femei, bărbaţii aceştia cu gândurile lor de viitor, cu măruntele lor griji: *Scheletul* frământându-se din pricina unei bube; Vaa preocupată de rangul ei în insulă; Ropati cugetând la muşchii săi; Uili la pietruirea drumului *West Avenue.* „Iar eu însumi, de opt zile încoace, la peretele glisant al cabanei, mele...”

Revăzu chipul lui Mehani în clipa în care îi dăruise dintele de rechin: aspru, aproape crâncen. Expresia nu-i mai dădea în vileag simțămintele de prietenie, ci porniri de războinic. Încă din Tahiti îl izbise această trăsătură. Oamenii aceştia, altminteri atât de blajini, puteau deveni sălbatici. Trăsăturile obrazului lor, atât de rotunjite, privirea ochilor atât de catifelată puteau fi cu totul schimbate de ură. Îşi aduse aminte de Mata, fratele lui Otu, care, reîntorcându-se dintr-o bătălie în munți, aducea cu sine, înşfăcată de chică, scăfârlia unui vrăjmaş. O pusese, înfiptă în vârful unei sulițe, la intrarea în colibă, şi în fiecare dimineață îi scuipa în obraz, vărsându-şi tot focul şi împroşcând-o cu vorbe de ocară: ″Pui de scroafă, spunea el, plin de dispreț, voiai să-mi faci de petrecanie, hai? Dar nu tu ai fost cel mai tare! De doborât, eu te-am doborât! Şi de acu înainte ochii tăi n-au să mai vadă lumina soarelui! N-ai să mai pescuieşti! N-ai să mai dănțui! Balercă de băut apă mi-oi face din scăfârlia ta ! Roabă-mi este muierea ta, şi la joaca trupului o-nşfac, când mi-e pofta! Şi ce-i fac, şi câte-i mai fac, şi ce nu-i fac! Iar tu, ăstimp, tu-mi zaci în fața uşii, în vârf de suliță-nfipt !” Şi totuşi, ca şi ceilalți, în viața de toate zilele, Mata era omul cel mai blajin, cel mai curtenitor, cel mai primitor. Pentru a-i face o plăcere lui Adamo, nu exista, pentru Mata, lucru pe lume la care să nu se gândească.

Purcell nu apucase să ajungă în fața casei lui Jones, când auzi în urma lui paşi de fugă. Se întoarse. Era Itia, la o depărtare de treizeci de metri şi care alerga spre el din toate puterile. Lucru ciudat, nu se ascundea de nimeni, nu se ivea din vreun desiş; fugea, chiar în plină stradă, în văzul tuturora.

— Adamo ! strigă ea.

El îi putu desluşi în cele din urmă obrazul. Era răscolit de spaimă.

— Ce s-a întâmplat? strigă la rându-i, făcând câțiva paşi, în goană, pentru a-i ieşi în întâmpinare.

— *Scheletul*! strigă ea de departe, cu mâna încercând să-şi potolească zvâcnirile inimii, cu sufletul la gură, cu ochii căscați de groază, cu frumosul ei chip oacheş, acum cenuşiu.

— Ei, ce e?

Purcell începu să gonească şi el spre ea. O ajunse în câteva secunde şi, înşfăcând-o de umeri, începu s-o zgâlțâie.

— Haide, spune! Vorbeşte odată! Strigă el.

— *Scheletul,* bâlbâi ea, cu buzele fremătând, livide. *Scheletul* şi ceilalți... cu puşti... în fața casei tahitienilor.

— Doamne! strigă Purcell.

Şi începu să alerge, ca scos din minți, lăsând-o pe Itia în mijlocul drumului. Drumul pe *West Avenue* nu-i păruse nicicând atât de lung.

Trecu de cabana lui Hunt. Când dădu să intre în *Clift Lane,* o văzu pe femeia lui White, Faina, în picioare, sprijinindu-şi mâna de un cocotier. Avea ochii speriați. Îl privi şi, cum el trecea prin fața ei ca o furtună, făcu un gest vag, fără însă a scoate o vorbă.

Purcell alerga deznădăjduit, de i se zbătea inima în piept zvâcnindu-i cu putere, şi se aştepta să audă dintr-o clipă într-alta, focuri de armă.

Când ajunse pe fâşia de pământ ce se întindea în fața locuinței tahitienilor, fu izbit de tăcerea şi neclintirea ce domnea jur-împrejur. Aliniați în fața celor şase tahitieni, cei cinci *peritani* ai majorității, cu armele în mâini, îi țineau la respect. Purcell observă că în afară de puştile, pe ale căror paturi Mac Leod şi White îşi încleştaseră degetele, mai purtau, cu toții, petrecută pe după umăr, încă o armă.

Tahitienii fuseseră surprinşi, în jurul focului, tocmai pe când îşi căleau latul tăişurilor de sulițe. Cu toții mai aveau încă, în mâini, armele acestea prelungi şi subțiri, înfipte în

mânere stacojii de lemn şi care păreau neînsemnate, pe lângă armele britanicilor. Erau cu desăvârşire neclintiţi, fără urmă de tulburare pe chipurile lor.

— Mac Leod ! urlă Purcell, dând năvală în mijlocul lor.

— Mâinile sus! spuse Mac Leod întorcându-se şi punându-i cu o uimitoare repeziciune arma în piept, mâinile sus, Purcell, şi treci în rândul negrilor.

— Eşti smintit, spuse Purcell, fără a clinti.

Subţire ca un gătej, îndoit din mijloc, gâfâind, alb ca varul, cu capu-i semănând mai mult ca niciodată cu o scăfârlie de mort, Mac Leod ţinea patul puştii proptit în şoldul drept. Purcell luă aminte că mâinile îi tremurau fără încetare. ″Are să tragă”, gândi el, într-o străfulgerare. Ridică mâinile cu încetineală şi trecu în rând, oprindu-se între Mehani şi Tetahiti. Mac Leod scoase un oftat şi coborî arma în pământ.

— Smudge, spuse el cu un glas ciudat de încet şi gâfâit = Ia-mi-l şi ţine-i ţeava-n faţă, şi la cea dinţii mişcare găureşte-i scăfârlia.

Smudge îşi lipi mutra de şoarece de patul puştii cu o fia. – cără lacomă dănţuindu-i în fundul orbitelor şi aşteptă.

— Ei, staţi! Uşurel, băieţi ! făcu Mac Leod fără a întoarce capul. Nu-i vorba să ne omorâm între noi, albii, dacă, putem s-o evităm. Ar fi cuminte să stai liniştit, la locul dumitale, Purcell, continuă el, Smudge ar fi încântat să-ţi ia, de nevastă văduva.

Purcell, cu mâinile ridicate la înălţimea umerilor, îl privea pe Smudge drept în ochi.

— Ţine seama că n-ai decât un glonte, spuse el, pe mr. Ton rece.

Tocmai în clipa aceea, în spatele *peritanilor* se stârni din′ pădure un zgomot de paşi şi trosnet de crăci, iar printre: arbori se iviră, cenuşii şi înfricoşate, câteva chipuri de femei. Smudge păli, clipi din ochii mărunţi, şi năduşeala începu

să-i curgă şiroaie în lungul nasului. Avea în ochi o privire de ură şi expresia unui om care nu se simte la largul său. "Se teme, îşi spuse Purcell, în sinea sa; nu ştie că Omaata e dusă la căratul apei."

— Purcell, vorbi Mac Leod, cu acelaşi glas gâfâit, spune maimuţelor ăstora să-şi zvârle la pământ sculele.

Purcell tălmăci. Văzu trecând deasupra capului său privirea lui Tetahiti şi căutând-o pe aceea a lui Mehani. Nimeni nu suflă un cuvânt şi, cu toate acestea, Purcell avu impresia că ei se sfătuiau. Apoi cu tonu-i liniştit şi măsurat, ca de obicei, Tetahiti începu a vorbi. Stătea aproape nepăsător, cu o mână în şold, cu povara întregului său trup lăsată pe un picior, cu o suliţă la capătul braţului. Nu se uita la Mac Leod, iar pleoapele-i grele, ce-i acopereau pe jumătate ochii, îi dădeau un aer absent şi recules.

— Fraţilor, spuse el, *peritanii* au să tragă, e limpede. Dar noi suntem şase, cu fratele Adamo, şapte. Vrăjmaşii n-au decât cinci puşti. Ascultaţi-mă cu luare-aminte. Cei doi dintre noi care vor scăpa neatinşi nu trebuie să înceapă lupta cu suliţa. Să fugă şi să se tupileze în tufiş. Iar apoi, să-i doboare pe vrăjmaşi, unul câte unul. În acest chip, încheie el, eu un ton grav, vom fi răzbunaţi.

Urmă o tăcere, iar Purcell spuse:

— Ce să-i spun *Scheletului?*

— Spune-i ce vrei. Porcul ăsta nu mă interesează. Nu căuta să facă pe grozavul, spunea doar adevărul adevărat. Tetahiti se împăcase cu gândul morţii. Şi nu-l mai avea decât pe acela al răzbunării, după moarte.

Purcell îl privi.pe Mac Leod.

— Sunt încredinţaţi că o să trageţi în ei, spuse el în englezeşte. Şi socotesc mai nimerit să piară cu arma în mână.

— Şi atâta vreme i-a trebuit ca să spună lucrul ăsta? mârâi Mac Leod.

— Da, răspunse Purcell, cu chipul dârz.

Mac Leod nu se simțea în apele lui. Sigur pe armele lor şi încredințat, de când cu vijelia ce se abătuse pe bordul *Blossom-ului,* de laşitatea negrilor, socotea că îi va reduce la tăcere punând doar puşca la ochi; văzându-i cât erau de nepăsători, fu uluit. Venise cu gândul să facă o demonstrație şi acum nu mai avea încotro şi trebui să-şi măsoare forțele cu ei.

— Spune-le să zvârle sulițele din mână, spuse din nou cu furie.

Purcell tălmăci. Tetahiti. Îl privi pe Mehani, şi umbra unui surâs îi tivi buzele.

— De ce atâta vorbărie? făcu el, scurt. Am spus ce am avut de spus.

— Ce tot îndrugă? strigă Mac Leod, plin de nerăbdare.

— Vor zvârli armele din mână numai dacă făgăduieşti că nu veți trage.

— Mâna în foc o pun că n-au spus aşa, vorbi Mac Leod cu un glas plin de mânie.

— Dacă nu eşti mulțumit de serviciile mele, spuse Purcell pe un ton tăios, n-ai decât să-ți cauți un alt tălmaci.

Şi reluă:

— Oricum, sfatul meu este să primeşti. Acum suntem şapte, iar când se vor întoarce Baker şi Jones, vom fi nouă, iar voi nu aveți de tras decât cinci gloanțe.

— Te numeri printre cei din tabăra lor! răcni furios Mac Leod, şi fulgere îi scăpărară în ochi.

— Dumneata m-ai împins în tabăra lor, spuse Purcell, însoțindu-şi vorbele cu un gest al mâinilor ținute, în tot acest timp, la înălțimea umerilor.

Mac Leod şovăi. Dacă negrii îşi azvârleau sulițele în schimbul unei făgăduieli, atunci, ajungându-se la o concesie reciprocă, însenina că el nu-i putuse intimida. Dar dacă se împotrivea, nevrând să făgăduiască, atunci trebuia să tragă.

Însă, în acest caz, sigur nu era decât de Smudge. White îl urmase, dar călcându-şi pe inimă. Şi cine ar putea şti ce vor face Hunt şi Johnson, dacă el ar ordona foc?

— Făgăduiesc, spuse Mac Leod, coborând, în jos, ţeava puştii.

Purcell tălmăci şi, întorcând capul către Tetahiti, adăugă, pe un ton stăruitor:

— Îşi dă seama că nu v-a putut speria, şi acum nu mai caută decât s-o şteargă, cu obrazul nepătat. Primiţi...

— Ce tot îndrugi? spuse Mac Leod, cu un aer bănuitor.

— Îi sfătuiesc să primească.

— Adamo are dreptate, spuse, după o clipă, Tetahiti. Nu mai avem nimic de câştigat, asmuţind porcul ăsta, de vreme ce tot ne-a făgăduit.

Se aplecă şi-şi puse, binişor, sulița pe iarbă. Blândeţea acestui gest era socotită, iar tahitienii îi urmară pilda, unul câte unul. Nu-şi azvârleau armele la picioarele unui învingător, ci şi le puneau la pământ, cu grijă, ca pe un lucru de preţ, de care n-ai nevoie deocamdată.

Mac Leod simţi întreaga insolenţă ce se ascundea îndărătul acestui gest. Expediția pe care o pusese la cale se soldase cu un eşec. Nu obţinuse decât o concesie de formă, şi încă în schimbul unei făgăduieli. După trecerea doar a câtorva săptămâni, aceleaşi sulițe, atât de pătimaş mânuite, vor ameninţa zi şi noapte, ţintindu-i pieptul.

Nu se hotăra să plece. Aşteptându-i ordinele, tabăra *peritonilor* sta locului, neclintită, la câţiva metri de tahitieni, toţi cu arma în mână şi, cu fiecare clipă ce trecea, situaţia britanicilor devenea tot mai grea. Pe de o parte, ştiind că femeile sunt undeva în spatele său, Mac Leod se temea că, plecând de-a-ndaratelea, se va face de râs, iar pe de altă parte, sigur de mişelia negrilor, nu cuteza nici să se întoarcă, oferindu-şi astfel spinarea drept ţintă sulițelor lor.

Tot prelungindu-se, neclintirea *peritanilor* nu mai era o amenințare. Devenea ridicolă. Tahitienii rămaseră nedumeriți ca în fața unui lucru fără rost. O dată mai mult îşi dădeau seama de asta. *Peritanii* erau *maamaa.* Să tragă, sau să plece ! Dar ce naiba făceau acolo, în fața lor, înfipți ca parii în pământ?

Deodată Kori izbucni în râs. Kori era cel mai spontan şi mai impulsiv dintre tahitieni. El fusese acela care, pe bordul Blossom--ului, trăsese cu puşca în Mehoro, şi care, o clipă mai târziu, i se aruncase, hohotind de plâns, în brațe.

— Taci! spuse Tetahiti, în şoaptă.

Dar Kori nu se mai putea stăpâni. Privea chipul omului galben, îl privea pe *Schelet,* pe micul şoricel, pe Jono şi pe bătrân, aliniați, cu toții, în fața sa, şi cu cât îi privea mai mult, cu atât mai caraghioşi îi vedea. Râdea cu un râs ascuțit, nechezat, cu mâinile în şold, cu genunchii îndoiți, cu capu-i cumsecade şi hazliu aplecat înainte, de i se vedeau în fundul gurii, larg deschisă, limba şi cerul gurii trandafirii.

— Hai, taci odată ! repetă Tetahiti, cu un glas poruncitor.

Râzând într-una, Kori întoarse capul spre Tetahiti şi strigă, parcă pentru a se justifica '.

— *Maamaa! Maamaa!*

Din nefericire, Mac Leod cunoştea foarte bine înțelesul acestui cuvânt. Horoa i-l tot spunea, zi de zi. Se făcu alb ca varul, şi, aplecându-se, ridică de jos o pietricică pe care i-o zvârli lui Kori în obraz.

Piatra îl lovi pe Kori drept în ochi, el dădu un strigăt de uimire, apoi, aplecându-se, cu iuțeala fulgerului, la pământ, îşi înşfăcă sulița şi o răsuci în văzduh. În aceeaşi clipă, izbucni detunătura, Kori lăsă să-i scape sulița din mână, apoi se frânse în două, făcând câțiva paşi către Mac Leod, şi se prăbuşi în iarbă cu fața-n jos, cu brațele desfăcute, răstignit, la pământ. Ca la un semnal, tahitienii, în afară de

Mehoro, o luară cu toții la fugă, ajunseră în mai puțin de două secunde până la colțul cabanei lor şi se făcură nevăzuți.

Arma pe care o ținea în mână Mac Leod o azvârli la pământ şi, aplecându-şi capul, apucă la iuțeală puşca pe care o purta în bandulieră şi ridică trăgaciul.

Mehoro, cenuşiu la față, cu nările strânse, sta în genunchi alături de Kori. Avu cutezanța, două clipe mai târziu, să-l întoarcă cu obrazul în sus. Îl privi o clipă, fără însă a-l atinge. Apoi îşi înălță privirea către Purcell, care se afla, palid şi împietrit, la doi metri de el, şi spuse, cu duioşie în glas:

— A murit.

Clătina din cap, iar mâna dreaptă îi spânzura în iarba, lângă el. Se ridică, deodată, cu sulița în mână. Mac Leod apăsă pe trăgaciul armei. Sulița căzu la pământ, iar Mehoro începu să se țină, cu amândouă mâinile, de pântece. Sângele îi curgea şiroaie de-a lungul degetelor. Îl privea cum curge, cu ochii larg deschişi, cu gura căscată. Apoi se întoarse pe călcâie şi, frânt în două, începu cu paşi mărunți, şi înceți, clătinându-se pe picioare, să fugă înspre cabană, iar când ajunse la colțul ei, se prăbuşi la pământ.

— Du-te de vezi dacă a găsit ce şi-a căutat, făcu Mac Leod, întorcând capul către White.

O dâră de purpură sclipea, în bătaia soarelui, pe iarba măruntă a locului prin care trecuse Mehoro. După ce făcu câțiva paşi, White părăsi urmele de sânge, făcu un mare ocol, străbătând fâşia de pământ din fața casei, pentru a junge până la trupul căzut la pământ. Se opri la mai bine de un metru, se aplecă pe vine şi, întorcându-şi fața către Mac Leod, înclină capul în semn că „da". Cu ochii în pământ, venea agale înapoi, făcând şi acum, la întoarcere, acelaşi drum.

Mac Leod, cu patul puştii în pământ şi sprijinit cu amândouă mâinile pe ţeavă, îşi ridică obrazul slăbit, mai palid şi mai scofâlcit ca niciodată. Se vedea mişcarea coastelor ce-i zvâcneau din pricina efortului pe care-l făcea ca să-şi recapete răsuflarea şi îşi simţea unul din picioare cuprins de un tremur pe care nu era în stare să şi-l stăpânească.

Încerca uneori în braţele Horoei acest simţământ de rătăcire care de astă dată îi împăienjenea vederea. Iarba, cocotierii, cabana, buştenii de pe pământul din faţa acesteia, nimic nu-i mai părea aievea. Privirea lui mătură pământul, ocoli trupul neînsufleţit al lui Kori şi se opri asupra sulițelor răvăşite la picioarele sale. Dumnezeule! Rămăsese învingător în arenă, găurise cu plumbii două dintre afurisitele astea de maimuţe, iar pe celelalte le pusese pe goană, ca pe nişte iepuri. Dar izbânda aceasta nu-l făcea fericit. Nu simţea nimic. Nimic decât puterile-i sleite şi golul, golul acesta.

Smudge îşi pusese la loc, pe umăr, puşca prinsă de curea, dar Purcell sta, mai departe, ţintuit, pe locul unde fusese pus. Sta cu capul plecat, cu braţele spânzurându-i, în jos, de-a lungul trupului. O clipă mai târziu, el tresări, se smulse parcă din toropeală, iar ochii îşi încrucişară privirea cu aceea a lui Mac Leod, a cărui expresie îi păru rătăcită, pierdută, ca după o beţie grozavă.

— Aşadar n-ai plecat împreună cu ei? spuse Mac Leod, fără vrăjmăşie.

Purcell dădu din cap, iar Mac Leod continuă, cu un glas scăzut şi maşinal:

— Îmi pare rău de ăştia. Nu erau dintre cei mai răi.

Lui însuşi îi displăcu tonul acesta de scuză. Se îndreptă din umeri, îşi strânse buzele, privi în juru-i cu un aer sfidător şi continuă, pe un ton viguros şi plin de fală care sună fals:

— După toate câte s-au petrecut, ceilalți nu vor mai crâcni. Trebuia dat un exemplu.

— Un exemplu! făcu Purcell batjocoritor. Răsuflă şi el, din greu, şi cu toate că nu era prea cald, năduşeala îi curgea, totuşi, şiroaie, pe obraji. N-ai nicio grijă, reluă el cu amărăciune, „exemplul" îți va fi urmat.

Capitolul XI

Purcell nici nu apucase să-şi termine micul dejun, când auzi pe cineva bătând la uşă. Era White. Obrazul galben al acestuia era zbârcit şi scofâlcit, ca şi cum ar fi petrecut o noapte de nesomn.

— Peste o jumătate de ceas este o adunare, spuse el cu un glas întretăiat.

Purcell ridică din sprâncene.

— Nu mai fac parte din adunare.

— Mac Leod stăruie să vii, totuşi. Se petrece ceva grav. Tahitienii, împreună cu femeile, au luat calea desişurilor.

— Şi de-abia acum s-a trezit?! Dar unde şi-a închipuit el că au să se ducă, atunci când a tras în ei?

— Aşa e, bine-nțeles, spuse White dând din cap, cu un aer de amărăciune, era şi de aşteptat.

Purcell îl privi. Pentru întâia oară ieşea din rolul său de *steward* şi emitea o părere asupra evenimentelor petrecute. De când cu împărțirea femeilor, nu încetase o clipă să dezaprobe, în sinea sa, atitudinea lui Mac Leod, fără însă a o rupe cu el.

— White!

Apucase să ajungă la uşă. Se întoarse.

— White, dumneata de ce te abții, în loc de a vota împotriva lui Mac Leod?

White îl privi, o secundă, cercetător, întrebându-se, parcă, dacă Purcell are, într-adevăr, dreptul să-i ceară o asemenea

lămurire. Dar se hotărî, pesemne, să-i dea dreptate, căci spuse cu un ton categoric:

— Socotesc că Mac Leod nu face cuminte ceea ce face.

Glasul îi era blând, melodios şi vorbea mai corect decât toţi ceilalţi mateloţi de pe bord. Gramatica, vocabularul, modul în care pronunţa cuvintele, toate erau corecte. Beţivanu de popă care-l crescuse îl învăţase cel puţin atâta.

White reluă, scrupulos de a preciza ceea ce gândea:

— Socotesc că nu se poartă drept cu tahitienii. Nu spunea ″negrii”, ci, tot aşa ca şi Purcell, spunea ″tahitienii”. În afară de acesta, el era singurul britanic de pe insulă care arăta că ţine seama de această nuanţă.

— Da, răspunse Purcell, cu o uşoară nerăbdare, ai fi putut vota împotriva lui. L-ai fi oprit, astfel, de a săvârşi un mare număr de nedreptăţi.

— Nu voiam să votez împotriva lui.

— De ce?

White îl privi, din nou, pe Purcell cu o expresie de îndoială. Se întreba dacă această stăruinţă nu ascundea cumva, un dispreţ pentru el, şi dacă Purcell ar fi descusut în acelaşi fel pe un *adevărat* britanic. Dar pentru că Purcell îl privea şi el în ochi cu tot calmul, aşteptând, într-un fel prevenitor răspunsul, White se simţi liniştit. Vorbi, nu fără solemnitate:

— Îi datorez un lucru mare.

— Ce anume? făcu Purcell, neclintit.

Simţise şovăirea lui White, îi înţelesese pricina şi se hotărâse să-şi ducă cercetarea până la capăt.

— Ştii, spuse White, la început, am fost adeseori, pe bord, ţinta batjocurilor...

Şi adăugă, în mare grabă:

— Din pricina numelui meu.

Era o trăsătură caracteristică: nu spunea ″din pricina tenului meu galben şi a ochilor mei piezişi”. Spunea ″din

pricina numelui meu", ca şi cum n-ar fi fost vorba decât despre patronimul său.

— Adică cum?

— Mac Leod nu şi-a bătut, niciodată, joc de mine.

"A simţit, pesemne, că aşa ceva ar fi fost destul de primejdios, gândi Purcell. Şi pentru atâta lucru, pentru această abţinere, pentru această binefacere, care nici nu era o binefacere, White i-a dăruit o neţărmurită recunoştinţă..."

— După moartea lui Russel, spuse Purcell uitându-se drept în ochii lui White, Mac Leod te-a ajutat cumva?

Russel era matelotul pe care, pentru că acesta îl luase în zeflemea, White îl înjunghiase în timpul încăierării.

— Ştiai? întrebă White, uluit.

Purcell dădu din cap, iar White continuă, coborând ochii în pământ:

— Nu, Mac Leod nu m-a ajutat în mod deosebit. Nu mai mult decât pe oricare altul.

Şi reluă:

— Ştiai, aşadar, şi n-ai spus niciun cuvânt!

Rămase o clipă, tăcut, cu ochii plecaţi. Şi-i ridică, apoi, şi spuse cu o aparentă incoherenţă:

— Nu te iubeam.

— De ce? întrebă Purcell. Niciodată nu mi-am bătut joc de dumneata.

— Ba, o dată, da, spuse White privindu-l, scrutător, prin crăpătura pleoapelor.

Şi adăugă, cu sinceritate:

— Cel puţin, aşa crezusem.

— Eu? strigă Purcell, uluit.

— Adu-ţi aminte că într-o zi, pe bordul Blossom--ului, când domnul Mason a devenit căpitan, venisem să-ţi spun că te aşteaptă căpitanul la masă.

— Da, şi?

— Ai ridicat sprâncenele, într-un chip batjocoritor.

— Eu? făcu Purcell, buimăcit.

Şi dădu, deodată, un strigăt.

— Da, dar nu de dumneata îmi băteam joc. Ci de Mason, pentru că uzurpase un titlu la care nu avea dreptul!

Şi adăugă:

′— Şi asta e tot ce te-a zvârlit în tabăra lui Mac Leod!

White dădu din cap, fără a răspunde. Era ceva nebunesc, de o absurditate strigătoare la cer! Soarta întregii insule a fost în cumpănă pentru această mimică! Fără ridicarea aceasta din sprâncene, White ar fi votat alături de el, alături de Jones şi de Baker: patru voturi pentru şi patru contra! Mac Leod n-ar fi putut face nimic...

— E o nebunie! spuse Purcell, cu glas tare.

Expresia feţei lui White se înăspri.

— Nu mai începe iar! strigă Purcell. Nu am spus că ″eşti nebun”. Am spus: ″E o nebunie”.

— Sunt poate şi eu cam susceptibil, îi dădu dreptate White. Se întunecă la chip şi spuse: Dar, într-adevăr, prea am fost luat peste picior.

Era un contrast ciudat între cuvintele neînsemnate pe care le folosea şi expresia obrazului său.

Ca omuleţul acesta potolit să fi devenit un ucigaş, trebuia să fi fost hărţuit într-un chip cumplit...

″Şi când te gândeşti, îşi spuse Purcell în sinea sa, că numai pentru că Mac Leod se abţinuse să-l hărţuiască l-a ajutat White – prin abţinerea lui – să-şi bată joc de tahitieni! Era groaznic !”

— Acum plec, spuse White.

Purcell îi întinse mâna, White şovăi. Apoi ochii negri ca tăciunele prinseră a scăpăra, şi White zâmbi. Purcell zâmbi şi el, simţind în palma-i închisă o mână uscată şi netedă, destul de mică, şi care, strângând-o pe a sa, îi răspunde cu un fel de elan.

— Plec, repetă White, cu ochii în pământ.

Purcell se aşează pe pragul uşii, îşi frecă îndelung gâtul. Dormise rău şi el. Se trezise din somn, de loc în apele lui, cu capul greu, cu ceafa țeapănă, cu gura amară. Spaima asta, mai cu seamă... Doamne, n-are să se mai sfârşească niciodată. Totul era pierdut! Au să trăiască de acum înainte cu frica în sân. Chiar în puterea nopții, pe după uşile zăvorâte. Şi de ce, de ce? Se întrebă el deodată, luându-şi capul între amândouă mâinile. Pentru că Mac Leod vrea doi acri de pământ în loc de unul singur! Se ridică în picioare şi începu să meargă, în sus şi în jos, în fața cabanei. Tot înghițea în sec şi un neastâmpăr de nesuferit îi sfredelea nervii. Numai până acum doi morți ! Câți alții, mâine? N-ar fi fost oare mai cuminte să-l fi lăsat pe Baker?... Să fi obținut pacea cu prețul unei singure morți?... "Nu, nu, spuse Purcell, aproape cu glas tare, nu e drept să judec aşa. Ar fi însemnat drum prielnic deschis tuturor fărădelegilor." Judecind astfel lucrurile, avu sentimentul că se regăsise, şi se simți mai întărit. În aceeaşi clipă un gând ce-i fulgeră prin minte îl împietri. Se întrebă de ce principiul de a respecta orice viață omenească îi părea a fi de mai mare însemnătate decât numărul vieților omeneşti care ar putea fi salvate, renunțându-se la acest principiu.

Se petrecu în el ceva aidoma închiderii unui mecanism, încetă să se mai gândească. Îşi ținea capul ridicat, cu ochii ațintiți asupra razelor de soare piezişe ce străbăteau crengile cocotierilor. Nicăieri, aceasta nu-i va putea fi răpit, în viață, niciodată. Era minunată lumina blândă cu vălurile-i de abur ce se înălțau unul după altul. Aerul era plin de mireasma ierbii jilave, iar aproape pretutindeni se iveau, pentru masa de dimineață, focuri de vreascuri. De cealaltă parte, pe *West Avenue,* în pădure, florile izbucneau în culori aproape agresive, dar nu-şi revărsau parfumul toate deodată. Migdalii se deschideau la cea dintâi adiere caldă, iar în acest

ceas al zilei totul era năpădit de îmbelşugarea miresmei lor dulcege.

Se întoarse şi se aşează iarăşi pe pragul casei. O clipă mai târziu se ivi Ivoa. Luă loc alături de el, rezemându-şi capul de umărul lui... De când se tot apropia ziua aşteptată, ea se zăvora în sine însăşi, devenind din ce în ce mai străină la toate câte se petreceau pe insulă... Se scurseră câteva minute, şi Ivoa scoase un oftat, îşi dădu în lături picioarele şi se răsturnă pe spate, sprijinindu-şi capul de canatul uşii. Purcell o privi şi, aplecându-se spre ea, îi trecu uşor mâinile pe pântecele ce zvâcnea revărsat peste brâu-i din scoarţă de copac. „În ce lume se va naşte copilul acesta!" se gândi Purcell deodată. Se sculă în picioare, nervii îi fremătau, şi începu să se preumble prin faţa casei. Un minut mai târziu se simţi mai liniştit şi îi aruncă Ivoei o privire. Îşi ţinea capul tot rezemat de canatul uşii. Stătea mai departe, rotundă şi împlinită, cu pielea feţei bine întinsă, cu tenul strălucind de sănătate, cu o privire blajină, pierdută în depărtări. „Ce tihnă ! gândi el cu invidie. Ce nepăsare!" în clipa aceea, Ivoa îi zâmbi.

Mă duc să mă-ntind, spuse ea cu blândeţe... Nu mă simt bine nici într-un fel. Nici „şezând, nici în picioare. Şi adăugă suspinând: Nici chiar culcată.

Se sculă greoi şi intră în casă.

Câteva minute mai târziu, Johnson se ivi pe West *Avenue,* cărunt, gârbov, cu puşca la umăr prinsă de curea, abia împingându-şi înainte pântecele scofâlcit. Îi făcu lui Purcell un mic semn de departe cu mâna dreaptă şi continuă să meargă, târându-şi picioarele pe lespezile de piatră, cu gâtul întins, ca pentru a-l ajuta să înainteze. Umărul stâng îi era tras în jos de cureaua puştii şi poate din pricină că îndura povara armei, mersul îi era împins necontenit spre stânga, încât nu izbutea să ţină mijlocul drumului şi era nevoit să-l străbată prin zmuceli şi îndepărtări, aidoma unui vas al

cărui defect de echilibru îl tot mână către unul dintre țărmurile unui fluviu.

— O fi poate prea devreme ca să mă duc la Mac Leod, spuse el, când ajunse în dreptul lui Purcell. White a spus să fiu acolo peste o jumătate de ceas.

— Puțin cam devreme, spuse Purcell. Hai, stai un pic.

Johnson scoase un şir de suspine mărunte, îşi liberă umărul stâng de greutatea armei, sprijinindu-i țeava de uşă. După aceea se aşează pe prag.

— E încărcată? întrebă Purcell, aşezându-se şi el.

Johnson dădu din cap, ca pentru a spune „da", iar Purcell reluă:

— Atunci, mai bine ar fi s-o întinzi pe pământ.

Johnson făcu întocmai.

— Nu ştiu, zău, ce-aş face cu scula asta, spuse el cu un glas piţigăiat, fără a se uita la Purcell. De-ar ieşi, să spunem, un negru la iveală din pădure, nici nu ştiu de-aş fi în stare să trag. Eu nu vreau răul nimănui, continuă el, frecându-şi cu dosul mâinii firele din barbă.

Purcell tăcu, şi Johnson strecură o privire piezişă.

— Tot ce vreau e să fiu liniştit... O să-mi spuneți, poate, reluă el, punându-şi amândouă mâinile pe genunchi şi privind cu o mutră nefericită în depărtare, că pentru aşa ceva n-am luat femeia cea mai potrivită. Dumnezeule din ceruri, continuă el, cu mânie slabă, sunt momente în care grozav aş avea poftă să-mi iau puşca şi să-i înfund un plumb pe cinste, drept în bot! Ca să tacă! Sfinte Doamne! Ca să tacă odată!...

Furia i se potoli şi-l privi pe Purcell.

— Dar nu pricep de ce să ridic arma împotriva negrilor. Oare mi-au făcut mie negrii ceva? Nimic nu mi-au făcut.

— Nu pot spune şi ei acelaşi lucru despre dumneata, vorbi Purcell.

— Despre mine? îngăimă Johnson, privindu-l cu spaimă. Dar ce le-am făcut eu? N-o să spuneți, acum, că le-am făcut eu vreun rău.

— Ai votat pentru Mac Leod.

— A, asta! asta nu-i nimic...

— Nu-i nimic să-i laşi fără pământ? întrebă Purcell, pe un ton aspru. Şi tot nimic e să-i ocheşti cu arma, aşa cum ai făcut ieri?

— Da' Mac Leod mi-a cerut să fac aşa! strigă Johnson cu glasul tremurând. Şi atunci iată ce vreau să vă întreb, continuă el, clătinând din cap, cu o expresie de îngrijorare şi zvârlindu-i lui Purcell priviri piezişe, pe furiş. Sunt cumva supărați pe mine, negrii?

— Se prea poate, răspunse Purcell.

— Nu mi-aş fi închipuit una ca asta! mărturisi Johnson, zgâindu-şi cu nevinovăție ochii mici, tiviți cu roşu, şi exagerându-şi aerul rătăcit. Pentru că, să vedeți, adăugă el, încetând de a-şi mai freca barba şi tot agitându-şi cu un aer important arătătorul înaintea ochilor, eu îi iubesc din tot sufletul pe negri.

Purcell tăcea. Începea să înțeleagă pricina pentru care Johnson ajunsese "puțin cam prea devreme" acolo.

— Vreau să vă spun, reluă Johnson, apropiindu-se pe nesimțite de Purcell şi privindu-l cu un surâs de complicitate că uneori tot îi mai vedeți pe negri chiar dacă sunt ascunşi în desişuri, continuă el, făcând cu viclenie ochii mici. Tot îi mai vedeți, din când în când, pe vreunul dintre ei, de vreme ce-ați rămas în tabăra lor. Ei, uite, aş vrea să le spuneți aşa negrilor: "Bătrânul ăsta, Johnson, nu vă vrea răul. Iar cât despre puşcă, apoi el n-are să tragă în voi niciodată!" Aşa să le spuneți, don locotenent. Bătrânul Johnson ține puşca la umăr doar ca să-i de ascultare lui Mac Leod? Dar în voi n-o să tragă niciodată ! Nu v-am cerut niciodată nimic, don locotenent, continuă el cu un aer

mândru şi fălos, ca şi cum necerând până atunci nicio favoare ar fi renunțat la un drept al său, dar în ceasul ăsta, vedeți, lucrurile s-au schimbat, mă gândesc şi eu la pielicica mea, şi nu vă cer nimic decât atâtica. ″Bătrânul Johnson”, aşa să le spuneți, ″nu vă vrea de loc răul!”... Şi asta nu că m-aş teme pentru soarta mea, reluă el, aşa bătrân cum sunt, chinuit de dureri, cu obrazul plin de bubele astea şi cu o muiere mult mai a dracului decât a dintâi, dacă e să ne gândim că nici măcar s-o ating nu mă lasă. Şi atunci, reluă el, cu o mişcare obosită de indignare, la ce mai e bună şi de ce s-o mai îndur, cât e ziulica de lungă, dacă nici măcar nu mă pot folosi de ea?...

Năduful ăsta îl făcu să-şi piardă şirul gândului, şi Johnson rămase o clipă descumpănit, cu arătătorul spintecând văzduhul, înaintea ochilor.

— Ce spuneam? vorbi el, în cele din urmă, frecându-şi cu violență petele roşii din barbă.

— Că nu te temi de soarta dumitale, spuse Purcell.

— V-o fi mirând, dar ăsta-i adevărul. Ăsta-i adevărul, pe cuvântul meu de cinste, don locotenent ! Ce plăcere am eu de pe urma vieții ăsteia? Un stomac care nu mai mistuie, talpa piciorului care-mi face atâtea necazuri, dureri în genunchi şi o muiere care nici la aşternut nu mi-e bună de nimic. Nu, nu, don locotenent, nu moartea mă înspăimântă, ci cu totul altceva.

Şi reluă, cu un ton şovăielnic:

— Mi s-a spus că negrii de îndată ce ucid un vrăjmaş îi taie capul.

— Da, aşa e.

— Ei, atunci, ca să ştiți, numai asta n-o vreau, adăugă el cu un glas scăzut şi tremurând. O să-mi spuneți: ″Ce dracu-ți mai pasă de scăfârlia asta când oi fi mort?” Ei da, da’ nu-i aşa.

Şi-şi clătină căpățâna, de două-trei ori, cu un aer deznădăjduit.

— Afurisiții de sălbatici! reluă el, uitând deodată de toată prietenia ce-o arătase pentru ei. Sunt în stare de orice, ticăloşii ăştia! Dar nu! Continuă el, ducându-şi mâna la gât, asta nu! De loc nu mă-mpac cu gândul că scăfârlia o să-mi fie îngropată într-un loc, iar eu într-altul. Ia gândiți-vă nu mai, încheie el deznădăjduit: n-o să-mi mai pot găsi capul în ceasul judecății de apoi. Ce mă fac? Dumneavoastră trebuie să-mi înțelegeți teama, don locotenent, dumneavoastră, care pe toate le socotiți aşa cum glăsuieşte în *Evanghelie.*

Îngroziți, ochii îi rătăciră câteva clipe în gol, apoi, aplecându-se din nou către Purcell, reîncepu cu un glas scăzut, de complicitate:

— Bătrânul Johnson, aşa să le spuneți, nu vă vrea răul.

Purcell îl privi.

— Ascultă, Johnson, i se adresă el cu un glas sever, să-ți spun eu ce vrei dumneata: vrei să închei, pentru micile dumitale interese, o pace separată cu tahitienii, dar rămânând mai departe în tabăra lui Mac Leod. Din păcate, treaba asta nu e cu putință. Tahitienii n-au să priceapă mărunțişurile astea.

— Dar ce pot să fac? strigă Johnson, plin de spaimă. Şi cum Purcell nu scotea nicio vorbă, el îl privi piezişi şi spuse, cu un aer viclean: Ce să fac? Să trag? Şi dacă, să spunem, îmi iese-n cale tovarăşul dumneavoastră, Mehani, e mai bine să trag în el, don locotenent?

Purcell îl privi uluit. Era un şantaj, şantaj, şi nimic altceva. Poate că, la urma urmelor, nu era chiar aşa de cumsecade bătrânul Johnson. Pentru că era nenorocit i se atribuiau virtuți. Şi pentru că era lipsit de caracter i se treceau cu vederea atâtea şi atâtea cusururi... Dar nu merita să tot cauți scuze faptelor omeneşti. Mai curând sau

mai târziu, urmările mişeliei lor ieşeau la iveală. Şi ele nu erau de loc plăcute.

Purcell se ridică în picioare. Se simțea dezamăgit, scârbit.

— Ai să faci cum te-o tăia capul, spuse el pe un ton rece. Treaba dumitale.

— Bine, n-o să trag, iacătă aşa! spuse Johnson iar, cu un aer speriat. Puteți să le-o spuneți negrilor...

Purcell nu răspunse. Hunt şi Jones tocmai se iveau pe *West Avenue.* Le făcu semn cu mâna.

— Mă duc, spuse Johnson deodată. Nu vreau să ajung târziu.

Şi, luându-şi de pe jos puşca, făcu un semn cu capul şi plecă. Purcell nu-i răspunse la salut. Îl privea pe Jones cum cobora *West Avenue.* Alături de uriaşul Hunt părea un țânc care, ținându-se după taică-său, merge țopăind.

— L-am pus pe fugă? strigă Jones, de departe.

Jones nu avea nimic în mână, dar Hunt ducea, ca şi Johnson, o puşcă. White comunicase, pesemne, majorității ordinul ca nimeni să nu se mai mişte neînarmat.

— L-am băgat în sperieți? strigă Jones, râzând. Purcell îl privi cum înainta. Minunată putere de uitare pe care o are copilăria! În ajun, când Jones aflase de moartea lui Mehoro şi a lui Kori, plânsese cu lacrimi amare. Şi astăzi, lumea era, din nou, a lui. Pentru acest sânge ce-i curgea repede în vine, pentru muşchii săi proaspeți, pentru nervii săi, încă neatinşi, toate erau prilej de bucurie, de joacă.

— Unde e Baker? întrebă Purcell.

— A plecat de dimineață la pescuit.

— Singur?

— Da, nu prea era în apele lui.

Hunt stătea lângă ei, uriaş şi roşcovan, ațintindu-şi asupră-le de la mare înălțime ochii mărunți, spălăciți. Lăsă cu nepăsare puşca să-i spânzure la capătul brațului. Arma,

ținută în mâna sa enormă, părea că nu atârnă mai greu decât bagheta unui dirijor.

— De ce-o fi trebuind s-o mai duc şi pe asta cu mine? mârâi el, deodată, avântând înainte-i arma, cu o mutră morocănoasă. Ţeava puştii era îndreptată spre pieptul lui Jones, iar acesta o coborî grăbit.

— Ei, uşurel! făcu el. N-am niciun chef să mă duc pe lumea ailaltă!

Purcell îl privi pe Hunt şi îi vorbi răspicat:

— Mac Leod ți-a spus s-o iei.

Hunt se întoarse cu totul, ca şi cum gâtul i-ar fi fost nituit de trunchi.

— Şi adicătelea de ce mi-a spus Mac Leod să fac aşa?

— Pentru că tahitienii s-au pitit în desişurile pădurii. White îi adusese pesemne la cunoştință plecarea tahitienilor, dar era cât se poate de vădit că vestea aflată nu produsese asupra lui niciun efect. Nu pricepea ce legătură era între treaba asta şi puşca pe care o luase cu el.

— Azi, puşcă, mârâi el privindu-şi arma cu o expresie şi de văicăreală şi de iritare. Ieri, puşcă. În fiece zi, puşcă şi iar puşcă. Da' de ce?

Şi cum Purcell tăcea, Hunt reluă:

— Ieri Mac Leod îmi spune: "Adu-ți şi puşca, da-ncărcată". Şi Jono vine frumuşel, continuă el bătându-se uşor cu mâna stângă pe pieptu-i năpădit de păr roşu. Îşi aduce puşca, da' neîncărcată. Şi azi, la fel. Îndreptă țeava spre pieptul lui Jones şi apăsă pe trăgaci. Cocoşul tras produse un pocnet uşor.

— M-a făcut să trag o spaimă... spuse Jones.

— De ce cu puşca-ncărcată? întrebă iar Hunt, punându-i țeava în scobitura stomacului.

— Asta-ntreabă-l pe stăpânul tău, spuse Jones, dând arma la o parte. Nu eu te-am pus să porți puşcă. Începe să mă şi plictisească, continuă el cu jumătate glas şi uitându-

se la Purcell. De când am plecat mă tot întreabă de ce şi iar de ce. Şi cum dau să-l lămuresc, nu mă mai ascultă.

— Nu ştiu nimic, nimic nu ştiu, mârâi deodată Hunt, ca şi cum ar fi răspuns vorbelor aproape şoptite de Jones lui Purcell. Şi-apoi cum să ştiu eu, cât de cât, reluă el, legănându-se pe picioare, cu un aer nenorocit, dacă nu mi se spune nimic, niciodată. Îşi duse pumnu-i mare la gură şi începu să şi-l morfolească, scoţând un necurmat şir de mârâieli plângătoare. Aducea cu un urs uriaş căruia i s-a înfipt un spin în labă şi pe care nu e în stare să-l smulgă, afară. Şi în vreme ce îşi rodea, astfel, mâna, scoţând gemete scurte, ochii, spălăciţi, îşi plimbau fără încetare privirea de la Jones la Purcell, ca şi cum i-ar fi implorat să-i lămurească o dată pentru totdeauna rosturile lumii din jur, înnegurată şi de nepătruns pentru el.

— O să-ţi explice Mac Leod, spuse Purcell. La urma urmelor, nu cu noi votezi dumneata, ci cu el.

— Votez? repetă Hunt.

— Da, ridici mâna.

Hunt ridică docil mâna, pe care şi-o rodea tocmai:

— Asta înseamnă a vota?

— Da, asta.

Hunt lăsă braţul, ce-i căzu de-a lungul trupului, dădu din umerii-i de uriaş şi repetă pe un ton plângăreţ:

— De un să ştiu eu? Nu mi se spune, niciodată, nimic.

Apoi, fără să-i mai aştepte pe Jones şi pe Purcell, o porni cu paşi mari spre *East Avenue.* Aşa cum se bălăbănea, la capătul braţului uriaş, puşca pe care o purta părea o jucărie de copil.

Când Purcell ajunse în pragul casei lui Mac Leod, îl surprinse liniştea ce-l întâmpină. Stânjenit de penumbra în care sta cufundată încăperea, nu desluşi, în cele dintâi momente, decât forme nelămurite, dintre care se ridicau ţevi de puşcă. Făcu un pas înăuntrul odăii şi se opri locului,

uluit, încălțat, îmbrăcat din cap până în picioare, cu cravata la gât şi tot atât de măreț ca şi cum ar fi tronat în cabina de pe *Blossom,* Mason stătea în mijlocul încăperii, cu Mac Leod la dreapta sa.

Purcell rămase câteva secunde fără grai. Mac Leod tăcea şi el. Surâdea.

— Bună ziua, domnule căpitan, rosti Purcell, în cele din urmă.

— Hm! făcu Mason, cu trunchiul țeapăn, cu ochii ca oțelul, dezaprobator ațintiți asupra dintelui de rechin care, tot hâțânându-se, se lovea de obrazul lui Purcell.

Mac Leod zâmbea cu gura despicându-i mutra scofâlcită de la o ureche până la cealaltă. Toți muşchii fălcilor îi zvâcneau în acest zâmbet, la fel de vizibili şi desluşiți ca şi cei păstrați şi preparați anume pentru cercetări anatomice.

— Hai, ia loc, Purcell, spuse el cu un glas vibrând de sarcasm. Ai să prinzi rădăcini.

Fuseseră rezervate trei scaune, în fața lui Mac Leod, pentru cei din minoritate. Purcell se aşează şi de îndată se simți ciudat de gol în mijlocul acestor oameni înarmați. Făcu un mare efort ca să-şi ascundă uluirea, dar atât tăcerea cât şi privirile îl trădară. Mason să primească să stea la sfat cu mateloții! Alături de oamenii ce puseseră foc vasului său, ce-i răsturnaseră autoritatea şi care fuseseră cât pe ce să-l spânzure şi pe el.

— Don căpitan, spuse Mac Leod, Baker e dus la *Ropebeach.* Probabil că nu se va întoarce înainte de amiază. Şi pentru că în afară de el suntem cu toții, propun să începem şi să le spuneți oamenilor despre ce anume este vorba.

Îşi dezumflase şi el pânzele! Îi spunea lui Mason „don căpitan" şi se făcea mic în fața sa.

— Mateloți, spuse Mason îndată, ce a fost a fost şi nu vreau să revin asupra celor întâmplate. Nu când se abate

vijelia e momentul potrivit să întrebi cine a întins prost pânzele. Când patru negri stau pitiți în desişul pădurii, asmuțiți de gânduri de moarte, nu e clipa cea mai nimerită nici pentru ceartă, nici pentru a căuta gâlceavă cârmaciului care a greşit direcția. Ne găsim, cu toții, într-un ceas de cumpănă, cu toții câți suntem, şi dacă spintecăm cumva talpa vasului pe o muche de piatră, apoi ne scufundăm cu toții.

Făcu o pauză şi-şi plimbă privirea ochilor albaştri ca oțelul asupra oamenilor din echipaj. Cu mâna dreaptă îşi ținea vertical puşca, între picioare. Când vorbi din nou, trecu țeava armei în mâna. Stângă, sprijinindu-şi pe genunchi palma celeilalte, ca şi cum gestul acesta ar fi conferit o mai mare greutate lucrurilor pe care urma să le spună.

— Mac Leod îmi spune, reluă el, că v-ați deprins să luați orice hotărâre prin vot şi că vreți să continuați în felul acesta. Bine. Nu prea văd să fi izbutit în multe lucruri, până acum, cu voturile acestea, dar, cum am mai spus, ce a fost s-a dus, şi eu nu am venit aici pentru a critica, ci pentru a socoti împreună cu voi ce avem de făcut.

— Foarte bine! Foarte bine! Spuse Mac Leod cu tonul curtenitor prin care şi-ar fi exprimat acordul cu un vorbitor în Camera Comunelor.

— Negrii, continuă Mason cu un glas viguros, speră că ne vor nimici luându-ne pe neaşteptate şi tăbărând doi sau trei pe unul singur. Deci trebuie să circulăm înarmați, şi, pe cât e cu putință, în grup. De exemplu, la pescuit. Să presupunem că pentru motive de securitate se alege *Rope beach, ca* loc de pescuit. Trei sau patru oameni coboară în golf, şi în tot acest timp, ceilalți să păzească frânghia. Acelaşi lucru şi când e vorba despre căratul apei. Va trebui de fiecare dată să se ia măsura ca oameni înarmați să

escorteze femeile. În ceea ce priveşte plantaţiile, este limpede că ele urmează să fie făcute toate, în comun.

— Deocamdată, spuse Mac Leod.

— Fără îndoială. Dar, pentru moment, e nevoie de două echipe. O echipă care să lucreze şi o a doua echipă care s-o ocrotească pe cea dintâi, cu arma în mână.

— Dacă înţeleg bine, spuse Purcell, se reia procedeul de la început: pescuitul şi munca pământului în comun.

— Întocmai, făcu Mac Leod înţepat.

— În acest caz, socotesc drept un mare păcat că am dezlănţuit un război pentru a ajunge, în cele din urmă, tot acolo. Căci dacă procedeul s-ar fi menţinut, n-ar mai fi fost niciun fel de război.

— Am mai spus că tot ce a fost a trecut, domnule Purcell, spuse Mason, pierzându-şi răbdarea. Nu mai e momentul să revenim asupra acestor lucruri. Poate, adăugă el dând din cap, că eu aş avea mai multe motive decât oricare altul de-a fi nemulţumit dar nu spun nimic. Am puterea de stăpânire ca să nu spun nimic. Consider că în împrejurările prin care trecem fiecare are datoria să-şi lase propriile sale necazuri acasă.

— De altfel, îşi reluă Mac Leod vorba de unde o lăsase, e de la sine înţeles, nu-i aşa, don căpitan, că după ce vom isprăvi războiul, se va trece, din nou, la o împărţire a pământurilor.

— După ce vom isprăvi războiul ! spuse Purcell. Tocmai asta aş vrea s-o ştiu. Cum anume socotiţi să terminaţi acest ″război”?

Mac Leod şi Mason schimbară o privire, care nu-i scăpă lui Purcell. Oricât de necrezut ar fi părut la cea dintâi privire, era totuşi vădit că cei doi încheiaseră între ei o învoială. Mac Leod se dusese pesemne la Mason, îndată după uciderea celor doi tahitieni, şi-l convinsese să-i dea sprijinul: sfânta alianţă: albii împotriva negrilor, britanicii

împotriva sălbaticilor şi aşa mai departe. La urma urmelor, nu era nimic de necrezut în toată alianţa lor. Mason şi Mac Leod fuseseră la un pas să se sfâşie între, ei, dar aveau totuşi multe trăsături comune.

— Voi ajunge îndată, domnule Purcell, şi la acest lucru, spuse Mason şi, n-ai nicio grijă, fiecare îşi va spune părerea. Ba chiar, adăugă el adresându-se echipajului pe un ton plin de resemnare, de părere de rău şi de dispreţ, se va vota. Se va vota, repetă el, ridicând uşor mâna de pe genunchi, de vreme ce aşa v-aţi deprins.

Purcell admiră iscusinţa lui Mac Leod. Izbutise să-l facă pe Mason să accepte votul, înfăţişându-l, nu ca pe un lucru legitim, ci ca pe un fel de deprindere stranie şi adânc înrădăcinată. Era machiavelic. Mason nici nu se sinchisea de ceea ce e drept, dar era prea englez ca să nu respecte un obicei.

— Don căpitan, i se adresă Mac Leod, pe acelaşi ton curtenitor, vorbeaţi despre măsurile de prevedere ce trebuiesc luate...

— Exact, făcu Mason fără a-l privi pe Purcell. Tocmai despre acest lucru vorbeam în clipa în care am fost întrerupt. Nu mă tem de primejdia vreunui atac în timpul zilei, îşi duse el mai departe gândul, vorbind cu un aer de competenţă, dar noaptea e cu totul altceva. Negrii se pot apropia, pe nesimţite, de o cabană, să-i dea foc, iar când ieşi afară, orbit de fum, să tabere asupra ta, pe neaşteptate. De aceea sunt de părere ca toţi britanicii să-şi petreacă noaptea în cabana. Tahitienilor. Fâşia de pământ ce se află în faţa acestei cabane e curăţată, şi e o sarcină uşoară de a o curăţa şi mai mult, tăind câţiva copaci. La o oarecare depărtare de casă, va fi cu putinţă să se aprindă focuri pentru a se lumina împrejurimile, apoi se vor face găuri în fiecare dintre cei patru pereţi ai cabanei, şi vom posta

înăuntru santinele, ce vor fi schimbate din două în două ceasuri.

— Vom face de pază! spuse deodată Jones, înfierbântat, iar Purcell îl privi buimăcit. Ochii îi scăpărau, obrazul îi era îmbujorat. Se şi vedea în picioare, îndărătul uneia dintre metereze, cu puşca în mână... Se lăsa prins în horă. ″Şi el îşi spuse Purcell cu tristeţe. Şi nu mai departe decât ieri îi plângea pe Kori şi Mehoro...”

— Dar cu femeile ce facem? întrebă Jones.

— M-am gândit şi la asta, răspunse Mason, cu un aer binevoitor, ca şi cum ar fi fost mulţumit că i se pusese această întrebare. Le vom culca în catul de sus. Vor fi astfel în siguranţă şi nici nu vor stânjeni operaţiunile. E un noroc faptul că locuinţa tahitienilor are un etaj, adăugă el, cu un aer satisfăcut, ca şi cum norocul acesta lui i se datora.

Purcell îl privi pe Mason şi fu izbit de aerul pe care-l avea. În această clipă, Mason era fericit. Era pe deplin fericit. Plutea în plin vis. Căpitanul era iar căpitan. Îşi regăsea locul de odinioară, pe dunetă. Stabilea din nou itinerariul. Stătea cu mâna pe cârmă. Redevenea stăpânul echipajului. Cu binişorul, la început. Cu tact. La început primea chiar şi votul. ″Neghiobul ! îşi spuse Purcell cu furie. După ce Mac Leod se va fi slujit, cum se cuvine, de el, va fi de ajuns un vot ca să-l expedieze acasă, în cabana sa.”

— Domnule căpitan, vorbi Purcell cu glas tare. Nu discut părerile dumneavoastră. Dar un lucru mă uimeşte: se fac toate pregătirile de război. Ne comportăm ca şi cum am fi nişte asediaţi care se pregătesc în vederea unui ordin de o durată nedefinită. După opinia mea ar fi poate mai nimerit să căutăm un mijloc pentru a pune capăt acestei situaţii.

— Înţeleg la ce te gândeşti, domnule Purcell, spuse Mason. Dar fii fără grijă. Nu le vom lăsa negrilor iniţiativa, îi vom ataca noi mai întâi.

Se lovi uşor cu podul palmei pe genunchi şi repetă cu tărie:

— Îi vom ataca noi. Nu vom fi vânatul, ci vânătorii.

— Domnule căpitan, spuse Purcell, uluit, vreți să spuneți că aveți intenția să-i ucideți pe tahitieni?

Mason îl privi cu ochii lui de culoarea oțelului holbați de uimire.

— Desigur, domnule Purcell. Este exact ceea ce am vrut să spun. E, poate, regretabil, dar nu există nici o altă soluție. Socotesc, date fiind împrejurările, că nu va exista cea mai elementară securitate pentru britanici în această insulă, atâta vreme cât nu-i vom fi stârpit pe negri.

— Dar e înspăimântător! strigă Purcell ridicându-se, deodată, în picioare, aţintindu-şi asupra lui Mason o privire scăpărând de furie. Tahitienii n-au făcut niciun rău. N-au făcut nimic, absolut nimic. Au fost jefuiți, înşelați. Le-au fost ucişi doi oameni. Nu au reacționat decât fugind. Iar acum vreți să-i şi exterminați!

— Luați loc, domnule Purcell, spuse Mason, cu calm. Suntem aici noi între noi, albii, şi nu e cazul să ne lăsăm cuprinşi de mânie. În ceea ce mă priveşte, părerea mea este că Mac Leod a fost în legitimă apărare şi că negrii...

— El i-a provocat.

— Ba, nicidecum. A primit, din partea lor, amenințări şi atunci a reacționat. Ia loc, te rog, domnule Purcell...

— Ştie toată lumea, strigă Purcell de ce i s-au trimis lui Mac Leod aceste amenințări. Pentru că i-a înlăturat pe tahitieni de la împărțirea pământurilor.

— Dacă vrei să ştii, după părerea mea Mac Leod a avut dreptate, negrii nu prea sunt...

— Desigur, i-o reteză Purcell violent, tahitienii n-au niciodată dreptate, ba chiar şi atunci când sunt omorâți, vina e tot a lor!

— Şezi, te ...

— Cer să se treacă la vot! continuă Purcell cu forță. Nu nădăjduiesc să vă pot convinge, şi nici să obțin votul pe care-l vreau, dar țin totuşi ca fiecare dintre voi să-şi ia răspunderea. White! Smudge! Jones! Hunt! Johnson! Strigă el cu glasul tremurând de furie şi privindu-i rând pe rând, pe toți, drept în ochi. Veți vota! Domnul Mason socoteşte nimerit ca războiul să se continue, până ce nu va mai rămânea nici un singur ″negru” viu pe insulă. Eu mă împotrivesc! Voi hotărâți !

— Baker nu-i aici, spuse Jones.

— Va fi al dumitale, Purcell, şi votul lui, spuse Mac Leod cu un glas tărăgănat. Totdeauna a votat cu dumneata, şi de-ar fi aici nu văd de ce-ar vota, de astă dată, cu mine. Dacă don căpitan n-are nimic împotrivă, continuă Mac Leod, întorcându-se către Mason, supun votului adunării propunerea dumitale. Da, don căpitan?

— Fie, făcu Mason, cu un aer de resemnare.

Purcell se aşează.

— Pun propunerea la vot, spuse Mac Leod cu un râs mut. Putea, având-l şi pe Mason de partea sa, să conteze pe şase voturi, în timp ce Purcell n-avea decât trei.

— Cine este pentru? întrebă el cu o nepăsare batjocoritoare?

— Mă abțin, spuse îndată Johnson.

Urmă o tăcere şi Smudge răcni furios:

— Ce zici?!

— Spun că mă abțin, făcu Johnson, fără a-l privi. Şi, punându-şi puşca pe genunchi, cu țeava îndreptată către Smudge, continuă:

— Nu sfătuiesc pe nimeni să-mi caute harță.

Era nemaipomenit! Spaima de a se vedea cu capul retezat făcuse minuni, nu alta. Îi dăduse până şi curaj.

Mac Leod ridică din umeri. Îşi putea îngădui luxul de a pierde un vot.

— Cine este pentru război? reluă el, ca şi cum nici nu se sinchisea de acest incident. Domnule căpitan, vreţi să votaţi şi dumneavoastră?

Mason ridică mâna, alene. Era vădit că, deşi în sprijinul propriei sale moţiuni, el vota călcându-şi pe inimă.

— Smudge? întrebă Mac Leod.

Mason lăsă mâna în jos şi înălţă ochii către tavan, fără a se mai sinchisi de ceea ce se petrecea.

— Hunt?

Hunt ridică mâna.

— White?

White rămase locului, neclintit, cu ochii în pământ, cu mâinile galbene şi durdulii, încrucişate pe ţeava puştii.

— White? repetă Mac Leod.

— Sunt împotrivă, spuse White cu glasu-i blând.

Mac Leod se făcu alb ca varul, iar trăsăturile feţei îi împietriră. De când White se abţinuse prima oară nu se mai putea bizui pe el. Dar acum ruptura era pe faţă. White trecuse în cealaltă tabără.

— Te-ai gândit bine? îl întrebă, dând glasului său o inflexiune de reproş şi de amărăciune.

Dar îl cunoştea prea bine pe White ca să mai spere că l-ar putea intimida.

— Da, m-am gândit, răspunse White, fără a ridica ochii.

— Sunt împotrivă! răsună ca un clinchet vesel vocea lui Jones. Ca şi Purcell, ca şi Baker, ca şi White. Iar Johnson se abţine. Aşadar, patru voturi contra şi patru pentru. Nu s-a obţinut majoritatea! Propunerea Mac Leod se respinge!

Şi începu să râdă, cu capul pe spate, cu amândouă mâinile proptite pe şolduri, cu coatele în afară. O tăcere îndelungă se aşternu în urma acestui râs.

— Hm! făcu Mason, ridicându-şi, deodată, capul, ce se petrece aici?... Ce se petrece, Mac Leod? Adăugă el întorcându-se cu iuţeală către scoţian.

— Propunerea dumneavoastră n-a întrunit majoritatea, don căpitan.

— Ce? Cum? Reluă Mason pe un ton nerăbdător şi indignat, în acelaşi timp, ce însemnează asta?

— Că propunerea e respinsă, don căpitan.

— Respinsă! răcni Mason, făcându-se stacojiu la faţă, ce obrăznicie cumplită!...

Păru gata să izbucnească, dar se înfrână şi reluă cu un glas destul de calm:

— Ei, şi ce-i cu asta? Negrii sunt tot în desiş, iar noi aici. Fie că moţiunea e, fie căi nu e votată, nu văd nicio deosebire.

— Ba o deosebire există, spuse Purcell, pe un ton tăios. Dacă vreţi să porniţi în urmărirea ″vânatului", în afară de Mac Leod, Smudge şi Hunt nimeni nu vă mai însoţeşte. Şi în afară de aceasta vă mai aduc la cunoştinţă că în ceea ce-l priveşte, Hunt nici nu se gândeşte să-şi încarce puşca.

— Ce poveste mai e şi asta, mârâi Mac Leod, cum adică, Hunt, puşca ta nu-i încărcată?

— Poftim de vezi, spuse Hunt.

Şi, îndreptând ţeava armei către Mac Leod, Hunt apăsă pe trăgaci. Mac Leod se aruncă la pământ.

— Pentru Dumnezeu! spuse el ridicându-se de jos şi pipăindu-şi umerii. Nu mai face glume de astea, Hunt!

— E neplăcut, spuse Jones, cu simpatie.

Toate începuseră să semene a farsă. Mac Leod se făcu alb ca varul, stăpânindu-şi furia. Dar nu mai cuteza, în auzul tuturora, să-l mai descoasă pe Hunt. Se temea că l-ar putea auzi dând un răspuns din care să se înţeleagă că şi el a trecut în cealaltă tabără. ″Sunt învingător pe toată linia, îşi spuse Purcell, în sinea sa, cu o cumplită amărăciune. Acum când e *prea târziu."*

— Ei, şi? spuse Mac Leod, ca şi cum i-ar fi ghicit gândul, ce scofală ai să mai faci cu votul pe care l-ai căpătat,

Purcell? Negrii sunt pitiți în pădure. Şi ei ne iubesc cam aşa cum îndrăgeşte diavolul tămâia, iar votul dumitale n-o să-i facă să ne sară drăgăstoşi de gât. După părerea mea, în clipa asta negrii îşi spun cu siguranță, ca şi domnul căpitan, că pace pe insulă nu va fi până ce capetele noastre nu vor zace-nfipte-n sulițele lor, împodobind astfel cu ele priveliştea.

— Până ce capul *dumitale* nu va fi înfipt într-o suliță, spuse pe un ton rece Purcell. La urma urmelor, cine i-a jefuit, când cu împărțirea femeilor? Şi de la împărțirea pământurilor cine i-a înlăturat? Pe Kori şi pe Mehoro cine i-a ucis?

— N-o să ne apucăm acum să ne certăm noi între noi, în fața vrăjmaşului comun, spuse Mason, cu gravitate în ton şi privindu-l pe Purcell cu un aer de reproş. Să nu uităm că suntem cu toții britanici şi că trebuie să ne păstrăm, cu orice preț, unitatea.

″Unitatea!” ″Vrăjmaşul comun”! Pe toate le înşira ! – Dați-mi voie să-i răspund lui Mac Leod, strigă Purcell, stăpânindu-şi revolta. Omul ăsta a încercat, adineauri, să ne convingă că tahitienii ne-au condamnat pe toți la moarte. Şi tocmai acest lucru nu cred că este adevărat.

— Nimeni nu te sileşte să-mi dai crezare, spuse Mac Leod, cu glasu-i tărăgănat. Dar dacă-ntr-adevăr nu mă crezi, există un mijloc foarte simplu ca să te convingi singur: să te duci şi să-i întrebi.

Cu ochii în pământ, Purcell se gândea. Sugestia lui Mac Leod nu ascundea oare o capcană? Şi nu cumva i se va reproşa, mai târziu, faptul de a fi intrat în legături cu ″răzvrătiții”?

— Dumitale, la urma urmelor, trebuie să-ți fie destul de uşor să le dai de urmă. Doar îi cunoşti destul de bine şi pe ei şi pe femeile lor.

Smudge cârâi şi apoi urmă o tăcere. Era limpede că tentativele Itiei erau cunoscute de toată insula. Purcell înălță capul.

— Dacă voi încerca să vorbesc cu tahitienii, făcu el domol, în cele din urmă, n-aş face-o din dorința mea personală, ci în virtutea unui mandat pe care mi l-ar încredința adunarea.

— Mandat? Ce mandat? Spuse Mason, iritat. N-o să ne apucăm acum să-ți mai dăm şi mandat ca să flecăreşti cu inamicul.

Şi se întoarse către Mac Leod, ca şi cum ar fi aşteptat, din partea-i, o încuviințare. Dar Mac Leod nu scoase o vorbă. Îşi vedea tovarăşii prea puțin porniți să se lupte, apoi se temea ca ei să nu-l părăsească şi spera că Purcell, luând contact cu Vrăjmaşul, i-ar putea convinge că negrii sunt asmuțiți împotriva *tuturor peritanilor.*

— Dacă-i vorba doar să trăncăneşti cu ei sau să-ți freci obrajii de obrajii lor, spuse el ′cu ton sarcastic, apoi atunci spun şi eu ca şi don căpitan: cu sau fără cercel în ureche, treaba nu mi se pare tocmai potrivită. Dar dacă-i vorba să-i iscodeşti ca să afli ce anume pun la cale, apoi atunci e cu totul altceva, pentru că e bine ca-n vreme de război să ştii încotro se-ndreaptă vrăjmaşul. Că lui Purcell îi arde să-şi puie-n primejdie capul frumuşel, iscodind el însuşi gândurile acestor putori, apoi atunci cred că avem mai curând pricină să ne socotim norocoşi, şi-i putem da această încuviințare, fireşte, cu îngăduința dumneavoastră, domnule căpitan, adăugă el cu o deferență jucată cu măiestrie.

Şi, cu un gest nepăsător, ridică în aceeaşi clipă mâna dreaptă, pe care, apoi, o lăsă, îndată, să-i cadă jos. Fu însă o mişcare atât de repede şi de rezervată, încât cu greutate putea trece drept un vot, în ochii lui Mason, dar în vreme ce

mâna i se lăsa iar în jos, Mac Leod întoarse capul către Smudge, căruia îi făcu cu ochiul.

— Sunt pentru, spuse, îndată, Smudge.

— Şi eu, făcu White, urmându-i pilda.

La rându-i ridică mâna şi Hunt, urmat de Purcell, de Johnson şi de Jones.

— Ei, de vreme ce toată lumea e de aceeaşi părere, încheie îndată Mac Leod, fără a mai cere şi votul lui Mason şi fără a mai înregistra, prin obişnuita formulă, rezultatele scrutinului, atunci Purcell are voie, cu a noastră binecuvântare, să se ducă-n pădure şi să-şi puie, când o vrea, pielea-n joc. Dacă n-aveți nimic împotrivă, don căpitan, încheie el îndată, putem trece la altceva. S-a hotărât pentru azi după amiază o corvoadă pentru apă şi, date fiind evenimentele, sunt de părere să se decidă prin tragere la sorți care dintre marinari vor fi în escortă. Smudge, care ştie carte, a înscris numele noastre pe nişte bilete... Smudge, dă-i lui Jones chipiul.

— Mi-ați trecut şi mie numele? întrebă Mason cu o atitudine plină de noblețe.

— Păi, am socotit, don căpitan, că...

— Puneți-l şi pe-al meu, spuse Mason.

— E foarte frumos din partea dumneavoastră, don căpitan, spuse Mac Leod, cu un ton pios.

Se ridică şi luă dintr-unul din numeroasele sale dulapuri ce se afla în spatele său călimara locotenentului Simon, pe care o puse pe masă. Smudge îşi trase scaunul mai aproape, tuşi, îşi avântă înainte mutra-i de şoarece, şi, muindu-şi cu o mişcare de lăcomie pana de gâscă în cerneală, se apucă să migălească slovele, una câte una. Şi aşa, în vreme ce-şi făcea liniştit treaba, oamenii echipajului îl priveau nu fără respect.

— Nu trebuie să fiu privilegiat, reluă Mason, cu ochii țintă în tavan şi cu o expresie severă. Fiecare în parte trebuie să înfrunte primejdia care ne paşte pe toți.

″Ia te uită, îşi spuse Purcell în sinea sa, plictisit, nu l-am văzut niciodată, în vreme rea, pe Mason, cățărându-se pe funiile catargului...” Şi, întâlnind privirea lui Mac Leod, Purcell îşi dădu seama că şi scoțianului îi trecuse acelaşi gând prin minte. Mac Leod rămăsese în picioare, în spatele lui Mason, şi după respectul pios pe care i-l arătase, pe fața-i scofâlcită se citea acum un dezgust atât de adânc, încât Purcell încercă un simțământ de indignare. Mason avea destule trăsături urâte. Dar era un spectacol odios să-l vezi coborât de Mac Leod la rolul unei marionete.

— Câte bilete să trag? spuse Jones de îndată ce-şi aşează chipiul lui Burt pe genunchi.

Mac Leod se aşează şi, cu politețe, îşi întoarse capul spre Mason. Îi lăsa întâietatea şi inițiativa în treburile lipsite de însemnătate.

— Patru, făcu Mason, cu un aer competent. Patru vor fi mai mult decât de ajuns.

Jones îşi înfundă mâna în chipiu, de unde scoase patru bilețele, şi puse apoi chipiul pe masă.

— Hunt.

Hunt mormăi.

— Hunt, te duci astăzi după amiază la căratul apei, spuse Mac Leod.

Şi fu cât pe ce să adauge: ″Ia cu tine şi puşca încărcată”. Dar socoti să-şi amâne această precizare pentru mai târziu.

— White, spuse Jones.

White înclină capul.

— Johnson.

— Eu? Eu? Spuse Johnson, cu o mutră înfricoşată, ducându-şi mâna la gură.

— Nu cumva îți închipui că ție o să ți se facă un hatâr, spuse Smudge. Mânuieşti puşca întocmai ca oricare altul.

— Eu? Eu? Repetă Johnson, cu un glas stins şi tot frecându-şi picioarele de duşumea. Aducea cu o găină bătrână ce scormoneşte nebuneşte în pământ.

— Următorul, spuse Mac Leod, fără a-l privi.

— Jones, spuse Jones şi izbucni în râs.

— Hunt, White, Johnson şi Jones, spuse Mac Leod. Ne-am înțeles, nu?... Cred că asta-i tot, don căpitan.

Mason se ridică de pe scaun, proptindu-se bine pe picioare, ca şi cum s-ar fi pregătit să înfrunte, pe bord, tangajul.

— Marinari, spuse el cu o voce puternică. Vă amintesc că, începând de astă-seară, ne vom petrece cu toții noaptea în locuința tahitienilor. Şi făcu un gest cu mâna. Gata, se isprăvise.

Purcell cu Jones ieşiră cei dintâi.

— Ropati, spuse Purcell coborând împreună cu el *East Avenue,* vreau să-ți dau un sfat. Nu lua puşca cu dumneata, la căratul apei.

— De ce? făcu Jones cu un aer dezamăgit.

Era un joc. Cel mai îmbietor dintre jocuri. Era o mărşăluire în fruntea corvezii pentru căratul apei, cu puşca la subțioară, cu pasul sprinten, cu urechea la pândă, cu ochii scormonind de departe printre cele măi mărunte buruieni ale desişului...

— Pentru că, dacă tahitienii te vor vedea cu puşca în mână, vor socoti că faci parte din tabăra lui Mac Leod.

— Ei, asta-i! spuse Jones, întorcând către Purcell fața-i naivă. Tahitienii mă iubesc. Niciodată n-am avut nimic cu ei.

— N-ai să le mai fii drag când te-or vedea înarmat cu o puşcă.

— Dar de ce? făcu Jones, cu un zâmbet copilăresc pe buze. Au să-şi spună, poate, că vânez vreun porc sălbatic.

— Astea-s prostii! îl repezi Purcell, iritat.

— Am plecat, vorbi Jones, cu un aer înțepat, lățindu-şi umerii. Am s-o iau pe strada Alizeului. Pe acolo mi-e drumul mai scurt.

— Ascultă-mi sfatul, te rog, spuse Purcell, cu un ton stăruitor, gândeşte-te!

— Am să mă mai gândesc, răspunse Jones, rostindu-şi vorba peste umăr.

″N-ar fi trebuit să-i spun: «Astea-s prostii», gândi Purcell în sinea sa. E în stare, doar aşa, ca să arate că nu mai e un țânc...”

″Domnule Purcell”, se auzi un glas în urma sa. Se întoarse. Era Mason.

— Domnule Purcell, vorbi Mason, aş vrea să-ți spun două cuvinte.

— La dispoziția dumneavoastră, domnule căpitan, spuse Purcell bățos.

— Bine, să mergem. Casa mea e în drumul dumitale. Dar nu eşti în pas cu mine, domnule Purcell, spuse el cu un pic de severitate în glas.

Purcell îl privi. ″Nu-i vine, fireşte, în minte gândul că el şi l-ar putea potrivi după al meu”, îşi spuse Purcell.

— Domnule Purcell, reluă Mason, au fost unele neînțelegeri între noi. Nu am fost, în trecut, totdeauna de acord cu dumneata. Şi nici astăzi nu te aprob. Dar, având în vedere gravitatea momentului prin care trecem, m-am hotărât să şterg cu buretele totul.

Perfect. Mason voia, într-adevăr, să-l ierte pe Purcell că nu fusese, întotdeauna, de părerea sa.

— Domnule Purcell, reluă Mason, fără măcar a-i fi remarcat tăcerea, aud că doamna Purcell aşteaptă un copil, în iunie. Te felicit.

— Vă mul...

— După cum ştii, îl întrerupse Mason, doamna Mason este în aceeaşi situaţie.

Îşi îndreptă spatele, şi o uşoară roşeaţă îi împurpură obrajii.

— Doamna Mason, adăugă el, aşteaptă ceasul acesta în septembrie.

— Domnule căpitan, îngăduiţi-mi ca la rândul meu să vă...

— Nădăjduiesc, îi tăie vorba Mason, că va fi băiat. Se opri şi se uită drept în ochii interlocutorului său. Trebuie, domnule Purcell, să fie băiat, reluă el, subliniind cuvântul *trebuie* cu putere, şi privindu-l pe Purcell ţintă în ochi, ca şi cum ar fi vrut să-l facă pe el răspunzător dacă dorinţa nu i-ar fi fost împlinită. În ceea ce mă priveşte, urmă el, socotesc că n-am ce face cu o fată. Niciodată n-am făcut o taină din acest gând: nu-mi place sexul slab. E slab, asta spune tot. Te rog să-ţi dai seama, domnule Purcell, că n-am nimic să-i reproşez doamnei Mason. A fost, aşa cum de altminteri am avut cinstea să ţi-o declar, o bună alegere. Doamna Mason posedă un simţ înnăscut al demnităţii. Mi-o aminteşte, foarte mult, pe soră mea. Pe scurt, este o *lady.* N-aş fi de loc surprins, încheie el înălţându-şi capul, aflând că descinde dintr-o excelentă familie de tahitieni.

Şi o porni iarăşi la drum.

— Potriveşte-ţi pasul, dacă eşti bun, domnule Purcell. Purcell făcu întocmai.

— Domnule Purcell, reluă Mason, om pios nu sunt, dar de când am aflat că doamna Mason este în această stare vrednică de toată luarea-aminte, mă rog de două ori pe zi lui Dumnezeu cel atotputernic să-mi dăruiască un băiat. Şi aş vrea ca şi dumneata să i te rogi în sensul dorinţei mele, adăugă el pe un ton de panică.

Purcell strânse din ochi. Mason, fără îndoială, socotea că rugăciunile unui ″expert” ar avea mai multă eficacitate decât ale sale.

— Voi stărui cât voi putea, domnule căpitan, spuse el cu toată seriozitatea. Dar nu credeți că faptul de a nu face parte nici din familia dumneavoastră, nici din aceea a doamnei Mason...

— M-am gândit la asta, domnule Purcell. Dumnezeu ar fi, într-adevăr, îndreptățit să socoată că te amesteci într-o treabă care nu te priveşte. Aşa încât vreau să-ți cer să fii naş. Trebuie să fii în întregime de acord că asta schimbă cu totul lucrurile.

— Aşa e, într-adevăr, spuse Purcell, cu gravitate.

— La urma urmelor, continuă Mason, cred că dumneata îmi convii foarte bine, ca naş. Şi, de altminteri, n-am încotro. Dumneata eşti, în afară de mine, singurul om din toată insula care poate fi considerat un *gentleman.*

— Mă simt măgulit, domnule căpitan, spuse Purcell fără a surâde.

— Aşa cum ai şi spus, continuă Mason, asta schimbă totul. Ca naş, socotesc că eşti cu totul în rolul dumitale cerându-i lui Dumnezeu să determine sexul viitorului dumitale fin. Reține te rog faptul că e şi aşa, de partea mea, una din două şanse ca pruncul să fie băiat. Ceea ce-ți cer eu acum este ca din aste două şanse amândouă să fie de partea mea. Nu este, aşadar, din parte-mi, o pretenție prea mare, reluă el, ca şi cum Dumnezeu n-ar avea niciun temei neîmplinind o atât de modestă cerere.

Ajunseră în fața cabanei lui Mason. Acesta se propti în fața portiței ce ducea spre ″duneta” sa şi îl privi în ochi pe Purcell. Nici pe naşul viitorului său fiu nu voia să-l poftească în casă.

Privirea ochilor cenuşiu-sinilii îi lunecă înspre munte, iar obrajii i se îmbujorară deodată.

— Domnule Purcell, spuse el cu o subită emoție, să ştii că n-am uitat frumoasa dumitale comportare în ceasul morții lui Jimmy.

Evoca pentru a doua oară, de la debarcarea pe insulă, clipa aceea.

— Domnule căpitan...

— Ai dat dovadă de mare curaj, domnule Purcell. Îți riscai viața. Bruta aceea nu ți-ar fi iertat-o niciodată, te-ar fi lăsat să-ți putrezească oasele în lanțuri.

Privirea i se împăienjeni, întoarse capul şi spuse cu un glas sugrumat, ca şi cum, deodată, ar fi fost năpădit de şuvoiul emoției:

— Dacă va fi băiat îl vom boteza Jimmy.

Purcell coborî ochii în pământ şi, la rându-i roşi şi el. În clipa aceea, toate fuseseră date uitării. Încerca aproape o afecțiune pentru Mason.

— Niciodată, reluă Mason, cu o voce surdă, niciodată n-aş fi îndrăznit să apar în fața ochilor sorei mele fără Jimmy. Sora mea, urmă el, nu a avut parte de o viață prea fericită. Iar cât despre viața mea... Pe scurt, Jimmy, domnule Purcell, Jimmy era pentru noi... raza noastră de soare.

Pronunță aceste cuvinte cu un aer stingherit, ca şi cum şi-ar fi socotit prea îndrăzneață metafora. Tăcu apoi, prinse puşca de curea, aplecă înainte capul, deschise portița şi, fără a mai scoate o vorbă, străbătu „duneta". Purcell îl însoți cu privirea.

În clipa în care ajunse la uşa din fața locuinței sale, Mason se întoarse. Obrajii îi erau plini de lacrimi. Surâse, ridică în sus mâna dreaptă şi strigă cu o voce puternică:

— Băiat va fi, domnule Purcell.

— Aşa sper şi eu, domnule căpitan ! strigă Purcell, cu avânt.

După masa de prânz, Purcell îşi căută din ochi fotoliul, de care îşi aminti că se afla în casa Omaatei. Ieşi în grădină, şi

din câțiva paşi ajunse până la tufişul de hibiscus ce slujea drept țintă plimbării sale.

— Mă duc la Omaata, strigă Ivoa, ivindu-se pe pragul însorit al peretelui glisant şi ridicând brațul spre el.

Purcell îi zâmbi, agitându-şi mâna în văzduh. Vorbea şi el de astă-dată tot cu mâinile. Ivoa se abătu din calea soarelui, şi îndată fu înghițită de întunericul din cabană, unde pieri, ca după o trapă.

Purcell simți căzându-i ceva pe piciorul gol. Privi la pământ. Nu văzu nimic. Întoarse iarăşi ochii către desişul de hibiscus şi din nou simți o uşoară lovitură pe picior. Era o mică pietricică. Purcell rămase neclintit.

Privirea i se aținti scormonitor printre uriaşele ferigi înălțate jur-împrejurul grădinii? Ale.

— Cine e? întrebă el cu un glas înnăbuşit, cu toți nervii încordați.

Nu se auzi niciun răspuns, iar tăcerea ce urmă dură atâta vreme, încât începu aproape a se îndoi dacă într-adevăr îl țintise cineva cu o pietricică. Tocmai în clipa în care era gata s-o pornească din nou, o a treia pietricică îi atinse pieptul. Şi deodată, ca prin declanşarea unui arc, o lumină i se făcu în minte. În cea dintâi zi a sosirii lor în insulă, Mehani, tolănit, cât era de lung, în iarbă, la poalele smochinului...

— Itia? întrebă Purcell încetişor.

Se auzi un râs. Purcell scrută desişul ferigilor. Nu desluşi nimic. O frunză nu se clintea. Pe după tufişul de hibiscus, un mic desiş de ferigi uriaşe îl despărțea de arborii celui de al doilea platou. Desişul acesta nu avea o lărgime mai mare de doisprezece paşi. Dar i se părea atât de nepătruns, încât niciodată nu-i venise în minte să-l străbată, făcând totdeauna un ocol prin *Barnian Lane.*

— *O,* fetiță care tot zvârli pietricele! spuse Purcell.

Vorbele astea le rostise Mehani, când se aplecase sub smochin, în cea dintâi zi a venirii lor pe insulă. Urmă un gângurit înnăbuşit, un râs enervat.

— Hai, ieşi odată afară de-aici, spuse Purcell.

— Nu pot, "se auzi glasul Itiei. Nu trebuie să mă vadă nimeni.

Şi adăugă:

— Dar vino tu.

Purcell stătu, o clipă, pe gânduri. Doar Itia l-ar putea duce la ascunzătoarea tahitienilor. Mac Leod văzuse bine. Purcell făcu încet înconjurul tufişului de hibiscus.

— Unde eşti? întrebă el privind printre enormele frunze de ferigă.

— Aici.

Dar ea tot nu se arătă. El dădu în lături marile tulpini flexibile ale ferigilor, şi, gârbovindu-se, pătrunse în desiş. O noapte adâncă domnea acolo. Aerul era răcoros şi umed.

— Dar unde eşti? spuse el nerăbdător.

Tulpinele ferigilor erau atât de încâlcite, încât nu putea sta în picioare. Puse un genunchi pe pământ. Totul era jilav, tăcut, înecat într-o obscuritate verzuie. Pământul era năpădit de muşchi.

Nu apucă s-o vadă. O întâmpină, lipită de pieptul său, răcoroasă, înmiresmată. Buzele ei mici şi umede se plimbau pe obrajii lui Purcell cu stângăcia şi zelul unui cățeluş. Îi apucă brațele şi o dădu la o parte. Ceea ce fu şi mai rău. Căci de îndată ce-o îndepărtă, mireasma ei îi năvăli în plin obraz: părul, năpădit de hibiscus şi de flori de *tiare,* şiragul alcătuit din boabe de pandanus. Sub uriaşele frunze ale ferigilor, în aerul acesta jilav şi înnăbuşitor, parfumul ei devenea negrăit de pătrunzător. ″Dacă şi pielea. E plăcută", spusese Omaata. Sub atingerea degetelor încleştate ale lui Purcell umerii Itiei erau moi şi plăcuți, ca umerii unui copil.

De-abia îi desluşea chipul. O pipăia ca pe un fruct, respirându-i aroma.

— Trebuie să-ţi vorbesc, Itia.

Spunându-i aceste cuvinte îşi veni în fire. Îi descleştă anevoie mâinile încolăcite în jurul umerilor lui.

— Să-mi vorbeşti! spuse Itia.

Ochii lui Purcell se deprinseseră cu penumbra din desiş şi începură a desluşi, treptat-treptat, formele Itiei. Era în genunchi, stând pe călcâie, iar coapsele ei, în această poziţie, ieşeau în afară, mari şi împlinite; fâşiile de scoarţă ce alcătuiau fusta cădea de o parte şi de alta, în jos, pe pământul acoperit de muşchi. Umerii-i rotunzi erau aplecaţi înainte, apropiindu-i sânii unul de altul, iar braţele, lăsate să cadă moale de-a lungul trupului, păreau să se rotunjească din pricină şoldurilor ce i se lărgeau sub talia subţire. Făcea o mutră bosumflată, în schimb ochii îi râdeau.

— Să-mi vorbeşti! repetă ea, cu un uşor dispreţ, unduindu-şi şoldurile, fără a-şi mişca talia subţire.

— Itia, ascultă. Suntem în război.

— *Eaue!* spuse Itia, iar chipu-i rotund se posomori. *Eaue!* Războiul bate la uşă şi multe femei au să rămână văduve...

— Tocmai de aceea. Vreau să împiedic izbucnirea războiului.

— Să împiedici izbucnirea războiului, repetă Itia, cu un aer de îndoială.

— Da, asta vreau. Să mă duci la Tetahiti.

— Când?

— Acum.

— Acum? făcu Itia cu aerul unui om jignit.

— Şi de ce nu acum?

— *Maamaa.* Dogoarea asta nu-i potrivită pentru mers. Ăsta-i ceas de tihnă... şi de joacă.

Urmă o tăcere, apoi ea îşi ondulă, din nou, şoldurile şi continuă cu un glas încetişor şi mieros, cu ochii-i căprui sclipind în întuneric:

— Hai, Adamo, joacă-te cu mine.

El o privi. Vorba asta *joacă,* ce bine o potriviseră ! Doar cuvântul acesta şi definea un întreg popor, o întreagă civilizaţie! Cât de nevinovat părea! Să te fugăreşti sub uriaşele ferigi cu Itia de-a v-aţi-ascunselea şi apoi s-o înhaţi – asta se numea *joacă.* Adamo şi Itia gol-goluţi pe pământul năpădit de muşchi, ca doi prunci tolăniţi pe un covor... Să te joci ! Să te joci! Viaţa toată nu era decât o *joacă.* Dimineaţa pe răcoare la pescuit, la *joacă* te duceai. După amiaza, să te caţări în pom după nuci de cocos, tot *joacă* era. La căderea serii, însoţită iarăşi de răcoare, te *jucai* de-a vânătoarea de porci sălbatici. Iar către miezul zilei, în plină arşiţă era ceasul când te trăgeai la umbră, ca să te *joci.* Verbul *a te juca* nu mai avea nevoie de niciun complement. Totul era o *joacă.* Numai o joacă. Cea mai nevinovată *joacă.*

— Nu, spuse Purcell.

— De ce?

— Ţi-am mai spus de ce: pentru că e tabu.

Pronunţă, stingherit, aceste cuvinte. *Joaca* să fie oprită printr-un tabu! Părea un lucru atât de prostesc pentru un tahitian!

Itia începu să râdă.

— Tabu făcut de cine?

— De *Eatua.*

— Omule! vorbi Itia, cu un aer de indignare, îmi tot spui lucruri care nici nu sunt pe lume! Tabuurile sunt hotărâte fie de către şef, fie de către vraci. Şi nu de către *Eatua. Eatua* este *Eatua,* şi atâta tot !

În plină erezie aşadar: Dumnezeu nu se mai ocupa de oameni.

— În marea insulă a ploii, spuse Purcell, Dumnezeu este cel ce hotărăşte tabuurile.

La urma urmelor şi aceasta tot erezie era. Dar în ce chip s-o faci să înţeleagă că Dumnezeu era universal?

— Bine, dar aici nu suntem, spuse Itia, pe marea insulă. Tabuul tău n-are niciun rost. De ce să porţi un tabu de pe o insulă pe alta?

Dar lucrul ăsta îl mai discutaseră. Iar Purcell nu izbutise niciodată să aibă, în această controversă, ultimul cuvânt.

— Am spus nu, făcu Purcell, cu tărie.

Itia îşi îndreptă trunchiul, iar ochii îi scăpărară.

— Omule! spuse ea, plină de mânie, de ce-mi aduci o astfel de jignire? Sunt eu, cumva, arţăgoasă ca Horoa? Ordinară ca Vaa? Urâtă ca Taiata?... Uită-te la sânii mei! Spuse Itia, înălţându-şi-i cu gingăşie pe palmele mânuţelor ei durdulii. Priveşte-mi pântecele! Şi şoldurile ! urmă ea, unduindu-se în loc, cu mâinile ridicate. Vezi-le, omule, cât de pline sunt!...

Şi, cu sânii zvâcnind în sus, cu podul palmelor la înălţimea umerilor, îşi privea cu un surâs plin de încântare unduirea şoldurilor, ca şi cum, la vederea propriei frumuseţi, o cu prindea încet-încet o stare de beţie.

— Uită-te, omule! spuse ea cu o voce surdă şi puţin răguşită, uită-te! Şoldurile mi-s împlinite ca să te-ntâmpine şi ca să-ţi poarte un copil.

— Ţi-am spus tot ce aveam de spus, răspunse. Purcell. Şi acum, du-mă, te rog, la Tetahiti.

Itia se opri, stană de piatră. Faţa ei mică şi rotundă i se întunecă, şi scântei îi scăpărară din ochi.

— Omule, spuse ea, cu o mânie ce-i piţigăia glasul, tu joacă-te cu mine, iar eu te duc la tainița alor mei. Sau nu te juca, şi-mi văd de drum.

Purcell o privi cu ochii holbaţi. Era ziua şantajului! Întâi Johnson, iar acum Itia !

— Sunt foarte supărat, Itia, spuse Purcell, cu asprime. Sunt supărat foc.

Şi, fără a se gândi că nu era chiar clipa cea mai potrivită să-i facă o plăcere, repetă: *I am very angry.*

— *Why?* întrebă ea îndată, lărgindu-şi cu stăruinţă buzele. Pronunţa *Văii,* fără nicio urmă a sunetului reprezentat prin litera *h* şi adăugind la coadă un „e", dar articulase atât de bine şi de expresiv, încât puteai aproape vedea cuvântul ieşindu-i, rotund şi uimit, din gură. De ce? Repetă ea, în graiu-i de baştină, cu un aer nevinovat, şi, întinzând în faţă-i palmele, într-un gest, grăitor, eşti drăguţ: atunci sunt şi eu drăguţă. Eşti rău: sunt şi eu rea.

Aplecată înainte, cu braţele roată în jurul genunchilor, cu trupul ghemuit, aducea cu un rod aşternut pe un covor de frunze: rotund, zemos, parfumat. „Iar eu, îşi spuse Purcell în sinea sa, eu sunt copilul cel «rău» pentru că nu vreau să mă «joc» cu ea."

— Itia, spuse Purcell, cu tărie. Mă duci la ai tăi, şi nimic mai mult. Nu primesc nicio condiţie.

— Eşti drăguţ: sunt şi eu drăguţă.

— La revedere, Itia.

— Eşti drăguţ: sunt şi eu...

— La revedere, Itia.

— Mâine vin iar, spuse Itia cu un glas liniştit, iar în ochii-i zâmbind cu viclenie, şi aţintiţi într-ai săi, licărea desăvârşita certitudine că, în cele din urmă, el se va da învins.

— La revedere! spuse Purcell, mânios.

Şi ieşi din desişul de ferigi atât de fără grijă, încât se lovi la frunte şi îşi prinse mâna dreaptă între două tulpine.

Când ajunse în faţa cabanei sale, simţi soarele dogorindu-i ceafa şi umerii. Nu era doar o dogoare de foc, ci ceva ca plesnetul unui bici de jăratic. Mări pasul, pătrunse uşurat în umbra de sub streaşină şi apoi se trânti în pat. Îşi aduse aminte că Ivoa se dusese la Omaata. Apucătura asta de a-şi

tot face vizite una alteia ! Se simțea singur, cu sufletul stingher. Nu era în sinea lui chiar atât de încredințat pe cât îi arătase lui Mac Leod când îi spusese că tahitienii nu-i socoteau pe *toți peritanii* drept vrăjmaşi. Îşi aminti de tradițiile războinice din Tahiti: dacă se întâmpla ca un trib vrăjmaş să ucidă un om, era moral ca acest trib să fie nimicit în întregime, dacă se putea. Lucrurile stăteau însă cu totul altfel, în cazul acesta. *Peritanii* nu constituiau un trib vrăjmaş, vinovat de un lung şir de războaie în trecut, de mişelii şi de cruzimi. Ba, unii dintre ei avuseseră chiar legături de prietenie cu tahitienii şi s-ar fi putut ca aceştia din urmă să țină seama, în acțiunile lor de răzbunare, de unele nuanțe. Aşa, de pildă, s-ar putea ca ei să-i socotească vrăjmaşi numai pe aceia dintre *peritani* care-i întâmpinau cu puşca în mână. ″Dar dacă lucrurile stau aşa, îşi spuse, în sinea sa, Purcell căinându-se, atunci mai cuminte ar fi fost, din parte-mi, să-i cedez Itiei ca să pot vorbi cu ei. Le-aş fi spus să nu se lase înşelați de aparențe; că Jones umbla cu puşca în mână ca un ştrengar căruia-i place să facă pe grozavul, că Hunt purta arma lui neîncărcată, că Johnson era hotărât să nu tragă, că White votase împotriva lui Mac Leod...” îi reveni în minte chipul lui Jones în clipa în care, plecând cu câteva momente mai devreme, se îndepărta pe ulița Alizeului, cu născioru-i fremătând de mânie. Se va înarma, fără îndoială, pentru corvoada apei, şi chiar dacă, de astă dată, nu se va întâmpla nimic, îl vor pândi, totuşi, ochi pitiți în desiş. Ropati ținea puşca în mână: atunci Ropati era şi el împotriva lor. ″Ar trebui să mă duc de îndată la el, îşi spuse Purcell, şi să-i propună să-l înlocuiesc.” Dar văzduhul era încins şi nu-i venea s-o pornească la drum. Apoi, în afară de aceasta, era şi zadarnic. Jones nu va primi: ştia el şi singur ce avea de făcut, nu mai era un țânc... şi aşa mai departe.

Prin larga deschizătură a pereților mobili, soarele şi dogoarea năvăleau înăuntru, în valuri, şi, deşi aproape despuiat, Purcell era năduşit. Îi trecu prin minte gândul de a se scula din pat pentru a închide uşile, dar nu avu curajul şi se mulțumi să se întoarcă cu spatele la lumină. Încerca un sentiment ciudat; nu avea nicio îndoială că cu fiecare zi ce se scurgea locuitorii insulei se apropiau tot mai mult de un nou măcel şi, cu toate acestea, nu-i venea să creadă. Iar cât despre ceilalți, nu credeau nici atâta. Baker o pornea – singur! – la pescuit şi zăbovea acolo până-n seară. Mason îl ruga pe Dumnezeu de două ori pe zi să-i dăruiască un băiat. Ivoa se tot ducea prin casele vecinelor, la sporovăială. Itiei nu-i era gândul decât la joacă. Iar el, el îşi făcea siesta cea de toate zilele. Războiul bătea la uşă, şi, chiar orbul găinilor să-l fi avut, şi tot ți-ai fi dat seama, nimeni nu voia, totuşi, să-l vadă.

Ca în fiece zi, la acelaşi ceas, simți cotropindu-l somnul. Pleoapele-i cădeau grele pe ochi, iar trupul prinse a i se înfunda în salteaua de frunze, o toropeală îl cuprindea pe nesimțite. Tresări. Se socotea vinovat că se lasă pradă somnului, ca şi cum viața *peritanilor* ar fi ținut de starea-i de veghe. ″E absurd, îşi spuse el, aproape cu glas tare. Ce pot face eu?” îşi simțea capul greu şi îl durea ceafa. Fusese în desişul de ferigi, unde stătuse cu Itia, şi fusese cam prea răcoare, iar la ieşirea de-acolo îl pălise dogoarea soarelui.

Închise, iarăşi, ochii, lunecând pe povârnişul somnului. Un simțământ cu neputință de îndurat îl smulse din adâncuri. Acelaşi chin al conştiinței, care-l frământase în copilărie când se scula fără a-şi fi făcut temele pentru a doua zi. Se înnăbuşea. Trebuia să facă ceva, dar nu ştia ce anume. Lenevea, în pat, iar vremea cea fără de întoarcere zbura; ceva, undeva, se pierdea în van; a lui era vina. Bine nu-şi dădea seama dacă era în stare de veghe sau de somn, dar avu simțământul că e pradă unui vis negru, gându-i

prinse a se roti într-un vârtej fără ieşire, iar un glas lăuntric îi şoptea într-una, în urechi: ″Era datoria ta, Adamo, era datoria ta, datoria ta”. Dar ce anume era de datoria lui să facă? Cu ce anume se făcuse vinovat? Chiar în clipa aceea şoapta se stinse, iar el se prăbuşi în vârtejul beznei.

Dacă cel puţin gândurile lui ar înceta să se mai rotească atât de cumplit, în cercul ăsta apăsător... Dacă ar putea face un pas, mai departe, să vadă limpede! Se ivi o licărire verde în faţa ochilor săi; se afla sub smochin, pierdut în labirintul încăperilor de frunziş, îl căuta pe Mehani şi se învârtea într-una în jurul arborelui. O umbră îi luneca prin faţă. O spinare neagră, atletică se încovoia, ca să treacă sub o cracă. Mehani ! Nici măcar nu se întorcea spre el. Întâmplarea dura de ceasuri întregi, şi, deodată, era chiar el aici! Deasupra sa. Dar capul îi spânzura în văzduh, în plin frunziş, cu faţa pământie din care îi fugise tot sângele aplecat într-o parte, ca al lui Cristos răstignit pe cruce. Îl strigă: ″Mehani!” Acesta îşi deschise cu o dureroasă caznă ochii, ce i se făcuseră sticloşi. ″Mehani!” Fără încetare, Purcell îl tot striga pe nume. Dacă nu l-ar mai fi strigat, Mehani ar fi murit. Şi atunci, buzele groase şi vinete se întredeschiseră, iar ochii căprui, trişti şi împăienjeniţi, se aţintiră asupra sa. ″Adamo, rosti Mehani încet, nu trebuia ca tu”... ″Ce? Ce? Strigă Purcell, deznădăjduit, ce anume nu trebuia să fac?...”

Se trezi pe jumătate, năduşeala i se prelingea şiroaie de la subsuori şi de-a lungul coastelor. Dar trupul îi era năclăit în somn, nu izbutea să se mişte. Deodată se făcu beznă în jurul său, Mehani pieri, iar la marginea frunzişului îl zări pe Jones, mic de tot, alergând, cu puşca în mână. Nu era chiar Jones, ci un băieţel care semăna cu Jones şi care, agitându-şi o puşcă de lemn, îşi întorcea privirea spre Purcell şi râdea, cu faţa plină de pistrui: ″Nu-l voi mai ajunge din urmă”, gândi Purcell, înspăimântat. Nu era în stare să-şi

mişte genunchii ca să alerge. Îşi târa picioarele, grele şi înţepenite. Deodată Jones se prăbuşi la pământ. Purcell fu cât pe ce să se împleticească de trupul lui. Se opri locului. Dar nu era Jones, ci Jimmy, cu obrazul zdrobit de pumnul lui Burt, cu nasul strivit, cu sângele zvâcnindu-i şiroaie pe gură. Doamne, Dumnezeule, Jimmy! Jimmy! ″Nădăjduiesc, domnule Purcell, îi strigă, în ureche, cu tărie glasul lui Mason, că va fi băiat.” Mason îl luase de umeri, spunându-i: ″Domnule Purcell, *trebuie* să fie băiat!”

Purcell se trezi de-a binelea. Mâini mari şi negre îi încleştau braţele, zgâlţâindu-l. Mişcarea aceasta îi făcea greaţă. Ochii îi clipiră. Mâinile astea enorme, matahala asta întunecată aplecată asupra lui era Omaata. Deschise ochii mari şi-şi şterse gura cu mâna. Lângă Omaata se vedea Ivoa, iar lângă ea, Itia.

— Ce s-a întâmplat? spuse el, ridicându-se în coate.

Soarele se coborâse destul de jos. Trebuie să fi dormit multă vreme. Clipi din ochi, privi către femeile încremenite în jurul patului său. Feţele le erau pământii de spaimă.

— Ce s-a întâmplat?

— Vorbeşte tu, Itia, spuse Omaata, cu un glas ce de-abia i se desluşea.

Itia îl privea, cu buzele tremurătoare.

— Vorbeşte, Itia, spuse el, cuprins de teamă.

— Adamo!

— Haide, vorbeşte!

— Au găsit puştile!

Purcell se ridică.

— Nu înţeleg, strigă el, înmărmurit. Ce puşti?

— Puştile pe care şeful le-a ascuns în grotă.

— Care puşti? strigă el, purjându-şi palmele mâinilor peste urechi, ca pentru a nu mai auzi. Ce grotă?

Şi, deodată strigă:

— Puştile lui Mason? Puştile pe care le-a ascuns în grotă? Pe munte?

— Da.

— Smintitul! strigă el, sărind din pat şi făcând un pas spre uşă.

Se opri locului, zăpăcit. Încotro o pornea? Ce putea să facă? O privi, scrutător, pe Itia.

— Au cutezat să pătrundă în grotă? în ciuda *tupapahuilor?*

— Numai Mehani a intrat înăuntru.

Singurul tahitian care nu credea în strigoi! Şi tocmai el trebuia să fie acela!

— Când?

— Când Avapuhi şi cu mine am fugit, după împărţirea *vahineelor,* Mehani a fost acela care ne-a silit să pătrundem în grotă. Noi nu voiam. Dar ploua! Ploua într-una! Şi atunci am intrat.

Purcell o privi şi, cu buzele uscate, spuse:

— Şi câte puşti a găsit Mehani?

— Opt.

— Şi muniţii?

— O ladă.

— Smintitul ăsta de Mason! El le cărase pe toate, acolo sus, împreună cu Vaa! Doar aşa ca ″să-şi vândă pielea scump”, dacă cumva se întorcea fregata... Un gând aidoma unui fulger brăzdă mintea lui Purcell. Strigă:

— Omaata! La căratul apei !

O privi. Omaata tremura din toate mădularele, cu ochii înspăimântaţi. Nu era în stare să scoată o vorbă.

— Ce fac cei din corvoada pentru apă? strigă el spre Ivoa.

— Au plecat.

— Când?

— De câteva clipe.

— De câteva clipe?

— Ceva mai demult.

— Cum adică, ceva mai demult? strigă Purcell exasperat.

— Cam atât cât ar trebui să faci până la golful *Blossom* şi înapoi.

Un ceas, prin urmare. Se aflau aproape la capătul drumului. Cu neputinţă să-i mai ajungă din urmă. Puteai striga mult şi bine. Nici măcar n-ar auzi.

La o depărtare de o milă de smochin, la jumătatea povârnişului muntelui, nişte stânci alcătuiau, ţinând apa torentului, un mic bazin, stăvilit şi încoronat de desişuri. Acesta era locul de unde se scotea apa. Iar apoi, după ce umpleau vasele, oamenii se scăldau. Apa cea limpede de pe stâncile negre era răsplata pe care şi-o luau după un drum lung sub arşiţa soarelui.

Cu inima strânsă, Purcell o privi pe Itia.

— Ştiu ai tăi că este o corvoadă pentru apă?

— Ştiu, spuse Itia, coborând ochii în pământ.

Chiar ea le-o spusese! Fără niciun gând rău. Raha, Faina, Itia, începând de dimineaţă, dădeau târcoale satului şi flecăreau cu femeile *peritanilor,* care le ştiau pe toate, de la bărbaţii lor. Şi nici măcar nu era un lucru făcut înadins! Doar un obicei. Necontenit, în insulele tahitiene, toate se aflau din gură în gură! ″Răzvrătiţii” erau informaţi din oră în oră.

Iar acum ei pândeau sosirea corvezii pentru apă. Se pitiseră, pe după desişuri, de cealaltă parte a bazinului, cu ţevile puştilor rezemate de crăci. Vor veni ei, *peritanii.* Îşi vor lăsa femeile să intre în bazin, iar ei vor rămâne sus, pe creştet, cu puşca în mână, desprinzându-se clar pe fundul cerului. ″Doamne, gemu Purcell, tahitienii vor trage în ei, ca în ţinte, la poligon.” ″Jones!” strigă Purcell, în gura mare, ca şi cum micul Jones îl putea auzi. Fu cuprins de o deznădăjduită pornire de a alerga. Să alerge! Era o nebunie! Jones nu mai era decât la câteva zeci de metri de torent. Se

simțea fericit, gândindu-se că, după ce femeile îşi vor fi umplut căldările cu apă, el îşi va putea pune deoparte puşca asta, care-l stingherea, că îşi va scoate *pare-ul,* pentru ca, muşchiulos, bronzat şi voios, cum era, să se zvârle cel dintâi în apă.

— Se apropie de torent, spuse Purcell, cu glasul stins.

Cele trei femei priveau țintă spre munte. Dar nu muntele era ceea ce vedeau ochii lor. Stăruia în ei, deopotrivă, viziunea din ochii lui Purcell. Cei patru *peritani* înaintau, anevoie, printre pietre, iar la capătul drumului îi aştepta moartea.

— Jono! spuse Omaata, cu un glas înnăbuşit.

Era adevărat! El nu se gândise decât la Jones! Dat şi Hunt va muri. Şi toți ceilalți vor muri. Johnson, care îşi trăise viața tremurând de frică, White, atât de conştiincios, Hunt, care nu înțelegea, niciodată, nimic, şi Jones! Jones!...

Purcell o privi pe Omaata. Cumplit de ştearsă era privirea ochilor ei. Se apropie de ea şi o luă de braț. Omaata îl lăsă, amorțită. Îşi clătina capul, enorm, şi lacrimi mari se rostogoleau în ochii ei împietriți. Ivoa o luă de celălalt braț, iar Omaata spuse cu un glas stins, ca al unei femei bătrâne:

— Vreau să stau jos. Şi de îndată uriaşa povară a trupului ei se prăbuşi, ca şi cum picioarele n-ar mai fi fost în stare s-o susțină. La rândul lor, Ivoa şi Purcell se aşezară şi ei pe podea, strâns lipiți de Omaata. O clipă mai târziu se apropie şi Itia, aşezându-se alături de Ivoa, de brațul căreia îşi sprijini capul. Tăceau cu toții, privind muntele.

Peritanii îşi vedeau de drum, sub dogoarea soarelui. Tot trecând de atâta vreme, prin aceleaşi locuri, oamenii din corvoada pentru apă îşi croiseră o potecă prin drumul pietros, aşa încât cu toții înaintau, unul după altul, în şir, desculți, nescoțând nicio vorbă. Johnson privea, în jur, plin de spaimă. White strângea din pleoape, trist şi calm. Hunt nu se gândea la nimic. Lui Jones îi era cam frică. Dar nu

tare. Tahitienilor le era, într-adevăr, drag. Şi apoi ei nu aveau decât nişte suliţi. Iar cu o suliţă nu nimereai prea departe. Dogoarea soarelui îi mistuia umărul drept. Broboane de năduşeală îi curgeau fără încetare pe spinare, între omoplaţi, iar trupul său se şi pregătea, cu desfătare, să primească mângâierea apei.

Tăcerea din odaie devenea de nesuferit. Purcell îşi frângea mâinile, strângându-le una de cealaltă. Cu fiecare clipă ce trecea, respiraţia îi devenea tot mai grea.

— Itia, spuse el, dintr-o răsuflare.

— Da?

— De ce nu mi-ai spus adineaori că tahitienii au găsit puştile?

— Când, „adineaori?"

— Înaintea odihnei de după prânz.

— Nu ştiam încă. Am aflat când m-am întors printre ei. Şi am venit repede aici.

Nu făceau nicio mişcare şi vorbeau încet, ca şi cum ar' fi vegheat la căpătâiul morţilor.

— La întoarcere trebuia să te întâlneşti pe drum cu cei plecaţi la căratul apei.

— Nu am trecut pe drumul smochinului. Am luat-o prin desiş. Am pierdut multă vreme.

Orice vorbă era de prisos. Totul era de prisos. Dar erau siliţi să vorbească, să vorbească într-una. Se înnăbuşeau dacă nu vorbeau. Putea mult şi bine Purcell să stea cu ochii închişi, căci îi tot vedea pe *peritani* înaintând plini de viaţă, câteşipatru, înspre torent. Le era sete, le era cald, erau obosiţi, şi cu toţii aveau în minte rosturile mărunte ale preocupărilor lor de toată ziua, în legătură cu grădina, cu cabana lor, sau cu pescuitul. Se socoteau vii. Iar ei nu mai erau decât nişte morţi. Morţi, ca şi cum s-ar fi şi aflat întinşi pe lespezile de piatră cu un glonte în inimă şi cu capul retezat.

Soarele cobora în amurg, iar deasupra frunzişului de smochin, muntele, luminat doar dintr-o parte, căpăta un relief impresionant şi părea mai apropiat, mai amenințător. Inima prinse a zvâcni cu bătăi surde în pieptul lui Purcell. Coborî capul, închise ochii şi începu să se roage. Renunță, însă, îndată. Nu era în stare să-şi închege gândurile.

Două bubuituri una după alta străpunseră depărtarea, apoi încă două şi apoi nu mai urmă nimic.

— Jono, spuse Omaata.

Şi, fără a clinti capul, cu ochii pironiți asupra muntelui, întredeschise buzele şi începu să geamă.

Capitolul XII

Femeile se întoarseră, o dată cu căderea nopții, de la căratul apei. Îşi lăsară vasele cu apă în mijlocul pieței şi începură îndată riturile funebre. Riturile acestea erau alcătuite din dansuri şi cântece, care, departe de a fi triste, se învârteau toate în jurul aceleiaşi teme: *joaca.*

În vreme ce le îndeplineau, Purcell se uita la ele, uluit. Era foarte limpede că nu exista nicio deosebire între felul în care tahitienii celebrau naşterea şi modul în care deplângeau moartea unui om. În amin două împrejurările ei slăveau ceea ce socoteau că le oferă viața mai de preț. Pe cei câțiva metri pătrați din *Blossom Square,* iluminat de zeci de *doedoe* înfipte, din loc în loc, pe buturuge, dănțuiră până târziu, după miezul nopții, în însoțirea unor melodii lascive, aceleaşi femei, sub ochii cărora, doar cu două-trei ceasuri mai înainte, muriseră cei care le fuseseră *tane.* Purcell nu-şi lua nicio clipă ochii de la ele. Ce puteau însemna, oare, toate acestea? Încercau cumva să se împotrivească durerii făcând ca trupurile să-şi exprime, astfel, dorul de viață? Aduceau fiecare tane-ului ei, ca pe cel din urmă omagiu, un bun pe care nu-l vor mai avea? Sau, ascunsă în adâncul

acestei beții, stăruia afirmația naivă că, pentru supraviețuitori, existența rămânea, la urma urmelor, plăcută?

Purcell stătea pe un butuc, iar Ivoa se tolănise pe iarbă, aşezată la picioarele lui, aşa ca să se poată rezema cu spatele de el. Tahitienii nu le lăsaseră pe femeile din corvoadă să se întoarcă, pentru a lua cu ele trupurile morților, iar aceştia erau înfățişați prin nişte trunchiuri de arbori, peste care femeile zvârliseră nişte pânze din scoarță de copac. Amureia lipsea de la această ceremonie. După împuşcarea bărbaților, Ohu o ceruse ca prizonieră de război şi o ținea cu de-a sila pe lângă el. Toate femeile dansau, în afară de Vaa şi Ivoa, cărora, din pricina stării în care se aflau, dansul le era interzis. Cântecele zvâcneau din ce în ce tot mai frenetic, iar Purcell se uita cu ochi scrutători la fețele văduvelor care se perindau necontenit înaintea lui.

Neînțelegerile dintre Taiata şi Johnson erau ştiute de toată lumea, dar Itihota se împăcase de minune cu White, iar Omaata îl adorase pe *tane-ul ei.* Şi cu toate acestea, Omaata dănțuia acum ca şi atunci, pe puntea Blossom-ului, când, pe ploaia cea mare, voise să-l cucerească pe Jono. Nu trecuseră nici două ceasuri de când, cu ochii împietriți, mai mult moartă decât vie, gemea ca o fiară, iar acum surâdea, nările îi fremătau, ochii îi scânteiau ca doi aştri. În voluptatea mişcărilor, obrazul Itihotei căpătase aceeaşi expresie, şi până şi Taiatei îi pierise acel aer morocănos şi închis. În ciuda deosebirilor de înălțime, proporții şi frumusețe dintre ele, ajunseseră să semene una cu cealaltă şi să poarte toate aceeaşi mască încremenită, extatică. Intonau, fiecare când le venea rândul, cu o patimă ce ştergea orice urmă de vulgaritate acele intraductibile cântece în care "joaca" era înfățişată în toate amănuntele. Glasurile sunau ciudat de înrudite, pițigăiate şi sparte deopotrivă. Deodată, ochii lui Purcell se încrucişară cu aceia

ai Omaatei, iar el desluşi în privirea absentă pe care ea i-o întoarse o licărire provocatoare. Simţi privirea ca pe o lovitură. Era limpede: ea nu-l „recunoştea". În clipa aceea el nu mai era, pentru ochii cu care ea îl privea acum, „copilaşul" ei, ci un *tane* ca oricare alt *tane.* Ea însăşi încetase de a mai fi Omaata. Voluptatea vagă ce-i trecea prin ochi spunea limpede: Omaata, Jono, trecutul, toate pieriseră. Nu mai rămăsese decât o femeie care dănţuia pentru că era în viaţă şi pentru că viaţa însăşi nu era nimic altceva decât această joacă.

Avapuhi dădu un ţipăt, se desprinse din grupul dansatoarelor şi se îndreptă spre Purcell, şchiopătând. Cu cotul mâinii drepte ridicat până la înălţimea umerilor, cu antebraţul orizontal, cu încheietura mâinii suplă, îşi scutura cu gingăşie degetele înaintea chipului ei blând ca pentru a-şi arăta cu o şăgalnică exagerare intensitatea durerii.

— Vai! Vai! Adamo! Gemu ea cu o mutră bosumflată şi veselă în acelaşi timp.

— Dă să văd, spuse Purcell.

Se ridică binişor, ca să n-o stânjenească pe Ivoa, o aşează pe Avapuhi pe butuc şi, proptind piciorul drept al *vahineei* de propriul său genunchi, începu să-i maseze glezna. Ivoa abia de se mişcă din loc. Îşi sprijini capul de coapsa Avapuhiei şi continuă să cânte cu glasul încetişor, cu ochii ţintă la dansatoare.

— Unde e Uili? întrebă Purcell o clipă mai târziu.

— Trebuia să vorbească mai tare, ca să i se audă glasul în răsunetul cântecelor.

— Acasă.

— Mă duc la el.

— Nu te duce.

— De ce?

Avapuhi coborî cu încetineală ochii în pământ şi îşi privi glezna.

— Vai! Vai! Adamo!

— De ce?

— Nu aşa tare, te rog.

— De ce să nu mă duc la Uili?

— N-are să-ți deschidă. S-a încuiat în casă.

— Şi ce face?

— Nimic.

— Cum nimic?

— Stă. Se scoală. Apoi se aşază iar. Îşi ia capul între mâini. Dar când mă apropii de el...

— Când te apropii?

— Strigă ″Lasă-mă!” apoi izbeşte cu pumnii în uşă. Izbeşte cu pumnii! Izbeşte într-una. Şi ochii îi ard ca jăraticul !

Urmă o tăcere. Ivoa încetă să mai cânte, îşi plimbă vârfurile degetelor pe coapsa Avapuhiei şi spuse, dându-şi capul pe spate, ca s-o poată vedea:

— Ai pielea dulce ca mătasea, Avapuhi, iar zâmbetul ți-e la fel de dulce. Şi ce ochi ai!

Purcell o privi. Era greu de înțeles dacă Ivoa voia să schimbe vorba sau dacă nu ascultase discuția.

— Îmi face plăcere ceea ce-mi spui, răspunse Avapuhi, domol.

Îşi puse mâna pe capul Ivoei, îi mângâie părul şi spuse:

— Hărăzească-ți *Eatua* un băiat. Iar lui să-i dăruiască o limbă țipătoare, pe care s-o auzi în somn cum te cheamă, şi buze bune pentru supt.

Tăcu. Ivoa îşi rotunji brațele în jurul sânilor, închise ochii, iar buzele îi prinseră a surâde, în neştire. Era ca şi cum pruncul s-ar fi şi aflat la pieptul ei, gol şi moale, cu gura doldora de lapte. Avapuhi tăcea. Şi ochii ei îl şi vedeau pe băiețelul Ivoei, dar el nu mai era în brațele maică-sii, ci începuse să meargă, aparținând tuturora, trecând din mână în mână şi făcând bucuria întregii insule. Țopăia copilul, acum, pretutindeni! Se ivea, de o şchioapă, gol şi cu ochii

speriați, la vreo cotitură de drum, abia mai răsărit decât iarba din pădure. O, copilul! Copilul! Cât de gingaş îl simțea sub degete!

— Şi acum, spuse Avapuhi, cu o expresie de nețărmurită bucurie, mă duc să dansez.

— N-ai să poți dansa, spuse Purcell.

— Ba am să pot, spuse ea ridicându-se în picioare.

Purcell îşi reluă locul pe butuc, încolăcindu-şi picioarele în jurul trupului Ivoei. Avapuhi făcu câțiva paşi şi dădu un țipăt. Se întoarse cu fața spre Adamo şi făcu o uşoară strâmbătură.

— Hai, du-te şi te culcă.

— Nu, spuse ea cu o subită tristețe. Nu, nu vreau.

Reveni lângă Purcell, se aşează lângă el, proptindu-şi spinarea de genunchiul piciorului său drept.

O umbră se profilă între dansatoare şi Purcell. Acesta îşi înălță privirea. Era Mason, cu puşca în mână. Înaintă, apoi rămase locului, sprijinit de trunchiul unui cocotier, la doi metri de Purcell, pe care nu-l privi. Iar când începu să vorbească nu înceta să arunce în juru-i priviri speriate. În spatele lui, abia desluşindu-se în umbra altui arbore, Mac Leod şi Smudge aşteptau neclintiți. Şi ei erau înarmați. Purcell nu-i auzise apropiindu-se.

— Domnule Purcell, spuse Mason pe un ton scurt. Vrei să fii atât de bun şi să-l faci pe Baker să înțeleagă de vorbă? Smintitul ăsta s-a zăvorit în casă şi ne-a trimis la plimbare. După asasinarea lui Jones ar fi trebuit să priceapă că locul lui e printre noi.

— Nici mie n-are să-mi deschidă, spuse Purcell, clătinând din cap. Lasă-i timp să se liniştească.

— Timp! Ce timp! Mârâi Mason. La noapte n-o să fim decât trei oameni înarmați contra patru! Numai din pricina acestui nebun!

Şi reluă pe un ton uscat:

— Pentru că nu-mi vine să cred că ai să iei puşca în mână.

— Nu, domnule căpitan.

— Ne laşi la voia întâmplării, spuse Mason cu un glas dispreţuitor. Dacă negrii ne atacă la noapte, nu vom fi decât trei în luptă cu ei.

— Liniştiţi-vă. Nu vă vor ataca în noaptea asta.

— De unde ştii dumneata că nu ne vor ataca? întrebă Mason cu o urmă de bănuială în glas.

— Nu o vor face în noaptea în care femeile îşi plâng morţii.

— Şi-i plâng ! făcu Mason cu indignare. ″Plâns" spui dumneata că se numeşte asta? În viaţa mea n-am văzut ceva mai dezgustător! Sălbaticii ăştia n-au niciun sentiment de decenţă ! N-au nimic *aici*! Urmă el, bătându-se cu mâna în piept, absolut nimic, ăsta-i adevărul! Mai treacă-meargă cu cântecele: nici pe astea nu le înţeleg, dar presupun că cer mila Domnului pentru sufletele lor. Dar dansurile ! Spune-mi dumneata, domnule Purcell, dacă ai mai pomenit ca femeia să danseze când îi moare bărbatul?

— Dansurile acestea au, fără îndoială, un înţeles care...

— Dezgustătoare! i-o reteză Mason, articulând exploziv silabele. Sunt dezgustătoare, şi atâta tot. Şi mă simt fericit că doamna Mason nu se dedă la aşa ceva. Doamna Mason e o *lady.* Se mulţumeşte doar să cânte.

— Sunt de acord că pentru cel ce nu vede decât până unde îi e nasul faptul e într-adevăr surprinzător, dar fiecare popor are...

— Da' de unde, domnule Purcell, am umblat şi eu prin lume... Dar n-am mai pomenit femeie care să-şi joace... părţile de jos ale trupului, pentru a plânge moartea bărbatului. Sunt indignat, domnule Purcell, reluă el furios, peste orice închipuire de indignat.

Mason tăcu, cu faţa împietrită, cu trunchiul drept, având aerul unui om jignit.

— Ei, ce faci, vii? reluă el pe un ton aspru.

Purcell îl privi.

— Nu, domnule căpitan.

— Cu alte cuvinte, ai să rămâi în noaptea asta în casă? Purcell dădu din cap în semn că „da". Mason îi aruncă o privire piezişă, plină de înțeles.

— Eşti, prin urmare, foarte sigur că negrii n-au să-ți facă niciun rău.

— Nu sunt sigur de loc, spuse Purcell calm.

Urmă o tăcere, după care Mason spuse:

— Ai putea prelua garda unuia din metereze. Sunt patru locuri de păzit. Dar noi nu suntem decât trei. Chiar şi fără a pune mâna pe armă ne poți fi de folos.

— În niciun caz nu voi veni, răspunse Purcell, pe un ton hotărât. Nu vă bizuiți pe mine. Nu vă voi da niciun fel de ajutor.

— Cum adică?! strigă Mason cu mânie în glas. Ai de gând să rămâi neutru? Chiar după aceste asasinate!

— Bineînțeles. Când britanicii i-au ucis pe tahitieni, au spus că o fac pentru a da un *exemplu.* Iar când tahitienii îi ucid pe britanici, fapta lor se numeşte asasinat.

— Chiar şi acum? repetă Mason cu violență.

Purcell îl privi. Presiunea, şantajul, escrocheria sentimentală: toate la rând.

— Chiar şi acum, spuse Purcell cu tărie.

Mason avu o tresărire.

— E o faptă nedemnă, domnule Purcell! răcni el cu glas tunător.

Se opri brusc. Cântecele îi stânjeneau indignarea.

— Vom mai vorbi noi, făcu el cu o amenințare aproape străvezie în glas.

Se întoarse apoi, greoi, pe călcâie, şi, cu Mac Leod de o parte şi cu Smudge de cealaltă parte, o luară împreună pe *Nor deşt er St.*

O clipă mai târziu, Purcell îşi puse mâinile amândouă pe capul Ivoei.

— Mă duc să mă culc.

— Şi eu.

— Eu nu, spuse Avapuhi cu tristeţe.

Când Adamo şi Ivoa se ridicară, ea luă locul lui Adamo, pe butuc, şi îi privi cum se îndepărtau. Cât de mult o invidia pe Ivoa! Aştepta un copil, iar *tane-ul* ei avea cea mai de seamă însuşire pe care o poate avea un om: era blând. Avapuhi îngână încet un cântec, se uită la dansatoare, dar o clipă mai târziu se simţi stingheră. Începu să cânte mai tare, bătând ritmul din palme. Dar sentimentul de singurătate n-o părăsi nici de astă dată. Se sculă şi se duse să se aşeze lângă Vaa. Nu o prea iubea pe Vaa, dar, spre marea-i uimire, Vaa întoarse capul şi îi zâmbi. Poate că şi Vaa se simţea singură, ştiindu-şi tane-ul zăvorit în cabana tahitienilor. Vaa stătea cu spinarea sprijinită de trunchiul unui cocotier. Fredona cu gura închisă, iar ochii îi erau trişti. Poate că tane-ul ei va fi ucis. Poate că al meu, *Aue* ! Noi, femeile! Avapuhi îşi strecură mâna pe sub braţul Vaaei şi, nesimţind nicio împotrivire din parte-i, îşi sprijini capul de umărul ei.

Purcell şi Ivoa nu apucaseră însă să facă zece metri pe strada Alizeului, când Ivoa spuse, cu glasul scăzut:

— S-o luăm prin pădure.

Purcell se opri în loc, îşi aţinti auzul şi spuse în şoapta:

— Ai auzit ceva?

— Nu.

Şi ea adăugă:

— Mă tem să nu tragă în tine.

— Nu vor trage, spuse Purcell.

Dar teama îl cuprindea şi pe el. Mai ascultă o dată scrutând umbra din faţa ochilor săi. Nimic nu se clintea, în afară de frunzele de cocotieri, aflate la mare înălţime,

deasupra capului lui. Luminițele *doedoe* din piață licăreau în spate. Silueta lui întunecată se înfățișa, desigur, ca o foarte bună țintă pe fondul de lumină. O ajunse din urmă pe Ivoa, în pădure.

— Care „ei”? întrebă în şoaptă. Ai noştri?

— Chiar şi ceilalți.

Ea îl strânse de mână, făcându-i astfel semn să tacă, şi îl conduse, cu toată siguranța, prin beznă.

Când, în sfârşit, se aflară întinşi pe patul lor din cabană, cu uşa închisă, cu pereții mobili legați doar cu nişte sfori, Ivoa spuse, fără a clinti capul:

— Mehani nu te-ar ucide. Poate nici Tetahiti. Dar Timi şi Ohu, da.

— De ce?

— Cel ce-a tras în Ropati este unul dintre ei doi. Sau Ohu, ca Amureia să-i rămână lui, sau chiar Timi, pentru ca Ohu s-o aibă pe Amureia.

— Dar pe mine de ce să mă omoare?

— Pentru că, ştiind că tu îl iubeai pe Ropati, se tem că îl vei răzbuna. Dar mai înainte, îl vor ucide pe Uili.

— De ce pe Uili?

— Pentru că de Uili ei se tem şi mai mult.

Tăcu. Noaptea nu mai era chiar atât de întunecată ca în ceasul când se reîntorseseră din *Blossom Square. O* uşoară licărire se strecura printre şipcile peretelui mobil. Întorcând capul, Purcell abia ghicea chipul Ivoei. Lumina părea că se strânge toată pe pântecele ei lucios, rotund şi voluminos, ce ieşea din umbră ca o cupolă.

— Nici nu-mi vine să cred că Ropati a murit, spuse Purcell cu glasul scăzut.

Ivoa rămase într-o tăcere atât de îndelungată, încât Purcell o credea adormită. Dar chiar în clipa aceea îi văzu mâna ce-şi plimba uşor degetele pe pântecele ei enorm.

— Nici eu, spuse ea, iar mâna îi rămase nemişcată.

Ivoa reluă:

— Dar nu mă prea gândesc la el.

— De ce?

— Pentru că nu mi-e gândul decât la copilul meu.

Şi cum Purcell tăcea, ea adăugă:

— Fac rău, nu?

— Nu, nu faci rău.

Şi ea reluă, după o clipă:

— Ia te uită! Iar mă loveşte cu picioarele!

— Nu văd nimic, spuse Purcell.

— Dă mâna-ncoace.

Şi ea îi puse palma pe o parte a pântecelui.

— Uite! Ai simțit?

Purcell fu uimit de puterea izbiturilor.

— Nu te doare?

— Ba da! Puțin! Spuse ea încântată şi scoțând un râs din adâncul pieptului.

Apoi încetă să mai râdă, tăcerea se aşternu din nou, şi spuse, cu un glas schimbat:

— Mulți oameni vor fi morți când va veni el pe lume.

La aceste vorbe, Purcell îngheță ca la auzul unei prevestiri rele. Şi, cu gura uscată, cu inima zbătându-i-se în piept, rămase tăcut. Era preocupat să-şi înfrunte spaima. Se scurseră câteva secunde, apoi îşi lăsă fruntea pe umărul Ivoei şi respiră din plin. Se simțea mai. Bine. Dar când vorbi, glasul îi răsună stins şi gâfâit de spaimă:

— Poate, eu.

Sfida? Încerca să înduplece soarta? Şi, în sinea sa, se simți îndată înjosit că vorbise astfel.

— Nu! spuse Ivoa cu o nemaipomenită tărie, ca şi cum toate ar fi ținut de voința ei. Nu ! Tu nu!

— De ce eu nu?

— Te voi ocroti, spuse ea cu hotărâre.

El râse, dar, lucru absurd, cuvintele ei îl liniştiră. Şi totuşi ce stătea în puterea Ivoei?

După acestea, se lăsă tăcere îndelungată. Spaima i se potoli treptat-treptat, ca talazurile mării în reflux, iar Purcell îşi regăsi aceleaşi gânduri ce-l preocupaseră în tot timpul serii.

— De ce dansurile astea, Ivoa? spuse el.

— De ce toţi aceşti "de ce", dragul meu *tane peritan?*

Şi ea surâse, în întuneric, cu duioşie. O, Adamo! Adamo ! Niciodată mulţumit de viaţă, cum sunt tahitienii. Într-una fără astâmpăr. Neliniştit într-una. Necontenit în căutarea a cine ştie ce. Neobosit să le tot afle pe toate...

— De ce dansurile astea, Ivoa?

Ea îşi înălţă, în umbră, umerii frumoşi.

— Ce pot să facă? răspunse ea cu un oftat. Oamenii se duc, şi ele îşi iau rămas bun.

— Dar de ce... dansurile astea?

Purcell se ridicase într-un cot şi încerca să-i vadă faţa.

— Altele nu există, spuse Ivoa.

— Amăgitoare vorbe. Explicaţie care nu explica nimic. Îşi lăsă iarăşi capul pe pat.

O clipă mai târziu, el căută de-a lungul trupului său mâna Ivoei, o luă într-a lui şi adormi. Ivoa, cu faţa spre el, privi scrutătoare în întuneric ca să-l poată vedea. Aşa adormea Adamo întotdeauna. Deodată, ca o uşă ce se închide brusc.

Când îi auzi răsuflarea calmă şi regulată, Ivoa se sculă uşor din pat şi, ieşind din casă, se duse în bucătărie să caute puşca pe care i-o împrumutase Vaa. Era una din puştile pe care şeful *peritan* o avea la el şi pe care Vaa îi arătase cum s-o încarce. Vaa ştia totul cu privire la mânuirea armei. Ştia chiar să tragă cu ea. Şeful o învăţase.

Ivoa nu se întoarse în cabană. Se îndepărtă cu vreo trei metri de şopron, se strecură printre uriaşele ferigi, se propti de o tulpină mare şi, punându-şi puşca de-a curmezişul, pe

genunchi, îşi începu paza. Dacă ar fi să vină, ei ar veni prin grădină. Timi va înainta cu o făclie în mână. O va aşeza sub un maldăr de vreascuri de sub streaşină. Apoi va pătrunde în tufiş, unde va sta pitit cu ţeava puştii îndreptată spre peretele mobil al cabanei. Iar Ohu va aştepta în faţa celeilalte uşi. ″Nu, îşi spuse ea, cu nădejdea în suflet, Ohu nu va veni în noaptea asta. În noaptea asta avea să se îngrijească de Amureia.” Dacă Timi venea cumva singur, nu se îndoia că îl va putea ucide. Îl va lăsa să se apropie cât mai mult şi, înainte ca el să apuce a pune făclia, îi va propti ţeava puştii în spate...

Cu palmele pe arma culcată pe coapse, cu trunchiul drept, cu capul rezemat de tulpina ferigii, Ivoa sta în aşteptare. Nu-i era somn. Somnul va veni către ziuă, iar în clipa aceea ea va trebui să i se împotrivească din toate puterile. Vor fi multe ceasuri de aşteptare. Va aştepta. Nu era singură. Mai era şi copilul, ce i se zbătea în pântece. Şi era şi Adamo, care dormea în cabană. Dormea ca şi cum nici pomeneală n-ar fi fost de război. Adamo ! Nici măcar puşcă nu avea! El nu voia să ucidă pe nimeni ! Surise sălbatic, în întuneric. ″Dormi, Adamo! Spuse ea fără a-şi desface buzele. Dormi, dragul meu *tane!* Dormi, frumosul meu *tarte maamaa...”*

Nu se luminase încă bine de ziuă, când Purcell se trezi din somn. Ivoa sta aplecată asupra sa.

— E gata totul, spuse ea zâmbind.

Îi surâse şi el, şi în clipa aceea fu izbit de privirea ei obosită. Se simţi îngrijorat. Cât era de trasă la faţă! Pe zi ce trecea părea tot mai sleită din pricina sarcinei.

— Mă duc să mă spăl, spuse el.

Se spăla de obicei în şopron. Se sculă, se îndreptă spre uşă, o deschise, ieşi în prag şi închise uşa în urma sa. Chiar în clipa aceea izbucni o detunătură de armă, şi un glonte îi şuieră pe lângă ureche.

Totul se petrecu atât de fulgerător, încât un moment rămase buimăcit, cu ochii ţintă către pădure, fără să înţeleagă că asupra lui se trăsese cu o clipă înainte şi fără măcar să-i vină în minte gândul să intre în casă.

Apoi uşa se deschise în urma sa, mâna Ivoei îl înşfăcă şi se pomeni iar în cabană, cu spatele sprijinit de canatul uşii, închisă la loc. Era cât se poate de liniştit.

Ivoa îl privea, cu faţa pământie, cu buzele tremurânde. Deodată începu a se clătina pe picioare, cu mâinile înainte. Purcell o prinse, o luă în braţe şi o duse spre pat. După ce lăsă jos povara din mâini, se ridică, cu sufletul la gură. O privi apoi surâzându-i din ochi. Nu schimbară nicio vorbă. El se întoarse spre uşă.

— Nu deschide! strigă Ivoa.

El făcu ″nu" cu o mişcare a mâinii, dar se apropie de uşă. Glontele nu reuşise să străbată de-a binelea scândura groasă de stejar, iar vârful său se vedea, ţâşnind din perete, la înălţimea pieptului. Purcell îşi luă cuţitul cu care se căzni să-l scoată. Totul se petrecuse în frântura de secundă în care el se întorsese ca să închidă uşa, în urma sa. Trunchiul i se înfăţişase din profil, iar glontele se abătuse doar cu câţiva centimetri într-o parte. Era mai cu seamă uimit, în timp ce-şi adâncea cuţitul în lemnul uşii, că nu se simţea de loc tulburat. Când, în ajun, Ivoa spusese: ″Mulţi oameni vor fi morţi când va veni el pe lume", trecuse printr-un moment de spaimă cumplită, iar acum, când fusese la un pas de moarte, nu simţea nimic.

În aceeaşi clipă răsună încă un foc de armă. Făcu un pas înapoi.

— Adamo! strigă Ivoa.

Dar nu, nu în cabana lor se trăgea cu puşca. Alergă spre ferestruică şi îndrăzni să arunce o ochire afară. Pe *West Avenue* Baker sta drept, cu ochii aţintiţi către pădure. Din ţeava puştii sale ieşea fum.

O clipă mai târziu se auziră bătăi în uşă. Purcell deschise. Baker dădu buzna în încăpere, cu Amureia de mână, despletită, gâfâind. Ivoa se dădu jos din pat, alergă spre ea şi o prinse în braţe.

— Ţi-am adus-o, ca să-mi traduci ce spune! vorbi Baker, cu un ton brutal, poruncitor.

Era tras la faţă, cu privirea rătăcită, şi vorbea sacadat, cu dinţii strânşi, abia stăpânindu-şi violenţa.

— Presupun, reluă el, că în dumneata au tras nespălaţii ăştia.

— Aşa cred, spuse Purcell.

Purcell se întoarse la uşă şi se puse din nou pe treabă. Nu-i plăcuse tonul lui Baker. Acel „în dumneata" era neplăcut.

— Eram pe drum, cu Amureia, continuă Baker cu înfrigurare. Am auzit detunătura glontelui, am zărit ceva mişcându-se în pădure. Am tras.

Se aşezase pe un scaun şi, în vreme ce vorbea, îşi încărca puşca. Amureia şi Ivoa erau aşezate pe pat. Tăceau, privind când la unul, când la celălalt bărbat. Purcell făcea într-una crestături în uşă. Vechiul lemn de stejar cu care fusese căptuşit canatul uşii era tare ca fierul. Purcell lucra migălind prin crestături sigure şi precise, lovind mânerul cuţitului cu podul palmei.

— A fugit azi-dimineaţă din vizuina lor, spuse Baker, care arătă spre Amureia, avântându-şi bărbia înainte. Când Ohu dormea. A venit de-a dreptul la mine.

Şi adăugă puţin mai potolit:

— Ai vrea să-mi traduci?

— Termin acum, spuse Purcell.

Izbuti să strecoare vârful de tăiş al cuţitului în crăpătura pe care o făcuse. La cea de-a doua încercare glontele alunecă, înfundându-se aproape de ieşire. Îi lărgi gaura, tăind lemnul jur-împrejur, şi atunci plumbul ţâşni de la sine

şi atât de repede afară, încât se rostogoli la pământ. Purcell îl ridică de jos, îl întoarse între degete, pe o parte şi pe alta, apoi, punându-şi-l foarte aproape sub ochi, îl scrută cu toată luarea-aminte.

— Ţi se pare ceva ciudat? spuse Baker.

— Nu, spuse Purcel! şi vârî glontele în buzunar.

Îşi aduse un scaun aproape şi se aşează în faţa Amureiei. Şi îndată ea spuse şoptind furios:

— Timi.

— Timi e cel ce La ucis pe Ropati?

— Da.

— Pentru ca Ohu să poată pune mâna pe tine?

— Da.

Purcell îi aruncă o privire Ivoei.

O crimă pasională săvârşită la adăpostul războiului. Asasinatul meschin, la umbra măcelului. Ivoa văzuse limpede.

— Dar ceilalţi erau de acord?

— Aşa şi aşa.

— Adică cum „aşa şi aşa"?

— Când Ropati s-a prăbuşit, Mehani şi Tetahiti erau foarte furioşi. Dar Timi a spus: „Ropati avea, în mână, o puşcă", el a deschis-o şi în ea se găsea acel lucru care seamănă moartea. Şi atunci Tetahiti a spus: „Bine". Apoi le-a spus femeilor: „Luaţi apă şi plecaţi..."

„Mare noroc, totuşi, îşi spuse Purcell în sinea sa, că nu i-a venit în minte să ne doboare prin sete."

— Şi după aceea?

— După aceea Ohu a spus: „O vreau pe Amureia". Am fugit, dar Ohu aleargă foarte repede şi m-a ajuns din urmă, m-a trântit jos, mi-a pus mâna pe cap şi a spus: „Tu eşti sclava mea!"

Tăcu, dar Purcell o încurajă cu privirea să continue.

— Au retezat capetele.

Vorbele acestea fură spuse fără emoție şi nu era nicio urmă de dezaprobare în ele. Acesta era obiceiul, iar ei îl respectaseră.

— Şi apoi?

— Au frânt puştile.

— Cum ! spuse Purcell, tresărind. Care puşti?

— Puştile *peritanilor.*

— Le-au frânt? făcu Purcell cu vioiciune. N-ai vrut să spui le-au ″frânt”, ai vrut să spui că le-au ″deschis”! Au îndoit puştile *peritanilor,* ca să le deschidă, nu?

— Le-au deschis şi le-au golit. Iar apoi le-au sfărâmat.

Ea făcu gestul ridicării unei puşti şi a zdrobirii ei de stâncă. Îl privi uimită pe Purcell. Era de la sine înțeles: duşmanul trebuia ucis. Iar o dată ucis, duşmanului i se reteza capul, şi i se sfărâma arma.

— Prin urmare, spuse Purcell pe un ton foarte înfierbântat, au sfărâmat armele !

— Da, dar întâi le-au deschis. Puşca omului galben era goală. Şi atunci Mehani a spus: ″îmi pare rău că a fost ucis”. Dar Tetahiti s-a supărat şi a spus: ″Când *Scheletul* a tras în Kori şi în Mehor, omul galben ținea puşca ațintită asupra noastră”. Iar ceilalți au spus: ″Asta e adevărat”.

— Şi au zdrobit puştile?

— Da.

— Cele patru puşti?

— Da.

Ivoa nu-şi dezlipea ochii de la Adamo. Ea nu-i înțelegea uimirea. Tahitienii dispuneau de opt dintre puştile găsite în grotă. Mai aveau destule.

— Amureia, reluă Purcell, eşti sigură? Pe toate patru? N-au păstrat niciuna?

— Pe toate patru.

Şi ea reluă:

— Tetahiti e cel ce le-a frânt, una după alta.

Purcell îşi vârî amândouă mâinile în buzunare, se sculă în picioare, făcu câțiva paşi în odaie şi o porni către fereastră, ca să arunce o privire înspre pădure. După o clipă se întoarse, o privi pe Amureia şi se simți cuprins de remuşcări. De îndată ce pătrunsese în odaie, ea nu fusese pentru el nimic altceva decât o sursă de informații.

— Amureia, spuse el cu blândețe în glas, aşezându-se iarăşi în fața ei.

Cu amândouă mâinile cuminte aşezate pe genunchi, cu trunchiul drept, cu tinerescu-i chip îndărătnic şi zăvorit, ea îl țintea pe Purcell cu ochi scăpărători.

— *Tahoo,* făcu ea, fără a ridica glasul.

Şi repetă acelaşi *tahoo* de mai multe ori, fără ca Purcell să-şi poată da seama dacă ea aştepta, din parte-i, o răzbunare sau dacă lua asupră-şi această grijă.

— Ce însemnează *tahoo?* întrebă Baker.

— Răzbunare.

Purcell aproape nu luă aminte că fusese întrerupt. El o privea mai departe pe Amureia. Cum se schimbase expresia micului ei obraz ! Şi-o amintea, în cele dintâi zile, pe insulă, când se plimba în pădure, ținându-se de mână cu Jones... Şi deodată Purcell îl revăzu, cu o extraordinară intensitate, pe Jones înaintea sa, cu păru-i tăiat scurt, cu ochii săi de porțelan, cu zâmbetul său încrezător. Purcell închise ochii şi se încovoie. Era înspăimântător. Tot atât de înspăimântător ca şi cum o lamă de oțel, rece şi ascuțită, i-ar fi străpuns pântecele. Se încovoie şi mai mult, aşteptând ca durerea să ajungă la apogeu şi să înceapă a se potoli. Era groaznic. Era cu neputință de îndurat ideea de a-şi spune: ″Totul s-a sfârşit”. Sfârşitul ! Cuvântul acesta nu avea niciun sens când era vorba despre un om ! O clipă, o zi, o treabă se puteau sfârşi. Dar nu o făptură omenească! Nu un surâs. Nu această blândă licărire din ochii lui Ropati !

— Hai, îmi traduci? întrebă Baker, nerăbdător.

Purcell întoarse fața spre el, îl privi o clipă, fără a-l vedea, şi începu să traducă. Traduse totul, maşinal, fără a uita un amănunt, nici chiar pe acela cu privire la sfărâmarea puştilor.

— Întreab-o, spuse Baker, dacă a trecut multă vreme de când a izbutit să fugă de la Ohu.

Purcell traduse, iar Amureia înălță capul.

— Timpul de care e nevoie să te duci până la smochin şi să te întorci înapoi.

— Trei sferturi de ceas, spuse Purcell.

Baker se sculă în picioare şi se îndreptă către Amureia, cu ochii scânteietori.

— Amureia, spuse el cu un glas răguşit, vrei *tahoo?*

— Da! spuse Amureia.

— *Uili tahoo*! reluă Baker, lovindu-şi cu putere pieptul cu palma. *Uili tahoo Ohu!* Şi tu ai să mă ajuți. Înțelegi ce înseamnează "să ajuți"? Cum se spune "să ajuți"?

— *Tauturu,* răspunse Purcell, maşinal.

— *Tauturu Uili tahoo Ohu,* spuse Baker cu tărie, lovindu-şi puşca. Înțelegi?

— Da.

Se ridică şi ea, la rându-i, cu ochii încinşi de o bucurie sălbatică. Baker o luă de mână, îşi umflă pieptul şi spuse, privind-o cu ochi de nebun:

— *Amureia tauturu Uili tahoo Ohu!*

— Da! strigă Amureia, cu un glas pițigăiat.

— Explică-i! urmă Baker cu înfrigurare, întorcându-se către Purcell, ea are să mă conducă la vizuina ticăloşilor ăstora şi-mi va sluji drept momeală.

— Eşti smintit! strigă Purcell, ridicându-se în picioare. Nu cumva să faci una ca asta! Înseamnă să te duci la moarte ! Şi s-o împingi şi pe ea la moarte !

— Se prea poate să mă duc la moarte, spuse Baker, cu o sticlire triumfătoare în ochii-i de nebun. Dar ştiu că înainte

de a da ortul popii tot o să spintec şi eu măcar pe unul dintre ei! Spintec eu unul, Purcell ! Pe Dumnezeu ţi-o jur că unul tot va crăpa ucis de mâna mea.

— Baker! strigă Purcell.

— Pentru Dumnezeu, Purcell, lasă-mă ! urlă Baker întorcându-se către el cu faţa răvăşită de înverşunare, toate sunt numai din vina dumitale! Toate! Absolut toate ! Niciodată n-ar fi trebuit să te ascult. Dacă în noaptea aceea când s-a făcut împărţeala femeilor l-aş fi trimis pe Mac Leod pe lumea ailaltă, n-ar mai fi fost niciun război cu negrii, iar Ropati ar fi fost astăzi în viaţă ! Doamne ! Cum mi-ai luat minţile ! Toate mi se tot răsucesc aici, înăuntru, reluă el, clătinând din cap. Mă tot văd într-una în toiul acelei nopţi, gata să mă reped la ticălosul ăsta de scoţian şi să-l sfâşii cu dinţii. Ah, Doamne ! îi zburam măruntaiele-n văzduh, şi Ropati era astăzi viu şi nevătămat! Ar fi fost în clipa asta acasă, urmă el, ţâşnindu-i lacrimile în ochi, acasă, în faţa uşii, mâncând, cu Amureia lângă el *breakfast-ul.* Iar eu, trecând prin faţa casei lui, l-aş fi întrebat: "Ce faci, vii sau nu la *Rope beach?"* Doamne! Parcă-l văd înaintea ochilor, şezând la masă, în faţa uşii larg deschise, zâmbind şăgalnic, gata să-şi salte muşchii, neghiobul, sărăcuţul de el!

Lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraji şi nu mai era în stare să vorbească.

— Baker, ascultă-mă, Baker!

— Nu te mai ascult! reluă Baker, din nou răscolit de furie. Nu-ţi mai cer decât să-i spui ce vreau de la ea, iar de nu vrei, cu atât mai rău, m-oi descurca eu şi singur! Pun prinsoare pe ce vrei că va înţelege! Amureia ! strigă el, *tahoo Ohu!*

— Da! făcu Amureia.

— *Tahoo Ohu!* strigă el cu înflăcărare, scăpărând fulgere din ochii-i negri. Numai să vezi, Purcell, ce afurisit de pescuit o să fac în dimineaţa asta! Ia uite ce mai momeală!

Reluă el înălțând brațul Amureiei până la umărul său, şi jur Celui Atotputernic c-o să prind în cârlig unu mare, nu glumă!

Şi făcu o mişcare spre uşă.

— Asta-i sinucidere! strigă Purcell, repezindu-se la el şi înşfăcându-l de umeri, n-am să te las să faci nebunia asta!

— Dă-mi drumu! strigă Baker.

Se luptară, o clipă, în tăcere. Purcell simți, între mâinile sale crispate, trupul masiv şi întărâtat al lui Baker. Dar nu-i dădea drumul. Cu mâna dreaptă Baker o ținea pe Amureia, iar cu cealaltă puşca şi, încercând să se desfacă din încleştarea lui Purcell, îşi tot smucea, înainte, capul brun. Cu vinele gâtului umflate, cu fălcile zvâcnind, cu ochii scânteietori, părea un copoi ce se smuceşte din zgarda în care-i legat.

— Dă-mi drumul, îți spun! urlă el. Numai dumneata eşti vinovat de toate, dumneata şi blestemata dumitale de *Evanghelie!* Doamne ! Te urăsc! Şi mă urăsc şi pe mine, că te-am ascultat ! Priveşte, dar priveşte odată şi vezi până unde ne-ai împins cu credința dumitale în *Evanghelie !* Au şi murit şase oameni pe insulă !

— Ascultă-mă ! strigă Purcell, agățându-se cu deznădejde de umerii lui. Ai să mă asculți, cu sau fără voia dumitale!

E curată nebunie ce vrei să faci! Nu există pe lume cuvinte ca s-o numească! Singur! Unul contra patru! Nu încape nicio îndoială că au să te ucidă!

— Ei, şi? urlă Baker, ducă-se dracului!

Nu se gândea să-i dea drumul Amureiei, ca să aibă o mână liberă, şi îşi tot smucea cu furie capul şi trunchiul într-o parte, ca să scape din încleştarea mâinilor lui Purcell.

— Dă-mi drumu! strigă el.

— Şi Amureia! spuse Purcell. N-ai dreptul să te slujeşti de ea! Nu te gândeşti de loc la ce au să-i facă ei, după ce au să te omoare?

— Şi la ce bun ar mai trăi ! răcni Baker. Ropati e mort!

— Baker!

— Doamne! Lasă-mă, Purcell! Nu te ascult! Urmă el, străpungându-l cu o privire plină de ură. Numai pentru că te-am ascultat s-a prăpădit băiatul.

— Baker, e groaznic ceea ce...

— Dă-mi drumu, îți spun!

Baker lăsă mâna Amureiei şi închise pumnul. Purcell făcu o mişcare ca pentru a se apleca jos. Dar fu prea târziu. Simți, în tot corpul, o lovitură violentă, se clătină pe picioare, făcu un pas de-a-ndaratelea, iar peretele cabanei, venindu-i repede în întâmpinare, îl izbi în ceafă.

Era întins pe podea, mintea îi plutea în aburi lăptoşi, simțea cum se scufundă, ca un înecat. Deschise ochii pe jumătate. Pluteau toate într-o fumegare albicioasă ce-i trecea, în valuri, pe dinainte. Voia să vadă, să vadă! Începu să-şi zbată pleoapele, dar era un efort prea mare, iar ochii, cu toată împotrivirea sa, i se închideau. Deschişi, închişi, închişi, deschişi... Niciun exercițiu nu i se păruse, vreodată, atât de greu. Clipea într-una, fără încetare, negura se făcea mai puțin deasă, cineva îi ridică capul, iar obrazul îi era culcat pe ceva moale şi călduț. Pâcla din juru-i se împrăştia, lăsând să se strecoare o licărire, iar un chip se ivi, ca prin ceață. Şi deodată toate prinseră a i se învârti în cap, simți o durere în falcă şi gândurile i se încâlciră. Se agăță cu amândouă mâinile de umerii Ivoei şi reuşi să se țină în capul oaselor. Şi rămase aşa, aşezat pe podea, sprijinit de Ivoa, înecat de greață... în clipa următoare, lumina îi năvăli în conştiință, cu o intensitate glacială, şi toate îi reveniră în minte.

— Baker! strigă el cu deznădejde.

Îşi auzea, uimit, propria voce. O voce stinsă, jalnică, ce nu părea nici de bărbat, nici de femeie. Niciun răspuns. Făcu un efort pentru a-şi întoarce capul, şi o durere vie îi

străpunse falca, iar privirea ochilor i se plimbă alene, jur-împrejurul încăperii. Înaintea sa, uşa cabanei se căsca, larg deschisă, înspre pădure.

— Baker, îngăimă el.

Lăsă capul să-i cadă iarăşi pe umărul Ivoei, iar pieptul i se ridică. Sub obrazul său, umărul Ivoei se umezi.

— Adamo, şopti Ivoa cu un glas cântat şi plin de duioşie.

Cu braţele negre încolăcite în jurul trupului alb, bălai al tane-ului ei, ea îl legăna. *Maamaa. Peritan maamaa.* Timi îl ucide pe Ropati, iar Uili îl loveşte pe Adamo! *Aue,* războiul izbucnise aici, ca o molimă, iar oamenii deveniseră, cu toţii, *maamaa.* "O, Adamo, îşi spuse ea, cu ardoare, numai tu eşti bun !"

— Ajută-mă, Ivoa, îi ceru Purcell.

Ea îl ajută să se scoale în picioare. Purcell se simţea ameţit şi sleit de puteri. Se clătină şi se rezemă cu mâna dreaptă de perete.

— Mă duc să mă spăl, spuse el, făcând un efort ca să-şi întărească glasul.

— Stai puţin.

— Nu, spuse el, cu capul aplecat. Mă duc acum.

Îşi dezlipi mâna de perete, străbătu odaia, clătinându-se pe picioare. Ieşi în grădină prin deschizătura peretelui mobil şi ajunse în bucătărie. Nici nu terminase bine să se spele, că Ivoa se ivi din nou.

— *Lore îţi* e înăuntru, spuse ea în şoaptă, arătându-i cu mâna, spre casă. Te caută. Are o puşcă în mână.

Purcell încruntă din sprâncene.

— *Lore îţi?*

— Fii cu ochii-n patru. Nu-mi place privirea lui.

Fără zgomot, Purcell făcu înconjurul casei şi, strecurându-se de-a lungul peretelui, aruncă, înainte de a intra înăuntru, o privire printre îmbucăturile şipcilor. Smudge stătea cu spatele la el. Se afla, în picioare, în faţa

uşii de la intrare. Nu purta puşca pe umăr, ci o ţinea în mână. Purcell era desculţ. Urcă binişor cele două trepte de lemn şi ajunse în cabană, numai la doi metri de Smudge.

— Smudge, spuse el cu glasul scăzut.

Smudge tresări tare şi se întoarse, cu ochii înspăimântaţi, cu puşca de-a curmezişul pieptului.

— Ei, ce e? spuse Purcell, cu o expresie de gheaţă, cu ochii atenţi, ce vrei?

Smudge se potoli treptat-treptat.

— Te cheamă Mason şi Mac Leod, spuse el, descoperindu-şi dinţii.

Îşi scotea botul înainte, ochii îi scăpărau ca două mărgele negre în orbite, iar vorba-i dădea în vileag un ciudat amestec de neobrăzare şi groază. Deşi Purcell era cu mâinile goale, îl speriase totuşi felul în care acesta i se strecurase în spate.

— N-ai vrea să le spui lui Mason şi lui Mac Leod să vină ei la mine? spuse Purcell, după o clipă. În dimineaţa asta s-a tras cu puşca asupra mea. Şi nu ţin de loc să mă plimb pe insulă.

— Poate că nu m-ai înţeles bine, vorbi Smudge cu un rânjet de furie. Am ordin să te duc la cabana tahitienilor. Nu te mai osteni degeaba să-ţi dai ifose cu mine, că nu-ţi merge, Purcell. Am ordin, ţi-am mai spus.

— Ordin? spuse Purcell, ridicând sprâncenele.

— Am ordin să te iau, cu sau fără voia dumitale.

Purcell îl privi. Primise, oare, Smudge un asemenea ordin, sau îl născocise pe loc?

— Nu văd cum ar fi cu putinţă aşa ceva, vorbi iar Purcell calm. Nimeni aici nu are dreptul să-mi dea ordine. Îi voi primi pe Mason şi pe Mac Leod, dacă vor să mă vadă. Dar de clintit din locul ăsta, nu mă clintesc.

— Mason şi Mac Leod nu doresc să te vadă, spuse Smudge, scuturându-se cu un aer triumfător. Vor să te pună sub acuzaţie. Trezeşte-te, Purcell. În clipa asta în care-

ţi vorbesc, dumneata nu mai eşti liber. Eşti prizonierul meu. Şi dacă încerci cumva să fugi, te culc la pământ.

În ochii-i înverşunaţi sticlea o căutătură atât de plină de ură, încât, o clipă, Purcell se simţi cuprins de panică. Îşi duse mâinile la spate şi le strânse una într-alta. Să-şi păstreze, oricum, sângele rece. Să judece.

— Sunt acuzat? de ce anume? Reluă el, vorbind rar.

— De trădare.

— Numai de atâta? făcu el ironic.

Dar până şi în propriile sale urechi ironia suna fals. Urmă o tăcere, iar Smudge spuse:

— Ei, ce faci, vii?

Purcell şovăi, apoi privi ochii lui Smudge, îi văzu uşorul tremur al buzelor ce-i descoperea dinţii şi înţelese totul. Dacă îl urma, nu avea să ajungă viu în cabana tahitienilor.

Purcell se dădu doi paşi înapoi, luă un scaun, se aşeză pe el şi îşi duse mâna la spate, sprijinind-o de marginea acestuia. Palmele mâinilor îi erau leoarcă de năduşeala ce-i curgea fără încetare.

— Aşa cum ţi-am spus, vorbi el, nu mă voi clinti din casă. Du-te şi spune-le lui Mason şi lui Mac Leod să vină ei aici.

Se scurse o secundă întreagă, iar Smudge vorbi pe un ton ce suna fals şi piţigăiat:

— Şi eu îţi spun urmează-mă, Purcell, sau te ucid ca pe un câine.

Şi în aceeaşi clipă îşi puse patul puştii pe umăr, îndreptând ţeava spre Purcell. Acesta se aplecă înainte, se dezlipi pe nesimţite de scaun, de marginea căruia îşi încleştă şi mai tare mâna pe care o ţinea la spate. Unu la sută şansă să mai scape. Cel mult unu la sută.

— Dacă mă ucizi chiar în casa mea, spuse el, aţintindu-şi ochii în aceia ai lui Smudge, nu văd cum ai mai putea susţine că am încercat să fug.

— Nu-mi purta dumneata mie de grijă, îl repezi Smudge.

Mâinile îi tremurau pe armă. Avea toate atuurile. Dar ceva nu mergea totuşi. Are să tragă în acest pui de lele, ăilalți doi n-au să facă tărăboi din pricina asta, iar el o va avea pe Ivoa. Degetul îi tremura pe trăgaci, o cumplită ispită îl împingea să apese, dar nu, nu mergea, prea era calm ticălosul ăsta. Ceva nu mergea, undeva o să dea greş. Cu nasul său mare, culcat pe țeava puştii, adulmeca o primejdie ce plutea în văzduh şi se opri locului, feroce şi sperios, ca un guzgan pe buza găurii, gata să atace sau să o ia la goană.

— Dacă te temi să nu fug, spuse Purcell, rămâi aici cu mine şi trimite pe cineva după Mac Leod şi Mason.

— N-am nevoie de ei ca să execut un trădător, spuse Smudge. Dar de tras nu trăgea, totuşi. Purcell îşi încleştă mâinile pe scaun şi îşi spuse: ″Să vorbesc, să vorbesc, dacă nu vorbesc are să tragă”. Dar secundele se scurgeau una după alta, şi el căuta deznădăjduit să spună ceva, dar nu găsea ce.

Tăcerea deveni deodată de o intensitate nefirească. Pe podeaua înecată de soare o umbră se ivi, se făcu mai mare, se prelungi. Purcell întoarse capul. Ivoa sta în picioare, în fața peretelui mobil. Cu o puşcă în mână, îl țintea pe Smudge.

— Ivoa ! strigă Purcell.

Smudge îşi desprinse capul de puşcă şi se făcu alb ca varul. Ținea totuşi arma îndreptată spre Purcell, dar ea îi tremura spasmodic în mâini, iar ochii săi negri, mici şi lucioşi ca bumbii bocancilor, țintеau cu spaimă către Ivoa.

— Ivoa! strigă Purcell.

— Spuneți-i să nu tragă, don locotenent! strigă Smudge cu un glas înnăbuşit.

Purcell se îndreptă repede spre Smudge, îi înşfăcă puşca de țeavă, o ridică în sus. Era acum prea aproape de Smudge, ca Ivoa să mai poată trage.

— Dă-mi puşca, spuse el pe un ton tăios.

Smudge se supuse, se întoarse pe călcâie, încât să stea cu spatele spre uşă, şi scoase un oftat. Purcell era acum între el şi Ivoa şi, deşi înarmat, lui Smudge nu-i era frică de el. Urmă o tăcere. Purcell, ținând puşca în mână, rămase uimit văzându-l pe Smudge la o depărtare atât de mică de el, cu pieptul aproape lipit de țeava armei.

— Nu te temi că voi trage în dumneata? spuse el încet.

Simțea o oboseală grozavă în toți muşchii şi nevoia de a se aşeza jos.

— Nu, spuse Smudge, ocolindu-i privirea.

— De ce?

— Pentru că îți cunosc ideile.

Urmă o tăcere, şi Purcell spuse, fără a ridica glasul:

— Mă dezgusti.

Dar nici măcar nu era adevărat. Nu mai avea nici puterea de a se indigna. Tremura pe picioare şi nu avea în minte alt gând decât să stea jos.

— E puşca mea, rosti, deodată, Smudge.

Vorbise pe un ton rugător şi arțăgos în acelaşi timp, ca un ştrengar căruia fratele mai vârstnic îi smulge o jucărie din mână.

Purcell ridică arma în sus, o descărcă în acoperiş şi, fără a scoate un cuvânt, i-o dădu lui Smudge. După detunătură se stârni în acoperişul de frunze o foială înfrigurată. Şopârle mărunțele prinseră a fugi care încotro. Purcell strânse ochii, dar nu fu în stare să Le vadă. Se simțea zăpăcit, năuc, cu stomacul greu.

— Mulțumesc, spuse Smudge.

Totul se petrecu ca în vis. Fusese cât pe ce să fie asasinat de Smudge, iar acum acesta îi mulțumea, ca un copil.

— *Lore îți,* spuse Ivoa.

Era la doi paşi de el, cu puşca sub braţ, cu obrazul împietrit, ca o mască. Smudge tresări, ca şi cum Ivoa l-ar fi pălmuit.

— Ascultă, *lore îţi,* repetă Ivoa.

Îşi aţinti ochii negri asupra sa şi pronunţă, în englezeşte, foarte rar, ca şi cum l-ar fi învăţat pe un copil lecţia, aceste cuvinte:

— You *kill Adamo. Me kill you*[25]*.*

Smudge o privea, palid, fascinat, cu buzele uscate. Cum el nu scotea o vorbă, că repetă, fără nicio urmă de furie sau de ură, ca şi cum ar fi enunţat un fapt de a cărui evidenţă încerca să-l facă şi pe el să se pătrundă:

— You *kill Adamo, me kill you. Understand*[26]*?*

Smudge îşi umezi buzele.

— *Understand*? repetă Ivoa.

Smudge făcu un ″da” cu capul.

— Poţi pleca, spuse Purcell cu un glas obosit. Iar lui Mason şi lui Mac Leod comunică-le că îi aştept.

Smudge îşi puse puşca pe umăr şi, fără a mai întoarce capul, se îndepărtă, arătare jalnică, pipernicit, strâmb, cu un umăr mai sus decât celălalt. Purcell se sprijini cu mâna de canatul uşii şi răsuflă adânc. Se simţea bolnav de atâta dezgust.

Se întoarse. Peste umărul său, Ivoa privea şi ea spatele lui Smudge, care se îndepărta.

— N-am avut curaj să trag, spuse ea cu părere de rău în glas. Mi-era teamă că n-o să-l nimeresc şi că el o să te ucidă.

Expresia ochilor ei îl ului pe Purcell. N-o mai recunoştea pe Ivoa. Îi apăru, deodată, ca o altă femeie.

---

[25] Tu îl ucizi pe Adamo. Eu te ucid pe tine. (Incorect în lb. Engleză.)

[26] Ai înţeles? (În lb. Engleză.)

— De unde ai luat puşca asta, Ivoa?

— Mi-a împrumutat-o cineva.

— Care „cineva”?

Tăcu şi, cu ochii ţintă într-ai săi, ea aşteptă. Acum, pentru întâia oară de când erau bărbat şi femeie, ea nu voia să-i răspundă.

— Dă-o încoace, îi ceru Purcell.

Ea clătină din cap.

— Hai, dă-mi-o, spuse el întinzând mâna.

Ea clătină, iarăşi, din cap, şi se dădu înapoi cu o sprinteneală de necrezut pentru starea în care se găsea.

— Hai, dă-mi-o odată! vorbi el cu vioiciune, îndreptându-se spre ea.

Şi numaidecât Ivoa fugi, încât nu mai putea fi prinsă, trecu de peretele mobil şi pieri în grădină.

— Ivoa!

Trebui să facă un mare efort ca să alerge după ea; de-abia îl mai duceau picioarele. Dădu după colţul casei şi ajunse până la şopron. Nu era nici acolo.

— Ivoa!

Făcu înconjurul casei şi se întoarse în locul de unde plecase. I se păru că desluşeşte un foşnet de frunze în tufişul de hibiscus din fundul grădinii. Alergă într-acolo, tremurând pe picioare. Aci, nimic nu se clintea. Făcu ocolul desişului şi pătrunse sub uriaşele ferigi. O strigă din nou pe Ivoa, dar propriul lui glas îi păru slab, înnăbuşit. În jurul său nu era decât o penumbră verzuie de nepătruns. Îşi ţinu răsuflarea şi ascultă. Nicio mişcare.

Atunci se lăsă pe genunchi, îşi sprijini mâna de muşchiul de pe pământ şi se întinse pe spate, cât era de lung. Maxilarul îl durea, îşi simţea toţi muşchii frânţi de oboseală, îl năpădi o slăbiciune cumplită şi de îndată ce închise ochii îl cuprinse ameţeala. Îi deschise iar. Nimic nu se schimbă. Atunci se răsuci cu luare-aminte pe-o parte şi începu să

răsufle adânc şi regulat. Clipe lungi luptă împotriva acestei stări, abia izbutind să-şi păstreze cumpătul, când, deodată, se simți doborât, copleşit, învins. Se aplecă înainte icnind în grele sughițuri şi căzu iarăşi pe spate. Simți că se sufocă, deschise gura, ochii i se împăienjeniră şi avu senzația cumplită că îşi dă sufletul.

Când îşi veni în fire, şiroaie de năduşeală îi curgeau pe obraz, de-a lungul coastelor, între coapse, apoi o adiere trecu peste el şi îl învălui o minunată răcoare. Plutea pe ape, pasiv, într-o desăvârşită uitare de sine, fără măcar a-şi clinti mâna.

Respira, sorbind viața din plin, fericit până în adâncul ființei sale, fericit, inert, fericit... Timpul se scurgea. Trăia, simțea că trăieşte, minunat era sentimentul de a fi în viață. Spuse, cu glas tare: ″minunat, minunat, minunat „. Şi în aceeaşi clipă, ceva ca o rupere se petrecu undeva, piciorul i se întinse cu o tresărire bruscă, ca şi cum s-ar fi prăbuşit în vid, şi îşi zise: ″Ceilalți or să sosească, ce-i mai rău de-abia acum mă aşteaptă...”

Purcell ocoli desişul de hibiscus şi o porni pe alee, cu ochii ațintiți către interiorul casei sale. Erau câteşitrei acolo, şezând cu puşca între picioare, ca pe scenă, în acea atitudine rigidă pe care o au actorii când se ridică cortina. Mac Leod, cu spatele rezemat de uşa de la intrare. Mason şi Smudge de o parte şi de cealaltă a peretelui mobil. În mijlocul încăperii, un scaun gol. ″Locul meu, gândi Purcell. Locul acuzatului...”

Rări paşii. Nimic surprinzător în înfățişarea lor. Mason, îmbrăcat din creştet până în tălpi, cu ghete în picioare, cu cravata la gât, cu chipiul alături pe pământ. Mac Leod, cu tricoul său alb; Smudge, în pantaloni, gol de la brâu în sus, cu umărul drept căzut, cu părul încărunțit pe pieptu-i supt.

Piciorul desculț al lui Purcell lovi o pietricică, făcând-o să sară înaintea sa. Ochii celor trei oameni se întoarseră spre el în aceeaşi clipă, iar Purcell fu izbit de lipsa lor de expresie. Chipurile le erau şterse, impersonale, fără urmă de ceva omenesc. ″Mutre de judecători”, îşi spuse în sinea sa, şi un fior de gheață îi străbătu şira spinării.

Iuți paşii, urcă cele două trepte, se îndreptă spre scaunul gol. Şi, în aceeaşi clipă, înțelese. Scaunul fusese pus în mijlocul încăperii, iar cei trei bărbați se aşezaseră în jurul său, în aşa fel încât să-i înlăture acuzatului orice posibilitate de a fugi. ″Dispun de mine, ca de un obiect”, gândi Purcell cu dezgust.

— Ia loc, domnule Purcell, spuse Mason pe un ton poruncitor.

Purcell schiță o mişcare ca pentru a se aşeza, dar se opri de îndată. Era la el în casă. Şi nimeni nu-i poruncea în casa lui. Apropie scaunul de perete şi, punând piciorul pe el, se aplecă înainte, cu cotul brațului drept sprijinit de genunchi, cu mâna stângă în buzunar.

— Domnule Purcell, spuse Mason, s-a petrecut adineauri un lucru foarte grav: nevasta dumitale a îndreptat o puşcă spre Smudge.

— Exact, făcu Purcell. Smudge îşi ținea puşca ațintită spre mine. Fără intervenția Ivoei m-ar fi asasinat.

— Nu-i adevărat, urlă Smudge, cu un glas ascuțit. Nu voia să vină cu mine, don căpitan ! Îl amenințam doar, dar nu aveam intenția să trag în el.

Mason ridică mâna.

— Nu întrerupe, Smudge. De unde era puşca asta, domnule Purcell?

— Nu ştiu.

— Să ți-o spun eu: mi-a fost furată.

— Furată !

— Furată, domnule Purcell. Socoteala e foarte simplă. Existau pe *Blossom* douăzeci şi una de puşti: opt puşti franţuzeşti care se află, acum, în mâinile negrilor şi încă treisprezece puşti englezeşti, care fuseseră împărţite la sosirea noastră pe insulă după cum urmează: Hunt, una; Baker, una; Jones, una; Smudge, una; White, două; Mac Leod, două, iar eu însumi, patru. Cât despre dumneata, nu aveai niciuna.

— Exact.

— Dacă ţinem seama de cele patru puşti englezeşti care au fost pierdute la corvoada pentru apă, atunci britanicii nu mai posedă, în momentul de faţă, decât nouă puşti: Baker, una; Mac "Leod, două; Smudge, una; iar eu patru, care, împreună cu a doua puşcă a lui White fac cinci. În total, repet: nouă puşti, dintre care trei sunt acum aici; una în mâna lui Baker, şi încă cinci, exact cinci, în cabana tahitienilor, în paza doamnei Mason, care, în treacăt fie spus, s-a comportat admirabil, de la începutul ostilităţilor şi până acum, şi în care am o încredere absolută.

Se opri un moment.

— Domnule Purcell, îndată după raportul pe care mi l-a dat Smudge, am numărat puştile lăsate în paza doamnei Mason. Nu am mai găsit decât patru. Doamna Mason a fost foarte necăjită. Ea a declarat că nici nu a dat, nici nu a împrumutat vreo armă cuiva. Am o desăvârşită încredere în ea. Trag, aşadar, concluzia că, folosindu-se de o clipă de neatenţie a doamnei Mason, cineva i-a furat una din arme. Dumneata, domnule Purcell, ai întrebat-o pe soţia dumitale de unde are puşca?

— Da.

— Şi?

— N-a vrut să-mi spună.

— Se înţelege de ce! spuse Mason, triumfător.

Şi cum Purcell tăcea, el urmă:

— Ai încercat măcar să i-o iei?

— Da. Dar nu am izbutit. A fugit.

— A fugit ! exclamă Mason. A fugit, domnule Purcell! Şi ai lăsat-o, n-ai alergat după ea!

— Ba da, dar mi-a scăpat. S-a ascuns în tufiş.

— Domnule Purcell! răcni Mason, roşu de mânie, cine vrei să creadă că un om tânăr şi sprinten ca dumneata nu e în stare să prindă o femeie care fuge, şi încă o femeie care... care... pe scurt, aşteaptă un copil...

— V-am spus adevărul, răspunse Purcell, pe un ton sec. Nu vă silesc să mă credeţi.

Tăcerea stărui o clipă îndelungă. Mason se aplecă şi spuse, cu ochii lui cenuşii aţintiţi în ochii lui Purcell:

— Nu ştiu dacă îţi dai seama de gravitatea răspunsului dumitale. Din spusele Avapuhiei, tălmăcite de Omaata, am aflat că Baker s-a dus în pădure, cu Amureia, ca să-i întindă o cursă lui Ohu. E o nebunie, bineînţeles. Ceea ce va urma e limpede: Baker îi va face sau nu de petrecanie lui Ohu. Dar sigur este că el însuşi va fi ucis. Rezultatul: o puşcă mai puţin pentru noi.

Purcell strânse din buze, iar Mason păru, el însuşi, surprins, prea târziu, de vorbele lui odioase.

— Fireşte, reluă el. Aş fi mâhnit dacă Baker şi-ar găsi moartea. Dar acestea sunt faptele; din pricina lui pierdem o puşcă. Azi-dimineaţă, aveam nouă. Nouă, mai puţin puşca furată: opt. Opt puşti, fără aceea a lui Baker: şapte. Şapte puşti, domnule Purcell! Şapte contra celor treisprezece din mâinile negrilor!

— Treisprezece?

— Cele opt puşti franţuzeşti, plus cele patru pierdute la căratul apei, plus puşca lui Baker.

— Vă înşelaţi, scoateţi-vă gândul ăsta din cap, spuse PurcelL Negrii au distrus puştile de la corvoada apei.

— Le-au distrus! strigă Mason, şi îl privi pe Mac Leod. Distruse, domnule Purcel!! îmi vine greu să te cred!

Purcell se îndreptă din umeri.

— De vreme ce, ori de câte ori deschid gura, vă vine greu să mă credeţi, nu consider de niciun folos să mai răspund la vreo întrebare.

— Distruse! urmă Mason, fără să-l audă. Dar femeile din corvoada apei nici nu ne-au pomenit despre aşa ceva.

— Ele erau plecate când s-a întâmplat asta. Amureia mi-a spus-o.

— Păcat că unicul dumitale martor este un om de negăsit, spuse Mason, pe un ton muşcător, dar dacă faptul este exact...

— Faptul este exact! strigă Purcell cu mânie. Am navigat optsprezece luni alături de dumneavoastră şi niciodată nu v-am dat prilejul să vă îndoiţi de cuvântul meu. Deocamdată, aici, sunteţi în casa mea, şi atâta vreme cât veţi mai fi aici v-aş rămâne îndatorat dacă n-aţi încerca să afirmaţi că spun minciuni.

Stătu şi răsuflă o clipă. Faptul că se descărcase, spunându-i aceste lucruri lui Mason, îl făcea să se simtă cu mult mai bine.

Urmă o tăcere. Smudge îşi contempla picioarele, cu un aer insolent. Mac Leod, cu capu-i de mort, într-o desăvârşită încremenire, îşi ţinea ochii într-una aţintiţi către munte. Răsturnat pe spate, stătea pe scaun şi, ţinându-l în echilibru pe cele două picioare, îşi sprijinea de uşă spinarea slăbănoagă. Mason era roşu la faţă.

— Te sfătuiesc să te calmezi, domnule Purcell, spuse el cu o neînchipuită expresie de superioritate morală. Şi cum Purcell era gata să-i răspundă, el continuă, întorcându-se către Mac Leod: dacă faptul pe care îl raportează Purcell este exact, aş fi foarte încântat. Aceasta ar însemna că luptăm cu arme egale împotriva negrilor. Am pierdut superioritatea

numerică pe care o aveam. Este important, pentru noi, ca forța armelor noastre să nu fie inferioară aceleia de care dispune duşmanul.

Când Mason sfârşi ce avu de spus, Mac Leod dădu din cap, cu gravitate, semn că îi împărtăşeşte vederile. Privirea lui Purcell lunecă de la unul la celălalt. Fu i? Bit de aerul lor plin de importanță: parcă ar fi fost două căpetenii de oşti.

— Să ne întoarcem la problema acestei puşti, domnule Purcell, reluă Mason, de sus. Ştii cum a izbutit să pună mâna soția dumitale pe această armă?

— Nu.

— Ai vreo idee de modul în care intenționează să se folosească de ea?

— Da.

— Spune-ne, te rog, cum.

— Dat fiind faptul că, din toată insula, eu sunt singurul om neînarmat, cred că a socotit de datoria ei să mă apere.

— Să te apere împotriva cui?

— Împotriva celor două tabere, ce stau față în față.

— S-ar afla, cu alte cuvinte, în tabăra negrilor cineva care îți vrea răul?

— Da.

— Cine anume?

— Timi.

— De ce?

— Pentru că el l-a ucis pe Jones şi se teme că îi port gând de răzbunare.

— Iar din tabăra noastră?

Purcell avu un zâmbet de gheață.

— Las pe seama dumneavoastră înşivă sarcina de a răspunde la această întrebare.

— Hm! făcu Mason.

Şi reluă:

— Soția dumitale ştie să mânuiască arma?

— Nu, spuse Purcell.

Şi reveni:

— La drept vorbind, nu-mi dau seama dacă ştie sau nu.

— Ai spus ″Nu” şi apoi ai revenit, preciză Mason, bănuitor. De ce?

— Se prea poate ca Ivoa să fi învățat a trage cu arma, fără ca eu să ştiu. Când a țintit arma asupra lui Smudge, o ținea într-un mod corect.

Purcell coborî ochii în pământ. Era mai bine ca Smudge să nu-şi dea seama că Ivoa se temuse că, de la o depărtare de trei metri, ar fi putut nimeri alături.

— Cine ar fi putut-o învăța? spuse Mason, enervat.

— V-am mai spus că nu ştiu.

Urmă o tăcere, după care Mason reluă:

— Crezi că o poți regăsi pe nevasta dumitale?

— Nu. Nu cred.

— De ce?

— Pentru că ştie foarte bine că dacă s-ar întoarce acasă i-aş lua arma.

— Dar dumneata ce crezi că va face?

— Că va rămâne în tufiş ca să-i supravegheze pe cei ce se apropie de mine.

Smudge păru că nu se prea simte la largul său, iar Mac Leod îl privi pe Mason.

— Pare-mi-se, spuse Mason, că dacă ai vrea să-ți dai puțin osteneala, ai putea-o regăsi.

— Credeți lucrul acesta? spuse Purcell, arătând cu mâna spre pădure. Căutați-o şi dumneavoastră, dacă sunteți de părere că o puteți găsi.

Smudge urmări cu privirea direcția indicată de mâna lui Purcell, păli şi îşi trase în aşa fel scaunul înapoi, încât să se aşeze în spatele peretelui mobil.

— Mai am de pus şi alte întrebări, spuse Mason cu un aer grav.

Purcell se îndreptă semeț.

— Am şi eu de pus unele întrebări. Sunteți cumva în curs de a mă judeca?

— Da.

— De care anume fapt mă acuzați?

— De trădare.

Purcell îl privi pe Mason şi îl cuprinse un val de deznădejde. Capul acesta pătrat, îndărătnic, mărginit... Cum ai putea face vreodată să pătrundă, indiferent ce, într-un asemenea cap?

— Sunteți, aşadar, judecătorii mei, spuse Purcell pe un ton de amărăciune şi învăluindu-i cu privirea. Toți trei? Adăugă el ridicând din sprâncene.

— Da.

— Şi presupun că la sfârşitul dezbaterilor veți hotărî printr-un vot dacă sunt sau nu vinovat.

— Da.

— În cazul acesta, recuz pe unul dintre judecătorii mei.

— Pe care ’?

— Pe Smudge.

Smudge tresări şi îl privi pe Purcell cu un amestec de mânie şi de teamă.

— De ce? spuse Mason.

— Pentru că Smudge a încercat să mă asasineze.

— Domnule Purcell, spuse Mason, i-am dat ordin lui Smudge să te ia, cu voia dumitale sau cu forța. Socotesc că faptul de a fi îndreptat puşca spre dumneata este justificat de ordinul primit.

— Nu mă refer la acest incident, spuse Purcell, îndoindu-şi piciorul pe care şi-l pusese pe scaun şi aplecându-se înainte. Azi-dimineață s-a tras asupra mea, după cum ştiți. Glontele s-a înfipt în uşa casei mele. L-am scos de-acolo.

Ridică piciorul de pe scaun, scoase glontele din buzunar şi străbătu odaia, ca să i-l dea lui Mason. Toate privirile erau ațintite asupra lui.

— După cum puteți singur să constatați, rosti el răspicat cuvintele, glontele este englezesc...

— Nu înțeleg, spuse Mason.

— Minte! urlă Smudge, aproape în aceeaşi clipă.

Purcell îşi întinse arătătorul către Smudge.

— Uitați-vă la Smudge, domnule căpitan! Cel ce a tras nu e, aşadar, un tahitian!

— Nu-i adevărat ! răcni Smudge şi broboane de năduşeală îi sclipiră pe obraz.

— Taci odată, Smudge! porunci Mason.

Sucea, uluit, glontele între degete, când pe-o parte, când pe cealaltă.

— Glontele este, într-adevăr, englezesc, spuse el după o clipă. Dar nu văd pricina pentru care Smudge ar fi vrut să te asasineze.

— Smudge şi-a pus ochii pe Ivoa.

— Vrei, adică, să spui că Smudge a încercat să te asasineze pentru... a-ți lua nevasta?

— Exact, făcu Purcell. Socoteala pe care şi-o face el e, de altminteri, greşită. Dacă aş pieri, multă vreme nu mi-ar supraviețui nici el.

Purcell îi zvârli o scurtă privire lui Smudge. Era palid şi chircit, parcă, pe scaun. Mac Leod rânjea tăcut.

— Nu pricep nimic din toată istoria asta, spuse Mason, bățos. De ce-ar râvni Smudge la femeia altuia? E doar căsătorit.

Purcell îl privi. Candoarea bătrânului era în unele domenii fără margini. Dar să fi fost oare aceasta, într-adevăr, candoare?

— De ce l-a ucis Timi pe Jones? întrebă Purcell, după o clipă.

— E cu totul altceva, spuse Mason, de sus. În ce ne priveşte, suntem britanici. Noi nu suntem sălbatici.

— Credeți-mă, spuse Purcell, că până şi în Marea Britanie există bărbați care îşi ucid semenul ca să-i ia nevasta.

Mason roşi, întoarse capul şi spuse cu un aer încurcat şi supărat:

— Nu văd de ce ne irosim vremea cu astfel de considerații, care-mi par cu totul imorale.

— Am să vă spun părerea mea, făcu deodată Mac Leod, cu glasu-i tărăgănat, toată istoria asta e o născocire, şi o născocire care se întemeiază pe povestea că în ceea ce-i priveşte pe negri, s-au apucat să distrugă puştile, când cu corvoada la apă. Şi cine a povestit istoria asta? Purcell. Şi de la cine o deține, chipurile? De la Amureia. Şi Amureia asta unde este? În pădure. Carevasăzică: doar Purcell ne-o spune. Iar lucrul ăsta nu e dovedit. Dar ia să zicem că negrii n-au distrus absolut nimic. Atunci Timi pune mâna pe una din puştile englezeşti şi se apucă să tragă cu ea în Purcell, dimineața, când acesta deschise uşa...

Purcell îi zvârli o privire furioasă. Cu o clipă mai înainte Mac Leod îl privea, rânjind, pe Smudge, iar acum îi sărea în ajutor.

— Uitați un lucru, spuse el, pe un ton uscat. Ar fi foarte primejdios pentru Timi să tragă în mine, ziua amiaza mare, postându-se în pădure, drept în fața casei mele. Ca să plece de acolo, ar trebui să străbată *East Avenue* sau *West Avenue,* rămânând, aşadar, într-un loc descoperit.

Acest argument tactic păru a fi produs efect asupra lui Mason.

— Asta cam aşa e, spuse el. Cu ochii plecați asupra glontelui, şi nici nu e clar pentru care anume motiv şi-ar fi schimbat Timi arma. Puştile franțuzeşti sunt excelente. Şi mai puțin grele decât ale noastre.

Se gândi câteva secunde, înălță capul şi îl privi pe Purcell.

— Totuşi nu avem decât prezumţii, iar dumneata n-ai putut dovedi nimic împotriva lui Smudge. În aceste condiţii decid ca obiecţiunea dumitale să nu fie luată în seamă.

Vorbea cu fermitate, dar era limpede că incidentul îl clătinase. Purcell întinse mâna, iar Mason îi dădu înapoi glontele.

— Nu vă întreb, spuse Purcell întorcându-i spatele şi îndreptându-se spre masă, dacă Smudge era cu dumneavoastră azi-dimineaţă când aţi auzit detunătura de armă. Nu vreau să vă pun în încurcătură.

Luă un ciorchine de banane ce se afla pe masă, alese una dintre ele, o rupse de pe cotor şi începu s-o cojească. Cu jumătatea trupului aşezat pe masă, calm şi stăpân pe sine, îl înfrunta, din nou, pe Mason. Simţea o oarecare durere în maxilarul inferior când vorbea, dar orice urmă de indispoziţie îi pierise.

— Smudge nu era cu noi, spuse Mason, după o clipă de gândire.

Purcell îşi înclină capul înspre Mason.

— Vă sunt îndatorat că o recunoaşteţi, spuse el, contenind o clipă să-şi cureţe banana. Şi vă sunt de asemenea recunoscător pentru că recunoaşteţi că există măcar prezumţii de vinovăţie împotriva lui Smudge. Dar faptul că, după toate acestea, mai socotiţi că Smudge are autoritatea morală necesară ca să fie judecător mă cam uimeşte.

Mac Leod nu se mai plictisea de loc. Are bojoci, nu glumă, Arhanghelul Gavril! Cum mi ţi l-a mai înfundat el pe bătrân cu povestea aia a glontelui englezesc ! Strânse pleoapele amintindu-şi cu jind de vremea în care exista o adunare, în care Arhanghelul Gavril îi făcea opoziţie. Doamne, pe vremea aceea, o clipă n-aveai răgazul să te plictiseşti ! Tot timpul să te strecori din calea Arhanghelului. Să încerci veşnic să-l zvârli la mal ! Minunate vremuri! Afurisiţii ăştia de negri au

stricat totul ! Strânse fălcile de-l duru. ″Blestematele astea de putori”, gândi el cu turbare. Dar pielea lui nu o vor avea! O, pielea copilului maică-sii nu o vor avea ei, nu! O, asta nu! Va scăpa el teafăr şi dip afacerea asta! Singur, poate, nevătămat! Singurul care o să mai scape dintre toţi negrii şi albii la un loc. Singurul dintre afurisitele astea de putori, negri şi albi ! ″Insula a mea va fi!”, gândi el cu o năvalnică bucurie. Răsuflă adânc, umflându-şi pieptul, deschise larg ochii şi privi, în zare, muntele. ″Doamne ! gândi el, a mea va fi insula!”

Cu cât se prelungea tăcerea, cu atât Mason se simţea mai stânjenit. Absenţa lui Smudge în momentul în care se auzise detunătura îl convinsese, în cele din urmă, dar el nu mai putea da înapoi în ceea ce priveşte hotărârea pe care o luase şi simţea cât de mult îi slăbise poziţia, din această pricină. În acelaşi timp se simţea jignit, cum nici nu se poate spune, de atitudinea lui Purcell. Nu mai văzuse vreodată un acuzat aşezându-se pe masă şi mâncând o banană în faţa judecătorilor săi, ceea ce era, pur şi simplu, lipsit de decenţă. Dar, pe de altă parte, Purcell era la el acasă. La urma urmelor şi masa pe care şedea şi banana pe care o mânca erau ale sale, avea dreptul să se folosească şi de una şi de cealaltă, aşa încât nu era nimic de spus. Pentru cea dintâia oară în viaţa lui, respectul faţă de forme se izbea de respectul faţă de proprietate, iar şocul astfel provocat îl reducea la tăcere.

Purcell muşcă din a doua banană. O făcea fără nicio afectare. Răul care îl cuprinsese în tufiş, sub ferigi, îi golise stomacul: îi era foame. Dar, în acelaşi timp, simţea, secundă după secundă, procesul ce se desfăşura în mintea lui Mason, şi, în ciuda primejdiei prin care ştia că trece, era, totuşi, amuzat. Era, fireşte, greu să acuzi de înaltă trădare pe cineva care, în clipa aceea, muşca dintr-un fruct şi se afla cu şezutul pe masă. O acuzaţie de o asemenea gravitate

implica mai multă ceremonie. ″Ce comedie, îşi spuse Purcell în sinea sa. Cât de mult le plac oamenilor aparenţele, ca şi tot ceea ce le asigură o anumită putere asupra altora! În clipa asta Mason s-ar simţi încântat având pe cap un văl negru şi o perucă de judecător, pentru a mă condamna la moarte.”

Purcell îşi şterse degetele cu batista, străbătu încăperea şi, aşezându-se pe scaunul acuzatului, se rezemă de perete şi îl privi pe Mason.

— Ai dat impresia, domnule Purcell, spuse Mason de îndată, că, de când eşti în insulă, ai ţinut parte negrilor, împotriva compatrioţilor dumitale.

Purcell dădu din cap.

— Am apărat interesele tahitienilor, pentru că erau nedreptăţiţi, foarte nedreptăţiţi; şi nu e vorba numai de interesele lor: ci de însăşi demnitatea lor. La fel aş fi apărat şi interesele şi demnitatea compatrioţilor mei.

— Socoteşti, aşadar, că răspunderea acestui război o poartă britanicii?

— Răspunderea aceasta o poartă Mac Leod, precum şi toţi cei ce au votat pentru el. Şi dumneavoastră o purtaţi, pentru că aţi devenit aliatul lui Mac Leod, după uciderea lui Kori şi a lui Mehoro.

— Abţine-te, domnule Purcell, de a mă critica.

Purcell ridică din sprâncene şi spuse pe un ton limpede:

— De ce?

Mason vru să răspundă, nu găsi nimic de zis şi continuă arţăgos:

— Eu însumi te-am auzit spunând că Mac Leod nu era în legitimă apărare când i-a culcat la pământ pe cei doi negri. Menţii acest punct de vedere?

— Da, îl menţin.

— După câte mi s-au spus, Kori era pe punctul de a-l străpunge cu sulița pe Mac Leod, când acesta a tras.

— Este exact, dar, înainte de aceasta, Mac Leod îl provocase. Îi zvârlise o piatră drept în obraz.

— Kori îşi bătuse joc de mine, spuse Mac Leod, lăsând din nou scaunul pe cele patru picioare şi scrutându-l pe Purcell cu o privire aspră.

— L-am auzit pe Baker bătându-şi joc de dumneata, cu toată cruzimea, în noaptea în care s-a făcut împărţirea femeilor, şi, cu toate acestea, nu i-ai făcut nimic.

— E cu totul altceva. Dar nu puteam să las nepedepsit un negru care şi-a bătut joc de mine.

— Există, aşadar, două atitudini şi două măsuri?

— Bineînţeles.

— Iată, prin urmare, la ce duce acest sistem: şase morţi.

— Consideraţiunile acestea ne îndepărtează de subiectul în discuţie, spuse Mason, pierzându-şi răbdarea. Din cele pe care le-ai spus, domnule Purcell, trag concluzia că atunci când negrii au luat calea pădurii, dumneata le dădeai dreptate pe toată linia.

— Nu este exact. Nu îi aprob pentru faptul că au recurs la violenţă.

— Dar cauza lor o socoteşti, totuşi, dreaptă.

— Este dreaptă, spuse Purcell cu tărie.

Ochii de un albastru-cenuşiu ai lui Mason începură să sclipească. Îşi strânse trunchiul, vârî gâtul între umeri şi îşi aplecă înainte fruntea pătrată, ca şi cum ar fi fost gata să se năpustească asupra cuiva.

— Domnule Purcell, spuse el, răspicând, unul câte unul, cuvintele, te-am pus la curent, în noiembrie trecut, cu intenţiunea mea de a ascunde nişte arme, într-o grotă. Eşti singurul britanic din toată insula căruia i-am încredinţat acest proiect. Alaltăieri, negrii s-au pitit în hăţiş, şi chiar a doua zi au dat peste armele păstrate de mine. Cum, de asemenea, dumneata eşti singurul dintre britanici care

îmbrățișează cauza lor, trag concluzia că dumneata eşti acela care le-a indicat ascunzătoarea aleasă de mine.

Purcell sări în picioare.

— Eşti nebun, Mason! strigă el cu violență. Cum îndrăzneşti să aduci, împotriva mea, o asemenea acuzație? Nici dumneata nu crezi în ea! Dacă refuz pentru mine orice armă, cum crezi că aş putea-o da altora? !

— Cum îți explici atunci că negrii au găsit atât de repede armele pe care le-am ascuns?

— Mehani a descoperit, încă din noiembrie, grota aceea a dumneavoastră. Ea le-a slujit drept ascunzătoare Itiei şi Avapuhiei.

— De la cine deții acest fapt?

— De la Itia.

— De când?

— De ieri.

— La ce oră?

— Cu câteva minute înainte de cursa întinsă de tahitieni.

— Desigur, făcu Mason.

Purcell îl privi cu ochi scânteietori, dar nu scoase niciun cuvânt. Mason reluă:

— Cum îți explici dumneata că negrii ştiau de corvoada pentru apă, de ieri?

— Femeile lor nu au încetat să aibă legături cu femeile noastre.

— Vrei să spui că ne spionau?

— Nu în mod conştient. Dar tahitienele sunt fiecare.

— Doamna Mason nu e flecară, i-o întoarse Masort, bățos.

Purcell deschise gura pentru a-i explica, dar se răzgândi. La urma urmelor era, mai curând, înduioşătoare admirația lui Mason pentru nevastă-sa. Păcat numai că admirația asta nu se extindea la toate ființele de acelaşi sex şi de aceeaşi rasă.

Mason reluă, din vârful buzelor:

— Doamna Purcell a stat la taifas cu Itia?

Purcell încruntă sprâncenele. Bineînțeles, doamna Purcell era şi ea flecară...

— Nu ştiu nimic despre aşa ceva, spuse el, pe un ton sec.

Şi adăugă:

— Femeile britanicilor sunt nouă la număr. De ce să fi fost tocmai a mea aceea care s-o fi pus în curent pe Itia că urma să aibă loc o corvoadă pentru apă?

— Dar dumneata i-ai vorbit despre lucrul acesta?

Purcell se aşează.

— Bineînțeles că nu, spuse el, ridicând din umeri. De ce s-o fi făcut? În care scop? În curând mă veți acuza de a fi organizat eu însumi capcana aceea.

— Nu te acuz de loc de aşa ceva. Când negrii au pornit-o înspre hățiş, cum se face că nu m-ai prevenit de acest fapt?

— De ce v-aş fi prevenit?

— Pentru a-mi da răgazul să mă duc la grotă şi să-mi iau armele de acolo.

— Prin urmare nu mai credeți că eu sunt acela care le-am dat de veste tahitienilor unde se află ascunzătoarea dumneavoastră?

— Nu înțeleg, făcu Mason, încurcat.

— V-ați trădat, spuse Purcell, ridicându-şi şi punându-şi, din nou, piciorul pe scaun. Nu ați crezut niciodată că eu le-am destăinuit tahitienilor locul ascunzătorii pe care ați ales-o.

Mason îşi pironi, roşu şi clipind din ochi, privirea asupra lui.

— Explică-mi ce vrei să spui, te rog.

— Nu puteți în acelaşi timp să mă acuzați că am dezvăluit secretul pe care mi l-ați încredințat şi să-mi reproşați că nu v-am prevenit. Sunt sau un trădător, sau un zăpăcit. Ori una, ori alta.

— Nu văd nicio contradicție, spuse Mason. Tocmai pentru că nu m-ai prevenit, mi-am spus că mi-ai dezvăluit secretul.

Mac Leod aplecă capul într-o parte. Frumos a mai întors cârma! Nici nu şi-ar fi închipuit că bătrânul o să iasă atât de repede din încurcătură.

— Dar nici măcar nu ştiam care era grota! reluă Purcell cu mânie. Nu ştiam nici că v-ați pus în aplicare planul de a transporta armele acolo. Nu vă vedeam cerând o mână de ajutor altuia, în afară de mine, iar Vaa refuzase s-o facă, fiindu-i teamă de *tupapahui.*

— Doamna Mason a ştiut să-şi domine sentimentele.

— Dar eu cum aş fi putut ghici acest lucru? continuă Purcell, scos din sărite. Nu am onoarea s-o cunosc pe doamna Mason atât de bine ca dumneavoastră !

Mason îl întrerupse, pe un ton tăios:

— Să nu vorbim despre doamna Mason.

— Dar e ceva lipsit într-adevăr de orice noimă! De un sfert de ceas îmi zvârliți în obraz tot ce vă vine în minte. După dumneavoastră, toate câte s-au întâmplat, din vina mea s-au întâmplat. Chiar şi când nu fac nimic, tot eu sunt vinovat! Dacă se face socoteala celor ce poartă răspunderea, nu uitați totuşi că dumneavoastră sunteți acela care i-a învățat pe tahitieni să mânuiască arma şi că cu puştile dumneavoastră trag ei acum.

— Încă o dată, să lăsăm persoana mea deoparte !

— S-o lăsăm *pe a mea* deoparte! De ce să fiți dumneavoastră privilegiat în această discuție? Şi ce anume vă dă dumneavoastră îngăduința să fiți judecătorul meu, dacă nu faptul că aveți o armă în mână?

O detunătură de glonte bubui, în depărtare. Purcell îşi curmă vorba, păli şi rămase locului, neclintit. În focul pledoariei, uitase de Uili.

— După cum îmi miroase mie, să ştiţi că Baker l-a trimis pe lumea ailaltă pe Ohu, spuse Mac Leod cu vocea-i tărăgănată.

Mason întoarse capul către munte şi spuse cu glasul scăzut: ″Lovitură de maestru”. Smudge întoarse şi el capul, dar nu spuse nimic.

Neclintiţi, cu ochii aţintiţi asupra muntelui, aşteptară. Mason îşi scoase ceasornicul, iar tic-tacul acestuia umplu îndată încăperea. Dacă nu va mai urma nici o altă detunătură, însemna că Baker reuşise să fugă. Purcell îşi aţinti auzul, înspăimântat. Nu ascultase niciodată cu o atât de pătimaşă încordare. Dar nimic nu tulbura liniştea.

Urmară încă două bubuituri, una” după alta. Purcel! Se ridică în picioare şi îşi puse amândouă mâinile în buzunare.

— I-au făcut de petrecanie, spuse Mason, în şoaptă.

— Ce vă face să credeţi că aşa s-a întâmplat? spuse Purcell, mânios.

— N-a avut vreme să-şi reîncarce arma. Ei sunt cei care-au tras, de astă dată.

— Poate nu l-au nimerit.

— Poate.

— Nu, spuse Mac Leod după o clipă. N-au fost decât două detunături, iar ei sunt, cu toţii, trei. Dacă primii doi nu l-ar fi nimerit, atunci o fi tras cel de-al treilea.

— Al treilea este, poate, în altă parte, spuse Purcell, deznădăjduit. Poate a luat-o, tocmai, la fugă după Amureia.

— Nu, spuse Mason, e puţin probabil. S-au năpustit toţi trei asupra lui Baker. De Amureia se vor ocupa mai târziu.

— Şi nu uitaţi, reluă Mac Leod, că fiecare dintre ei are câte două puşti. Dacă Baker ar fi scăpat de primele gloanţe, s-ar fi auzit alte împuşcături.

— Poate că nu au amândoi puştile încărcate în permanenţă, spuse Purcell cu asprime.

Mac Leod ridică din umeri şi schimbă cu Mason o privire care voia să spună: ″La ce bun să mai discutăm? El neagă evidența.” Privirea aceasta avu mai mult efect asupra lui Purcell decât toate argumentele lor contrare. Închise ochii. Şi deodată îl văzu pe Baker. Era întins pe pietre, livid, străbătut de o gaură întunecată în piept.

Mason se uită la Purcell, izbit de rigiditatea expresiei sale. Fu chiar pe punctul de a spune: ″Sunt adânc mâhnit, domnule Purcell”. Se stăpâni. Nu îi păru potrivit să-şi prezinte, unui acuzat, condoleanțele.

Purcell se aşează, îşi puse mâinile pe genunchi şi, cu capul țeapăn, cu ochii ficşi, cu muşchii gâtului umflați şi rigizi, se uita drept înainte.

Smudge îşi ridică şuvița de păr de pe frunte, cu un aer nerăbdător. Toropeala lui Purcell îi mai dădea puțin curaj şi cuteza din nou să se mişte. Cu țeava puştii proptită în scobitura pieptului, Mac Leod începu a-şi bate genunchii cu degetele sale osoase. Apoi, apucând cu mâna stângă degetele dreptei, se apucă să şi le pocnească, pe toate, rând pe rând, lăsându-l deoparte doar pe cel gros. Când isprăvi, începu să facă la fel şi cu cealaltă mână. De fiecare dată când trăgea de o încheietură, se auzea un pocnet destul de slab, urmat de încă unul, mai tare. O dată această treabă terminată, Mac Leod înălță capul şi îl privi pe Smudge. Smudge tuşi, răsfrânse în afară buza de jos şi, întinzându-şi botul înainte, arătă către Purcell, cu un aer de dispreț. O clipă mai târziu Mac Leod îşi hârşâi picioarele pe pardoseală şi îşi îndreptă ochii spre Mason. Dar Mason îi ocoli privirea. Îi venea să plece, făcându-şi totodată reproşuri pentru această pornire, pe care o socotea o laşitate. Era de datoria sa să meargă până la capăt. Trebuia să reia interogatoriul şi nu era în stare să înceapă. Uluirea lui Purcell îi amintea de uluirea pe care el însuşi o resimțise în clipa morții lui Jimmy.

Se auzi un fâşâit la colţul din dreapta al casei, cel dinspre şopron. Mason îşi încleştă mâna pe armă, se răsuci din şolduri şi se lăsă jos, pe genunchi. Se ridică îndată. Erau femeile. Sosiră, una câte una, păşind mai uşor decât nevăstuicile, şi se adunară, strângându-se aproape cot la cot, în faţa pereţilor mobili, dar fără să pătrundă în încăpere, în afară de Ivoa şi Vaa, erau toate. Alcătuiau laolaltă un grup întunecat, neclintit, masiv, dominat de înalta statură a Omaatei. Nu scoteau un cuvânt. Doar ochii le erau vii.

Mason încruntă sprâncenele, apoi luă notă, cu mândrie, că Vaa nu-şi părăsise postul. Făcu, atunci, un mic gest cu mâna, ca şi cum ar fi alungat o droaie de muşte, şi spuse cu un aer de nerăbdare:

— Plecaţi! Plecaţi!

Niciuna nu se clinti din loc.

— Omaata, spuse Mason pe un ton poruncitor, spune-le să plece! Omaata nu răspunse. Mason îl privi, atunci, pe Mac Leod, ca pentru a-l ruga să intervină... Mac Leod clătină din cap. Nu-i venea să dezlănţuie împotriva sa, faţă de toată lumea, elocvenţa Horoei.

Mason îşi plimbă privirea asupra femeilor. Ochii lor erau aţintiţi asupra lui, întunecaţi şi atenţi.

— Ce vreţi? strigă el, iritat. Niciun răspuns.

Purcell nu se clintea. Atitudinea lui nu era aceea a unui om abătut, ci rigidă şi încordată, ca şi cum ar fi căzut într-o stare de catalepsie. Faţa îi era împietrită, privirea fixă, ochii mari, deschişi, şi, cum pleoapele nu-i clipeau, lacrimile ce le umpleau tot mai mult i se revărsară de-a lungul obrajilor. Ele contrastau puternic cu fizionomia sa impasibilă şi împietrită.

Mason îl privea pe Purcell şi nu se hotăra să vorbească. Era obsedat de amintirea acelor zece minute pe care le petrecuse, în cabina sa, după uciderea lui Jimmy. Se vedea

iarăşi, în picioare, în faţa mesei sale, cu amândouă mâinile pe capacul cutiei de pistoale deschisă. Privea ferestruica din faţa lui, o vedea parcă fără să vadă, nu era în stare să închege un gând. Capacul cutiei îi alunecă din mâini, se stârni un pocnet sec, tresări, coborî privirea asupra pistoalelor, Jimmy murise... Atunci toate se stinseră în juru-i, era singur în beznă, un şuvoi rece de gheaţă se abătu asupră-i, se înnăbuşea...

Smudge îşi pierdea răbdarea. Reţinuse, din prima aruncătură de ochi, că Ivoa nu se afla în grupul femeilor. Pesemne că ea dădea târcoale casei, prin tufiş, cu puşca în mână, strecurându-se însă mai neauzită decât un şarpe, şi, Dumnezeu ştie dacă nu se va hotărî, ieşind de acolo, să-i găurească spinarea cu vreun glonte, doar aşa, fără nicio pricină, ca măsură de prevedere. Smudge se tot foia pe scaun, prinse privirea lui Mac Leod şi spuse în şoaptă:

— Plecăm?

Mac Leod arătă spre Mason, printr-o mişcare a bărbiei, şi făcu o strâmbătură. Mai era de aşteptat. Bătrânul rămânea în picioare, în bătaia vântului, cu pânzele lăsate. Era limpede, nu-l mai ţineau băierile pentru a reîncepe procesul, procesul ăsta care, afurisită ţicneală, era, oricum, ideea lui, şi apoi de unde să ştii ce şi-au băgat în cap blestematele astea de negrese, ce dracu căutau aici şi de ce îi scormoneau aşa cu privirea, până în fundul bojocilor, fără a sufla o vorbă.

— Să plecăm spuse, Mac Leod.

Se ridică atât de repede, încât scaunul pe care şezuse se rostogoli cu zgomot, pe podea. Purcell tresări, se ridică, clipi din ochi, şi, cu o mişcare înceată şi suferindă, ca şi cum l-ar fi durut ceafa, întoarse capul la dreapta şi îl privi pe Mac Leod. Apoi, cu aceeaşi încetineală, faţa i se răsuci către stânga, privirea îi lunecă asupra lui Smudge şi, fără a se

opri, se abătu o clipă mai târziu asupra femeilor şi se pironi, în cele din urmă, asupra lui Mason.

— Ei, spuse el, cuprins deodată de furie, ce mai aşteptaţi? împuşcaţi-mă !

Mac Leod îşi reluă scaunul şi se aşeză. Mason era roşu la faţă.

— Nădăjduim, domnule Purcell, spuse el pe un ton destul de calm, că prin asasinarea lui Baker ţi-ai schimbat atitudinea.

— Ce atitudine?

Urmă o tăcere.

— Voi vorbi deschis, domnule Purcell, reluă Mason, lăsând ochii în pământ. Nu avem, împotriva dumitale, decât prezumţii. Dar, adăugă el ridicând mâna, ceea ce întăreşte aceste prezumţii şi le conferă chiar o valoare de dovadă este refuzul dumitale de a te alătura taberei noastre şi de a lupta împotriva inamicului comun.

Îşi puse mâna pe genunchi.

— Cu toate acestea, reluă el, e limpede că dacă în urma uciderii lui Baker te hotărăşti să-ţi schimbi comportarea de până acum, atunci noi nu vom mai avea niciun motiv să te suspectăm.

— Cu alte cuvinte, strigă Purcell, cu indignare, sau trag cu puşca alături de dumneavoastră, sau, dacă nu, atunci mă declaraţi vinovat! Aceasta este concepţia dumneavoastră despre justiţie ! Dar e un şantaj! Pur şi simplu, un şantaj! Şi de-abia acum înţeleg pricina pentru care aţi pus la cale acest proces împotriva mea! Ca să aveţi o puşcă în plus în tabăra dumneavoastră!

— Domnule Purcell, spuse Mason, însufleţindu-se, dumneata ai vorbit despre şantaj. Şi chiar dacă este şantaj – acest şantaj nu-mi supăra conştiinţa. Am sentimentul răspunderilor ce-mi incumbă faţă de britanicii care sunt aici. Suntem în război, domnule Purcell, iar războiul acesta,

eu vreau să-l câştig. După toate aparenţele, în ceasul de faţă negrii nu mai sunt decât trei la număr: Mehani, Tetahiti şi Timi. Iar noi, noi suntem patru – punându-te şi pe dumneata la socoteală.

Se făcu o pauză, încleşta amândouă mâinile pe puşcă şi spuse cu tărie:

— Prezenţa dumitale, alături de noi, poate fi decisivă.

Şi reluă:

— Şi, dimpotrivă, dacă refuzi să ne dai ajutor însemnează că te retragi singur din mica noastră comunitate...

— Şi *devin* vinovat! strigă Purcell cu o ironie muşcătoare.

— Domnule Purcell, cuvintele dumitale sarcastice nu mă tulbură. Am sentimentul că-mi îndeplinesc datoria. Noi, toţi trei câţi suntem, ne riscăm viaţa. Iar dacă dumneata nu vrei să ne ajuţi, te vom socoti în tabăra inamicilor şi te vom trata ca atare...

Purcell îşi vârî amândouă mâinile în buzunare, făcu câţiva paşi în odaie şi indignarea îi trecu. De aproape văzute lucrurile, era o nebunie. Ieri, Mason îi ceruse să-i fie naş fiului său. Iar astăzi era gata să-l împuşte. Dar de ieri şi până astăzi, ceva se schimbase pe insulă. ″Negrii" încetaseră de a mai fi nişte duşmani neînsemnaţi. Găsiseră armele. ″Teama, îşi spuse Purcell în sinea sa. Teama. Chiar cei viteji devin sălbatici când sunt pradă spaimei."

— Chiar neînarmat şi tot vă pot fi de folos, spuse el întorcându-se şi privindu-l pe Mason. Ieri, adunarea mi-a încredinţat misiunea de a lua contact cu tahitienii. Mă gândesc încă să fac acest lucru şi să încerc să readuc pacea.

— Pacea ! strigă Mason. Hotărât lucru, dumneata nu eşti la fel cu toţi oamenii ! Ai vrea să trăim în bună înţelegere cu nişte ticăloşi care au ucis cinci dintre oamenii noştri !

— Exact, spuse Purcell, cu amărăciune, cinci dintre ai noştri pentru trei dintre ai lor: e poate timpul să se pună capăt lucrurilor.

Mac Leod ridică din umeri.

— Te recunosc foarte bine, Purcell, în vorba asta. Necontenit cu *Evanghelia* în mână, necontenit cu Isus! Nu există om mai orb decât dumneata! Se îngână o mică rugăciune, şi negrii prind a albi! Încă o vorbuliță de rugăciune, le ies aripi, şi la drum! Cu vântul în spate, cu zece noduri pe ceas"' direcția drept spre paradis ! în ce mă priveşte, ea să vorbesc cum gândesc, îți spun că ăştia îmi fac silă. Laşi, trădători şi tot ce vrei; nu-s buni de nimic, mai rău ca dobitoacele, asta mi-e părerea. Să spunem că afurisiți! Ăştia de harapi îmi semnează un tratat de pace cu sângele mamei lor şi de față cu Isus Cristos în persoană; şi chiar şi aşa eu îți spun că încredere tot nu voi avea. Într-o zi sau alta o s-o luăm de la capăt. Şi atunci ce-mi spui? Să le mai am pe odraslele astea toată viața, aici, în insulă? Nu, asta nu! Decât aşa, mai bine să-i dăm, Doamne, peste cap şi să se isprăvească cu ei o dată pentru totdeauna!

— Toate astea ne îndepărtează de la subiect, spuse Mason, ți-am pus o întrebare, domnule Purcell, şi aştept un răspuns.

Purcell făcu câțiva paşi până la masă, se răsuci pe călcâie, privi spre femei şi spuse în limba tahitiană, aproape în şoaptă şi foarte repede:

— Vor să mă ucidă pentru că nu vreau să pun mâna pe puşcă.

— Îi vom împiedica, spuse Omaata.

— Chiar şi aceea care este la stânga aceleia din stânga ta?

— Chiar şi aceea, spuse Turnata.

Purcell îi surise. Nu voise să-i spună pe nume față de Smudge.

— Chiar şi frumoasa iepşoară furioasă?

— Chiar şi ea, spuse Horoa.

— Ce le tot spui? strigă Mason cu un glas mânios. Purcell îl măsură din cap până în picioare şi i se adresă, pe un ton limpede, vorbindu-i peste umăr.

— Sunt în casa mea.

Începu să străbată din nou încăperea, cu ochii în pământ. Să se prefacă în faţa lor că cedează? Să primească o puşcă, şi apoi, folosind ce] dintâi prilej, să ia calea pădurii?

Nu, nu trebuia să facă concesii. Nici măcar să pară că face concesii. Respiră. Inima i se zbătea să-i spargă pieptul. Şi un fior de gheaţă îi trecu din nou prin şira spinării.

Se îndreptă spre scaun şi îşi reluă atitudinea nepăsătoare. Cu un picior pe scaun, cu un cot pe genunchi, cu o mână în buzunar." îşi dădea seama că, prelungindu-se, această poză devenea afectată, dar ea îl ajuta să-şi păstreze sângele rece.

— Domnule Mason, spuse el cu o voce scăzută şi gravă, mimaţi cerut un răspuns. Iată-l: *Primo:* nu v-ar fi de niciun folos să iau o puşcă; nu ştiu să trag. *Secundo:* cu, sau fără puşcă, eu nu-mi îngădui să săvârşesc păcatul omuciderii.

Înăuntrul încăperii, nicio mişcare. Smudge sta chircit pe scaunul său, cu ochii în pământ. Mason, prefăcut în stană de piatră, cu ochii ţintă înaintea sa. Numai Mac Leod îl privea pe Purcell. Avea bojoci, nu glumă, arhanghelul. Prevăzuse întâmplarea: bătrânul dăduse greş.

— Dacă te-nţeleg bine, spuse Mason, răspunsul este nu.

Vorbea cu un glas lipsit de orice pornire, iar ochii îi erau ciudat de încremeniţi.

— Da.

— Dacă aşa stau lucrurile, reluă el pe un ton şters, ştiu ce-mi rămâne de făcut.

Şi îşi încărcă arma.

— Ei, uşurel! strigă Mac Leod. Trebuie să votăm.

— Să votăm? spuse Mason cu acelaşi glas şters şi maşinal.

Dar coborî totuşi ţeava puştii.

— Nu sunteți singur aici, spuse Mac Leod cu asprime. Suntem trei.

Mason se uită la el, ca şi cum i-ar fi venit greu să-l înțeleagă, apoi ridică în sus mâna dreaptă şi spuse, cu un aer absent:

— Vinovat.

— Mă abțin, spuse îndată Mac Leod.

Smudge rămase în aceeaşi poziție. Cu ochii în pământ, cu gâtul înfundat între umeri, fără a scoate o vorbă.

— Smudge? spuse Mac Leod.

Smudge tresări, zvârli către femei o căutătură speriată, şi pe un ton repezit spuse confuz:

— Nevinovat.

— Cum! strigă Mason.

— Nevinovat, spuse Smudge.

Purcell începu să râdă, cu un râs nervos şi sacadat. Era o farsă. O farsă de necrezut. Fusese salvat de ucigaşul său. Se aşează. Picioarele îi tremurau sub el şi nu era în stare să-şi stăpânească râsul.

Mason tăcea, palid şi buimăcit. Îl privi pe Mac Leod şi spuse pe un ton lipsit de orice expresie:

— Ce mai însemnează şi asta?

— Că Purcell este achitat, spuse Mac Leod. Cele două degete groase ale mâinilor şi le trecuse pe sub cureaua pantalonilor; şi cu scaunul în cumpănă, cu capul sprijinit de uşă, îl privea pe Mason cu fața puțin piezişă, cu ochii strânşi, cu buzele-i subțiri, lungite într-un uşor rictus. Nu înțelesese încă nimic bătrânul. Neghiob ca un englez. Neghiob şi îndărătnic.

Tâlcul votului se lumina încet sub fruntea pătrată a lui Mason. Culoarea feței, din palidă cum îi era, se făcu stacojie, şi ochii îi începură a clipi.

— Mă trădezi, Mac Leod! strigă el.

— Ba nu trădez de loc, spuse Mac Leod, vorbind pe nas. INu trebuie să vedem pretutindeni numai trădători, don căpitan, o să-nnebunim, pân' la urmă, pe insula asta. Şi apoi procesul ăsta dumneavoastră l-aţi pus la cale, şi nu eu. Bine. Să admitem! Să admitem că Purcell, riscând să fie împuşcat, pune mâna şi el pe puşcă, gata, s-a făcut. Nu crezusem niciodată să fie cu putinţă aşa ceva, ţineţi seama de asta, dar să admitem. O puşcă în plus merita isprava pe care aţi făcut-o.

Şi cum Mason deschidea gura ca să vorbească, Mac Leod ridică mâna dreaptă şi spuse demn:

— O clipă, don căpitan, daţi-mi voie. Suntem aici, între albi. Se poate vorbi calm ca între gentlemeni. Vasăzică, cum spuneam, Purcell ia şi el o puşcă, s-a făcut. Decât că iată ce se întâmplă. De fapt el, Purcell, nu ia nimic în mână. Iar treaba asta, eu o prevăzusem. Nu puteţi spune că nu-i aşa, don căpitan. Purcell ăsta, eu mi ţi-l ştiu prea bine. Are o credinţă. Piatră, ca stejarul parapetului, nu alta; crede în ea.

— Toate aceste consideraţiuni...

— Lăsaţi-mă să vorbesc, spuse Mac Leod cu nerăbdare. V-am lăsat să vorbiţi singur, un ceas, o poliloghie întreagă. Cred că acum e rândul meu. Carevasăzică Purcell refuză. Nu vrea. Nici în ruptul capului. ″Omucidere? Spune el. Înspăimântător! Să ucid aproapele? Niciodată." Aşadar, arhanghelul nu vrea puşcă! În două vorbe, s-a zis. Şi dacă s-a zis, s-a zis, asta spun eu, don căpitan, şi nu e mai puţin adevărat că s-a zis, chiar dacă-l împuşcaţi pe Purcell... Ce câştigaţi împuşcându-l? Absolut nimic. Treaba asta n-o să vă aducă o puşcă mai mult.

— Există o justiţie, spuse Mason.

— Pe dracu, spuse Mac Leod recăpătându-şi, încet-încet, tonul sarcastic ce-i era obişnuit, pe dracu, don căpitan, este, cum spuneţi, o justiţie, dar în ceasul ăsta, pentru mine justiţia este o vorbă goală şi, cu tot respectul, la fel e şi

pentru dumneavoastră. Ca dovadă că-i aşa, este că dumneavoastră aţi pus în spinarea arhanghelului Gavril vina de a fi dat pe mâna negrilor ascunzătoarea puştilor; da' permiteţi-mi, vă rog să-mi permiteţi – ca de la gentleman la gentleman – să vă spun, *sir,* că, deşi nu ştiu dacă acesta-i adevărul sau justiţia, e totuşi greu de crezut. Dar să trecem peste asta. Se spun câte şi mai câte în timpul procesului, dar după proces, adevărul gol-goluţ iese ca untdelemnul la suprafaţă, şi apoi îţi sare-n ochi ! Dacă ar mai fi vreo justiţie pe insula asta, atunci Smudge primul în ceasul ăsta s-ar şi bălăbăni de pe cea mai înaltă cracă a smochinului, *primo* (vorba arhanghelului) pentru că a încercat, la ore nepotrivite, să ţintească într-unul dintre concetăţenii săi, *doindo* pentru că a fost la un pas de a se lăsa, trecând prin pădure, abătut de puşca lui Baker, puiul ăsta de lepădătură (vorbesc despre Smudge) lipsind astfel, tabăra noastră, de o puşcă. Dar să trecem. Justiţia, în ceasul de faţă o-ngrop, foarte simplu, în cala vaporului, la păstrare cu pânzele de schimb. Deocamdată e vorba despre micile mele interese, don căpitan. Despre pielicica mea, oscioarele mele şi toate celelalte. Şi dacă despre asta-i vorba, apoi vă spun: nu văd ce dracu-aş câştiga vârând un plumb în arhanghelul Gavril. În schimb, foarte bine-mi dau seama de ceea ce risc să pierd...

— Să pierzi? spuse Mason.

Mac Leod făcu o pauză. Putea să şi-o îngăduie. Îşi pregătise atât de bine ceea ce urma să spună, încât nimeni nu se gândea să-l întrerupă, nici chiar Mason. Purcell îl privea vrăjit. Ce vervă, ce elocinţă. Era odios Mac Leod, şi totuşi... Nu era în el doar avariţie, mai era şi o parte de joc, de risc. Cu cele două degete lungi şi slăbănoage prinse de cureaua pantalonilor, cu picioarele-i ce nu se mai isprăveau, zvârlite înainte, cu mutra lui scofâlcită şi expresivă, îşi privea auditoriul, cu un aer de satisfacţie şi superioritate.

Vremea cât stătuse în umbra lui Mason se terminase. Redevenea stăpânul scenei. Intra în joc. „Da, gândi Purcell, joc a fost, totdeauna i-a cam plăcut să se joace. Dar, de jucat, cu viețile noastre s-a jucat."

— Cred şi eu că am ce pierde ! reluă Mac Leod: Şi nimic mai mult decât pe mine însumi. Şi dumneavoastră la fel! La fel şi Smudge. Nevinovat, a spus Smudge. Frica păzeşte pepenii! Ştim doar că există pe lume o femeiuşcă ce ține în lăbuțele ei o flintă cu țeava spre dumnealui şi care s-ar face foc de supărare, dacă i s-ar întâmpla gagiului ei o nenorocire. Şi poate ați băgat de seamă că mai sunt în spatele dumneavoastră şi alte asemenea femeiuşti, negre din creştet până-n tălpi, don căpitan, şi care, v-o jur, n-ar fi nici ele prea bucuroase de aşa ceva. Toate-s nebune după Purcell, asta-i ştiut. E marele lor favorit, arhanghelul! E fratele lor! E căpitanul lor ! E mântuitorul lor. Nebune după el ! Toate, până la una. Azvârliți numai o privire într-acolo, don căpitan. Întoarceți-vă niţeluş, vă rog, merită o aruncătură de ochi. Nu mai e vorba de astă dată de râsete, de cântece şi de vreo fățâială în tact a şezuturilor! Priviți-le numai! Statui. Guri ferecate. Dinţişori strânşi. Ochii, tăişuri de brici...

— Dumneata te temi de femei? spuse Mason cu dispreț.

— Fireşte! spuse Mac Leod cu tărie, şi dacă le-ați cunoaşte, aşa cum le cunosc eu, şi dumneavoastră v-ar fi teamă. Mai afurisite jivine nu există pe lume, puteți să mă credeți, don căpitan. Mai bine m-aş bate cu ăi trei netrebnici. Şi între noi fie vorba, îmi ajung cei trei, fără să mi le mai urc şi pe *vahinee* în cap. Şi presupunem că spuneam: ″vinovat" despre Purcell. Bine. Îmi iau puşca în mână şi-i urez arhanghelului Gavril călătorie sprâncenată la tăicuțu lui din ceruri. Şi atunci? Ce s-apucă să facă ele, *vahineele,* după părerea dumneavoastră? Se năpustesc asupra noastră, puteți fi sigur, cu Omaata în cap. Sau chiar

dau fuga de o burduşesc bine pe Vaa şi-i suflă puştile. Cu ce ne-alegem la urmă: cu o a doua tabără armată strecurată-n pădure împotriva noastră şi care numai binele nu ni-l vrea.

— Toate vorbele astea de dacă... spuse Mason, încleştându-şi mâinile pe puşcă.

În chiar aceeaşi clipă, simţi pe umărul drept apăsarea unei poveri strivitoare. Întoarse capul. O mână mare, neagră se lăsase pe el.

— Nu mai este apă, spuse Omaata, în englezeşte.

— Lasă-mă, spuse Mason, cu un glas furios, şi apucând pumnul uriaşei încercă să i-l deschidă ca să-i scape din strânsoare. Omaata părea că nici nu-şi dă seama de efortul lui. Enormă şi maternă, ea îl domina de la mare înălţime.

— Nu mai este apă, repetă ea, şi vocea i se rostogoli, aidoma ecoului îndepărtat al unei cataracte.

— Cum? Nu mai e apă? Strigă Mac Leod, dar bazinele din piaţă?

— Răsturnate.

— Răsturnate? spuse Mason. Răsturnate de cine? Încetă să i se mai împotrivească. Deasupra lui chipul întunecat al Omaatei sclipea, imens şi lucitor, cu buzele răsfrânte, cu nările fremătând, cu ochii larg deschişi şi lichizi.

— De ei, făcu ea cu vocea-i adâncă.

— De unde ştii? strigă Mac Leod, sculându-se în picioare.

— Aşa a spus Itia.

— Când? şopti Smudge cu un glas tremurător, sculându-se şi el de pe scaun.

— Chiar acum. Acum au venit. Şi cu mâna rămasă liberă ea făcu gestul răsturnării bazinelor. Apoi reluă: Itia a spus, din partea lor...

— Ce-a spus? urlă Mac Leod, alb ca varul.

— *Vahineele* pot veni să bea apă la torent. *Peritanii,* nu. De acum nu vor mai bea.

Capitolul XIII

Încet, Omaata îşi retrase mâna, iar Mason putu să se mişte. Acest nou dezastru îl făcea să simtă nevoia de a acționa. Se ridică. Şi de îndată ce fu în picioare, îşi dădu seama că nu era nimic de făcut. Negrii erau stăpâni pe singura sursă de apă de pe insulă. Îi aşteptau pe britanici ca să tragă în ei ca în porumbei.

Cei patru bărbați se priviră unul pe altul; Mac Leod îşi linse buzele, iar ceilalți trei înțeleseră de îndată ce simțea. Gândul că nu mai era apă făcea să-i fie sete.

— Nu există decât o singură soluție! spuse Mason, cu glasul tremurând. Să ne năpustim în pădure şi să atacăm!

Mac Leod îl privi, îi aruncă o ochire lui Smudge şi se aşează.

— Nu mi-am ieşit din minți, ca să mă vâr în ghearele lor, spuse el, vorbind pe nas ca de obicei. Nu va fi chip să facem un pas în pădure. Femeile le vor da de veste.

— Vrei mai bine să pieri de sete! spuse Mason, pe un ton arțăgos.

Mac Leod ridică din umeri, fără a răspunde.

— Poate ar fi chip să mergem la torent, în timpul nopții, spuse Smudge. Femeile o vor lua înainte, cu vasele. Şi cum se ivesc negrii, îi împuşcăm.

— Da' tâmpit mai eşti! spuse Mac Leod. Ce ai, mă, între umeri? Cap, sau dovleac? Negrii ăştia nu-s de loc nebuni. Au dovedit-o. Vor lăsa femeile să umple vasele în voie, fără a-şi arăta nu boturile lor murdare, dar nici măcar vârful nasului. De abia la-n toarcere au să ne culce la pământ.

— Vorbeşti de parcă vor fi mereu învingători, spuse Mason, plin de mânie. Nu înțeleg atitudinea dumitale, Mac Leod.

— Îmi pare tare rău, trebuie s-o spun, răspunse Mac Leod, pe un ton calm. Atitudinea mea asta e, don căpitan, şi

nu am niciun motiv s-o schimb. Nu-i putem învinge pe negri în pădure, iată părerea mea. Bătălia cu ei aici trebuie s-o dăm.

Smudge se aşează şi înghiţi în sec.

— Şi dacă nu ne-atacă? spuse el pe un ton agresiv, ce facem? Aşteptăm? Şi crăpăm de sete?

Mac Leod îi adresă un surâs plin de venin, dar nu-l învrednici cu niciun răspuns.

Purcell tăcea. Era surprins de privirile duşmănoase pe care şi le zvârleau unul altuia cei trei. Mac Leod arăta un dispreţ strivitor, şi, lucru ciudat, Mason şi Smudge parcă se aliau împotrivă-i, ca şi cum ar fi aruncat pe umerii lui întreaga răspundere.

— O, şef al marii piroge! spuse Omaata, în englezeşte.

Se întoarseră şi o priviră uimiţi. Zăpăciţi cum erau, uitaseră de prezenţa femeilor.

— O, şefule, ascultă, reluă Omaata. Luăm cu noi vasele şi plecăm cu ele. Îl luăm şi pe Adamo. Ne ducem la *ceilalţi,* urmă ea coborând, sfioasă, ochii în pământ, şi Adamo spune către *ceilalţi:* noi vă dăm igname, banane, roade de manghier şi de avocatier. Iar voi ne daţi apă.

În cuprinsul încăperii stărui o mare tăcere, când Omaata îşi sfârşi vorbele.

— Poate, spuse Mac Leod după o clipă. Drept e să ne-ntrebăm ce-or fi mâncând putorile astea, de alaltăieri şi până azi. Fructele şi legumele-s, toate, în partea noastră, şi în câmp deschis.

Şi adăugă pe un ton indiferent:

— Asta ar merge, cred, dacă Purcell acceptă.

Nu se uita în ochii lui Purcell, îşi privea picioarele.

— De ce să nu accepte? spuse Smudge pe un ton agresiv şi ca şi cum Purcell ar fi avut toate motivele din lume ca să se sacrifice tocmai pentru el.

Dar nici el nu-l privi pe Purcell. Mac Leod îşi întinse picioarele înainte, le lipi, apoi le depărtă în chip de echer. Dar cum echerul nu era chiar exact, închise ochii şi îl îndreptă.

— Poate că lui Purcell nu i-o fi plăcând să se vânture prin locurile unde umblă Timi, spuse el, pe un ton indiferent.

— Şi lui îi e sete, ca şi nouă, îl contrazise Smudge pe un ton revendicator.

Mason era în picioare, sprijinit cu amândouă mâinile de puşcă, Mac Leod îşi lipi din nou picioarele unul de altul, înălță capul şi se uita la Mason. Dar acesta tăcea. Socotea mai prejos de demnitatea sa să-i adreseze o rugăminte lui Purcell.

— Avem oarecare sorți de izbândă, reluă Mac Leod, pe un ton, indiferent. Or fi crăpând de foame putorile astea.

— Dacă le e foame, pot veni noaptea, pe lună, ca să şterpelească fructe, spuse Smudge.

— Şi atunci facem şi noi ca ei, la torent, spuse Mac Leod. Îi aşteptăm cu puşca-n mină.

Şi reluă:

— Poate că de aceea ne-au lipsit de apă. Or fi vrând, poate, un schimb. Să dea şi să ia. Aşa cred eu, băieți.

Şi adăugă cu acelaşi aer imparțial:

— Avem oarecare sorți de izbândă, aşa cred eu. De astă dată, îl privi pe Purcell, însă zadarnic. Purcell se uita țintă la Omaata. I se păruse după felul în care îl privea că ar mai vrea să-i spună ceva şi încerca să desluşească ce anume.

— Mă sfătuieşti să primesc? o întrebă el în limba tahitiană.

— Da, aşa te sfătuiesc să faci, îi răspunse, şi niciun muşchi nu i se clinti pe obraz.

Purcell începu să străbată odaia, în sus şi în jos. Nu voia să dea impresia că hotărârea lui depindea de cuvintele pe care abia le schimbase cu Omaata. Se simți deodată cuprins

de o mare veselie. Toate grijile îi pieriră. Era bucuros, uşor ca fulgul. Nici problema apei nu-l mai preocupa.

— Sunt fericit că procesul meu s-a terminat cu bine, spuse el răspicat, cu glas tare. Altfel n-aş fi fost în stare nici măcar să vă fac acest serviciu.

Şi continuă, într-o neaşteptată izbucnire de veselie:

— Ultima dată când a avut loc un proces criminal (pe insulă, domnul Mason era cel acuzat. Sunt fericit că şi acest proces s-a terminat cu bine. Altminteri nu am fi avut astăzi plăcerea de a-l vedea pe domnul Mason printre noi.

Îşi plimbă surâzând privirea de la unul la altul.

Mac Leod şi Smudge se uitau la el, iar Mason clipea, roşu la faţă.

— După cum am mai spus, mârâi Mason, nu ţi-am fost recunoscător pentru intervenţia dumitale din ziua aceea.

— Fără îndoială, făcu Purcell, cu un aer binevoitor.

Se simţea senin, fericit, înveselit. ″Doamne, Doamne, mi-a fost dat să-i suport pe toţi nebunii ăştia.” Dar gândul îi zbură în altă parte. Ivoa îi veni de îndată în minte, o revăzu în clipa în care se pregătea, cu o puşcă în mână, să-l ţintească pe Smudge. Se înduioşă.

— Ei, te-ai hotărât? spuse Smudge, încurajat de aerul de bucurie ce înviora trăsăturile lui Purcell.

Purcell îl privi. În clipa aceea nici chiar Smudge nu-i era antipatic. Ce frică îi era bietului şoricel să nu moară de sete! „Dar şi mie, şi mie!... Fără îndoială, tot avem ceva comun.” Purcell râse uşor. Se simţea nebun de veselie. Străbătea încăperea, repede, cu pasul sprinten. Avea impresia că pământul îl saltă în sus. Toţi trei îi aşteptau hotărârea! Toţi trei, aşteptând să-şi rişte viaţa. Era o farsă. ″Trădătorul” îşi primejduia viaţa pentru „comunitate”. ″Nebuni, Doamne, nebuni, nu alta!” Se opri şi îi privi pe rând. Smudge, cu ochii în pământ, Mac Leod cu o indiferenţă prefăcută, Mason cu privirea ţintă la munte. Urmă o tăcere grea, scaunul lui Mac

Leod trosni. Mason îşi linse buzele, iar Purcell se gândea: nu nebuni, ci oameni. Oameni care se tem. Oameni cu burta goală, care au palmele mâinilor umede şi gâtlejul uscat.

Exaltarea i se potoli şi spuse cu un glas liniştit:

— Primesc.

Îşi întoarseră, cu toţi deodată, ochii spre el. Se simţeau uşuraţi, dar nu era nici urmă de surpriză în privirile lor. Se aşteptaseră ca el să primească. Purcell se simţi plin de amărăciune, de silă. Îl cunoşteau ! Ştiau foarte bine ce era în stare să facă pentru ei şi tot îi urziseră mascarada aceea de proces! Îl acuzaseră, îl calomniaseră, îl împroşcaseră cu noroi.

— Primesc, reluă el, dar cu o condiţie: nu mă voi mărgini să le propun tahitienilor o învoială pentru apă. Voi încerca să readuc pacea pe insulă.

Mason îi aruncă o privire lui Mac Leod. Mac Leod schiţă aproape un surâs, iar Mason ridică din umeri.

— Ei? spuse Purcell.

— Cum vrei, spuse Mason.

Mac Leod se ridică, puse arma pe umăr, deschise uşa, şi numaidecât, din pricina pereţilor mobili, se iscă un curent de aer, dar el o ţinu deschisă, ca să-i lase şi pe ceilalţi doi să treacă.

Urmă o clipă de stinghereală. Mason nu ştia cum să pună capăt acestei vizite.

— Iată aşadar afacerea încheiată, spuse el cu glas tare, neprivind pe nimeni.

Se îndreptă din mijloc, îşi trase umerii înapoi şi o porni spre uşă, urmat de Smudge, încovoiat, strâmb, absurd de mic faţă de ceilalţi. Mason, care urma tocmai să treacă pe dinaintea lui Purcell, se opri deodată, întoarse capul, şi spuse cu un glas repezit:

— Foarte frumos din partea dumitale, domnule Purcell. Apoi trecu pragul uşii, urmat de Smudge, ce păşea în

umbră, cu ochii în pământ, cu nasu-i neruşinat luându-i-o înainte.

Mac Leod ţinea uşa deschisă şi îl privea pe Purcell.

— La revedere, spuse el, după plecarea celorlalţi doi.

Dar nu se clintea. Stătea în picioare, deşelat, cu ochii aţintiţi asupra lui Purcell, cu capu-i de mort înviorat de un zâmbet ce abia îi mijea pe buze. Cum se desprindea aşa pe fondul de lumină, în prag, ţinând cu un braţ lung uşa şi sprijinindu-se de canatul acesteia cu celălalt, cu picioarele lui nesfârşite, depărtate unul de celălalt, părea numai labe, aidoma unui păianjen.

Purcell se apropie de uşă ca să nu se trântească, în clipa în care Mac Leod voia să-şi ia mâna de pe ea.

— Noroc bun, reluă Mac Leod, schiţând cu un aer nehotărât aproape un surâs.

Şi adăugă în dialect scoţian:

— Sper să ne mai vedem.

Vorbea pentru întâia oară în dialect scoţian cu Purcell. Purcell înclină capul, fără a răspunde. Mai făcu câţiva paşi şi puse mâna pe clanţa uşii. Nu se mai apropiase niciodată atât de mult de Mac Leod, şi rămase aproape înspăimântat văzând cât îi era de supt obrazul; obrazul unui om care ani de-a rândul nu mâncase pe săturate.

Mac Leod se întoarse şi coborî cele două trepte dintr-o săritură.

— Noroc bun, mai spuse el o dată, azvârlindu-i peste umerii lui Purcell o ultimă privire.

Apoi îşi flutură de două ori, în văzduh, la înălţimea obrazului, mâna prelungă de schelet.

— Am adus vasele, spuse Omaata.

Purcell închise uşa şi se întoarse.

— Şi fructe? Igname?

— Şi de astea.

Purcel! O învălui cu privirea, îi zâmbi, dar fu intrigat: Omaata nu-i întorcea zâmbetul. Îşi păstra aerul sever. Părea a nu avea poftă de vorbă.

Grupul o porni pe *East Aventie* şi o coti la dreapta, pe *Banian Lane.* Omaata mergea în frunte. Apoi venea Purcell cu Horoa şi Avapuhi, de o parte şi de cealaltă. Taiata, Turnata şi Itihota încheiau şirul. Era foarte cald, dar urcuşul, anevoios.

Când ajunseră pe la mijlocul celui de al doilea platou, Omaata gâfâia aproape, iar Purcell, mergând mai repede, o ajunse din urmă. Ea întoarse capul şi spuse şoptit, cu un aer sever:

— Stai în spatele meu.

Şi cum el şovăia, Horoa îl luă cu forţa de braţ şi îl sili să se dea înapoi.

— *E* Horoa *e!* spuse Purcell, pe un ton supărat.

Ea se aplecă la urechea lui şi-i spuse pe şoptite:

— Omaata se teme ca nu cumva *ceilalţi* să tragă în tine.

De aceea mergeau cu toate în jurul lui ! *Ceilalţi* n-ar putea să tragă fără să le nimerească şi pe ele!

— Omaata!

— Taci! spuse ea, fără a întoarce capul.

Şi avea dreptate. El era singurul care dădea dovadă de imprudenţă. Grupul o pornise la drum de jumătate de ceas, iar "fiecarele" ce-i slujeau de escortă nu scoseseră niciun cuvânt. Picioarele lor nu clinteau, în mers, o pietricică de la locul ei. Îşi supravegheau până şi răsuflarea.

Tocmai ajunseseră în faţa smochinului.

— Ne oprim, spuse Omaata, în şoaptă. *Ceilalţi* nu vin aici, niciodată. Cu toate astea trebuie să fim cu băgare de seamă.

De când cu împărţirea femeilor, smochinul era socotit de tahitieni ca un loc aducător de nenorocire şi era prin urmare tabu.

— Taiata! spuse Omaata, rămâi aici la intrare, de pază.

Taiata făcu o strâmbătură. Ordinul Omaatei o îndepărta de la sfatul ce se punea la cale. Cu toate acestea se strecură, fără a scoate o vorbă, în iarbă, apoi capul i se ivi din nou şi i se confundă de îndată cu o rădăcină. Faptul era vrednic de luare-aminte. Însăşi culoarea feţei nu se deosebea de aceea a lemnului.

Omaata pătrunse sub smochin. În clipa în care se pregătea s-o urmeze în umbroasele încăperi ale frunzişului, Purcell îşi scoase ceasornicul din buzunar. Amiază. Se scurseseră de abia patru ceasuri de când scăpase, închizând uşa, de glontele lui Smudge.

Era întuneric de-a binelea în încăperile verzi ale smochinului. Omaata trecea dintr-o cameră într-alta, fără să se oprească, iar Purcell o urma, anevoie. Doar brâul ei din scoarţă de copac făcea o pată de culoare mai deschisă, în întuneric.

— Aici e, spuse Omaata.

O umbră se desprinse de peretele frunzişului şi se repezi la Purcell. El făcu o mişcare, ca pentru a se da înapoi, şi îşi întinse amândouă mâinile. Dar umbra ce se năpustise asupra lui începu să râdă, i se strecură pe sub mâini şi îl cuprinse cu braţele. Purcell simţi lipit de trupul său un pântec gol, umflat.

— Adamo ! O, Adamo! Crezusem că n-am să te mai văd niciodată!

Se lăsă în genunchi, pe muşchiul de pe pământ, şi, trăgându-l de mână, îl aşează jos, alături de ea.

— Ivoa, spuse Purcell, luându-i obrazul între mâini, cum de eşti aici? Cum de ştiai că voi veni?

Ea râse, fericită că-i simte mâinile pe faţă.

— Hai, spune, Ivoa!

Ea râse şi mai tare. Mereu acelaşi ″de ce”. Totdeauna dornic să ştie ! îşi culcă capul în albia umărului lui Purcell.

— Când i-am văzut pe cei trei *peritani* în casă, cu puşca în mână, mi-am zis: *ane, aue,* nu-i pot ucide pe toţi trei!

Se auzeau râsete, şi Purcell înţelese că femeile făcuseră roată în jurul lor, în semiîntuneric. De abia le putea desluşi contururile.

— Atunci, spuse Ivoa, am dat fuga la Omaata. Itia era şi ea acolo, şi le-am povestit cele întâmplate. Iar Omaata a chibzuit şi a spus: ″Am eu ceva în minte. Du-te cu Itia la smochin, şi aşteaptă acolo.”

— Iar eu, spuse Omaata, am adunat femeile, le-am dezvăluit gândul meu, şi ele au spus: ″Facă-se precum spui”.

Era aşezată la dreapta lui Purcell; întoarse capul spre el, ochii îi luciră în penumbră şi făcu o pauză dramatică. Aştepta să fie întrebată.

— Şi apoi? spuse Purcell.

— Apoi am răsturnat vasele cu apă.

— Tu ai răsturnat vasele! strigă Purcell, uluit.

Omaata îşi dădu capul pe spate, îşi umflă mingile gemene ale sânilor şi izbucni într-un râs, ca o cataractă. Dar în ochii ei stăruia totuşi tristeţea. Fusese un râs de orgoliu, nu de bucurie. Ochii lui Purcell se deprinseseră cu întunericul şi acum vedea lămurit femeile aşezate pe călcâie, în jurul lui. Nu le auzea, râsul Omaatei acoperind totul, dar ghicea, după buzele lor, că râdeau. Erau mândre că luaseră şi ele parte la şiretlic şi că le reuşise atât de bine.

— Să ştii, Adamo, reluă Omaata, că în Tahiti vrăjmaşul este ucis, dar niciodată împiedicat să-şi potolească setea.

— Dar de ce tot şiretlicul ăsta? întrebă Purcell.

— Pentru a te smulge din mâinile *peritanilor* şi pentru a te ascunde.

— Pentru a mă ascunde? se miră Purcell, ridicând din sprâncene.

— Da, până s-o sfârşi războiul.

Purcell le privi pe femei.

— Şi v-aţi învoit toate cu acest şiretlic? le întrebă el cu glasul schimbat.

— Da, toate, vorbi Omaata, chiar şi femeile ai căror *tane* nu-ţi sunt prieteni. Numai Vaa n-a ştiut nimic.

— Vaa e foarte proastă, spuse Horoa, înălţând capul cu o mişcare ce-i scutură pletele. Poate că ne-ar fi trădat.

— Vaa e mândră de bărbatul acela care poartă ceva de piele în jurul picioarelor, spuse Turnata. Ea n-a priceput că şeful nu mai este nimic, de când s-a dat foc marii piroge.

— Nici chiar şeful n-a înţeles lucrul asta, spuse Itia.

Femeile râseră. Limba asta despicată a Itiei !

— Cu toate astea, spuse Ivoa, Vaa mi-a împrumutat o puşcă.

— Ţi-a împrumutat-o? făcu Purcell.

— Da, mi-a împrumutat-o.

Purcell ridică din sprâncene, amuzat. Admirabila doamnă Mason îşi minţise soţul.

— Ascultă, spuse Omaata, vei fi ascuns într-o grotă. *Tupapahuii* bântuie prin grotă. *Celorlalţi* le e temă de ei.

— Mehani nu se teme.

— Mehani e fratele tău, spuse Ivoa.

— În care grotă?

— În grota mea, spuse Itia. În aceea în care am înnoptat cu Avapuhi, după împărţirea femeilor.

— Grota în care au fost ascunse armele !

— Ştii unde, Adamo?

— Nu, nu ştiu.

— Foarte bună grotă, explică Itia. Are şi un izvoraş. Cu puţină răbdare, se poate umple o balercă. Urmă o tăcere, iar apoi Omaata continuă:

— Şi să ştii că fructele nu sunt pentru *ceilalţi.* Sunt pentru tine. Şi pentru Itia.

— Pentru Itia? repetă Purcell.

— Itia te va însoți până la grotă şi va rămâne cu tine acolo.

— Şi Ivoa?

— Ivoa poartă în pântece un prunc. Şi nu se poate cățăra până la grotă. Drumul este foarte anevoios.

— Dar dacă aş ajuta-o eu să se cațăre?

— Întreab-o pe ea.

Din toată făptura Ivoei Purcell nu desluşea decât un profil neclintit. Cu buzele închise, cu privirea gravă, zăvorâtă în sine însăşi, Ivoa tăcea.

— Dacă te-aş ajuta eu, Ivoa?

Ea făcu un „nu” cu capul, şi cum Purcell tăcea, adăugă:

— Sunt prea greoaie. Mai bine rămân în sat.

Se simțea sleită de puteri, după noaptea aceea de veghe. Nu avea decât un singur gând: să se întoarcă acasă şi să doarmă câteva ceasuri. Şi în noaptea asta trebuie să rămână trează, cu puşca în mână, lângă bucătărie, la pândă, în aşteptarea lui Timi. Nu va mai afla linişte până nu-l va răpune pe Timi.

— De ce nu pot rămâne singur în grotă? întrebă iar Purcell.

Itia se aplecă înainte şi-şi întinse amândouă mâinile, deschizându-le.

— Omul ăsta se teme de mine, spuse ea, preumblându-şi privirea ironică pe chipul femeilor.

Se stârniră zâmbete, dar cu mult mai discrete decât ar fi fost de aşteptat. Gravitatea Ivoei şi respectul ei pentru regulile de bună purtare le impuseseră.

— Itia îți va fi de folos, spuse Omaata. E şireată. Şi apoi îți va aduce veşti.

— Acest lucru îl poate face şi Ivoa.

— Uită-te la ea, omule! Nu e în stare să se cațăre! Nu e în stare să alerge! De abia, poate să meargă!

— Voi fi foarte bine acolo unde voi fi, spuse Ivoa.

Purcell lăsă ochii în pământ şi rămase tăcut un răstimp atât de îndelungat, încât femeile se neliniştiră. Îi făcură semne Omaatei, iar Omaata spuse cu vocea profundă:

— Vai, eşti supărat, copilaşul meu?

— Nu sunt supărat.

Apoi el tăcu, iar Omaata reluă, cu un glas răguşit din pricina tulburării:

— Nu vrei să primeşti planul nostru?

El înălță capul şi o privi.

— Ba primesc planul, dar mai întâi vreau să vorbesc cu *ceilalți.*

— *Maamaa!* strigă Omaata, înălțând ochii către cer, *maamaa!*

Iar femeile îi ținură isonul, uluite şi abătute. Vorbele lor se rostogoliră într-un prelung descrescendo de amărăciune şi uimire, însoțit de priviri, de gesturi ale mâinilor, de ridicări din umeri.

— Dar nu e nevoie! strigă Omaata. *Ceilalți* nu-i vor împiedica pe *peritani* să bea apă!

— Vreau să fac pace.

Femeile se priviră între ele, se bătură cu palmele pe coapse şi oftară. *Maamaa.* Prea buni sau prea răi, *peritanii* ăştia. Dar totdeauna *maamaa.* Totdeauna.

— Asta-i nebunie, omule! reluă Omaata. Timi te va ucide. Sau, poate, Tetahiti.

Lacrimile curgeau şiroaie pe obrazul Ivoei, dar nu scotea o vorbă.

— Trebuie să încerc, spuse Purcell, luându-i mâna într-a sa.

— N-am mai auzit niciodată ceva atât de prostesc, răbufni Omaata cu glasul plin de mânie.

Sta sprijinită de o rădăcină mare, înfiptă, drept, în pământ, iar furia care îi zgâlțâia trupul făcea să se cutremure de sus până jos încăperea de frunziş.

— O, prostuțul meu cocoşel ! mârâi ea cu glasul bubuind ca tunetul. O, cocoşelul meu cel țanțoş! Vrei să schimbi cerul şi pământul! Oamenii ăştia, reluă ea ridicându-şi amândouă brațele în văzduh, au aflat gustul sângelui omenesc, iar acum, fără să se abată, merg drept înainte, omorând într-una, iar tu vrei să-i întâmpini, cu mâinile goale, fără nicio armă, ca să faci pace!

Purcell lăsă să se stingă cele din urmă rezonanțe ale glasului ei şi spuse:

— Mă voi duce, Omaata.

— Omule! strigă ea, cu ochi furioşi.

— Lasă, lasă, Omaata, spuse Ivoa, şi lacrimi necurmate îi curgeau pe obraji. Îl cunosc pe Adamo. Se va duce. E blând, dar de neclintit.

— Dacă te duci, merg şi eu cu tine, Adamo, spuse Avapuhi. Urmă o tăcere. Femeile se fereau s-o privească pe Avapuhi. *Aue!* Era limpede: ea voia să afle adevărul cu privire la soarta lui Uili. Încă mai nădăjduia, aşadar! Sărmana Avapuhi, biata de ea! Războiul ăsta pe insulă era ca o molimă!

— Nu, spuse Omaata, limpede. Itia se duce la *ceilalți* şi le spune: ″Adamo vrea să vă vorbească”. Şi dacă *ceilalți* primesc, Itia se duce cu Adamo la ei. Şi când acest *mânufaite* se termină, Itia îl duce pe Adamo la grotă. Poate că va fi un lucru greu. Poate chiar plin de primejdii. Dar Itia e foarte iscusită.

— Merg şi eu cu Itia şi cu Adamo, la *ceilalți,* spuse Avapuhi.

— Nu, spuse Omaata, am altă treabă pentru tine, Avapuhi.

Femeile o priviră pe Omaata şi deodată se făcu lumină în mintea lor. Omaata nu avea nicio îndoială că Uili fusese ucis, şi ea nu voia ca Avapuhi să-i vadă capul înfipt într-o

suliță. Pe *Eatua,* înțeleaptă era Omaata! Vedea, totdeauna, mai departe!

— Facă-se voia Omaatei, spuse Horoa şi urmă-un murmur de aprobare.

Îndată după aceea, fără a spune un cuvânt, Itia se ridică şi plecă.

— Suntem la amiază, spuse Ivoa, mănâncă, Adamo. Te aşteaptă destule greutăți.

În timp ce vorbea, curățată de coajă o banană şi i-o întinse. Lui Purcell i se strânsese gâtlejul, i se păru că banana e făinoasă şi că îl îneacă. După ce termină banana mâncă o manguă, apoi un fruct de avocatier. Femeile vorbeau între ele, în şoaptă. Murmurul acesta necurmat îi hărțuia şi îi sfredelea nervii. Pe măsură ce se scurgeau minutele, teama îl năpădea tot mai mult.

Făcu semn că mâncase de ajuns şi, tolănindu-se pe muşchiul de pe pământ, îşi puse capul pe genunchii Ivoei şi închise ochii. Îndată, femeile tăcură. El se simți întâi uşurat, dar nu izbutea să adoarmă, tăcerea ajunse de nesuferit. Ştia că trebuie să treacă printr-o îndelungă aşteptare, până la reîntoarcerea Itiei, şi că teama ce-l cuprinsese va creşte şi mai mult. O auzi pe Omaata spunând, cu glasul scăzut: ″Horoa, dă-mi şiragul tău de pene”. Apoi urmă trosnetul unei crăci rupte de pe care se smulg frunzele, şi nimic altceva nu se mai petrecu. Purcell încercă să se roage, dar, după câteva clipe, rugăciunea i se depăna maşinal, nu-şi mai putea aduna gândurile, picioarele îi tremurau, frica îl învăluia tot mai mult. Avu, deodată, simțământul că se înnăbuşă acolo, sub smochin, spaima puse stăpânire pe el şi fu cuprins de o nestăvilită pornire de a se ridica şi de a fugi. Îşi propti amândouă mâinile în curea, îşi încordă trupul, de-a lungul căruia năduşeala îi curgea şiroaie. Se văzu deodată la pământ, țeapăn ca un mort, cu ochii închişi, cu mâinile împreunate pe piept. ″Doamne,

Dumnezeule, se rugă el fierbinte, fă Tu ca lucrurile să fie chiar aşa, fă Tu ca viaţa să mi se curme, şi ca tot acest vis negru să ia sfârşit." Simţi că Ivoa îi ridica în sus capul, culcându-l pe pieptul ei. Se ghemui acolo, aidoma unui prunc, şi, găsindu-şi locul între sânii ei răcoroşi şi dulci, o clipă mai târziu spaima prinse a i se potoli, răsuflarea îi deveni regulată şi lunecă în apele somnului. Când se trezi, Itia era înaintea ochilor săi.

— Oamenii primesc, spuse ea, cu obrăjoru-i rotund, plin de gravitate.

Purcell se sculă în picioare. Femeile îi urmară pilda şi, cu oarecare întârziere, şi Ivoa. Faţa ei era cenuşie, buzele îi tremurau.

Omaata îi întinse lui Purcell un beţişor la capătul căruia se afla legat un mănunchi de pene roşii.

— În timpul cât ai dormit ţi-am făcut un *manu-faite*[27]*,* spuse ea cu un glas puţin cam răguşit. Ţine-l întins înaintea ta. Începând din clipa asta, tu, Adamo, eşti pasărea ce zboară pentru a cere pace şi, după datină, *ceilalţi* nu trebuie să te omoare. Dacă însărcinarea ta e dusă la bun sfârşit. Căci dacă pacea e respinsă, atunci tu nu mai eşti tabu.

Purcell luă *manu-faite-ul,* iar Omaata îi arătă cum să-l ţină: cu penele în urmă, pentru că ele închipuie coada păsării, şi cu vârful băţului înainte, căci acest vârf înseamnă ciocul. Astfel pasărea zboară, în vreme ce omul merge, iar om şi pasăre fac una.

Purcell coborî ochii. Privea bietul talisman pe care-l ţinea în mână: moartea, dacă nu reuşea. Şi ce sorţi de izbândă avea?

— Poemele pentru pace le cunoşti? reluă Omaata.

---

[27] Pasărea care cere pace. (Nota autorului.)

— Le cunosc. Otu m-a învățat, când erați în război. Şi am fost de față când a sosit *manu-faite-ul* natahitilor.

— Bine, spuse Omaata.

Şi se întoarse către Avapuhi:

— Noi ne ducem la torent ca să umplem vasele cu apă. În vremea asta, tu cari la grotă fructele pentru Adamo, apoi te întorci aici, la smochin, şi îl aştepți.

Urmă o clipă de tăcere şi de desăvârşită nemişcare. Purcell strânse cu palma umărul Ivoei, îşi lipi, o clipă, obrazul de obrazul ei, apoi, întorcându-se către femei, îşi desfăcu mâinile largi, îmbrățişându-le pe toate şi îşi luă rămas bun de la ele.

— Mă voi întoarce! spuse el cu tărie şi plin de încredere.

Se stârniră printre femei murmure de afecțiune. Adamo! Ce elocvență în gestul său! Cât era el de vrednic de socrul său, marele şef Otu!

Purcell clipi din ochi, când dădu de lumina puternică a zilei, şi simți soarele dogorindu-i ceafa. Itia mergea înaintea sa.

— Te-a întrebat Avapuhi? întrebă el în şoaptă.

— Da, i-am spus că nu ştiu.

— Mort?

— Da.

— Ohu?

— Da.

— Amureia?

El văzu gâtul Itiei înfiorându-se.

— Da.

Urmă o lungă tăcere, după care Itia spuse:

— Poți vorbi. Ei sunt în tabără.

Purcell făcu câțiva paşi în tăcere şi apoi reluă:

— Ai văzut capetele?

Din clipa în care luase hotărârea de a se duce la tahitieni, îl tot tulbura gândul că va vedea acest spectacol înfricoşător.

— Nu. Le-au pus în *pomi*[28]. Le vor înfige în sulițe după aceea.

— După ce, adică?

— După război.

Din nou tăcere. Apoi Itia se întoarse; se opri locului şi spuse cu un glas tulburat:

— Am văzut-o, omule, pe Amureia ! E spânzurată cu amândouă mâinile legate de craca unui avocatier. Şi deopotrivă şi cu picioarele. Are burta larg deschisă de aici (îşi puse mâna pe stomac) şi până aici (şi îşi arătă sexul). E înspăimântător, omule!

— Cine a făcut asta? întrebă Purcell, cu gâtlejul uscat.

— Timi.

Îşi întoarse privirea de la ea.

— Mergi, Itia, spuse el, cu vocea surdă.

După aceea rămaseră amândoi tăcuți un lung moment. Urmau tocmai să treacă de cel de al doilea platou, pentru a pătrunde în deşertul pietros al muntelui, când Itia făcu o cotitură bruscă în direcția unui desiş de ferigi uriaşe. De îndată ce ajunse acolo se aținu la umbra lor şi îi luă mâna stângă lui Adamo într-a ei. Micul ei obrăjor avea o expresie de seriozitate şi încordare.

— Adamo! spuse ea cu un glas tremurând. După toate câte le-am văzut la *ceilalți,* mă simt bolnavă... Gândurile mele sunt bolnave... şi jocul nu mă ispiteşte. Dar dacă ție îți face plăcere, poți... *Aue,* va fi poate pentru cea din urmă oară!...

— Liniştitoare vorbe!... spuse Adamo, zâmbind.

Mai era, aşadar, în stare să zâmbească! O privea pe Itia. Era înduioşat de naivitatea şi de generozitatea cu care voia să i se dăruiască. Se aplecă şi îi atinse uşor buzele.

---

[28] Coşuri alcătuite din frunze de cocotieri, (Nota autorului.)

— *Manu-faite-ul* trebuie să zboare, Itia, spuse el, pe un ton prietenos, şi nu pot zăbovi.

Nu li se mai înfăţişa înaintea ochilor decât un vălmăşag de stânci întunecate, un neţărmurit deşert arzător şi nesfârşit. Apoi începea desişul. Acesta, însă, nu era alcătuit din ferigi ca acela din jurul satului, ci din palmieri mici, de doi-trei metri înălţime, şi atât de deşi, încât Purcell trebuia, din când în când, să-i dea în lături cu mâinile, pentru a se strecura, printre trunchiurile lor, în urma Itiei. Un suflu de aer nu străbătea acoperişul de frunziş care de abia lăsa să se strecoare o lumină sinistră, iar marile tulpini umflate erau încărcate de maldăre întunecate de frunze, ce spânzurau ca nişte plete îmbelşugate. Purcell auzea, venind de deasupra capului său, zgomotul necurmatei clătinări a foilor de palmier. Era un scrâşnet metalic, care, deşi nu era neplăcut, prin stăruinţa sa nu-ţi dădea pace. Plutea deasupra ca o ameninţare, năvălindu-ţi în urechi, pătrunzându-ţi în mădulare. Purcell avea simţământul că foiau pe creştetul arborilor gigantice insecte ce-şi tot frecau, unul de altul, picioarele lor monstruoase.

Înaintau anevoie, metru cu metru. Oare de ce pletele negre ale trunchiurilor, forfota zbuciumată a foilor late ale palmierilor începeau, din senin, să capete atâta însemnătate? Era ciudat. O parte din el se simţea cuprinsă de spaimă. Cealaltă parte le cerceta pe toate cu nesaţ. Palmierii se răriră treptat-treptat. Desage lăptoase de lumini se iviră la marginea pădurii. Deodată totul se lumină. Soarele păru mai aproape, foşnetul de frunze mai lin. Simţi briza mării. Se iviră, ici-colo, razele de soare, subţiri, ca sulițele, străbătând până la pământ.

— Aici, spuse Itia, cu glasul încet. Încă o clipă şi am ajuns. Stai un pic. Mi-e frică.

Se opri şi se întoarse spre el.

— Pe faleză? o întrebă Purcell.

— Nu, într-o gaură, printre palmieri. Şi cu mâna făcu o mişcare de rotire. O mare adâncitură printre palmieri. În mijloc e o stâncă.

Un luminiş. Un petec de pământ deschis, pentru a nu fi luaţi prin surprindere. O stâncă să-i adăpostească. Mason însuşi n-ar fi procedat mai cuminte. De îndată ce era vorba de a ucide, oamenii deveneau iscusiţi.

— Aici e tabăra?

— Nu, spuse Itia, asta nu e tabăra. E locul unde urmează să te primească.

Se temeau să nu li se întindă o cursă. Se fereau chiar şi de el.

— Mă tem pentru soarta ta, spuse Itia, lipindu-şi amândouă mâinile de obraji. O, mi-e frică! Mi s-a uscat cerul gurii.

— Şi mie mi-e frică, recunoscu Purcell.

— Da' de unde! Nu-i adevărat! Spuse ea, privindu-l cu ochi plini de admiraţie, nu ţi-e faţa pământie. E chiar îmbujorată de-a binelea!

El surâse şi dădu din umeri. Nu putea suporta dogoarea soarelui, şi lucrul acesta îl ştia şi ea.

— Adamo, spuse ea apropiindu-se de Purcell cu o expresie de gravitate şi de încordare şi punându-i mâna pe braţ. Ascultă-mă! Mulţi *tone* au murit, alţii vor mai muri încă, şi eu vreau un copil! Oh! Vreau un copil ! Asta te rog, Adamo, dacă scapi viu din mâinile celorlalţi...

Îşi plecă ochii asupra ei. Îi venea să-i spună ″nu". Trebuia să spună ″nu"... Dar deodată faptul de a spune ″nu" nu mai păru atât de important. Glontele lui Smudge înfipt în uşa casei sale, apoi ţeava puştii lui Smudge îndreptată spre inima sa, Mason pregătindu-se să tragă, Timi... O privea pe Itia. Trebuia să spună ″nu". Pentru ce? Pentru cine? Nu! Veşnic nu! Nu pentru pruncul Itiei! Nu, bucuriei Itiei! Nu, lui

însuşi! Ridică din umeri, cu nerăbdare. Ah! Toate tabuurile astea!

— Nu-mi răspunde nimic, spuse ea.

Şi, cu ochii în pământ, neclintită, ea îi strânse braţul. Teama îi pierise din minte lui Purcell, care acum o privea. Creştetul capului ei îi ajungea de-abia până la bărbie. Cât era de plăcută la vedere! Obrazul neted, buzele pline, fruntea îngustă, ochii prelungiţi în sus, către tâmple. Îşi umflă pieptul, uşurat, plin de speranţă. O privea pe Itia, şi frumuseţea ei îl liniştea. Cu un om atât de frumos în preajma sa, nimic rău nu i se putea întâmpla. Gândul acesta era absurd, dar în clipa de faţă se înfăţişa neîndoielnic, în mintea lui: Itia era frumoasă. El nu putea muri, aşadar.

— Eşti frumoasă, Itia, spuse el cu o voce surdă.

Ea rămase nemişcată. Toată agresivitatea ei pierise. Cu ochii închişi, cu braţele spânzurând de-a lungul coapselor, părea pasivă, amorţită. El îi puse o mână pe umăr, şi, mai uşor, cu cealaltă, în care ţinea *manu-faite-ul,* o cuprinse pe după mijloc. O strânse gingaş la piept, ţinându-şi capul, sus, deasupra ei, sorbind aerul răcoros al mării. Ce lumină blândă în preajma sa, în pădure. „*Eatua*! Îngână el încetişor, îţi mulţumesc pentru frumuseţea Itiei, îţi mulţumesc pentru podoaba de păr a Itiei, îţi mulţumesc pentru micii sâni rotunzi ai Itiei strânşi la pieptul meu, îţi mulţumesc pentru mărinimia ei.”

Ea îşi dădu capul pe spate, privindu-l de jos în sus, cu o expresie de gravitate stăpânită, plină de sfiiciune. Îi surise apoi, înălţând deasupra capului ei *manu-faite-ul,* ale cărui pene roşii răvăşeau părul negru al Itiei, şi spuse:

— Acum trebuie să mergem.

Când ajunseră la marginea pădurii, o umbră se ivi în faţa lor. Era Raha. Ea le întoarse spatele, agitându-şi braţele deasupra capului, în văzduh. Sta în faţa unei stânci lungi şi

rotunjite, din mijlocul luminişului. Îi surise Itiei, dar coborî ochii în pământ când Purcell trecu pe lângă ea.

Mai făcură câțiva paşi, sub cerul liber, şi Itia spuse în şoaptă:

— Puştile!

Se opriră în loc. Cele trei țevi de armă se desluşiră, cafenii, pe fondul roşu al stâncii. Nimic altceva nu se mai vedea. Nici măcar forma vreunui cap omenesc. Inima lui Purcell începu să-şi întețească bătăile.

— Hai, spuse el, cu glasul scăzut.

Şi, întorcându-se spre Itia, adăugă hotărât:

— Nu, nu înaintea mea! Alături de mine.

Şi înaintă, cu o mână deasupra capului, ținând în ea *manu-faite-ul,* iar cu cealaltă îndepărtată de trup, cu palma larg deschisă, către stâncă. Itia păşea alături, cam la un metru depărtare de el.

Vreo cincizeci de metri îi despărțeau de țevile puştilor. El începu să iuțească paşii. Pământul luminişului era pietros şi îi frigea tălpile. Simțea pe ceafă şi pe umărul stâng povara soarelui dogoritor, iar nenumărate broboane de năduşeală, năpădindu-i fruntea şi ochii, îl orbeau.

Când ajunse la cinci metri de țevile armelor, se auzi glasul lui Mehani, spunând:

— Mergi jur-împrejur.

Se supuse. Dar după stânca aceea mai era una, pe care cea dintâi o ascunsese vederii, şi apoi încă una, mai lungă şi mai înaltă. De-abia la capătul acesteia găsi deschizătura. Era atât de îngustă, încât fu nevoit să se strecoare pieziş ca să poată trece.

Mehani era în fața lui, cu puşca în mână. Timi şi Tetahiti stăteau cu spatele la el, sprijinindu-şi puştile de lespedea stâncii.

— Şezi şi aşteaptă, spuse Mehani, impasibil. Tu, Itia, du-te de stai de pază către miazăzi.

Răceala aceasta de gheață, obrazul acesta ca o mască! Purcell se simți împietrit, prostit. Pătrunse în încăpere, zări la stânga un ungher de umbră sub o stâncă ce ieşea în afară. Se aşează uşurat. Îl frigeau picioarele. Îşi preumblă privirea jur-împrejur. Cam vreo cinci metri pe cinci. Un cerc aproape perfect. Stâncile nu depăşeau nicăieri înălțimea umărului unui om şi ofereau celui ce pândea cu puşca o poziție comodă. Jur-împrejur, un loc liber de vreo şaizeci de metri. Itia, de strajă către miazăzi, la marginea pădurii, Raha, către răsărit, Faina pe drum, către miazănoapte. La apus, faleza. „Se feresc mai bine decât noi, gândi Purcell. Ai noştri umblă prin sat ca într-un pa[29], care, de fapt, e deschis în toate părțile."

Minute îndelungi se scurseră, şi Purcell vorbi:

— Ce facem?

— Aşteptăm, spuse Mehani, fără a-l privi. Se aşează în fața lui Purcell, lăsă arma jos, lângă el, şi-şi încrucişă brațele. Cu ochii în pământ, cu capul vârât între umeri, părea gata să țipească. Dar asta nu-l înşela pe Purcell. Prin atitudinea sa, Mehani nu-i îngăduia nicio apropiere.

Aşteptarea se prelungea fără sfârşit. Timi şi Tetahiti înțepeniseră locului, iar Purcell nu le vedea decât spinările.

— Aşteptăm ce? întrebă iar Purcell, cu un ton repezit.

Mehani deschise ochii şi-şi ridică mâna pentru a-i impune tăcere.

Tetahiti spuse, fără a întoarce capul:

— Iat-o.

Câteva clipe mai târziu, Faina se ivi, la intrare, şi pătrunse înăuntru. Timi şi Tetahiti erau cu fața la ea. Mehani se sculă şi se opri lângă ea, sprijinindu-se de stâncă. Faina nu-i aruncă nici măcar o privire lui Purcell. Stătea, solidă, bine

[29] Palisadă în jurul unei tabere sau al unei locuințe. (Nota autorului.)

proptită pe picioare, în fața celor trei bărbați. Pieptul i se tot ridica în strădania de a-şi recăpăta suflul.

— Prea mult ai zăbovit, spuse Timi, morocănos.

Faina îl privi pe Tetahiti, dar Tetahiti nu se alătură dojanei lui Timi.

— Ei se află în jurul marii cabane, spuse ea, adresându-i-se.

— Şi ce fac, acolo?

— Construiesc un *pa.*

— Cât de înalt?

Faina ridică brațul, pe care-l întinse deasupra capului.

— Au ajuns departe cu lucrul?

Faina clătină din cap.

— Lucrează de zor. Vaa îi ajută.

Ea adăugă:

— Până mâine vor fi gata.

Cei trei bărbați se priviră unul pe altul. ″Vor porni la atac în noaptea asta”, gândi Purcell, într-o străfulgerare, şi avu o strângere de inimă..

— Bine, spuse Tetahiti. Du-te şi stai de pază la miazănoapte.

Faina făcu o mutră uluită. Era lipsit de orice noimă sa se pună o pază în pădure, de vreme ce ştiut era că *peritanii* nu vor ieşi din sat.

— Hai, du-te, spuse Tetahiti cu nerăbdare.

Se întoarse pe călcâie şi, înainte de a ieşi, ea îi aruncă o privire lui Purcell; acum, când era cu spatele la tahitieni, cuteza să-l privească.

Tetahiti se aşează în fața lui Purcell, cu spinarea rezemată de stâncă, iar Timi se aşează la stânga sa. Purcell se aşteptă ca Mehani să ia loc la dreapta lui Tetahiti, dar el, trecu lângă Timi, ceea ce avu drept urmare abaterea întregului trio către dreapta lui Purcell. Timi părea nemulțumit şi schiță o mişcare ca pentru a se ridica, dar Mehani îl înşfăcă

de braţ şi, fără a spune o vorbă, îl sili să se aşeze la loc. Cu grelele sale pleoape lăsate pe ochi, Tetahiti privea în pământ. Păru să nu fi luat aminte incidentul.

Urmă o tăcere, şi Purcell înţelese, deodată, pricinile îndelungatei sale aşteptări. Îndată după ce Itia le împărtăşise dorinţa lui de a-i vedea, tahitienii o trimiseseră pe Faina să cerceteze mişcările *peritanilor.* Această neîncredere îl supără pe Purcell. Avusese de gând să-şi înceapă vorba cu tot calmul, dar, cuprins de indignare, strigă tare:

— Ce înseamnă asta, Tetahiti? Te-ai gândit cumva că m-am înţeles cu *peritanii* ca ei să vă atace în timpul tratativelor pe care urmează să le duc cu voi?

Tetahiti deschise gura, dar, înainte de a apuca să spuie ceva, Timi interveni, plin de patimă:

— Da! La asta ne-am gândit ! spuse el cu un glas piţigăiat. Să de ce n-am fi făcut-o? Tu ne-ai mai trădat şi până acum.

— Ei, asta-i! strigă Purcell.

— Erai în tabăra noastră când *Scheletul* îşi ţinea puşca aţintită spre noi, dar după ce i-a ucis pe Kori şi pe Mehoro ai intrat în tabăra cealaltă!

Purcell îl privi pe Timi. Între Mehani şi Tetahiti, de o parte şi de alta, dominat de umerii lor atletici, el părea aproape firav, iar obrazu-i rotund şi fără fir de barbă avea ceva copilăresc. Doar ochii îi erau crunţi.

— Timi, spuse Purcell, n-am intrat în tabăra cealaltă. Nu am ridicat arma împotriva voastră. Am încercat să-i alung lui Uili gândul de a-l ucide pe Ohu. Şi poate ai aflat că *peritanii* mă învinuiesc şi ei de trădare.

— Ştiu, făcu Tetahiti. Mi-a spus Itia.

— De vreme ce pentru ei sunt un trădător, reluă Purcell, desenând un opt larg cu *manu-faite-ul* în văzduh, cum mai pot fi şi pentru voi un trădător?

Argumentul, precum şi măreţul gest ce-l însoţise avu efect asupra tahitienilor.

Tetahiti ridică mâna, dar lăsă să se scurgă o secundă sau două, înainte de a vorbi.

— Adamo, spuse el, în cele din urmă, când *Scheletul* împreună cu ceilalţi au îndreptat puştile împotriva noastră, tu erai cu noi, erai fratele nostru. Dar *Scheletul* l-a ucis pe Kori şi pe imehoro. Iar fratele nostru, Adamo, a rămas cu *Scheletul.*

Purcell se simţi cuprins de nelinişte. Tetahiti părea a repeta, îmblânzindu-le, învinuirile aduse de Timi, dar, de fapt, atacul său era cu totul de altă natură. El nu-l învinuia pe Purcell de trădare. El îi reproşa lui Purcell faptul de a fi nesocotit datoria sa de frate. Acuzaţia putea părea mai puţin jignitoare. Pentru tahitieni ea era aproape tot atât de gravă.

— Dacă aş fi venit cu voi, spuse Purcell, sângele fratelui meu Ropati ar fi căzut asupra mea.

— Ropati avea în mână o armă împotriva noastră! strigă Timi, şi ochii îi scânteiară.

Purcell întoarse capul spre el şi îl privi drept în ochi.

— Cel ce l-a ucis pe Ropati nu a făcut-o pentru că el avea o armă. *Aue,* moartea a adus altă moarte. Ohu n-a apucat să se bucure de Amureia. A fost ucis. Uili nu s-a bucurat de răzbunarea sa. Şi el a fost ucis. Iar acum aflu că tu te temi de mine şi că mă ameninţi cu moartea.

— Nu mă tem de tine, spuse Timi cu un ton jignitor. Nu mă tem de o fiinţă care seamănă cu cei ce-şi trăiesc zilele în *farehua*[30]*.*

— Dacă sunt un *hua,* spuse Purcell, atunci cum se face că-mi spui trădător?

---

30 Azil al celor „neputincioşi”; hu*a* – *l*oc de refugiu în vreme de război, pentru femei, copii şi bătrâni. (Nota autorului.)

În aceeaşi clipă pe buzele lui Mehani înflori un surâs cald, dar plin de viclenie, care-l atinse pe Purcell drept în inimă şi se şterse îndată. Dibaci, Adamo ăsta. Dibaci la minte şi la vorbă, Adamo ăsta. Purcell privea fericit trăsăturile, din nou impasibile, ale feţei lui Mehani. „îmi mai este, aşadar, prieten", gândi el cu sufletul plin de bucurie. Toate îi pătură, deodată, mai uşoare.

— Tetahiti, reluă Purcell, sigur că îl va convinge. Ascultă-mă, pentru că îţi spun adevărul. Ropati nu ar fi tras asupra voastră. Nici Jono, nici bătrânul. Nici omul galben. Ropati purta pe umăr o puşcă, dar ca să se joace de-a războinicul. Jono, pentru că nu înţelegea nimic. Bătrânul, pentru că se temea de *Schelet.* Cât despre omul galben, să ştii că nici măcar nu-şi pusese în puşcă lucrul acela ucigător.

Tetahiti ridică agale pleoapele-i grele şi spuse, cu dispreţ:

— *Peritanii* au un fel de a fi pe care noi nu-l înţelegem. Sunt cu un şef, dar nu sunt cu el. Îl ascultă, dar nu-l ascultă. Fac un lucru, şi nu-l fac.

Şi reluă:

— Pentru mine, treaba este limpede: aceşti patru oameni erau înarmaţi cu puşti: ne erau, prin urmare, duşmani.

— Eu nu am puşcă, spuse Purcell, şi, cu toate astea, rămân în ochii tăi un duşman.

— Nu am spus despre tine că eşti duşmanul nostru, vorbi Tetahiti, privindu-l drept în ochi.

— Atunci, un *hua.*

— Nu eşti un *hua.*

— Atunci, un trădător?

— Nu eşti un trădător.

— Atunci ce sunt?

În mintea lui Purcell întrebarea era retorică. Ea urmărea ca, prin eliminare, să se ajungă la recunoaşterea neutralităţii sale. Dar Tetahiti nu lua lucrurile în acest fel. Îl scrută un minut întreg pe Purcell, ca şi cum ar fi încercat să

desprindă din trăsăturile sale definiția a ceea ce era el, în realitate.

— Nu ştiu, spuse el, în cele din urmă, vorbind rar. Poate un om dibaci.

Răspunsul acesta se abătu asupra lui Purcell pe neaşteptate şi îl lovi ca un bici. „Şi dacă are dreptate, gândi el, într-o străfulgerare. Dacă cumva mă înşel asupra mea însumi? Dacă întreaga mea conduită de până acum nu a fost, într-adevăr, decât dibăcie şi oportunism?"

Trebuia să vorbească, să răspundă, să nu lase spusele lui Tetahiti fără replică... Această tăcere îl făcea să-şi piardă prestigiul. Dar o îndoială îi răpea puterea de a răspunde, în clipa aceea Purcell găsea aproape îndreptățit ceea ce spusese Tetahiti despre el.

Tetahiti lăsa tăcerea să se prelungească. Îşi dăduse seama de tulburarea pe care vorbele sale o iscaseră în sufletul lui Purcell, dar nu trăgea încă nicio concluzie din acest fapt. Cu luare-aminte şi prudent cum era, nu-i plăcea să se pripească, nici măcar în gând. Poate va trebui într-o zi să-l trateze pe Adamo drept duşman. Poate. Cine era Adamo? Un om iscusit, se da deoparte din viitoarea luptei. Dar atunci de ce să-şi pună viața în primejdie, venind la ei ca să le ceară pace?

Purcell îşi aduse, în cele din urmă, aminte de fraza pe care şi-o pregătise pentru începutul acestei convorbiri şi, ridicând privirea deasupra capului său, spuse:

— Sunt *manu-faite* şi am zburat către voi, ca să vă aduc pacea.

Tetahiti încrucişă brațele pe piept, iar fața-i zbârcită şi viguroasă căpătă o expresie de gravitate. Din atitudinea sa se înțelegea limpede că discuția de până acum luase sfârşit şi se începea ceremonia negocierilor.

Purcell se ridică, cu brațul îndoit, cu *manu-faite-ul* la înălțimea umărului, cu smocul de pene roşii înapoi, cu vârful bățului înainte.

— Sunt *manu-faite,* începu el scandând cuvintele, şi vă vorbesc în numele păcii. Suntem de trei zile în plin război, iar până acum au şi fost răpuşi opt oameni. *Aue, e prea* mult. Încă o zi şi cine poate spune cine va mai fi viu pe insulă? Ascultați-mă, voi, războinici, ascultați-mă: sunt *manu-faite* şi vă vorbesc în numele păcii. De ce se poartă acest război? Pentru că s-au făcut nedreptăți la împărțirea femeilor şi la împărțirea pământurilor. Dar acum, *aue,* sunt unsprezece femei pentru şapte bărbați şi pământ destul pentru toți. *Tane,* să nu facem ca neghiobii de rechini, care se omoară între ei, fără niciun folos. Ascultați-mă! Sunt *manu-faite* şi vorbesc în numele păcii. Tânărul când ridică arma îşi spune simțindu-şi puterea şi dibăcia: "Vrăjmaşul va fi ucis de mine". *Aue,* războiul este o întâmplare. Cel ce şi-a spus aşa e şi el ucis. Şi atunci, pentru el nu mai există pescuitul în bucuria revărsatului zorilor, nici cocotierii care se leagănă în bătaia vântului, nici plăcuta tihnă a amiezii după ce a mâncat, când e îmbiat la somn sau la joacă. Voi, războinici, spuneți-mi: cine va mai trăi dacă nu se pune capăt războiului? Cine va mai rodi pântecele femeilor? Cine va mai popula insula când nouă ne va suna ceasul? Vorbesc, o, războinici, în numele păcii şi răspundă cel ce are limbă.

Purcel! Se aşează şi îi privi pe cei trei oameni din fața sa. Cu puşca pe genunchi, cu cuțitul gol vârât în *pareu* nu simțeau nicio nevoie să se sprijine de stâncă, ci îşi țineau foarte drept trupul pe picioare, de loc înțepeniți sau obosiți, şi, deşi se aflau în plină dogoare a soarelui, un strop de năduşeală nu li se ivea pe frunte. Privirea ochilor le era de nepătruns. Zadarnic îşi tot spunea Purcell că impasibilitatea

lor ține de rosturile ceremoniei şi că nu ascunde în sine nimic rău, căci se simțea, totuşi, descurajat.

Tetahiti făcu un semn, iar Timi se ridică. El trebuia să vorbească cel dintâi, ca cel mai puțin important dintre cei trei, şi primit la sfat printr-o abatere de la uz, căci nu era nobil. Pentru a învesti cu mai multă forță tot ceea ce urma să spună, el înălță puşca pe care o ținea în mâna stângă deasupra capului şi, trăgându-şi jungherul de la brâu, îl avântă înainte cu mâna dreaptă. Rămase aşa, drept, o secundă, ținându-se în vârful picioarelor, ca o statuie a urii. Nu avea nici majestatea, nici talia lui Mehani sau a lui Tetahiti, dar părea subțire şi aspru ca o lamă de oțel. Când începu cuvântarea, nu se mulțumi doar să-şi cânte cuvintele, ci le şi dănțuia, tropăind pământul cu picioarele, cu ochii scăpărători, spintecând văzduhul, înspre Purcell, cu năprasnice lovituri ale cuțitului sau rotindu-l deasupra capului. Era în obrazul şi în silueta sa ceva de adolescent şi de asexuat, care făcea aproape şi mai înfricoşătoare setea de distrugere ce-l răscolea.

— O, războinici! strigă el cu un glas fremătător, care însă, treptat-treptat, deveni ascuțit, cuvântul pe care-l rostesc e pentru spintecarea păsării! O, războinici! Îndepliniți-vă sarcina! Fiți aidoma găurilor din stânci din care țâşnesc şopârlele! Fiți aidoma albiei deschise înăuntrul căreia se zbate un rechin furios! Nu cruțați viețile! Moară *peritanii* cu toții! Ucis fie deşelatul *Schelet!* Ucis, Micul Şoricel! Ucis fie şeful ! Ucis fie Adamo! O, războinici! Cuvântul pe care-l rostesc e pentru spintecarea păsării! Dați foc caselor! Pustiiți grădinile! Retezați copacii ! Faceți roabe din femeile vrăjmaşilor! Puneți-le genunchiul pe grumaz ! Să vă asculte porunca precum cățelele! Spintecați femeile ce poartă-n pântece plămada *peritană* şi nimiciți neamul lor blestemat! O, războinici! Pentru spintecarea păsării am vorbit eu acum, şi facă-se precum am spus!

Timi îşi puse, din nou, jungherul la brâu şi se aşează la loc. Îndată după aceea, Mehani sări în picioare. Puiul ăsta de năpârcă cuteza să ceară spintecarea surorii sale. Faţa i se făcuse pământie de furie, şi, în strădania de a-şi înfrâna pornirea, toţi muşchii falnicului său trup zvâcneau. Cu capul zvârlit pe spate, cu nările fremătând, cu ochii bulbucaţi în orbite, vinele gâtlejului i se umflau cumplit în sforţarea de a-şi regăsi graiul. Câinele ăsta! Puiul ăsta de năpârcă! La un moment dat îşi răsuci capul spre Timi cu o căutătură atât de cruntă, încât Purcell crezu că se va năpusti asupră-i. Dar această expresie i se şterse îndată, Mehani privi drept înaintea sa şi izbuti cu un efort aprig să-şi destindă încet-încet muşchii. Fu un spectacol uluitor. Din creştet până în tălpi, jucau şi fremătau valuri sub pielea trupului său, micşorându-şi treptat-treptat tălăzuirea, ca aceea a vijeliei ce se potoleşte. Apoi totul redeveni firesc, iar Suprafaţa întunecată şi unduitoare a pielii sale se linişti, ca apele unui lac. Toţi muşchii săi părură atunci învăluiţi de o teacă neagră ce le tăinuia forţa, iar trupul său era pe deplin linişţit şi destins.

— O, *manu-faite !* spuse el cu o voce de-abia uşor înăspritä, cine este nebunul care ne dă povaţa să retezăm arborii? Arborii aceştia sunt ai noştri ! Cine spune să se pustiască grădinile? Grădinile acestea ale noastre sunt ! Cine ne îndeamnă să prefacem femeile în roabe? Ele sunt surorile noastre! Cine spune să nimicim pruncii purtaţi în pântecele lor? O, *manu-faite,* aceştia sunt propriii noştri nepoţi! Aşa încât nimeni să nu aibă cutezanţa să se atingă de pântecele acestor femei, ca nu cumva însuşi războinicul să ridice arma împotriva celuilalt războinic şi să-l ucidă!

Mehani răsuflă adânc. Se simţea uşurat că răspunsese declaraţiei lui Tuni printr-o ameninţare ce nu lăsa loc nici unei îndoieli. El reluă:

— O, *manu-faite,* eu rostesc cuvântul în favoarea păcii! Eu, Mehani, fiu de şef, vă spun: doar Lacomul să fie ucis, căci el singur e pricina tuturor relelor. Numai Lacomul să fie ucis, căci numai el singur a ucis. Cruțate fie viețile celorlalți, înlăturate fie nelegiuirile Lacomului, iar tahitienii trăiască de-acum înainte împreună cu străinii, în bună înțelegere, uitând şi unii şi alții de trecut !

De îndată ce Mehani se aşează, se ridică Tetahiti. Cu grelele-i pleoape pe jumătate lăsate, cu sprâncenele încruntate deasupra nasului său puternic, cu încrețiturile din jurul gurii mai adâncite decât totdeauna, el rămase câteva clipe neclintit. *Peritanii* se păzeau atât de rău, încât trei contra trei, la fel de înarmați, el era sigur că îi vor învinge. Primise doar din curtenie *manu-faite-ul,* iar acum regreta amarnic acest fapt. În ajunul bătăliei decisive, cei doi tovarăşi ai săi ajunseseră să se amenințe unul pe celălalt! Erau gata să se omoare între ei! Nimic bun nu era de aşteptat din partea unui *peritan.* Avusese chiar o nouă dovadă că aşa era: prezența lui Adamo stârnise cearta.

— O, *manu-faite,* spuse el, cu o voce gravă, cuvântul pe care-l rostesc eu este în favoarea continuării războiului! Dar luați aminte, războinici, că noi nu suntem un trib în luptă cu un alt trib, ci un trib care se sfâşie pe sine însuşi. Şi de aceea se cuvine să fim atenți şi să nu sfâşiem prea tare... O, *tane* ! Ați făcut din mine şeful vostru, iar eu, Tetahiti, şef, fiu de şef, vă spun: cu fruntea mea voi atinge casele, iar casele vor fi tabu[31]. Voi atinge cu fruntea arborii, iar arborii vor fi tabu. Voi atinge cu fruntea împrejmuirile grădinilor, iar grădinile vor fi tabu. Voi atinge cu fruntea pântecele femeilor ce-şi poartă pruncii, şi pântecele acestea vor fi tabu.

---

[31] Potrivit vechilor credinţe din Tahiti, capul unui şef fiind tabu, el comunică tuturor lucrurilor pe care le atinge această proprietate. (Nota autorului.)

O, *manu-faite,* rostesc cuvântul pentru continuarea războiului! Nu pentru femei şi pentru pământuri luptă războinicii noştri. Ci pentru înjosirea pricinuită şi îndurată. Pentru jignirea ce ni s-a adus. Pentru felul de a privi de sus al omului nelegiuit! O rană s-a adâncit în inima noastră, o, *manu-faite!* Dacă *peritanii* vor s-o pornească pe mare şi să caute aiurea o altă insulă, n-au decât să plece oamenii aceştia nelegiuiți! Dar de rămân pe această insulă, şterşi să fie de pe fața pământului ! Ce încredere să mai ai în aceşti înşelători, în aceşti oameni de neînțeles? O, *manu-faite,* cuvântul pe care-l rostesc eu este în favoarea continuării războiului! Dacă *peritanii* rămân pe insulă, piară cu toții ! Fie moartea lor balsam pe rănile noastre ! Capetele lor fie podoabă la intrarea caselor noastre! Fie ei de gheață şi în beznă, pe când noi vom fi fierbinți şi vii în femeile lor!

O, *manu-faite*! Vorbit-am pentru continuarea războiului, şi răspundă cel ce are o limbă!

Tetahiti se aşează pe locul său, iar Purcel! Se ridică încet, în picioare. Nădăjduise din partea lui Tetahiti – cel mai dibaci şi mai calculat dintre cei trei – o soluție de compromis. Dar acum era vădit că Tetahiti era sigur de victorie, şi că nu voia pacea. Mărinimia cu care-i lăsa pe *peritani* s-o pornească în largul mării era aproape o insultă.

— Tetahiti, spuse Purcell, pe un ton potolit. Dacă ai fi victorios, şi războiul ar fi terminat şi mi-ai spune: ″Adamo, pleacă sau mori”, aş primi să plec. Căci, pentru mine, care nu am pus mâna pe armă şi nu am luptat, nu este de loc înjositor să plec. Dar lucrul nu este la fel pentru ceilalți *peritani.* Aceştia sunt înarmați şi s-ar simți ruşinați să fugă. Trebuie, de asemenea, să înțelegi, Tetahiti, că dacă *peritanii* ar porni-o pe mare în pirogele din grotă, i-ar pândi moartea. Moartea prin înec; moartea prin sete şi foame; moartea prin ştreang – dacă ar întâlni în drum o mare pirogă din țara lor de baştină. Ia seama, Tetahiti, ca nu cumva, după ce ai

îndurat nedreptatea, să fii tu însuți nedrept. Cine dintre *peritani* te-a jignit? Un om. Trebuie oare ca toți *peritanii* să piară din pricina acestui singur om?

Tetahiti «ascultă aceste cuvinte, cu ochii închişi, cu obrazul împietrit, iar când Purcell tăcu, el spuse cu toată curtenirea, dar cu un ton care punea capăt oricărei discuții:

— Ai isprăvit de vorbit, o, *manu-faite?*

— Da, am isprăvit.

Tetahiti întoarse capul spre stânga sa şi spuse:

— Trage cercul în fața mea, Timi, hotărârea trebuie luată.

Timi se supuse. La drept vorbind, el nu putea trage niciun fel de cerc, solul fiind alcătuit din bolovani, aşa încât se mulțumi să se aplece şi să facă, cu mâna dreaptă, o largă mişcare de rotire, înaintea şefului său. O dată acest lucru făcut, se aşează din nou la locul său.

— E rândul vostru, războinici! spuse Tetahiti.

Timi ridică de jos o pietricică, o zvârli în mijlocul cercului închipuit şi spuse:

— Iată ascuțişul de piatră pentru spintecarea păsării.

Tetahiti încruntă din sprâncene. Timi nu se lăsase înduplecat nici de amenințarea lui Mehani, nici de tabuul statornicit de însuşi Tetahiti. Smintitul! Neruşinatul! O dată războiul isprăvit, va trebui să-şi primească pedeapsa! Privirea lui Tetahiti se întunecă, iar el spuse, cu un glas calm:

— E rândul tău, Mehani.

Mehani zvârli o piatră înăuntrul cercului şi spuse:

— Iată piatra care să ne readucă pacea.

Tetahiti ridică o piatră de jos, o duse ceremonios la gură şi lăsă să se scurgă câteva secunde în cea mai desăvârşită tăcere. Arăta în acest fel că hotărârea sa era singura suverană. Nu se ținea seama în realitate de numărul voturilor. Şeful era arbitrul, iar cuvântul său era hotărâtor.

Aruncă piatra.

— Iată piatra pentru continuarea războiului."

După ce rosti cuvintele, îşi ridică pleoapele grele şi îl privi pe Purcell.

— Străine, spuse el cu un ton rece, dă-mi *manu-faite-ul.* Purcell se ridică, uluit de acest ordin şi de tonul cu care fusese dat. Şovăi câteva clipe şi-i întinse, în cele din urmă, pasărea lui Tetahiti. Asistase, în Tahiti, la negocieri de pace, dar pacea fusese acceptată, iar trimisul făcuse cale întoarsă spre tabăra sa cu penele roşii deasupra capului şi în aclamaţiile poporului.

Tetahiti se ridică, iar Timi şi Mehani îi urmară pilda. El luă cu amândouă mâinile *manu-faite-ul,* îl înălţă în văzduh, şi apoi, trântindu-l cu violenţă de genunchi, îl frânse. După aceea zvârli cele două bucăţi la pământ şi rosti cu glas sălbatic:

— Pasărea păcii a murit!

Purcell se simţi lovit şi paralizat de spaimă. Simbolul acestui gest era străveziu: nimicirea păsării însemna propria sa nimicire.

Se scurse un minut întreg. Purcell nu era în stare să vorbească şi nici să se mişte.

Timi îşi trecu puşca în mâna stângă, iar cu cea dreaptă scoase jungherul de la brâu, apoi îl arătă pe Purcell cu vârful tăişului şi spuse, întorcându-şi capul, către Tetahiti:

— *O,* Tetahiti, *peştele*[32] ăsta, lasă-l pe mâna mea.

În aceeaşi clipă, Mehani se îndreptă spre Timi, atingându-l aproape, şi strigă, cu un glas înfricoşător:

— Tabu!

Cuvântul acesta, precum şi intensitatea cu care fusese strigat, îl pironi locului pe Timi. Cu toate acestea, Timi îl înfruntă pe mehani şi nu fără cutezanţă. Îşi înălţă capul

---

[32] Omul care urmează a fi jertfit. (Nota autorului.)

până la fața amenințătoare a lui Mehani şi spuse, cu un glas ascuțit:

— De ce e tabu?

— Priveşte, omule! spuse Mehani, urlând din fundul rărunchilor fiecare cuvânt. Priveşte, omule, cercelul pe care-l poartă Adamo la ureche! Eu i l-am dat! Şi, înaintea mea, cercelul acesta a fost purtat de tatăl meu, marele şef Ohu!

Timi privi țintă, cu ochii ieşiți din orbite, cercelul. Adevărat! Era cercelul lui Ohu! Se simți înşelat.

— Acest tabu nu e adevărat! strigă el, în cele din urmă, plin de furie. Tabuul unui şef tahitian nu poate fi comunicat unui *peritan!*

— Dar cine este acest *peritan?* urlă Mehani, din toate puterile. Este însuşi ginerele şefului tahitian! Bărbatul fiicei sale! Fratele fiului său!

Purcell îi privea cu gura căscată. Era foarte vădit că viața sa atârna de această dispută teologică: sacra însuşire a unui tabu putea fi, oare, transmisă unui străin?

Tuni întoarse capul către Tetahiti şi spuse pe un ton aproape arogant:

— Ce, hotărăşte şeful?

Purcell nu-l privea pe Tetahiti. Îşi redobândise sângele rece şi, legănându-se, imperceptibil, pe picioare, sta cu ochii la pândă, urmărind cele mai neînsemnate mişcări ale lui Timi.

— Ce hotărăşte şeful? repetă Timi.

Tetahiti era încurcat de moarte. Nimicise *manu-faite-ul,* pentru că aşa cerea tradiția, dar fără vreun gând limpede împotriva lui Adamo. Cu toate acestea, obiceiul îngăduia uciderea nefericitului trimis. În această privință el nu putea să nu-l îndreptățească pe Timi. Cât despre tabu, Tetahiti nu era departe de a-i da dreptate. El însuşi avea îndoieli asupra eficacității acestuia, căci Adamo nu era tahitian. Din nefericire, un lucru era limpede: legând de urechea lui

Adamo o podoabă ce se atinsese de capul lui Ohu, Mehani dăduse a se înțelege că prin alegerea sa Adamo devenise fratele său şi că viața lui Adamo prețuia mai mult decât însăşi viața sa. Jertfirea lui Adamo ar fi atras după sine, în chip neîndoielnic, o luptă pe viață şi per moarte între Mehani şi Timi, iar, în acest caz, tahitienii ar porni la noapte cu un războinic mai puțin la atacul *peritanilor.*

— Eu sunt şeful, spuse el, în cele din urmă, privindu-l pe Timi drept în ochi, şi nu un preot. Iar în ceea ce priveşte tabuul nu pot hotărî de partea cui este dreptatea. Cu toate acestea, de vreme ce Adamo este neam cu Mehani, iar Mehani îl socoteşte tabu, vei avea destulă cumințenie să renunți la acest *peşte.*

Mai scund cu un cap decât cei doi războinici de talie atletică, unul în dreapta, celălalt în stânga sa, Timi se înălță, întinzându-şi trupul subțire ca pe un arc. Nobilii ăştia! Odraslele astea de şefi ! Se aliau împotriva sa! Era limpede, voiau să-l înfricoşeze ! Dar ce preț avea puterea lor pe lângă puşca pe care o ținea el, acum, în mână?

— Dreptul meu este dreptul meu! urlă el cu turbare.

Un întreg minut se scurse, Timi păru a se potoli, coborî ochii, cu un aer viclean, şi, deodată, cu iuțeala fulgerului, făcu un pas în lături şi se năpusti, ca pentru a-i da o lovitură cumplită de cuțit, asupra lui Purcell. Purcel! Făcu o săritură în lături, tăişul atinse stânca, iar în acea clipă, Mehani, ridicându-şi în văzduh amândouă mâinile, le abătu pe ceafa lui Timi. Părea că lovitura fusese uşoară, dar Timi fu zvârlit înainte, cu violență, fruntea i se izbi de stâncă, se prăbuşi la pământ şi rămase locului, nemişcat, cu fața în jos.

— L-am omorât oare pe nemernicul ăsta? spuse Mehani.

Îl privea pe Tetahiti. Acesta îngenunche la pământ, întoarse capul lui Timi şi îl sprijini de pieptul său.

— Smintitul ăsta e cam amețit, spuse el cu dispreț.

— Hai, Adamo! strigă Mehani, apucându-l de mână.

Avântul lui Mehani fu frânat de drumul printre stânci, printre care fu nevoit să se strecoare pieziş. De îndată ce trecu de ele, îl trase pe Adamo cu o asemenea iuțeală în urma sa, încât îi strivi pieptul de piatră. Nu apucaseră să facă zece metri înspre luminişul pădurii, când Tetahiti strigă în urma lor: ″Mehani, să nu te duci mai încolo de marginea pădurii!” Gonind mai departe, Mehani agită, în semn de ascultare, mâna-i slobodă, în văzduh, iar Purcell, întorcând capul, o zări pe Itia, în picioare, încremenită la douăzeci de paşi de el, neîndrăznind să se apropie. ″Itia, se auzi glasul lui Tetahiti, adu-mi apă !” Lui Purcell i se zdreleau picioarele printre pietre, fiind la tot pasul gata să cadă, iar iuțeala cu care îl trăgea Mehani îi părea de necrezut şi îl făcea să i se pară că e un copil târât de un om mare, într-o goană fantastică.

Când păşi sub palmieri, Mehani îi slobozi mâna, abia domolindu-şi fuga, iar Purcell fu surprins nevăzând trunchiurile arborilor apropiindu-se din nou în urma lor, pe măsură ce ei înaintau. Exista, aşadar, un drum pe care doar tahitienii îl cunoşteau. Lui Purcell i se zbătea inima în piept, se temea să nu rămână în urmă, în întuneric, şi şopti uşor:

— Nu aşa de repede, Mehani.

Mehani încetini goana.

— Ascultă-mă, spuse el pe acelaşi ton. Am să-ți spun ceva. M-auzi?

— Da.

— Unde te duci acum?

— La smochin.

— Şi după aceea?

— În grota armelor. Aşa au găsit cu cale femeile.

— E o idee bună.

Şi reluă:

— De-abia îți tragi sufletul. Vrei să merg mai încet?

— Nu.

— Ascultă-mă! De îndată ce vei fi ieşit din pădure, aleargă! Aleargă şi nu te opri de loc până ce nu ajungi la grotă !

— Bine.

— N-ai câştigat decât puțin timp. Timi fuge grozav de bine. Şi nu-l pot opri. Căci ar trebui să-l ucid.

Şi reluă, cerându-i parcă iertare.

— Nu-l pot ucide înainte de bătălie.

Purcell alerga. Avea un junghi şi căuta să-şi recapete suflul firesc.

— Când vom ajunge la capătul pădurii, o voi lua înapoi pe alt drum, ca să-l înşel, şi în felul ăsta vei mai câştiga puțin timp.

Întunericul se lumina treptat-treptat. Câțiva paşi mai departe muntele se înălța înaintea lor, iar la picioare se desfăşura, până la smochin, întinderea pietroasă de pământ. Mehani se întoarse, îl ridică pe Purcell în brațe, îl strânse la piept, lipindu-şi obrazul de al său.

— Ascultă, vorbi el gâfâind. Ascultă! Ai să pleci! Ascultă! Poate vei fi ucis, poate eu. Ascultă, Adamo, fratele meu. Te iubesc. Nu uita niciodată cât de mult te iubesc. Dacă mor, mă voi gândi la tine *după aceea.* Şi la fel să faci şi tu *după aceea.* Făgăduieşte-mi!

— Ți-o făgăduiesc! spuse Purcell cu glasul tremurând. Simți sub buze obrazul aspru şi puțin sărat al lui Mehani. Era tulburat de fericire şi în acelaşi timp de deznădejde că se desparte de el. Ți-o făgăduiesc! Repetă el.

Mehani slăbi strânsoarea îmbrățişării, îl prinse de umeri şi, prin mici lovituri, îşi ciocni uşor fruntea de a sa. Purcell îşi aduse aminte că la sosirea sa în Tahiti făcuse acelaşi lucru, într-o clipă în care inima îi era prea plină ca să mai fi fost în stare să vorbească.

— O, Adamo! spuse el în şoaptă. O, Adamo, fratele meu !

— Ți-o făgăduiesc, spuse Purcell, cu ochii înecați de lacrimi.

Mehani se desprinse de el, îl bătu uşor, cu palma, pe umăr. Zâmbetul îi era atât de bun şi de cald, încât pe Purcell îl duru.

— Du-te! spuse el. Acum du-te! Du-te, Adamo!

Capitolul XIV

— Aici, spuse Avapuhi, întorcându-se. Purcell se trudea printre stânci la câțiva metri mai jos de ea. Poteca aducea cu un fel de trecătoare dreaptă, tăiată în piatră, şi atât de abruptă către sfârşit, încât Purcell era nevoit să se agațe de pietrele ieşite afară, pentru a putea înainta. Înainta cu o încetineală care-l exaspera. Avea simțământul că oferă o țintă perfectă unuia, care, stând la capătul de jos al povârnişului, ar trage asupra lui. Nu privea în urmă şi, deşi era, sub arşița soarelui, leoarcă de năduşeală, fiori de gheață îi furnicau pe şira spinării.

O ajunse pe Avapuhi, o trase de mână la adăpostul unui mărăciniş des, care ascundea pe jumătate deschizătura grotei, şi zvârli printre crăci o privire spre fundul trecătorii. Sta în picioare, cu umărul sprijinit de Avapuhi, nefiind în stare să scoată o vorbă, uluit de zgomotul propriei sale răsuflări. În afară de o uşoară adiere a aerului deasupra rocilor încinse priveliştea ce se desfăşura la picioarele sale era pustie, neclintită. Trase aer în piept, apoi se întoarse către grotă. Era, în sfârşit, în siguranță.

— Vino, Avapuhi.

— Aşteaptă, mai e vasul cu fructe!

Vârî mâna printre crăcile tufişului, trase spre ea vasul cu o rotire a brațului şi-l propti în şold. El o privi. Făcuse pentru a doua oară, în mai puțin de un ceas, urcuşul, de la smochin până la grotă, şi nici măcar nu gâfâia.

— Şi acum?

— Mergi drept înainte, Adamo. Îţi spun eu când ajungem.

Solul grotei cobora în jos cu vreun metru-doi, apoi începea să urce uşor printr-un tufiş încâlcit, de crengi şi flori. Bolta era străbătută de găuri prin care răzbătea aerul de afară, iar lumina jucăuşă păta, ici-colo, pereţii. Tunelul o coti la stânga, răcoarea năpădi umerii lui Purcell, petele de lumină pieriră, şi întunericul se strecură, treptat-treptat.

— *Tupapahuii,* spuse Avapuioi, oprindu-se locului. Mi-e frică.

— *Maamaa,* spuse Purcell, nerăbdător. Ţi-ai petrecut aici cincisprezece zile, cu Itia ! Şi nu ţi-au făcut niciun rău! Ăştia sunt *tupapahui* de treabă!

După o clipă, Avapuhi spuse:

— Poate s-or fi schimbat?

Purcell ridică din umeri.

— Eşti cu mine şi n-ai de ce să te temi. Eu nu cred în *tupapahui.*

— Adevărat? făcu ea, plină de speranţă.

— Adevărat.

Potrivit credinţei tahitiene, *tupapahuii* se fereau să năpăstuiască pe cei ce nu credeau în existenţa lor. Faptul că în ciuda acestei idei nu se găseau mai mulţi necredincioşi în Tahiti era într-adevăr uimitor.

Purcell o porni mai departe, iar Avapuhi îl urmă fără a se mai împotrivi. Nu numai că, aşa ca şi Mehani, nici el nu credea în *tupapahui,* dar Avapuhi îşi dădu deodată seama de o particularitate a lui Adamo, linişţitoare pentru ea: Adamo avea părul de culoarea mierei. *Tupapahuii* nu văzuseră niciodată un muritor arătând atât de ciudat. Descurajaţi de necredinţa sa, nedumeriţi de înfăţişarea sa, era de aşteptat ca ei să-şi vadă de treabă, chiar dacă, de când cu ploaia aceea grozavă, nu mai erau în toane bune.

Purcell se înfundă până la genunchi în ceva rece şi se dădu înapoi. O apă neagră acoperea solul până departe, cât vedeai cu ochii. Licărind uşor în penumbră, bolovani mari şi rotunjiți ieşeau în afară, din loc în loc.

— Itia vorbea despre un izvoraş, spuse el, uluit.

— Nu era apă aici, când am fost noi, spuse Avapuhi, cu glasul schimbat. E o răutate a *tupapahuilor!*

O lua iar de la cap!

— Ascultă ! spuse Purcell, scos din fire.

O cuprinse în brațe şi o simți în mâini țeapănă şi înghețata de spaimă.

— Ascultă! repetă el, cu solemnitate, nu există *tupapahui!* Eu, Adamo, adăugă el cu o voce puternică, îți declar că nu există *tupapahui !*

Repeziciunea cu care Avapuhi reacționa la această declarație îl ului pe Purcell. Din țeapănă şi înghețată cum era, se topi înttr-o clipă ca untul, pielea îi redeveni caldă, mijlocul ei îşi recăpăta suplețea. Trecuse, într-o singură clipă, de la înțepenirea desăvârşită provocată de spaimă la linişstea cea mai adâncă. Îşi frecă cu recunoştință obrazul de obrazul lui Adamo. Nu ceea ce spusese Adamo o schimbase, ci tonul său elocvent, plin de convingere.

Purcell înainta din piatră în piatră. Când din loc în loc depărtarea dintre ele era prea mare, lăsa mâna Avapuhiei şi făcea o săritură. Bolta de deasupra capului său nu era prea înaltă, iar grota se înfățişa ca un tunel îngust şi întortocheat. Un braț al torentului îl străpunsese cândva, pesemne, până în ziua în care o surpare de stânci îi schimbase cursul. Iar, acum, apa trebuia din nou să se strecoare printre surpături. Când ea îşi va fi lărgit drumul – după câți ani, oare? – se va revărsa peste ridicătura de la intrare, va țâşni din grotă, prăvălindu-se în torent, la poalele muntelui. Apa urmase, desigur, altădată acest drum. Poteca

stăvilită prin care trecuse avea, într-adevăr, înfăţişarea unei trecători săpate de apă.

— *Tupapahuii* nu au nicio vină, spuse el întorcându-se. Apa torentului a făcut aici o mică gaură.

— Apa asta e foarte iscusită, spuse Avapuhi, cu tonul respectuos cu care ar fi vorbit despre un şef.

Purcell îi lăsă mâna şi sări pe o piatră mare din mijlocul apei. Piatra se aplecă în faţă, cu un plescăit urmat de o lovitură înnăbuşită. Purcell fu cât pe ce să-şi piardă echilibrul, bătu aerul cu braţele şi sări pe o altă piatră. Se auziră în urma sa aceleaşi două zgomote: al pietrei plescăind apa şi al bolovanului izbit de bolovan. Lespedea de piatră revenise, în aceeaşi clipă, la locul ei.

— Ai grijă, spuse el peste umăr.

Mai făcu vreo zece metri. Tunelul o cotea la dreapta, iar pe peretele din stânga lui se ivi, săpată în stâncă, o deschizătură, destul de rotundă, de-abia depăşind în lărgime dimensiunile unei ferestruici. Purcell se aplecă. Deschizătura dădea înspre altă galerie, mai puţin întunecată decât aceea în care se afla el, şi vădit mai înaltă. În partea unde stătea el marginea de jos a deschizăturii îi ajungea până la înălţimea şoldului, dar în partea cealaltă era la nivelul solului. Cel de al doilea tunel părea că înaintează în linie dreaptă, şi după ce străbate o bucată de drum, destul de luminat, se înfundă în întuneric. Solul era alcătuit, şi aici, din bolovani mari rotunzi sau plăţi, dar cu desăvârşire uscaţi. Apa nu pusese încă stăpânire pe această parte a galeriei.

— Am ajuns, spuse Avapuhi.

Purcell se întoarse.

— Aici e? de partea cealaltă a deschizăturii?

— E foarte uşor. Ai să vezi.

Ea se lăsă în jos, îşi strecură capul prin deschizătură şi, cu amândouă palmele proptite de cealaltă parte, pe sol, îşi

ridică picioarele, începu să se târască pe şolduri şi dispăru. Totul se petrecuse cu o repeziciune de neînchipuit. În clipa următoare i se ivi iarăşi capul prin deschizătură.

— Stai să te ajut.

— Nu, refuză Purcell.

Dar o scoase la capăt mai greu decât ea. Când se ridică în picioare, carnea de pe piept îi era zdrelită.

Se afla într-un fel de încăpere boltită, de vreo patru metri pe patru, după care tunelul se strimta până la dimensiunile unei galerii înguste, pierzându-se în beznă. Această încăpere era luminată de o crăpătură prin care se strecura o dâră de lumină, lată de o palmă.

— Să nu mergi mai departe, spuse Avapuhi, arătând spre tunel. E un puț acolo.

— Adânc?

Ea dădu din cap.

— Arunci o piatră şi apoi aştepți şi mai aştepți încă. Şi la urmă se aude E buf!

— Se poate trece de partea cealaltă a puțului?

— Noi putem, spuse Avapuhi. Tu, nu.

Vorbise fără nicio umbră de dispreț. Constata un fapt. Purcell se îndreptă într-acolo. De îndată ce trecu în zona de întuneric, rări paşii ca să se deprindă cu obscuritatea. Apleca în jos capul, deşi îşi dădea seama că această măsură de prevedere era de prisos, căci bolta îi venea cu încă douăzeci de centimetri deasupra creştetului. În schimb, întinzând amândouă brațele la nivelul umerilor, dădea, de o parte şi de alta, de pereții stâncii.

— Fii atent, vorbi Avapuhi, atingându-l cu mâna. Aici.

— Unde aici?

— În fața ta.

Ce ochi avea Avapuhi! Se aplecă în jos şi, la mai puțin de un metru, văzu, într-adevăr, o imperceptibilă dungă întunecată. Se lăsă de-a buşilea şi înaintă târându-se. Apoi,

pipăind cu mâinile, simţi marginea unei prăpăstii, de la un perete al stâncii la celălalt. Nu exista niciun drum. Puţul acoperea întreaga lărgime a galeriei.

Se ridică din nou. Ochii săi n-o desluşeau pe Avapuhi, dar îşi dădu seama, după mireasma florilor pe care şi le prinsese în păr, că se afla la dreapta sa.

— Tu ai putea trece de partea cealaltă? întrebă el, cu un aer de îndoială.

— Da, vrei să-ţi arăt?

— Nu, nu, spuse el cu vioiciune. Ai mai făcut-o?

— Da, toţi trei.

— Voi trei?

— Da, eu, Itia şi Mehani.

— Când?

— Când şeful a venit, împreună cu Vaa, ca să-şi ascundă puştile, pe vremea ploii celei mari. Omule! Mehani n-a avut decât timpul de a zvârli în puţ aşternutul nostru de frunze şi să treacă de partea cealaltă, cu noi. Şeful i-a spus Vaaei să rămână în încăperea aceea, iar el a înaintat, singur, pe trecătoarea îngustă ce prelungeşte tunelul. *Arie. Peritanii* n-aude loc ochi buni! Noi eram la o depărtare de o suliţă, de partea cealaltă a puţului, iar şeful nu ne vedea. Mehani s-a temut ca nu cumva şeful să cadă în puţ şi a zvârlit înăuntru o pietricică. Pietricica a făcut buf ! Şeful a tresărit, apoi s-a lăsat, ca şi tine, de-a buşilea; a pipăit cu mâinile, a mârâit (aci urmă o imitare perfectă a acelui *hm!* Al lui Mason) şi apoi s-a întors.

— Ce se află de cealaltă parte a puţului?

— Mai mergi încă un pic şi-apoi s-a isprăvit. Pretutindeni numai pereţi de stâncă.

Purcell făcu cale întoarsă. După bezna desăvârşită dinăuntrul galeriei, încăperea părea aproape luminată.

— Şi unde şi-a ascuns şeful puştile?

— Aici.

În partea opusă petei de lumină era o stâncă ce ieşea în afară, iar între ea şi boltă, se desluşea, la o înălțime de trei metri, o adâncitură.

— Trebuie să fi fost destul de greu, spuse Purcell cu glas şters.

Deodată, se simți sleit de puteri. Nu mai avea decât o dorință: să se întindă şi să tacă. Mai cu seamă să tacă.

— De ce? se miră Avapuhi, e foarte uşor. După plecarea şefului, Mehani s-a cățărat, a pus totul pe pământ, a desfăcut totul; puştile învelite într-o pânză unsuroasă şi lucrurile acelea care ucid într-o lădiță cu fier deasupra. Apoi Mehani a pus totul la loc, şi ne-a cerut să jurăm că nu vom destăinui nimic nimănui, nici chiar lui Uili. Şi îndată după aceea a mai pus un aşternut de frunze, ca să acopere orice urmă, şi Uili să nu bage de seamă.

Îşi curmă vorba, îşi puse o mână pe ochi, alunecă la pământ, cealaltă mână îi rămase deschisă pe genunchi şi începu să plângă. Plângea pe tăcute, ridicându-şi umerii şi lăsând să-i curgă lacrimile pe obraz, fără a şi le şterge.

Purcell se lăsă pe vine, lângă ea.

— Ce ai, Avapuhi?

Ea îşi dădu în lături mâna de pe ochi.

— Te-ai dus să stai de vorbă cu *ceilalți.* Şi când te-ai întors nu mi-ai spus nimic despre Uili.

El îi ocoli privirea. Tot alergând împreună cu ea, îi povestise în vorbe trunchiate despre *manu-faite.* Dar era adevărat că nu-i vorbise nimic despre Uili, căci ce i-ar fi putut spune? Iar de când se întorsese de-acolo ea tot aşteptase. Aşteptase într-una de-a lungul acestei goane nebune, de la smochin până la grotă. Ba chiar şi în grotă, şi, împotriva oricărei speranțe, mai aştepta încă. Iar acum, nădejdea îi fusese, într-o clipă, spulberată cu desăvârşire. Vedea, în cele din urmă, cu ochi limpezi, ceea ce ştia de la bun început. Uili murise.

— Hai, spuse Purcell, luând-o de umeri.

O ridică în picioare. El se simțea prea istovit ca să mai poată vorbi, o duse până la patul de frunze şi o întinse jos. Îndată după ce făcu asta, se lungi alături de ea şi, petrecându-i brațul stâng pe după rotunjimea dintre păr şi gât, îşi culcă capul în albia umărului ei. Ar fi vrut să-i spună câteva cuvinte. Dar nu fu în stare să deschidă gura. Adormi.

— Adamo! îi şopti un glas, la ureche.

Tresări, deschise ochii şi rămase uimit văzând-o pe Avapuhi în brațele sale. Îi observă lacrimile de pe obraji. Toate îi reveniră în minte.

— Am dormit mult?

— Nu, abia de-ai ațipit. Ascultă-mă, Adamo! Trebuie să plec. Omaata trebuie să fie foarte neliniştită, acolo, la smochin. Ea nu ştie că Itia a fost reținută de *ceilalți.'* Şi Ivoa! Auzi, omule, Ivoa! Ea nu ştie că ai scăpat din mâinile *celorlalți.*

Şi se ridică, cu ochii scânteietori. În nerăbdarea ei de a apuca să spună, cât mai repede, altei femei, că tane-ul îi era în viață, Avapuhi uitase de propriul ei doliu.

— Ai dreptate, o aprobă Purcell, ridicându-se, la rândul lui.

Urmă o tăcere, după care ea spuse:

— Am să mă-ntorc. Dacă Omaata îmi dă voie, mă-ntorc.

Purcell voi să spună ″nu”, dar nu avu tăria. Să rămână singur, ceasuri îndelungi, în această grotă înghețată şi lugubră. O luă pe Avapuhi de umeri, apoi, strângând-o uşor cu podul palmei, o împinse încetişor de spate.

Ea îşi trecu mai întâi picioarele prin deschizătură, se propti, apoi, în spate, pe mâini, şi, arcuindu-şi şoldurile, trecu de partea cealaltă. Purcell se aplecă şi îşi strecură capul prin deschizătură. Ochii i se deprinseseră cu întunericul, şi o însoți cu privirea, în vreme ce Avapuhi sărea de pe o piatră pe alta. Pietrele acestea erau ca nişte

insulițe de un alb-cenuşiu pe fondul negru al apei. Când săreau pe ele, picioarele Avapuhiei făceau pete întunecate. Deasupra lor se vedea o pată luminoasă a fustei ei din scoarță de copac, iar mai sus nu mai zăreai nimic, în afară de brațele ei, care, bălăbănindu-se, se conturau negre pe fundalul peretelui stâncos de un negru mai deschis. Purcell de-abia îi vedea şoldurile mişcându-se, dar auzea cu o surprinzătoare intensitate frecarea fâşiilor de scoarță de câte ori ea făcea o săritură. Deodată, o licărire măruntă i se aprinse în păr, şi atunci i se contură capul, într-o uşoară aureolă. Viziunea aceasta stărui doar o secundă, întreaga parte de sus a trupului ei păru a se topi, fusta-i de scoarță se făcu nevăzută, şi Avapuhi pieri înghițită de cotitură.

Purcell se întoarse ca să se lungească pe patul de frunze, se prăbuşi în somn şi aproape îndată se deşteptă. Îi era foarte frig, iar grota era la fel de tăcută ca un mormânt. Închise ochii, ațipi, dar fără a-şi găsi odihna. Fraze şi imagini i se roteau necurmat înainte, cu o iuțeală amețitoare; era infernal, nu izbutea nici să adoarmă, nici să se trezească de-a binelea. *Manu-faite-ul,* Itia, glasul lui Mason, o detunătură de armă, o pauză, două detunături, Uili a murit, *vinovat,* spuse glasul lui Mason, vomitează în desişul de ferigi, Amureia, capetele puse în *poini,* Omaata, mâna sa neagră, enormă, pe umărul lui Mason, *peştele* ăsta, lasă-l pe seama mea, detunătura de armă bubuie, pădurea este pustie, adu-ți aminte, *după aceea,* palmierii mărunți, pletele negre ale copacilor, capetele din *poini,* Amureia, vocea Avapuhiei, doar vocea, fără niciun cuvânt, Itia, mi-e frică, mi-e frică, o, fratele meu, nu uita niciodată, te înnăbuşi sub smochin, femeile vorbesc, vorbesc, eu sunt *manu-faite,* Timi, ochii săi duri, vârful jungherului, sar, nu sar, picioarele îmi sunt înțepenite locului. *Tupapahuii,* spuse Avapuhi cu glasul tremurând, apoi, deodată, foarte tare, *tupapahuii!*

Vocea părea atât de puternică şi de apropiată, încât se trezi, se aşeză şi privi în jurul său. Era singur. Se ridică, duse mâna la frunte; se auzi, din tunelul învecinat, zgomotul unui plescăit de apă izbită cu latul palmei şi urmată de o lovitură înfundată. Cele două zgomote fură atât de uşoare, încât Purcell se îndoi o fracţiune de secundă că le auzise într-adevăr. Ele reîncepură în aceeaşi clipă. Plescăitul, lovitura înnăbuşită. Îşi aţinti auzul, oprindu-şi răsuflarea. Tăcerea era desăvârşită. Deodată o lumină i se făcu în minte. Lespedea de piatră. Lespedea nesigură din tunel. Se bălăbănise, alunecând înainte, şi îndată după aceea revenise la loc. Avapuhi se întorsese. Era de cealaltă parte a peretelui stâncos, la câţiva metri de el. ″Atât de repede", gândi el, uluit. Şi se aplecă pentru a-şi strecura capul prin deschizătură. Se opri în plină mişcare, izbit de tăcerea ce domnea acolo. De-ar fi fost Avapuhi, hăituită de frica *tupapahuilor,* ar fi trebuit să fugă ! Ar fi trebuit să-i audă lunecarea picioarelor de pe o piatră pe cealaltă, frecarea fâşiilor de scoarţă de copac ale fustei ei ! Se apropie de deschizătură, cu cea mai mare încetineală şi îşi pironi ochiul drept deasupra unei muchii de stâncă. La zece paşi de el, Purcell zări, stând în picioare, neclintită pe o piatră, silueta subţire a unui bărbat cu puşca în mână.

Lui Purcell i se uscă cerul gurii, iar picioarele începură să-i tremure. Îşi aruncă ochii în jurul său. Nicio ascunzătoare. Niciun loc pe unde să fugă. În faţă, puţul. Dincolo de puţ, nicio ieşire. Dacă Timi ar pătrunde în încăpere, ar vedea aşternutul de frunze şi ar merge până la galeria îngustă a tunelului. Purcel! Se vedea închis în această fundătură, ca un şoarece în propria-i gaură, cu Timi în faţa sa, ţinând jungherul în mână. Năduşeala îi curgea pe la subsuori de-a lungul coastelor, mâinile i se umeziră, se sprijini de zidul stâncos, simţind cum tăişul cel rece îi şi spintecă pântecele.

Făcu o sforțare violentă pentru a-şi înghiți nodul din gât, dar gâtlejul îi era atât de uscat, încât limba îi rămase lipită de cerul gurii. Simțea în stomac un gol groaznic, şi de la buze până la tălpile picioarelor trupul îi era zguduit de un fior necurmat. Expresia "a tremura ca frunza" îi trecu, ciudat, prin minte şi îi înțelese cu adevărat sensul. Părea că nimic n-ar putea pune capăt tremurului ce-i cuprinsese membrele. Inert, mut, paralizat, asista, cu un înfricoşător simțământ de neputință şi de ruşine, la zvâcnirile ce-l zgâlțâiau. În ciuda încleştării fălcilor, obrajii îi tremurau ca o gelatină.

În clipa aceea, din cealaltă parte a deschizăturii auzi zgomotul unei respirații. Timi reuşise să înainteze, fără a face mai mult zgomot decât o pisică, dar nu izbutise să-şi stăpânească respirația. Purcell ascultă şi tresări uimit. Şi lui Timi îi era frică. Desluşise urmele pe care le lăsase, dar pentru a pătrunde în grotă se luptase cumplit cu sine însuşi. Nu de Adamo se temea el, ci de *tupapahui.*

Purcell era lipit de peretele stâncii, cu urechea apăsată de piatră, cu picioarele la câteva degete de deschizătură, ascultând suflarea nefirească şi şuierătoare a vrăjmaşului său. Cât de mult ținea Timi să-l nimicească, pentru a-i înfrunta astfel pe *tupapahuil* Purcell strânse dinții. Era ceva respingător să ții, într-o asemenea măsură, la uciderea altuia. Tahitienii spuneau că el se temea că Adamo va răzbuna moartea prietenilor săi. Nu era adevărat! Purcell era sigur de acest lucru. Să urmărească un om dezarmat, iată ce-l îmbăta pe Timi! Răzbunarea, războiul nu erau decât pretexte! S-o chinuiască pe Amureia, s-o spintece pe Ivoa, să-i nimicească pruncul, să-l ucidă pe Adamo, toate astea erau îmbătătoare pentru că erau fapte *uşor de împlinit!* "Laş respingător !" îşi spuse Purcell, cu o bruscă pornire de mânie, iar tremurul trupului i se curmă. Privi în jurul său, pipăi în fundul buzunarelor şi nu găsi nici măcar un cuțit.

Pentru întâia oară de când se ştia pe lume, îi părea rău că nu are nicio armă.

Zări jos la picioarele sale o piatră destul de mare. Se aplecă, ridicând-o cu amândouă mâinile, uimit de a o simți atât de grea. Îşi sprijini şoldul drept de peretele stâncii, şi, cu piatra la capătul braţelor, mai sus de deschizătură, aşteptă.

Aşteptă atât de multă vreme, încât aproape se îndoi că îl văzuse pe Timi în tunel. Dar nu, răsuflarea-i gâfâită, tulburată se auzea într-una, de cealaltă parte a peretelui. Nu era de crezut că Timi va trece prin deschizătură fără a zvârli măcar o privire înăuntrul încăperii.

Piatra de la capătul braţului întins şi încordat al lui Purcell devenea din clipă în clipă tot mai grea şi el înţelese că va trebui să-i dea drumul. O sprijini de piept, proptind-o în golul stomacului, şi schimbă când un braţ, când celălalt ca s-o ţină cu degetele mâinii. O fracţiune, o fracţiune de secundă îşi întorsese ochii de la deschizătură, şi, când îşi îndreptă din nou privirea asupra ei, văzu cu uimire, aşezat pe piatră şi de-a dreptul înăuntrul încăperii, jungherul duşmanului său. Poate că Timi şi-l pusese acolo pentru a avea mâinile libere, trecând prin deschizătură. Poate că era o capcană. Inima lui Purcell prinse a i se zbate cu violenţă, în piept. Ispititor era gândul de a pune stăpânire pe armă, dar, pentru a izbuti s-o facă, ar fi trebuit să lase, mai întâi, piatra jos şi să întindă braţul spre deschizătură. Cine ştie însă dacă Timi nu aştepta cumva acest gest, pentru ca, înhăţându-l de braţ, să-l facă să-şi piardă echilibrul şi să-l arunce la pământ?

Purcell rămase neclintit. Timi va pătrunde împreună cu puşca, dar puşca fiind lungă, Timi nu va fi în stare să tragă cu ea înainte de a o întinde cu totul de partea cealaltă a găurii. Purcell gândi, tresărind de bucurie: ″Voi avea destul timp!” Şi, într-o străfulgerare, înţelese ce avea de făcut. Nu

trebuia să-i zvârle lui Timi piatra în cap, aşa cum avusese de gând, ci să se folosească de ea ca de o măciucă şi să nu-i dea drumul din mână. Îndoi genunchii şi îşi duse piciorul drept spre spate, pentru a se apropia de sol, sprijinind, totodată, lespedea pe coapse, pentru a-şi uşura mâinile. Stătea astfel îndoit şi ghemuit după piatră, gata să se azvârle împreună cu ea înainte, de îndată ce se va ivi capul lui Timi. Piatra era umedă de năduşeala ce-i curgea, fără încetare, din palmele mâinilor, pe care le încleştă iarăşi asupra poverii sale.

Auzea într-una şuierul răsuflării lui Timi şi era uimit de câtă vreme îi trebuia acestuia să se hotărască. Poate că instinctul îl vestea că îl paşte o primejdie. Vrednic de luare-aminte era faptul că el nu-şi trecuse încă prin deschizătură capul. Purcell ridică piatra până la înălțimea obrazului şi îşi încordă muşchii.

Toate se petrecură atât de repede, încât nu avu răgazul să mai facă nimic. Timi nu trecu prin deschizătură, treptat, cum făcuse Avapuhi. Se năpusti înăuntru, cu iuțeala unei fiare sălbatice care trece printr-un cerc, dar cu fața şi cu pieptul întoarse spre boltă. Se abătu la pământ, pe spate, >, şi în chiar clipa în care atinse solul, îl izbi cumplit pe Purcell cu patul puştii în cap. Lovitura fusese dată cu o iuțeală şi cu o siguranță uimitoare, ca şi cum Timi ar fi ştiut, înainte de a năvăli înăuntru, că obrazul lui Purcell se află acolo. În aceeaşi clipă păru că tunetul izbucneşte în grotă, rostogolindu-se de-a lungul tunelurilor ei. Un fum lăptos năpădi încăperea. Timi avu o tresărire violentă, se răsturnă pe pântece, se agăță cu amândouă mâinile de pietre şi rămase nemişcat.

Purcell de abia simțise lovitura patului puştii, pe piatră. Rămăsese înțepenit locului, de uimire. Îl privi pe Timi, lungit cu fața la pământ, cu degetele crispate, cu trupul uşor întors pe stânga. Părea că se oferă loviturilor. Ochii lui

Purcell căzură asupra jungherului. Tăişul sclipea între picioarele lui Timi. Fără a da drumul pietrei din mână, fără a-l slăbi din ochi pe Timi, Purcell se îndreptă spre cuțit, înaintând centimetru cu centimetru. Când ajunse în dreptul jungherului, zvârli piatra, cu un gest brusc, în ceafa lui Timi, apoi se aplecă şi înşfăcă arma. Îi ținea zdravăn mânerul, cu degetele bine încleştate pe el.

Piatra izbise cu un zgomot înfundat ceafa lui Timi, deşi nu fusese țintită în plin. Păru apoi că sare din nou, pe deasupra capului, se mai rostogoli la pământ vreun metru-doi şi rămase locului. Timi nu se mişcă.

Aplecat, cu mâna stângă atingând solul, cu dreapta încleştată pe jungher, Purcell înainta, nespus de încet, cu ochii neclintiți, cu privirea ațintită asupra unui punct de pe pielea cafenie a tahitianului, dedesubtul omoplatului stâng.

Făcu o săritură. Urmă un urlet sălbatic. Întins cu toată lungimea trupului său peste Timi, apăsa cu o violență cumplită mânerul cuțitului. Apoi, înălțându-şi mai sus trupul, îşi propti pieptul pe mâinile ce apăsau cuțitul, pentru a înfige şi mai adânc tăişul. Timi era sub el, nemişcat, inert, învins. Purcell îl apăsa, cu toată greutatea trupului său. Îl năpădi un fior de bucurie.

Se scurse destulă vreme. În mintea lui Purcell se făcu întuneric, nu mai desluşea nimic decât hârâiala propriei sale răsuflări. Şi deodată un gând îl cutremură: ″Urletul al meu a fost”. Se ridică anevoie pe picioare şi, aplecându-se jos, smulse cuțitul din rană şi îl zvârli în lături. Apoi simți dorința de a privi fața lui Timi. Îi puse mâna pe umăr. I se păru delicat, întocmai ca acela al unei femei. Sub degete pielea îi era plăcută şi moale. Îl trase. Timi se întoarse pe spate. Avea o gaură enormă drept în mijlocul frunții. Un firişor de sânge i se prelingea.

Purcell rămase locului, privindu-l, cu ochii căscați, vreme de câteva secunde. Apoi înțelese. Patul puştii se izbise de

piatra pe care o ținea înaintea capului, lovitura declanşase trăgaciul puştii, iar Timi se omorâse cu propria-i armă. Purcell se întoarse, bălăbănindu-se pe picioare, până la patul său de frunze şi se aşează. Sub gaura sângerândă ce-i străbătea fruntea, ochii lui Timi păreau vii. Genele-i negre şi dese îi acopereau pe jumătate ochii, iar aceştia sclipeau, în colțul pleoapelor, ca şi când Timi l-ar fi cercetat pe Purcell, cu o privire piezişă şi stăruitoare. Capul şi gâtu-i subțire îi erau uşor întoarse în partea cealaltă, ceea ce dădea privirii sale un aer de cochetărie vicleană. Îi pierise de pe obraz orice urmă de asprime, iar buzele lui, răsfrânte se desfăceau una de alta, schițând, parcă, un zâmbet copilăresc. Purcell observă pentru întâia dată, acum, forma ochilor lui Timi. Erau foarte frumoşi. Urcau către tâmple, ca ochii antilopelor, dar genele erau acelea, minunatele sale gene, negre, prelungi şi întoarse, care îi făceau privirea atât de catifelată şi de blândă. Cum de putuseră căpăta aceşti ochi o expresie atât de aspră era de neînțeles. Viața îl părăsise pe Timi, nelăsându-i decât blândețea ce-i era firească şi pe care o înnăbuşise cât trăise.

Purcell întoarse capul, se ridică şi un val de ruşine îl cuprinse. Cu câtă sălbăticie se abătuse asupra acestui trup! Ce țipăt scosese! Şi acela pe care el îl spinteca era un cadavru! Faptul că nu înțelesese mai curând că Timi era mort îi păru de necrezut. Dar îşi încordase într-atâta voința, înainte ca Timi să se năpustească în încăpere, încât făcuse totul ca un orb săvârşind un act maşinal. Era înfricoşător, ruşinos de inutil şi se simțea aproape mai vinovat decât ar fi fost dacă l-ar fi omorât cu adevărat. "Vasăzică, ăsta-i omorul", gândi el, cu o cumplită spaimă. Acest mecanism al lucrurilor, această înlănțuire de fapte. Toată viața lui nutrise credința nestrămutată în respectul datorat vieții. Şi, de îndată ce se ivise prilejul, se abătuse cu urlete ca de fiară

asupra vrăjmaşului! Împlântase cuţitul cu amândouă mâinile, beat de izbândă, gâfâind, cuprins de plăcere!

Simţi că pieptul îi era umed. Îl atinse cu mâna, degetele i se făcură negre, vâscoase şi îl trecu un fior de dezgust. Se îndreptă către deschizătură. Picioarele lui Timi erau încă aproape prinse în ea. Le apucă, le ridică şi târî trupul cât mai departe cu putinţă de patul său. Capul lui Timi se bălăbănea de la dreapta la stânga, izbindu-se de pietre, şi atunci când Purcell se opri locului, el lunecă cu o mişcare uşoară, încet, de-a lungul umărului stâng, vârându-şi bărbia în adâncitura claviculei. Purcell observă că faţa mortului era îndreptată către patul de frunze şi că privirea lui Timi avea să-l urmărească atunci când se va culca. Lăsă jos picioarele, şovăi o clipă şi, în cele din urmă, se întoarse pe călcâie. Nu cutezase să înşface capul lui Timi şi să-l întoarcă în partea cealaltă.

Purcel! Trecu cu greu prin deschizătură, sări pe o piatră, îşi pierdu echilibrul şi se rostogoli în apă cât era de lung. Era îngheţată. Îşi pierdu răsuflarea. Se întoarse pe burtă, se frecă cu toată iuţeala pe piept, se ridică. Dinţii îi clănţăneau.

Când fu iar în încăpere, îşi scoase pantalonii, îi stoarse şi îi puse pe o piatră. Avea dureri în ceafă, un cerc de fier îi încleşta pieptul şi, de la rădăcina părului şi până în vârful degetelor de la picioare, un tremur îi zguduia trupul. Şi totodată, lucru ciudat, broboane de sudoare rece îi sclipiră pe frunte. Încercă să ţopăie, dar picioarele îi erau prea înţepenite ca să se îndoaie. Se bătu, atunci, cu latul palmei pe piept, şi, aplecându-se, îşi dădu lovituri ceva mai tare în spate şi pe coapse. Nu izbuti să-şi alunge din trup frigul ce-l pătrunsese până la oase şi înţelese că trebuie să facă mişcări mai violente. Se lungi pe pântece, la pământ, cât putu mai departe de Timi, şi, sprijinindu-se în mâini, se ridică pe braţe, se lăsă în jos, apoi din nou se ridică. Făcu două minute încheiate acest exerciţiu, tremurând din toate

încheieturile. Se prăbuşi, în cele din urmă, istovit, dinţii îi clănţăneau fără încetare.

Nu mai avusese niciodată această senzaţie de gheaţă, în tot trupul. Se chinuia deznădăjduit s-o alunge, şi o nelinişte cumplită îl răscoli. Atunci, făcu toate mişcările pe care le cunoştea, sau pe care văzuse că le făcea Jones, şi, în timp ce le executa, se apucă să numere, cu voce foarte tare, apoi să strige cifrele, iar frigul îi păru că descreşte treptat-treptat şi, având impresia că vorbitul cu glas tare îl încălzea mai mult decât orice altceva, începu, în răstimpul dintre o respiraţie şi cea următoare, să urle. Nu-şi mai recunoştea propria voce, era grozav de ascuţită. Ţopăia în loc, se apleca, se ridica din nou, se sălta pe şolduri, şi, mai cu seamă, se lupta să-şi recapete, între un urlet şi celălalt, răsuflarea firească. Clipă de clipă, se apropia de istovire, dar nu îndrăznea să se oprească.

Se văzu la un moment dat, ca la lumina unui fulger, aşa cum era: gol ca un drac, într-o grotă, lângă un cadavru, zbătându-se ca ieşit din minţi şi scoţând ţipete care nu aveau nimic omenesc. Era de râs! De ce caznă era în stare un muritor, numai ca să se agaţe de viaţă! Era cu sufletul la gură. Încetă de-a mai face mişcări. Îndată, rădăcinile părului îi îngheţară, frigul păru că-i ţâşneşte dinăuntrul trupului, năvălindu-l din cap până în picioare. Reîncepu să facă aceleaşi mişcări. Era osândit pe veci la această gimnastică idioată! Se apleca, se ridica iar, se apleca... Sub fruntea înecată în umbră stăruia aţintită asupră-i şi licărind ciudat privirea ochilor negri ai lui Timi, cu un surâs uşor împietrit pe buze, ca şi cum ar fi contemplat cu o căutătură batjocoritoare zbuciumul celor vii.

— Adamo! strigă un glas, ce faci?

Tresări şi se răsuci în loc. Trecut prin deschizătura pe care o umplea aproape, în întregime, obrazul mare şi

întunecat al Omaatei sta în faţa lui, cu ochii ei lunari, aţintiţi cu uimire asupra lui.

— M'i-e frig! urlă Purcell, cu un glas ascuţit.

— Aşteaptă ! spuse ea.

O privi, plin de îndoială. Îşi strecură, prin deschizătură, întâi un umăr, apoi pe celălalt, îşi împinse în încăpere bustul enorm, se hâţână pentru a-şi trece şi şoldurile mari, iar trupu-i gigantic, strângându-se şi întinzându-se, aidoma cauciucului, izbuti să pătrundă prin deschizătură. După trecerea ei, o bucată de piatră se desprinse, rostogolindu-se pe jos.

— Copilaşul meu! strigă Omaata, năpustindu-se asupra lui. *Aue!* Dar eşti vânăt !

Pentru prima dată el fu acela care se lipi de ea. Cu amândouă braţele petrecute pe după mijlocul că mare avea minunata impresie că se înfundă în puf. Era cald, moale, adânc. Cu mâinile ei mari şi viguroase, Omaata începu să-i frece spatele, de sus şi până jos, revărsând într-una, asupra lui, vorbe afectuoase. Îl masa, îl lovea cu palmele, îl ciupea şi, deşi îl durea, se lăsa cu plăcere, simţind cu fiecare lovitură cum viaţa îi pătrunde, mai adânc, în piele, în muşchi, în măruntaiele îngheţate. Minunat lucru să-ţi fie cald, uitase aproape această elasticitate, această stare plăcută, această dilatare a porilor...

— Omaata! spuse el, cu glasul scăzut.

— Copilaşul meu!... Copilaşul meu!...

Purcell îi auzea glasul profund, rostogolindu-se, sub boltă, ca un torent. Chiar glasul ei îl încălzea. Îl luă de umeri, îl întoarse şi îi frecă pieptul, pântecele, coapsele. Ce mâini bune avea Omaata! Mari, zdravene şi totuşi delicate; îl plămădeau ca pe un aluat, întinzându-i pielea, trăgându-i-o înapoi, frământându-i-o, răsucindu-i-o sub degete. Cu spatele înfundat într-o albie de carne caldă, Purcell îşi simţi pieptul desfăcându-se şi deschizându-se ca o floare!

Respira, bătăile inimii i se potoleau, îşi simţea din nou muşchii.

Ea tot îl mai sucea pe o parte şi pe cealaltă.

— Copilaşul meu! gângurea cu vocea ei gravă, eşti încă alb! *Aue*! Unde-ţi sunt obrăjorii purpurii, cocoşelul meu?

Îl îndepărtă de ea şi începu să-l lovească uşor cu palmele.

— Ai să mă omori! strigă el.

Purcell se aplecă, îi trecu pe sub mâini şi se lipi de ea.

— Copilaşul meu ! spuse ea, cu un ton înduioşat. Şi, deodată, începu să râdă. Ştii că m-ai speriat când te-am auzit ţipând aşa! Omule! Am fost cât pe ce s-o iau la sănătoasa ! Am crezut că erau *tupapahuii.* Noroc că am auzit nişte cuvinte *peritane!...*

Se întoarse spre deschizătură, râzând, şi deodată zări trupul lui Timi.

— Omule ! exclamă ea buimăcită, l-ai ucis!

— Nu l-am ucis, spuse Purcell.

Ea nu ascultă. Se apropie de trupul lui Timi şi, înşfăcându-l fără niciun regret, de chică, îl răsuci pe o parte şi pe cealaltă.

— Nu eram ucis, repetă Purcell, el...

— Dar asta? spuse Omaata, cu vocea-i puternică şi arătând, cu un gest teatral, gaura din frunte. Şi asta, aici? Reluă ea, arătând rana din spate. Şi asta? Continuă ea, arătând ceafa.

Omaata se aplecă, pentru a privi rana mai de aproape.

— Asta cu ce i-ai făcut-o?

— Cu o piatră.

Ea lăsă din mâini chica lui Timi şi se ridică cu ochii aţintiţi, plini de admiraţie, asupra lui Purcell.

— Omule, eşti îndemânatic!

— Ascultă-mă, nu eu...

— Aşadar, reluă ea, înveselindu-se, i-ai făcut de petrecanie putorii ăşteia! Oh, cât eşti de puternic ! Adamo!

Oh, ce curajos eşti! Cât eşti de viclean! Tu, fără armă! Iar el cu puşca şi cu jungherul în mână! O, micul şi drăguţul meu războinic! O, cocoşelul meu! O, Adamo !

— Ascultă, Omaata.

— Pentru numele lui *Eutua,* spuse ea, proptindu-se în faţa trupului lui Timi, cu amândouă mâinile înfipte în şoldurile ei enorme, voiai să-l ucizi pe copilaşul meu, tu, Timi! Roabe voiai să faci din femeile propriului tău trib! Voiai să le spinteci pe Vaa şi pe Ivoa. Mâzgă de şoarece ! Putoare! Rechin fricos! Om fără cocotieri! Tu, care nici măcar războinic nu erai! Tu, *hua*! Tu, *malta*[33]! Neputinciosule ! Şi acuma unde-mi eşti, scârnă! Eşti rece ! Peşte cu ochi de mort, de la malul lagunei! Ciolan de ros pentru câini fără coadă ! Ia te uită la Adamo ! Priveşte-l pe cocoşelul ăsta *peritan!* E frumos! E curajos! E dibaci! Nu se află *vahinee*, pe insulă care să nu vrea să se joace cu el! Ia te uită la el! Părul lui e ca mierea! Trupul, trandafiriu şi alb! Văzându-l, îţi lasă gura apă ca la rodul arborelui de pâine rumenit în cuptor! E un mare şef! E stăpân pe sumedenie de cocotieri în marea insulă a ploii! Mâinile îi sunt pline de graţie, ca şi ale socrului său, Otu ! Pe când tu, Timi, ce mai eşti tu acum? Un om fără viaţă! Un om lipsit de orice preţ! Om care nu mai e bun de nimic! Peşte mort, plutind pe ape, cu burta-n sus! Scoică goală! Mortăciune de rac, să se înfrupte Purcell de mare, la mal!...

— Omaata! strigă Purcell.

Dar, pornită cum era, ea nu se mai putea opri. Cu un ton înverşunat, avea acum ce avea cu sexul lui Timi. Şi, privitor la lipsa de vlagă bărbătească pe care i-o atribuia, îl împroşcă timp de două minute cu un belşug de insulte precise.

— Omaata!

---

[33] Homosexual. (Nota autorului.)

— Am isprăvit, spuse ea, cu simplitate.

Şi reveni spre el, liniştită şi monumentală, cu obrazul strălucindu-i de bucurie că şi-a împlinit datoria.

— O, Adamo, spuse cu fervoare, ca şi cum admiraţia pentru el ar fi sporit pe măsură ce-i înjosise duşmanul. O, Adamo! Copilaşul meu!

Şi iar începu să-l frece. Dar, de când nu-i mai era frig, Purcell simţea durere la atingerea palmelor ei.

— Mi-e destul de cald, Omaata.

— Ba nu, omule, spuse Omaata, cu autoritate, lipindu-l de ea. Ţi-e destul de cald, acum, dar după ce voi pleca, o să-ţi fie frig. Trebuie să strângi multă căldură. Ascultă, continuă ea, cu gravitate, o să iau putoarea asta în spinare şi o s-o zvârl în mare, şi niciodată tu nu vei spune altcuiva decât Ivoei că l-ai ucis.

— Dar nu l-am...

— Nimănui, m-auzi? Nimănui.

— Dar ce însemnătate are asta?

— N-are, dacă izbânda e de partea *peritanilor.* Dar *ceilalţi* vor fi biruitori. Întoarce-te.

— De ce spui asta? *Ceilalţi* nu mai sunt decât doi. Iar *peritanii,* trei.

— Pe mare *peritanii* sunt iscusiţi, dar pe pământ, nu.

— Stai, mă doare!

Ea râse.

— *Aue!* Un mare războinic ca tine!

Şi reluă:

— Mă duc să zvârl putoarea asta în mare, şi apoi ţi-o trimit pe Avapuhi.

— Avapuhi? Ce să facă Avapuhi aici?

— Să rămână la noapte cu tine.

— Nu, spuse Purcell, cu asprime.

— Ia te uită ce mai cocoşel! spuse ea, dându-i o pălmuță peste fund. Nu vreau să rămâi singur, omule! Ai să te macini cu fel de fel de gânduri, aşa cum fac *peritanii.*

Şi reluă:

— Şi apoi, o să-ți mai vie gustul şi de joacă !

— Nu.

— Ba ai mare nevoie de joacă. Dacă un om a ucis viața, el trebuie să-i dea naştere.

— Nu voi avea nevoie decât de somn.

— Da. Să şi dormi. Să dormi, să te joci.

— Nu.

— *Peritan-ul*! spuse ea râzând. O să ți-o trimit pe Avapuhi.

— Trimite-mi-o pe Ivoa.

— Omule! Ivoa nu mai e a ta. E a copilului ei.

Urmă o tăcere, iar Purcell spuse:

— Atunci, hai tu.

Efectul acestor cuvinte fu de neînchipuit.

Omaata se dădu un pas înapoi, îşi îndreptă trupul cât îi era de lung, şi, cu nările fremătânde, cu ochii scăpărători, aținti asupra lui Purcell o privire străpungătoare.

— Eşti supărată? spuse el, nedumerit.

— Da' ce sunt eu? spuse ea, în cele din urmă, cu un glas sugrumat de furie.

Din pricina mâniei se făcuse pământie, fălcile îi tremurau şi abia de-şi mai regăsea graiul.

— Omaata!...

— Ascultă: ce sunt eu? reluă ea, găsindu-şi, deodată, cuvintele. Ce sunt eu? Repetă ea, lovindu-se cu palma deasupra sinului stâng.

Acel ″eu", precum şi lovitura podului palmei răsunară ca o detunătură de armă, sub bolta stâncoasă.

— Ce sunt eu? urmă ea, măsurându-l din creştet până în în tălpi, cu un aer jignit, o babă? Vreo schiloadă? Vreo *mahu?*

— Omaata...

— Am vreun miros greu?

— Omaata...

— Da' ce sunt eu? strigă ea, în culmea mâniei, ca un bărbat să-mi doarmă o noapte întreagă alături, fără să se joace cu mine?

Purcell se bâlbâi, groaznic de încurcat:

— Dar n-am spus...

— Ba ai spus-o! mormăi ea, fulgerându-l cu privirea, nu cu vorbe, dar ai spus-o. Ai spus să nu vie Avapuhi. Dacă vine Avapuhi, mă tem că am să mă joc cu ea. Dar tu, tu, Omaata, poți să vii. Cu tine nu mă tem. *Aue! Aue! Aue*! Strigă ea deodată, luându-şi capul între mâini, şi o mâhnire foarte adâncă i se întipări îndată pe obraz. Să aud eu asemenea vorbe! Eu, Omaata, să aud aşa ceva! Priveşte-mă! Priveşte-mă! Reluă ea, tremurând iarăşi de indignare, sunt tânără!

Adevărat, era tânără! Mereu uita acest lucru. Dar cum să-i spună oare că din pricina acestor dimensiuni eroice, a aerului ei de autoritate, din pricina acestui obicei de a-l numi ″copilaşul" ei... Şi cum să mai protesteze acum, fără ca prin protestul lui să nu pară că îi dă ghes?

Ea îi întoarse spatele şi, cu sprâncenele încruntate, cu ochii în altă parte, cu buzele strânse a dispreț, îl înşfăcă de braț pe Timi şi, fără a se mai sinchisi în vreun fel de el, îi târî trupul spre deschizătură. Apoi începu ea însăşi să se strecoare prin gaură.

— Omaata!

Niciun răspuns, nicio privire. Omaata se făcu nevăzută în partea cealaltă, şi apoi, dintr-o dată, ca şi cum s-ar fi răzbunat pe el pentru înjosirea pe care o suferise, îl trase cu brutalitate, pe Timi, în tunel.

Purcell se repezi într-acolo; trecându-şi capul prin deschizătură, strigă:

— Omaata!

Ea se şi îndepărta, fără a-i răspunde un cuvânt, cu trupul lui Timi zvârlit de-a curmezişul pe umărul ei, cu delicatele picioare ale mortului înălțându-se şi recăzând mereu, pe spinarea ei, la fiecare pas uriaş, din piatră în piatră.

O clipă după aceea, Purcell se aşează pe pat, trase spre el vasul cu fructe, luă dinăuntru o manguă pe care i-o curățase Ivoa. Încerca un simțământ ciudat. Pentru întâia oară în viață îi venea greu să ştie care anume îi erau gândurile şi cât prețuia el. Zăcea aici, în această grotă, la adăpost de război, stând departe de cele două tabere în luptă...

Se ridică. ″Tetahiti crede despre mine că sunt «dibaci»... Şi dacă ar fi, într-adevăr, chiar aşa! Respectul meu pentru viața omenească, groaza mea de orice violență... Cine ştie dacă nu cumva m-am mințit pe mine însumi cu aceste nobile pricini? La urma urmelor am înfipt cuțitul în Timi. Când a fost în joc pielea mea, m-am priceput să vărs sângele unui om.”

Pata luminoasă de pe peretele stâncos se estompase. Afară soarele ajunsese, pesemne, la orizont. Umezeala apăsa umerii lui Purcell. Străbătu încăperea în lung şi în lat, cu paşi mai vioi. Îi veni în minte minunata căldură a trupului mare, pietros şi dulce al Omaatei. Acum se lăsa întunericul, iar el simțea frigul cuprinzându-l.

Izbi cu picioarele puşca lui Timi şi căută, din ochi, jungherul. Nu-l găsi. Omaata trebuie să-l fi luat. Luă de jos puşca şi îşi aduse aminte de sentimentul de tihnă şi de siguranță pe care i-l dăduse arma, în ziua în care zăriseră, în larg, fregata. Înaintă cu luare-aminte în şanțul ce prelungea tunelul, până la marginea puțului, şi, cu putere, zvârli arma înăuntru. Puşca era grea şi, în avântul pe care şi-l luase, fu cât pe ce să-şi piardă echilibrul.

Se abătu asupra un nou val de oboseală. Se întoarse spre patul de frunze, pe care se lungi, istovit, cu picioarele tremurând. Închise ochii şi îi redeschise îndată. Dar trebuie să fi dormit o bucată de vreme, căci trupul îi tremura de frig.

Se ridică, bălăbănindu-se, şi se sili să străbată încăperea, în lung şi în lat.

Se făcuse beznă şi el începu să numere paşii ca să nu se izbească de pereţii stâncoşi ai încăperii. Cinci paşi încolo, cinci paşi încoace... Din când în când pierdea socoteala şi atingea peretele din faţa sa, cu mâinile întinse înainte, ca un orb. Avea o senzaţie de greaţă, îi era foame şi nu mai îndrăznea să se atingă de fructe. Din când în când i se părea că adoarme în timpul mersului şi strângea din dinţi ca să se trezească. Se temea ca nu cumva să umble în zigzag şi să cadă în puţ.

Se pomeni deodată cu spatele rezemat de perete, cu umerii încovoiaţi, cu mâinile pe genunchi. Somnul trebuie să-l fi cuprins în clipa în care îşi încheiase tocmai ocolul. Clipi din ochi, dar întunericul de cerneală al nopţii nu se risipea. Nu-şi mai dădea seama în care anume punct al camerei se afla, îi veni în minte puţul şi se trezi de-a binelea.

Tocmai atunci auzi zgomotul profund şi ritmic al răsuflării unui om. Se găsea, desigur, cineva la doi-trei metri de el. Rămase locului, împietrit de spaimă. Depuse, pentru a străbate cu vederea întunericul un efort atât de violent, încât îi făcu rău la ochi şi simţi durere în orbite. Timp de câteva secunde nu mai auzi nimic, în afară de răsuflarea de alături şi zgomotul propriei sale inimi zbătându-se în piept.

Desluşi, în stânga, sus, un uşor foşnet de frunze şi, în aceeaşi clipă, o voce rosti, cu un accent de spaimă:

— Adamo!

— Lomaata! Era Omaata ! La doi paşi de el, aplecată asupra patului de frunziş, pipăindu-l cu mâinile, negăsind nimic. El respiră din adânc, dar nu fu în stare să vorbească.

— Adamo!

Şi simţi o mână atingându-i pieptul. Urmă un ţipăt înnăbuşit, iar mâna se trase înapoi.

— Eu sunt, zise Purcell, cu glas sugrumat.

Urmă o tăcere, iar apoi Omaata spuse deodată, şi fără a se apropia de el:

— Spune-mi-o în graiul *peritan.*

Purcell repetă pe englezeşte: ″Eu sunt”. Şi deodată înţelese. *Ttipapahuii* nu vorbesc englezeşte. Omaata nu voia să cadă în vreo capcană!

— *Aue !* spuse Omaata, m-ai speriat! Ce rece eşti! Şi reluă:

— Omule! Cinci nu te-am mai găsit în pat!...

Purcell simţi mâinile ei mari pipăindu-l de-a lungul braţelor şi pieptului până la umeri. Scoase un oftat şi se lăsă, fără împotrivire, să lunece înainte, oprindu-se cu capul pe sânul ei. Omaata vorbea, dar glasul nu-i mai era decât un murmur. Purcell adormi.

Îl trezi o senzaţie de căldură. Lungit pe burtă, era întins pe trupul tare şi elastic al Omaatei, iar spatele îi era şi el încălzit. Ceva scorţos şi cunoscut îl acoperea... O pătură! Îi adusese una dintre păturile de pe *Blossom.* O duse la nas. Mai stăruia încă în cutele ei mirosul de sare, de gudron, de lemn lăcuit.

Nu ′se trezise de-a binelea. Avea senzaţia că pluteşte în plină amiază, pe marea călduţă a lagunei, mângâiat de blinda căldură a soarelui străbătând apa. Cu obrazul drept sprijinit de sânul Omaatei, cu palmele ambelor mâini lipite de pieptul ei, cu genunchiul drept îndoit către pântecele femeii, era mereu împins în sus de răsuflarea pieptului ei uriaş. Mâinile mari ale Omaatei îi odihneau uşor pe şolduri, însoţind mişcarea respiraţiei cu o imperceptibilă zvâcnire în sus, legănându-l parcă.

Vremea se scurgea. Avea senzaţia că era un puişor pitit în puful cel mai uşor al cloştii, în acela al pântecului ciufulit şi

cald, doar cu capul scos afară şi respirând aerul răcoros al nopţii. Cât de îmbietor devenise, deodată, întunericul! Această grotă care se înfunda în adâncul muntelui! Şi în grotă, această cămăruţă, în juru-i, ca găoacea unui cu şi în cămăruţă, umbra aceasta aşternută peste ei, ca un văl. Iar în umbră, marele trup negru, dătător de căldură al Omaatei. Cu capul proptit pe sânul uriaşei, asculta, plin de bucurie, viguroasele bătăi ale inimii ei, ca şi cum aceste pulsaţii i-ar fi adus lui însuşi seva vieţii. Nicicând, nicăieri, în vreo clipă a existenţei, nu mai simţise o astfel de stare de tihnă. Era atât de dulce şi desfătătoare senzaţia, încât îi venea să geamă de fericire.

— Nu dormi, copilaşul meu? spuse Omaata.

Cu urechea lipită de pieptul ei, Purcell îi auzi ecoul glasului. Întrebarea fusese de abia murmurată, dar acest murmur răsuna încă, aidoma acordurilor grave de orgă.

— Nu, spuse el, fără să se mişte. Am dormit multă vreme?

— Destul.

Cu ce răbdare îi îndurase povara trupului, fără a se clinti măcar!

— Ţi-e foame?

— Da, spuse el, suspinând. Foarte. Nu mă mai stârni şi tu!

— Dar ţi-am adus de mâncare.

— Ce?

— Peşte... plăcintă...

— *Aue,* femeie!

Se trezi de-a binelea.

— Unde e? spuse el, plin de bucurie, ridicându-se şi aşezându-se pe pat.

— Aşteaptă, nu te mişca.

Braţul ei mare îl atinse, în treacăt, căutând în întuneric. Apoi Purcell simţi cum îi pune în mână o farfurie *peritană.* O apropie ide buze şi, cu lăcomie, înghiţi tot ce era înăuntru.

Omaata începu să râdă mulțumită.

— Ce foame îți e!

— Mă vezi?

— Nu, te aud!

Ea se întinsese din nou, şi Purcell îi simți piciorul îndoindu-se, ca el să aibă pe ce-şi sprijini spatele.

Omaata reluă:

— Vrei plăcintă?

— Da.

Şi o duse la gură. Chiar în dimineața aceleiaşi zile mai mâncase o plăcintă ca aceea, dar amintirea ei îi păru, deodată, foarte îndepărtată. Simți din nou, uimit, gustul ei bun şi acrişor.

— Ai terminat?

— Da.

Mintea începu iarăşi să-i judece, şi spuse:

— Cum ai făcut de-ai adus toate lucrurile astea până aici?... farfuria, plăcinta, pătura...

— Am izbutit, spuse ea.

Îi păru că întrezăreşte în aceste vorbe o oarecare răceală, întoarse capul spre ea. Dar era greu, nedesluşind obrazul, să înțelegi tâlcul intonației, mai ales după ce vorbele fuseseră rostite. El spuse:

— Ce ai?

— Nimic.

Purcell se aplecă pentru a pune farfuria jos. În aceeaşi clipă simți că ea îi înconjoară umerii cu pătura. Întoarse capul. Înțelese din foşnetul frunzelor pe care le auzea în spatele său că ea se ridicase.

— Unde te duci? o întrebă el, nelinişti t.

— Plec.

El repetă, neîncrezător:

— Pleci?

Omaata nu răspunse, şi el auzi zgomotul produs de lunecarea unei pietre. Fu cuprins de panică, se ridică şi se repezi, pe bâjbâite, spre deschizătură.

— Omaata!

— Căută pe pipăite. Omaata stătea pe pietre, iar picioarele şi le trecuse prin deschizătură.

— Nu! strigă el, apucând-o de umeri şi făcând, pentru a o opri, un efort neînsemnat faţă de puterea ei; nu! Nu!

— De ce nu? spuse ea pe un ton indiferent, nu-ţi mai e frig. De mâncat ai mâncat. Ai şi o pătură.

— Rămâi aici! strigă el.

Îşi luă mâinile de pe umerii Omaatei şi, încolăcindu-şi braţele în jurul gâtului ei, se căznea din răsputeri s-o tragă înapoi, în încăpere.

Ea nu se împotrivea, nu făcea nicio mişcare şi, cu toate astea, nu izbutea s-o urnească din loc.

— Rămâi aici, rămâi! repetă el, cu un glas rugător.

În clipa aceea nimic nu mai avea însemnătate, simţea o deznădăjduită nevoie de prezenţa ei, ca şi cum de asta ar fi atârnat propria-i viaţă.

— Te temi că o să ţi se facă frig? spuse ea, în sfârşit, fără ca el să poată desluşi dacă tonul ei era sau nu batjocoritor.

— Nu! Nu! Spuse el, clătinând din cap, ca şi cum Omaata bar fi putut vedea.

Şi deodată mai adăugă, cu un glas spart, care-l uimi şi pe el:

— Nu vreau să rămân singur.

După aceste vorbe, urmă o tăcere îndelungă, ca şi cum ea se gândea la răspunsul său. Apoi vorbi, cu acelaşi ton şters:

— Dă-mi drumul. Rămân.

Când fu din nou în picioare, în interiorul încăperii, ea rămase aşa, fără a-i vorbi, fără a face o mişcare, fără a-l atrage.

După o clipă, el îi luă mâna.

— Eşti supărată?

— Nu.

Doar atâta. Purcell se simţea cumplit de încurcat. Îi era somn şi ar fi voit să se întindă iar pe patul de frunze. Dar nu îndrăznea s-o cheme pe Omaata. Înainte cu câteva minute nu-i păruse de loc scandalos faptul că stătuse, cât era de lung, culcat peste ea, iar acum, stând doar în picioare alături de ea, în beznă, şi ţinând-o de mână, se simţea stânjenit.

— Trebuie să dormim, spuse el, în cele din urmă, cu un ton şovăitor.

Şi cum ea stătea, mai departe, neclintită şi în aceeaşi tăcere, el făcu un pas spre patul de frunziş, trăgând-o de mână. Ea nu se mişca. Iar el, cu braţul întins, fu oprit, în pornirea sa de a înainta spre pat.

Deodată, îi apăru tot ridicolul situaţiei şi îi veni să râdă. El, Adam Briton Purcell, cel de al treilea locotenent de bord al *Blossom-ului,* el însuşi, se afla aici la mii de mile de pământul natal al Scoţiei, aici, în fundul unei grote, în plină beznă, gol, aidoma celui dintâi muritor venit pe lume, şi ţinând-o de mână pe această gigantică şi cafenie *lady...*

— Hai, femeie, vino ! făcu el, nerăbdător.

Tonul său autoritar făcu minuni. Omaata se urni din loc şi, agale „păşi în urma lui. Când ajunse la patul de frunze, se aşeză pe el şi o trase de mână în jos. Ea se întinse, fără împotrivire, şi rămase nemişcată, în timp ce el punea pătura peste amândoi şi îşi lăsa capul pe pieptul ei. Apoi aşteptă cu obrazul întors spre ea. Dar Omaata rămânea inertă, tăcută. În afară de răsuflare, nimic nu mai era viu în ea.

Culcându-se alături de ea, îi înconjurase talia cu braţul drept şi, îndoind genunchiul, şi-l pusese pe pântecele ei. Dar pe măsură ce se scurgeau clipele, se simţea tot mai stânjenit de această strânsoare. Nu mai regăsea acel simţământ de nevinovăţie, nici sentimentul acelei comuniuni cu Omaata,

în care parcă se contopeau amândoi, atunci când, întins pe trupul ei, avusese impresia că răsuflarea ei era propria sa respirație. Acum erau despărțiți, deosebiți unul de celălalt. Două părți ale aceluiaşi continent, separate, în mijlocul oceanului. Două insule.

Închise ochii, dar somnul îi pierise. Confuzia şi tulburarea i se statorniciseră în conştiință. Timi plutea, undeva, între două ape, târât de curent, dar Purcell îi vedea ochii, sub genele lungi, ațintiți asupră-i, cu o expresie de blândețe şi de şiretenie. Fie că deschidea pleoapele, fie că le închidea, în beznă, îi vedea mereu înaintea sa, stârnindu-i un sentiment de stinghereală care, printr-o logică bizară, se identifica cu remuşcările pricinuite de gândul că o rănise pe Omaata.

— Nu dormi, Omaata?

— Nu, spuse ea după un timp.

Prostească întrebare. Bineînțeles că nu dormea. Ea se afla aici, pentru că o rugase el să rămână. Lungită lângă el ca o stană de piatră. Nici măcar rănită nu se mai simțea. Absentă. Cu gândul la zilele pe care urma să şi le ducă pe insulă, acum când Jono murise. S-o apuce bătrânețele, pe insulă. Singură.

— Omaata, de ce ai spus că *ceilalți* vor câştiga războiul?

Urmă, iarăşi, o tăcere, ca şi cum vorbele sale ar fi trebuit să înfrunte o mare depărtare, înainte de a ajunge, până la ea.

— Când *ceilalți* au luat drumul pădurii, spuse ea, cu un glas monoton, *peritanii* n-ar mai fi trebuit să rămână mai departe, în sat.

— De ce?

— Pentru că nu ştiau unde se află *ceilalți.* În vreme ce *ceilalți* ştiau unde se află *peritanii.*

— Şi ce ar fi trebuit să facă?

— Să ia şi ei calea pădurii.

— Şi ei?

— Da, şi ei.

Ea reluă:

— Sau să construiască de îndată un *pa,* pe care să-l termine înainte de căderea nopții.

— De ce înainte de căderea nopții?

— Dacă pa-ul nu este gata când vine noaptea, *ceilalți* atacă. Pe când dacă pa-ul e terminat şi e făcut ca lumea, atacul e aproape cu neputință.

— Nici chiar cu puşti?

— Omule ! spuse ea, cu dispreț, ce înseamnă o puşcă? o suliță care trage mai departe...

Purcell îşi aminti de privirea pe care Tetahiti şi Mehani o schimbaseră între ei când aflaseră ce construiau *peritanii.*

— Ascultă, Omaata, tu crezi că *ceilalți* vor ataca?

— Nu acum, în noaptea de *Roonui.* Noaptea asta e foarte întunecoasă. Dar către ziuă da. Către revărsatul zorilor vor ataca cu siguranță. Înainte de terminarea pa-ului.

— *Peritanii* ştiu?

— Le-am spus eu.

Purcell înălță capul şi îşi întinse gâtul, ca şi cum ar fi putut s-o vadă.

— De ce ai făcut-o?

Ea răspunse, fără şovăială.

— Jono era *peritan.*

Purcell nu fu sigur că a înțeles bine sensul acestui răspuns şi reluă:

— Tu vrei să învingă *peritanii?*

— Nu, spuse ea, pe un ton limpede. De învins, doresc să învingă *ceilalți.*

— Chiar după ce l-au omorât pe Jono?

Urmă încă un timp de tăcere. Apoi, cu acelaşi glas limpede, ea adăugă:

— Jono avea o puşcă în mână.

— Îi iubeşti mai mult pe *ceilalți* decât pe *peritani?*

— *Ceilalți* au fost foarte jigniți.

— Şi cu toate astea i-ai ajutat pe *peritani* dându-le de veste că vor fi atacați.

— Da.

— De ce i-ai ajutat?

— Din pricina lui Jono.

Discuția se întorsese în punctul de la care plecase. Nici acum Purcell nu era mai lămurit. Deodată, ea spuse, aproape cu tonul Ivoei:

— *Peritanii* ăştia nu ştiu decât: de ce, pentru cel...

Şi lăsă să se audă un râs uşor, care îi făcu nespus de multă plăcere lui Purcell. Era acelaşi ton ca şi mai înainte. Şăgalnic, prietenos, aproape drăgălaş. Îi mângâie uşor sânul, cu obrazul. Îi era mai apropiată de când începuseră să vorbească. Chiar trupul îi era acum altul. Mai moale, mai unduios.

El urmă:

— Ascultă-mă! Nu mi-ai dat răgaz să ți-o spun. Nu eu l-am omorât pe Timi, să ştii.

Şi îi spuse cum stăteau lucrurile. Când sfârşi povestea, Omaata, după o clipă de gândire, spuse:

— Tu l-ai ucis.

— Doar ți-am explicat cum s-a întâmplat...

— *Aue,* omule, nu fi atât de îndărătnic. Rechinul te atacă, tu îți avânți cuțitul înainte, el se năpusteşte, şi tăişul îl străpunge. Tot tu se cheamă că l-ai omorât.

Şi adăugă:

— Eşti un om grozav de curajos, Adamo.

Vocea mare, profundă, căldura, elanul: era iarăşi aceeaşi Omaata.

— Sunt un om căruia i-a fost grozav de frică, spuse Purcell, înveselit. De azi-dimineață şi până în clipa în care Timi a murit. Iar după moartea lui Timi, şi frigul m-a înfricoşat. Şi când nu mi-a mai fost frig, şi de singurătate m-

am temut. *Aue,* astăzi a fost ziua spaimei. Dacă frica ar putea ucide, acum aş fi mort.

Ea râse, aşteptă să treacă o clipă şi apoi spuse:

— Eşti grozav de curajos, Adamo.

Şi reluă:

— Te-am văzut acasă la tine, cu cei trei *peritani.* Şi apoi te-am văzut pornind-o cu *manu-faite-ul,* în mână. *Aue,* cum am plâns când te-am văzut plecând neînarmat, doar cu *manu-faite-ul*! Atât de mic, atât de slab, atât de neclintit! O, cocoşelul meu ! O, Adamo !

După toate astea el nu mai ştiu ce să spună. Îşi înfundă, şi mai mult, obrazul în sânul ei şi o strânse cu braţul petrecut pe după talia ei plină. Glasurile lor şoptite pe întuneric reînnodaseră o legătură. O legătură care însă nu mai era aceea de adineauri, clipa aceea n-avea să se mai întoarcă nicicând. Era cu totul altceva. O camaraderie. O bună înţelegere. Lucruri pline de afecţiune, pe care niciodată nu şi le spuseseră.

Lui Purcell îi era aproape prea cald şi dădu pătura în jos. Îndată mirosul Blossom--ului se risipi, şi calda mireasmă a Omaatei îl cotropi. Desluşi una câte una miresmele, cunoscute de el, ale florilor prinse în părul ei. Una singură, dintre ele, n-o recunoştea: cea mai pătrunzătoare printre toate celelalte. Ar fi trebuit s-o recunoască dintre alte mii de miresme, şi totuşi n-o putea nimeri. Era un parfum insidios, piperat, cu un miros de mosc, de ambră şi ambiguu, totodată. Parfumul unei plante care s-ar preface în carne, în prima clipă nu se putea şti dacă era plăcut sau nu. Dai chiar în timpul cât încerci să-l desluşeşti, îţi intră în trup ca o otravă. Nu emana din pielea Omaatei, ci făcea una cu ea, cu gâtul, cu umerii ei, una cu sânul pe care Purcell îşi odihnea acum obrazul. Era intim şi greu. Dar în acelaşi timp evoca apa limpede, uriaşii arbori încărcaţi cu ramurile atârnând în jos, nisipul de pe lagună, soarele cerului de

amiază. Dacă bucuria de a trăi ar avea un miros, acesta ar fi. Lăsa însă în urmă un gust care avea ceva neliniştitor, ca şi cum ar fi sugerat trecerea de la prospeţime la putrefacţie.

— Mă simt bine, spuse el, toropit.

— Te simţi bine, copilaşul meu? spuse ea, în şoaptă. Murmurul acesta al ei aducea cu o tălăzuire a apelor, izbite domol, într-o zi însorită, de nisipul plajei.

Ea adăugă:

— Frunzele astea nu sunt, cumva, prea aspre? Vrei să te culci peste mine?

Şi, înainte ca el să răspundă, îl şi ridicase, punându-l deasupra ei. Îndată, parfumul acela deveni şi mai pătrunzător, şi Purcell rămase nemişcat, cu ochii deschişi. Încântător era simţământul de plinătate pe care-l încerca. Totul se contopea: mireasma cu carnea ei. Trupul său îşi săpă locul, înrădăcinându-se în al ei. Toropit, dar nicidecum inert, Purcell avea senzaţia de a fi o plantă ce se umple de sevă.

În aceeaşi clipă, un gând ciudat şi caraghios îi veni în minte şi spuse:

— De unde e peştele ăsta? *Peritanii* nu s-au dus la pescuit azi-dimineaţă.

Ea răspunse, după o clipă:

— Horoa a fost la pescuit.

O văzu, urmărind-o cu gândul, ieşind din grotă. Zvârlind trupul lui Timi în mare, apoi întorcându-se la ea acasă, de unde luase pătura, peştele, farfuria şi...

Deschise ochii mari. Aşadar, asta fusese!... Ridicându-şi mâna, şi-o strecură uşor până la gâtul Omaatei. Pipăi gâtul cu degetele. Boabele de pandanus îi alunecară sub degete şi simţi liana care le lega laolaltă. Şi atunci, se întinse până la ele, le mirosi şi spuse, ridicându-şi capul:

— Ţi-ai pus şiragul?

Pieptul Omaatei se contractă, urmă un zgomot foarte uşor şi nimic altceva.

— Omaata...

Nu se auzi niciun răspuns. Întinse braţul şi îşi trecu mâna pe vastul obraz de sub el.

— Omaata...

După o clipă, ea îi luă uşor obrazul între mâini şi i-l puse pe boabele şiragului de pandanus. El rămase o secundă nemişcat, cu mâna proptită pe sinul Omaatei. Boabele şiragului îi striveau obrazul; se întoarse şi le aspiră adânc. Simţi mireasma pătrunzând înăuntrul său, şi nu numai prin nări, ci prin toţi porii pielei. O clipă mai târziu, mintea i se goli, pereţii de stâncă ai grotei pieriseră, iar el păşea pe plajă, cu vântul biciuindu-i faţa. Simţi că avea puterea de a zbura. Izbi puternic cu călcâiul în prundiş, îşi întinse braţele în lături şi începu, cu aripile fremătânde, să plutească în văzduh.

Capitolul XV

— Adamo!

Deschise ochii: Itia era în faţa lui. Itia, în picioare, nemişcată. Era aproape lumină în grotă.

El se aşeză. Nu era în stare să-şi dezlipească bine pleoapele. Trăsăturile Itiei erau confuze. Simţea că se petrece ceva nefiresc. Nu scotea un cuvânt. Nu i se arunca în braţe.

Bâjbâi, cu mâna, în jurul său.

— Omaata?

— E-n sat, spuse Itia, pe un ton posomorit.

— Şi ce face?

Ea ridică din umeri.

— Ce poate să facă?

Purcell privi pata luminoasă de pe perete. Soarele se şi înălţase pe cer. Dormise multă vreme. Clipi din pleoape, vederea i se desluşi, o privi pe Itia şi îi văzu expresia ochilor.

— Itia!

— Războiul s-a sfârşit, spuse ea, pe un ton şters.

Purcell se ridică în picioare, deschise gura, dar nu fu în stare să vorbească. Ştia, ştia totul.

— Mehani?

Itia privi drept în faţa ei şi spuse, cu glasul scăzut:

— Toţi, toţi, în afară de Tetahiti.

Şi, întorcându-şi ochii în lături, adaugă cu ciudă:

— Nici măcar rănit nu e.

Urmă o tăcere, şi Purcell repetă cu o încăpăţânare de copil:

— Mehani?

Itia îl privi în faţă. Avea aerul rătăcit, mâinile îi spânzurau de-a lungul trupului, umerii îi erau fleşcăiţi, căzuţi. Când deschise gura, vorbi cu tonul unui plânset ca de copil:

— Mehani?

Ea dădu de două ori din cap. Purcell avu impresia că ochii îi ies din orbite, un văl negru se aşternu peste ei, îşi întinse mâinile înainte, se prăbuşi în genunchi, apoi în jos, pe pântece.

— Adamo!

Se repezi la el, îl întoarse cu faţa în sus. Era alb, ca varul, cu ochii închişi, înfundaţi în orbite. Îi ascultă inima. Bătea fără regularitate.

— Adamo!

Ea începu să-l bată cu palmele pe obraz. O tresărire i se ivi pe chip, şi o umbră de culoare i se aşternu din nou pe faţă. Îngenuncheată înaintea lui, cu picioarele de o parte şi de cealaltă a trupului, îl lovi mai tare, cu amândouă mâinile.

Când se opri, Purcell îşi descleştă fălcile şi izbucni, cu un glas stăruitor:

— Loveşte! Loveşte!

Itia începu iar să-l lovească şi, după un minut, el izbuti să-şi ridice pleoapele. Vedea totul ca într-o negură nedesluşita. O privi pe Itia, închise ochii. Simțea pe obraji loviturile palmelor ei şi spuse în şoaptă:

— Loveşte, loveşte.

Izbiturile palmelor pe față îi părură a ritma zvâcnirea sângelui ce-i revenea în cap. Se simțea mai bine.

Se ridică în coate, nu-i mai era rău, dar avea impresia că-l lovise cineva de moarte în cap. Spuse în englezeşte, cu glasul scăzut:

— A murit Mehani.

Dar vorba aceasta era lipsită de înțeles. Nu-i dădea nicio suferință. Nu simțea nimic. Mintea îi era cu desăvârşire pustie.

Itia se lungi alături de el şi îi luă mâna. Îl văzu întorcând capul spre ea. Ochii îi erau lipsiți de orice expresie.

— Spune, cum? făcu el, cu un glas stins.

— Ieri seară. *Ceilalți* i-au surprins pe *peritani* la căderea nopții. Şeful a fost ucis. *Şoricelul* împreună cu *Scheletul* au intrat în casă. Şi au tras cu puşca toată noaptea. *Ceilalți* erau pe după copaci. Trăgeau şi ei. Dar la ivirea zorilor au încetat împuşcăturile. Atunci, *peritanii* au început să aştepte. Şi au aşteptat, au tot aşteptat... Iar când soarele s-a înălțat pe cer, ei şi-au spus: "Foarte bine, au plecat". Atunci, *Şoricelul* şi *Scheletul* au ieşit din casă, iar *ceilalți* i-au ucis.

— Mehani?

— Mehani s-a apropiat prea tare de *Micul Şoricel, Şoricelul* nu murise. Nu era mort de-a binelea. Şi a tras.

Purcell coborî capul în pământ. Ucis de Smudge ! Dar nu, nu era de râs, nici măcar atât. Mehani a murit. Atât şi nimic mai mult.

Se scurseră câteva secunde. Era închircit în sine însuşi, inert, prostit. Mintea îi era goală de orice gând.

Itia întrebă:

— Să spun mai departe?

— Da, spuse el, cu un glas stins, şi închise ochii.

Şi ea reluă, fără a arăta vreo emoţie:

— Tetahiti a retezat capetele. Apoi le-a trimis pe Raha şi pe Faina în tabără să caute *poiniii* în care se găseau celelalte capete. A vârât în pământ, în jurul cabanei tahitienilor, opt sulițe cu vârful în sus, în care şi-a înfipt trofeele. Atunci, femeile au început să țipe, iar el a spus: ″De ce țipați? Nu-mi sunteți sclave, doar sunteți din tribul meu. Iar aceştia erau nişte străini, care au fost nedrepți cu noi.” Dar femeile nu şi-au curmat țipetele, şi atunci Omaata a spus: ″Capetele bărbaților noştri, tu le înfigi în sulițe: ne socoteşti sclave”. După aceea, *vahineele* au vorbit toate deodată şi l-au dojenit. Tetahiti a ascultat totul, cu răbdare, apoi a spus: ″Oamenii aceştia au fost nişte străini care au ridicat armele împotriva noastră. Ei au fost ucişi în război, şi mi-am împodobit împrejurimile casei cu capetele lor, ca să mă mândresc cu ele, căci m-am luptat bine. Cu tot curajul, şi cu iscusință. Şi eu sunt în viață. Iar ei sunt morți. Dar voi, voi sunteți surorile mele. Nu vă socotesc drept sclave. Calce-mi oricare dintre voi, dacă vrea, pragul casei. O voi primi cu cinste.” Şi spunând acestea, a privit femeile, pe toate, rând pe rând. Nu era o privire ca pentru a se juca. Nu. Era cu totul altceva. Sta, în picioare, sprijinit pe arma sa, cu jungherul la brâu. Un om mare! Un om impunător! Femeile, şi ele l-au privit. Şi atunci, Horoa, care pe vremea *Scheletului,* ba chiar şi pe vremea lui Uili, s-a cam jucat cu el, a spus: ″Smulge capul tane-ului meu din sulița asta şi am să-ți trec pragul”. Iar Tetahiti a răspuns cu părere de rău, parcă: ″Nu. Aşa e obiceiul.” A urmat o tăcere, iar Taiata, ea singură, i-a intrat în casă. Şi când Horoa a văzut asta, a spus în zeflemea (şi poate şi în ciudă): ″Omule! Ai pus mâna

pe o comoară!" Şi toate femeile l-au părăsit, în afară de Taiata şi, bineînțeles, de Raha şi Faina.

— Dar tu? spuse Purcell, ridicând capul.

— Am plecat şi eu, spuse ea, cu o scurtă sclipire în ochi. Tetahiti m-a chemat înapoi şi mi-a spus: ″Itia, sora mea Itia, pleci?" I-am răspuns: ″Mehani era *tane-ul* meu. Nu tu. Şi socotesc că nu faci bine ce faci." Atunci, el a spus, cu chipul întunecat: ″Fac ceea ce e dreptul meu să fac. Aleargă după Omaata şi adu-o încoace." I-am adus-o pe Omaata, a privit-o drept în ochi şi a întrebat: ″Unde e Timi?" Ea nu i-a răspuns. Atunci, el a întrebat: ″Unde e Adamo? Şi de ce Ivoa nu era şi ea printre celelalte femei?" Şi cum ea n-a răspuns nici de astă dată, el a spus, cu o voce puternică: ″Adamo este prizonierul meu de război şi nu-l voi ucide. Spune-i să vină la mine acasă, să mă vadă." Omaata n-a răspuns nimic. A plecat şi, pentru că nu ştiam încotro să mă duc, m-am luat după Omaata şi am ajuns la ea acasă. *Aue,* Toate femeile se strânseseră acolo!

Şi cam au văzut-o pe Omaata, au început să strige: ″Ce ne facem, Omaata?" Iar unele dintre ele plângeau, cu toate că nu e bine să plângi. Iar celelalte tot întrebau: ″Unde este Timi? Unde este Ivoa?" Iar altele întrebau: ″Ce o să facă cu Adamo?" Iar Omaata a spus: ″Tăceți ! A spus că nu-l va ucide pe Adamo."

Urmă o tăcere, şi, cum Purcell tăcea, Itia spuse:

— Ei, ce ai de gând să faci?

Purcell întoarse capul spre Itia, iar ea băgă de seamă că trăsăturile lui Adamo îşi recăpătaseră tăria de altă dată.

— Itia, vorbi el în cele din urmă, spune-mi adevărul. Chiar nu ştii unde este Ivoa?

— Nu.

— Omaata ştie?

— Poate că da.

El se ridică, se duse să vadă dacă pantalonii i se uscaseră, constată cu neplăcere că erau încă umezi şi îi îmbrăcă.

— Ascultă, spuse el. Vom coborî. Eu voi aştepta la sinochin. Tu să te duci după Omaata.

Şi reluă:

— Dar vezi, nu spune celorlalte femei unde mă aflu.

— Şi lui Tetahiti ce să-i spun?

— Nu-i spui nimic. Spune-i Omaatei să vină. Hai, du-te ! Nu mă aştepta pe mine.

Uitase aproape de căldura soarelui şi de lumina pe care acesta o revărsa asupra lucrurilor. Clipea din ochi şi se ţinea cu amândouă mâinile, ca să coboare povârnişul. Era în viaţă, la nimic altceva nu voia să se mai gândească.

Pe cap, pe umeri, pe picioare, prin stofa umedă a pantalonilor simţea dogoarea soarelui. Ca o hartă în relief, la picioarele sale se desfăşura întreaga insulă, verde, şi într-o, puzderie de culori, în mijlocul Pacificului albastru-întunecat.. Sorbea în plămâni aerul răscolit de vijelia valurilor, al focurilor de lemne din sat, aerul înmiresmat al florilor de pe platou.

Nu intră sub smochin. Îşi scoase pantalonii, îi agăţă de o rădăcină verticală şi se tolăni, pe burtă, în iarbă. După câteva minute, era leoarcă de năduşeală, dar rămase totuşi locului, neclintit, părându-i că niciodată nu-i va mai fi destul de cald. Erau, pe cer, nişte nori răzleţi, şi el încercă, de îndată ce soarele se strecură sub vălul lor, o senzaţie neplăcută, ca şi cum atât lumina, cât şi căldura urmau să piară pentru totdeauna şi să înece insula în beznă.

Omaata sosi după un ceas, se gândise la toate, îi aducea de-ale mâncării. Purcell făcu câţiva paşi spre ea, ieşindu-i în întâmpinare, o privi, se simţi cam stingherit şi îi luă plăcintele din mână, ca pentru a o uşura de povară. Apoi, fără a spune un cuvânt, se întoarse, aşezându-se iar sub

smochin, dar la umbră, de astă dată, deoarece simțea o arsură pe umeri.

— Unde e Ivoa?

— Nu ştiu.

Şi cum el o tot privea, ea adăugă:

— Omule, unde vrei. Să fie?

— Ai văzut-o aseară?

— Azi-dimineață. Când s-a prăbuşit Meliani, ea s-a repezit spre el, a îngenuncheat, apoi s-a ridicat şi a plecat.

— Unde? încotro a apucat-o?

— Spre casa ta.

Bineînțeles. Venise ca să-şi ia puşca. Mehani murise. Nu mai zăbovea să-l plângă. O apucase înspre pădure, ea să-şi apere *tane-ul* împotriva lui Tetahiti.

După un minut, el spuse:

— Tetahiti vrea să mă ucidă?

Omaata era tolănită lângă el. Sprijinită în cot, ea smulgea din pământ fire de iarbă, pe care le ducea, unul câte unul, la gură.

— A spus că nu te va ucide.

— Nu asta am întrebat.

Ea lăsa să se audă o mârâială. Cum să-i explice? Tetahiti nu avea, el personal, nicio pornire de a-l ucide. Lucrurile erau mai complicate.

Cum Omaata tăcea mai departe, Purcell reluă:

— Crezi că trebuie să mă păzesc?

— Totdeauna e bine să te păzeşti.

— Tot atât cât ar trebui să mă păzesc dacă Timi ar fi în viață?

— Poate că nu chiar atât.

Şi adăugă:

— Tetahiti a spus că nu te va ucide.

Zadarnic îi căuta el în ochi.

— Este, oare, Tetahiti omul care să spună una şi să facă alta?...

Ea ridică din umeri, din enormii ei umeri.

— Ca toţi şefii.

El judecă acest răspuns şi spuse:

— Otu nu era aşa.

— În vreme de pace nu. Dar în vreme de război Otu era foarte viclean.

— Dar războiul s-a sfârşit.

— O, copilaşul meu, spuse Omaata, ridicând capul şi revărsând asupră-i lumina ochilor ei imenşi. Şi îşi scoase din gură toate firele de iarbă, pe care le aruncă înaintea ei. Războiul cu *Scheletul* s-a sfârşit. Dar este un alt război: între Tetahiti şi femeile de aici. Şi încă un război: între Tetahiti şi Mlamo...

— Un război cu mine! strigă Adamo, uluit.

Ea mârâi, se lungi pe burtă şi, cu faţa ei mare, sprijinită în palme, îl privi dintr-o parte cu înduioşare:

— Ştii tu ce face Tetahiti în clipa asta? Termină pa-ul...

— Pa-ul *peritanilor?*

Ea dădu din cap.

— *Maamaa!*

— Nu, spuse ea cu gravitate. Nu... Azi dimineaţă el a frânt toate puştile, în afară de a sa. Dar mai sunt încă două puşti pe insulă. Puşca Ivoei...

O pauză. Ochii în pământ.

— Şi puşca lui Timi.

El spuse îndată:

— Puşca lui Timi am zvârlit-o în puţ.

Ea suspină, dar nu făcu nicio remarcă. El reluă:

— Crezi că femeile vor merge atât de departe încât să-l ucidă pe Tetahiti?

Ea mârâi, mai bine spus suflă tare pe nas, cu o expresie de nemulţumire. Într-una aceleaşi întrebări brutale, după

felul de a fi al *peritanilor!* Unde era frumoasa purtare a lui Adamo? Îl privi, apoi, pe omul acesta blond, trandafiriu, cu o mare pată roşie pe umeri, un biet cocoşel care o ducea greu sub arşiţa soarelui, care nu înţelegea nimic, ca un copil în mijlocul lor. Cui putea el să-i mai pună întrebări? Omaata se înduioşă, întinse mâna ei mare şi îl mângâie pe braţ. El întoarse capul şi ea îi văzu privirea. O, ochii aceia de culoarea cerului, străvezii! Străvezii! O cocoşelul meu! O, Adamo!

— Femeile se simt jignite, spuse ea în cele din urmă. Chiar şi eu mă simt foarte jignită.

— Dar aşa e obiceiul.

— Nu, nu! spuse ea, pătimaşă. După un război înăuntrul aceluiaşi trib, nu se înfig capetele în sulițe.

Urmă o tăcere, după care Purcell spuse:

— Atunci, de ce se poartă aşa?

Ea ridică din umeri.

— Îi urăşte grozav pe *peritani.* Face tot ce-i stă în putință ca să se simtă fericit de izbânda sa. Aceste opt capete sunt pentru el...

Ea făcu un gest <şi nu-şi mai isprăvi vorba. Purcell îşi întinse bărbia, iar ochii i se făcură reci. Opt capete. Nouă cu al său. *Peritanii* vor fi omorâți cu *toții.* Tetahiti va fi cu adevărat fericit...

Se ridică şi se întoarse spre ea.

— Să mergem, spuse el cu o voce puternică. Tu ai să te duci să-l cauți pe Tetahiti. Să-i spui aşa: ″Adamo a spus: Pragul casei tale nu-l va călca, pentru că nu vrea să vadă capetele *peritanilor* înfipte în sulițe. Adamo spune: Vino tu în piață, în toiul amiezii, eu voi fi acolo”.

Ea îl privi, o clipă, în tăcere. *Aue,* în ce chip i se puteau schimba ochii!

— Mă întorc cu tine în sat, reluă Purcell. Voi aştepta acasă răspunsul lui Tetahiti.

Nu mai departe decât în ajun, aproape la aceeaşi oră, plecase din *East Avenue,* cu femeile, pe *Banian Lane*! Iar acum era iar aici, şi se şi afla în sat. La dreapta se înălța cabana lui Mason. Dacă, în loc de a o coti spre stânga, pentru a se duce acasă, ar merge mai departe, pe Easi *Avenue,* ar trece prin fața tuturor locuințelor de pe romb... Cât de bine fusese ales locul pentru aşezarea satului! Planul bine chibzuit, simetria respectată cu dragoste; ca şi intervalele dintre cabane, toate regulile confortului aplicate, pas cu pas... ce minunat reuşise totul! Organizarea, efortul, voința de a vrea, gustul pentru prevedere, grija de a construi şi de a transmite bunuri copiilor, totul era admirabil, înainte cu câteva luni, chiar în acelaşi loc, nu se găsea decât o pădure, prin care nu călcase picior omenesc. Iar acum se iviseră ″căile”, ″străzile” aproape drepte, fiecare cu tăblița şi cu numele ei, piața, cu ghereta ei, cu clopotul, cu ceasornicul, cu cisternele de pânză făcute de Mac Leod, cabanele lipsite de eleganță, dar solide, grădinile bine cultivate, bine împrejmuite. Fiecare pentru sine, fiecare despărțit, cum se cuvine, de vecinul său. Nimeni nu avea de cerut nimic nimănui. Toate casele cu uşi ce se încuie cu cheie. Iar mai departe, pe platou, nouă parcele de pământ roditor aparținând fiecare câte unuia dintre cei nouă britanici, nouă fâşii de pământ care trebuiau să-i hrănească – şi care îi uciseseră.

Nouă? Nu nouă, numai opt. Putea, dacă gândul acesta i-ar fi dat ghes, să pună stăpânire pe bucata de pământ pe care i-o atribuise Mac Leod. Lăsă capul în pământ. Îşi simți gura uscată şi amară. Singurul britanic pe toată insula!... Simți mâna mare a Omaatei punându-i-se pe umăr, în vreme ce, mergând alături de ea, zori pasul, apropiindu-se de casă. I se rostogolea în urechi, înnăbuşitor, vocea ei profundă: ″Nu fi trist, Adamo”. El clătină din cap, întărâtat.

"Nu sunt trist." Mergând mai departe, se îndepărtă de ea. Omaata îşi luă mâna de pe el.

Ajungeau tocmai în faţa casei sale.

— Plec, spuse Omaata, cu demnitate.

Şi îl părăsi, fără a-i mai arunca o privire, cu capul drept, cu spatele spre el, se îndepărtă cu toată răceala. Dădu din cap, cu aerul unui om sâcâit. Susceptibilitatea asta a lor! Afurisita lor etichetă!... împinse în lături poarta casei şi fu cuprins de remuşcări. În mijlocul încăperii trona, solid şi monumental, fotoliul pe care şi-l făcuse cu propriile sale mâini. Omaata se îngrijise din timp ca înainte de a pleca la smochin să-i aducă acasă mobila, ca aceasta să pară a-l fi aşteptat, pentru cazul în care, reîntorcându-se în cabana sa, nu avea s-o găsească pe Ivoa.

Ieşi din nou în grădină şi merse până la tufişul de hibiscus. O strigă, cu glas tare, de mai multe ori pe Ivoa. Era aproape sigur că, pitită undeva, ea îi urmărea mişcările. Ştia că nu va ieşi din hăţiş la strigătul lui şi voia să-i dea a înţelege că era îngrijorat de soarta ei.

Având tot timpul impresia că ochii Ivoei sunt ascunşi pe după fiecare frunză, ajunse până la şopron, se spălă din cap până în picioare şi se bărbieri cu îngrijire. Intră în casă, deschise, cu totul, pereţii mişcători, apoi, simţind că îl cuprinde enervarea, se lungi pe pat, cu ochii întorşi către lumina zilei. Soarele era sus pe cer, iar Omaata nu se ivea încă.

După o clipă sosiră femeile. Nu scoteau nicio vorbă, iar picioarele lor, desculţe, nu făceau de loc zgomot, păşind pe pietrele drumului. Şi cu toate acestea, înainte chiar ca ele să fi trecut pragul casei, Purcell recunoscuse acel caracteristic foşnet uscat al fâşiilor de scoarţă din care erau făcute fustele lor. Intrară înăuntru, cu ochi gravi, şi, aplecându-se una după alta asupră-i, îşi frecară obrazul de obrazul său, nespunând, ca şi până atunci, niciun cuvânt. După ce

isprăviră de făcut acest lucru, ele se priviră una pe alta. Urmă, apoi, un fel de pas rapid de balet, ca şi cum mişcările lor ar fi fost săvârşite după anume reguli bine chibzuite. Itia, Avapuhi şi Itihota se aşezară pe pat, cea dintâi la dreapta lui Purcell, cea de-a doua la stânga sa, iar cea de a treia jos, la picioarele lui. Horoa şi Turnata, uitând de scaune, sau neîndrăznind să se folosească de ele, se aşezară jos, pe podea. Cât despre Vaa, după ce îl îmbrăţişase pe Purcell (ceea ce nu mai făcuse din clipa în care devenise *vahmeea* marelui şef), se retrase la o parte şi rămase, în picioare, lângă uşă, ca un musafir grăbit, care are de gând să plece dintr-o clipă într-alta. Toată această comportare a femeilor îl ului pe Purcell. Depărtarea la care se ţinea Vaa, sfiiciunea celor două *vahinee* care se aşezaseră pe duşumea şi aerul de tihnită intimitate al celor trei femei care luaseră, cu toate, loc, pe patul său. Faptul că una dintre cele trei femei era Itihota, văduva lui White, şi cu care nu prea fusese în relaţii până atunci, era şi mai surprinzător.

Un sfert de ceas se scurse, fără să se fi pronunţat măcar o vorbă, apoi sosi Omaata, îmbrăţişă întreaga scenă cu o privire aprobatoare, şi nu fără un anumit aer ceremonios de stăpână, se aşează, la rându-i, şi ea, pe pat, la picioarele lui Purcell şi în faţa Itihotei.

— Ei, ce se aude? spuse Purcell, ridicându-se.

— Tetahiti te aşteaptă.

— Acum?

Ea dădu din cap, în semn că „da".

— Unde?

— În faţa porţii pa-ului.

Purcell o privi.

— El e cel ce a spus „în faţa porţii pa-ului?"

— Da, el. Nu a vrut să vină în piaţă.

— De ce ai zăbovit atâta vreme?

Ea tăcu, cu un aer cam trufaş, cu ochii în pământ, cu trăsăturile obrazului neclintite. „Bine, îşi spuse Purcell, în sinea lui, întrebarea asta a fost nelalocul ei. Şi, de altfel, cu totul de prisos. E limpede că a zăbovit având nevoie de oarecare vreme ca s-o pună pe Ivoa în curent."

El se ridică şi spuse, calm:

— Hai!

Când fu pe *West Anemie,* o luă de braţ şi iuţi paşii, ca să se depărteze de celelalte femei.

— Ascultă-mă, spuse el, în şoaptă, şi întărind fiecare cuvânt. Nu trebuie întreprins *nimic* împotriva lui Tetahiti. *Nimic.*

— Şi dacă te reţine ca prizonier?

— Nimic.

Ea spuse, cu un ton dur:

— Şi dacă te ucide?

Purcell ridică ochii. Obrazul ei era încruntat. Mai era încă pornită împotriva lui. Îşi frecă obrazul de braţul Omaatei.

— Te rog, nu fi supărată...

Urmă o tăcere, şi ea vorbi deodată, cu un glas schimbat:

— O, cocoşelul meu, tremur într-una pentru soarta ta.

O strânse şi mai tare de braţ.

— Ia aminte: nimic nu trebuie să i se întâmple lui Tetahiti.

Ea dădu din cap şi spuse, şoptindu-i:

— Nici eu nu vreau aşa ceva... Dar mă gândesc, cu teamă, la tine. Uneori îmi vine în minte să-l ucid, ca să se termine odată cu teama asta.

— Nu, nu, spuse el, cu tărie. Nici măcar să nu te gândeşti la una ca asta!

Şi adăugă:

— Şi lui îi e frică.

Ea dădu din cap.

— E adevărat. E foarte curajos, dar totuşi se teme. De azi-dimineaţă o clipă nu a lăsat armele din mână, nici pe când lucra.

Şi reluă:

— Munceşte ca un bezmetic, împreună cu femeile pe care le are. Pa-ul va fi gata poate chiar până diseară.

Când ajunseră în vârful rombului, Purcell se opri şi spuse; fără să ridice ochii:

— Rămâi în urmă, cu femeile.

Se aştepta să i se împotrivească, dar se supuse îndată. El o porni mai departe, cu femeile, la vreo douăzeci de metri în urmă, şi o apucă pe *Cliff Lane.*

Arborii se făceau tot mai rari pe măsură ce se apropia de casa tahitienilor, soarele dogorea mai tare, năduşeala îi curgea pe frunte. Îşi şterse ochii cu dosul palmei, şi după ce vederea i se limpezi iar, zări pa-ul.

Se înălţa la cotitura drumului, la vreo patruzeci de metri înaintea sa. La drept vorbind, nu era decât un gard grosolan, cam de vreo trei metri înălţime, alcătuit din nişte pari lungi, prost ciopliţi, înfipţi în pământ şi legaţi între ei la vârf. Dar pe măsură ce acest obstacol cerea, pentru a fi trecut, din partea atacatorului, folosirea şi a picioarelor şi a mâinilor, acesta se găsea expus şi dezarmat toată vremea cât îi trebuia ca să se caţere. Şi în afară de asta, dacă era cu putinţă să se dea foc pa-ului, cu toate că el era construit, în întregime, din lemn verde, apoi era cu neputinţă să arunci o torţă peste gard, pentru a incendia cabana. Depărtarea fiind cu mult prea mare pentru aşa ceva. Pa-ul era, aşadar, de natură să constituie un adăpost în faţa unor asemenea surprize. Şi de îndată ce se aprindeau câteva focuri pe locul îngrădit, era uşor ca, prin ferestruicile cabanei, incursiunile. Nocturne să fie dejucate.

Purcell nu mai era decât la vreo douăzeci de metri de *pa,* când se auzi glasul lui Tetahiti:

— Opreşte-te!

Purcell se supuse.

— Spune femeilor să se oprească.

Purcell se întoarse şi, ridicând amândouă mâinile în văzduh, cu palmele întoarse către ele, le spuse, strigând, ordinul lui Tetahiti. Murmure de furie se stârniră în rândurile lor, dar îi dădură totuşi ascultare.

Purcell se întoarse din nou cu faţa spre *pa.* Nu desluşea nimic. Niciun chip omenesc, nicio siluetă. Distanţele dintre pari fuseseră înfundate cu crăci ghimpoase de mărăcini.

— Vino, spuse glasul lui Tetahiti.

Purcell îşi îndreptă trupul şi o porni într-acolo. Mai avea vreo douăzeci de metri. Dacă erau douăzeci de metri. Se ţinea foarte drept şi înainta cu un pas sigur, dar, deşi trupul îi era ţeapăn, se simţea înăuntrul său moale şi sleit de puteri: ″Oare nu voi mai apuca să aud decât detunătura armei”? Se întreba el, cu spaimă. Se înnăbuşea. Îşi dădu seama că i se tăiase răsuflarea. Trase cu putere aerul în piept şi ridică fruntea. Simţi zvâcnindu-i muşchii gâtului şi îşi spuse, cu ironie: cel de al nouălea cap. Îi aduc cel de al nouălea cap...

Pa-ul *se* apropia atât de repede, încât Purcell îşi dădu seama că iuţise paşii. Încercă să-şi încetinească mersul, şi, prin sforţarea pe care i-o cerea acest lucru, înţelese cât îi era de teamă. Nu mai mergea înspre *pa.* Se năpustea asupra lui.

Se opri la doi metri de gard. De îndată ce rămase locului, neclintit, picioarele începură a-i tremura. Se scurse o vreme ce-i păru grozav de lungă şi, deodată, pa-ul prinse a se mişca. Mai bine zis, o parte din *pa* alunecă, dându-se înapoi, şi deschizând un drum între doi pari. Era ceva aproape ameninţător în iuţeala şi liniştea cu care se deschisese acest drum.

— Intră, rosti glasul lui Tetahiti.

— Am spus că n-aş vrea să văd capetele, spuse Purcell.

— N-ai să le vezi.

Ce tâlc avea oare vorba asta? Că nici măcar nu va avea vreme să le vadă? Urmă o tăcere şi, ca şi cum i-ar fi desluşit gândul, Tetahiti reluă:

— Poți să intri. Nu ți se va întâmpla nimic rău. ″Făgăduială sau capcană?” Purcell frici i o sforțare ca să-şi stăpânească glasul şi spuse:

— Vino tu afară.

— Nu.

— Nu sunt înarmat, spuse Purcell, ridicând amândouă mâinile în văzduh.

Nu izbuti să desluşească nimic printre pari şi mărăciniş dar ştia că ochii lui Tetahiti nu scapă niciuna din mişcările lui.

— Nu. Nu vreau să ies afară.

Era limpede. Se temea să nu înfrunte vreun glonte tras de Ivoa.

— După poarta asta mai este încă o poartă, reluă Tetahiti. Nu vei vedea capetele retezate.

O intrare. O sită mai degrabă. Pentru a-i izola pe vizitatori sau pentru a prinde în cursă pe asediatori. Poarta mişcătoare constituind punctul slab al pa-ului, Tetahiti construise în dosul ei o a doua oprelişte.

— Să rămânem în locul acesta în care ne aflăm, spuse Purcell. Putem vorbi şi aici. Urmă o tăcere. Apoi spațiul liber dintre cei doi pari se închise. Dar, de astă dată, mişcarea fu însoțită de un zgomot puternic. Purcell respiră. Va fi poate ucis. Urmarea va hotărî. Dar un lucru era sigur: nu va fi făcut prizonier.

Tetahiti reluă, cu un ton sever:

— Unde este Ivoa?

— În pădure.

— Are o puşcă la ea?

După un răstimp de tăcere, Purcell spuse:

— De ce mă întrebi pe mine? Doar ştii şi tu.

— Ce caută cu puşca în pădure?

— Ştii şi asta.

Apoi, spunându-şi că acest răspuns îi putea părea lui Tetahiti în doi peri, Purcell adăugă:

— Îi e frică ca nu cumva să mă ucizi.

După asta aşteptă ca Tetahiti să protesteze, dar nu se petrecu nimic. Îl uluise şi aproape îi închisese gura felul brusc şi atât de puțin tahitian al acestor întrebări.

— Unde este Timi? spuse Tetahiti, pe acelaşi ton scurt, poruncitor.

— Nu ştiu.

Era, de altminteri, adevărat. Literalmente adevărat şi lucru aproape de necrezut, îi făcea plăcere faptul că nu mințise decât pe jumătate.

— Unde e puşca lui?

Purcell şovăi, iar această şovăire îi stârni furia împotriva lui însuşi.

— N-o am.

Răspuns prostesc. Făcut parcă să stârnească bănuieli.

— Dar la cine e? spuse Tetahiti, îndată.

Purcell avu şi de astă dată o şovăire şi răspunse:

— La nimeni.

Se corectă:

— Cred că la nimeni.

Şi vorba asta era prostească. Şi îndoiala lui, mai nesocotită ca orice.

— Se află cumva în mâna vreunei femei? întrebă Tetabiti.

Purcell ridică din umeri, fără a răspunde. Tonul acesta de sus, întrebările acestea brutale, directe! Era o mare distanță până la ceremonia şi vorbele frumoase ale *manu-faite-ului.* Şi, deodată, Purcell înțelese. Nu era distanța de la egal la egal. Era interogatoriul la care e supus un prizonier de război.

Tetabiti spuse, în aceeaşi clipă:

— Eşti prizonierul meu de război şi am dreptul să te ucid. Dar nu te voi ucide. Ia una dintre cele trei pirogi *peritone* şi pleacă, împreună cu femeia ta, în largul mării.

Trecu o clipă până ce Purcell putu să răspundă. Glasul îi pierise.

— Omule, am spus tot ce aveam de spus, vorbi Tetabiti.

— Tetahiti, spuse Purcell în cele din urmă, nu am ridicat arma împotriva ta. Şi cu toate astea tu îmi spui: ″Eşti prizonierul meu de război”. Îmi mai spui: ″Nu te voi ucide”. Şi totuşi mă împingi să mă înec în mare împreună cu femeia mea, fiica marelui şef Otu.

Fu, de astă dată, rândul lui Tetahiti să tacă. Argumentele lui Purcell îl lăsaseră indiferent, dar nu şi aluzia la rudenia Ivoei. Otu şi însuşi tatăl lui Tetahiti erau fraţi, Ivoa îi era verişoară, iar cuvintele lui Purcell aruncau asupra lui Tetahiti moartea rudei sale.

— *Peritanii* sunt oameni răi, spuse el, în cele din urmă, cu o furie stăpânită. Trebuie să pleci! Dar dacă sora mea, Ivoa, vrea să rămână, poate să rămână.

Reaua-credinţă a acestor cuvinte era vădită, căci Tetahiti nu putea avea cea mai mică îndoială cu privire la hotărârea Ivoei. Purcell se simţea descurajat. Înverşunarea aceasta, această rea-credinţă... Nu era cu putinţă să cadă la o înţelegere cu el.

— Ascultă-mă, spuse el, nu am ridicat arma împotriva ta. Am venit în tabăra ta cu *manu-faite-ul.* Calea pădurii a luat-o Ivoa, împotriva voinţei mele. De ce mă tratezi astfel?

— Eşti dibaci, spuse, cu dispreţ, Tetahiti. De aceea eşti în viaţă. Dar trebuie să pleci. Nu vreau *peritani* pe insulă.

Urmă o tăcere, şi Purcell spuse:

— Ce s-ar întâmpla dacă n-aş primi să plec?

— Te-aş ucide, spuse Tetahiti, fără o urmă de şovăire.

— Acum?

— Acum.

Purcel! Străpunse cu ochii desişul din faţa sa, dar nu desluşi nimic: nici lumina unei priviri, nici ţeava unei puşti.

— Dacă mă ucizi, atunci femeile or să vrea să mă răzbune.

Tetahiti lăsă să i se audă un uşor mârâit, care putea trece drept un semn de dispreţ, dar de spus, nu spuse nicio vorbă. Era vădit că avea cea mai mare grijă ca nu cumva să stârnească femeile, prin cuvintele pe care *peritanul* le-ar fi putut repeta în faţa lor. ″Nu vrea să le supere, îşi spuse Purcell, în sinea sa. Altminteri, până acum aş fi fost culcat la pământ.”

Purcell continua să tacă. Toată spaima îi pierise, iar judecata îi era rece şi lucidă. De câteva secunde îl tot ispitea gândul să spună: ″în măsura în care este a ta, insula este şi a mea. Nu sunt prizonierul nimănui. Şi nu voi pleca de aici.” Această atitudine ar fi avut meritul de a fi clară, şi totuşi, în ultima clipă, stătu în cumpănă dacă e potrivită sau nu. În faţa lui Mac Leod nu ar fi avut nicio şovăire. Dar Mac Leod avea aceeaşi atitudine de la un capăt şi până la celălalt al discuţiei. Aşa încât cu el se putea prevedea tot ceea ce urma să facă. Purcell nu era tot atât de sigur şi de reacţiile lui Tetahiti. Tahitienii erau în stare de acţiuni calculate. Dar ei nu ţineau seama totdeauna până la capăt de socoteala făcută. În timpul discuţiei găseau pe drum motive mai serioase care să-i facă a se îndepărta de judecata de la început. Aşa, de pildă, în isprava cu capetele înfipte în suliţe, Tetahiti, în ciuda faimei sale de om socotit, nu dăduse dovadă de prea multă prudenţă. Cu toată dorinţa lui vie de a menaja femeile, le stârnise împotriva sa.

″Dacă îl înfrunt, gândi deodată Purcell, e în stare să nu se dea înapoi din faţa unui conflict deschis, cu femeile, fie numai şi pentru a-şi face din acest lucru un titlu de glorie – sau pentru plăcerea de a-mi vedea capul înfipt în vârful unei suliţe.”

— Bine, spuse Purcell, cu tărie, răspicându-şi cuvintele unul câte unul. Voi pleca. Dar trebuie să-mi dai răgaz.

— Pentru ce îți trebuie răgaz?

— Soția mea este însărcinată. Nu poate să nască în largul mării, pe o pirogă. Şi apoi, înainte de a o porni, mai am ceva de schimbat la pirogă.

— Ce vrei să-i faci?

— Un acoperiş.

— De ce să-i faci acoperiş?

— Pentru a-mi ocroti nevasta şi copilul, împotriva vântului.

— Cât timp are să-ți ia treaba asta?

— Două luni.

Tetahiti urmărea, prin crăpătura unui par, chipul duşmanului său şi nu ştia ce să creadă. Se simțea uşurat la gândul că Adamo se în voia să plece. Altminteri ar fi fost nevoit să-l ucidă, şi atunci *Eatua* să-l fi avut în pază! Femeile ar fi luptat împotriva lui ca drăcoaicele! Dar cui i-a mai trăsnit vreodată prin minte gândul ăsta *maamaa* de a pune acoperiş unei pirogi? Era un şiretlic! Un mijloc de a câştiga timp. Pe de altă parte, însă, cu niciun preț femeile n-ar lăsa-o pe Ivoa să plece înainte de a fi născut.

— Îți dau răgazul pe care mi-l ceri, spuse el pe un ton scurt. Dar spune femeii tale să se întoarcă acasă.

— Aşa voi face, spuse Purcell, după o clipă.

Mai aşteptă câteva secunde, dar cum Tetahiti tăcea mai departe, el se întoarse pe călcâie.

De îndată ce ajunse, din nou, în fața femeilor, vorbi în şoaptă şi foarte repede:

— Am să vă spun totul la mine acasă, şi îşi continuă drumul, cu *vahineele* pe urmele sale. Nu ținea de loc să înfrunte o scenă dramatică lângă *pa,* aproape de urechile lui Tetahiti.

Mergea cu un pas sprinten. Îl uimea faptul că se simțea uşurat, bucuros aproape. Şi totuşi, să înfrunte oceanul, într-o şalupă de 80 de centimetri adâncime!... Dar va lupta, iar steaua lui nu-l va părăsi. De când izbucnise războiul, o clipă nu încetase de-a fi hărțuit, ca o fiară. În largul mării va fi singur împotriva vânturilor năprasnice, dar va fi măcar la adăpost de înverşunarea oamenilor.

Încercă un sentiment de tihnă şi de siguranță regăsindu-se în cabana sa, aşezat în fotoliu, cu amândouă mâinile sprijinite de brațele acestuia, cu pereții mişcători larg deschişi către soare. Patetica izbucnire la care se aşteptase nu se produse, poate pentru că două luni le păreau tahitienelor un termen prea îndepărtat, ca să se pună pe bocete de pe acum; poate şi din pricina unei apatii care li se citea pe față: fizionomiile lor nu trădau tristețe, ci înfățişau un fel de încremenire, de răceală. Vorbeau puțin şi fără însuflețire. Chiar dacă plânseseră dimineața, lacrimile le erau acum secate.

De abia o uşoară licărire din veselia de odinioară se mai ivi când Itia le atrase cu toată seriozitatea luarea-aminte asupra faptului că Tetahiti avea treizeci de ani, că era, prin urmare, bătrân, şi că putea muri înainte de plecarea lui Adamo.

Se mai petrecu un incident care aduse o oarecare destindere. *Vahineele* îşi puneau, mai cu seamă, două întrebări: ″Tetahiti l-ar fi ucis oare, pe Adamo, dacă Adamo nu s-ar fi învoit să plece? Iar Adamo avusese dreptate să primească soluția plecării?”

Discuția era pe sfârşite, când Horoa începu deodată să necheze şi o certă cu vehemență pe Vaa, explicându-i că de vreme ce răspunsese „Da” la cea dintâi întrebare, ar fi fost o prostie din partea sa să răspundă ″Nu” la cea de a doua, într-adevăr, dacă Adamo era sigur că, neprimind să plece, va fi ucis, ce sens mai avea să spună ″Nu”? Observația

aceasta rămase fără niciun efect. Vaa nu voia de loc să vadă vreo legătură între cele două probleme. Indignată, Horoa o luă de umeri şi, cu ochii scăpărând de mânie, cu nările fremătânde, o zgâlțâi cu o asemenea violență, încât Omaata începu să țipe:

— *Aue!* Vaa este însărcinată!

La aceste vorbe, Vaa, înduioşată de sine însăşi, se puse pe plâns, şi atunci Horoa îi ceru iertare, şi, luând-o în brațe, începu s-o mângâie.

Apoi liniştea se aşternu din nou, mai întunecată, mai apăsătoare decât până atunci. Omaata se ridică şi spuse că trebuiau să se apuce de treburile care nu îngăduiau amânare, şi anume de căratul apei şi de pescuit.

Trecură printr-o clipă grea când începură să se numere pentru corvoada la apă. Înainte cu opt luni, douăzeci şi şapte de călători debarcaseră din piroga cea mare. În răstimpul ultimelor trei zile, patrusprezece dintre ei muriseră de o moarte violentă: opt *peritani,* cinci tahitieni şi o femeie tahitiană. Nu mai erau, aşadar, decât treisprezece oameni pe insulă: un *peritan,* un tahitian şi unsprezece *vahinee.*

Se luă hotărâre ca să nu li se ceară Vaaei şi Ivoei să ia parte la căratul apei. Nici lui Tetahiti, care nu va voi să iasă din *pa,* după părerea tuturora, nici lui Adamo, căci ar fi însemnat să-l înjosească față de Tetahiti. Corvoada la apă cădea, prin urmare, în sarcina unei singure echipe de opt femei, în aşa fel încât erau nevoite s-o facă o dată la două zile. Cu toate că perspectiva asta nu era de loc îmbucurătoare, ea fu primita cu o seninătate sufletească vrednică de laudă, şi fără ca măcar una dintre ele să fi rostit o vorbă de plângere.

În ceea ce priveşte pescuitul, Tetahiti neputând fi folosit nici la această treabă, se luă hotărârea, din aceleaşi motive, să nu i se încredințeze lui Adamo această grijă, ci Horoei, pe

care Mac Leod o învățase să prindă peşte în felul *peritanilor,* şi care avea să le învețe rând pe rând şi pe tovarăşele alese de ea.

Problema locuinței, în schimb, dădu loc la fel de fel de şovăieli, atât de discrete însă, încât Purcell avu nevoie de toată atenția de care era în stare, ca să le poată urmări. Omaata pusese, limpede, problema: vor continua să trăiască singure, fiecare în casa ei, sau vor locui două împreună, sau chiar trei? Apoi se priviră una pe alta: niciuna dintre ele nu păru dispusă să se pronunțe asupra aspectului teoretic al chestiunii în discuție. Itia luă în cele din urmă cuvântul şi spuse că, în ceea ce o privea, ea nu avea casă şi că ar puțea fie să locuiască în casa bietei Amureia, fie în tovărăşia alteia, care va vrea s-o primească. Lucrul acesta fu spus fără a se uita în ochii nimănui şi cu o modestie care arăta în ce măsură se îndreptase purtarea ei. La aceste vorbe se aşternu o tăcere îndelungată, însoțită de o stăruitoare sfătuire din priviri şi mişcări ale capului, al căror cifru îi scăpă cu desăvârşire lui Purcell. Apoi Omaata spuse că, dacă Itia nu se temea că o s-o strivească în timpul somnului, când se întorcea de pe-o parte pe alta, ea ar primi, bucuroasă, să-şi împartă patul cu ea. La aceasta, Horoa, căreia mâhnirea nu-i pierise încă, spuse că ar vrea din toată inima să-i poarte de grijă Vaaei, fie în casa acesteia, fie în propria ei casă. ″La mine”, spuse îndată Vaa, pe un ton care dădea de înțeles că, în ciuda dulapurilor pe care le avea cabana Horoei, era totuşi inferioară propriei ei locuințe. Urmă, iarăşi, un scurt răstimp de tăcere, o nouă alunecare de priviri, şi Avapuhi spuse că ″bineînțeles” ea ar primi-o, bucuroasă, la ea în casă, pe Itihota. Acest ″bineînțeles” păru a fi înțeles de toată lumea, în afară de Purcell. Se produse atunci, printre ele, o mişcare ca de stingherealã, căci băgară de seamă că Turnata rămânea pe dinafară. Pentru pricini pe care Purcell nu fu în stare să le

pătrundă, păru că nici Omaata, nici Avapuhi nu puteau primi o a treia persoană. Şi fu nevoie de o oarecare vreme până ce Horoa, ocupată cu îngrijirea Vaaei, îşi dădu seama că era rândul ei s-o invite pe Turnata, ceea ce şi făcu, cu toată bunăvoinţa. Dar toate fură cât pe ce să se încurce când Vaa protestă, spunând că locuinţa ei e prea neîncăpătoare pentru trei femei. Horoa fu atât de indignată de această vorbă, încât îşi luă braţul pe care şi-l ţinea pe după talia Vaaei, şi o înhaţă din nou de umeri, cu gândul vădit de a o zgâlţâi. Omaata se puse la mijloc între ele. Din două vorbe o instală pe Turnata la Horoa, urmând ca Vaa să vină numai noaptea, la culcare, rămânând la ea acasă în timpul zilei.

Se luă de asemenea şi hotărârea să se revină la bucătăria colectivă şi să se redeschidă cuptorul comunal din piaţă. Purcell se întreba dacă femeile vor extinde această aprovizionare şi asupra casei lui Tetahiti, dar nu avu destulă vreme ca să-şi ducă gândul până la capăt. Problema căpătă o soluţie implicită. Fu aleasă Itihota ca să le ducă „celor din *pa*" (aşa îi numiră, cu mult tact) partea lor. Purcell admiră această hotărâre. Ea nu era numai generoasă, ci şi abilă, şi putea trece, totodată, drept o dovadă de curtenie şi de iscodire.

Purcell nu interveni, nicio clipă, şi nici nu avu impresia că intervenţia sa ar fi fost aşteptată. Era vădit că pe insulă se statornicise matriarhatul şi că femeile luau, fără zgomot şi fără pretenţii, frânele puterii în cetate. Totul fusese organizat în chip rapid şi înţelept, cu puţine cuvinte şi cu un minimum de incidente.

Omaata dădu semnalul de plecare. Când toate femeile ajunseră afară, Purcell se opri pe prag. *Vahineele* îşi continuară drumul, fără a întoarce capul.

— Omaata, spuse el, coborând glasul. Aş vrea, s-o văd pe Ivoa.

Ea privi pădurea ce se întindea în fața ei şi nu răspunse nicio vorbă.

— Mă auzi? repetă Purcell, cu o umbră de nerăbdare.

— Te aud, spuse ea, oprindu-şi asupră-i ochii ei mari.

Toată vremea cât durase sfatul femeilor chipul ei fusese plin de însufleţire. Dar acum părea că ceva îi întuneca sufletul, iar ochii îi erau trişti.

— Ei, ce zici?

— Omule, ştiu ce ai de gând să-i ceri Ivoei. Ea nu va primi.

— Spune-i că vreau s-o văd.

— Nu va vrea.

— Nu va vrea? repetă Purcell, cu aerul unui om rănit şi neîncrezător, în acelaşi timp.

— Nu, spuse Omaata, impasibilă. De ce să te vadă? Ca să-ţi spună că nu va face ce vrei tu?

— Ceea ce-i cer eu să facă este înţelept.

— Nu, spuse Omaata, clătinând din cap, cu ochi-i trişti, aţintiţi în depărtare, ca şi cum cu privirea ar fi putut străbate pădurea din faţa ei, pătrunzând în sufletul lui Tetahiti.

Şi repetă:

— Nu. Deocamdată nu. Poate, mai târziu.

— Se cuvine ca eu să hotărăsc care anume este momentul potrivit, spuse Purcell, cu asprime.

Omaata îşi aplecă, spre el, capul şi îi surise.

— O, cocoşelul meu! Cine îi cunoaşte mai bine pe tahitieni, tu sau noi?

— I-am făcut o făgăduială lui Tetahiti, spuse Purcell, după o clipă.

— *Aue!* spuse. Omaata, ridicând din umeri, din uriaşii ei umeri, el are să ştie că Ivoa este aceea care nu a vrut să vină.

— De unde va şti el acest lucru?

— O voi spune eu în fața femeilor.

Purcell ridică ochii, uluit.

— Omaata, crezi tu că vreuna dintre femei... Dar nu e cu putință! El nu iese din *pa,* niciodată.

Omaatei îi flutură, pe buze, un uşor surâs.

— Nu e nevoie să iasă.

— Itihota?...

— Nu, nu. Itihota îi va duce de mâncare. Asta e tot. *Aue!* E mai tăcută decât un peşte ! De aceea am şi ales-o.

Purcell stătu o clipă fără să scoată un cuvânt şi deodată gândi, în sinea sa: ″Dubla îngrăditură nu era numai o apărare. Ci şi ca o încăpere înainte de intrare. Aceea care îl va vizita îl va putea vedea pe Tetahiti, fără a da cu ochii şi de capetele înfipte în sulițe. Onoarea va fi salvată...”

Îşi puse mâna pe enormul antebraț al Omaatei.

— De aceea ai propus ca femeile să doarmă câte două într-o casă?

— – Ba chiar şi câte trei, spuse Omaata.

Era limpede. Bănuiala îi cădea asupra acelui trio din *East Avenue:* Turnata, Horoa, Vaa. Mai precis, Horoa. Horoa, care, ″de pe vremea *Scheletului,* ba chiar şi de pe vremea lui Uili...” Itia era vrednică de toată încrederea: ştia foarte bine despre ce e vorba. Spuse cu glas tare:

— Horoa?

— O să ți-o trimit pe Itia, copilaşul meu, spuse Omaata. Itia este aceea care-ți va aduce astăzi mâncarea.

Apoi îi întoarse spatele şi plecă. Nu pentru că ea nu-i răspunsese la ultima întrebare îl uimea pe Purcell, ci, dimpotrivă, faptul că înainte de aceasta îi spusese atâtea. Poate că ar fi trebuit, mai curând, să vadă în asta o prevenire. Poate că nu era decât un mod de a-l face să înțeleagă că nu toate femeile erau sigure...

După masă, Purcell făcu o scurtă siestă. Când se trezi din somn, îşi dădu seama că Itia nu mai era acolo. Luă cu sine

câteva scânduri şi, cu nişte scule în mână, se îndreptă spre golful *Blossom-ului.* Nu apucase să facă cincisprezece metri pe *East Avenue,* şi fu întâmpinat de Omaata, Itihota şi Avapuhi. ″Mă pândeau, pesemne, îşi spuse el îndată. Casa mea e bine păzită.” *Vahineele* îl uşurară de povara de pe umeri şi i-ar fi dus şi sculele dacă el nu s-ar fi împotrivit. *Cliff Lane* se întindea, vreo douăzeci de metri, de-a lungul pa-ului, iar Purcell îşi dădu seama că atâta vreme cât ţinuse drumul în vecinătatea îngrăditurii femeile merseră la mijloc, între el şi gardul împrejmuitor.

Se afla la poalele falezei o grotă foarte înaltă şi foarte largă, dar destul de puţin adâncă, ce slujea de adăpost pentru cele trei şalupe ale Blossom--ului. Stăteau acolo, ferite de dogoarea soarelui, şi, în acelaşi timp, şi de vântul sudului, singurul vânt care sufla cu furie pe cuprinsul insulei. În faţa falezei era o surpătură de rocă, pe care nisipul o acoperise treptat-treptat, în aşa fel încât violenţa talazurilor chiar în timpul fluxului nu reuşea să atingă baza grotei. Pentru mai multă siguranţă, şalupele fuseseră totuşi fixate printr-un sistem de saule şi cârlige. Mai fuseseră raşchetate şi piturate din nou primăvara (căci, pregătindu-se pentru drum lung, vasul luase cu sine destulă pitură pentru a putea fi piturat de la chilă la măr), iar apoi acoperite în întregime cu propriile lor capoturi. Pe suporturi fixate la doi metri de pământ, în peretele stâncos, au fost puse velele şi arborii.

Purcell desfăcu velele şi cercetă şalupele, cu minuţiozitate, înfigându-şi din când în când tăişul briceagului în coca acestora. Nu descoperi niciun punct slab. Cele trei ambarcaţiuni erau sănătoase tun. Două dintre ele erau, totuşi, în câteva locuri, găurite. Una singură scăpase şi, în loc ca ea să aibă bordajul în sistemul suprapus ca şi celelalte două, numai până la margine, avea un bordaj în diagonală. Pe asta o alese Purcell.

Cu ajutorul Omaatei şi al Avapuhiei, ridică arborele, instală ghiul şi măsură distanța de la acesta şi până la podea. Avea o înălțime de 1 metru şi 35 cm, şi hotărî să fixeze ruful la o înălțime de 1 metru şi 20 cm, ceea ce lăsa o margine de 15 cm pentru mişcarea ginului, dintr-un bord în altul. Adâncimea în interiorul şalupei fiind de 85 cm. Distanța între punte şi partea superioară a rufului va fi de 40 cm, ceea ce nu era mult şi nu va compromite stabilitatea ambarcațiunii. În interiorul cabinei, înălțimea sub grinzile transversale nu va atinge dimensiunea de 1 metru şi 20 cm, ceea ce era puțin, dar avea să permită cel puțin o poziție comodă celui ce stătea aşezat.

De la un capăt la altul şalupa măsurând 7 metri, el hotărî ca lungimea rufului să fie de 5 metri şi 80 cm iar aceea a cockpitului, doar de 1 metru şi 20 cm. La drept vorbind, nu-i plăcea ideea unui cockpit, punct slab, după părerea sa, expus pătrunderii apei, primejdie sigură pe vreme rea. Ar fi preferat ca şalupa să fie puntată de la prova la pupa, iar accesul în cabină să fie posibil printr-o deschizătură pentru trecerea unui om. Renunță totuşi la acest gând, dat fiind că, pe o ambarcațiune atât de mică şi joasă] a apă, poziția celui de la cârmă, udat necontenit de valurile ce se sparg în bordaj, nu ar fi fost de loc plăcută.

Făcu mai întâi planul de a construi un ruf clasic, cu câte un loc de trecere, de o parte şi de alta a punții, până la prova. Dar gândindu-se mai bine, se hotărî să lase loc pentru teugă. Puntea va fi dintr-o singură bucată, ceea ce va uşura construcția, va da mai multă trăinicie ambarcațiunii şi va îngădui dedesubt un spațiu mai mare pentru cabină. O dată hotărât asupra acestui punct, Purcell se ocupă de dubla curbură a punții: de la prova la pupa aceasta trebuia să fie concavă, iar din babord la tribord, convexă. Curbura, în sensul longitudinal al ambarcațiunii – era uşor de văzut – nu constituia nicio problemă. Prelungindu-se fiecare

scândură a acestei curburi în aşa fel încât ea să depăşească marginile şalupei cu 40 cm, şi legându-i extremităţile de la prova şi până la cockpit, urma să se obţină un profil satisfăcător. Realizarea curburii transversale prezenta însă o oarecare dificultate: ea trebuia să rezulte din curbura grinzilor transversale dar trebuia calculată şi trasată. Purcell îşi aduse aminte că învăţase cum să calculeze această curbură, dar memoria nu-l mai ajută. Se gândi cu părere de rău, surprins el însuşi de acest fapt, la Mac Leod. Alungă gândul ce-i venise în minte şi îşi propuse să scotocească printre cărţile din biblioteca bordului şi amână pentru mai târziu găsirea soluţiei.

Adusese cu el cele trebuincioase scrisului şi începu să facă toate calculele necesare pentru a stabili schiţa. Când sfârşi, îşi dădu seama că nu mai avea ce face pe plajă şi că adusese cu totul de prisos sculele până acolo. Cea dintâi sarcină a sa era să desăvârşească un plan al construcţiei rufului, să calculeze curbura grinzilor transversale şi să le traseze cu cretă, pe pardoseala cabanei sale.

Ieşi pe plajă, căută, cu ochii, femeile. Trecu o clipă fără să le vadă, apoi rotunzii şi viguroşii umeri ai Omaatei se iviră din enorma şi spumegânda spirală a unui val. Două capete brune, alături de al ei şi asemănătoare capetelor unor copii, ieşiră la suprafaţă. Un braţ ţâşni în sus, din apă, agitându-se în văzduh, şi trei glasuri scandară deodată, în crescendo: "A-da-mo! A-da-mo! A-da-mo !" Ecoul acestui strigăt răsună din stâncă în stâncă, de la un capăt până la celălalt al golfului.

Purcell rămase nemişcat. Nădăjduise ca glasurile femeilor să-i cânte din nou numele. Înaintea sa se aşternea umbra falezei, părând că se prelungeşte, departe, cât vedeai cu ochii. Şi Purcell avu impresia că putea aproape să simtă pământul învârtindu-se în jurul lui însuşi, în spaţiu, şi târând după sine, pe scoarţa-i de tină, şi pe oameni şi

fărădelegile lor. „A-da-mo!” Ciudata unduire a sunetului făcu să-i treacă un fior prin şira spinării. Toţi nervii. Toţi nervii îi fremătau.

Era o desfătare, vecină cu suferinţa. Cu prelungile lor plete negre risipite pe umeri, *vahineele* îşi agitau în văzduh braţele, aidoma unor ramuri de palmier. Erau în plină lumină, iar el, în umbră, ca şi cum s-ar fi aflat pe o altă emisferă decât a lor, târât departe de ele, pe partea cealaltă a lumii.

Se dezbrăcă şi începu să alerge într-acolo pe nisipul cărămiziu. Povârnişul era repede, Purcell îl coborî într-o goană ameţitoare, depăşi hotarul de umbră al falezei, plaja deveni galbenă, marea numai azur şi diamant şi, când se afundă în apă, de-abia avu o uşoară senzaţie de răcoare. Iureşul talazurilor izbite de stâncă îl avântă în sus, în văzduh, la o înălţime de neînchipuit, rostogolindu-l într-un vârtej spumegând, de un siniliu-închis, şi, cu o singură zvâcnire gigantică, îl zvârli din nou la pământ.

Puţin mai târziu, se afla singur, întins pe plajă, în vreme ce femeile erau încă în apă. Horoa, Vaa şi Turnata veniseră şi ele. Deşi era târziu, Purcell simţi soarele dogorindu-i arsura de pe umeri. Se întoarse pe spate, închise ochii şi-şi duse mâinile streaşină la frunte pentru a-şi adăposti pleoapele. Îşi strânse buzele. O, nu voia să se gândească la nimic! Tăcu un moment. Nu vedea decât roşul dinăuntrul ochilor şi cercurile ce păreau că se rotesc acolo.

Se auzi un glas, destul de tare. Purcell tresări, îşi luă mâinile de pe frunte, deschise ochii. Nu simţi, întâi, decât o spaimă nelămurită, o greutate pe piept şi răsuflarea înnăbuşindu-i-se. Apoi, deodată, adevărul îl străpunse aidoma unui ascuţiş de cuţit, până în fundul rărunchilor: Mehani murise. Purcell privi în jurul lui. Nimic nu se schimbase. Soarele era tot acolo. Marea. Nisipul. Vocile femeilor. Umbra falezei. Pământul se învârtea, se tot

învârtea. Pământul! La ce era bun pământul? Se simțea zvârlit pe nisip ca o găoace de scoică. Da, chiar aşa, ca o găoace, ăsta era cuvântul, căci se simțea gol, gol. Se întoarse, îşi înfundă degetele în nisip, gâfâind. Golul acesta era groaznic, nu era în stare nici măcar să plângă.

Un minut mai târziu, se ridică şi se afundă în apă. Şi vâltoarea talazurilor îl rostogoli din nou, dar siniliul valurilor îi păru mai întunecat, mai înfricoşător. Se simți uşurat când valul ce-l târa în larg se sparse de talazul ce-l întâmpină. De îndată ce simți sub picioare nisipul plajei, o luă la fugă pentru a scăpa de iureşul valului ce urma să se întoarcă. Se opri în loc, gâfâind, femeile se aflau înaintea sa aşezate roată pe nisip, pieptănându-şi părul lung şi ud. Şi o zări pe Itia venind dinspre faleză în goană spre el, părând de o şchioapă în imensitatea plajei, cu peretele stâncos ridicat în spatele ei, la o uimitoare înălțime. În clipa în care era gata să ajungă în fața lui ea făcu o cotitură bruscă, pătrunse în zona de soare, mai alergă câțiva metri şi se aruncă în brațele Omaatei. Rămase aşa o clipă, până îşi potoli răsuflarea, apoi se aplecă spre ea şi îi vorbi la ureche.

— Adamo, spuse Omaata, cu glas tare, Ivoa nu va veni.

Femeile încetară să se mai pieptene şi toate privirile se întoarseră spre Purcell. El tăcea. Privirea îi aluneca de la Itia la Omaata.

— Ai văzut-o? spuse el, în cele din urmă, adresându-se Itiei.

Itia făcu „da” cu capul.

— Am văzut-o şi i-am spus. Nu va veni. Nu vrea să dea înapoi puşca.

Purcell coborî ochii în pământ şi rămase tăcut. Nu se întâmplase nimic nou, în afară de faptul că Omaata şi Itia se înțeleseseră să spună, în fața Celorlalte femei, că Ivoa nu voia nici să iasă din pădure, nici să-i dea lui Tetahiti arma.

— Mai am ceva de spus, vorbi Itia, dar vreau să mă scald întâi.

Se ridică şi se zvârli în plină viitoare a talazurilor. Pieri într-un înfricoşător vârtej spumegând, dinăuntrul căruia se iviră o clipită picioarele, tocmai atât încât să se vadă doar pielea tălpii, de o culoare mai deschisă. Femeile începură din nou să se pieptene, cu mişcări încete şi pricepute, care, de obicei, îi făceau plăcere lui Purcell. Se aşeză. Linia întunecată proiectată de faleză creştea în întindere. Mai erau doar câțiva metri ca să ajungă până la *vahinee* şi, cum fluxul creştea şi el, micul lor grup părea refugiat pe o minusculă insulă de nisip, care urma dintr-o clipă într-alta să fie înecată de val şi de umbră: „Sunt obsedat, îşi spuse Purcell, în sinea sa, toate le privesc cu teamă". Se uită la femei. Nu se pierdeau, ca el, în închipuiri vane. Erau atât de sigure pe ele şi ştiau atât de bine cât prețuiesc! O căută pe Vaa, din ochi. Horoa, ca s-o cruțe de oboseala ridicării brațelor, îşi Imola luase ea însăşi sarcina de a o pieptăna, iar Vaa, cu capul dat pe spate, se lăsa pieptănată. Nu părea de loc strâmtorată în pielea ei întinsă, lăbărțată, strălucitoare de grăsime şi duduind de sănătate, tronând în mijlocul femeilor, ca un idol al maternității. În dimineața aceea, *tane-ul* ei murise. Obrazul îi mai păstra, întipărită, tristețea, dar trăsăturile ei greoaie, obosite erau destinse, un uşor surâs îi întredeschidea buzele, şi cu cele două mâini, aşezate pe pântecul ei enorm, privea în depărtare, cu un aer fericit.

Purcell întoarse spatele. Itia ieşea din mare, cu frumosu-i trup leoarcă de apă. Se apropie de grup, cu un aer important, ca un actor care intră în scenă, iar când toate privirile se îndreptară spre ea, Itia spuse, răspicându-şi unul câte unul cuvintele:

— Tetahiti a ieşit din *pa.*

Nu urmă nicio reacție şi continuă:

— L-am văzut!... Mă duceam la plajă când poarta *pa*ului s-a deschis, *aue,* ce spaimă am tras; m-am pitit într-un tufiş şi i-am văzut ieşind pe toţi: Taiata, apoi Raha, apoi Faina, şi la urmă, Tetahiti, eu puşca în mână.

Ea se opri, cu un aer solemn, ca şi cum s-ar fi hotărât să aştepte fel de fel de întrebări. Dar cum nimeni nu spuse nimic, reluă:

— Tetahiti a închis poarta şi i-a spus ceva Taiatei, iar ea a rămas locului, în faţa porţii. *Aue,* mieluşea se făcuse, sigură sunt că a şi bătut-o! Apoi Tetahiti a plecat, pornind-o de-a lungul pa-ului, prin partea dinspre mare. După câteva minute, s-a întors înapoi, pe partea cealaltă.

Se scurseră două-trei secunde, iar Omaata spuse încet:

— A terminat, prin urmare, pa-ul.

Urmă un schimb de priviri, şi nimic mai mult.

— Dacă aş fi fost eu în locul tău, spuse Horoa, scuturându-şi coama, nu m-aş fi ascuns. Laş fi ieşit înainte şi i-aş fi vorbit aşa: ″Omule, îţi mai spun o dată, scoate capul tane-ului meu din suliţă !”

Itia lăsă capul în jos şi îşi duse antebraţul înaintea ochilor.

— Capul tane-ului meu nu este înfipt în suliţă, spuse ea aproape în şoaptă.

Era singura dintre femeile strânse acolo care putea spune acest lucru. Trebuia s-o spună ca pe o recunoaştere a cinstei de care avea parte. Dar, în acelaşi timp, se simţea şi foarte ruşinată că vorbele ei puteau fi luate drept o lauda.

— E vremea să ne întoarcem, spuse Purcell, ridicându-se.

Se apropie de Itia, îi puse mâna pe umăr şi îi atinse obrazul cu buzele.

Tot Itia fu aceea care seara îi aduse de mâncare. Când Purcell sfârşi masa, se şi lăsase noapte, iar ea aprinse în faţa ferestrei un *doedoe,* pentru a-i alunga pe *tupapahui,* şi

mai aşează încă trei *doedoe* pe masă, ca Adamo să poată citi, apoi trase la locul lor pereţii mişcători.

— De ce i-ai închis? spuse Purcell, întorcându-se. E vreme frumoasă. Luna e limpede pe cer.

Itia căpătă un aer înţepat.

— Aşa a spus Omaata.

Purcell o privi.

— Cine e stăpân aici, Omaata, sau eu?

Dar ea rămase dreaptă şi neclintită, în faţa sa, ca un mic soldat.

— Omaata a spus aşa: ″Când faci lumină în casă, închizi uşile mari”.

— De ce?

— Tetahiti poate trage în tine, din grădină.

Se gândiseră la toate! Şi cine ştie, poate până şi luminiţele *doedoe* fuseseră puse în faţa ferestrei tot pentru a-l împiedica pe duşman să desluşească interiorul cabanei? Purcell îşi reluă lectura. Itia sta pe pat, cu picioarele încrucişate sub ea, cu mâinile pe genunchi, fără să facă o mişcare, fără să scoată o vorbă. Purcell nu-i auzea nici măcar răsuflarea. De câte ori îşi ridica privirea din carte, o întâlnea pe aceea a ochilor ei căprui, aţintită calm asupra sa. Ochii ei erau trişti, dar blânda flăcăruie a *doedoe-lor* făcea ca obrăjorul să-i pară mai rotund şi mai suav.

— *Why dont you* go *to bed?* spuse el în cele din urmă.

Cât era de fericită când îl auzea vorbindu-i englezeşte!

— *I go,* spuse ea îndată.

Şi se întinse pe pat. Purcell o privi.

— Înţelesesem, la Omaata.

— Nu în seara asta, spuse ea cu acelaşi aer înţepat.

Şi, împreunându-şi mâinile pe piept, rămase nemişcată, ca un om zăcând în pat. Purcel! Se ridică şi făcu câţiva paşi în odaie. Neîndoielnic, ceva era la mijloc, se lua pe insulă o hotărâre, într-o anumită privinţă, fără a i se cere şi lui

părerea. Ochii Itiei erau ațintiți asupra lui. Se așează, cu spatele la ea, și citi mai departe.

Un minut mai târziu își dădu seama că nici nu întorsese fila. Se sculă în picioare, apoi, cu o mișcare bruscă, își închise cartea, străbătu, de câteva ori încăperea, în sus și în jos, și se întinse lângă Itia. Îndată, ea fu în picioare, se duse să sufle în cele trei *doedoe* de pe masă, îl lăsă aprins pe cel din fereastră și se lungi din nou pe pat.

Purcell spuse, o clipă mai târziu:

— Itia, ai ceva pe suflet?

— Dacă am ceva pe suflet? Ce?

— Știi tu bine ce.

Ea întoarse capul spre el. La lumina acelui singur *doedoe* el nu-i deslușea decât rotunzimea obrazului. Ochii Itiei rămăseseră în întuneric. Dar după glasul ei, când începu a vorbi, el își dădu seama că o supărase.

— De ce mă întrebi despre asta? În Tahiti nu se vorbește despre asemenea lucruri.

Și ea, vasăzică, era la fel de zăvorită. De nepătruns. *„Nu se vorbește despre asemenea lucruri."* Jono moare. Omaata geme o noapte întreagă. Și după aceea nimic. Nu-i mai pomenește niciodată numele. Și se poartă ca și cum l-ar fi uitat. Se comportau, cu toate, ca și cum ar fi uitat de *tane-ii* lor. Și totuși, nu era nepăsare. Nu, cu siguranță că nu poate, mai curând, stoicism. Suna straniu un cuvânt atât de auster, aplicat tahitienilor.

În toiul nopții, Purcell fu, deodată, trezit de un zgomot ușor. Deschise ochii și-și aținti auzul. Dar chiar oprindu-și propria răsuflare nu izbuti să-și dea seama de unde venea.

Itia făcu o mișcare, zgomotul se înteți. Își aplecă spre ea capul. Itia plângea. El rămase, în timpul unui lung minut, nemișcat. Se temea să n-o facă să se simtă din nou jignită arătându-i că i-a văzut lacrimile. Cu mișcări domoale, aidoma acelora săvârșite de un om în timpul somnului, el își

petrecu brațul pe după ceafa Itiei şi îi trase capul spre el. Purcell nu mai auzea nimic, dar simțea sub mâna-i stângă cum se ridica umărul Itiei. Se mai scurseră câteva minute şi ea spuse, cu un glas şoptit şi tremurând:

— O, Adamo!

Umărul încetă să i se mai zbată, ea rămase nemişcată, iar el o crezu gata să adoarmă, când ea îşi înălță capul, se strecură până la urechea sa şi spuse în şoaptă, cu un accent de uimire şi de deznădejde, totodată:

— O, Adamo, toată lumea a murit!... A murit toată lumea!

Se smiorcăi o dată sau de două ori, ca o fetiță, se lipi de el şi îi spuse, cu un glas dulce şi plângător:

— Vreau să mă întorc în Tahiti...

Un minut mai târziu el începu s-o simtă pe Itia moale şi pasivă între brațele sale. Îi ascultă răsuflarea. Era adâncă şi ritmică.

După aceea, nu mai putu să adoarmă. Nu se simțea la largul său, nu era deprins să doarmă într-o încăpere fără aer. Se sculă din pat, făcu drumul la uşă, cu paşi de pisică, o deschise, lumina lunii năvăli în odaie, şi el ieşi în prag.

Fu îndată înşfăcat de un braț gigantic şi trântit la pământ, în mijlocul unui tufiş. Era Omaata. Purcell nu se lovise. Îl făcuse să cadă peste ea.

— *Maamaa,* spuse ea, cu un glas de dojană. Ce cauți afară?

— Să iau aer.

— Un glonte ai să iei!

Simți ceva tare sub mâini. Pipăi cu degetele. Era un cuțit. Omaata stătea de pază, în fața casei lui, pitită pe după un tufiş, înarmată! După dimensiunile reduse ale mânerului, el recunoscu jungherul lui Timi.

— Omaata.?.

— Mai încet.

— Crezi că el va ataca?

— Poate că nu dar n-are a face. Trebuie să fii păzit.

— De ce?

— Dacă n-ai fi păzit acum, el ar şti acest lucru. Nu trebuie să se simtă ispitit.

Urmă o tăcere.

— Omaata...

Ea îl privi, cu ochii-i imenşi, străbătuți de o neagră sclipire.

Nimic. Nu putea spune nimic. ″Mulțumesc” ar fi fost o vorbă mult prea neînsemnată.

— Acum intră în casă, spuse ea.

Se ridică şi, în tot timpul cât el deschise uşa şi o închise la loc, ea rămase în picioare pe prag, între pădure şi trupul lui.

Capitolul XVI

A doua zi, când se deşteptă din somn, Purcell regăsi calculul cu ajutorul căruia putea să determine curbura barelor transversale. Dădu în lături pereții mişcători, îşi împinse patul şi masa într-un ungher al încăperii, duse în grădină fotoliul şi scaunele şi începu a trasa cu creta un desen pe podeaua cabanei.

Femeile sosiră un ceas după revărsatul zorilor, Purcell le rugă să nu intre în odaie. Ele făcură prin grădină înconjurul cabanei şi se aşezară în fața încăperii. Niciuna dintre ele nu-i puse vreo întrebare, dar, din comentariile pe care le schimbau cu glasul scăzut, Purcell înțelese că ele nu aveau nicio îndoială asupra sensului imaginii desenată de el pe podea. Nici vorbă, ea era sortită să aducă asupra pirogii sale binecuvântarea lui *Eatua.*

Itihota apăru destul de târziu în dimineața aceea, şi povesti despre felul în care primise Tetahiti mâncarea de peşte adusă de ea. Ca de obicei, fu foarte laconică. O

primise în cea dintâi îngrăditură, acceptase peştele, fusese foarte politicos.

Vahineele se năpustiră cu fel de fel de întrebări. Avea în mână puşca? Da, o avea în mână. Şi cuţitul? Şi. Ce mutră avea? Aspră. Ea spusese „politicos". Da, politicos, foarte politicos. O luase de umăr, îşi frecase obrazul de obrazul ei, nu vorbise prea tare, gesturile îi fuseseră pline de graţie. Şi totuşi ea spuse că avea o mutră „aspră"... Da, aspră. Încreţiturile de o parte şi de cealaltă a gurii (d*ouă gesturi făcute cu cele două degete arătătoare pentru a indica încreţiturile), c*ele de pe frunte (i*arăşi gesturi) s*prâncenele, încruntate (n*imica), c*apul sus. Aspru, dar cum anume? Aspru ca un şef? Aspru ca un vrăjmaş? Itihota şovăi. Şi, neizbutind ea însăşi să se hotărască, se ridică, apucându-se să mimeze pri mirea pe care i-o făcuse Tetahiti. Tăcere. Priviri. Şi nu spusese nimic?... Ba da. Cum? Vorbise. *Aue!* Şi tocmai acest lucru ea nu-l spunea ! Femeie proastă! Femeie căreia cu cleştele trebuie să-i smulgi cuvintele din gură. Femeie care tace mai rău decât peştele! Ce a spus Tetahiti? A mâncat peştele (gestul ei era plin de graţie) şi a spus: „Femeile din tribul meu sunt foarte pricepute. Ele ştiu ceea ce au învăţat. Ba ştiu chiar şi ceea ce n-au învăţat." Exclamaţii. Înţelesul acestui lucru nu le scăpa: era *o mângâiere prin cuvinte!* Voia pace ! Nu, nu voia pace, era doar politicos! Dacă ar vrea pace, ar scoate capetele din sulițe! Discuţia devenea tot mai confuză când, deodată, Itia luă cuvântul. Nu fusese o mângâiere pentru ele toate. Fusese o mângâiere doar pentru Horoa. Ceea ce femeile au învăţat şi ştiu este pescuitul. Şi el ştie că Horoa este aceea care pescuieşte. *Aue!* Copila are dreptate! Copila e dibace! Copila e şireată la culme! Pentru Horoa e mângâierea...

La aceste cuvinte, Horoa începu să tropăie din picioare, nechează şi îşi scutură coama. Poate că ele toate voiau pace cu Tetahiti. Ea însă nu! Îl ura! Îi era duşman. Şi duşman are

să rămână chiar dacă va scoate capetele din sulițe! Dacă ar fi fost în locul Itihotei, *aue,* nu s-ar fi lăsat îmbrățișată! Atunci Itihota îi propuse Horoei ca de acum înainte să ducă ea peştele *celor din pa,* dar Omaata, care observase cu o privire rece tropăiturile Horoei, păstră o tăcere atât de impunătoare, încât nimeni nu îndrăzni să împingă lucrurile mai departe.

Urmă toată ziua un du-te-vino în jurul casei lui Purcell şi, cum-necum, fie din întâmplare, fie înadins, Purcell nu rămase, între cele două mese, nici măcar o singură clipă singur. Avapuhi îi aduse de mâncare. Consemnele trebuie să fi fost transmise cu toată grija, căci de cum se lăsa seara, şi fură aprinse luminițele *doedoe,* ea închise pereții mişcători.

În ziua de 19 mai, Purcell trecu desenul pe scândurile din care avea intenția să-şi croiască barele transversale şi se apucă să le taie cu ferăstrăul. După amiază, voi să facă din nou o măsurătoare, de care nu mai era sigur, şi coborî până la *Blossom Bay,* urmat de femei. Ca şi în ajun, Itia nu se arătă decât târziu, pe plajă. Ajunse acolo cu ochii scânteietori şi cu rotunjii ei obraji gata umflați de noutatea ce avea să-i iasă din gură: Raha ieşise din *pa*! Se dusese la cabana lui Adamo! Se uitase cu luare-aminte la toate cele însemnate de Adamo pe podea şi la scândurile pe care le tăiase!...

Purcell, aplecat peste şalupă, o ascultă pe Itia fără a scoate un cuvânt. Reieşea limpede, din cele povestite de ea, că serviciul de informații era la fel de activ în amândouă taberele. Căci, dacă, folosindu-se de absența-i de acasă, Raha se informase de mersul lucrărilor, apoi faptul că Itia se găsea totuşi în fața porții pa-ului, când ea se deschisese, nu era, fără îndoială, nici el întâmplător. Purcell se întrebă dacă Itia stătea de pază douăzeci şi patru de ore, din douăzeci şi patru, sau dacă vreo altă *vahinee* fusese desemnată pentru

a o înlocui în timpul nopții. Era în orice caz limpede că, începând din ziua de 17, o altă adunare a femeilor avusese loc, fără prezența lui, şi că această adunare luase un anumit număr de hotărâri, care nu-i fuseseră aduse la cunoştință.

În aceeaşi zi, Itihota fu aceea care îi aduse masa de prânz, ceea ce îl uimi pe Purcell. Nu avusese, cu ea, niciodată, legături mai strânse. Dat fiind faptul că era taciturnă, întreținerea unor legături mai strânse cu Itihota era, de altfel, un lucru destul de dificil. Încă din Tahiti ea arăta o nefirească pornire spre tăcere, dar trăsătura aceasta i se accentuase şi mai mult prin contactul cu White. Când Purcell o întrebă dacă a înlocuit-o cineva ca să le ducă de mâncare *celor din pa,* ea spuse: ″Nu, le-am şi dus”. Şi, în afară de aceasta, nu mai spuse nimic în tot răstimpul celor două ceasuri, petrecute lângă el. Seara se întoarse iarăşi, şi, fără a scoate o singură vorbă, aprinse luminițele *doedoe,* trase la loc pereții mişcători, şezu şi ea toată vremea cât Purcell citi la masă, se ridică atunci când şi el se ridică şi se întinse când se întinse şi el.

A doua zi, îndată după micul dejun, Purcell ieşi afară. Nu apucă să facă zece metri, când Avapuhi şi Itia țâşniră din pădure. Itia strigă:

— Încotro?

— La Omaata.

— Mă duc să-i dau de veste !

Şi o porni într-acolo, repede, cât o țineau picioarele. Graba aceasta îl puse pe gânduri. Purcell iuți paşii, Avapuhi alerga, aproape, lângă el.

Omaata era aşezată pe pragul casei, cu spatele spre uşă. Nici urmă de Itia.

— Vreau să-ți vorbesc. Doar între patru ochi.

Omaata îl privi. Stătea în fața ei, atât de mic şi atât de hotărât! *Aue,* plăcut mai era la vedere Adamo, când era

înfuriat. Un fior de desfătare o străbătu din creştet până în tălpi.

— Eşti singur, copilaşul meu.

El se întoarse. Avapuhi pierise.

— Înăuntru, în casă.

Ea suspină, se ridică agale, îi deschise uşa şi îl lăsă să intre. Încăperea era goală, dar uşa care dădea înspre grădină se afla larg deschisă. La capătul grădinii începea tufişul de ferigi uriaşe.

Omaata urmări privirea ochilor lui Adamo şi avu un zâmbet de înduioşare. *Aue,* dar isteț mai era. Le şi mirosise pe toate.

— Omaata, spuse Purcell, cu ochii ațintiți spre grădină, sunt nemulțumit. Femeile iau fel de fel de hotărâri în rosturile insulei, iar mie nu mi se cere părerea.

Omaata se aşează pe pat. Nu voia ca în timpul discuției să-i dea impresia că e dominat de statura ei. Când fu aşezată, ea îl privi, mulțumindu-se să ridice din sprâncene, cu un aer întrebător.

— Aşa, de pildă, casa mea e păzită. Nu pot face un pas pe insulă fără să fiu însoțit de cineva. Nu spun că lucrul acesta e rău, dar totuşi cine a dat ordinul?

Ea nu răspunse. Se mulțumi să-şi reia mimica dinainte.

— Itia stă de pază în fața porții pa-ului. Cine a hotărât aşa?

Omaata înclină capul şi, cum Purcell tăcea, spuse:

— Hai, omule, vorbeşte. Prea îți spargi capul gândind într-una. Mai lasă-l în pace.

El reluă:

— În cea dintâi zi, pentru mesele mele, Itia. Alaltăieri, Avapuhi. Ieri, Itihota.

— Omule, spuse ea, cu gravitate, ele sunt văduve...

— Nu asta voiam să spun, vorbi Purcell, întorcându-şi ochii de la ea şi umblând prin odaie, plin de nerăbdare. Iată

ce vreau să spun: cine anume a dat acest ordin? Cine ia hotărâri? De ce nu sunt şi eu întrebat? Cine va veni astăzi, de pildă, să-mi aducă de mâncare? *Aue,* nu mă îndoiesc că toate *vahineele* de pe insulă o ştiu ! Chiar şi *vahineele* lui Tetahiti! Ba chiar şi Tetahiti! Dar Adamo habar n-are!

— Pentru ziua de astăzi sunt eu, spuse Omaata.

— Pentru mese tu eşti?

Purcell se opri, furia păru a i se domoli; deodată, se întoarse spre ea, făcu o largă mişcare cu mâna dreaptă şi spuse, cu toată seriozitatea:

— Îmi face mare plăcere că eşti tu.

Ea îl privi cu un aer aprobator. Gestul, tonul, gravitatea. Şi pe când Purcell se înclina, cercelul marelui şef Otu îi lunecă pe obraz. O! Vrednic era să-l poarte! Vrednic era ! îşi înfrână pornirile de a se ridica, pentru a-l strânge în braţe.

— Dar mâine? reluă el.

— Itia.

— Dar poimâine?

— Avapuhi. Apoi Itihota. Şi după Itihota, eu.

Purcell rămase o clipă tăcut.

— Ei bine, continuă el, cu tărie, iată ce vreau să ştiu. Cine a hotărât? Cine a făcut alegerea?

Îşi aţinti privirea în ochii Omaatei, iar ea îi răspunse, călcându-şi pe inimă:

— Celelalte trei voiau şi ele. Eu, însă, am fost aceea care am spus „nu".

Şi, cum Purcell tăcea, ea urmă:

— Tetahiti ar fi fost umilit.

Purcell reflectă la acest răspuns. Şi, pe măsură ce îl pătrundea, îi admira înţelepciunea.

— Dar de ce Itihota? spuse el încet şi distrat parcă. Nu o cunosc.

— Ţine foarte mult la tine.

El ridică din umeri.

— De unde ştii? Doar nu deschide gura niciodată.

— O ştiu.

— Aşadar, adăugă el după o clipă, tu eşti aceea care hotărăşti? Tu singură? Tu le hotărăşti pe toate?

— Nu. Uneori hotărăsc împreună cu celelalte. Uneori cu Ivoa. Alteori cu Itia.

— Cu Itia? făcu el, uluit.

— Itia e foarte deşteaptă, spuse Omaata, dând din cap.

Purcell mai făcu câțiva paşi în odaie, apoi, întorcându-se, se propti în fața ei şi spuse, fără a ridica glasul:

— Doresc ca de acum încolo să vorbeşti şi cu mine, înainte de a lua o hotărâre.

Ea coborî ochii în pământ şi spuse, cu un ton de supunere:

— Se va face aşa cum vrei.

Fu surprins de rapiditatea cu care obținuse victoria. Era, oare, cu adevărat, o victorie? Ezită o clipă, cu ochii ațintiți asupra chipului mare al Omaatei. Dar nu, doar îi făcuse o făgăduială şi nu putea să aibă aerul că pune la îndoială cuvântul Omaatei. Se îndreptă spre uşa larg deschisă ce dădea în grădină şi se opri nemişcat pe prag, în cadrul uşorului, cu privirea ațintită în desişul din fața lui. Oferea o țintă grozavă a unei țevi de puşcă, pitită pe după ferigi, iar Omaata nu-i spunea nimic! El ridică din umeri, nu mai avea nici cea mai mică îndoială. Se întoarse, din nou, către Omaata şi spuse cu asprime:

— Vreau s-o văd pe Ivoa. Mă auzi? Vreau s-o văd. Spune-i acest lucru. Şi adăugă, pe un ton mai blând: La revedere, şi, într-o clipă, fu afară.

Dar dacă îşi închipuise că a dejucat vigilența escortei care-l păzea, îşi dădu seama că se înşelase. Doar alcătuirea acestei escorte fusese schimbată. Itia era înlocuită cu Itihota. Nu încăpea nicio îndoială că Itia îşi reluase postul de pază, din fața porții po-ului.

Se duse la el acasă, cu paşi grăbiţi, şi, îndată, se puse din nou pe treabă. Tăierea barelor transversale era un lucru migălos şi plictisitor. Pentru fiecare piesă trebuia să revină de mai multe ori la trasarea curburii şi să netezească, apoi, marginile, cu rindeaua. Şi, cuhnea, ferăstrăul, ce fusese destul de rău întreţinut de către echipaj, de când acesta debarcase pe insulă, nu mai avea toţi dinţii, şi din când în când se înţepenea în grosimea lemnului. După un ceas, Purcell îşi aduse aminte că Mac Leod se oferise, la *Rope Beach,* să-i împrumute sculele sale personale şi se hotărî să se ducă la văduva lui, să i le ceară.

Le lăsă pe Avapuhi şi pe Itihota la poarta grădinii Horoei şi intră singur. Observă, străbătând curticica din faţa cabanei, că ferestrele erau închise. Dinăuntrul casei răzbătea până la urechile sale larma unei discuţii aprinse. Urcă cele două trepte de la intrare, şi tocmai ridica mâna pentru a bate la uşă, când auzi vocea piţigăiată a Vaaei:

— Trebuie să-i răzbunăm pe *tane-ii* noştri! *Aut,* nu e de loc greu să pătrundem înlăuntru pa-ului!

După aceea urmă o tăcere, iar Purcell rămase, un moment, nemişcat, cu mâna spânzurând în văzduh, cu inima zbătându-i-se în piept.

Hotărârea trebuie s-o fi luat, pentru a spune aşa, fără ştirea sa, căci avu ciudata impresie că el însuşi aflase de ea în timp ce o punea în aplicare. Bătu la uşă, o deschise fără a aştepta răspuns şi spuse pe un ton laconic:

— Vaa, hai cu mine.

Horoa, Vaa şi Turnata erau aşezate jos, pe podea. Îl priviră cu ochii mari, deschişi. O clipă mai târziu, Vaa se ridică greoaie şi veni spre el. Purcell o trase după sine în grădiniţa din dosul casei.

— Ascultă, spuse el în şoaptă, am auzit ce-ai spus. Ar trebui să-ţi fie ruşine.

Fața mare de țărancă a Vaaei se clinti tot atât de puțin cât şi o piatră.

— Nu mi-e ruşine, spuse ea, cu ochii ei mici, lipsiți de orice expresie, ațintiți cu toată linişstea, în ochii lui Purcell. Şeful marii piroge era un *tane* bun. E de datoria mea să-l răzbun.

Purcell o privi. O frunte tare şi îngustă, obrazul larg şi teşit, nasul gros, bărbia masivă. Puteai să-ți pierzi curajul. Cum să faci să pătrundă judecata în acest mineral?

— Nu o femeie e chemată să răzbune pe un luptător, spuse el în cele din urmă.

— Ba da, spuse Vaa, dând din cap. Dacă nu se găseşte un bărbat.

O privi scrutător. Dar nu, nici măcar obrăznicie nu era. Ea nu era în stare de vreo obrăznicie. Ideile îi erau aranjate în cap ca alunele puse bine de o veveriță, în vreo scorbură de copac. Le scotea, una câte una, fără să se refere la nimeni.

— Tetahiti are o puşcă şi un cuțit. Şi tu ce ai?

— Un cuțit.

Şi adăugă:

— Il voi ucide în timpul somnului...

El ridică din umeri.

— N-ai să apuci să faci nici doi metri în *pa...*

— Îi voi ucide, spuse Vaa.

— Iată ce-ți spun, vorbi el, exasperat, n-ai să faci una ca asta. Îți interzic. Şi ai să mă asculți.

Ea îl privi timp de o secundă. Ideea că Adamo putea să-i dea ei ordine era o idee nouă, şi Vaa nu ştia cum să o ia: să o primească, sau să o respingă.

Se scurse un minut. Ochii i se strânseră. Şi ea avu aerul că a obosit, tot gândindu-se.

— Tu nu eşti *tane-ul* meu, spuse ea, în cele din urmă.

— Şi totuşi îți interzic, spuse Purcell, cu un glas puternic şi amenințător.

Îi văzuse şovăiala şi acum se năpusti cu toate puterile.

— Tu nu eşti *tane-ul* meu, repetă Vaa, ca şi cum şi-ar fi sporit rezistența prin această repetare.

Şi, deodată, Vaa surâse. Iar chipu-i întunecat şi mineral se transfigură. Era un zâmbet foarte frumos, plin de strălucire şi căldură. Ţâşnise pe neaşteptate din această fizionomie stearpă, din mijlocul acestor trăsături butucănoase ce nu păreau de loc a-i fi prielnice. Iar acum, când ţâşnise, Vaa era aproape frumoasă. Însăşi nerozia ei avea ceva plăcut în ea.

— Nici pe *tane-ul* meu nu l-am ascultat întotdeauna, spuse ea cu zâmbetu-i jucăuş, luminos, pe buze, şi care, în timp ce vorbea, i se făcea puțin mai trist.

— Şi el ce spunea? întrebă Purcell, uimit.

Vaa ridică ochii să vorbească, se îndreptă din umeri, şi spuse în englezeşte, cu glasul şi aproape cu accentul lui Mason:

— Yow *are a stupid girl,* Vaa![34]

Mimica era uimitoare. Timp de o clipă Purcell crezu că îl vede pe Mason înaintea ochilor.

— Şi tu ce răspundeai?

— *I am! I am*![35]

Purcell începu să râdă.

— Aşa m-a învățat să răspund, spuse Vaa, cu simplitate.

Era uluitor! Cine şi-ar fi putut închipui că Mason era în stare de vreo sticlire de humor?

— Dar după aceea, spuse Purcell, cred că îl ascultai?

— Nu.

---

[34] Eşti o fată proastă, Vaa! (În lb. Engl.)

[35] Sunt! Sunt! (În lb. Engl.

— Cum, nu?

— Nu, spuse Vaa. Nu-l ascultam.

— De ce?

— Pentru că sunt încăpățânată.

Era limpede că nu se simțea de loc vinovată de această îndărătnicie. Era încăpățânată aşa cum o piatră e rotundă sau colțuroasă. Aşa îi era firea. Şi leac împotriva firii nu exista.

— Vasăzică, nu-l ascultai?

— RNU.

— Şi şeful ce făcea?

— Mă pălmuia, spuse Vaa.

Purcell înălță sprâncenele, amuzat. Faptul arunca o lumină aparte asupra legăturilor intime ale acestei perechi. Admirabila Mrs. Mason, de care soțul ei era atât de mândru, părea a fi mai curând un personaj de legendă, născocit pentru un prestigiu de paradă. Acasă la ea, această *lady* era *a stupid girl,* căreia i se trăgeau palme, ca să-şi bage mințile în cap.

— Şi după aceea?

— După aceea ascultam, spuse Vaa, cu fața-i butucănoasă, luminată iarăşi de fermecătorul ei surâs.

— Ei bine, şi pe mine ai să mă asculți, spuse Purcell, cu tărie.

Surâsul i se şterse de pe chip, iar Vaa semăna acum mai mult ca oricând cu o bucată de bazalt ruptă din stâncă.

— Il voi ucide pe Tetahiti, spuse ea calm.

— Dar cum? întrebă Purcell, nerăbdător. Poți să-mi spui şi mie cum? Doar nu iese niciodată din *pa.*

— Nu ştiu, spuse ea. Am să intru eu.

— Dar cum? Răspunde-mi! Pe unde ai să treci? Peste gard? *Aue,* femeie, cu pântecele ăsta al tău...

— Nu.

— Atunci poate pe dedesubt?

Ironia îi scăpă Vaaei.

— Nu, spuse ea, cu seriozitate.

— Ascultă-mă! Noaptea, el aprinde focul în *pa.* Te va vedea.

— Îl voi ucide.

— Noaptea stau de veghe şi el şi femeile.

— Îl voi ucide.

Era obositor. Nu era în stare ca, o dată cu punerea la cale a unui plan, să-i vadă şi mijloacele de realizare. Nu avea decât o singură idee, şi aceea pe jumătate.

— Ascultă, Vaa. Omul are o puşcă. E un războinic. Iar tu, femeie, tu aştepți un copil. Cum ai să faci?

— Îl voi ucide.

— Cum?

— Nu ştiu.

— Cum ″nu ştiu”?

— Nu ştiu. Îl voi ucide.

Ca şi cum ar fi vorbit pereților. Purcell îşi îndreptă umerii şi spuse cu o voce puternică:

— Yow *are a stupid girl,* Vaa !

— *I am! I am*! Spuse Vaa.

— Şi acum trebuie să mă asculți.

— Nu.

— Ai să mă asculți, Vaa!

— Nu.

Purcell făcu o jumătate de pas înapoi, îşi luă avânt şi o pălmui cu toată puterea.

Vreme de o secundă nu se petrecu nimic, apoi, obrazul ei se destinse. Lespedea de piatră se prefăcu, treptat-treptat, în carne, neclintirea de cremene îi pieri din privire, şi fermecătorul zâmbet se ivi din nou.

— Te voi asculta, spuse ea, cu căldură în ochi.

— Haide, vorbi Purcell, ai să spui, în fața Horoei şi a Turnatei, că ai renunțat la ceea ce puseseşi la cale.

O luă de braț şi o duse în casă.

— Vorbeşte, Vaa, spuse Purcell.

Horoa şi Turnata se ridicaseră. Privirile lor alunecau de la Purcell la Vaa.

— Ascultaţi, spuse ea, cu solemnitate. În ceea ce-l priveşte pe cel din *pa* n-am să fac nimic.

Şi reluă:

— Adamo nu vrea. Îl ascult pe Adamo.

Turnata deschise ochii mari, iar Horoa uită să mai ţopăie.

Vaa le privi, pe rând, pe cele două prietene, îşi puse mâna pe umărul lui Purcell, îşi sprijini şoldul de şoldul său şi spuse cu mândrie:

— M-a bătut.

Lada cu scule a lui Mac Leod era aproape tot atât de lungă şi de grea cât un sicriu. Horoa voi să-l ajute pe Purcell ca s-o ducă până acasă. Vaa şi Turnata se oferiră să pună şi ele umărul. Avapuhi şi Itihota se repeziră să dea o mână de ajutor, iar Purcell se întoarse la cabana sa însoţit de o escortă sporită şi nemaiputând face altceva decât să-şi pună din când în când degetele pe capacul lăzii. Aceasta fu pusă jos, cu luare-aminte. Era, fireşte, încuiată cu lacăt. Horoa alergă acasă după cheie, se întoarse tot în fugă. Purcell se aşeză în genunchi, deschise capacul şi rămase locului, uluit. Frumoase, minunate scule! Fără o pată de rugină pe ele, cu tăişurile intacte, bine ascuţite, cu mânerele strălucitoare şi netede... Discuţiile din spatele său se stinseră, el se întoarse, şi dădu cu ochii de Ivoa; *vahineele* dispăruseră.

Purcell, bucuros, se ridică şi, cum se îndrepta spre Ivoa, privirea îi căzu asupra mâinilor ei. Spânzurau în jos, deschise, goale. Ivoa ascultase, dar supunerea ei era un refuz.

Purcell se opri din plin avânt, atât de mâhnit şi de încordat, încât nici nu era în stare să vorbească. Privirea îi alunecă în sus, de la mâinile până la ochii Ivoei. Erau, într-

adevăr, aceiaşi ochi, acelaşi obraz, care însă, într-o singură clipă, îşi pierduseră expresia lor de intimitate.

— Adamo, spuse Ivoa, cu blândeţe în glas.

Purcell înghiţi un nod. Faţa Ivoei era trasă, scofâlcită, pântecele lucitor, proeminent. Părea că îi vine greu să se ţină pe picioare.

— Şezi, spuse el, cu glasul scăzut.

O duse până la fotoliu, iar el începu să meargă prin cameră. O anumită tăcere se aşternuse acum între ei. Ea nu făcea nimic ca s-o curme. Purcell se simţea obosit şi sleit de puteri. Va trebui să-i mai vorbească, să-i explice, s-o convingă. La ce bun? Câte vorbe nu spusese el, pe insula aceasta, de opt luni încoace, ca să-i convingă pe Mason, pe Mac Leod, pe Baker, pe tahitieni ! Şi toate, în zadar! Nu făcuse decât să explice, să tot explice... Se izbise de ziduri!

Spuse, cu un glas posomorit, şi fără a o privi:

— Nu vrei să-mi dai puşca?

— Nu.

Şi adăugă:

— Nu e încă momentul.

— De ce?

— Noi socotim că nu e momentul.

— „Noi", adică cine?

— Omaata, Itia, eu...

— De ce?

Ea ridică din umeri, iar cu mâna dreaptă făcu un gest a neputinţă. El întoarse capul. Acelaşi mister, aceleaşi lucruri nepătrunse, aceleaşi motive cu neputinţă de exprimat...

— De ce? repetă el, iritat. Sunt patru zile de când războiul s-a sfârşit. Iar Tetahiti nu iese din *pa.* Ceva trebuie, totuşi, făcut, ca el să nu-şi piardă încrederea.

— Da, spuse ea, ai dreptate. Dar nu e încă timpul.

— De ce nu e încă timpul?

Ea îl privi. El îşi aţinti asupră-i frumoşii săi ochi albaştri de *peritan.* Ochii săi gravi, plini de îngrijorare. Ivoa se simţea topită de înduioşare. *Aue,* bietul Adamo! Era nefericit din pricina acestui cap care scormonea cu lăcomie, ca să tot afle ″de ce”.

— Încă vrea să te ucidă, spuse ea în cele din urmă.

— De unde ştii?

Ea suspină. Nu se mai isprăvea. De unde, de ce, iarăşi de unde... Bietul Adamo! Capul îi cerea într-una şi mai mult...

— Şi ştii şi când nu va mai avea de gând să mă ucidă?

Ea îl privi cu seriozitate. Niciun tahitian nu surprindea ironia.

— Nu, spuse ea, cu simplitate. Asta n-o ştiu.

Purcell făcu câţiva paşi prin odaie şi spuse, fără a o privi.

— Uite ce e: încredinţează Omaatei puşca şi vino înapoi.

Ea făcu ″nu” cu capul.

— În starea în care te găseşti?

— Sunt soţia ta, spuse ea, cu mândrie. Se cuvine să te apăr.

El îi zvârli o privire, apoi, îndată, îşi întoarse ochii de la ea. Ivoa îşi încrucişa mâinile pe genunchi şi gândi, fericită: ″Mă iubeşte! O, cât de mult mă iubeşte i îi vine să mă ia în braţe, să-mi mângâie pântecele şi copilul dinăuntru... Dar e supărat, îşi spuse ea, amuzată. Îşi închipuie că e supărat... E bărbat: nu ştie ce simte.”

— Acum plec, spuse ea, ridicându-se greoaie, şi se îndreptă spre uşă.

Îl auzi străbătând odaia. Era în spatele ei, nemişcat, şi Ivoa îşi spuse, în sinea ei: ″Acum, mă va atinge”. Puse, cu încetineală, mâna pe ivărul uşii, şi-nclintindu-se din loc, ca să poată da uşa în lături, se retrase înapoi mai mult decât era nevoie. Dar nu întâmpină decât golul.

— Adamo, spuse ea, întorcând pe jumătate capul, peste umăr.

El fu, într-o clipă, lângă ea. Ivoa nu se întoarse. Îl simțea în spate, de-a lungul întregului său trup.

— Pune mâna pe mine, spuse ea, în şoaptă. Se sprijini de el, îşi scoase în afară pântecele enorm, destins. Îi simți lunecarea mâinii sale caldă, abia atingându-i rotunjimea. O, Adamo! O, *tane-ul* meu!

Se scurseră câteva clipe, apoi ea spuse, cu un glas înnăbuşit:

— Acum, plec. Urmă scârțâitul uşii închise, iar Purcell rămase nemişcat, cu capul în jos. Era singur, şi nu obținuse nimic.

Un minut mai târziu se întoarse la scândurile lui şi se puse, din nou, pe lucru. Cu ferăstrăul lui Mac Leod, treaba mergea de minune. Munci, cu îndârjire, până seara. De îndată ce se oprea din lucru, un nod i se punea în gât şi îl cuprindea tristețea. *Vahineele* rămaseră cu el toată după amiaza, dar el de-abia le vorbi. Către asfințitul soarelui, Omaata îi aduse de mâncare, el trecu în bucătărie, se spălă şi, de îndată ce termină masa, simți că îl apucă oboseala.

Adormise, pesemne, citind, căci se pomeni pe patul său, în brațele Omaatei, cu capul pe sânul ei. Lumina lunii se strecura printre scândurile pereților mişcători. Închise ochii, avu senzația că lunecă de-a-ndaratelea într-o pufoasă umbră de răcoare. O clipă după aceea, era la Londra, într-o biserică unde, învestmântat în negru, comenta în auzul credincioşilor pasaje din *Biblie:* „Iacob o luă de soție pe Lia, apoi pe Rachel. Lia avu de la el patru feciori...” Auzea, cu uimire, propria sa voce, nu şi-o recunoştea. Era gravă, nazală, cântată. Şi, lucru curios: el se afla în picioare, cu fața la asistență, dar în acelaşi timp era aşezat printre credincioşi, privind spre acest *alter ego* dinaintea lui, pe care îl asculta vorbind. Acela spunea: „Rachel, văzând că e stearpă, o dădu pe slujnica ei, Bala, lui Iacob, ea femeie. Iar Lia, văzând că pântecele nu-i mai rodea alți copii, i-o dădu

pe slujitoarea ei, Zelfa." Purcell îl privea, cu stingherire, pe celălalt el însuşi, tema era cam ciudată pentru o predică, vecinul său din stânga îşi încleştă pumnii pe genunchi, era o matahală slăbănoagă, cu o legătură neagră pe ochi. ″Jacob, reluă celălalt el însuşi, avu, aşadar, patru femei şi avu, de la aceste patru femei, doisprezece copii." ″Iar eu am să-ţi spun de ce vorbeşti dumneata aşa, mincinos afurisit ce eşti!" strigă vecinul lui Purcell, ridicându-se în picioare. Şi, cu paşi mari, se îndreptă spre predicator, scoţându-şi legătura de pe ochi. Era Mac Leod. În locul pe care îl străpunsese glontele tras de Tetahiti, ochiul său drept nu mai era decât o gaură întunecată. Lung şi scheletic cum era, se propti pe picioare, îşi întoarse către Purcell ochiul sănătos, scoase cuţitul şi spuse, cu un glas tărăgănat: ″De când mă tot vântur în oraşul ăsta blestemat, mi-am irosit destulă vreme, până să-ţi înfig cangea-n beregată. Dar acum, că te-am prins, pe cinstea lui Mac Leod ţi-o spun că nu te mai las, fără să-ţi fac de petrecanie !" ″Dar ce ţi-am făcut?" bâlbâi Purcell. ″Uite" ! reluă Mac Leod, cu voce puternică, punându-şi mâna pe gaura ochiului din orbită: ″Cine-i de vină că întregul nostru echipaj, adică toţi albii de pe insulă, s-au dus pe apa sâmbetei? Dumneata ne-ai asmuţit pe unii împotriva altora, Purcell, cu *Evanghelia* şi cu toate celelalte, cu mutrişoara dumitale de îngeraş! Iar acum tot pământul din insulă e al dumitale! Cu sculele mele şi cu tot ! Şi toate femeile-s cu dumneata, Iacob sau neiacob, afurisit făţarnic ce eşti!" Purcell îl văzu repezindu-se să-i dea o cumplită lovitură de cuţit. Se feri în lături şi începu să alerge. Se prăbuşiseră zidurile. Alerga deznădăjduit, străbătea luminişul pădurii în flăcări, se iviră palmierii mărunţi, apoi pieriră, el gonea acum pe plaja lui *Blossom Bay,* în ghearele unei spaime cumplite, cu nemăsurata umbră a lui Mac Leod, tot mai aproape, pe urmele sale. Deodată, se pomeni în grota ce adăpostea

şalupele, fugea în jurul uneia dintre ele, cu Mac Leod după el, se fugăreau unul pe celălalt, ca nişte copii într-o hârjoană de-a v-aţi ascunselea, în jurul unui copac. ″Adamo”! Strigă vocea lui Tetahiti. Grota pieri. Purcell se afla în picioare, în *pa,* cu ochii căscaţi de groază, în faţa sulițelor, recunoscând, înfipte, în două dintre vârfurile lor, capetele lui Jones şi Baker, cu sângele picurându-le încă din beregată, Jones, cu chipu-i de copil, Baker, cu buza strâmbată de ticul lui; între cele două capete se înălţa o suliţă fără scăfârlie în vârf, iar Baker deschise ochii, şi aţintindu-i plini de furie asupra lui Purcell, spuse cu un glas limpede: ″Asta-i pentru dumneata”! ″Adamo ! strigă Ivoa, Adamo!” Purcell se întoarse; Tetahiti, la zece metri de el, drept şi cu o căutătură întunecată, înţepenit pe picioare, cu ţeava puştii îndreptată spre inima sa. *″Opreşte!* Strigă Purcell. *Tetahiti, bunul meu frate, opreşte!”* Tetahiti îi zvârli un zâmbet dispreţuitor, răsună un bubuit, Purcell simţi parcă lovitura unui pumn în coaste.

— *Aita* copilaşul meu, spuse o voce profundă.

Deschise ochii mari, inima îi bătea să se spargă. Era ud leoarcă de năduşeală.

— *Aita,* îi şopti, Omaata, la ureche.

Inima i se potoli. Visase oare? Nu cumva era doar o amânare, o oprire vremelnică? Fuga pe plajă, sulițele, Tetahiti, izbitura glontelui în piept. Să fi visat era cu neputinţă, doar nu născocise el cuvintele lui Mac Leod! Le mai avea încă în urechi ritmul, glasul acela nazal, sarcasmul... Purcell închise ochii, în minte i se făcu un gol, gândirea i se răsuci în loc, ca într-un vârtej. Era cumplit de obositor. *Asta-i pentru dumneata!* Spuse glasul furios al lui Baker. Fu ca răsunetul unui gong care-i sfârtecă nervii, se întoarse, cu un fior de gheaţă pe şira spinării, cu mâinile tremurânde. Văzu puşca, iar deasupra ţevii, ochii întunecaţi

ai lui Tetahiti şi zâmbetu-i plin de dispreț. *Opreşte! Opreşte!...*

— *Aita,* copilaşul meu...

Îşi destinse muşchii, deschise ochii, se apucă să numere până la zece, îşi pierdu, în aceeaşi clipă, şirul şi alunecă în beznă. Se împotmolea din nou, parcă, toate redevenind iarăşi reale. Cu Tetahiti în fața sa, punându-i puşca în piept, inima i se zbătea, glontele va porni din țeavă, trebuia să vorbească, să vorbească...

— Omaata!

— Copilaşul meu!

Spuse cu caznă:

— Sub smochin...

— Când, sub smochin? se auzi vocea Omaatei, de departe, de departe.

Aluneca, iarăşi aluneca. Făcu o sforțare deznădăjduită.

— Când am ieşit din grotă...

— Da, spuse ea, da... Umerii îți erau roşii ca focul, copilaşul meu.

Umerii îi erau roşii. Amănuntul acesta căpătă deodată o mare însemnătate. Sta neclintit locului, dar se vedea întorcând capul pe grumaz. Roşii, roşii. Omoplații erau şi ei roşii. Spuse, cu glas tare:

— Umerii îmi erau roşii, şi i se păru că ieşise pe jumătate din vâscul în care se înnămolise. Tu mi-ai spus...

— Nu, copilaşul meu, nu ți-am spus nimic...

El îngăimă, bâlbâindu-se:

— Mi-ai spus: ″Războiul nu s-a sfârşit...”

Şi aşteptă, Omaata nu făcu niciun comentariu, şi un lucru straniu se petrecu: tăcerea Omaatei îl trezi în cele din urmă.

El reluă:

— Ivoa spune: ″Tetahiti vrea încă să te ucidă”.

Ea mârâi pe un ton supărat:

— A spus ea aşa?

— Da, astăzi, când a venit să mă vadă.

Omaata tăcea. El continuă:

— A spus un lucru neadevărat?

— Nu.

Nu era cu putință un ″nu” mai laconic.

— Asta o ştiai şi tu?

— O ştiam.

— Cum de o ştiai?

— O ştiam.

— Cum de o ştiai? reluă el, cu tărie.

Omaata se simți cutremurată de o undă de plăcere: Adamo îi vorbea cu severitate, ca un *tane.* Ce ochi trebuie să fi avut!

— Le vorbeşte capetelor, înjurându-le, spuse ea, pe un ton supus.

— În fiecare zi?

— Da.

— Pe toate le înjură?

— Da.

— Chiar şi pe acela al lui Jono?

— Da.

— Chiar şi pe al lui Ropati?

— Da.

Şi ea adăugă, o clipă mai târziu:

— Tetahiti nu e un om rău.

Era ciudat. De ce spunea ea, oare, aşa? Ce anume voia să-i dea a înțelege?

El reluă:

— E adevărat că între Uili şi Ropati mai există o suliță care aşteaptă un cap?

— Da’ de unde! spuse ea, pradă unei subite emoții. Cine ți-a spus aşa ceva? Lucrul ăsta e neadevărat ! Nu, nu! S-o fi

hotărât, poate, Tetahiti să te omoare, dar n-are să facă el un asemenea lucru! *Aue!* O suliță care aşteaptă un cap !

Tonul ei era destul de alarmat: o treabă ca asta ar fi însemnat culmea prostului-gust, o groaznică încălcare a etichetei, o mojicie nedemnă de un *gentleman.* O mică licărire hazlie îi trecu prin minte lui Purcell. Şi această mică licărire îi făcu plăcere. Răsuflă adânc şi îşi spuse în sinea sa: ″Nu sunt un laş”.

Reluă:

— Dar dacă Tetahiti mă ucide, atunci ce se întâmplă?

Urmă o tăcere îndelungă, după care Omaata spuse, pe un ton prudent:

— Lucruri foarte neplăcute pentru el.

Veşnic aceleaşi tăceri, aceleaşi reticențe...

— Ce lucruri? spuse Purcell, cu asprime.

O simți în umbră, încrâncenându-se. De astă dată rezerva era aceea care-şi spunea cuvântul: nu se va da bătută.

— Anumite lucruri, repetă ea scurt.

Purcell ridică în sus capul, ca şi cum ar fi putut s-o vadă.

— El le ştie?

— Da.

— Atunci, de ce m-ar ucide? Eu tot plec. Ar fi să mă ucidă degeaba.

Un râs mărunt ieşi din gâtlejul Omaatei.

— O, copilaşul meu, când un om devine războinic...

Îşi lăsă vorba neisprăvită şi reluă:

— Cât despre ce ai făcut cu Vaa, bine ai făcut.

— Ştii şi tu?

— Ştim cu toate.

Şi adăugă:

— Iar mâine seară va afla şi Tetahiti.

El ridică, din nou, capul. Era uimit de aceste precizări.

— De la cine?

— Ştii tu de la cine.

Urmă o tăcere, după care el spuse:

— A şi apucat să se joace cu el?

— Se va juca.

Omaata reluă:

— Mâine seară. Turnata spune: ″Mâine seară. Nu mai târziu.” Turnata spune: ″Ea nu va mai aştepta. Mâine seară se va duce la *pa.”*

Apoi, tăcerea dură atât de multă vreme, încât el crezu că Omaata adormise. Dar deodată simţi ridicându-i-se sub cap pieptul ei enorm.

— De ce râzi?

— *Aita, aita,* omule...

Şi reluă:

— Mâine ai să ştii de ce râd.

Ea îşi puse mâinile largi pe capul său şi începu să-i mângâie cu duioşie părul.

Purcell isprăvi, în dimineaţa celei de a doua zile, de tăiat barele transversale ale punţii. Cu puţin înainte de amiază, femeile plecară, iar el se duse să se spele, în bucătărie, aşteptând sosirea Itiei, cu mâncarea. Auzi deschizându-se şi închizându-se la loc uşa cabanei. Se şterse şi, ieşind din bucătărie, îşi trase, în plin soare, pantalonii pe el. Rămase o clipă să se scalde în dogoarea văpăii; căldura îi pătrundea în muşchi, îi era foame, se simţea uşor şi era plin de voie bună.

— Itia! strigă el, vesel.

Nu se auzi niciun răspuns. Făcu ocolul casei, prin grădină, pereţii mişcători erau larg deschişi. Cu picioarele date în lături, Vaa trona, revărsată pe fotoliul său. Ţâşnindu-i dintre fâşiile din scoarţă de copac ale fustei, pântecul îi invada coapsele. Ea îi contempla cupola, cu ochii umezi, cu mâna stângă frământându-şi sânul drept.

— Unde este Itia? întrebă Purcell, încruntând din sprâncene.

— Peştele eu ți l-am adus, spuse Vaa, făcând cu mâna un gest în direcția mesei.

— Unde este Itia? spuse Purcell, înaintând înăuntrul încăperii. E supărată?

— Nu.

— De ce n-a venit?

— Eu ți-am adus...

— Ştiu, ştiu, vorbi el repezit şi ridicându-şi mâna pentru a-i impune tăcere.

Se apropie de masă, mirosul de peşte şi lăcomia îi pătrunse în nări, îi era foame, dar nu se hotărî să înceapă să mănânce.

— Ascultă, Vaa, spuse el cu răbdare. Ieri, Omaata. Astăzi Itia. De ce nu vine Itia?

— Eu ți-am adus...

El bătu în masă cu podul palmei.

— *You are a stupid girl,* Vaa.

— *I am! I am!*

Apoi se aşează pe scaun, dezarmat. Îşi trase în față mâncarea de peşte şi se apucă să mănânce.

— Adamo, spuse Vaa, după o clipă.

O privi: o mână largă şi-o ținea pe coapsă, iar cu cealaltă îşi freca sânul. Un aer bleg, îndobitocit. Dar cu ochii cutremurați de o oarecare îngrijorare.

— Eşti supărat, Adamo?

Din nou, aceeaşi îngrijorare. Şi asta, pentru el! Ca şi cum, deodată, Vaa uitase că ea era văduva unui mare şef.

— Nu sunt supărat.

Vaa se tot gândea. Se scurseră câteva secunde, apoi spuse, înălțându-şi umerii şi trunchiul:

— Astăzi eu. Mâine Itia.

Era limpede că făcea o sforțare aproape deznădăjduită ca să se explice.

— De ce tu, astăzi? spuse Purcell.

Chipul Vaaei se îmblânzi, buzele i se răsfrânseră, dinții îi sclipiră, încât păru aproape frumoasă.

— M-ai bătut.

O privi stăruitor, neştiind ce să înțeleagă.

— Şi? spuse el ridicând din sprâncene.

— Ieri, spuse ea, cu chipul transfigurat de fermecătoru-i surâs. Ieri m-ai bătut.

Purcell înțelese deodată. Prin urmare, de aceea râsese Omaata aseară! ″Ce sacrificii fac eu, pentru pace”! Gândul acesta îl amuză. O privi pe Vaa cu drăgălăşenie şi, îndată, îi văzu alba sclipire a dinților. Revărsată, cu tot trupul, Vaa surâdea cu un aer calm şi ca şi cum ar fi avut sentimentul că ceva îi aparține.

— Tetahiti ştie, spuse ea, când Purcell sfârşi masa.

— Ştie?

— Da, despre ceea ce aveam de gând să fac. Horoa s-a dus la el. Şi i-a spus.

Horoa s-a dus la el. Fără vreo urmă de învinuire. Pur şi simplu un fapt. Doar constatarea unui eveniment. Tot atât de firesc cât şi ploaia adusă de vânt. Tot atât de fatal.

— Când?

— Ieri noapte.

Era uimitor. Turnata prevăzuse nu numai că *Horoa se va duce,* ci prevăzuse în timp până şi limita ei de rezistență.

— Tu eşti *tane-ul* meu, reluă Vaa. Trebuie să mă aperi.

Purcell îi aruncă o privire. Poate că, la urma urmelor, nici nu era chiar aşa proastă.

— Dacă Tetahiti vrea să te ucidă, spuse el, cu sânge rece, te voi apăra. Dar dacă nu vrea decât să te bată...

Ea îşi puse mâinile largi, amândouă, pe coapse, făcând cu capul o uşoară mişcare, în semn de încuviințare. Da. Lovituri da. Era drept. Şi nu avea de ce să spună nu.

Vaa se sculă în picioare.

— Acum, mă duc.

El ridică din sprâncene.

— Pleci?

— Sunt însărcinată, spuse ea, cu un aer de demnitate.

— Da, da, spuse el roşind încurcat, desigur! Desigur! Du-te!

— Mă duc, reluă Vaa, şi, urnindu-se înspre uşă, cu fâşiile din scoarță de copac ale fustei zburându-i în jurul şoldurilor pline, ieşi majestoasă.

Se scurseră încă două zile fără ca să se mai fi petrecut ceva nou. Tetahiti nu ieşea din *pa,* Ivoa rămânea nevăzută, singurul eveniment nou era îndeletnicirea căreia Horoa îi consacrase nopțile. Nu încerca să-şi ascundă ieşirile din timpul nopții. Sforăind şi țopăind, făcu declarații. Nu pătrunsese în *pa,* ci numai în prima îngrăditură. Atâta vreme cât Tetahiti nu va smulge din suliți capul *Scheletului* în mod oficial, ea îl va socoti tot ca pe un duşman. Aşteptând, ea se juca cu el, fireşte. Dar nu-i călca pragul casei şi nu-l lua de *tane.*

În ziua de 22, coborând poteca povârnită ce ducea la *Blossom Bay,* Purcell îşi scrânti glezna. Fu masat şi bandajat. Şi se luă hotărârea ca, începând din ziua aceea, să ia masa de prânz în grota şalupelor şi să nu se întoarcă decât seara în cabană. *Vahineele* îi ridicaseră pe plajă o colibă făcută din crăci, în care el se putea odihni în ceasurile de dogoare ale zilei.

Itihota cea tăcută îi aduse lui Purcell cea dintâi masă pe plajă, şi nu voi să lase în seama nimănui grija de a-l ajuta să facă drumul în urcuş, spre sat. O dată intrați în cabană, ea aprinse luminițele *doedoe,* îl aşează pe Purcell în fotoliu, îi întinse piciorul rănit pe un scaun, se duse să caute cartea lăsată de el pe pat şi i-o puse în mâini.

Purcell o privea cu plăcere cum se ducea şi se întorcea. Itihota era singura dintre tahitiene care nu avea picioare lungi, dar această lungime redusă a lor, compensată de o

talie foarte delicată, dăruia părții inferioare a trupului ei o anumită rotunjime şi soliditate care, contemplate cu luare-aminte, păreau plăcute. Pieptul îi era plin, căpşorul foarte mic, ca şi cum, dăruind aproape totul trunchiului, Creatorul fusese nevoit să economisească materialul pentru plăsmuirea capului. Ochii, mai cu seamă, îi erau impresionanți. Ochii ei nu urcau spre tâmple, ca la celelalte *vahinee,* ci, puțin bulbucați, se înfățişau drepți şi nu prea larg deschişi, destul de înguşti, cu o privire de o minunată vioiciune. Obrazul, de la pomeți în jos, cobora într-un delicat triunghi până la bărbie şi, în mijlocul acestui fin relief, buzele, lipsite de orice desen, dar foarte cărnoase şi mobile, deveneau parcă nefireşti, mai cu seamă dacă te gândeai că ele nu se întredeschideau mai niciodată pentru a face loc vreunui cuvânt. Erau, totuşi, fără încetare cutreierate de zâmbete, de unduiri şi strâmbături, tot atât de expresive ca şi ochii Itihotei, sau şerpuirea gâtului ei.

Purcell nu izbutea să se concentreze asupra filei din carte. Ceea ce îl stingherea era tocmai tăcerea Itihotei. Stătea pe pat, cu spatele rezemat de peretele de lemn, cu mâinile deschise pe genunchi, cu un picior îndoit sub ea. Nici nu se clintise, nici nu vorbise din clipa în care Purcell îşi începuse lectura. Când îşi ridica ochii din carte, nu-i întâlnea privirea. Şi totuşi, o simțea în preajma sa. Nemişcată, mută, cu ochii în pământ, ea îşi făcea simțită prezența într-un fel extraordinar.

Purcell închise cartea şi, şchiopătând, merse să se aşeze lângă ea.

— La ce te gândeşti?

Ea îl privi. Îndoi gâtul, făcu o uşoară mişcare cu corpul:

— Păi, la tine. Sunt cu tine. La tine mă gândesc.

— Şi ce anume gândeşti?

O ridicare de sprâncene, o răsfrângere a buzelor, un aer grav, o uşoară mişcare din umeri:

— Sunt multe de gândit, multe.

— Dar nu spui nimic. De ce nu spui niciodată nimic? Schițarea unui surâs. Schițarea, doar, îndoirea gâtului, privirea întrebătoare, palmele deschise. „La ce bun, de ce să vorbesc? Nu se înțeleg oamenii, destul de bine, şi fără de asta?" Era uimitor. Ea nu deschidea gura, şi el o înțelegea. Fiecare mimică ascundea o frază.

— Ei, hai, spuse Purcell, fii drăguță. Spune-mi ceva. Sprâncenele ridicate, o mutră de ezitare, aerul serios, puțin speriat:

— Să spun? Ce vrei să-ți spun? Nu e nimic de *spus.*

— Spune-mi ceva, reluă Purcell. Ce vrei. Ceva pentru mine.

Ea avu aerul că îşi adună forțele, apoi ridică ochii puțin codați, şi, cu o voce joasă, gravă, voalată, spuse, răspicându-şi cuvintele:

— Eşti bun.

O privi. Era eficientă tăcerea Itihotei. Atâta vreme cât o păstra, ea îi dăruia un farmec, înconjurând-o de taină. Şi, de îndată ce deschidea gura, tot ceea ce spunea căpăta un relief deosebit. Purcell se aplecă, trecându-şi dosul palmei drepte pe obrazul Itihotei. Era uimit câtă importanță căpătase şi cu ce economie de mijloace!

Se auziră violente bătăi în uşă, urmate de un glas care spuse: „E Horoa"! Purcell rămase nemişcat, cu mâna cu care mângâiase obrazul Itihotei înălțată încă până în dreptul umărului ei. Se scurseră câteva secunde, apoi glasul profund al Omaatei răzbătu prin tăblița uşii: „Poți să deschizi, Adamo".

El se ridică, dar Itihota i-o luă înainte. Şi Horoa țâşni în odaie ca şi cum ar fi fost zvârlită dinafară şi, cu coama în vânt, cu pieptul agresiv, cu ochii plini de flăcări, începu să reverse un potop de vorbe, tropăind aşa de năvalnic în lung

şi în lat, prin odaie, încât toată lumea se dădu în lături, ca să-i facă loc.

— Şezi, Horoa! spuse Purcell, cu tărie. Ceea ce se petrecu fu întocmai ca şi cum el ar fi tras de hăţuri; ea se arcui, dădu capul pe spate şi, cu ochii ieşiţi din orbite, începu să necheze.

— E Adamo *e!*

— Stai jos, Horoa! repetă Purcell, cu acelaşi ton. Stai jos, te rog! Îmi dai dureri de cap.

— *E* Adamo *e!*

— Îi dai dureri de cap bietului Adamo, spuse Omaata.

— Stai jos! spuse Itihota.

Horoa fu atât de uluită auzind-o pe Itihota vorbind, încât se aşează.

— L-am văzut pe Tetahiti, spuse ea, în cele din urmă, pe un ton aproape liniştit, şi el a spus...

Îşi lăsă fraza neisprăvită.

— Ce a spus?

— Ascultă, omule! reluă ea cu o nouă izbucnire de impetuozitate şi vrând parcă să se ridice în picioare, ca s-o ia de la început. În cea dintâi noapte, îi spun lui Tetahiti despre proasta de Vaa. Iar el nu spune nimic. A doua noapte, iar nimic...

Ea îşi mişcă umerii şi îşi umflă pieptul:

— Astă noapte, dac-am văzut aşa, m-am înfuriat !...

Şi dădu să se scoale, dar nu apucă s-o facă. Omaata îşi întinse lungul ei braţ, apăsându-i umărul cu mâna.

— Şi atunci am spus: ″Adamo e bun. Adamo a împiedicat-o pe Vaa să te ucidă. Iar tu, tu stai în pa-ul tău, cu puşca ta şi cu capetele tale şi spui: «Adamo trebuie să plece, că altminteri îl ucid». Nu eşti om drept...”

Horoa îşi scutură coama şi se opri o clipă.

— Şi? spuse Purcell, cu nerăbdare.

— Mia ascultat, cu o mutră foarte încruntată. *Aue,* ce față impunătoare ! chiar mie mi se cam făcuse frică ! Apoi a spus: ″Adamo este un *peritan.* E viclean.”

Purcell îşi întoarse privirea în altă parte. Se simți dezamăgit, îndurerat. Era un *″peritan”,* şi, prin urmare, tot ce venea din partea lui era rău.

— Atunci, urmă Horoa, deodată m-a apucat furia! şi i-am spus: ″Om îndărătnic ce eşti! Adamo e foarte bun! Toate femeile îl iubesc !” Dar el a ridicat din umeri şi a spus: ″*Vahineele* au mintea între coapse”.

Ea se opri un răstimp şi bătu, de mai multe ori, cu piciorul drept în podea.

— ″Iar ție, omule, i-am spus eu, mintea ți-e sub şezut !” Vorba asta i-am aruncat-o drept în obraz! urmă ea ridicându-se cu atâta pornire, încât Omaata nu mai apucă s-o oprească. Nu mi-a fost frică, reluă ea, tropăind, şi, scuturându-şi coama, îşi zvâcni aprig crupa, gata, parcă, să se năpustească.

Apoi îşi luă iarăşi povestirea de la început. Purcell îşi sprijini coatele de genunchi şi îşi luă capul între mâini. Îi era dragă Horoa, dar în această clipă nu-i putea suporta vitalitatea: îl deprima.

— Şi apoi? făcu Omaata, înşfăcând-o cu uriaşul ei braț pe Horoa şi silind-o să se aşeze la loc.

— M-a pălmuit, reluă Horoa, cu un ton mai potolit, ca şi cum contactul crupei sale cu scaunul ar fi fost de ajuns ca să-i domolească, în bună parte, apriga-i pornire. *Aue!* Ce mai palmă! M-am rostogolit la pământ ! Dar i-am dat-o înapoi! Reluă ea îndată, scuturându-şi coama şi dând semne că iarăşi vrea să se ridice.

Omaata o sili să rămână pe locul ei.

— A ieşit bătaie ! Bătaie a ieşit! Şi când încăierarea s-a sfârşit, spuse ea coborând glasul şi închizând pleoapele a sfiiciune, a început joaca...

— Şi apoi? spuse Purcell, exasperat.

— Apoi a fost în toane bune. *Aue!* Cum îi mai străluceau ochii în bătaia lunii! Şi am luat-o iarăşi de la capăt: ″Adamo este *moa.* Adamo n-a ucis pe nimeni. Şi n-a purtat armă, niciodată.” Atunci a încruntat din sprâncene şi a spus: ″Femeie, tu eşti ca stropii ce cad în vreme de ploaie”. Şi a adăugat: ″Ivoa are o puşcă”. Iar eu, strigă Horoa, din nou cu o impetuoasă pornire, dezlipindu-şi aproape crupa de pe scaun, eu am spus: ″Omule ! Ivoa se teme că ai să tragi în tane-ul ei!” După asta a rămas tăcut, şi pe urmă a spus: ″Adamo trebuie să plece şi n-am să-l ucid: să-i spui asta Ivoei din partea nepotului marelui şef Otu...”

Purcell ridică, cu vioiciune, capul şi o privi pe Omaata. Urmă o tăcere. Fără niciun fel de îndoială, era un fapt nou. E adevărat că Tetahiti declarase încă din 16 mai că nu-l va omorî pe Adamo. Dar niciodată, până acum, nu dăduse nimănui sarcina de a i-o spune Ivoei, stăruind asupra legăturii de sânge dintre ei doi. De astă dată nu mai era vorba despre o vagă făgăduială. Acum o făcea de la om la om, invocând numele marelui şef Otu. Tetahiti continua să ceară plecarea lui Adamo, dar, aşteptând, se înfăţişa, pentru Ivoa, cu o voalată propunere de pace.

A doua zi dimineaţa, Omaata, împreună cu Itia şi Ivoa, veniră să-l vadă pe Purcell. Îşi ţinea cuvântul. Toate urmau a se hotărî în prezenţa lui Adamo, cu care se vor sfătui, îndată după sosirea celor trei femei, celelalte *vahinee* se făcură nevăzute, fără a arăta cea mai mică supărare că n-au fost şi ele poftite să ia parte la această adunare restrânsă.

Purcell le împărtăşi de la bun început părerea de a se înmâna, fără întârziere, lui Tetahiti puşca Ivoei. Fu ascultat fără a fi întrerupt, iar când sfârşi cu ceea ce avusese de spus, nu se ridică nicio obiecţiune. De aceea, fu foarte uimit când, treptat-treptat, descoperi la cele trei o puternică împotrivire faţă de planul său. Trecu destulă vreme până să

înțeleagă punctul lor de vedere. Ele îl exprimau mai mult prin tăceri decât prin vorbe. Erau de acord că Tetahiti deschisese un drum. Dar calea aceasta el n-ar fi deschis-o, dacă n-ar mai fi existat puşca Ivoei. Puşca rămânea, aşadar, o garanție pe care nu trebuiau s-o părăsească decât cu toată prudența. Se luă hotărârea că Itia şi Omaata să se ducă în solie la *pa,* unde întâi să se asigure că Horoa nu exagera în vreun fel făgăduielile lui Tetahiti. N-ar fi de loc rău, oricum, să-l facă să le repete în fața altor doi martori. După aceea vor întreprinde discuții cu el. În orice caz, nu putea fi vorba de a i se înmâna lui Tetahiti arma Ivoei. Va fi sfărâmată sub ochii lui. Şi trebuiau să obțină, în schimb, ca şi el să-şi sfărâme puşca.

Purcell nu se gândise niciodată, la această compensație şi admira îndrăzneala şi, în acelaşi timp, prudența femeilor. Obiectă, totuşi, spunând că sunt puține şanse ca Tetahiti să consimtă a-şi distruge arma. Ele fură de aceeaşi părere. Dar refuzul său le va îngădui să obțină ceva în schimbul concesiei pe care i-o vor face, renunțând la această revendicare. Purcell ghici că după vederile lor era foarte important ca discuția să fie lungă şi anevoioasă. Cu cât va dura mai mult, cu atât făgăduielile lui Tetahiti de a nu atenta la viața lui Adamo, vor lua o formă mai solemnă şi-i va fi mai greu să le calce.

Negocierile ținură din ziua de 24 mai şi până în 6 iunie. Prima fază fu cea mai critică. Tetahiti nu voi, fie din principiu, fie din viclenie, să stea de vorbă cu femeile. Ci numai cu Adamo. Dar *vahineele* îl făcură să înțeleagă că o discuție cu Adamo nu ar duce la niciun rezultat. Bineînțeles, Adamo voia cu tot dinadinsul să-i dea puşca. Aşa voise el încă de la bun început. (Ştii, doar, cât este de bun!) Dar nu în mâinile lui se găsea puşca. Ci într-a lor! Şi, prin urmare, doar cu ele trebuie să negocieze. Un *tane* stă de vorbă cu femeia sa. Şi atunci de ce n-ai sta şi tu de vorbă

cu noi? Şi, de altminteri, *e* Tetahiti *e*! Ce treabă ai în clipa asta?

Aşa cum prevăzuse Purcell, Tetahiti respinse categoric ideea de a renunța la puşca lui. Vahineele se indignară, îl amenințară cu ruperea tratativelor, le rupseră chiar, le reluară, şi, după o săptămână, cedară, silindu-se să pară că ele sunt, într-adevăr. ′, acelea care au pierdut bătălia, lăsând astfel ea întreaga victorie să fie de partea lui.

Totodată, conferiră actului de predare a armei de către Ivoa un caracter aproape teatral. În ziua de 6 iunie, la amiază, se duseră în convoi la *pa.* Ivoa, Itia şi Omaata erau în fruntea procesiunii; în coadă, Horoa, Vaa şi Turnata. Iar la mijloc, între Avapuhi şi Itihota, Purcell. Plouase în dimineața aceea, iar umezeala pădurii, peste care se abătuse ″pântecele soarelui ’, devenise, din această pricină, înnăbuşitoare. Cu un sentiment de uşurare ajunse Purcell sub cerul liber, în locul care acum înconjura pa-ul. La vreo zece metri de îngrăditură, tocmai în punctul în care *Cliff Lane* o cotea spre dreapta pentru a ajunge la *Blossom Bay,* se înălța un tânăr smochin, pe care britanicii îl retezaseră de la pământ, în urmă cu trei săptămâni, dar căruia îi şi crescuse o viguroasă mlădiță, înaltă de trei metri, cu un mănunchi de frunze late, în vârf. Micul grup se opri sub umbra lor, iar Omaata, care ținea puşca Ivoei la subsuoara brațului drept, îl chemă pe Tetahiti.

Purcell se aştepta ca el să rămână între cele două îngrădituri nevăzut şi văzând totul. Dar el se hotărî să apară la lumina zilei, în fața porții pa-ului, cu cele trei femei ale sale în urmă.

La drept vorbind, nu se apropie şi ținea puşca în mână, cu țeava îndreptată, ca din nebăgare de seamă, spre pântecele Omaatei. Cu toate acestea, fața îi era senină, iar Omaata, îndreptând arma care se afla la ea, în pământ, el îi urmă, îndată, pilda.

Omaata ținu o cuvântare în favoarea păcii. Când sfârşi, zdrobi arma, lovind-o de un copac, şi zvârli frânturile la picioarele lui Tetahiti. Acesta făcu semn că urmează să vorbească, şi, după un răstimp de tăcere plină de demnitate, vorbi, într-adevăr. Aduse laude femeilor pentru înțelepciunea de care dăduseră dovadă. Le felicită pentru faptul că se arătaseră atât de iscusite. Nădăjduia că pe viitor va întreține cu ele legături de prietenie. Cât despre Adamo, acesta nu era decât un *peritan.* Adamo trebuie să plece. Dar el, Tetahiti, şef, fiu de şef, îi făcuse o făgăduială fiicei marelui şef Otu, şi el îşi va ține cuvântul dat: dacă Adamo pleca fără să depăşească termenul pe care singur şi-l hotărâse, viața îi va fi, până atunci, tabu.

Cuvântul acesta le făcu *vahineelor* o impresie considerabilă. Ele nu şi-ar fi închipuit niciodată că Tetahiti va merge chiar atât de departe. Dar, acum, nu mai aveau nicio îndoială: declarase tabu viața lui. Adamo, referindu-se, în cuvinte limpezi, la Otu, al cărui cercel Adamo îl purta, în această clipă, la ureche. Adamo era, aşadar, de două ori tabu: o dată prin cercelul ce atinsese obrazul marelui şef Otu, şi încă o dată, prin cuvântul lui Tetahiti, fiu de şef şi nepot al marelui şef Otu...

Când se mai potoli emoția, Tetahiti îşi reluă firul vorbirii. Îi biruise pe împilatori şi se socotea, prin urmare, şeful insulei. Sprijinit pe acest titlu şi potrivit uzului, îşi atribui sieşi acelaşi tabu. Purcell îşi dădu seama că era singurul care vedea stropul de ridicol al acestei declarații. Ea fu primită cu înclinări ale capului, pline de gravitate, şi cu un murmur de aprobare. Apoi vorbi Omaata. Făcu risipă de cuvinte curtenitoare, din care reieşea că îl asigură pe Tetahiti de respectul şi prietenia ei. Apoi mai aminti, fără, însă, a stărui, că, potrivit uzului tahitian, tabuul îşi pierdea valabilitatea dacă şeful îşi păta mâinile cu sângele alor săi.

Aluzia aceasta nu scăpă nimănui. Ivoa fiind verişoara lui Tetahiti, tane-ul Ivoei putea trece drept rudă a noului şef.

Este îndoielnic ca această restricţie, cu privire la propriul său tabu, să-l fi încântat pe Tetahiti. Dar nu lăsa să i se vadă nimic pe faţă. Din clipa în care se proclamase rege al insulei, chipu-i se înfăţişa şi mai sever, trăsăturile şi mai dure, statura-i şi mai impunătoare. Când Omaata sfârşi de vorbit, el îşi reluă cuvintele de curtenire, le repetă în fel şi chip, iar atunci când cu toţii se aşteptau ca el să plece, Tetahiti făcu o pauză, şi apoi, deodată, rugă femeile să-l lase singur cu Adamo.

Urmă o clipă de uluire. Neclintit, Tetahiti aşteptă câteva secunde, apoi, văzând că *vahineele* nu se urneau din loc, cu un gest larg, îi întinse Rahei puşca, şi Fainei cuţitul. Apoi, cu o încetineală plină de eleganţă, înaintă câţiva paşi spre femei şi se opri, mai bine zis, se propti, în faţa lor, cu mâinile goale.

Purcell simţi că era şi ceva de cabotin în aceste mişcări ale sale, dar, bună sau rea, diplomaţia implică totdeauna un element teatral. Cea de-acum, însă, era bună pentru că deschidea calea discuţiilor. Femeile se îndepărtară. Iar Purcell, la rându-i, înaintă şi el, cu neplăcutul sentiment că talia îi este cu mult mai măruntă decât a tahitianului, iar mişcările, mult mai puţin graţioase decât ale acestuia. Totodată, ieşind din răcoroasa umbră a smochinului, simţi în ceafă povara de foc a soarelui.

Nu era nicio urmă de aroganţă sau duşmănie pe chipul lui Tetahiti. Severele sale trăsături nu spuneau nimic, iar când începu a vorbi, Purcell îşi dădu seama că glasul îi era mai puţin uscat decât în ultima lor convorbire. Totuşi, rosti fraze scurte, fără a încerca să le dea vreo elocinţă. Nu-l mai trata pe interlocutorul său ca pe un prizonier de război. Dar nici nu-l socotea un egal al său.

— Când va fi gata piroga? spuse el după un răstimp.

— În mai puțin de o lună.

Urmă o tăcere. Purcell simțea dogoarea pe ceafă. Un cerc de plumb îi încleşta capul.

— Ai nevoie de ajutor?

— Nu. Doar pentru a o lăsa pe apă.

Din nou, o tăcere. Tetahiti îşi sprijini, de pe un picior pe celălalt, greutatea trupului, iar Purcell îşi spuse, în sinea sa: ″Acum va vorbi”.

— Unde este Timi?

Purcell clipi. Îi era grozav de cald. Tâmplele îi zvâcneau.

— Mort.

Fu singur surprins de răspunsul pe care-l dăduse. Se hotărâse, oare, de multă vreme, fără să şi-o mărturisească, de a-i destăinui totul lui Tetahiti, sau vorbise aşa, sub înrâurirea stării proaste în care se simțea?

— Cine l-a ucis?

— Nimeni. S-a omorât cu propria sa puşcă.

Şi, văzând că Tetahiti îl scruta fără a scoate o vorbă, îi povesti cum se petrecuse accidentul.

— Cu trupul lui Timi ce-ai făcut?

Purcell făcu un gest vag. Nu voia s-o amestece pe Omaata în descrierea acestei întâmplări.

— În mare.

Tetahiti îşi lăsă, pe jumătate, pleoapele grele pe ochi şi spuse, pe un ton neutru:

— Şi cu puşca ce-ai făcut?

Bineînțeles. Acesta era punctul care îl interesa pe Tetahitl. Doar pentru a ajunge aci, ținuse el să-i vorbească. Ce însemnătate mai avea faptul că arma Ivoei fusese sfărâmată, dacă se mai afla, undeva pe insulă, încă o puşcă în afară de a lui?

— În grotă se găseşte un puț. În el am aruncat-o.

— Care grotă?

— Aceea a lui Mehani.

— Bine, făcu Tetahiti.

Şi se întoarse pe călcâie. Îndată Purcell se duse iar sub smochin, îşi rezemă capul de mlădiţa cea nouă şi închise ochii. Vederea i se împăienjenise şi avea senzaţia că îi va plesni capul.

Simţi o adiere de răcoare pe obraz. Deschise ochii. Ivoa îi făcea vânt cu o frunză de palmier. El îi surâse.

— Mă simt mai bine.

Se auzi în preajma sa un murmur prietenos. *Aud,* bietul Adamo nu putea îndura arşiţa soarelui, pielea îi era atât de subţire! Îşi dădu seama că femeile stăteau ceva mai departe, fără îndoială pentru a nu-i stăvili aerul.

— Adamo, îi spuse Ivoa la ureche, ce te-a întrebat?

— Unde este puşca lui Timi.

— Şi i-ai spus?

— Da.

Ivoa dădu din cap, cu admiraţie:

— E şiret. Pe tine te-a întrebat...

Când ajunse din nou în cabana sa, Purcell abia de mâncă, şi, lungindu-se pe pat lângă Ivoa, adormi, şi avu un somn agitat. Când se trezi, la orele cinci, cu ceafa ţeapănă şi cu o mare durere de cap, se hotărî totuşi să coboare pe plajă. Ivoa stăruia ea el să plece singur. Se simţea obosită şi socotea că ziua aşteptată se apropie. Avapuhi şi Itia vor rămâne cu ea.

Purcell fu uimit constatând că pe tot drumul până la *Blossom Bay* n-o mai avea decât pe Itihota ca însoţitoare. Părea că toate consemnele de pază fuseseră înlăturate şi că garda personală fusese desfiinţată. Când răsări pe partea şerpuitoare a falezei, aşa, şchiopătând şi sprijinindu-se de braţul Itihotei, *vahineele* îi ieşiră în întâmpinare şi, cu surprindere!, el îşi dădu seama că Omaata lipsea.

După ce se scăldă, se simţi destul de întremat ca să se ducă în grota şalupelor şi să-şi reia lucrul. Era singur. Cum

soarele începea să coboare de cealaltă parte a insulei, *vahineele,* pentru a se bucura cât mai multă vreme de căldura sa, rămăseseră cât se putea mai aproape de apă.

Lucra cam de un ceas când se ivi Omaata la intrarea în grotă, cu trupu-i negru apărând monumental pe fundalul albastru al cerului. Purcell înălță capul şi spuse, nemulțumit:

— Unde ai fost?

Tonul acesta de dojană o încântă pe Omaata. Legănându-şi vastele şolduri, înainta înăuntrul grotei şi înțepeni la dreapta lui Purcell, atât de aproape de el, încât mai că îl atingea.

— E bine aici, spuse ea, stai la răcoare.

Purcell ridică din umeri, avântându-şi ferăstrăul deasupra capului.

— Ba de loc. Trage.

Era adevărat. Se afla în peretele ce acoperea grota o crăpătură largă ce comunica cu exteriorul, şi el avea impresia că lucrează într-o vatră. Omaata îi urmări privirea.

— Dacă nu m-aş teme că te va ucide, spuse ea râzând, le-aş da foc şalupelor ăstora. Grozav ar mai arde!

Şi, după o clipă, reluă pe un ton de parcă voia să-i facă în ciudă:

— Am fost cu Tetahiti.

Purcell nici nu se clinti, şi, cum sta cu ochii ațintiți asupra lucrului fără a scoate o vorbă, ea adăugă:

— În grota ta.

Purcell trase cu grijă o linie pe una dintre grinzi, se dădu puțin înapoi şi începu s-o taie cu ferăstrăul. Omaata continuă:

— Cu Faina, Raha şi Taiata...

El înălță capul şi o scrută, uluit.

— A coborât în puț?

— Eu țineam funia. Femeile lui mă ajutau.

Purcell lăsă jos ferăstrăul.

— A găsit-o?

Omaata făcu un „da” cu capul. Purcell o privi, o clipă, în tăcere.

— Putea s-o lase în puț. Ar fi măcinat-o apa.

Ea dădu din umerii ei uriaşi. O umbră neagră se ivi, la intrarea grotei. Întoarseră amândoi, deodată, capul. Era Tetahiti. Pentru întâia dată de când se sfârşise bătălia, purta acum puşca pe umăr.

— Mă duc să înot, spuse Omaata.

Şi ieşi.

Tetahiti sta nemişcat, cu ochii țintă la şalupă. Îl vedea, în sfârşit, cu ochii lui, pe Purcell la lucru. Deşi în fața să nu se afla deocamdată decât o carcasă, era totuşi limpede că Adamo făcea întocmai cum spunea: construia un acoperiş pentru pirogă.

Tetahiti se duse către partea cealaltă a ambarcațiunii, îşi puse amândouă mâinile pe marginile ei şi îl privi pe Purcell.

— În ceea ce priveşte puşca, vorbi el cu un glas tărăgănat, mi-ai spus adevărul curat.

Şi făcu o pauză.

— Cât despre Timi, tot atât de adevărat ai vorbit.

Purcell ridică din sprâncene, cu un aer întrebător, şi Tetahiti adăugă:

— Am găsit glontele în grotă. Era într-adevăr un glonte pentru puştile noastre. Şi nu unul care să se potrivească la puştile voastre.

După aceea se aşternu o tăcere care dură atâta vreme, încât Purcell se simți stingherit. Tetahiti sta în picioare în fața sa, atletic, cu trăsăturile severe, cu grelele-i pleoape pe jumătate închise. Poate din pricina luminii din grotă, dar Purcell avu impresia că liniile ce-i brăzdau fruntea, ca şi acelea dintr-o parte şi cealaltă a gurii i se adânciseră. Ce izbitor contrast între acest obraz brăzdat şi amar şi trupul

ce-l purta! Cea mai neînsemnată mişcare a lui Tetahiti dădea în vileag o siluetă viguroasă, iar Purcell rămânea uimit de fiecare dată, când, ridicând ochii, întâlnea o fizionomie ce părea că aparţine altei vârste. Era într-adevăr izbitor: capul unui om matur pe trupul unui tânăr.

Tahitianul tăcea şi, cu scurgerea fiecărei clipe, încurcătura în care se afla Purcell sporea tot mai mult. Nu avea, el însuşi, nimic de spus. Din curtenie, nu-i venea să-şi continue lucrul. Şi sta în loc, de partea cealaltă a şalupei, în picioare, cu ferăstrăul în mână, privindu-l pe Tetahiti, aşteptând ca el să vorbească, cu nelămurita impresie că stă ca un acuzat în faţa judecătorului său.

Cu ochii doar pe jumătate deschişi, Tetahiti îl privea pe Purcell fără să-l vadă. Avea aerul absent, părând preocupat să rumege gânduri triste, iar Purcell avu deodată simţământul cumplit că o lume îi desparte. Tahitianul părea de neatins! De loc aspru, de loc înverşunat: doar îndepărtat.

Mâinile lui Tetahiti se încleştară pe marginea şalupei. Era unicul semn de emoţie pe care-l dădea. Purcell privea cu nelinişte acest chip, atât de bine zăvorit. Erau între ei atâtea nedreptăţi, atâtea neînţelegeri, atâtea cadavre ! Lui Purcell i se strânse inima. În clipa aceea îi era aproape indiferent că va trebui să părăsească insula şi să înfrunte oceanul, poate chiar moartea. Adevărata înfrângere o constituia zidul acesta dintre ei. Ideea aceasta a tahitianului despre *peritani.* Disprețul lui, condamnarea lui.

— Atunci trebuia să vii cu noi, spuse Tetahiti.

Şi deschise ochii mari, surprins el însuşi de a fi vorbit tare, iar Purcell spuse:

— În care moment?

— Când *Scheletul* i-a ucis pe Kori şi pe Mehoro. O dată printre noi, Ropati ar fi intrat şi el în rândurile noastre. Şi Uili, şi Jono. Poate şi omul galben. *Scheletul* şi *Micul Şoarece* ar fi fost ucişi. Doar ei.

Pleoapele îi căzură aproape peste ochi.

— Iar acum, spuse el, cu un glas spart şi nelămurit, toate aceste sulițe îmi împresoară casa şi nu mă simt fericit. Le împroşc cu vorbe de ocară, dar plăcere nu-mi fac decât cele pe care le spun *Scheletului* şi *Micului Şoarece.* Sunt prea mulți morți pe insulă... ai mei, ai tăi... Doar din pricina ta.

— Nu, nu din pricina mea, spuse Purcell. Din pricina nedreptății.

— Din pricina ta ! repetă Tetahiti, cu tărie. Din pricina vederilor tale de *moa!*

— Nu este bine să verşi sânge, spuse Purcell cu fermitate.

— Omule! strigă Tetahiti, ridicând din umeri cu o furie stăpânită, nici mie nu-mi place vărsarea de sânge! Dar sângele împilatorului e foarte bine să fie vărsat. Cunoşti poemul! Scroafelor trebuie să le dai de băut sânge ! Sângele stârneşte, când îl vezi curgând, cea mai mare desfătare ! Este un sânge pe care pământul îl soarbe bucuros cu o sete aprigă ! Nedreptatea este o luptă ori o buruiană otrăvită! Smulgeți-o de pe fața pământului.

Tetahiti se opri, ca şi cum nu şi-ar mai fi amintit urmarea, şi spuse, cu un glas spart, fără a-l privi pe Purcell:

— Dacă ai fi venit în rândurile noastre, Mehani ar fi acum în viață.

Purcell se sprijini cu mâna stângă de şalupă, picioarele îi tremurau. ″Mehani ar fi în viață.” îşi aduse aminte de violenta acuzare pe care i-o aducea Uili: ″Numai din pricina dumitale a murit Ropati!” Mehani, Ropati... Cât de mulți morți în pragul casei lui, puşi în sarcina lui! Îl străbătu o cumplită spaimă. Şi dacă era adevărat? Da. Dacă dreptatea era, într-adevăr, de partea lui Tetahiti? Dacă se înşelase, chiar de la bun început? Simți, în răstimpul câtorva secunde, cum i se învârteşte capul, ca şi cum rațiunea de a fi a întregii sale vieți i-ar fi fost spulberată.

— În ziua sfârşitului bătăliei, reluă deodată Tetahiti, uitându-se drept în ochii lui Purcell, ți-am pus o întrebare cu privire la Timi, iar tu mi-ai răspuns lucruri neadevărate. Iar astăzi ai spus adevărul. De ce?

— În ziua aceea, spuse Purcell, mă temeam că mă vei ucide.

— Ba nu te temeai, reluă îndată Tetahiti şi adăugă, cu o elegantă mişcare a mâinii: cum era să te temi, o, *mânu-faite!*

Purcell înclină capul. Această aducere-aminte constituia o recunoaştere generoasă.

— Iar astăzi, continuă Tetahiti, aplecându-se înainte şi privindu-l pe Purcell cu o indefinisabilă expresie de acuzare, mi-ai spus adevărul. De două ori. În ceea ce priveşte puşca. Şi în ceea ce priveşte moartea lui Timi. De ce?

Purcell zăbovi înainte de a răspunde. Scotocea în sine însuşi: îi păru deodată că e de foarte mare însemnătate să-şi desluşească adevăratul mobil. Iar acum, când căuta înăuntru-i, totul devenea obscur. Nu găsea doar un singur mobil, ci mai multe, dintre care trebuia să aleagă.

— Ca să-ți câştig încrederea, spuse el în cele din urmă. Tetahiti se îndreptă din umeri, îşi luă mâinile de pe marginea şalupei, iar chipul său amar şi brăzdat păru a se zăvorî şi mai mult. Se întoarse din profil, cu faţa spre mare, ca şi cum prezenţa lui Purcell nu-l mai interesa.

— La ce-ți poate folosi încrederea mea, spuse el pe un ton indiferent, de vreme ce pleci?!

Capitolul XVII

La 16 iunie – zi fastă după noaptea *Tamateei (Luna ce luminează peştii, către asfinţitul soarelui),* Ivoa născu un băiat căruia îi dădu numele de Ropati.

Vahineele, printre care se numărară şi femeile lui Tetalriti, nu mai părăsiră grădina lui Purcell. Aşteptau cu toată

răbdarea ca fiecăreia să-i vină rândul de a ține în brațe câteva minute pe cel dintâi copil născut în insulă. Nu-l sărutau. Sorbeau, după obiceiul tahitian, plăcutul miros al trupuşorului plăpând, căruia, neobosite, îi admirau culoarea. Avea părul şi ochii de un negru tahitian, dar pielea, mult mai deschisă decât aceea a Ivoei, era ca un crom sclipitor, încât părea plăsmuit din aur, aidoma unui idol.

Purcell cunoştea cultul pe care îl aveau tahitienii pentru copii, totuşi niciodată nu şi-ar fi putut închipui că întreaga viață a insulei se va organiza în jurul lui Ropati. Schimbarea începu cu Horoa, care declară că pescuitul nu era o îndeletnicire femeiască. Ce rost avea să se ducă pe stâncă şi să petreacă acolo mai multe ceasuri pe zi când ar putea foarte bine să rămână în grădina lui Adamo pentru a-l privi pe Ropati, aşteptându-şi rândul şi clipa în care să-l miroasă.

Vreme de două zile, nici urmă de peşte. După aceea, Tetahiti o chemă pe Omaata. Nu existau decât doi bărbați în toată insula: el şi Adamo. Adamo trebuia să lucreze, mai departe, la piroga sa, dar el, Tetahiti, şeful insulei, o va hrăni pe mama lui Ropati. Judecind lucrurile, Tetahiti trebuie să-şi fi dat seama că îi va veni greu să păstreze puşca la pescuit, căci la două zile după hotărârea sa făcu pace cu femeile. Scoase capetele *peritanilor* din suliți, le puse în *poini* şi le trimise văduvelor, ca acestea să le poată înmormânta împreună cu trupurile de pe care fuseseră retezate. După care, neînarmat, apăru în grădina Ivoei, ceru să-şi vadă micuțul văr, îl legănă cu pricepere, iar când, în cele din urmă, Omaata i-l luă din mâini, el se aşează locului, cu demnitate, aşteptând să-i vină iarăşi rândul.

Păru mai simplu, de vreme ce întreaga populație a insulei îşi ducea zilele în grădina lui Adamo, să se revină la obiceiul meselor luate în comun. Totuşi, lui Adamo i se ducea, mai departe, mâncarea în grota şalupelor, iar Tetalriti lua masa

tot în *pa.* În fiecare zi, într-adevăr, tahitianul dispărea din grădina Ivoei, cu puțin înainte ca Adamo să se întoarcă de la plajă. Vreuna dintre femeile lui Tetahiti sta, pesemne, de pază, căci zadarnic încercă Purcell să revină la alte ore sau pe un alt drum. Nu izbuti să-l întâlnească niciodată.

Îndată după ce Tetahiti scoase capetele din vârful sulițelor, *vahineele* socotiră ştearsă insulta suferită. Cu toate acestea, Horoa şi Turnata lăsară să se scurgă timpul cerut de buna cuviință, înainte de a se instala în *pa.* Ele ocupară, împreună cu Raha, Faina şi Taiata, vasta încăpere a parterului din cabana tahitienilor, iar Tetahiti îşi păstră partea de sus. Noaptea se retrăgea acolo, îşi lua înăuntru scara, închizând trapa din podeaua încăperii sale. În timpul zilei, scara era legată cu un lanț, afară, iar lanțul era încuiat cu un lacăt luat de la Mac Leod. Un alt lacăt ținea înțepenită trapa. Aceste măsuri de prevedere, care nu mirau pe nimeni, le dădeau femeilor de bănuit cum că în încăperea de sus era locul în care Tetahiti îşi ținea ascunse armele.

De când venise pe lume Ropati, Purcell pleca la lucru mai târziu şi se întorcea acasă mai devreme. Şi-ar fi întrerupt pentru câteva zile lucrul, pentru a se consacra fiului său, dacă ar fi avut răgazul s-o facă. Dar se temea că îi va da lui Tetahiti impresia că încearcă să-şi amâne plecarea din insulă.

Ajunse la ultima parte a muncii sale: fixă căptuşeala lemnoasă de barele transversale. Deşi avusese intenția, pentru a face cabina etanşă, să prindă în cuie o pânză pe vârful şi în părțile lăturalnice ale rufului, şi de a o vopsi, îşi dădu silința să lase o cât mai mică distanță între scânduri, pentru ca umezeala, umflând lemnul, să le lipească una de alta. Dar pentru aceasta trebuia o ajustare foarte precisă şi destul de greu de realizat, dată fiind duritatea materialului de care dispunea. Minunata lemnărie de stejar a Blossom--ului, învechindu-se, se întărise, şi a o găuri cu burghiul nu

era de loc o treabă uşoară. Totuşi, chiar ţinând seama de toate aceste dificultăţi şi de încetinirea ritmului său de lucru, Purcell socotea că va fi gata în mai puţin de două săptămâni. Angajamentul pe care şi-l luase faţă de Tetahiti avea să fie respectat. Va părăsi insula la data fixată de el însuşi.

Ropati împlinise de-abia zece zile, când i se făcu pentru întâia oară o baie de mare. Se afla în partea de vest a lui *Blossom Bay* o îngustă fâşie de pământ, aproape închisă între ocean, şi care, lărgindu-se, pătrundea pe o mică roată de pământ, deasupra căreia se înălţa faleza ca un adăpost în calea vânturilor. Totdeauna potolite, totdeauna limpezi, talazurile veneau să moară acolo, în vremea fluxului, pe o mică plajă de nisip galben, fin sub talpa piciorului, minunat la vedere. Acesta era locul către care se îndreptară femeile într-o procesiune aproape solemnă, două dintre ele ducând un vas cu apă de băut, cu care aveau să clătească pruncul după baie. Pătrunseră până la piept în mare, apoi, făcând umăr lângă umăr un cerc şi întinzând braţele în apă, îşi împreunară mâinile, la mijloc, pentru a alcătui astfel un bazin de mică adâncime. Şi în acest bazin Ivoa îl afundă, încet-încet, pe Ropati. Dolofan, lunecos, senzual, începu de îndată să se zbenguiască, în vreme ce murmurele pioase ale femeilor se abăteau ca o mângâiere asupra trupşorului său aurit. Purcell îşi privea fiul, peste umărul Itiei. Celelalte *vahinee* – acelea care nu aveau, sau care nu aveau, încă, privilegiul de a-l atinge pe Ropati – alcătuiau un al doilea cerc, în jurul celui dintâi. Cu părul negru, buclat şi de pe acum bogat, cu ochii vioi, pe jumătate închişi din pricina soarelui, cu o frântură de surâs abia mijindu-i pe buze, Ropati avea, câteodată, un aer cucernic ce stârnea râsul femeilor. Dar erau râsete stăpânite, ca şi exclamaţiile ce urmau celor mai neînsemnate mişcări ale copilului. Purcell simţi toată emoţia care se ascundea în această reţinere. S-ar

fi spus că era ceva religios în această primă baie, ca şi cum s-ar fi sărbătorit, în acelaşi timp maternitatea şi bucuria de a trăi.

O umbră răsări între soare şi Purcell. El întoarse capul. Era Tetahiti. Sprijinindu-se cu amândouă mâinile pe umerii Horoei, mai înalt cu un cap decât ea, el privea pruncul, cu ochii în jos. Pentru întâia oară după trei săptămâni se găsea Purcell înaintea lui, iar inima începu a-i bate. Tetahiti stătea în faţa sa. Şi-ar fi putut strânge mâna, întinzând braţul deasupra îndoitului cerc alcătuit de *vahinee.* Dar tahitianul părea a nici nu-l fi văzut. Doar încremenirea nefirească a trăsăturilor sale arăta că era pe deplin conştient de privirea aţintită de Purcell asupra sa. Purcell aşteptă câteva clipe bune, privindu-l din când în când pe Ropati, în speranţa că Tetahiti se va folosi de prilejul acesta pentru a zvârli o privire înspre el. Fu dezamăgit în aşteptare. Nici o singură dată Tetahiti nu-şi ridică ochii.

Purcell se întoarse pe călcâie, ieşi din apă, urcă partea stâncoasă a fâşiei de pământ şi intră în *Blossom Bay.* Auzea în urma sa, tot mai încete, pe măsură ce se îndepărta, vătuitele exclamaţii de bucurie ale femeilor. Se simţea înlăturat de la fericirea lor, izgonit din viaţa lor. Pătrunse în grota şalupelor şi se puse din nou pe lucru, cu un nod în gât. Întreaga atitudine a lui Tetahiti îi tălmăcea limpede, ca şi cuvintele, gândul că pentru el *peritanul* încetase să mai fie un locuitor al insulei şi că îl socotea ca şi plecat.

A doua zi, Itihota apăru la amiază în grota şalupelor, aducându-i de mâncare lui Purcell. Se îndreptă din umeri, ca să-i surâdă, când, în urma ei, o zări pe Vaa, mai bondoacă şi mai rotundă ca niciodată. Fu surprins de prezenţa ei. Ea nu mai cobora de loc spre *Blossom Bay,* socotind că prea e abruptă poteca, pentru starea în care se găsea.

Itihota puse mâncarea de peşte şi fructele pe şalupă şi spuse:

— Mă duc să mă scald.

Şi se îndepărtă de îndată. Purcell o însoți cu privirea, care se opri apoi asupra Vaaei. Ea se aşezase pe o grămadă de scânduri cu un aer placid.

— Ce s-aude, Vaa?

— M-a bătut, spuse ea, după o clipă. Ştii tu de ce.

— Tare?

— Foarte tare. Apoi a spus: ″Vino în casa mea. Vei fi *vahineea* mea, iar copilul pe care-l porți în pântec va fi al meu.” Atunci am spus: ″Trebuie să vorbesc cu Adamo”. Şi el a spus: ″Adevărat. Ăsta-i obiceiul. Du-te.”

— În această privință nu cunosc obiceiul, spuse Purcell. Ce trebuie să fac?

— Dacă vrei să mă păstrezi, du-te la Tetahiti şi spune-i: ″Vaa este *vahineea* mea”. Dacă însă nu vrei să mă păstrezi, atunci, spune: ″Bine. Du-te la el.”

— Dar tu, spuse Purcell, tu ce vrei?

Vaa coborî ochii, privind în pământ.

— Tu ce vrei? repetă Purcell.

Tăcere.

— Bine, spuse Purcell, dând din umeri, de vreme ce te vrea, du-te cu el.

Vaa ridică ochii şi încântătorul ei surâs reapăru.

— Eşti mulțumită?

— *Aue,* sunt mulțumită !

Şi reluă:

— M-a bătut foarte rău. Nu cu pălmuța, cum m-ai bătut tu. E un mare şef. Voi fi femeia unui mare şef.

— După ce eu voi fi plecat, spuse Purcell, toate *vahineele* (le pe insulă vor fi femeile unui mare şef.

— Voi fi femeia unui mare şef, spuse Vaa, cu încăpățânare. Purcell surise.

— *You are a stupid girl,* Vaa.

— *I am! ! am!*

— Şi eşti foarte norocoasă. Întâi, femeia şefului unei piroge, apoi, femeia şefului insulei...

— Sunt *vahinee* de şef, spuse Vaa, cu demnitate.

Purcell surise. ″Bineînțeles, măritişul cu mine ar fi fost o mezalianță.”

— Acum plec, spuse Vaa.

Şi, fără a-i face măcar un semn cu capul, Vaa ieşi în grabă. Purcell o urmări cu privirea. *Vahineea* marelui şef! Şi n-au trecut decât câteva săptămâni de când voia să-l asasineze!

În grota şalupelor, Purcell simțea toată ziua în nări mirosul puternic al mării. Sarea şi iodul pătrundeau totul, încât până şi lemnul proaspăt, tăiat cu ferăstrăul, îşi pierdea, după puțină vreme, mirosul plăcut. Acestea erau ultimele sale zile pe insulă. Încerca să se concentreze asupra lucrului pe care-l avea de făcut şi să se gândească la viața sa pe ocean, cu Ivoa. Dar seara, întorcându-se de la *Blossom Bay,* regăsea, de îndată ce pătrundea în pădure, mirosul pământului. Tiareele şi hibiscuşii erau în floare şase luni din douăsprezece, dar luna iunie adusese cu sine o risipă de flori, ale căror nume îi erau necunoscute şi pe care, de la zece metri, nu le deosebea de păsărelele multicolore ce zburau deasupra lor. Era o neînchipuită orgie de miresme. Pietrele drumurilor fuseseră năpădite de muşchi şi de iarbă şi presărate cu tufişuri de floricele galbene, cu tulpina scurtă. Purcell mergea cu luare-aminte ca să nu le calce în picioare. După asprimea nisipului şi a stâncii, simțea sub picioarele desculțe iarba moale şi călduță.

Puțin mai târziu, întins în întuneric alături de Ivoa, Purcel! Asculta răsuflarea lui Ropati. Minunat copil tahitian! Niciun țipăt! Nicio lacrimă ! Ropati dormea gol în leagăn, la lei de tăcut ca un mic animal sănătos. De când Tetahiti îi

atribuise tabuul, Purcell dormea iar cu pereții mișcători larg deschiși, așteptând nerăbdător ivirea lunii de după un nor ca să-l poată vedea mai bine pe Ropati.

Un minut mai târziu, închise pe jumătate ochii. Deasupra capului, sus, șopârlele adăpostite printre frunzele de pandanus ale acoperișului lunecau din tulpină în tulpină, cu un foșnet ușor ce putea părea stârnit de vreun suflu al vântului, dinspre munte. Purcell lovi încet cu palma în lemnul peretelui de după cap. Totul încetă deodată. Și își închipui lungile și subțirelele șopârle – doar coada era de ele – ghemuite între două frunze, înfricoșate, cu inima zbătându-li-se sub pielea verde. De opt luni de zile de când viețuiau împreună cu el, cu desăvârșire ascunse și în afară de orice primejdie, erau mereu la fel de înspăimântate.

Adormise pesemne. Deschise iarăși pleoapele. Luna era înaintea ochilor săi. Își aduse aminte că voia să-l vadă pe Ropati și se ridică într-un cot. Ivoa se mișcă în somn, întinsă, goală și ea, cu păru-i lung răvășit în jurul capului, în chip de aureolă neagră, dormea, cu o mână ținându-și sânul doldora de lapte, și cu cealaltă pe leagănul lui Ropati. Purcell își trecu dosul palmei pe obrazul ei. O singură grijă, de acum înainte, pentru Ivoa, un singur scop, iar toate celelalte lipsite aproape de însemnătate. Rostul vieții aflat o dată pentru totdeauna, făcea de prisos ca ea să-l mai caute, ca el, în spaimă și rătăcire.

Se aplecă și, din nou, văzu cu surprindere cât era de mic copilașul. Vor trece, cu siguranță, zece ani până ce să ajungă a umple solidul pătuc de stejar, pe care i-l făcuse. Deodată, lui Purcell îi veni să râdă. Era, într-adevăr, foarte mic! Foarte mic și foarte gras ! Iar trupul său dobândea, sub razele lunii, o culoare caldă, de bronz auriu, puțin vetust, de parcă cele douăsprezece zile ce se scurseseră de la nașterea lui fuseseră de ajuns ca să-i dea acea patină.

— Nu dormi, Adamo?

Ivoa îl privea.

— Nu.

— Ți-e capul plin de griji.

— Nu.

Urmă, după aceasta, o îndelungată tăcere. El avu impresia că răspunsul îi fusese prea tăios şi reluă:

— Îl priveam pe Ropati.

Ivea îşi întoarse capul spre stânga şi cercetă pruncul, zăbovind asupră-i cu o privire de scrupuloasă atenție, ca şi cum îl vedea pentru întâia oară, şi, cu glasul scăzut, spuse pe un ton imparțial:

— *Aue,* frumos mai e!

Purcell râse încetişor, apoi se apropie de Ivoa, îşi lipi obrazul de obrazul ei şi, împreună, îl priviră pe Ropati.

— E frumos, repetă Ivoa.

O clipă mai târziu, Purcell lăsă capul să-i cadă iarăşi pe frunzişul pernei. Se simțea abătut şi obosit. În linişştea ce se aşternu după aceea, mişcările furişe printre frunze începură din nou.

— La ce te gândeşti? spuse Ivoa.

— La şopârlele astea.

Ea începu să râdă.

— Dar e adevărat! spuse el întorcând, cu vioiciune, capul spre ea.

— Ce anume?

— Chiar îmi plac mult. Au picioruşe mărunte şi aleargă. Nu se târăsc. Târâtul e dezgustător.

Şi reluă:

— Sunt drăguțe. Aş fi vrut să le îmblânzesc.

— De ce?

— Ca să nu le mai fie frică de noi.

Şi continuă:

— Aveam chiar un plan cum să le îmblânzesc. Dar acum e prea târziu.

Ea îl privea în tăcere şi, cum era întoarsă cu spatele la lună, Purcell de-abia îi mai desluşea obrazul. Se scurse un lung minut. Ascultau lunecarea şopârlelor.

— Pereții ăştia mişcători erau cea mai mare mândrie a mea, spuse el deodată, cu un glas sugrumat, ca şi cum ar fi continuat o discuție, mai înainte începută.

Urmă, din nou, o tăcere, iar Ivoa spuse acum, cu un glas cald şi în şoaptă, strecurându-şi mâna într-aceea ă lui Purcell:

— Dar fotoliul?

— Cu fotoliul a mers mai uşor. Adu-ți aminte cum am lucrat la pereți.

— Da, spuse ea, ai muncit mult.

Ivoa tăcu, răsuflarea i se schimbă.

Purcell întinse mâna, trecându-şi degetele pe obrazul ei. Plângea. El atinse obrazul cu vârful degetelor. Îndată, ea se ridică în cot şi aşteptă. Acesta era ritul. El îi strânse părul răvăşit, într-un singur smoc, pe care-l puse sub pernă, şi îşi strecură brațul pe după ceafa ei.

— Eşti mâhnită? spuse el. În şoaptă, cu obrazul foarte aproape de al ei.

Ea răspunse, după o clipă:

— Pentru Adamo. Nu pentru Ivoa.

— De ce nu pentru Ivoa?

Şi el reluă pe un ton fără timbru:

— Era o casă frumoasă.

Ea îşi vârî capul în albia umărului lui şi spuse:

— Mă duc unde se duce Adamo. Adamo e casa mea.

″Adamo e casa mea!” Cu ce ton rostise aceste vorbe!

Se scurseră câteva secunde, apoi Purcell îşi spuse în sinea sa: ″Mehani, Uili, Ropati. Morți!” Poate că, la urma urmelor, era chiar mai bine să părăsească insula... Dădu din cap, iritat. Dar nu, de ce să se mintă, nu gândea chiar aşa; cu toți morții de pe ea, insula era, totuşi, insula: singurul

ungher pe lume, clipa unică a vieții sale, în care fusese fericit.

Se îndreptă puțin, pentru a încerca să desluşească obrazul Ivoei.

— Tetahiti a spus: „Când *Scheletul* i-a ucis pe Kori şi Mehoro atunci era momentul în care trebuia să vii cu noi".

Cum ea nu răspundea nimic, el îi înălță cu mâna dreaptă obrazul şi îşi aținti privirea în ochii ei. Dar numai părul îi era luminos. Îi văzu doar petele întunecate ale irişilor abia desluşindu-se pe albul nelămurit al ochilor.

— Şi tu, Ivoa, tu ce crezi?

— La fel au gândit toți tahitienii.

— Dar tu ce părere ai?

Niciun răspuns.

— Spune, Ivoa.

— Adamo este *tane-ul* meu.

Prin urmare, şi ea. Şi ea credea că el greşise. Încă o dată, Purcell se simți singur. Izolat de toți. Condamnat de toți. Şi luptând, din răsputeri, ca să nu se simtă vinovat. Tăcea şi îi părea că însăşi tăcerea era ceva trist şi amar în care se scufunda.

— Omule, spuse Ivoa, şi dacă ar fi s-o iei de la capăt? Purcell rămase uluit. O întrebare venită din partea Ivoei?

Şi încă ce întrebare ! Rezerva, prudența, reticența ei când era vorba despre probleme importante, tot ce ştia el cu privire la caracterul ei, dezmințit în câteva cuvinte... Dar poate că nu făcea decât să se lupte cu sine însăşi, ca să-l ajute.

— Nu ştiu, spuse el, în cele din urmă.

Fu uimit de răspunsul său. Se împliniseră de abia trei săptămâni de când socotise îndreptățită abținerea sa față de cererea lui Tetahiti. Dar de atunci, o îndoială trebuie să i se fi strecurat în suflet, ca o cârtiță. Şi, deodată, îndoiala ieşise

la suprafață, şi nu ca un gând ce este înlăturat, ci ca o părere ce capătă glas.

Îşi retrase brațul, se sculă în picioare şi făcu, la întâmplare, câțiva paşi prin odaie, apoi se rezemă de unul dintre pereții mişcători şi privi afară spre grădina luminată. Îl omorâse pe Timi, da, chiar îl omorâse, numai intenția atârna în cumpănă, iar după acest asasinat, propria sa poziție i se părea de neînțeles. Din când în când îşi tot spunea că viața unui om – oricare i-ar fi fost crimele – era sacră. Dar tocmai cuvântul *sacru* îi părea acum lipsit de sens. De ce *sacru*? Pentru a-i da putința să săvârşească şi alte crime?

Gândul acesta îl izbi drept în inimă. Ieşi în grădină şi făcu câțiva paşi, clătinându-se ca un om beat. Năduşeala îi curgea pe frunte şi la subsuori. Spusese: ″Nu voi ucide !” Crezuse că a ales o atitudine exemplară. Şi, într-adevăr, era exemplară! Numai că exemplul era zadarnic. Nimeni nu-şi putea îngădui luxul de a-l urma. Pretutindeni se găsea un criminal care trebuia doborât: Burt, pe *Blossom.* Mac Leod, în insulă... şi Timi! ″Timi, pe care eu l-am ucis. Nimeni nu mi-a putut urma exemplul! Nici chiar eu!”

— Adamo! se auzi glasul Ivoei.

Se întoarse în casă, bălăbănindu-se pe picioare, ca amețit de o lovitură. Se simți la fel de abătut şi de dezrădăcinat ca în ziua în care Uili îi repezise un pumn în obraz. Se lungi pe pat, alături de Ivoa, şi în clipa în care se pregăti să-şi strecoare brațul sub ceafa ei, îi adună maşinal într-un mănunchi părul şi i-l puse, din nou, pe pernă.

— Nu eşti mulțumit? spuse Ivoa.

În limbajul reținut al Ivoei, ″Nu eşti mulțumit?” însemna: ″Eşti nefericit?”

Purcell făcu ″nu”, cu capul, şi, cum ea îl privea mai departe, spuse:

— Capul mi-e plin de grijă pentru Ropati.

— De ce?

— Pe pirogă. Când vom fi în largul mării.

— M-am gândit eu la asta, spuse Ivoa.

Şi reluă:

— Trebuie să-l dăm..

Purcell se ridică şi o privi uluit.

— Să-l dăm!

— Da, spuse ea, calmă, cu lacrimile curgându-i pe obraji.

— Să-l dăm pe Ropati! strigă Purcell.

— Înainte de a pleca.

Era un contrast izbitor între faţa-i plânsă şi tonul ei calm.

— M-am gândit, reluă ea.

— Cum te-ai gândit?

— Poate că, pe când vom fi în pirogă, vântul va sta. Şi apoi, în fiecare zi trebuie mâncare. Şi într-o zi nu mai e nimic. Şi atunci Ivoa nu mai are lapte.

El spuse, după un minut:

— Şi în insulă cine îl va hrăni pe Ropati?

— Vaa.

— Plecăm peste două săptămâni.

— Nu, spuse Ivoa. Nu înainte ca Vaa să nască. Am vorbit cu Tetahiti.

Purcell spuse, pe un ton uscat:

— Ai şi aranjat totul?

— Adamo e înfuriat? spuse ea, lipindu-se de el şi ridicându-şi capul, ca să-i vadă ochii.

— Da.

— De ce?

— Tu hotărăşti. Şi toată lumea ştie, în afară de mine.

— Nu ştie nimeni, spuse ea cu vioiciune, în afară de Tetahiti. Trebuia să-l întreb pe Tetahiti, înainte de a vorbi cu tine. Şi nu Ivoa hotărăşte, spuse ea, lipindu-se cu tot trupul de el, ci *tane-ul* ei.

El îşi dădea seama că se înfuriase fără rost, dar nu izbuti să se stăpânească. Se desfăcu din strânsoarea Ivoei, se dădu jos din pat şi făcu câțiva paşi în odaie. Ea avea dreptate, avea de o mie de ori dreptate: un prunc de patru săptămâni pe o şalupă! Frigul, furtuna, foamea..

— Şi cui vrei să-l dai? spuse el, cu asprime.

— Omaatei.

Nici în această privință Purcell nu avea ce să spună. Picioarele îi erau slabe şi fără putere. Se aşează pe pragul pereți lor mişcători, sprijinindu-şi capul pe canatul de lemn.

— Adamo, se auzi, în cameră, glasul Ivoei.

Nu răspunse.

— Adamo!

Nu era în stare să răspundă. Era curajoasă, minunată şi, totuşi, în această clipă el era, în neştire şi absurd, pornit împotriva ei: ″Ca şi cum nu eu aş fi de vină pentru toate câte s-au întâmplat", gândi el, deodată, la sfâşietoarea lumină de fulger a remuşcărilor şi a deznădejdii. ″Morții aceştia! Această plecare ! Toate sunt din vina mea!"

O auzi, în spatele lui, scâncind. Se ridică, se întoarse spre pat şi se întinse alături de ea.

Pe măsură ce plecarea lui Purcell se apropia, nemulțumirea se făcea tot mai vădită printre *vahinee,* chiar şi printre cele ce locuiau în *′pa.* În lungile după-amieze din grădina Ivoei, glasurile deveneau, în prezența lui Tetahiti, stăruitoare. Nimeni, la drept vorbind, nu îndrăznea să i se adreseze, dar văicărelile stârnite urmăreau, în schimb, tocmai acest scop. Adamo şi Ivoa vor pleca spre Tahiti, bietele de ele vor rămâne aici, cu un singur *tane* la zece *vahinee! Ane!* Tahiti! În Tahiti era o lagună şi nu era niciodată frigul de aici, iar oamenii erau blânzi şi lipsiți de înverşunare.

Aceeaşi temă fu reluată, zi de zi, în fel şi chip, până când mai multe *vahinee* – printre care se număra şi Horoa – îi

cerură lui Purcell să plece cu el în Tahiti, într-o a doua şalupă. El refuză. A doua şalupă nu era bună, iar cea de a treia nu făcea nici ea, mai mult. *Vahineele* nu vor şti să conducă o şalupă în largul mării. Şi apoi, oricum, el însuşi nu avea decât puţini sorţi de izbândă.

Visul de a revedea Tahiti fu astfel spulberat chiar din clipa înfiripării lui. Consternarea fu atât de adâncă, încât ea se manifestă în chip de reproş şi, cum nu puteau avea nimic împotriva lui Adamo – sărmanul Adamo! – discuţiile de după amiază luară o întorsătură mai înţepătoare. O altă temă se ivi atunci: făţărnicia lui Tetahiti. Şeful nu îndrăznea să-l ucidă pe Adamo, pentru că Adamo nu se făcuse cu nimic vinovat, dar îl trimitea să se înece, împreună cu femeia lui, în mare. Această vedere asupra lucrurilor fu desfăşurată cu atâta iscusinţă, şi în forme atât de perfide, încât Tetahiti, exasperat, se ridică şi, fără a spune niciun cuvânt, se duse acasă şi nu mai apăru, a doua zi, în grădina Ivoei. Când reveni, îl întâmpinară cu vorbe atât de mieroase, încât îl făcură să creadă că fermitatea de care dăduse dovadă pusese femeile la respect. Dar chiar a doua zi ofensiva reîncepu. Întâi, sub forme mai acoperite: drăgălaşul Ropati, mititelul de el, ce piele frumoasă avea! Tahitienii erau prea negri. *Peritanii,* prea palizi; Ropati avea tocmai culoarea potrivită! *Aue,* sărmane *vahinee,* acum pentru ele totul era pierdut': numai Ivoa şi Vaa vor avea copii de culoarea aurului!

A doua zi se aduseră, din nou, laude lui Ropati, pentru culoarea lui, atât de rară, de acum înainte, în insulă, dar vâna aceasta, încă din ajun prea mult exploatată, era ameninţată de secătuire, când Itihota, ieşind din obişnuita ei tăcere, născoci altceva. Ea descrise existenţa lui Adamo şi a Ivoei pe pirogă şi primejdiile pe care vor avea să le înfrunte. Se întreceau, cu toate, în prevestiri rele. Şi, deşi în această clipă Adamo era doar pe uscat, în grota din *Blossom*

Bay, iar Ivoa îl alăpta, tocmai, pe Ropati, erau, de pe acum, atât unul, cât şi celălalt morţi în ochii tuturora. *Aue!* Ocrotească-ne *Eatua!* Mort drăguţul de Adamo, care n-a făcut nimănui un rău ! Mă iartă drăgălaşa Ivoa, fiica marelui şef Otu, nepoată a tatălui lui Tetahiti!

Se stărui, bineînţeles, foarte mult, asupra legăturilor de sânge, care ar fi trebuit să o cruţe atât pe ea, cât şi pe *tane-ul* ei de această moarte absurdă, şi chiar se schiţă, în această privinţă, o reluare a temei ipocriziei. Dar Omaata o socoti primejdioasă şi le-o reteză scurt. '

Litania cu privire la moartea, neîndoielnică acum, a lui Adamo şi Ivoa, umplu două după-amieze, iar după aceea, Itia descoperi un nou subiect: Adamo va pleca. Tetahiti va rămâne singurul bărbat de pe insulă, şi dacă e aşa, ce se va alege de bietele *vahinee,* în cazul în care Tetahiti ar cădea la pat, bolnav, şi ar muri? Şi atunci le deveni foarte limpede faptul că boala îl va pândi, de acum înainte, pe Tetahiti la toate răscrucile vieţii şi că cele zece *vahinee* vor fi, în scurtă vreme sortite văduviei, fără niciun *tane* care să le umple existenţa şi să le apere. Îl plânseră, aşadar, pe Tetahiti, în prezenţa sa. Îi aduseră chiar cuvenitul elogiu. Şi viitoarele sale văduve îşi plânseră propria lor soartă din clipa în care el se va fi dus. Minunată temă, pe care erau pornite s-o exploateze până la capăt, când totul se strică, printr-o greşeală a Vaaei. Mulţumită de noul ei *tane* şi de poziţia ei, Vaa nu luase, în niciun fel, parte la văicărelile prietenelor. Dar, deodată, gândul că ar fi putut ajunge văduvă, fără vreo speranţă de a se putea recăsători, i se înfipse în cap cu o mare putere. Fu tulburată de acest gând. *Aue,* dacă Tetahiti moare, ce se întâmplă cu Vaa? Interesele ei erau nesocotite, era nedreptăţită. Era foarte limpede. Plecarea lui Adamo o lipsea de un *tane* de rezervă. Căci, la urma urmelor, tot mai bine era să ai un *tane* care să mi fie mare şef decât să n-ai niciun *tane.*

Reacția îi fu promptă. Merse drept spre Tetahiti, se înfipse înaintea sa pe boantele-i picioare zdravene, şi, sprijinindu-şi pântecul cu amândouă mâinile, izbucni în reproşuri violente.

Tetahiti, care, aşezat pe pragul peretelui mişcător, îl dezmierda tocmai pe Ropati, nici măcar nu-şi ridică privirea, în clipa în care Vaa isprăvise, el se sculă în picioare, dădu maică-sii pruncul, o pălmui pe Vaa fără brutalitate şi, întorcându-se către femei, le vorbi, cu un ton ferm. Luase o hotărâre cu privire la *peritan,* şi nu ele vor putea, orice ar spune, să i-o schimbe. El ştia foarte bine că mai uşor este să smulgi ceva din strânsoarea caracatiței decât să faci o femeie să tacă. Dar dacă *vahineele* se vor încăpățâna, trăncănind într-una vrute şi nevrute în prezența sa, atunci el se va duce pe munte, unde va trăi singur, şi nu se va întoarce decât pentru a se asigura că Adamo a plecat.

Vorbele acestea impuseră tăcere, o tăcere care stărui.. Dar privirile, suspinele, lacrimile, mâhnitele clătinări din cap nu încetară încă. Şi, cel puțin vremea cât Tetahiti era de față, femeile nu conteniră să se folosească de ele, din plin.

O săptămână după incidentul provocat de Vaa, Purcell îl văzu pe Tetahiti intrând în grota şalupelor. Pătrunse înăuntru, fără să-i dea bună ziua, făcu cu paşi repezi înconjurul ambarcațiunii şi spuse, fără a-l privi:

— E gata piroga?

Purcell se simți iritat de această introducere bruscă. Luă o rindea din lada cu scule şi se apucă să facă barei transversale curbura. O clipă mai târziu văzu, cu coada ochiului, că Tetahiti îl privea drept în față şi spuse, pe un ton uscat:

— Aproape.

— Ce-i mai lipseşte?

— Mai am de vopsit, de pus pânza, pe care s-o vopsesc, şi sunt gata.

Urmă o tăcere, în răstimpul căreia nu se auzi decât zgomotul uşor al rindelii migălind cu răbdare lemnul.

— Dar pânza ce rost are?

— Să împiedice pătrunderea apei.

Tetahiti îşi trecu mâna pe acoperiş.

— Şi aşa cum e piroga asta, poate merge?

— Da.

Urmă o tăcere, şi Tetahiti reluă:

— Bine. O s-o încercăm noi, mâine dimineaţă.

— Noi? spuse Purcell, ridicând capul şi fixându-l pe tahitian cu un aer uluit.

— Tu şi cu mine, spuse Tetahiti, impasibil.

Se întoarse pe călcâie, ajunse la ieşirea din grotă şi spuse, peste umăr:

— Mâine, când apele vor creşte, şi pieri.

Când ajunse, seara, acasă, Purcell nu le spuse nimic *vahineelor* despre această scenă, şi, după atitudinea lor, îşi dădu seama că nici Tetahiti nu suflase o vorbă. Dar de îndată ce se lăsă întunericul nopţii, şi când fiecare se afla acasă la el, Purcell o porni, însoţit de Ivoa, spre locuinţa Omaatei.

Două *doedoe* – câte unul în faţa fiecărei ferestre, larg deschisă – ardeau, pentru alungarea *tupapahuilor,* dar aceasta, doar din deprindere: luna lumina ca şi cum ar fi fost ziua-n amiaza mare. Omaata aţipise, cu Itia, aidoma unui prunc, în braţe. Masa trupului ei, săpând o albie sub ea, făcea să pară că somnul îi era mai adânc decât al oricărui alt om.

Purcell îi atinse obrazul şi ea deschise ochii, îndată. Şi deşi ei erau potriviţi şi cu talia, şi cu faţa Omaatei, Purcell îi vedea de fiecare dată cu aceeaşi uimire, căci păreau imenşi.

— Adamo, spuse ea, surâzând.

Itia se trezi şi ea şi, rotundă şi mărunţică, îi privi, clipind din gene, pe noii-sosiţi, apoi sări brusc din pat ca să-l

îmbrăţişeze pe Adamo. Era fericită ca un copil că Adamo ţâşnise deodată în faţa ei, într-o clipă în care nu se aştepta să-l vadă.

Purcell povesti despre întrevederea sa cu Tetahiti.

— Poate, spuse Itia, cu ochii încă fermecaţi de plăcerea surprizei, poate că se duce pe pirogă, împreună cu tine, te răstoarnă în apă şi se întoarce şi spune: ″E un accident”.

— La asta m-am şi gândit.

Omaata se ridică în cot, şi toţi muşchii, precum şi rotunjimile trupului ei sculptural se însufleţiră.

— A făgăduit tabuul pentru viaţa lui Adamo.

— E viclean, spuse Ivoa.

— Poate, spuse Itia, vrea numai să vadă dacă e bună piroga. Dacă e bună, o ia şi pleacă în Tahiti.

Spunând acestea, ea râse, şi râsul ei ciripi prin încăpere, ca o pasăre. Apoi alergă, zvârlindu-se iarăşi de gâtul lui Purcell. De astă dată o îmbrăţişă şi pe Ivoa. Aceasta îi întoarse, din toată inima, mângâierile. Dar faţa îi rămânea tristă.

— Tetahiti nu e rău, spuse Omaata, cu ochii ei imenşi aţintiţi asupra Ivoei.

— Poate că îl omoară pe Adamo, spuse Ivoa.

— Nu, spuse Itia, ajungând iarăşi în pat, unde se aşează pe picioarele Omaatei, care păru că nici măcar nu băgase de seamă. E supărat pentru că Itia a spus: ″îi trimiţi pe Adamo şi pe verişoara ta, Ivoa, în piroga *peritană,* şi ei se înează”. Vrea să vadă dacă piroga e bună. Nu vrea să se simtă vinovat în sufletul său.

— Copila are dreptate, spuse Omaata. Tetahiti se simte foarte umilit de toate câte i le-am spus noi.

— Poate că e numai curios, spuse Purcell. Nu s-a urcat niciodată într-o mică pirogă *peritană,* cu acoperiş.

— Poate că te omoară, spuse Ivoa.

— Ropati e singur. Mă duc să-l păzesc! Strigă deodată Itia, ca şi cum ar fi socotit că dezlegase problema şi că din acea clipă discuţia se putea dispensa de prezenţa ei.

Cum se repezea spre uşă, Omaata o opri, apucând-o de braţ.

— Avapuhi e cu el.

— Totuşi mă duc, strigă Itia.

Întoarcerea Itiei la urâtele ei apucături surprinse pe toată lumea. Ivoa dădu din cap, cu un aer hotărât.

— Plecăm. Adamo are nevoie de somn.

De ruşine, Itia se făcu pământie la faţă, se bosumflă ca şi cum ar fi fost gata să izbucnească în plâns, şi se repezi în braţele Omaatei.

— Pe mâine, Itia, spuse Ivoa cu un glas dulce şi aplecându-se spre ea. Vino mâine dis-de-dimineaţă. Ai să-l vezi pe Ropati.

Cu palma enormei sale mâini, Omaata lovea uşor umărul mic şi rotund al Itiei, dar privirea îi rămânea aţintită în ochii Ivoei.

— Ai să ajungi o adevărată *peritană,* spuse ea cu un uşor surâs. Îţi umpli capul de griji.

— Vor fi împreună în largul mării, spunea Ivoa. Tabuul a fost dat pe insulă.

Purcell desluşi în fizionomia Omaatei că argumentul o pusese pe gânduri. Şi, deodată, îşi aduse aminte: un tabu îşi pierde puterea oriunde, în afară de locul în care e dat.

— Cere-i lui Tetahiti să te urci şi tu în pirogă, spuse Omaata, după o clipă.

— De voi cere, spuse Ivoa şi obrazul i se destinse.

A doua zi, dimineaţa, de îndată ce Tetahiti adunase *vahineele* pe plajă ca să împingă împreună piroga pe apă, ea „ceru” într-adevăr, dar se alese cu un refuz cât se poate de hotărât.

Blossom Bay fiind cu faţa spre nord, iar vântul suflând în această dimineaţă din sud-est, apele mării erau liniştite, aşa încât împingerea şalupei pe apă fu treabă uşoară. Purcell îi dădu lui Tetahiti echea iar el însuşi ridică pânzele care, însă, din pricină că şalupa se găsea sub vântul insulei, începură să fluture uşor, iar Purcell, reîntorcându-se în cockpit, puse la locul ei rama din spate, pentru a scoate şalupa cu parâmele la capul Horoa. Astfel fusese numită faleza abruptă şi crestată care despărţea, către est, *Blossom Bay* de *Rope Beach.* Ea îşi datora numele unei rele căzături suferită de Horoa prin acele locuri la începutul lui mai, pe când căuta ouă de rândunică de mare.

De îndată ce şalupa dublă acest cap, velele se umflară deodată, greementul începu a vibra, ambarcaţiunea zvâcni înainte, iar Tetahiti, după ce îi dădu din nou echea lui Purcell, se aşeză în faţa cabinei, cu spatele către el. Briza era răcoroasă, şalupa canarisită puternic într-un bord, iar Purcell filă şcota astfel ca ambarcaţiunea să navige cu vânt larg şi apoi din pupa. Vasul se redresă şi începu să alerge, străbătând valul. Purcell îşi încleştă mai tare mâna pe eche. Trecuseră opt luni de când nu mai simţise un grătar de punte tremurându-i sub picioare. Deşi construise o bancă pentru timonier, sta, totuşi, în picioare, cu un genunchi pe bancă, cu ochii aţintiţi la prova, gata să îndrepte, cu o uşoară mişcare a mâinii, devierile vasului. Vibraţiile mânerului de stejar în găoacea palmei îi făceau plăcere. Şalupa îşi luase avânt, dând o minunată impresie de alunecare şi de zbor. Ajungea din urmă un talaz, căruia îi strivea creştetul trecând peste el, ca o sanie pe zăpadă şi, îndată un alt val o surprindea din spate, zvârlind-o în golul ce i se căsca în faţă. Dar etrava vasului nici nu apuca bine să se afunde până la copastie că vela o şi smulgea, aruncând-o mai departe. Împinsă de val şi de vânt, şalupa înainta, din creastă în creastă, cu încetiniri între valuri,

urmate de amețitoare avânturi. Părea că ar fi putut străbate fără oboseală, de la un capăt până la celălalt al lumii, mii de mile.

Întorcându-se, Purcell zări pe plajă, la *Blossom Bay,* grupul femeilor. Se micşorase în aşa măsură, încât nu mai fu în stare să le desluşească chipurile şi nici statura înaltă a Omaatei. Poate că fluturau spre el brațele. El însă nu le vedea. Insula însăşi nu era mai mare decât un ostrov acoperit de verdeață. ″Aşa, îşi spuse Purcell în sinea sa, îmi va apărea când voi pleca.” !Cerul era cam cețos, razele soarelui nu izbuteau să străbată, şi începu să simtă pe spinarea goală umezeala ceței. Privi siajul, îşi scoase ceasornicul şi mai aruncă o privire spre insulă: şapte sau opt noduri. Cu viteza asta insula nu va mai fi, în mai puțin de o oră, decât un punct întunecat, în imensitatea orizontului.

Cu ochii ațintiți, însă, asupra insulei, Purcell simți că vasul deviază, mişcă echea la babord apoi privi prora şi mişcă echea în celălalt bord. Vântul se întețise, valurile deveniră tot mai dese şi mai înalte.

Tetahiti se întoarse. Dar nu cu totul. Îi arăta lui Purcell doar profilul şi coada ochiului stâng.

— Ivoa mi-a spus că îți pare rău.

Şi deschise larg gura, vorbind pesemne foarte tare din pricina vântului, dar Purcell de abia îl auzea.

— De ce să-mi pară rău?

— Că nu ai fost alături de noi.

Nu spusese acest lucru. Nu chiar aşa. Spusese doar: ″Nu ştiu”. Dar de fapt era adevărat. Îi părea rău. În clipa în care Tetahiti îi pusese întrebarea, îşi dăduse seama că regreta.

— Da, spuse el, e adevărat.

Rămase neclintit, în picioare, cu mâna pe eche, cu privirea îndreptată spre profilul lui Tetahiti. Ivoa, atât de rezervată de felul ei... Oare ce mai putea nădăjdui? Ce rost mai aveau

toate acestea? Toate întrebările acestea despre trecut? Ieşirea aceasta, în doi, pentru a încerca şalupa? Era absurd. Tot ce se petrecea de ieri seara era nefiresc, ciudat. Toate se desfăşurau ca într-un vis, fără şir, fără sens.

Se scurseră câteva secunde, iar Tetahiti se mişcă din loc. Se mişcă dinadins foarte încet, iar Purcell îl privi fascinat, îşi trecu întâi picioarele peste bancă, de parcă ar fi vrut să stea faţă în faţă cu *peritanul,* ceea ce şi făcu, într-adevăr, dar zăbovind îndelung, ca şi cum capul său ar fi urmat cu părere de rău drumul trupului. Obrazul lui Tetahiti, izbit în plin de biciuirea burniţei împroşcată de val, îşi încreţi şi mai mult brazdele tăiate adânc. Prin crăpătura pleoapelor grele, pupilele întunecate pe albul ochilor sclipeau cu o intensitate ce te stânjenea. Cu capul sever, lăsat în mâinile sprijinite pe lungile-i picioare muşchiuloase – atât de netede şi mate încât păreau înfăşurate în negru – el rămase locului, cu faţa spre Purcell, cu privirea aţintită în ochii lui.

— Adamo, spuse el pe un ton grav, o mare pirogă *peritană* soseşte în insulă. Şi vrea să ne facă rău. Atunci tu ce faci?

— Rău, cum adică? spuse Purcell.

— Ca *Scheletul,* spuse Tetahiti cu o voce surdă.

Urmă o tăcere, după care Purcell spuse:

— Lupt împotriva lor.

— Cu armă?

Cu arma, răspunse Purcell, pe un ton limpede.

Şi adăugă:

— Dar nu mai există decât o singură puşcă.

— Sunt două puşti, spuse Tetahiti.

O lucire sumbră îi cutreieră ochii şi el adăugă cu un accent triumfător:

— Am ascuns-o pe aceea a lui Mehani.

Şi reluă îndată, în şoaptă şi stăpânit, ca şi cum ar fi făcut o cumplită sforţare ca să-şi înfrâneze pornirea glasului.

— Iei în mână puşca lui Mehani?

— Dacă ne fac rău, da.

— Tragi în ei, cu puşca lui Mehani?

— Da.

— Tu, *peritan,* tragi în *peritani?*

— Trag.

Urmă o tăcere, şi cum Tetahiti nu mai spunea nimic, Purcell îl întrebă:

— De ce ai vrut să vii cu mine, pe pirogă?

Tetahiti nu păru de loc surprins de această întrebare pusă fără înconjur. Răspunse, fără a şovăi:

— Ca să văd dacă e bună.

— Şi dacă nu e bună?

— Dar e bună, spuse Tetahiti, pe un ton tăios.

Purcell îşi înghiţi nodul şi caută ochii tahitianului. Nu-i putea vedea. Tetahiti coborâse pleoapele aşa cum se închide o poartă.

O clipă mai târziu, îşi trecu la loc picioarele peste bancă, se întoarse din şolduri şi, cu spatele la Purcell, îi spuse peste umăr:

— A intrat multă apă în pirogă.

Purcell zvârli o privire către grătar. De câtva timp, apa pătrundea în şalupă. Nu era nimic serios, dar trebuia totuşi scoasă.

— Treci la eche, spuse Purcell.

Tetahiti se sculă, fără a spune un cuvânt. Apucând echea, atinse, din nebăgare de seamă, mâna lui Purcell, dar nu-şi ridică privirea spre el.

Purcell dezlegă un ghiordel aflat sub banca de la cârmă, ridică grătarele şi începu să scoată apa din fundul şalupei. Ca treaba să meargă mai repede, nici nu-şi mai mişca aproape capul, dar, după şuieratul greementului de deasupra sa, îşi dădu seama că vântul se înteţise şi mai tare.

Simţi că Tetahiti îi atinge umărul. Se îndreptă din umeri.

— Priveşte!

Insula, la orizont, nu era de loc mai mare decât o stâncă, iar în urma ei se întindea pe creştetul apei, acoperind tot cerul către miazăzi, un nor prelung, ca cerneala de negru. Purcell aruncă o privire jur-împrejur. Apele mării erau umflate şi răscolite. Iar valurile pornite către nord erau izbite acum în coastă de cele sosite din sud-vest şi apoi se spărgeau în cataracte.

— *The Southwester!* strigă Purcell, lăsând să-i cadă din mână ghiordelul. Îşi dădu seama că vorbise englezeşte. Luă echea din mâna lui Tetahiti şi-i strigă, în vijelia vântului: ″Focul”. Apoi, cum Tetahiti se repezi înainte, el desfăcu scota velei mari şi mişcă echea la babord. Şalupa gira, veni în vânt, iar Purcell se menţinu astfel încât să micşoreze unghiul de incidenţă al vântului cu velele, înainte de a porni să-l înfrunte.

Era pentru întâia oară de la sosirea Blossom--ului în raza de vedere a insulei, când Purcell vedea cumplitul vânt de sud-vest luând fără veste locul vântului de sud-est. Tetahiti se zbătea cu scotele focului. Purcell îi strigă: ″Mai întins” ! Tetahiti făcu întocmai şi, întorcându-se, mai zăbovi o bucată de vreme, pentru a pune la loc grătarele şi pentru a lega ghiordelul, sub bancă.

Şalupa o ţinea drept spre insulă, dar tanga foarte puternic pe o mare răscolită, şi, cu pânzele aşa slăbite cum era, banda totuşi ameţitor. Purcell se aşează în vânt iar Tetahiti alături de el, ca şi cum greutatea trupurilor lor laolaltă ar fi fost de ajuns să redreseze şalupa. Sub puterea vântului, copastia se scufunda, cu totul, în apă, iar Purcell, aplecându-se pe spate, putea să vadă jumătatea din cocă în întregime ieşită din apă, o parte din chilă şi, din când în când, însăşi talpa şalupei, ivindu-se prin străvezimea valului de un verde-albăstrui. Avu impresia că ambarcaţiunea aplecată aproape orizontal pe o parte îşi

păstra printr-o minune echilibrul şi că cea mai neînsemnată zmucitură în plus o va face să se răstoarne în valuri.

Pentru a veni puțin în vânt, abătu cu câteva grade la tribord, îi dădu lui Tetahiti echea şi îi strigă în bătaia vântului: „Ține-o aşa !" Şi, coborând în cabină, aduse de acolo două parâme. Cu una dintre ele îl încinse pe Tetahiti, cu cealaltă se încinse pe sine însuşi, legându-le capetele de spătarul băncii.

Puse iarăşi mâna pe eche, veni sub vânt, şi şalupa începu din nou să se lase pe o coastă. Trecea minunat peste valuri, dar era năpădită de enorme mase de apă care scăldau, fără încetare, teuga şi se rostogoleau înspumate de la picioarele catargului până la ghiu, şi, cu toată ocrotirea acoperişului, apa intrată în cockpit se şi ridicase până la nivelul ghiordelului. Clipă de clipă talazurile deveneau tot mai răscolitoare. Se spărgeau, împroşcând jur-împrejur cu un fel de înfrigurare ca şi cum ar fi clocotit într-un cazan prea mic. Dar, din fericire, ele nu ajunseseră încă prea înalte, cerul îşi mai păstra limpezimea, iar când şalupa se legăna o clipă pe creştetul vreunui val, Purcell mai apuca să zărească insula. Apoi simți cum se rostogoleşte iar în adânc, orbit de năvala apei, cu mâna stângă încleştată pe eche, cu dreapta pe copastie.

Iar furtuna de-abia începuse. Vântul de sud-vest! De Crăciun fuseseră trei săptămâni de vijelie, un potop de apă, arbori smulşi din rădăcini, o bucată de stâncă ruptă din insulă. În clipa în care norul de păcură de după insulă se va abate asupra lor, şalupa va începe să dănțuie pe ape!

Cu pieptul gol, leoarcă de apă, tremurând de frig, cu fața biciuită de vânt, cu mâinile învinețite şi țepene, Purcell făcea într-una sforțări să răsufle între două valuri. Nu mai îndurase niciodată o vijelie atât de furioasă, pe bordul unui vas atât de mic. Şi una era, desigur, să înfrunți o vreme crâncenă de la înălțimea dunetei de pe *Blossom* şi cu totul

altceva aici, la nivelul mării, în mijlocul valurilor, şi mai de grabă pe dedesubt de cât pe deasupra lor.

Tetahiti se aplecă, lipi aproape buzele de urechea lui Purcell, şi urlă răspicând fiecare cuvânt:

— Piroga!... prea întinsă!...

Şi, cu mâna, îi făcu gestul de coborâre a pânzelor.

Purcell înclină capul. Era adevărat. Prea forța ca un bezmetic şalupa! Era un lucru nebunesc să goneşti, pe un asemenea vânt, cu toate velele întinse. Dar nu avea încotro.

Şi, la rându-i, urlă şi el:

— Să ajungem... la insulă... înaintea norului.

Şi repetă, urlând într-una:

— Înaintea norului!...

În aceeaşi secundă un val de apă îl plesni cu furie peste față, îi năpădi gura şi ochii şi îl răsturnă pe spate. Ieşi din apă, în cele din urmă, scuipând, tuşind, pe jumătate înecat, cu mâna încleştată de eche şi simțind mişcându-se, lipit de umărul său, umărul lui Tetahiti.

Zări din nou insula. Alergau cu o repeziciune drăcească. Dar ea se vedea abia puțin mai mare decât era în clipa în care girase într-acolo. Era groaznic. Putea forța oricât şalupa şi tot îi va mai trebui un ceas ca să atingă coasta. Nu va apuca s-o ajungă ! Cerul se şi întuneca, apa devenea verde, vijelia avea să le-o ia înainte.

Când se trezise, dimineața, privise cerul şi mirosise vântul. Vreme limpede, vânt uşor din sud-est. Mersese până la *Rope Beach:* apa numai, bună pentru şalupă. Avusese chiar prevederea să arunce o privire pe cadranul barometrului lui Mason: timp frumos stabil. Toate condițiile pentru o mică plimbare de plăcere! Şi acum erau în plină rafală şi în curând cerul va crăpa deasupra lor! Dârdâia de frig, şi de-abia mai putea închega un gând. Îşi tot spunea, într-una, ca un bezmetic că, dacă ar fi întors şalupa spre țărm cu douăzeci de minute înainte, acum ar fi sub vântul

insulei, în apă calmă, putând să atingă malul fără a fi nevoit să înfrunte izbirea valurilor de stâncă. Văzu gonind spre el un val mare şi îşi spuse: ″Dacă trece fără să se spargă, atunci voi izbuti să văd insula”. Şi, în aceeaşi secundă, prora şalupei sui pe val iar înaintea ochilor săi se ivi orizontul, pretutindeni întunecat de nori negri; insula dispăruse.

— Insula ! urlă Purcell încleştând cu înfrigurare braţul lui Tetahiti.

Se îmbarcase fără hartă, fără compas, fără sextant! Dacă, străbătând întunericul, trecea pe lângă insulă, atunci îi va fi cu neputinţă s-o mai regăsească! Putea să rătăcească zile şi nopţi prin negură, tot căutând-o. Fără apă, fără hrană, fără vestminte! O singură insulă pe întregul cuprins al unei raze de cinci mii de mile marine!

— Insula! urlă el din nou.

Tetahiti îl privea ţintă, cu ochii căscaţi. Şi rămase aşa câteva secunde, privindu-se unul pe celălalt, rătăciţi, umăr lângă umăr, cu feţele aproape atingându-se. Urmă un strident şuierat al vântului. Purcell văzu valurile mării venindu-le din stânga în întâmpinare şi mişcă echea, înainte chiar de-a se gândi la acest lucru. Catargul înţepeni la un metru de apă, apoi se îndreptă cu o nespusă încetineală. Pânzele prinseră a flutura în bătaia vântului, iar Purcell le privi năuc, tremurând, fără să poată face vreo mişcare. Totul se petrecuse atât de lepede! De-abia acum îşi dădea seama că fuseseră gata sa se răstoarne.

— Pânzele! îi strigă Tetahiti la ureche.

Şi din nou făcu gestul de a le coborî. Avea dreptate. Era o prostie că lăsase să treacă atâta vreme! Purcell îi trecu echea, se târî până la teugă în patru labe şi, încins pe după mijloc cu parâma de siguranţă, desfăcu fungile.

Aruncă ancora de furtună şi înfruntă zece minute, grele, izbiturile valurilor şi tangajul şalupei, ca să înfăşoare vela

mare în jurul vergei şi apoi să o amareze. Dar făcuse totul cum trebuie, cu pricepere, aproape ca o rutină. Fără vele, şalupa aluneca acum ca o plută pe ancora ei; erau în siguranţă. Un val mai mare îi veni în întâmpinare. Purcell încleştă mâna pe eche, se scutură de apă şi gândi fulgerător: ″Să nu deriveze!” Nu-şi putea îngădui să deriveze. Vântul de sud-vest putea să ţină zile în şir. Şi chiar dacă acest vânt nu i-ar împinge decât câteva ceasuri spre nord-est, tot ar fi de-ajuns ca să nu mai regăsească insula niciodată. Trebuia totuşi să se mişte cu orice preţ sau cel puţin să se împotrivească derivei, să nu se îndepărteze de locul în care se găseau.

Ajunse de-a buşilea în cabină, de unde aduse un mic foc şi îl chemă pe Tetahiti. Tetahiti trebuia să-l ţină bine cu parâma de siguranţă, în vreme ce el, căţărat pe catarg, va desface vela mare, va trece funga la capătul catargului, va lega focul cel mic de strai. Era curată nebunie să încerce, în plină vijelie, o asemenea manevră. Şi totuşi izbuti. Când, în cele din urmă, întinse vela şi se reîntoarse la cârmă, mâinile îi erau jupuite şi fusese biciuit de valuri atât de cumplit, încât îşi simţea capul gol şi strivit.

Zăpăcit, cu urechile vâjâindu-i de vuietul vântului, Purcell îşi ţinea privirea aţintită asupra provei, dar de văzut n-o vedea. Îl trezi însă rezistenţa pe care o opunea cârma! Privi micul foc. Gata să crape de umflat ce era. Şi totuşi ţinea! Ba chiar făcea să se încline şalupa! Înaintau chiar, biruind vijelia valurilor!

Îşi dădu seama că era aşezat pe focul cel mare pe care tocmai îl desfăcuse de pe catarg, şi îi veni în minte să se înfăşoare în el. Îi făcu semn lui Tetahiti şi, împreună, luptând împotriva vântului de sud-vest care le-o smulgeau dintre mâini, izbutiră să facă din velă o manta care le acoperea capul, umerii şi spinarea. Petrecură, pentru mai multă siguranţă, prin ochiurile velei o funie pe care o

strânseră şi o legară de barcă. Trebuia ca Purcell să aibă vederea liberă pentru a putea manevra mai departe cârma, aşa incit ochii şi braţul stâng şi le ţinea afară din velă. Tetahiti, dimpotrivă, se făcuse cu totul nevăzut în sacul de pânză, înăuntrul căruia stăteau împreună, zgribuliţi, ca doi câini într-un fund de cuşcă, uzi, tremurând de frig, ghemuiţi unul într-altul.

Un minut mai târziu, Purcell simţi că Tetahiti îi petrece braţul pe după gât, îi pune mâna pe umărul stâng, şi că îşi lipeşte obrazul de obrazul său.

— E bun! auzi glasul lui Tetahiti la ureche.

— Ce anume? strigă Purcell.

Un mănunchi de fulgere orbitoare scăpărară în faţa provei şi el închise ochii.

— Focul! Bun!

Tetahiti trebuie să fi urlat şi el, dar Purcell auzi un glas aproape stins, ca răzbind din depărtare, în toiul uriaşului prăpăd.

Privi focul. Adevărat, era „bun”! Nu era nici smuls de pe catarg, nici sfâşiat. Viaţa lor atârna de această batistă, şi ea rezista. Şalupa înainta răzbind prin colţii vijeliei. O undă de nădejde îl năpădi pe Purcell.

— Ţine! urlă el din toate puterile, întorcându-se către Tetahiti.

Tetahiti făcu un lucru surprinzător. Surise. În penumbra glugii de pânză care îi acoperea capul, Purcell îl văzu desluşit. „Cât e de viteaz !” îşi spuse cu recunoştinţă, Purcell. Dar chiar în aceeaşi clipă, adevărul îi sări în ochi: mersul în vânt nu folosea. Nu putea fi de folos. Pânză, mică, mică şi talpa şalupei. Şalupa înainta doar într-o parte, ca un crab şi, în orice caz, nu mai mult înainte decât în lături. Continuând acest mers, riscau să treacă pe la est de insulă. Cum de nu se gândise până acum? De vreme ce vântul îi târa spre est, trebuia să manevreze către vest în volte. Volte

destul de mici. Cu cât vor fi mai mici, cu atât risca mai puțin să se îndepărteze de insulă.

— Tetahiti! strigă el.

Tetahiti îşi dezlipi obrazul de obrazul lui Purcell şi se întoarse cu fața la el.

— Trebuie să faci... aşa! Urlă el.

Şi, ținând echea cu genunchiul, îşi liberă mâna stângă, făcu semnul unei mişcări cinci într-o parte, când în cealaltă parte. Tetahiti dădu din cap şi urlă:

— Îndată.

Numaidecât, şi ca şi cum ar fi fost fericit să acționeze, se strecură pe dedesubt, ieşi din cuşca lor de pânză şi o porni în patru labe ca să desfacă şcota.

Purcell mişcă dintr-o dată echea şi încercă un sentiment de mare uşurare când şalupa se supuse, răzbind prin împotrivirea vântului. Era minunat. Şi ea înainta, pentru că avea destulă viteză ca să poată gira.

Scăpără fâşia unei lumini de fulger şi la lucirea ei Purcell îl văzu pe Tetahiti. Acesta întindea cu greutate focul. Purcell gândi înfrigurat: ″Numa să nu tragă prea tare de şcotă!” Schimbă echea ca să scoată, pentru câteva secunde, vela de sub vânt şi să-i dea astfel o mână de ajutor.

Tetahiti se întoarse spre el, cu apa curgându-i şiroaie pe trup, părând spectral în lumina cea tulbure, cu capul de o stranie fosforescență.

Purcell îşi scoase ceasornicul, aşteptând un nou fulger ca să vadă ora pe cadran. Pentru că nu se desluşea nimic, durata voltei într-o parte şi în cealaltă a vasului trebuia stabilită arbitrar. Zece minute spre vest. Şase spre est. Volta spre vest trebuia să fie de mai lungă durată pentru că prin ea nu riscau să se îndepărteze de insulă.

Se obişnui în cele din urmă să aprecieze durata, timpul trecea, furia vijeliei nu sporea, se aflau într-o stare nenorocită, atâta tot. Frigul, năvala valurilor drept în obraz,

fulgerele orbitoare, tangajul nebun al cocei... Nu aveau altceva de făcut decât să aştepte şi să îndure. Şalupa ambarca multă apă, iar Purcell hotărî să o scoată. Făcură amândoi cu rândul, şi după treizeci de minute de caznă înverşunată izbutiră să readucă apa aproape de nivelul pe care îl avea înainte de începerea furtunii. Purcell legă ghiordelul, se strecură sub acoperământul de pânză alături de Tetahiti, acesta îşi petrecu braţul peste umărul lui şi îşi lipi obrazul de obrazul său. Purcell îşi scoase ceasul. Se împlineau acum patru ore de când şalupa părăsise insula.

Senzaţia de frig era cumplită. Mâinile lui Purcell erau vinete şi auzi lângă obrazul său cum clănţăneau dinţii lui Tetahiti.

Se întoarse spre el şi îi urlă în ureche:

— Du-te sub acoperiş... pirogii. Tetahiti făcu „nu" cu capul. Fulgerele încetaseră şi fu pentru ei o nespusă uşurare să nu mai audă vacarmul loviturilor de trăsnet. În ciuda vântului de sud-vest ce sufla fără încetare şi a talazurilor ce se izbeau unele într-altele, Purcell resimţi, două sau trei minute, o nespusă senzaţie de pace şi linişte. Apoi senzaţia aceasta se spulberă şi auzi din nou vuietul vântului.

Tetahiti îşi lipi buzele de urechea lui:

— Nimic... de mâncare?

— Nu! urlă Purcell.

O despicătură sfâşie cerul, vizibilitatea spori într-o oarecare măsură fără însă a se întinde la mai bine de un cablu. Ochii lui Purcell făceau sforţări, căznindu-se să desluşească în negură o formă după ale cărei imagini să ghicească insula.

O cumplită teamă îl cuprinse, deodată. Dar dacă au şi depăşit-o? Dacă insula se şi afla, în urma lor? Dacă cumva se îndepărtau de ea, chiar cu fiecare voltă? Bătăile inimii i se înteţiră cu violenţă, şi, deşi frigul îi pătrunse până în

măduva oaselor, pe frunte îi curgeau broboane de năduşeală.

— Tetahiti!

Un pachet de apă îi biciui obrazul şi se prelinse înăuntrul sacului de pânză. Când fu în stare să redeschidă ochii, îl văzu pe Tetahiti cu faţa spre el. Frigul lăsase urme pe obrazul său, spălându-i-l, dar trăsăturile acestuia îşi păstraseră fermitatea.

— Insula... înaintea noastră?

— Înaintea noastră! strigă Tetahiti, fără şovăială.

— Cum aşa?

— Înaintea noastră!

Tetahiti deschise din nou gura, dar o violentă trâmbă îi spulberă cuvintele din care Purcell nu mai prinse decât frânturi.

— Multe griji... cap... în viaţă!...

Privirea lui Purcell se opri asupra focului şalupei, îi îndreptă mersul, şi ochii săi scrutară din nou penumbra.

Ah, să vezi, să vezi prin negura văzduhului! Ar trebui să existe un simţ deosebit ca să ghiceşti prezenţa locurilor dragi! Era cumplit! Poate că urmau să treacă la un cablu de insulă şi să n-o mai găsească !

Mâna sa strânse cu putere pe aceea a lui Tetahiti. Avea dreptate, suntem în viaţă. "Atât ar trebui să-mi fie de ajuns". Gândul acesta, mereu la viitor, pe care îl au albii ! Să nu mai cugeţi, să te împaci cu clipa de faţă, să alungi spaima!

Totul se întunecă. Purcell văzu desluşit norul de păcură venind spre ei, precedat de ploaia ce cădea iarăşi în linii verticale, foarte dese, aidoma lăncilor unei oşti de cotropitori. Ele se abătură cu o năprasnică furie asupra şalupei, tot cerul sări ca în ţăndări, iar stropii, străpungându-le ţeasta ca o puzderie de ace, se prăbuşiră pe punte şi pe acoperiş cu un ropot cumplit. O beznă ca de păcură, deasă şi sinistră, înecă totul, dar pentru puţin timp.

Întunecata boltă a norilor se lumină, totul deveni de un cenuşiu ca de vată, iar vizibilitatea se întinse la o depărtare de o sută de metri, în acelaşi timp o lumină lividă şi crâncenă se aşternu peste ape iar albia verzuie căscată de valuri luă o înfăţişare hidoasă, ce-l îngheţă pe Purcell. Treptat, treptat, bolta de deasupra lor, atât de joasă, încât părea a atinge etrava când aceasta suia creştetul talazului, se fărâmiţă în frânturi de nori de un cenuşiu verzui şi veninos. Capătul de sus al catargului deveni fosforescent şi năvalnica furtună se dezlănţui.

Fulgerele ţâşniră în jurul lor cu scrâşnete şi bubuituri monstruoase, scăpărând asupra şalupei o lumină albă intermitentă, insuportabilă, înainte de a atinge valurile din care desprindeau pe fundalul lor întunecat verzi siluete drăceşti. Fulgerele se abăteau cu sutele, o adevărată ploaie de fulgere, cu o nesfârşită varietate de forme, în chip de săgeţi frânte, de linii în zigzag sau unduite, de parafe, de pânze de păianjen, de uriaşi bulgări învăpăiaţi, lăsând pe învelişul apelor dâre incandescente, zone de sânge şi de vâlvătaie. Purcell nu tremura doar de frig, ci şi de spaimă, iar alături de el, la câţiva centimetri, putea zări nu numai pământiu, ci alb ca varul – chipul răvăşit al tahitianului.

Năprasnicul vuiet era asurzitor, mai cumplit decât îi e dat urechii omeneşti să suporte. La fiecare salvă de tunete izbucnind şi repercutându-se cu un fel de turbare, Purcell îşi simţea trupul zvâcnind şi tresărind ca şi cum numai vacarmul şi ar fi fost în stare să-l ciopârţească în bucăţi. Şezând pe banca cârmaciului, legat de vas cu funia ca un osândit la galere, chinul nu mai lua sfârşit. Totul era cumplit, totul îi sfârteca nervii: vântul de sud-vest ce-i spinteca obrazul, ploaia care-l ciuruia cu acele ei, năvala de apă ce-i curma răsuflarea şi zgomotul, mai cu seamă zgomotul, acest monstruos vălmăşag de urlete, această prăbuşire de apocalips.

Urmă o potolire de câteva secunde, apoi vijelia atinse un paroxism nemaipomenit. Purcell simți contractându-i-se trăsăturile pe care apa curgea în şiroaie şi începu să geamă. Nu era în toată această cumplită cacofonie nicio asemănare cu ceea ce înduraseră până atunci. Vântul nu se înteţise, ba poate chiar sufla cu mai puțină tărie, îngreunat parcă de apa ce se prăbuşea în cataracte. Dar vacarmul! Vacarmul! Vacarmul acesta îl scotea din minți ! Fulgerele reapăreau țâşnind de pretutindeni, toate deodată, ca şi cum cer şi mare erau o singură vâlvătaie, iar Purcell avu senzația, cumplit de limpede şi de reală, că se apropia sfârşitul lumii. Bubuiturile tunetelor se succedau într-un crescendo înfricoşător. Evocau prăbuşiri de munți, uriaşe alunecări de pământ, secătuiri de fluvii, crăpături ce despică în două oraşele.

Nu mai putea îndura alba şi îngheţata sticlire a fulgerelor, simți rătăcindu-i-se minţile, îşi vârî capul sub pânză, închise ochii. Dar acele năluciri de necrezut îl urmăreau. Vedea lumea avântată în mijlocul aştrilor şi, în vreme ce ea se rostogolea, oceanul în turbare îneca pământurile, hălci de continente porneau în voia valurilor târând după sine, pe mărunta lor scoarță de humă, pe locuitorii lor înspăimântați. Planeta se desfăcea ca un umed bulgăre de nisip, crăpat de dogoarea soarelui. Se prefăcea în frânturi ce se abăteau, în chip de ploaie, prin spațiu, în cuprinsul căruia proiecta arbori, făpturi omeneşti, case, într-un adevărat vălmăşag. Apoi stelele se stingeau una câte una, soarele se zgârcea, iar pământul, redus la proporțiile unui sâmbure de jăratic, izbucnea într-o gigantică explozie.

Prin pânza ce-l acoperea, Purcell simți ploaia cotropindu-i capul şi avu absurda impresie că țeasta i se va sfărâma... Vedea într-una pământul crăpat, căscat, prefăcut în pulbere... Nu trebuia să mai vezi nimic, să nu mai auzi nimic, să nu fii altceva decât o maşină! Cu pleoapele strânse

ca să-şi ocrotească ochii de cumplita izbucnire a fulgerelor, el se căzni să privească țintă focul. Îşi scoase ceasornicul. Peste un minut trebuia să vireze cârma. Se uită la cadran, apoi la foc, apoi, din nou la ceasornic.

— Tetahiti, focul!

Niciun răspuns. Purcell ridică puțin capătul pânzei şi privi. Tetahiti avea ochii închişi ca un orb iar fața cenuşie îi era chinuită.

— Focul! îi urlă Purcell în ureche.

Vreme de un minut nicio mişcare, apoi Tetahiti ieşi, ca un automat, din sacul de pânză, şi, cu mâinile întinse înainte, căută, bâjbâind, prin valurile de apă, şcotele focului. Se întoarse îndoit, cu părul scăpărând de scântei şi-şi reluă locul. Tresărea cu violență la fiecare nouă lovitură de trăsnet.

Purcell răsufla din ce în ce mai anevoie. Din cer apa se abătea asupra-i cu găleata. Avea impresia că era prins sub o cascadă. Urmă o acalmie iar Purcell se surprinse privind un val ce se spărgea. Se simți cum îngheață de spaimă la vederea hidoasei sale culori verzui. Întoarse ochii. O cascadă de fulgere se prăvăli la dreapta sa, cu un zgomot monstruos, şi simți o asemenea durere în amândouă picioarele, încât crezu că i le smulsese trăsnetul din încheieturi.

Tetahiti începu să urle şi, o clipă, Purcell îşi închipui că îl lovise trăsnetul. Încleştat de bancă, cu amândouă mâinile de o parte şi de alta a genunchilor, închircit, cu fruntea pe brațul lui Purcell, tahitianul urla. Purcell de-abia îl auzea, dar îi simțea pe muşchiul brațului răsuflarea. ″A înnebunit !” gândi el cu o spaimă de moarte şi, vreme de un minut, se luptă cu sine însuşi ca să-şi înfrâneze pornirea de a urla şi el. Îşi trecu piciorul peste eche şi, desfăcându-i lui Tetahiti mâinile, îi lovi uşor cu palma obrajii. Ploaia se revărsa asupra lor cu o asemenea furie, încât trăsăturile lui Tetahiti

îi părură confuze şi deformate. Purcell îl lovi cu mai multă putere. Tahitianul sta pasiv, cu capul inert, cu ochii închişi.

″N-a avut nimic de făcut”, îşi spuse Purcell, deodată. L-au lăsat nervii pentru că n-a avut nimic de făcut. Luă capul lui Tetahiti cu amândouă mâinile, îşi lipi buzele de urechea sa şi urlă:

— Ia echea !

Niciun răspuns. Nici cel mai mic semn de viaţă. Chipul lui Tetahiti era lipsit de expresie, rătăcit. Totul se sfârşise. Zgomotul îi distrusese nervii. Nu se mai împotrivea morţii.

— Treci la eche ! urlă Purcell cu o vigoare sălbatică, şi zmucindu-i cu amândouă mâinile capul ce se bălăbănea. Îl ruga fierbinte, îşi freca obrazul de al său, plângând aproape.

În cele din urmă, ieşi din sacul de pânză, luă mâna lui Tetahiti şi i-o puse pe eche.

Nu văzu năpustirea talazului asupra lui, se prăbuşi cu capul sub apă şi îşi spuse: ″Am căzut în mare”, şi, apucând frânghia de siguranţă, trase de ea, fruntea i se izbi de ceva tare şi, cu amândouă mâinile începu să bâjbâie. Era banca cockpitului. Se aşează în genunchi, încercând să răsufle. Un fulger ilumină şalupa şi Purcell înţepeni locului, înfricoşat. Apa din fundul ambarcaţiunii începea iar să înece banca. Dacă ploaia aceasta torenţială mai ţinea, şalupa va fi, în mai puţin de jumătate ceas, între două ape. Şi atunci va fi sfârşitul.

Se aşează de partea cealaltă a echei. Capul lui Tetahiti se ivea din învelitoarea de pânză. Ochii săi pe jumătate închişi se aţintiră ca pe dibuite asupra lui Purcell, iar gura i se deschise. Dar de astă dată nu scotea doar urlete. Vorbea, adică urla cuvinte. Purcell nu desluşea nici un singur sunet, dar din felul în care i se mişcau buzele îşi dădu seama că Tetahiti îl striga pe nume. Apropie urechea şi auzi o voce subţire şi îndepărtată spunând:

— Cu... mine.

— Ce? urlă Purcell.

— Cu... mine.

Înțelese, în cele din urmă. Tetahiti voia ca Purcell să stea iarăşi cu el sub pânză.

Purcell îşi puse degetele pe eche, alături de ale sale, şi îi făcu semn să conducă. Privirea lui Tetahiti păru a-şi recăpăta o oarecare fermitate. Ochii i se lăsară asupra propriei lui mâini, apoi alunecă până la foc şi se întoarse spre Purcell. În aceeaşi clipă o zmucitură devie şalupa, iar Tetahiti, fără măcar a privi prova, corectă devierea.

Purcell se strecură sub pânză. Îndată Tetahiti îşi petrecu braţul pe după umărul lui şi îşi lipi obrazul de obrazul său.

Aşezat cum era acum, la dreapta sa, Purcell îşi dădu seama că nu avea nicio putere asupra cârmei. "Chiar de-ar fi să greşească direcția!" îşi spuse el, ridicând din umeri. La fiecare sticlire de fulger privea înălțimea până la care ajunsese apa în cockpit. În zece minute şalupa nu va mai fi decât o epavă.

La gândul că ar putea pierde insula, se simțise, cu câteva minute înainte, cuprins de o spaimă nebună. Dar insula o dată pierdută, doar ideea că va muri nu mai avea nicio înrâurire asupra sa. Îl privi pe Tetahiti. Conducea cârma perfect. Poate că îl năucise trăsnetul. Sub avalanşa ploii trăsăturile îi erau calme, concentrate.

Purcell se simțea sleit, apatic. Unul după altul, două valuri îl smuciră din loc. Strânse buzele. Să lupte, să lupte până în cea din urmă clipă! Scoase ceasornicul. Mai erau trei minute până să facă voltă. Gândi rânjind: cea din urmă voltă! Deodată nu mai văzu cadranul, un vid i se făcu, parcă, în minte, recunoscu răceala metalului lipit de urechea sa şi îşi dădu seama de ceea ce făcea. Era o copilărie, ceva ce-i apărea cu totul lipsit de seriozitate. Şi totuşi, fără voia sa, ascultă. Cu o putere şi cu o claritate uluitoare, în toiul elementarei dezlănțuiri, neobositul marş

al tic-tacului îmbucătățea timpul în mărunte şi exacte frânturi, ca şi cum timpul le-ar fi aparţinut oamenilor. Purcell încercă o extraordinară senzaţie de siguranţă. Erau prosteşti şi minunate aceste pitice pulsaţii la urechea sa. Această viaţă. Şi el gândi: îmi pierd minţile. Dar, cu mâna leoarcă de apă încleştată pe ceasornic, cu capul pustiit de vuiet, cu ochii pe jumătate închişi, asculta totuşi.

Ploaia încetă. Îndată Purcell se strecură afară din sacul de pânză şi începu să scoată apa. Nu resimţea nici uşurare, nici nădejde. Avea o treabă de făcut şi o făcea.

Tetahiti îl înlocui şi, vreme de o jumătate ceas, munciră, când unul, când celălalt la alungarea apei din fundul şalupei. Erau prea sleiţi de oboseală ca să mai schimbe o vorbă. De teamă ca nu cumva ghiordelul să li se rostogolească peste bord, şi-l legau cu saula de încheietura mâinii. La răstimpuri, câte un pachet de apă le zădărnicea o caznă de cinci minute. Dar nici că se sinchiseau. Treptat, treptat, biruiau apa.

Vizibilitatea era mai bună. Se aflau din nou într-o zonă de vată şi de o culoare lăptoasă. Purcel! Avu senzaţia de a mai fi trăit cândva această clipă. Aducerea aminte a vieţii sale, pe insulă, se şterse. Avea simţământul că se afla de ani şi ani pe această şalupă, flămând, dârdâind de frig, hărţuit de valuri.

Era aşezat în faţa echei, privindu-l pe Tetahiti cum scotea apa. Tahitianul sta cu faţa la el, cu picioarele desfăcute, cu genunchii lipiţi de bancă, cu parâma de siguranţă în apă, încolăcită înaintea sa ca un şarpe. Trupu-i atletic se încovoia, braţele sale lungi se desfăceau şi, cu aceeaşi unduitoare mişcare cu care afunda ghiordelul în apa din cockpit, îi zvârlea conţinutul sub vânt. Din timp în timp îşi ridica privirea înspre Purcell ca să se asigure că acesta mai este încă acolo.

Tetahiti răsturnă ghiordelul la babord şi se pironi locului. Purcell îi urmări privirea. În norul lăptos ce acoperea totul în preajma lor, se decupa, la o mică depărtare deasupra apei o pată rotundă, a cărei parte dinăuntru era mai albă şi mai strălucitoare decât tot restul înconjurător. Un soare care n-ar fi avut puterea de a străpunge vreun nor des ar fi putut produce acest efect. Dar, desigur, soarele nu era atât de jos la orizont. Vremea trebuie să fi fost abia trecută de amiază.

Purcell se ridică şi îşi puse genunchiul pe banca din faţa echei. Pata luminoasă se vedea la travers babord şi trebuia să fi fost, judecind după valuri, în direcţia sudului. Nu era însă rotundă cum o socotise la început, ci lunguiaţă, sau, mai exact, ea apărea ba sporind în înălţime, ba turtindu-se. Cerul, în vreme de furtună, provoacă, adeseori, surprinzătoare fenomene optice dar ele rătăcesc mai departe, se deformează, pier. Această pată persista şi nu se clintea din loc.

Tetahiti scotea din nou apa, iar Purcell se aşeză la loc. Tremura de frig, se simţea ca năuc, amintiri ciudate îl năpădeau.

— Un foc! urlă Tetahiti.

Purcell se sculă, cu inima zbătându-i-se în piept şi privi, în juru-i, neînţelegând nimic.

Tetahiti se repezi spre el, iar ghiordelul legat de mână se smucea în urma sa izbindu-se, fără ca el să-şi dea seama, de pereţii şalupei.

— Un foc !

Îl luă pe Purcell de umeri şi îl scutură. Ghiordelul se bălăbănea lovindu-se de picioarele lui Purcell, iar Purcell îl înşfăcă de toartă. Îi păru, deodată, de mare însemnătate să curme dezordonata bălăbănire a ghiordelului.

— Un foc! strigă Tetahiti, smucindu-l cu violenţă. Avalanşa unui talaz se rostogoli peste ei, trântindu-i pe bancă. Purcell se îndreptă totuşi, deschise ochii. Pata

luminoasă ! Şi fu ca deşirarea unui văl: femeile aprinseseră un foc pe plajă! Insula era în fața lor!

— La eche! urlă Purcell, năpustindu-se înspre acoperiş. O zmucitură violentă îl trase înapoi. Era ghiordelul. Ţinea mai departe toarta între degete şi uitase că era legată de încheietura mâinii lui Tetahiti.

Nu mai zăbovi ca să dezlege saulele velei mari. Le tăie. Culcat pe vela pe care vântul i-o smulgea din mâini, izbuti să-i lege vergele, o întinse şi îi legă lunga. Şalupa începu să se încline, avalanşe de apă o umplură, trebuia să rişte totul. Trebuia s-o pornească mai departe, cu orice preț! Dacă vijelia venea din nou, pata cea limpede dinspre stânga va fi înecată de păcură.

Purcell îşi încleştă iarăşi mâna pe eche, şi o cumplită îndoială îi străbătu cugetul. Nu cumva se înşelau? Cum ar fi putut oare *vahineele* să aprindă şi să întrețină un foc sub ploaia aceasta torențială?

— Tetahiti...

Deşi această năpustire a valurilor, în şalupă, făcea de prisos scoaterea apei, Tetahiti tot o mai zvârlea peste bord. Şi o făcea cuprins parcă de turbare, cu obrazul zăvorit în sine însuşi, contractat.

— Tetahiti...

Tetahiti înălță capul, se uită la Purcell, iar acesta îşi dădu seama, după privirea lui, că nici el nu mai credea. Un foc arzând sub potop! Şi, cu toate acestea, pata era limpede, rămânea neclintită în acelaşi loc, la nivelul mării.

În clipa următoare, Tetahiti, aşezat alături de Purcell, îşi arată dinții, fața îi strălucea, era pradă unei demente răscodiri. ″Adamo! Strigă el, pirogele!... Pirogele *peritane!...*″ Purcell îl privi şi râse cu un râs sacadat, necurmat. Grota slujise femeilor drept vatră. Dăduseră foc şalupelor!

Vela flutura în vânt. Purcell îl văzu pe Tetahiti dezlegând vâsla de la pupă. Vântul de sud-vest pierise deodată, ca şi

valurile; se aflau sub vântul insulei. În acelaşi timp negura se făcea tot mai densă. În afară de pata de lumină, nu se mai vedea nimic.

Purcell îl înlocui pe Tetahiti la godilă şi îl auzi în spatele său coborând velele. Fără niciun tangaj, fără cea mai uşoară legănare, şalupa aluneca pe apă, cu o stabilitate care îl făcea pe Purcell aproape să amețească. Nu mai vedea nimic, nici măcar latul ramei. Totul era alb. Totul, surd. Avea senzația că pătrunde în câlți, într-o lână moale, uşoară, elastică şi care se astupa treptat-treptat, în urma sa. Vâslea cu amândouă mâinile, cu capul întors peste umăr, pentru a se putea orienta. Tetahiti trebuia să fi fost la pravă. Purcell nu-l desluşea. Tetahiti veni să-l înlocuiască la ramă iar şalupa începu să înainteze eu mai multă repeziciune. Purcell ajunse în față şi, cu o mână pe funia prinsă de straiul focului şi cu cealaltă sprijinită de catarg, se opri să răsufle. Pieptul i se zbătea în spasmuri. Nu vedea nimic. Însăşi apa pe învelişul căreia plutea era invizibilă. Se scurseră câteva minute, apoi ajunseră până la el mireasma arborilor şi mirosul focului, un nod i se puse în gât şi îi veni să plângă.

Talpa vasului scrâşni pe nisip, şalupa se culcă la babord, înțepenind locului. Zvârli ancora, sări în apă şi începu să alerge înspre flăcările de pe plajă. Mai departe cu câțiva metri i se muiară picioarele. Se prăbuşi cu fața la pământ şi, cu brațele în lături, îşi apăsa buzele de nisip.

— Adamo!

Era vocea lui Tetahiti. Era surdă, tulburată. El îl căuta.

— Adamo!

Poate că Tetahiti nu auzise plescăitul apei când Purcell sărise în ea, după eşuare.

— Tetahiti, spuse Purcell, cu o voce slabă. Se ridică şi aşteptă răspunsul tahitianului, ca s-o pornească în direcția din care venea glasul.

— Adamo!

Purcell începu să meargă, cu braţele înainte. Nu vedea nici măcar capetele propriilor sale mâini. Totul era alb. Totul vătuit.

— Adamo !

Rămase surprins auzind glasul, în spatele său. Dar poate era doar ecoul provocat de faleză. Sau poate negura care învăluia totul.

— Tetahiti !

Se scurseră clipe îndelungi. Nu izbuteau să se dibuiască. Se învârteau pesemne jur-împrejur la o depărtare de câţiva metri unul de celălalt. Nu trebuia să strige. Ecoul falsifica totul. Şi reluă cu glasul încet:

— Tetahiti!

Şi, deodată, foarte aproape, atât de aproape, încât îl făcu să tresară, auzi:

— Stai pe loc.

Se întoarse. Nu văzu nimic. Rămase neclintit şi din nou aceeaşi voce, vocea groasă şi profundă a lui Tetahiti:

— Vorbeşte...

— Tetahiti...

— Încă o dată...

— Tetahiti...

— Încă o dată...

Glasul venea din dreapta sa, dar Purcell îşi înfrână pornirea de a se precipita într-acolo.

— Tetahiti...

O mână i se puse pe umăr. Se întoarse. Înalta siluetă atletică a lui Tetahiti se decupă cenuşie pe negură. Purcell desluşea cu destulă limpezime mâna de pe umăr, dar, de la cot încolo, braţul îi era nelămurit, iar deasupra sa capul nu era decât o întunecată pată pe fundalul lăptos al ceţei.

— O, Adamo, spuse Tetahiti, te-am găsit!

CUPRINS

PREFAȚĂ
PREFAȚA AUTORULUI
Capitolul I
Capitolul II
Capitolul III
Capitolul IV
Capitolul V
Capitolul VI
Capitolul VII
Capitolul VIII
Capitolul IX
Capitolul X
Capitolul XI
Capitolul XII
Capitolul XIII
Capitolul XIV
Capitolul XV
Capitolul XVI
Capitolul XVII